

COLLECTION A. JOURDAN

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS - ARABE

PAR

BEL KASSEM BEN SEDIRA

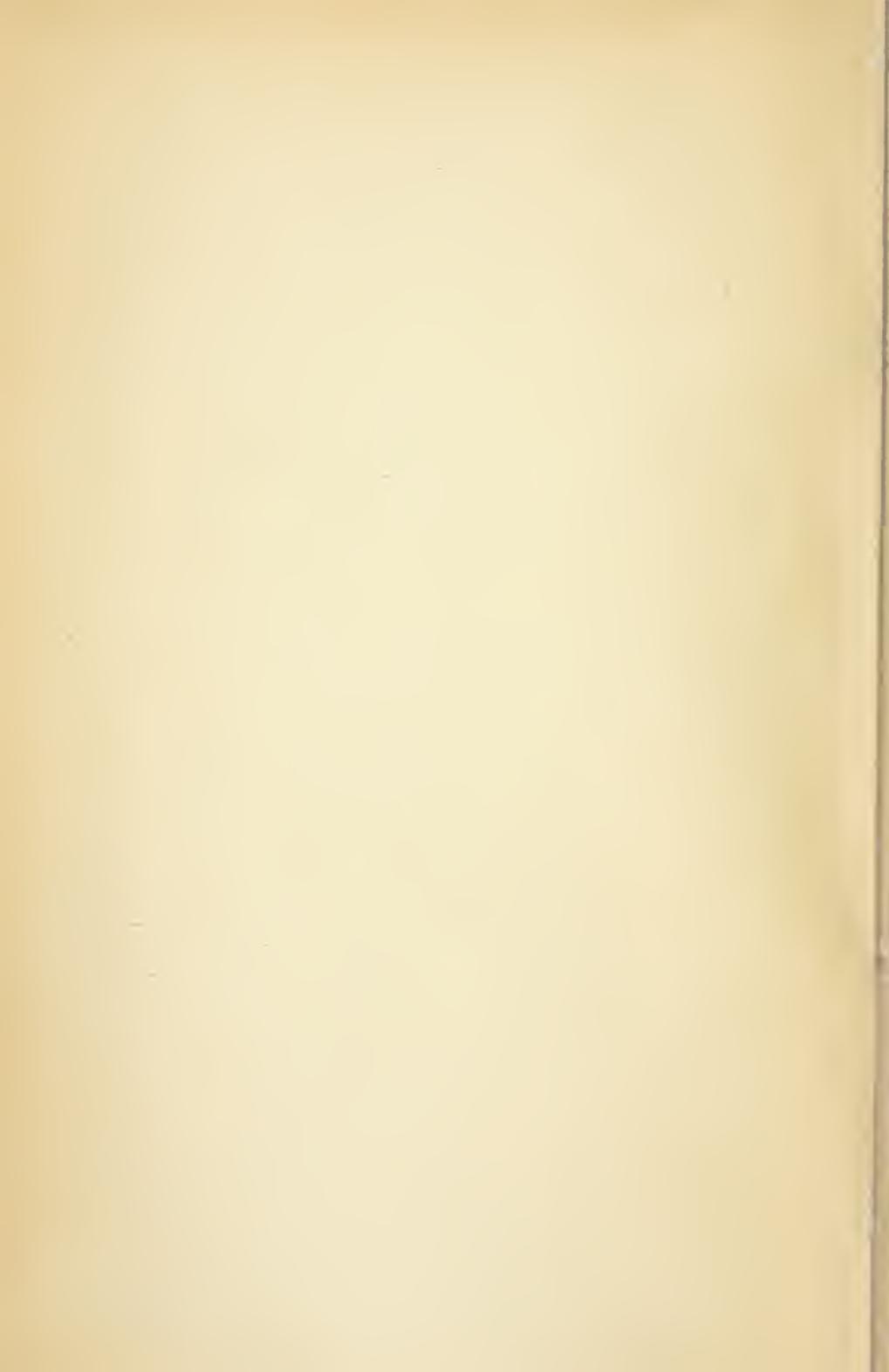
ADOLPHE JOURDAN
LIBRAIRE-ÉDITEUR
ALGER

Guthrie
1751
o/t w/p

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-ARABE

OUVRAGES DU MÊME AUTEUR

Cours pratique de langue arabe. 1 vol. in-18, cartonné.....	3 fr. 50
Dialogues français-arabes. 1 vol. in-18, car- tonné	3 fr.
Dictionnaire arabe-français de la langue parlée en Algérie. 1 vol. in-18, cartonné.....	5 fr.
Cours de littérature arabe ou sujets de versions tirés des Mille et une Nuits, du Mostatref, etc. 1 vol. in-18, cartonné.....	10 fr.
Petite grammaire arabe. — Premier livre : <i>Alphabet et Syllabaire.</i> 1 vol. in-18, car- tonné	1 fr.
Cours pratique de langue kabyle. 1 vol. in-18, cartonné	8 fr.
Grammaire d'arabe à applier. 1 vol. in-18, car- tonné.....	8 fr.

A165d
NOUVELLE BIBLIOTHÈQUE ALGÉRIENNE

COLLECTION A. JOURDAN

DICTIONNAIRE
FRANÇAIS-ARABE
DE LA
LANGUE PARLÉE EN ALGÉRIE

PAR

BELKASSEM BEN SEDIRA

Professeur à l'École Supérieure des Lettres
et à l'École Normale d'Alger

OFFICIER DE LA LÉGION D'HONNEUR

— ♫ —
CINQUIÈME ÉDITION
— ♫ —

ALGER
ADOLPHE JOURDAN, ÉDITEUR
IMPRIMEUR-LIBRAIRE DE L'ACADEMIE

1910

17/07/22
11/5/22

DÉDICACE

A

MONSIEUR LOUIS TIRMAN
GOUVERNEUR GÉNÉRAL DE L'ALGÉRIE

MONSIEUR LE GOUVERNEUR GÉNÉRAL,

Permettez-moi d'inscrire votre nom en tête de ce livre, que je destine principalement aux fonctionnaires chargés de l'administration des Indigènes.

Il a pour but de leur faciliter la connaissance pratique de la langue arabe, et de les aider ainsi dans l'accomplissement de leur mission.

En vous priant d'agréer cet hommage, je suis heureux d'exprimer mes sentiments de vive gratitude pour le Gouvernement de la France, dans la personne de son plus haut représentant en Algérie.

BELKASSEM BEN SEDIRA.

Alger, mai 1886.

PRÉFACE

DE LA

QUATRIÈME ÉDITION

La faveur de plus en plus croissante que le public accorde à mes ouvrages me donne l'assurance que je suis dans le vrai, m'encourage à persévérer dans la même voie et m'impose le devoir d'y apporter toute l'attention dont je suis capable. On en jugera par cette quatrième édition du *Dictionnaire français-arabe*, que je livre à l'appréciation des personnes compétentes. Je l'ai revue avec le plus grand soin et considérablement augmentée. Elle ne contient pas moins de *vingt* feilles de plus, représentant environ *quatre mille* mots nouveaux. Le mode de transcription y a subi, aussi, de très importantes modifications, inspirées par une expérience de tous les jours. Dans la précédente édition, j'avais cru devoir ajouter un *e* muet après certaines consonnes qui, en français, ont presque toujours une valeur nulle ou un son nasal à la fin des mots. J'ai remarqué, depuis, que les enfants, et même les grandes personnes, sont généralement portés à exagérer la prononciation de cet *e* muet, qu'ils articulent pour ainsi dire à l'italienne, comme une sorte d'*e* fermé. C'est afin d'obvier à cet inconvénient grave que j'en ai décidé

la suppression complète, non seulement ici, mais encore dans les prochaines éditions de mon *Cours pratique* et de mes autres ouvrages.

Pour bien faire saisir ma pensée, je citerai un exemple frappant et connu de tous : les deux noms de ville *Draâ-el-Mizan* et *Relizane* ont la même terminaison arabe ; ils sont pourtant écrits et prononcés différemment en français. Je crois devoir faire remarquer à ceux qui pourraient l'ignorer, que *Relizane* est plus conforme à la prononciation arabe. C'est ce qui m'avait tout d'abord décidé à faire suivre d'un *e* les consonnes *m* et *n* à la fin des mots. Je viens d'expliquer le motif pour lequel je renonce aujourd'hui à cette orthographe : c'est, je le répète, afin d'empêcher les commençants de retomber dans le défaut contraire et de dire, par exemple, *assassiné* au lieu d'*assassin*. Mais ils doivent se rappeler que les syllabes nasales n'existent pas en arabe, et que toute lettre représentée par un caractère français conserve exactement sa valeur réelle, quelle que soit la place qu'elle occupe dans le corps du mot. Je me suis donc constamment attaché à reproduire la véritable prononciation des mots arabes comme je les articule moi-même, sans me préoccuper autre mesure de tel ou tel système de transcription préconisé par nos savants d'Europe. La nécessité d'établir un mode uniforme s'impose, je le reconnaiss, dans les livres de pure érudition, mais non dans un Dictionnaire *pratique* comme celui-ci,

où l'on se heurte à chaque instant aux règles si précises de la langue écrite.

Ainsi, on ne sera pas étonné de voir que je me suis affranchi de tout rigorisme scientifique en éliminant, sans hésitation et sauf oubli, certaines lettres inutiles et trop encombrantes, telles que l'*h* après le *d* ou le *t*, le *d* avant le *j*, et en représentant indifféremment le *sin* et le *cad* tantôt par *s*, tantôt par *c* avec ou sans cédille, suivant le cas. Ces deux lettres n'ont pas, il est vrai, la même prononciation en arabe, tandis qu'en français elle est identique. Pour ne citer qu'un exemple saillant, je ferai remarquer, à ce propos, que les mots *sire* et *cire* s'articulent exactement de la même façon, malgré la différence d'orthographe. Et il est certain que, par analogie, les mots arabes *seyf* (sabre) et *ceyf* (été) ne manqueraient pas d'être confondus par quiconque ne les aurait pas préalablement entendus de la bouche d'un Indigène. Il importe donc peu d'adopter l'une ou l'autre des deux combinaisons, alors surtout que les mots arabes figurent dans le texte avec leur orthographe propre. Mais j'ai évité de maintenir l'*s* entre deux voyelles pour qu'on ne soit pas tenté de le prononcer comme un *z*, par application des règles de la phonétique française. Car, en dépit de tous les avertissements, la plupart de nos étudiants, quel que soit leur âge ou leur degré de culture intellectuelle, ne peuvent s'empêcher d'articuler l'*s* ainsi entouré comme dans celui du mot *maison*.

Ce sont là déjà, sans aucun doute, de très importantes modifications, des avantages fort appréciables ; mais il en est un autre que j'emprunte à l'ancienne édition et qui frappera particulièrement l'esprit des commençants, en raison du secours qu'il doit leur offrir pour opérer le lien de leurs pensées. Jusqu'à présent on s'était borné, dans les autres dictionnaires, à donner les verbes à la 3e pers. masc. sing. du passé, qui en est le radical, et on laissait à la sagacité de l'élève le soin de former les autres personnes. Dans bien des cas, son embarras était extrême : je n'en veux citer que deux exemples : il cherchait le verbe *visiter* et trouvait le mot *zar*, qui signifie *il a visité*. Pouvait-il soupçonner que la 1re pers. du présent, *je visite*, se transcrivit ainsi : *nzour* ; et que la 1re du passé s'écrivit et se prononçât de la sorte : *zourt*? Au verbe *acheter* il trouvait le radical *chra*, il a acheté. Dans son ignorance des principes, ne pouvait-il pas être porté à dire *nechra*, j'achète, au lieu de *nechri*, qui est le vrai mot ?

Pour faire cesser toute hésitation à cet égard, j'ai conjugué la plupart des verbes à la 1re pers. du présent, qui est aussi le futur, à la 1re pers. du passé et à la 3me de ce même temps. Enfin, sachant par expérience qu'on ne saurait trop, au risque même de se répéter souvent, multiplier les détails et les facilités dans un livre d'étude, quel qu'il soit, j'ai procédé pour celui-ci comme pour les *Dialogues*, en l'augmentant d'un résumé succinct

des principales règles de la grammaire. Ce résumé, qui sert d'*introduction* à l'étude de l'arabe pratique, donne une idée suffisante de la conjugaison, des diverses parties du discours, et vient ainsi en aide à l'inexpérience des commençants.

Quant au *Dictionnaire arabe-français*, il a été entièrement modifié et ne ressemble, sous aucun rapport, à l'essai qui en avait été tenté. M'étant chargé du soin de le refaire, je ne pouvais laisser subsister le système de classification adopté par mes devanciers, système d'après lequel les mots arabes étaient rangés, non par ordre de racines, à l'instar des *Dictionnaires* de Beaussier, de Kazimirski et de Freytag, mais par divisions des lettres arabes se succédant dans l'ordre alphabétique des Indigènes. Ce n'est pas tout: chacune de ces divisions était, à son tour, classée suivant l'ordre alphabétique français. Le lecteur comprend aisément ce qu'il y a d'anormal et de défectueux dans un système aussi compliqué, qui met l'esprit à la torture et occasionne une perte de temps considérable. Il me saura gré, je l'espère, d'avoir adopté le procédé contraire et rationnel, qui convient d'ailleurs aux langues sémitiques, et consiste, comme il vient d'être dit, à classer les mots par ordre de racines.

Ai-je besoin de répéter que je me suis appliqué à refaire ces deux *Dictionnaires* (1), que j'ai plus

---

(1) *Français-arabe* et *arabe-français*, deux in-16.

que doublés, tout en leur conservant le premier format, si commode et si portatif. Loin de moi, cependant, la prétention de les faire passer pour complets. Il aurait fallu, dans ce cas, changer le format de l'ouvrage, en étendre le cadre et le mettre à un prix inabordable. C'eût été alors manquer le but que je voulais atteindre. Mais tel qu'il est maintenant, il devient un livre classique à la portée de toutes les bourses et de toutes les intelligences, au niveau des nouvelles méthodes d'enseignement pour la langue arabe. Il pourra servir ainsi aux candidats à la *Prime* et au *Brevet* de la langue arabe, à la condition qu'ils sachent éviter l'emploi de certains termes exclusivement employés dans le langage, et dont je signalerai les plus importants à la fin de l'introduction qui fait suite à cette préface. Il s'adresse enfin, non pas aux savants, qui trouveront ailleurs de quoi faciliter leurs recherches ou satisfaire leur curiosité, mais à un public plus modeste et non moins digne d'intérêt : je veux dire aux enfants de nos écoles, aux fonctionnaires chargés de l'administration des Indigènes, aux touristes qui viennent chaque année visiter l'Algérie, et, en général, à toutes les personnes qui font de l'arabe une étude plus pratique qu'approfondie, dégagée des théories ardues et des subtilités de la science lexicologique.

Car, je ne crains pas de le répéter sans cesse, c'est surtout au point de vue des relations quotidiennes, politiques, administratives ou commer-

ciales, que l'étude de l'arabe doit être envisagée dans ce pays. Je ne dis pas qu'il faille supprimer ou même négliger la littérature orientale, qui a sa place marquée dans notre Enseignement Supérieur ; mais j'insiste pour que l'on se mette en garde ou que l'on réagisse contre des tendances opposées au but principal, essentiel à poursuivre : nous devons, avant tout, amener nos élèves à parler couramment et à échanger avec les Indigènes les idées les plus usuelles. En procédant autrement, on s'exposerait à des mécomptes graves, à des erreurs très regrettables.

Il importe, en effet, que l'Administration s'efforce d'avoir auprès des Indigènes des agents rompus aux difficultés de l'arabe dit improprement *culinaire* ; nous avons avec eux des rapports incessants ; c'est la langue qu'ils parlent, et c'est en la parlant comme eux que nous pourrons nous familiariser davantage avec leurs mœurs, leurs habitudes, leurs intérêts, et faire pénétrer chez eux nos idées et notre civilisation. Il est d'ailleurs injuste et impropre à la fois de qualifier dédaigneusement de *culinaire* une langue aussi pittoresque, qui est parlée par un aussi grand nombre d'individus de tous rangs et de toutes classes ; il ne faut pas oublier qu'elle a le mérite d'être comprise de tous les Indigènes, ce qui lui assure, au point de vue pratique, une supériorité marquée sur l'arabe qui s'apprend seulement dans les livres et qui ne peut être compris que par un petit

nombre de privilégiés : il faut enfin se rappeler que cet *arabe vulgaire*, qu'il serait plus exact d'appeler *arabe moderne ou pratique*, « n'est au fond, ainsi que le dit M. Ernest Renan dans son *Histoire des langues sémitiques*, que l'arabe littéral dépouillé de sa grammaire savante et de son riche entourage de voyelles. »

Je ne terminerai pas cette préface sans rendre un public hommage à notre intelligent éditeur, M. Adolphe Jourdan, qui fait tant de sacrifices pour la propagation des livres intéressant l'Algérie. C'est grâce à son initiative, à son activité et à l'entièvre liberté qu'il m'a laissée, que j'ai pu donner une plus grande extension à ce *Dictionnaire*. Je manquerais à un devoir strict, je commettrais une injustice, si je n'associais à son nom celui d'un de ses modestes collaborateurs, M. Mentasti, qui, par son habileté dans l'art de la typographie et sa connaissance de l'arabe, m'a épargné bien des tâtonnements, bien des peines dans l'impression d'un travail si minutieux, qui paraît plutôt que je ne l'aurais espéré. Je lui adresse ici mes sincères remerciements.

BELKASSEM BEN SEDIRA.

Alger, mai 1886.

INTRODUCTION

NOTIONS ÉLÉMENTAIRES DE GRAMMAIRE ARABE

ALPHABET

Les Arabes écrivent de droite à gauche, contrairement à nos habitudes. Leur alphabet est composé de vingt-huit lettres, non compris le *Lam-alif*, qui n'est qu'un groupe composé du *Lam* et de l'*Alif*; ni le *Hamza*, qui consiste en ce petit signe (ء), d'un usage peu fréquent dans les mots du langage. Voici les noms, formes et valeurs de ces lettres :

NOMS des LETTRÉS	FORMES			VALEUR suivant la prononciation française
	INITIALES	MÉDIALES	FINALES	
Alif	ا	أ	إ	A au milieu et à la fin des mots ; souvent E au commencement.
Ba	ب	ب	ب	B.
Ta	ت	ت	ت	T, quelquefois Th.

NOMS des LETTRES	FORMES			VALEUR		
	INITIALES	MÉDIALES	FINALES	ISOLÉES	suivant la prononciation française	
Tsa	ʈ	ʈ̪	ʈ̪̄	ʈ̪̄	ts on <i>th</i> anglais <i>dur</i> , comme dans <i>thank</i> . Souvent T.	
Djim	ɖ	ɖ̪	ɖ̪̄	ɖ̪̄	Dj ou simplement j.	
H'a	χ	χ̪	χ̪̄	χ̪̄	H' fortement aspiré.	
Kha	χ̄	χ̪̄	χ̪̄̄	χ̪̄̄	N'a pas d'équivalent. — C'est la <i>jota</i> des Espagnols.	
Dal	ɾ	ɾ̪	ɾ̪̄	ɾ̪̄	D.	
Dzal	ʐ	ʐ̪	ʐ̪̄	ʐ̪̄	Dz, D', ou <i>th</i> anglais <i>faible</i> , comme dans <i>that</i> .	
Ra	ɾ̪̄	ɾ̪̄̄	ɾ̪̄̄̄	ɾ̪̄̄̄	R.	
Zin	ʐ̪̄	ʐ̪̄̄	ʐ̪̄̄̄	ʐ̪̄̄̄	Z.	
Sin	ʂ̪̄̄̄	ʂ̪̄̄̄̄	ʂ̪̄̄̄̄̄	ʂ̪̄̄̄̄̄	S ou Œ entre deux voyelles.	

Chin	شين	ش	Ch, comme dans <i>China</i> .
Câd	قاد	ق	Q ou S'.
D'âd	داد	د	D' prononcé avec emphase.
T'a	تا	ت	T fort, prononcé comme dans <i>ton</i> .
D'a	دا	د	D' prononcé avec emphase.
A'in	اين	إِيْن	A ou O fortement prononcé; simule le bâlement de la brebis.
R'ain	رلين	رلين	R' fortement grasseyyé.
F'a	فان	فان	F'.
Qâf	قف	قَاف	Q fortement prononcé; quelquefois <i>g</i> dur.
Kaf	كاف	كَاف	K ordinaire.
Lam	لام	لَام	L id.
Mim	ميم	مَيم	M id.

NOMS des LETTERS	FORMES			VALEUR suivant la prononciation française
	INITIALES	MÉDIALES	FINALES	
Noun	ج	ج	ج	ن ordinaire.
Ha	ه	هـ	هـ	H légèrement aspiré de la poitrine.
Ouaou	و	وـ	وـ	Ou ; W anglais.
Lam-alif	لـ	لـ	لـ	La (presque toujours).
Ia	يـ	يـ	يـ	I ou Y.

Les transformations indiquées aux colonnes qui précèdent n'altèrent en rien le corps primitif de chaque lettre. Ce ne sont que des liaisons ou traits de jonction pour faciliter l'union des lettres entre elles.

La dénomination d'*initiale* ne veut pas toujours dire que la lettre commence un mot ; car elle devient initiale toutes les fois que celle qui la précède ne peut se joindre à celle que l'on écrit.

Il en est de même des *finales*, qui ne sont pas toujours à la fin d'un mot, mais souvent à la fin d'une syllabe d'un même mot, toutes les fois que la lettre que l'on écrit ne peut se lier à la suivante.

Outre les vingt-huit lettres de l'alphabet, le *lam-alif* et le *hamza*, il y a encore des signes suivants, qui peuvent faciliter la prononciation, mais dont l'emploi n'est pas indispensable en arabe.

NOMS	FORMES	VALEUR
D'amma	'	<i>o, ou</i> bref.
Fath'a	'	<i>a, e</i> bref.
Kasra	˘	<i>i</i> bref.
Soukoun	˘	Absence de toute voyelle.
Chadda	˘	Redoublement.

Ex. : *bo* بُ — *ba* بَ — *bi* بِ — *linen* لِمَنْ — كَبَتْ كَبَتْ *houubb* verse.

• DE L'ARTICLE

L'article est invariable ; c'est le mot **الـ el**, qui signifie tout à la fois : LE, LA, LES. Ex. : **الكلب el-kelb** le chien, **الكلبة el-kelba** la chienne, **الكلاب el-kelab** les chiens. Il fait corps avec le nom.

REMARQUE IMPORTANTE : Lorsqu'un mot précédé de l'article commence par l'une des 14 consonnes suivantes :

ت t, ث ts, ث d, ذ d', ر r, ز z, س s,
ش ch, ح h, ض d̄, ط t̄, ظ d̄, ل l, ن n,

ces consonnes, appelées *solaires* en arabe, par opposition aux 14 autres lettres de l'alphabet dites *lunaires*, communiquent leur prononciation respective au **ل lam** de l'article ; et cela, en vertu des lois générales de la contraction. Ex. : **الرَّجُل er-rajel** l'homme, au lieu de *el-rajel* ; **الْبَيْدَار ed-dar** la maison, au lieu de *el-dar* ; **النَّاسَ en-nas** les gens, le monde, au lieu de *el-nas*. On voit que les lettres *solaires* peuvent prendre le signe du redoublement (-), quand elles sont précédées de l'article.

DU SUBSTANTIF

Le substantif est masculin ou féminin. Il suffit, dans la plupart des cas, d'ajouter un *a* à la terminaison d'un mot masculin, pour en former le féminin. Ex. : **خديم** *khedim* un domestique, **خديمة** *khedima* une domestique.

Cet *a*, qui ne s'écrit guère en arabe, est toujours suivi d'un *t* ayant la forme d'un *s h* final, et appelé *ta marboufa* ou *t lié*, à cause de ses deux extrémités liées ensemble. Le *ta marboufa* (ሃ) est généralement muet, excepté lorsque le mot qu'il termine est suivi d'un complément ; alors il faut le prononcer comme un *t* ordinaire, en élidant légèrement l'*a* qui précède, et même, si le *ta marboufa* est suivi d'un pronom affixe possessif, il s'écrit ainsi : **ـة**. Ex. : **كلبةadar** *kelbet ed-dar* la chienne de la maison, **كلبتي** *kelbeti* ma chienne.

DU PLURIEL

L'une des plus grandes difficultés de la langue arabe, c'est la formation du pluriel dans les noms. Il est impossible de donner des règles précises à

cet égard. Voici néanmoins quelques exemples sur lesquels on pourra se guider dans un grand nombre de cas :

Singulier :

مسلم meslem un Musulman.

مسلمة meslema une Musulmane.

بلد belad une ville.

رجل rajel un homme.

مركب merkeb un navire.

جلد jelid une peau.

بيت byt une chambre.

Pluriel :

مسلمين meslemin des Musulmans.

مسلمات meslemat des Musulmanes.

بلدان beldan des villes.

رجال rjal des hommes.

مراکب mrakeb des navires.

جلود jeloud des peaux.

بيوت byout des chambres.

On voit, par les exemples qui précédent, que les principales formes du pluriel sont les terminaisons *in*, ات *at*, ان *an*, ou bien l'insertion d'un ل *a* ou d'un و *ou* après la 2me lettre.

DE L'ADJECTIF

Les adjectifs peuvent être classés sous les trois principales formes suivantes :

1° كبار *kbir* grand, كبيرة *kbira* grande, كبار *kbar* grands, grandes ;

2° فرحان *farkhan* content, فرحانة *farkhana* contente, فرحانين *farkhanin* contents, contentes ;

3° اكـل *akh'al* noir, كـلاء *kah'la* noire, كـل *kouh'l* noirs, noires.

L'adjectif suit toujours le substantif et s'accorde avec lui en genre et en nombre. De plus, il

prend l'article quand le substantif est *déterminé*. Ex. :

- الباب الكبير *el-bab* (m.) *el-kbir* la grande porte.
 الدار الكبيرة *ed-dar el-kbira* la grande maison.
 البيان الكبير *el-bibān el-kbar* les grandes portes.
 الديار الكبير *ed-diar el-kbar* les grandes maisons.

ADJECTIFS ET PRONOMS DÉMONSTRATIFS

Pour les objets rapprochés :

هذا *had'a* ce, celui-ci.

هذه *had'i* ou **هذى** *had'i* cette, celle-ci.

هذوا *had'ou* ces, ceux-ci, celles-ci.

Pour les objets éloignés :

هذاك *had'ak* ce... là, celui-là.

هذيك *had'ik* cette... là, celle-là.

هذوك *had'ouk* ces... là, ceux-là, celles-là.

On élide les voyelles finales *a*, *i*, *ou*, devant l'article *el*. Ex. :

هذا الرجل *had' er-rajel* cet homme.

هذه المرأة *had' el-mra* cette femme.

هذوا الناس *had' en-nas* ces gens, ces personnes.

Il n'y a pas lieu à élision dans les exemples suivants :

هذا حبيبي *had'a h'abibi* celui-ci (est) mon ami.

هذه بنتي *had'i benti* celle-ci (est) ma fille.

هذوا اولادي *had'ou ouladi* ceux-ci (sont) mes enfants.

Remarquer qu'en arabe, il n'est pas nécessaire de rendre le verbe *être* dans les phrases semblables à celles qui précédent.

DU PRONOM PERSONNEL

Le pronom personnel est *sujet* ou *complément* : *sujet*, quand il s'emploie *isolément* ou comme premier terme de la proposition ; *complément*, lorsqu'il s'emploie après un *nom*, un *verbe* ou une *préposition*.

Voici la liste des pronoms *sujets* ou *isolés* :

انا ana ou أنايا anaya moi, je.

انتَ enta ou انتيا entaya toi, tu (masc.).

انتِ enti ou انتِيَا entiya ou انتِيَنَا entina
toi, tu (fém.).

هوَ hououa lui, il.

هيَ hiya elle.

احنا ah'na ou احنايا ah'naya nous.

انتُم entoum ou انتُمَا entouma vous.

همْ houm ou هُمْ houma eux, ils, elles.

Exemples :

انا بتراني ana barrani je (suis) étranger.

انتَ فلاح enta fellah' tu (es) cultivateur.

انتِ مراة ملحة enti mra mligh'a vous (êtes) une
brave femme.

انتُمَا ناس ملاح entouma nas mlah' vous (êtes) de
braves gens, etc.

Les pronoms *compléments* ou *affixes* consistent dans les sept syllabes suivantes :

ي	<i>i.</i>
ك	<i>ek.</i>
ه	<i>ho ou hou.</i>
هـ	<i>ha.</i>
نـ	<i>na.</i>
كـمـ	<i>koum.</i>
هـمـ	<i>houm.</i>

Ces syllabes ne s'emploient jamais isolément ; elles s'ajoutent aux *substantifs* pour exprimer la *possession*, aux *verbes* et aux *prépositions* pour rendre les pronoms compléments *directs* ou *indirects*. Ex. :

Pronoms affixes possessifs :

داري	<i>dar-i</i>	ma maison.
دارك	<i>dar-ek</i>	ta maison.
دارة	<i>dar-hou</i>	sa maison (à lui).
دارها	<i>dar-ha</i>	sa maison (à elle).
دارنا	<i>dar-na</i>	notre maison.
داركمـ	<i>dar-koum</i>	votre maison.
دارهمـ	<i>dar-houm</i>	leur maison (p ^r les 2 genr.).

Exercice sur les mots suivants :

ديار *diar* maisons.

جنان *jnan* jardin, campagne.

كلب *kelb* chien.

كلاب *kelab* chiens.

عواد *âoud* cheval.

خييل *kheil* chevaux.

فرس *fras* jument.

كتاب *ktab* livre.

Pronoms affixes compléments d'un verbe :

شاب *chaf* il a vu.

شافني *chaf-ni* il m'a vu ou vue.

شافك *chaf-ek* il t'a vu ou vue.

شافه *chaf-hou* il l'a vu.

شافها *chaf-ha* il l'a vue.

شافنا *chaf-na* il nous a vus ou vues.

شافكم *chaf-koum* il vous a vus ou vues.

شافهم *chaf-houm* il les a vus ou vues.

Ainsi, le pronom **ي i** devient toujours **نی ni** après le verbe.

Pronoms affixes compléments d'une préposition :

كيف kif comme (1).

كيفی kif-i comme moi.

كيفک kif-ek comme toi.

كيفه kif-hou comme lui.

كيفها kif-ha comme elle.

كيفنا kif-na comme nous.

كيفکم kif-koum comme vous.

كيفهم kif-houm comme eux, elles.

- DU VERBE AVOIR

Le présent du verbe *avoir* s'exprime par la préposition **اند and**, qui veut dire *chez*, suivie des *affixes*; ce n'est donc pas un verbe proprement dit. Ex.:

عندی and-i j'ai ou chez moi.

عندك and-ek tu as — toi.

عندic and-hou il a — lui.

---

(1) En arabe, c'est une préposition.

عندھا *ānd-ha* elle a ou chez elle.

عندنا *ānd-na* nous avons — nous.

عندکم *ānd-koum* vous avez — vous.

عندھم *ānd-houm* ils, elles ont — eux, elles.

L'imparfait s'exprime par le présent ci-dessus, précédé du mot كان *kan*, il était. Ex. :

كان عندي *kan ānd-i* j'avais.

كان عندك *kan ānd-ek* tu avais.

كان عنده *kan ānd-hou* il avait.

كان عندنا *kan ānd-na* nous avions.

كان عندكم *kan ānd-koum* vous aviez.

كان عندھم *kan ānd-houm* ils, elles avaient.

Le futur s'exprime aussi par le présent, précédé du mot يكون *ikoun*, il sera. Ex. :

يكون عندي *ikoun ānd-i* j'aurai.

يكون عندك *ikoun ānd-ek* tu auras.

يكون عنده *ikoun ānd-hou* il aura.

يكون عندھا *ikoun ānd-ha* elle aura.

يكون عندنا *ikoun ând-na* nous aurons.

يكون عندكم *ikoun ând-koum* vous aurez.

يكون عندهم *ikoun ând-houm* ils, elles auront.

DU VERBE ÊTRE

Le présent du verbe être s'exprime par la syllabe را *ra*, suivie des affixes. Ex. :

رانى *ra-ni* je suis.

راك *ra-k* tu es.

راكى *ra-ki* tu es (fém.).

راه *ra-hou* ou *ra-h* il est.

راها ou راهى *ra-ha* ou *ra-hi* elle est.

رانا *ra-na* nous sommes.

راكُم *ra-koum* vous êtes.

راهُم *ra-houm* ils, elles sont.

REMARQUE : La syllabe را *ra* ayant une origine verbale, on la fait toujours suivre de l'affixe ذي *zi*, au lieu de ي *i*.

L'*imparfait* et le *futur* se rendent par le verbe d'existence proprement dit. Ex. :

Imparfait :

كُنْتَ *kount* j'étais.

كُنْتُ *kount* tu étais.

كُنْتِ *kounti* tu étais (fém.).

كَانَ *kan* il était.

كَانَتْ *kanèt* elle était.

كُنَّا *kounna* nous étions.

كُنْتُوا *kountou* vous étiez.

كَانُوا *kanou* ils, elles étaient.

Futur :

نَكُونُ *nkoun* je serai.

تَكُونُ *tkoun* tu seras.

تَكُونِي *tkouni* tu seras (fém.).

يَكُونُ *ikoun* il sera.

تَكُونُ *tkoun* elle sera.

ذكُونوا *nkounou* nous serons.

تَكُونُوا *tkounou* vous serez.

يَكُونُوا *ikounou* ils, elles seront.

Impératif :

كُنْ *koun* sois (masc.).

كُوني *kouni* sois (fém.).

كونوا *kounou* soyez (plur.).

Participe présent :

كَابِن *kain* étant (masc.).

كَابِنَة *kaina* étant (fém.).

كَابِنِين *kainin* étant (plur.).

Ces trois derniers mots s'emploient surtout devant un nom masculin, féminin ou pluriel, avec le sens de : *il y a*.

DU VERBE ARABE PROPREMENT DIT

Il n'y a, dans les verbes arabes, que deux temps principaux : l'*aoriste*, qui exprime l'idée du *présent* et du *futur*; et le *prétérit*, qui indique toutes les nuances du passé.

Pour conjuguer un verbe arabe, il faut en connaître le *radical*, c'est-à-dire la 3e pers. masc. sing. du *prétérit* ou *passé*, comme عَرَفَ *áraf* il a su, il a connu; تَكَلَّمَ *tkellem* il a parlé, etc.

Supposons que le *radical* soit représenté par un tiret (-). Pour le conjuguer, il suffira de faire usage des *préfixes* et *suffixes* qui précèdent ou suivent le *tiret* en question. Ex. :

AORISTE (présent ou futur).

Singulier :

En français.

En arabe.

1 ^{re} pers.....	N _____	— ف
2 ^e pers. {	masc. T _____	— ق
	fém.. T _____ i	— ق ي
3 ^e pers. {	masc. I _____	— ي
	fém.. T _____	— ق

Pluriel :

1 ^{re} pers....	N _____ ou	— ف و
2 ^e pers.....	T _____ ou	— ق و
3 ^e pers.....	I _____ ou	— ي و

PRÉTÉRIT (passé général).

Singulier :

1 ^{re} pers.....	— T	ت
2 ^e pers. {	masc. — T	ت
	fém.. — Ti	تِ
3 ^e pers. {	masc. —	—
	fém.. — Èt	تَ

Pluriel :

1 ^{re} pers.....	— Na	نَا
2 ^e pers.....	— Tou	تُوا
3 ^e pers.....	— Ou	وَا

REMARQUES : 1° Le *prétérit* n'a pas de syllabes préfixes ; 2° Le *pluriel* se forme par la terminaison *ou* ajoutée aux personnes du singulier, excepté à la 1re personne du *prétérit*, qui prend l'affixe *na*, en remplacement du *ت t* du *singulier*. Dans les deux temps, le *pluriel* s'emploie indistinctement pour le *masculin* et pour le *feminin*.

Prenons pour exemple le *radical* عَرَفَ *âraf* il a su, que nous substituerons au *tiret*, et nous aurons la conjugaison effective des deux temps ci-dessus.

AORISTE (présent ou futur).

Singulier :

1 ^{re} p.....	<i>n</i> áraf	نَعْرِفُ	je sais ou je saurai.
2 ^e p. \	m. <i>t</i> áraf	تَعْرِفُ	tu sais, etc.
	f.. <i>t</i> áraf <i>i</i>	تَعْرِفُينِي	tu sais (fém.).
3 ^e p. \	m. <i>i</i> áraf	يَعْرِفُ	il sait.
	f.. <i>t</i> áraf	تَعْرِفُ	elle sait.

Pluriel :

1 ^{re} p.....	<i>n</i> áraf <i>ou</i>	نَعْرِفُونَا	nous savons.
2 ^e p	<i>t</i> áraf <i>ou</i>	تَعْرِفُونَا	vous savez.
3 ^e p.....	<i>i</i> áraf <i>ou</i>	يَعْرِفُونَا	ils, elles savent.

PRÉTÉRIT (passé général).

Singulier :

1 ^{re} p.....	áraf <i>t</i>	عَرَبَتْ	j'ai su.
2 ^e p. \	m. áraf <i>t</i>	عَرَبَتْ	tu as su.
	f.. áraf <i>ti</i>	عَرَبَتِي	tu as su (fém.).

3 ^e p. \	m. áraf	عَرَبَ	il a su.
	f.. áraf <i>et</i>	عَرَبَتْ	elle a su.

Pluriel :

1e p...   *āraf na*   عرَفْنَا nous avons su.

2e p...   *āraf tou*   عرَفْتُمَا vous avez su.

3e p...   *āraf ou*   عرَفُوا ils, elles ont su.

REMARQUE : A la 3me pers. du fém. et à celle du plur., on élide la voyelle qui précède la dernière consonne ; ainsi, on dira plutôt : *ārfet* et *ārfou*.

Conjuguer les verbes suivants :

كتب *kteb*   il a écrit.

شرب *chreb*   il a bu.

سكن *sken*   il a demeuré.

ضرب *d'reb*   il a frappé.

دخل *dekhel*   il est entré.

خرج *kherej*   il est sorti.

عمل *âmel*   il a fait.

فهم *fehem*   il a compris.

DE L'IMPÉRATIF

L'impératif se forme de la 2me personne de l'aoriste, par la suppression du **ت** *t* de cette 2me personne, que l'on remplace par un **أ** *a*, **إ**, dans le cas seulement où la lettre *suicante* n'est pas accompagnée d'une voyelle, ce qui peut s'indiquer par le signe (‘). Ex. :

أَعْرِف *a áraf* sache.

أَعْرِفِي *a árafi* sache (fém.).

أَعْرِفُوا *a árafou* sachez (masc. et fém.).

DE L'INFINITIF

L'infinitif n'existe pas en arabe. Pour énoncer un verbe, on se sert du radical, c'est-à-dire la 3me personne masculin singulier du passé. Lorsqu'un verbe en français est suivi d'un autre verbe à l'*infinitif*, ce dernier se traduit en arabe par la personne *correspondante* de l'aoriste. Ex. :

نَحْتَ ذَهْرَبَ الْمَاءِ *nl'abb nechreb el-ma* je veux boire de l'eau (m. à mot : je veux je bois, etc.).

DU SUBJONCTIF

Le *subjonctif* se traduit par l'*aoriste* ou le *prétérit*, précédé des expressions لازم *lazem* il faut, il est nécessaire, حتى *h'atta* jusqu'à ce que, باش *bash* afin que, pour que, etc. Ex. :

لازم تجي غدوة lazem tji r'odoua il faut que
• tu viennes demain, etc.

DU CONDITIONNEL

Le *conditionnel* se traduit également par l'*aoriste* ou le *prétérit*, précédé des mots اذا *id'a* et لو كان *loukan* si. Ex. :

إذا شربت الماء id'a chreb el-ma si vous
buvez de l'eau.

لو كان تشرب الماء loukan techreb el-ma si vous
buvez de l'eau.

Le sens est *affirmatif* avec *id'a*, et *dubitatif* avec *loukan*.

DU VERBE PRIMITIF ET DU VERBE DÉRIVÉ

Le verbe est *primitif* quand le *radical* n'est composé que des trois lettres de la *racine*. Ex. : عَرَفَ *áraf* il a connu, كَتَبَ *kteb* il a écrit.

Il est *dérivé* quand le *radical* est composé des *trois* lettres de la *racine*, plus une ou plusieurs lettres *secriles* ou *formatives*. Ex. : سَافَرَ *safer* il a voyagé, تَكَلَّمَ *tekellem* il a parlé.

Il existe cependant un petit nombre de verbes *primitifs* dont le *radical* se compose de *quatre* lettres. Ce sont les verbes *quadrilitères*, appelés ainsi par opposition aux verbes *trilitères* ou de *trois* lettres. Ex. : تَرْجَمَ *tarjem* il a traduit.

DES PARTICIPES (PRÉSENT ET PASSÉ)

Dans les verbes *trilitères*, le participe *présent* se forme par un \ *a* après la 1re lettre. Ex. : كَاذِبٌ *kateb* écrivant; et le participe *passé*, par un مـ *m* avant la 1re lettre et un وـ *w* ou après la 2e. Ex. : مَكْتُوبٌ *mektoub* écrit.

Dans les verbes *dérivés* et *quadrilitères*, les deux participes (présent et passé) se forment de la même manière, par un مـ *m* avant la 1re lettre. Ex. : مسافر *msafer* voyageant ou voyageur; مترجم *mtarjem* traduit. — L'usage apprend si c'est un participe présent ou un participe passé.

Le féminin se forme par l'addition d'un ة *a*, et le pluriel par la terminaison ين *in*.

INTERROGATION ET NÉGATION

L'interrogation s'exprime par le mot شى *ch* ou *chi*, placé après le verbe. Ex. : عندى شى *ândi-ch* ai-je ? راني شى *rani-ch* suis-je ? نعرف شى *nâraf-ch* sais-je ?

La négation s'exprime par le mot ما *ma*, placé avant le verbe à l'interrogation : عندى شى *ândi-ch* je n'ai pas, ما راني شى *ma-rani-ch* je ne suis pas, ما نعرف شى *ma-nâraf-ch* je ne sais pas.

Si le verbe gouverne un *pronom affixe*, le mot interrogatif شى *ch* suit immédiatement le pro-

nom : ذعْرَفْتُمْ شَيْءًا *náraf-hou-ch* le sais-je ?
 ما نعْرِفْتُمْ شَيْءًا *ma-náraf-hou-ch* je ne le connais pas.

L'impératif négatif se rend par l'aoriste pur et simple. Ex. : ما تَعْمَلْ شَيْءًا *ma-támel-ch* ne faites pas, ما تَمْشِي شَيْءًا *ma-temchi-ch* n'allez pas, etc.

Lorsque le verbe est précédé d'un mot interrogatif, comme où ? qui ? combien ? comment ? etc., la particule شَيْءًا *ch* ne s'exprime pas. Ex. :

واين راك *ouain rak* où es-tu ?

من شافني *men chaf-ni* qui m'a vu ?

فداش عندك *qaddach ándek* combien avez-vous ?

اش تحبت *ach teh'abb* que voulez-vous ?

كيفاشر يفولوا *kifach igoulou* comment dit-on ?

علاش جيت بكري *áalach jit bekri* pourquoi êtes-vous venu de bonne heure ?

VERBES IRRÉGULIERS

SOURDS — CONCAVES — DÉFECTUEUX

VERBES SOURDS

Les verbes *sourds* sont ceux dont les deux dernières radicales sont semblables, et réunies en une seule au moyen du *chadda*, signe du redoublement. Ex. :

ڏ ڙ chedd il a tenu (æu lieu de ڏ ڙ).

A la 2e et à la 1re personne du *prétérit*, ils prennent un i avant le t caractéristique de ces deux personnes. Ex. :

شَدِّيدٌ *cheddit* tu as ou j'ai tenu, etc.

A l'*impératif*, ils ne prennent pas l'\ *initial*. Ex. :

ڏڻ chedd tiens, etc.

Au *participe passé*, on sépare les deux lettres semblables. Ex. :

مشدود mechdoud tenu, etc.

Conjuguer les verbes suivants :

حَبَّ *h'abb* il a voulu, aimé.

مسَّ *mess* il a touché.

سَبَّ *sebb* il a insulté.

عَضَّ *âd'd'* il a mordu.

شَكَّ *chekk* il a soupçonné.

VERBES CONCAVES

Les verbes *concaves* sont ceux dont la deuxième radicale est un و ou ou un ي i, qui se changent en \ a à la 3me pers. du *prétérit*. Ex. :

دَارَ *dar* il a tourné (mis pour دور).

جَابَ *jab* il a apporté (mis pour جَيْب).

A la 2me et à la 1re personne du même temps, l'\ a se supprime, et on le remplace dans la prononciation par les sons brefs *ou* ou *e*, suivant que le verbe est concave par و ou ou par ي i. Ex. :

دُرْتَ *dourt* tu as *ou* j'ai tourné, etc.

جَهْتَ *jeht* j'ai *ou* tu as apporté, etc.

A l'aoriste, le و ou et le ي i reparaissent. Ex. :

يدور *idoûr* il tourne, etc.

يُجِب *ijib* il apporte, etc.

A l'impératif, il n'y a pas d'\ initial. Ex. :

دور *dôur* tourne.

جب *jib* apporte, etc.

REMARQUE : Les trois lettres ا و ي, dites lettres *faibles*, se suppriment toujours lorsque la lettre suivante est marquée du signe (c), comme dans les exemples qui précèdent.

Au participe présent, le و ou se change toujours en ي i. Ex. :

داير *daîr* tournant (au lieu de داور).

Le participe passé est inusité.

Conjuguer les verbes suivants :

Concaves par و ou :

فال *qal* ou *gal* il a dit.

شاف *chaf* il a vu.

جاز *jaz* il est passé.

زار *zar* il a visité.

Concaves par ي *i*:

دار	<i>dar</i>	il a fait.
باء	<i>baâ</i>	il a vendu.
مال	<i>mal</i>	il a penché.
طاح	<i>t'ah'</i>	il est tombé.

VERBES DÉFECTUEUX

Les verbes défectueux sont ceux dont la 3me radicale est un ي *i* ou un و *ou*. Ces derniers sont peu usités.

A la 3me personne du *prétérit*, le ي *i* est muet et précédé du son *a*. Ex. :

کرى *kra* il a loué (au lieu de *kray*).

A la 2me et à la 1re personne du même temps, le ي *i* se prononce régulièrement. Ex. :

کرېت *krit* tu as *ou* j'ai loué, etc.

Il se prononce encore à l'*aoriste singulier*. Ex. :

يکرى *iekri* il loue, etc.

Il se supprime à la 3me personne *feminine* et *plurielle* du *prétérit*. Ex. :

کرت *krat* elle a loué.

کروا *kraou* ils ont loué.

Même suppression à l'aoriste pluriel. Ex. :

يَكْرُوْا *iekrou* ils louent, etc. (On prononce aussi *iekriou*.)

A l'impératif, il y a un \ initial. Ex. :

أَكْرِي *ekri* loue (masc.).

أَكْرِي *ekri* loue (fém.).

أَكْرُوْا *ekrou* louez (plur.).

On voit qu'à l'impératif, le ي final se supprime encore. Quant au ي qui termine le féminin, il caractérise uniquement le genre.

Au participe passé, le و ou formatif se contracte avec le ي final. Ex. :

مَكْرُوْي *mekry* loué (au lieu de مَكْرُوْي).
mekry

Conjuguer les verbes suivants :

شَرِى *chra* il a acheté.

جَرِى *jra* il a couru.

رَمَى *rma* il a jeté.

اعْطَى *āt'a* il a donné.

نَسِى *nsa* il a oublié.

بَفَى *bqa* il est resté.

لَفَى *lqa* il a trouvé.

رَضِى *rd'a* il a consenti.

Dans les *quatre derniers verbes*, le *i*, muet à la 3e personne du *prétérit*, l'est également à l'*aoriste*. Ex. :

يَنْسِى *iensa* il oublie.

يَبْغِى *iebqa* il reste.

يَلْثِى *ielqa* il trouve.

يَرْضِى *ierd'a* il consent.

Conjuguer de même les verbes suivants :

بَدَا *bda* il a commencé.

فَرَا *qra* il a lu.

كَلَا *kla* il a mangé.

خَذَا *khed'a* il a pris.

Les deux derniers verbes font à l'*aoriste* : **يَاكُل** *iakoul* il mange, **يَاخُذ** *iakhod'* il prend, et à l'*impératif* : **كُل** *koul* mange, **خُذ** *khod'* prends.

NOMBRES

Un, واحد *ouah'ad*, fém. واحِدة *ouah'ada*.

Lorsque *un* précède le nom, il est invariable ; ainsi l'on dit :

Un homme, واحد الرجل *ouah'ad er-rajel*.

Une femme, واحد المرأة *ouah'ad el-mra*.

S'il suit le nom, il s'accorde avec lui et équivaut alors au mot français *seul*. Ex. :

Un seul homme, رجل واحد *rajel ouah'ad*.

Une seule femme, مراة واحدة *mra ouah'ada*.

Deux اثنين *thnin* ou *tsnin*, — زوج *zouj*.

Trois ثلاثة *thlatha* ou *tslatsa*.

Quatre أربعة *arbâ*.

Cinq خمسة *khamsa*.

Six ستة *setta*.

Sept سبعة *sebâ*.

Huit ثمانية *thmania* ou *tsmania*.

Neuf تسعة *tsâ*.

Dix عشرة *âchra*.

REMARQUE IMPORTANTE : Au-dessus de *dix*, les noms de nombres gouvernent le singulier. Ex. : onze hommes, **احداش رجل** *h'adachen rajel*, vingt hommes, **عشرين رجل** *âchrin rajel*, etc.

Onze	احداش <i>h'adâch.</i>	Toutes les fois que l'un de ces neuf noms de nombres terminés en <i>ach</i> est suivi d'un substantif, on ajoute un <i>n</i> euphonique à la désinence : ainsi l'on dira <i>tsnâchen ioum</i> , <i>arbdtdchen dar</i> , douze jours, quatorze maisons.
Douze	اثناش <i>thnâch.</i>	
Treize	ثلثاش <i>thelethâch.</i>	
Quatorze	اربعتاش <i>arbâtâch.</i>	
Quinze	خمسة <i>khamstâch.</i>	
Seize	ستاش <i>settâch.</i>	
Dix-sept	سبعين <i>sebâtâch.</i>	
Dix-huit	ثمانين <i>thementâch.</i>	
Dix-neuf	تسعين <i>tsütâch.</i>	
Vingt	عشرين <i>aichrin.</i>	
Vingt et un	واحد وعشرين <i>oua-h'ad ou aichrin.</i>	A partir de <i>vingt</i> jusqu'à <i>cent</i> , il faut, pour former les nombres, placer <i>le plus petit</i> avant <i>le plus grand</i> , et intercaler la conjonction <i>ou</i> (et), comme dans l'exemple ci-contre.
Trente	ثلاثين <i>thlathin.</i>	
Trente-cinq	خمسة وثلاثين <i>khamsa ou thlathin,</i> etc.	
Quarante	اربعين <i>arbâin.</i>	<i>Thمانية واربعين</i> <i>themania ou arbâin,</i> etc.
Quarante-huit	ثمانية واربعين <i>themania ou arbâin,</i> etc.	
Cinquante	خمسين <i>khamsin.</i>	

Soixante

ستين *settin.*

Par exception à la règle établie ci-dessus, *soixante-dix* ne s'exprime pas par *âchra ou settin*, mais bien par le mot *sebâïn* سبعين qui répond à notre *septante*. Soixante et onze se rend par *ouah'ad ou sebâïn*, etc., etc.

Quatre-vingts ثمانين *thmanin.*

L'exception en ce qui concerne *soixante-dix* est applicable à *quatre-vingt-dix*, qui ne s'exprime pas par *âchra ou thmanin*, mais bien par le seul mot *tsâïn* تسعين qui peut répondre à notre *nonante*. Quatre-vingt-onze, quatre-vingt-douze, suivent la règle commune.

Cent مية *mia.*Deux cents ميتيين *miteïn.*Trois cents ثلث مية *thelth mia.*Quatre cents اربع مية *arbâ mia.*Mille ألف *alf.*Deux mille ألفين *alfeïn.*Trois mille ثلاثة آلاف *thelth alaf.*

A partir de *cent*, le nombre le plus fort est mis avant le plus petit : cent quatre, *mia ou arbâ*. Quatre cent cinquante, *arbâ mia ou khamsin.*

Mille vingt et un, *alfou ouah'ad ou dchrin.*

JOURS DE LA SEMAINE

Lundi	نَهار الْثَّنْيَنِ	<i>nehar el-thnin.</i>
Mardi	نَهار الْثَّلَاثَاءِ	<i>nehar eth-thelatha.</i>
Mercredi	نَهار الْأَرْبَاعَاءِ	<i>nehar el-arbâa.</i>
Jeudi	نَهار الْخَمِيسِ	<i>nehar el-khemis.</i>
Vendredi	نَهار الْجُمُعَةِ	<i>nehar el-jemâa.</i>
Samedi	نَهار السَّبْتِ	<i>nehar es-sabt.</i>
Dimanche	نَهار الْأَحَدِ	<i>nehar el-h'add.</i>

Généralement, on se borne à dire *el-thenin*, *eth-thelatha*, etc., sans exprimer les mots *nehar* et *ioum*, qui signifient *jour*, *journée*.

DES HEURES

Les heures s'expriment par les *douze premiers* nombres, précédés de l'*article*. Ex. : **الْوَاحَدَةُ** *el-ouah'ada* une heure, — **الْثَّرْوَجُ** *ez-zouj* deux heures, — **الْثَّلَاثَةُ** *eth-thelatha* trois heures, etc.

LES MOIS الشهور *ech-chehour.*

Janvier	شَهْرِ يَنْتَارٍ	<i>chahar iennar.</i>
Février	شَهْرِ فُورَارٍ	<i>chahar fourar.</i>
Mars	شَهْرِ مَغْرِسٍ	<i>chahar mar'res.</i>
Avril	شَهْرِ إِبْرِيلٍ	<i>chahar ebril.</i>
Mai	شَهْرِ مَايَيُو	<i>chahar mayyou.</i>
Juin	شَهْرِ يُونِيُو	<i>chahar youniou.</i>
Juillet	شَهْرِ يُولِيُو	<i>chahar youliou.</i>
Août	شَهْرِ رُوْغْشَتٍ	<i>chahar r'oucht.</i>
Septembre	شَهْرِ سْتَنْبَرٍ	<i>chahar stenber.</i>
Octobre	شَهْرِ اكْتُوبَرٍ	<i>chahar ktobr.</i>
Novembre	شَهْرِ نُونَبَرٍ	<i>chahar nouenber.</i>
Décembre	شَهْرِ جَنْبَرٍ	<i>chahar jenber.</i>

LES SAISONS العصول *el-fṣoul.*

Il y a quatre saisons, أربعة العصول *el-fṣoul arbaā.*

Le printemps الربيع *er-rbiā.*

L'été الصيف *es-seyf.*

L'automne الخريف *el-kherif.*

L'hiver الشتاء *ech-cheta.*

REMARQUE : La lettre *q*, en français, est toujours accompagnée d'un *u*; mais il n'y a pas d'inconvénient à l'employer *seule* dans la transcription des mots arabes.

Pour plus de détails sur les règles de la grammaire, je renvoie le lecteur à mon *Cours pratique de langue arabe.*

PRINCIPALES RÈGLES

A OBSERVER DANS LA RÉDACTION

J'ai dit, dans la préface, que ce Dictionnaire pourra servir aux candidats à la *Prime* et au *Brevet de langue arabe*, à la condition qu'ils sachent éviter certains termes exclusivement employés dans le langage, et dont je signale ici les plus importants.

1° Le mot *ach* ou *ouach* (que ? quoi ? qu'est-ce que ?) est une contraction de l'expression correcte *اي شيء ey chey*, ou plus exactement *eyou cheyin*. La même contraction existe dans les composés suivants :

باش *bach* avec quoi ?

لاش *lach* à quoi ? pourquoi ?

باش *fach* dans quoi ?

بلاش *blach* pour rien, sans rien,

علاش *áalach* pourquoi ? sur quoi ?

كيفاش *kifach* comment ?

فداش *qeddach* combien ? quelle quantité ?

وافتاش *ouaqtach* quand ? à quel moment ?

اش كون *ach koun* qui est-ce ?

qu'il faut remplacer, dans le style, par ces expressions équivalentes :

بایي شيء *bi ey chey* avec quoi ?

لایي شيء *li ey chey* à quoi ? pourquoi ?

في اي شيء *fi ey chey* dans quoi ?

بلا شيء *bila chey* sans rien,

على اي شيء *ála ey chey* sur quoi ?

كيف *keyfa* comment ?

قدر اي شيء *qedr ey chey* combien ? quelle quantité ?

اي وقت *ey ouaqt* quand ? quel moment ?

اي شيء يكون *ey chey iakoun* qui est-ce ?

2° Les expressions usuelles :

كِيف kif	comme,
باش bach	pour que, afin que,
علاش alach	pourquoi ?
على خاطر âla khat'er	parce que, car,
والا oualla ou ouaïlla	ou, ou bien,

se tournent par :

كَ ka comme (qui devient كَما kama devant un verbe),

لِ li ou لِانْ li enn pour que (devant le verbe),

لِما lima pourquoi ?

من كون لِانْ li enn ou لِاجل li ajl ou min kaoun car, parce que,

أوًّ ao ou ام am ou, ou bien.

3° Le pronom relatif الّي elli (que, qui, dont), invariable dans le langage, s'exprime par les trois mots suivants :

الّذى ellad'i (masc.)	celui qui,
الّتى ellati (fém.)	celle qui,
الّذينَ ellad'inâ (plur.)	ceux qui.

Ces mêmes mots se déclinent au *duel*, et ont aussi une forme peu usitée pour le féminin pluriel : الاتي *ellati* (celles qui).

4° Au lieu de l'expression بالـي *belli*, que (conjonction), on se sert, en écrivant, de la particule انـ *en* (que). Ex. :

لـ بـ دـ اـ نـ	<i>la boudda en</i>		il faut que.
يـ جـ بـ اـ نـ	<i>iajibou en</i>		

5° Au milieu du discours, on se sert fréquemment de la lettre فـ *fa* (or) pour séparer les propositions commençant par un verbe. Ex. :

فـ قـ اـ لـ لـ هـ *fa qala lahou* or il lui dit,

فـ كـ انـ *fa kana* or il était.

6° L'interrogation s'exprime par un ؟ *a* placé devant le verbe, au lieu de شـيـ *chi* placé après. Ex. :

أـ تـاذـنـ لـ ؟ *a tad'anou li* me permettez-vous ?

7° La négation s'exprime par les particules négatives مَا *ma*, — لَا *la*, — لَمْ *lem* (ne). Cette dernière, لَمْ *lem*, s'emploie avec l'aoriste, auquel elle donne le sens du passé. Ex. :

لَمْ يَتَكَلَّم *lem iatakellem* il n'a pas parlé.

8° L'expression مَا شِئَ *ma chi* (ce n'est pas), se rend par le verbe de négation لَيْسَ *leyça* (il n'est pas). Ex. :

لَيْسَ لِي مَال *leyça li mal* je n'ai pas de bien,

لَيْسَ كَذَلِكَ *leyça kad'alika* ce n'est pas comme cela.

9° Le verbe *avoir* s'exprime plus ordinairement par la préposition لِ *li* (au lieu de أَنْدَ *and*), suivie des pronoms affixes. Ex. :

لِي *li* à moi ou j'ai,

لَكَ *laka* à toi ou tu as, etc.

A la négation, on se sert du verbe ليس *leyça*, dont il vient d'être parlé. Ex. :

لَيْسَ لِي مَالٌ *leyça li mal* je n'ai pas de bien.

10° Quand la phrase commence par un nom, il faut le faire précédé de la particule إن *inna* (certes), qui gouverne l'accusatif.

11° Le verbe au prétérit est quelquefois précédé de la particule فـد *qad* (déjà), qui confirme l'idée du passé et ne se traduit guère.

12° Les quatre noms suivants : أبو *bou* (père), - خـو *khou* (frère), - ذـو *d'ou* (possesseur) et فـو *fou* (bouche), font :

Au nominatif : أبو *abou*, - أخـو *akhou*, - ذـو *d'ou*, - فـو *fou* ;

A l'accusatif : أبا *aba*, - أخـا *akha*, - ذـا *d'a*, - فـا *fa* ;

Au cas indirect : أبي *abi*, - أخي *akhi*, - ذـي *d'i*, - فـي *fi*.

De plus, quand les deux premiers sont indéterminés ou précédés de l'article, ils perdent la voyelle finale et ne s'écrivent qu'avec deux lettres.

13° Le sujet se place après le verbe, qui reste alors invariable. Toutefois, si le sujet est un substantif féminin ou un pluriel irrégulier de noms de choses, le verbe se met ordinairement à la 3e personne du féminin singulier.

14° Les pronoms, les participes et les adjectifs se mettent également au féminin singulier, lorsqu'ils se rapportent à un pluriel irrégulier de noms de choses.

15° Lorsqu'un *pluriel régulier* est au nominatif, la terminaison ون *oun* (plus exactement *ouna*) se substitue à ين *in* (plus exactement *ina*), qui caractérise les deux autres cas.

• **16°** Lorsqu'un nom est au duel nominatif, la terminaison ان *an* (plus exactement *ani*) se substitue à يئن *ein* (plus exactement *eini*), qui caractérise les deux autres cas.

Indépendamment des notions succinctes qui précèdent, et dont on doit tenir compte dans la rédaction, il faut apprendre de mémoire la conjugaison régulière, les différents pronoms et les noms de nombres (1).

---

(1) Pour plus de détails, je renvoie à mon *Cours pratique* (p. 221 et suiv.). — Voir notamment le petit *Résumé* qui précède l'étude des Lettres (p. 330 et suiv.).

DICTIONNAIRE FRANÇAIS-ARABE

A

أ, prép. : لـ *li*, *le* (possession) ; — إلى *ila*, *le* (direction, mouvement) ; — في *fi* (dans) ; — فوق *souq* (dessus) ; — على *ala* (sur) ; — بـ *bi*, *be* (avec, par) ; Ex. :

1º Ce livre est à mon frère, هذا الكتاب خوئي *had elketab lekhouia* ; — لي *li*, à moi ; لك *lek*, à toi ; له *lhou*, à lui ; لها *leha*, à elle ; لنا *lena*, à nous ; لكم *lekoum*, à vous ; لهم *lehoum*, à eux ;

2º Je vais à la ville, نمشي الى البلد *nemchi lelblad* ;

3º Je demeure à Blida, راني ساكن في البليدة *rani saken felblida* ;

4º A cheval, بوف العود *souq elâoud* ;

5° Nous ironnons à pied, نمشوا على رجلينا nem-chou ála rejrina ;

6° A rebours, بالمغلوب *belmaqloub*; mot à mot,
كلمة بكلمة *kelma bekelma*.

Abaïsser. J'abaisse, *nouat'ti*; j'ai abaissé, *ouat'-i'tit*; il a abaissé, *وطى ouat't'a*.

Abandon, ترک tark, - اهمال ehmal.

Abandonné, متروك *metrouk*, — **مُحَمَّل** *mouhmel*.

Abandonner. J'abandonne, *netrak*; j'ai abandonné, *trakt*; il a abandonné, *تُرک* *trak*.

Abattoir, مذبح *med'bah'*, pl. مذابح *med'abah'*, —
مسالخ *meslakh*, pl. مصالخ *msalakh*.

Abattre (démolir). J'abats, *nehedd*; j'ai abattu, *heddit*; il a abattu, هد *hedd*. || (égorger). Ned'bah'; *d'bah't*; *d'bah'*, ذبح. — Neslakh; *slakht*; *slakh*, سلخ.

انقض - **انقض** *sqet'*, - **انقض** *ouqad*, -
enqad'd'. (Av. la prép. *ala*, sur.)

Abcès, ملأة *demala*, pl. دملاات *demalat*.

Abdallah, عبد الله *abd allah* (n. pr.).

Abdiquer, سَلِمْ بِي الْمُهْلَكَةِ sellem felmemleka.

Abdomen, كروش *kerch*, pl. *kerouch*. —
بطن *bet'n*, pl. *bet'oun*.

Abeille, نحلة *nah'la*, pl. coll. نحل *nah'l*, pl. rég. نحّلات *nah'lat*.

Aberration, ضلال *d'alal*.

Abhorrer, كرّه *krah*.

Abime, غار *r'ar*, pl. غيّران *r'iran*.

Abimer, قسّد *fessed*. || (s'), قسّد *fsed*.

Abjurer (sa religion), سلّم في دينه *sellem fi dinhou*. Tu as abjuré, سلّمت في دينك *sellemt fi dinek*.

Ablution, وضوء *oud'ou*. Il a fait ses ablutions, توضّا *touad'd'a*.

Abolements, نبـيـع *nebih'*.

Abolir, بـطـلـل *bat'tel*.

Abolition, بطـلـان *tebt'il*, — تـبـطـيل *bot'lan*.

Abominable, مـكـروـوـه *mekrouh*.

Abondamment, كـثـيـرـا *belkethra*, — بالـكـثـرـة *kathiren*, — بالـزـابـ *bezzaf*.

Abondance, كـثـرـة *kethra*, — زـيـادـة *ziada*.

Abondant, كـثـير *kethir*, — غـزـير *r'azir*. Pluie abondante, مـطـرـغـزـير *mat'er r'azir*.

Abord (d'), اوـلاـ *aoualen*.

Abordage (de navires), مـصـادـمة *moqadma*.

Aboutir, وـصـلـ *ouecel*, — اـذـى *eddu*, aor. يـتـيـ *yetti*.

واين توصل هذه *ieddi*. Où aboutit ce chemin ? وain تدى *ouein touecel had et't'riq*, — هذه الطريف *ouein teddi had et't'riq*.

Aboyer. Il aboie, *ienbah'*; il a aboyé, *nbah'*.

Aboyeur, نبّاح *nebbah'*, f. ♀ *a*, pl. *in*.

Abrégé, مختصر *moukhtacer*.

Abréger, اختصر *ekhtacer*.

Abreuver. J'abreuve, *necherreb*; j'ai abreuvé, سفى *cherreb*; il a abreuvé *cherreb* ou *sqa*, aor. يسفي *iesqi*.

Abreuvoir, مورد *moured*, pl. *mouared*.

Abréviation, اختصار *ikhtiçar*.

Abri, ماجاً *melja*, — مأوى *maoua*.

Abricot, مشماشة *mechmacha*, pl. coll. *mechmach*, pl. rég. *mechmachat*.

Abriter (mettre à l'abri), ستر *seter*. || (protéger), يحمى *ih'mi*, aor. حمى *h'ema*.

Abroger, بطل *bet't'el*, — نسخ *nsakh*.

Abrutir, هبل *hebbel*.

Absence, غيبة *r'eiba*. En son absence, في *fi r'eibthou*.

Absent, غائب *r'aïb*, pl. غائبين *r'aïbin* ou نكون غائب *rkoun*. Je serai absent, غياب *r'iab*.

Absenter (s'). Je m'absente, *nr'ib*; je me suis absenté, *r'ebt*; il s'est absenté, غاب *r'ab*.

Absolu, مطلق *mout'laq*.

Abstenir (s'), امتنع *emtenaâ*.

Abstention, امتناع *emtinaâ*.

Absurde, محال *mouh'al*.

Abuser (tromper quelqu'un), خدع *khedâ*, — غش *r'echch*.

Académie, جماعة العلماء *jemaât eloulama*.

Accent (pronunciation), نطف *not'q*.

Accepter. J'accepte, *neqbel*; j'ai accepté, *qbelt*; il a accepté, قبل *qbel*.

Accident, وفيعة *ouaqiâ*, pl. وفایع *ouaqaiâ*.

Acclimatation, تبليد *tebelloud*.

Acclimater, بلّد *belled*. || (s'), تبليد *tebelled*.

Accompagner. J'accompagne, *nraseq*; j'ai accompagné, *rafeqt*; il a accompagné, رافف *rafeq* ou صحب *s'ah'eb*. || (se faire accompagner, prendre avec soi), اخذ معه *akhad' maâhou*.

Accord, اتفاق *ettifaq*. Sans accord, من غير *ettifaq*. Sans accord, من غير اتفاق *men r'eir ettifaq*.

Accorder (donner), اعطى *aâta*, il a donné; يعطي *iaâti*, il donne ou donnera.

ACC

Accorder (s'). Je m'accorde, *nettfaq*; je me suis accordé, *ettfaqt*; il s'est accordé, *ettfaq*.

Accouchement, ولاده *oulada*, — نفاس *nefas*.

Accoucher. Elle a accouché, ولدث *oueldèt* ou نعشت *nefsèt*. Elle est sur le point d'accoucher, تنفس *qrib touled* ou فريب تولد *tenfès*, ou encore راهي في شهرها *rahi fi chaharha* (elle est dans son dernier mois).

Accoucheuse, فابلة *qabla*, pl. rég. *qablat*, pl. irrég. فوابل *gouabel*.

Accoudé, متکي *mettaki*, f. ة a, pl. ين *in*.

Accouder (s'), اتكى *ettaka*, aor. يتكى *iettaki*.

Accoutumé, موالي *moualef*, f. ة a, pl. ين *in*.
Accoutumé au travail, موالي بالخدمة *moualef belkhedma*.

Accoutumer (s'). Je m'accoutume, *netouallef*; je me suis accoutumé, *toualleft*; il s'est accoutumé, *touallef*.

Accroc (déchirure), مزفة *mezqa*, — تمزيقه *temziga*.

Accroché (suspendu), معلق *mâilleq*, f. ة a, pl. ين.

Accrocher (suspendre). J'accroche, *nâlleq*; j'ai accroché, *âlleqt*; il a accroché, علّف *âlleq*. || s'), تعليق *tâlleq*.

Accroupi, مكّمش *mekemmech* ou *met-kemmech*, — مقعْمَز *mgaâmez*, f. ♀ *a*, pl. *in*.

Accroupir (s'), تكمّش *tkemmech*, — فعْمَز *gaâmez*.

Accueil, قبول *qoboul*.

Accueillir, قبل *qbel*.

Accumuler, جمع *jemâ*, — لم *lemm*.

Accusation, تهْمَة *tehma*. || (plainte), شكاية *chekaïa*.

Accusé, متهم *methoum*, f. ♀ *a*, pl. *in*.

Accuser, تهم *tehem*. || (s') افتر *qerr*, aor. *iqerr*, — اعترف *adteref*, aor. *iadteref*. (Av. la prép. بـ *b.*)

Acéré, ماضي *mad'i*, f. ♀ *a*, pl. *in*.

Achalander, كثُر البيع *ketter elbiâ* (augmenter la vente).

Achat, شراء *chera*. || (emplette), شريّة *cheria*.

Acheminer (s'), تمشى *temechcha*, aor. يتمشى *ietmechcha*, — سار *sar*, aor. يسير *icir*.

Acheté, مشري *mechri*, f. ♀ *a*, pl. *in*.

Acheter. J'achète, *nechri*; j'ai acheté, *chrit*; il a acheté, *chra*. || (à crédit), شرى بالطلوف *chra*. || (au comptant), شرى بالحاضر *chra bet'louq*. || (au comptant), شرى بالحالي *chra bell'ad'er*.

Acheteur, مشتري *mehktari*, pl. coll. *mehktariya*.

Achevé, مكمل *mkemmel*, — مخلص *mhallece*, f. ة a, pl. ين *in*.

Achèvement, تكميل *tekmil*, — خلاص *khelace*, — تمام *temam*.

Achever. J'achève, *nkemmel* ou *nkhallece*; j'ai achevé, *kemmelt* ou *khallest*; il a achevé, كمل *kemmel* ou خلص *khallece*.

Acide (sur), فارص *qarece*, — حامض *h'amed'*, f. ة a, pl. ين *in*.

Acidité, فروصة *qorouça*, — حموضة *h'omoud'a*.

Acier, ذكير *d'qir*. En acier, من ذكير *men d'qir*.

Acompte, نصيبي *ncib*, pl. *enciba*.

Acquéreur, مبتاع *mebtââ*, — مشتري *mehktari*, f. ة a, pl. ين *in*.

Acquérir, شري *chra*, aor. يشري *ichri*, — يكتسب *ekteceb*, aor. يكتسب *iekteceb*, — نال *nal*, aor. ينال *inal*. J'ai acquis, نلت *nelt*.

Acquiescement, رضا *red'a*, — قبول *qoboul*.

Acquiescer, يرضى *rd'a*, aor. يرضى *iurd'a* (av. la prép. بـ b), — قبل *qbel*.

Acquisition, تحميل *tah'cil*, — شراء *chera*.

Acquitté, سالك *salek*, — مسروح *mserrah'*.

Acquittement, سلاک *slak*, — تسویح *tesrih'*.

Acquitter. J'acquitte, *nsellek*; j'ai acquitté, *sel-lekt*; il a acquitté, *sellek* ou سرّح *serrah'*.

Acte (contrat), عقد *āqd*, pl. عقود *āqoud*, — رسم *resm*, pl. رسوم *rsoum*.

Acteur (comédien), لعاب *laâb*. || (chanteur), غنّاي *r'annai*, f. ة *a*.

Action (acte), ب فعل *faál*, pl. *afáal*, — اعمال *āmel*, pl. اعمال *aāmal*. || (financière), سهام *schm*, pl. سهام *seham*.

Actionnaire, شريك *cherik*, pl. *chorka*.

Actuel, في التاريخ — وفتی *fit tarikh*.

Actuellement, ذا الوقت — في التاريخ *derouaq*, — ذا الوقت *fit tarikh*.

Adage, مثل *methl*, pl. امثال *emthal*.

Adam, ادم *adem* (n. pr.).

Addition, additionner, جمع *jemâ*.

A dessein, بالغصّد — بالعني *belâni*, — بالغصّد *belgas'd*, — فصداً *qas'den*.

Adieu. La personne qui reste dit : امثس بالسلامة *emchi besselama* ou روح بالعافية *rouh' belâfia*.

La personne qui s'en va répond : ابف على خير *abqa âla kheir*.

Adieu (dire), وادع *ouadaâ*.

Adieu (se dire), تَوَادِعُوا *touadâou* (au pl.).

Adieux, مَوَادِعَةً *mouadâa*, — وَدَاعٍ *oudâa*.

Adjectif, نُعْتَ *naât*.

Adjoint, نَائِبٌ *naib*, — خَلِيفَةٌ *khalifa*.

Adjudicataire, الْمُوجُوبُ لَهُ *elmoujoub lih*.

Adjudication, دَلَالَةً *dlala*, pl. دَلَائِلٍ *dlail*.

Admettre, فَبِلْ *qbel*.

Administrateur, حَاكِمٌ *h'akem*, pl. حُكَّامٌ *h'okkam*.

Administratif, مَخْزُنِي *makhzeni*.

Administration, بَايِلَكٌ *bailek*, — مَخْزُنٌ *makhzen*.

Administrer (gouverner). J'administre, *nah'kem*; j'ai administré, *h'akemt*; il a administré, حُكِمَ *h'akêm*.

Admirable, عَجَابٌ *âjab*, f. ةَجِيبٌ *âjib*, pl. عَجَابٍ *âjab*.

Admiration, عَجَبٌ *âjeb*.

Admire. J'admire, *nestâjeb*; j'ai admiré, *estâjebt*; il a admiré, استعجَبَ *estâjeb*.

Admis, admissible, مَفْبُولٌ *maqboul*, f. ةَبِنٌ *in*, pl. بَنٌ *in*.

Admission, فَبُولٌ *yoboul*.

Donné, وَالْعَوْلَى *oualââ*, — مَوْلَعٌ *moulaâ*.

Donner (s'), تَوَلُّعٌ *touullaâ*, — تَعَاطِي *tâat'a*.

Adoptif (fils), رَبِيبٌ *rebib*, pl. رَبَابِيْبٍ *rbaib*.

Adorable, مَعْبُودٌ *maâboud*.

Adorateur, عَبْدٌ *abd*, pl. عَبَادٌ *abad*, — عَابِدٌ *âbed*, pl. عَبَّادٌ *obbad*.

Adorer, عَبْدٌ *âbed*.

Adoucir (au goût), حَلَّى *h'alla*, aor. يَحْلِي *ih'alli*.
|| (calmer, assouplir), لَيْنٌ *liyen*.

Adresse, شَطَارَةٌ *chet'ara*. || (d'une lettre), عنوان *ânouan*.

Adresser (envoyer). J'adresse, *nersel* ou *nbâath*; j'ai adressé, *rselt* ou *bâath*; il a adressé, رسَلَ *rsel* ou بَعَثَ *bâath*.

Adroit, شَاطِرٌ *chat'er*, pl. irrég. شَطَارٌ *chot'tar*.

Adulte, بالغٌ *baler'*, f. ةَنْسٌ *a*, pl. شَابٌ — يَنْ *in*, شَابٌ — يَنْ *chabb*.

Adultère (adj.), زَانِيَةٌ *zani*, f. زَانِيَةٌ *zania*. || (subst.), زَنَاءٌ *zena*.

Advenir, يَتَّفَعُ *ettefaq*, aor. يَتَّفَعُ *iettefuq*.

Adversaire, خَصَمٌ *khacim*, pl. خَوْصَمَاءٌ *khoçama*.

Adversité, شَدَّةٌ *chedda*, — شَرٌّ *cherr*.

Aérostat, قَبْةُ الْهَوَاءِ *qobbet elhoua*.

Affabilité, ظَرَافَةٌ *d'erasfa*.

Affable, ظَرِيفٌ *d'erif*, f. ةَنْسٌ *a*, pl. ظَرَافٌ *d'eraf*.

Affaiblir, ضعف *d'aâf*. || (alléger), خَبْف *khaffef*.

Affaiblissement, ضعف *d'oâf*.

Affaire, دعوة *dâoua*, pl. دعاوي *dâoui*, — امر — *amr*, pl. امور *omour*, — قضية *qed'îa*, pl. ات *at* et حوايج *qad'aïa*, — حاجة *h'aja*, pl. فضایا *h'aouaij*, — شغل *chor'ol*, pl. اشغال *achr'al*. Affaire difficile, شغل موعص *chor'ol mouâce* ou شغل صعيب *chor'ol s'âib*.

Affairé, مشغول *mechr'oul*, f. ة a, pl. ين *in*.

Affamé, جيغان *djiân*, f. ة a, pl. ين *in*.

Affermir, ثبت *thebbet*, — صحّح *çah'h'ah'*.

Affiche, اعلام *iâlam*, — تنبيه *tenbih*.

Affirmation, اثبات *ithbat*, — شهادة *chahada*, — تحقيق *tah'qiq*.

Affirmer, شهد *chehed*, — حفف *h'aqqaq*.

Affliction, حزن *h'oñn*, pl. احزان *ah'zan*, — غبينة *r'ebina*.

Affligé, مغبون *mer'boun*, — حزين *h'azin*.

Affliger, غبن *r'abben*. || (s'), — حزن *h'azen*.

Affluence, غاشي *r'achi*.

Affranchie (lettre), بريطة مكتورة *breyya mah'arrera*.

Affranchir. J'affranchis, *nh'arrer*; j'ai affranchi, *h'arrert*; il a affranchi, حُرِّر *h'arrer*.

Affrètement, وسف *ouesq.*

Affréter, کاری *kara*, aor. يکاري *ikari*.

Affront, بخسته *bakhsa*.

Afin que, باش *bach*, — لـ *li*, — لـ *lienn*.

Agacer (exciter). J'agace, *nh'arrech*; j'ai agacé, *h'arrecht*; il a agacé, حُرِّش *h'arrech* ou حُرِّض *h'arrad'*.

Âge, عمر *omr*. Quel âge avez-vous? فداش وي *qeddach si omrek*.

Âgé, كبيير *kbir*, f. ة *a*, pl. كبار *kbar*, السن *kbir essenn*.

Agenda, زميـم *zemiyem*.

Agent, وكيل *oukil*, pl. وكلاء *oukla*. || (de police), ضابط *d'abet'*, pl. ضباط *d'obbat'*.

Agha, اغا *agha*, pl. اغاوات *aghaouat*.

Agilité, خبـة *khaffa*, — سرعة *serâa*.

Agir, عمل *âmel*, — فعل *faâl*, — واسى *ouassa*, aor. يواسى *iouassi*.

Agitateur, خلـاط *khallat*, pl. يـن *in*.

Agitation (trouble), تـهـويـل *tahouil*.

Agiter (secouer), حـركـ *h'urrek*, — زـعـزـع *zaâzaâ*.

Agneau, خروف *kharouf*, pl. خربان *kharfan*. ||
(agnelet), خريج *khariyef*.

Agonie, حالة *h'ala*. Il est à l'agonie, — هو عند الموت *houa fi h'ala*, — هو في حاله *houa ánd elmout*.

Agrafe, فبلة *qofla*, pl. ات *at*, — عروة *ároua*, pl. عراوي *áraoui*.

Agrandir. J'agrandis, *nekebber*; j'ai agrandi, *kebbert*; il a agrandi, *kebber*. كَبَرَ *kebber*.

Agréable, حلوّ *h'alou*, f. ة a, pl. ين *in*. || (personne), مسْرَار *mesrar*, f. ة a, pl. ين *in*.

Agréer, قبل *qbel*, — جُوز *jaouez*.

Agresseur, متعدّي *metáddi*, — ظالمر *d'alem*.

Agression, تعدّية *túdia*, — ظلم *d'olm*.

Agriculteur, فلاج *fellah'*, — حراث *h'arrath*, pl. ين *in* et ة a.

Agriculture, فلاحة *felah'a*, — حراثة *h'aratha*.

Ahmed, احمد *ah'med* (n. pr.).

Aide, عون *áoun*. Avec l'aide de Dieu, بعون الله *bâoun allah*.

Aider. J'aide, nâouen; j'ai aidé, áouent; il a aidé, عاون *áouen*. Aidez-moi, عاوني *áouenni*. Aide-toi, عاون *áouen rouh'ek*.

Aïeul, aieux, جدّ *jedd*, f. ة a, pl. اجداد *ajdad*.
 || (paternel), جدّ لاب *jedd elab*. || (maternal),
 جدّ لام *jedd eloumm*.

Aigle, نسر *nser*, pl. نسورة *nsoura*.

Aigre, حامض *h'amed'*, — فارص *qarece*, f. ة a,
 pl. in. || لبن *leben*.

Aigre-doux, متز *mozz*.

Aigrir (devenir aigre), رجع فارص *rqâ qarece*.

Aiguille, ابرة *ebra*, pl. اباري *ibari*. || (de montre),
 رفاص *reqgace*.

Aiguillon (d'un insecte), شوكة *chouka*.

Aiguiser. J'aiguise, nerh'i ou nemad'd'i ; j'ai
 aiguisé, reh'it ou mad'd'it ; il a aiguisé, رحى
rah'a ou مصى *mad'd'a*.

Ail, ثوم *tsoum* ou *thoum*.

Aile, جناح *jenah'*, pl. اجنحة *jenh'a*.

Ailleurs, في مضرب اخر *si mad'reb akhor*, —
 في موضع اخر *si moud'â akhor*.

Ailleurs (d'), و زد — وثاني *outhani*, — من جهة اخرى *men jiha okhra*.

Aimant (pierre), مغنتيس *mar'nat'is*, —
 حجرة المتس *h'ajret elmess*.

Aimé, محبوب *mali'boub*, f. ة a, pl. ين *in*.

Aimer. J'aime, *nh'abb*; j'ai aimé, *h'abbit*; il a aimé, حب *h'abb*.

Aïn-Beïda, عين بيضاء *aïn beïda* (n. de ville).

Ainé (l'), الكبير *elkbir*, f. ♀ *a*, pl. *elkbar*.

Ainsi, هكذا *hakda* — هكذاك *hakduk*. || Ainsi soit-il ! امین *amin*.

Ainsi que, و *ou*.

Air (atmosphère), هواء *haoua*, — جوّ *jaou*. || (chant), نغمات *ner'ma*, pl. rég. *ner'mat*. || (physionomie), زي *zeyg*. Il a l'air d'un brave homme, زيق زيق الرجل الملبي *zeyyou zeyg errajel elmlib*.

Aisance (bien-être), — خير *kheir*, ذعمة *nâma*. || (facilité), سهولة *sohoula*.

Aisances (lieux d'), بيت السماء *beit elma*, — شيشماء *chichma*, مستراح *mestrakh'*.

Aise. A votre aise, في غرشك *si r'ard'ek*. Je suis bien aise, راني برحان *rani ferh'an*; tu es bien aise, راك برحان *rak ferh'an*.

Aisé (facile), ساهل *sahel*, f. ♀ *a*, pl. *in*. || (riche), ميسوط *mabsout'*.

Aisselle, طايف *t'abiq*, pl. *t'ouabiq*.

Ajournement, تاخير *takhir*, — ميجال *mijal*.

Ajourner, اجل *ahlikher*, — اجّل *ajjal*.

Ajouter. J'ajoute, *nṣid*; j'ai ajouté, *zett*; il a ajouté, زاد *zad*.

Alambic, فَطَارَة *qat'tara*.

Albinos, ازعر *azaâr*, f. زعراء *zaâra*, pl. زعور *zoôr*.

Alcali, فلبي *melh' elqali* ou simpl. *qali*.

Alcool, روح العرافي *rouh' elâraqi*.

Alène, اشعة *echfa*, — بیز *biz*.

Alentour, حول *h'aoul*.

Alentours, حوالي *nouah'i*, — *h'ouali*.

Alexandrie (ville d'), اسكندریة *sh'andriya*.

Alezan, شقراء *achgar*, f. اشقر *chayra*, pl. شقر *chougr*.

Algèbre, علم الجبر *âlm eljebr*.

Alger, الجزایر *eljezair* ou *eddzaïr*. Algérie, وطن الجزایر *berr eljezair* ou *ouat'en eljezair*.

Algérien, جزایري *jezairi* ou *dsiri*, f. ة a, pl. ين.

Ali, علي *ali* (n. pr.).

Aliénation (vente), بيع *beïâ*. || (mentale), هبال *hebal*.

Aliéné, مهابل *mahboul*, pl. *mahabel*.

Aliéner, باع *baâ*, aor. يبيع *ibiâ*.

Alignement, تصعييف *tes'fif*.

Aligner, صُبْغَفٌ *ceffes*.

Aliment, مَاكِلَةٌ *makla*.

Alimentaire (pension), نُفْعَةٌ *nafaqa*.

Aliments, طَعَامٌ *t'aam*, — مَاكِلَةٌ *makla*.

Aliéte, حَاكِمُ الْعَرَافِشِ *h'akem elfrach*.

Aliter (s'), حَكْمُ الْعَرَافِشِ *h'kem elfrach*.

Allaitement, رُضاعَةٌ *red'aā*.

Allaiter, رُضَّعٌ *red'd'a*.

Allant, مَاشِيَّين *machi*, pl. ماشِيَّين *machiin*.

Allée, طَرِيقٌ مَغْرُوسٌ بِالشَّجَورِ *t'riq mar'roussa bessejour*.

Allégation, فُولٌ *gaul*.

Allégement, تَخْفِيفٌ *takhfif*.

Alléger, J'allège, *nkhaffef*; j'ai allégé, *khaffest*; il a allégé, *khaffef*.

Allégresse, سُرُورٌ — بُرْحٌ *sarrah'*, — *serour*.

Alléguer, ادْعَى *eddaā*, aor. يَدْعُ *ieddāt*.

Allemand, نَمَسِيٌّ *nemsi*, pl. نَمَاسَةٌ *nemassa*, — بُرُوسِيَانٌ *brouessian* (du franç.).

Aller. Je vais, *nemchi*; j'ai été, *mechit*; il a été, رَاحَ *mcha*. (On dit aussi: *nroh'*, *roh't*, *rah'*) — Où allez-vous? جَاءَيْنَ رَاهِيْعَ *fain raiah'*. Où est-il allé? جَاءَيْنَ رَاهَ *fain rah'*. Va-t'en, رَحَ *roh'*, — امْتَشِ *emchi*.

Aller (l'), مروح *merouah'*, - مشي *machi*.

Alliage (de métaux), خليطة *khelit'a*.

Alliance, مناسبة *mnasba*.

Allié (parent), نسيب *nsib*, pl. *neshan*.

(Pour dire : Il est mon allié, mon parent, on se sert encore de cette expression : يكون لي *ikoun li*; il est son allié, يكون له *ikoun lhou*.)

Allier (s'), ناسب *nasb*, — تناسب *tnasb*.

Allocution, خطبة *khot'ba*.

Allonger. J'allonge, *nt'aouel*; j'ai allongé, *t'aouelt*; il a allongé, طول *t'aouel*.

Allons ! ايَا *ayya*, pl. *ayyaou*.

Allumer. J'allume, *nechaál*; j'ai allumé, *chaált*; il a allumé, شعل النار *chaál ou ennar* طلف النار *t'laq ennar* (mettre le feu). Allume le feu, اشعل النار *achaál ennar ou at'laq ennar*. اطلف النار *at'laq ennar*.

Allumer (s'), انشعل *enchaál*.

Allumettes, زلاميت *zalamit* (du franç.), — كبريت *kebrit* (m. à m. : soufre).

Allusion, معنى *maána*.

Almanach, روزنامه *rouznama*.

Almée, عالمة *áalma*, — شطاحنة *chet't'ah'a*.

Aloès, صبار *cebarra*, pl. ات *at*.

Alors (dans ce moment-là), في هذاك الوقت *fi hadak eloueqt*, ذيـك الساعـة *dik essaâa*.

Alouette, سـماـيـنـة *semmana* ou سـمـاـيـنـة *semmaïna*, pl. اـت *at*.

Alphabet, البـاءـتـاءـ *alif ba ta*.

Altercation, مـخـاصـمـةـ *menazâa*, — مـخـاصـمـةـ *mekhacema*.

Altéré. Je suis altéré, *rani belât'ech*; tu es altéré, *rak belât'ech*; il est altéré, رـاهـ بالـعـطـشـ *rahou belât'ech*. (On dit encore : عـطـشـانـ *ât'chan*, f. ةـ *a*, pl. يـنـ *in*.)

Altérer (donner soif), عـطـشـ *ât'tech*. || (modifier), غـيـرـ *r'ayyer*.

Alternativement, بالـنـوـبـةـ *bennouba*, — بالـدـالـةـ *beddala*.

Altesse (titre), حـضـرـةـ *h'ad'rat*, سـعـادـةـ *sâadut*.

Alun, شبـ *chebb*.

Amadou, فـيـهـ *qahou*.

Amande, لـوزـةـ *louza*, pl. اـتـ *at*, coll. *louz*.

Amandier, شـجـرـةـ الـلـوـزـ *louza ou chejret ellouz*.

Amarrer. J'amarre, *nerbet'*; j'ai amarré, *rbet't'*; il a amarré, *rbet'*.

Amasser. J'amasse, *nlemm*; j'ai amassé, *lemmit*; il a amassé, لمـ *lemm*.

Amateur, *oualâ*, pl. يَنِين *in*.

Ambassade, — رسالَة *rsala*, سُفَارَة *sefara*.

Ambassadeur, رسول *rasoul*, سُفَيْر *safir*.

Ambitieux, طَمَاع *t'ammaâ*, pl. يَنِين *in*.

Ambition, طَمَع *t'amâ*.

Amble, تَهْرُوْيل *taharouil*. Aller à l'amble, هَرْوَل *harouel*. Qui va à l'amble, هَرْوَال *haroual*, f. ة *a*, pl. يَنِين *in*.

Aambre, عنبر *ânber*.

Âme, روح *roh'*, pl. ارواح *arouah'*.

Améliorer, اصلح *as'lah'*.

Amende, خطيبة *khat'iya*, pl. ات *at*. Vous êtes à l'amende, راك مخطّي *rak makhat'ti*, pl. راكم مخطّيين *rakoum makhat'tiin*.

Amener. J'amène, *njib*; j'ai amené, *jebt*; il a amené, حَبَّ *jib*. Amène, حَبَّ *jib*.

Amer, مُرّ *mourr*, f. ة *a*, pl. يَنِين *in*.

Amertume, مسروقة *mroura*. || (tristesse), حزن *h'ozn*.

Ami, أحباب *h'abib*, pl. حَبِيب *ah'bab*, صديق — اصحاب *s'ah'ab*, pl. صاحب *as'h'ab*, اصدقاء *s'adiq*, pl. اصدقاء *as'diq'a*.

Amiante, حجر العتيقة *h'adjar elstila*.

Amicalement, **بالمكبة** *belmah'abba.*

Amidon, **ذشا** *necha.*

Amie, **حبيبة** *h'abiba*, — **صاحبة** *s'ah'eba.*

Amincir. J'aminçis, *nreqeqq*; j'ai aminci, *reqqeqt*, il a aminci, **رقف** *reqqeq.*

Amitié, **محبة** *mah'abba*. Par amitié, **على وجه المحبة** *ála ouejh elmah'abba.*

Ammoniac (*sel*), **ملح النشار** *melh' ennechader.*

Amnistie, **امان** *aman*, — **عفو** *áfou.*

Amorce, **تخييف** *telh'iq.*

Amorcer. J'amorce, *nleh'h'aq*; j'ai amorcé, **لتحف** *leh'h'aq.* || (garnir d'un appât). J'amorce, **نطعم** *netaám*, etc.

Amour, **حب** *h'obb*, — **عشف** *euchq.*

Amoureux, **عاشق** *ácheq*, pl. **يin** *in.*

Amour-propre, **نيف** *nif* (*nez*). Il a de l'amour propre, **عنه النيف** *ándhoun nif.*

Ample, **واسع** *ouassaá* ou **متسع** *mouttessaá*, f. ة *a*, pl. **يin** *in.*

Ampleur, **واسع** *oussaá*, — **اتساع** *ettissaá.*

Amusement, **لعب** *láb*, — **لهو** *lehou.*

Amuser, **لعب** *laáb.* || (s'), **لعب** *láb.*

An, **عام** *ám*, pl. **أعوام** *áouam*, — **سنة** *sna*, pl. **سنين** *snin.*

Ananas, فشنطة *qecht'a*.

Ancêtre, جدّ *jedd*, pl. *jedoud* ou اجداد *ajdad*.

Anchois, انشوبة *antchouba* (de l'ital.).

Ancien, قديم *qdim*, f. ♀ *a*, pl. *qdem*.

Anciens (les), الناس المتفددمين *ennas elmou-taqeddemin*.

Ancre, مخاطب *mokht'af*, pl. *mkhat'ef*.

Âne, حمار *h'amar*, pl. حمير *h'amir*, — داّب — *dabb*, pl. دواب *douabb*, — بحّايم *behim*, pl. *behaim*, — *behaim*.

Ânesse, حماراة *h'amara*, — دابّة *dabba*, — *behima*, pl. ات *at*.

Angé, ملائكة *mlaïka*.

Anglais, انقلنزيز *engliz*, f. ♀ *a*.

Angle, شوكة *chouka*, — ركناة *rokna*.

Anguille, بو مخيط *bou mekhiet'*.

Ânier, حمار *h'ammar*, pl. ين *in*.

Animal, هايشت *haicha*, pl. هوایش *houaich*, — وحوش *ouah'ech*, pl. وحوش *ouh'ouch*.

Anisette, ماء حيّة عرافي *araqi*, — *ma h'iat*.

Anneau, حلفة *h'alqa*, pl. حلف *h'aleq*. || (de pied), خالخال *khalkhal*, pl. خالخال *khalakhel*.

Année, عام *âm*, pl. اعوام *douam*, — سنة *sna*, pl. سنين *snin*.

Annoncer, اخبر *akhber*, — اعلم *aâlem*.

Annulaire (doigt), بنصیر *bençar*, pl. بناصیر *lnacer*.

Annuler. J'annule, *nebet't'el*; j'ai annulé, *bet't'elt*; il a annulé, بطل *bet't'el*.

Ans (deux), عاميين *âamein*.

Anse (d'un vase), يد *ied*.

Anticiper. J'anticipe, *nsebbeq*; j'ai anticipé, *seb-beqt*; il a anticipé, سبّف *sebbeq*.

Autre, غار *r'ar*, pl. غيران *r'iran*, *mar'ara*, pl. مغاير *mar'aîr*.

Aoriste, مضارع *moud'araâ*.

Août, غشت *r'oucht*.

À peine, بالحارة *belh'ara*.

Apiculteur, مربي النحل *merabbin neh'al*.

Apiculture, تربية النحل *terbiet enneh'al*.

Apoplexie, نفطة *noqt'a*.

Apothicaire, بيّاع الدواء *beyyaâ eddoua*.

Apparence, ظاهر *d'aher*. En apparence, *fid d'aher*.

Appartement, مسكن *meshken*, pl. مساكن *msa-*

ken. || {de terrasse}, منزة *menzah*, pl. *mnazah*.

Appartenir. La possession s'exprime au moyen des mots *mtâ* متناع دیال et *dial*; ainsi : La maison qui m'appartient, متاعي الدار دیالي *eddar diali* ou *mtâi*; La campagne qui lui appartient, متاعه الجنان دیاله *eljenan dialho* ou *mtâho*.

Appât, طعام *t'âam*.

Appauvrissement, افتخار *eftiqar*, — احتياج *ah'tiaj*.

Appel (des noms), فرایتہ لاسامی *graïet lassami*. Faites l'appel, افرا لاسامی *agra lassami*. || (en justice), اعادۃ *iâda*. Interjeter appel, طلب لاعادۃ *t'leb liâda* ou طلب يعاود الشرع *t'leb iâoud echcheraâ*. Je veux faire appel, نطلب لاعادۃ *net'lob liâda* ou نطلب نعاود الشرع *net'lob nâaoud echcheraâ*.

Appelant (l'), طالب *t'aleb liâda*.

Appeler (crier). J'appelle, *nâïet't'* ou *nezgui*; j'ai appelé, *âïet't'* ou *zguit*; il a appelé, عیط *âïet't'* ou زقى *zga*. (On dit encore : نادى *nada*, aor. ينادي *inadi*.) || (nommer). J'appelle, *nsemmi*; j'ai appelé, *semmit*; il a appelé, سقى *semma*. Comment s'appelle-t-il? كاش يسموه *kach issem-*

mouh. Comment t'appelles-tu ? **کاش یسمے وو** kash yissmeww. *kach issemouk.*

Appétit. Je n'ai pas d'appétit, شهوة ma ândi chahoua felmakla. Bon appétit ! **الله يفتنعك** Allah iqennâak.

Applaudir. J'applaudis, *ns'affaq* ; j'ai applaudi, *s'affaqt* ; il a applaudi, صدق s'affaq.

Applaudissement, تصفييف *tas'fiq*.

Appointements, راتب *rateb*, — أجرة *ojra*.

Apporter. J'apporte, *nejib* ; j'ai apporté, *jebt* ; il a apporté, **جَابَ** *jab*. Apporte, **جَبْ** *jib*, f. **جيبي** *jibi*, pl. **جيبيوا** *jibou*. Apporte-moi, **جب لي** *jib li*.

Apprendre (étudier). J'apprends, *netâllem* ; j'ai appris, *tâllemt* ; il a appris, **تعلّم** *tâllem*. || (informer), **اخبر** *akhber*, — اعلم *aâlem*. Je vous informe, **نخبرك** *nekhberek*, — **نعلمك** *naâlemek*. || (être informé). J'apprends, *nesmâ* ; j'ai appris, *smât* ; il a appris, **سمع** *smâ*.

Apprenti, متعلم *metâllem*, f. ة a, pl. ين *in*.

Apprêt, تجهيز *tejhiz*, — تحضير *tah'dir*.

Apprêter, جهز *jehhez*, — حضر *h'ad'd'er*.

Apprivoiser, ربى *rebba*, aor. يربّي *irebbi*.

Approcher. J'approche, *neqarreb*; j'ai approché, *qarrebt*; il a approché, فَرِّبْ *qarreb*.

Approuver. J'approuve, *nouafeq*; j'ai approuvé, *ouafeqt*; il a approuvé, وَابْفَ *ouafeq*.

Approvisionnement, عَوْلَة *âoula*.

Approximativement, بالغرب *belqorb*.

Appuyer. J'appuie, *nedmek*; j'ai appuyé, *dmekt*; il a appuyé, دَمَكْ *dmek*.

Apré, احرش *ah'rach*, f. حرشاء *h'archa*, pl. حرش *h'ourch*. || (intense), شديد *chedid*.

Après (adv.), من بعد *men bâd*.

Après (prép.), بعد *bâd*. Après-demain, *r'ayr r'odoua*. Après-midi, بعد الظهر *bâd eddohr* ou بعد الزوال *bâd ezzoual*.

A présent, ذا الوقت — الان *elan*.

Après que, بعد ما *bâd ma*.

Apreté, حروشة *h'oroucha*. || (intensité), شدة *chedda*.

Apte, احـف ah'aqq, — لايف *laïq*. (Av. la prép. بـ *b.*)

Aptitude, اهـليـة *ahliya*, — فـابلـيـة *qabliya*.

Aquatique, ماـوي *maoui*, f. ةـ a, pl. يـن *in*.

Aqueduc, مـجـري *mejra*, pl. مـجـاري *mejari*, — سـقـاـيـة *seqqaia*.

A qui, *limen*, — متاع من *lmen*, — *mtaâ men*, —
لأشكون *dial men*, — ديال من *lachkoun*. A qui
est-il? *limen houa*. A qui est-elle?
لمن هو *limen houa*. A moi, *li* لي *liya*; à toi, *lik* لك
lih; à lui, *ih lih*.

A quoi, *lach*. A quoi sert-il? *lach iliq* ou لاش يصلح *lach ies'loh'*.

Arabe, *árbi*, pl. *árab*; f. عربي *árbiya*, pl. ات *at*. || (langue) العربية *elárbiya*.
En arabe, بالعربّية *belárbiya*.

Arabisant, مولع بالعربّية *moulaâ belárbiya*.

Arachide (en Alg. : *cacaouette*), *festeq elard'*, — كاوکاو *kaoukaou* (de l'esp.).

Araignée, عنكبوت *ankbout*, — رتيلة *retila*.
Toile d'araignée, بيت الرتيلة *beit erretila*.

Aratoire, بلاحي *selah'i*. Instruments aratoires,
لات الفلاحة *alat elselah'a*.

Arbouse, لنع *lenj*, — بو ختنو *bou khannou*.

Arbre, شجرة *chejra*, pl. شجر *chejer* ou شجور *chejour*. (On pron. aussi : *sejra*, pl. *sejer*, *sejour*.)
|| (fruitiers), شجر الغلة *chejer elr'alla*.

Arbrisseau, arbuste, شجيرة *chejira*, pl.
شجيرات *chejirat* (ou *sejira*, pl. *sejirat*).

Arc (arceau), فوس *qous*, pl. *aqouas*. || (instrument), نشاب *nechab*.

Arcade, فوس *qous*, pl. *aqouas*. || (partie voûtée d'une ruelle), سوابط *sabat'*, pl. *souabet'*.

Arc-en-ciel, فوس السماء *qous essema*, — زند فدح — *zend qdah'*. النبي *ennebi*,

Archéologie, علم اثار لا وايل *álm athar elaouail*.

Archet, فوس *qous*, pl. *aqouas*.

Archevêque, مطران *met'ran*, — البابا الكبير *elbabba elkbir*, — المرابط الكبير متاع النصاري *elmrabet' elkbir mtâ enneçara*.

Archimenseur, كذاب كبير *keddab kbir*, — باش كذاب *bach keddab*.

Archiparesseux, معجاز كبير *maájaz kbir*, — باش معجاز *bach maájaz*.

Architecte, مهندس *mouhendes*, pl. *in.*

Architecture, بنيان *benian*, — علم البناء *álm elbena*.

Archives, دفاتر *defater* (registres).

Archiviste, دفترجي *defterji*, pl. ة a.

Arçon, فرابيس *qarrous*, pl. *qrabes*.

Ardoise, بلاط *blat'*.

Arête, شوكه *chouka*, pl. *chouk*.

Argent (métal), **فضة** *sad'd'a.* || (monnaie), **درارهم** *draham*, — **بلوس** *flous.* || (richesses), **مال** *mal*, — **رزف** *reżq.*

Argile, **صلصال** *celçal*, — **فخار** *sekhkhar.*

Argument, **برهان** *borhan*, pl. **براهين** *brahin.*

Aride, **يابس** *iabes*, — **شابع** *chaīah'*, f. ة *a*, pl. **ين** *in.*

Aridité, **يبوسة** *iebs*, — **يبوس** *iboussa.*

Arithmétique, **علم الحساب** *ālm elh'assab.*

Armateur, **صاحب مركب** *çah'eb merkeb.*

Armé (fusil), **معمر** *māmmer*, f. ة *a*, pl. **ين** *in.*

Armée, **عسكر** *āsker*, pl. **عساكر** *āssaker*, — **جند** *jond*, pl. **جنود** *jnoud.* || (expédition)، **محلة** *meh'alla*, pl. **امحال** *meh'all.*

Armer (un fusil). **J'arme**, *nāmmer*; **j'ai armé**, *āmmert*; **il a armé**, *āmmer.*

Armes, **سلاح** *slah'*, pl. **ات** *at* ou **اسلحة** *asleh'a.*

Armistice, **مهدنة** *mohadna.*

Armoire, **خزانة** *khezana*, pl. **خزائن** *khezain.*

Armure, **كسوة حربية** *kesoua h'arbiya.*

Armurier, **سلاحي** *slah'ji*, pl. ة *a*, **بياع** — **السلاح** *beyyaā esslah'.*

Aromate, **بنجر** *bekhour*, — **عقار** *āqqar*, pl. **عفافر** *āqāfer*, — **عطر** *āt'er.*

Arome, رائحة *rih'a*, — عطر *ât'er*.

Arraché, مفلّع *meqallâ*, f. ة a, pl. ين *in*.

Arracher. J'arrache, *nqallâ*; j'ai arraché, *qallât*; il a arraché, فلّع *qallâ*.

Arrangé (redressé), مسقّم *msegguem*, f. ة a, pl. ين *in*.

Arranger (redresser). J'arrange, *nsegguem* ou *nes'lah'*; j'ai arrangé, *segguemt* ou *s'lah't*; il a arrangé, سقّم *segguem* ou اصلح *es'lah'*.

Arrestation, فيض *qabcd'*, — امساك *emsak*.

Arrêt (jugement), حكم *h'okm*, pl. احكام *ah'kam*.
|| (pause), وقف *ouaqf*.

Arrêté (ordre), امر *amr*, pl. امور *omour*, — فانون *qanoun*, pl. قوانين *qôuanin*.

Arrêter, حبس *h'abes*, — فيض *qbad'*, — حكم *h'akem*. On l'a arrêté, فيضوة *qabd'ouh*, — حكموا *h'akmouh*. || (saisir). J'arrête, *nah'kem*; j'ai arrêté, *h'akemt*; il a arrêté, حكم *h'akem*.

Arrêter (s'). Je m'arrête, *nouqef*; je me suis arrêté, *ouqeft*; il s'est arrêté, وقف *ouqef*.

Arrhes, عربون *ârboun*. J'ai donné des arrhes, اعطيت العربون *ârbent* ou اربنت *âtit el-ârboun*. Il a donné des arrhes, عربن *ârben* ou اعطى العربون *âta elârboun*.

Arrière, مُوْخَرَ *mouekhkher*. En arrière, الوراء *eloura*.

Arriéré (ce qui reste dû), بِفِيَةٍ *beqiya*.

Arriérer (retarder), اخْرَ *akhkher*, — عَطَلٌ *at'tal*.

Arrivée, وصُولٌ *ouçoul*. A l'arrivée de la lettre, بوصول البريّة *bouçoul elbrayya*.

Arriver. J'arrive, *noucel*; je suis arrivé, *oucelt*; il est arrivé, *oucel*. || (avoir lieu), صارَ *car*, وصلَ *ouquaâ*. Un meurtre a été commis hier, صارَتْ فتيلَةُ البارحَ *carêt qtila elbarah'* ou وفَعَتْ فتيلَةُ البارحَ *ouqaât qtila elbarah'*. Qu'est-il arrivé? اشْ وَفَعَ *ach car*, — اشْ صارَ *ach ouquaâ*.

Arroger (s'), ادعى لنفسه *eddâa lnefshou*.

Arrondir, دُورٌ *daouar*. || (s'), تدوير *tedaouar*.

Arrondissement (rondeur), تدوير *tedouir*. || (quartier), حومَةٌ *h'ouma*. || (rural), وطن *out'an*. || (administratif), إدارَةٌ *idara*.

Arrosage, سفيان *seqian*.

Arroser. J'arrosoe, *nesqi*; j'ai arrosé, *sqit*; il a arrosé, سقى *sqa*. || (asperger), رش *rechch*. J'ai aspergé, *rechchit*, etc.

Arrosoir, مروش *merechch*, — سقاية *seqqaïa*.

Arsenic, رهج *rahj*, — زرنبيخ *zernikh*.

Art (métier), صناعة *senaâ*, pl. *senaiâ*. ||
 (babileté), شطارة *chet'ara*, — حذافة *h'ad'aqa*.

Artichauts, فرنون *qernoun*.

Article (d'une loi), بصل *feçal*, pl. *feçoul*. ||
 (en grammaire), حرف التعریف *h'arf ettârif*.

Articulation (pronunciation), نطف *nat'q*. || (des
os), معاصل *meçal*, pl. *mfacel*.

Articuler, نطف — لعاظ *lafad'*.

Artifice (feu d'), محرفة *mah'arqa*, pl. ات *at*. ||
 (ruse), حيلة *h'ila*, pl. ات *at*.

Artilleur, طوبجي *t'oubji*, pl. ة a.

Artisan, صانع *çanâ*, pl. *çonnaâ*.

Artiste, معلم *mâllem*, f. ة a, pl. ين *in*.

Arzew, رزيو *rziou* (n. de ville).

Aspect, زي *zeiy*, — صورة *coura*.

Asperger, رش *rechch*, — بل *bell*.

Asperges, سکوم *sekkoum*.

Aspersion, رشان *rechchan*, — بلان *bellan*.

Asphyxie, غشية *r'âchia*, — خناف *khonaq*.

Asphyxier, اخنف *akhnaq*. || Asphyxié, مخنوف *makhnouq*.

Aspirer (l'air), شمر *chemm*, — تنفس *teneffes*.

Assainir, طيب الهواء *t'ayyeb elhôua*.

Assaisonner, تتبّل *tebbel*.

Assassin, قاتل *qatel*, pl. فتّال *gottal*.

Assassinat, قتيله *qtila*.

Assassiner. Il a assassiné, قاتل *qtel*; ils ont assassiné, قتلوا *qetlou*. Un homme assassiné, رجل مقتول *rajel meqtoul*.

Assemblage, مجمّع *mejmâa*, pl. مجامّع *mjamâa*.

Assemblée, جماعة *jemaâa*.

Assembler. J'assemble, *nejmaâ* ou *nlemm*; j'ai assemblé, *jmaâit* ou *lemmitt*; il a assemblé, جمع *jemaâ* ou لم *lemm*. || (s'), انْجَمِعَ *enjmaâ*, اجْتَمِعَ *ejtemâa*.

Assentiment, رضا *red'a*. Avec son assentiment, برضاه *bered'ah*.

Asseoir, فقد *qiâd*. || (s'). Je m'assis, *qâtt*; il s'assit, فقد *qiâd* ou *jeles*. Asseyez-vous, افعد *oqâd* ou *ejes*.

Assermenté, مكتَب *meh'allef*. Interprète assermenté, ترجمان مكتَب *torjemân meh'allef*.

Asservir (soumettre), طيّع *tayyâa*.

Assesseur (du cadi), عدول *âdoul*, pl. عدول *âdoul*.

Assez, بركٌ *barka*, — يكفي *ielkif*, — بجزي *iezzi*.
J'en ai assez, — يكعيبني *ielksini*, — بجزيتي *iezzi*.
يكيك *barkani*. Tu en as assez, يكعيك *iezzik*, — بجزيك *barkak*.

Assiduité, مداومة *medaouma*.

Assiéger, حصر *h'açar*. || (être assiégué),
انحصر *enh'açar*.

Assiette, تباسيي *tbassi*, pl. *tbassa* ou
اصحان *çah'an*, pl. *açh'an*.

Assigner (en justice). Je l'ai assigné, اذيتني بي
خطيبة — في الشرع *eddithou fîch chraâi*, — في
الشرع *h'at'tîthou fîch chraâi*.

Assimilé, مثال *mithal*.

Assis, فاعد *qââd*, — جالس *jales*, f. ة *a*, pl. يبن .

Assises (cour d'), لاكور *lakour* (du franç.).

Assistance (auditoire), الحاضريين *elh'ad'rîn*. ||
(aide), معاونتة — عون *maâouna*.

Association, اشتراك *cherka*, — شركة *echtirak*.

Associé, شريك *cherik*, pl. شركاء *chourka*, —
مشترك *mechterek*, pl. ين *in*.

Associer (s'). Je m'associe, *nechterek*; je me suis
associé, *echterek*; il s'est associé, اشترى *echterek*.

Assommer (abattre), فتل *qetel*. || (ennuyer),
سمط *semmet'* (av. على *âlu*).

Assomption, عيد مریم *âül meriem* (fête de Marie).

Assortiment, عددة *âdda*, — مجموع *mejmâa*.

Assortir, وقف *ouaffaq*.

Assouplir. J'assouplis, *nret't'eb*; j'ai assoupli, *ret'-t'ebt*; il a assoupli, **رطب** *ret't'eb* ou **ليجن** *leyyen*.

Assourdir. Il m'assourdit, *iesrâni*; vous m'assourdissez, *tesrâni*; il m'a assourdi, **صرعنى** *srâni* ou **دوخنى** *daouakhni*.

Assurance (certitude), **تحقيق** *tah'qiq*. || **(garantie)**, **ضمانة** *d'emana*, pl. **ضماین** *d'emain*.

Assurément, **- والله** *ouallah* (par Dieu), **بالتحقيق** — **حقا** *h'aqqen*.

Assurer (garantir), **ضمن** *d'emen*. J'assure tout, **انا نضمن في كل شيء** *ana ned'men fi koull chi*. || (certifier). J'assure, *neh'aqqaq*; j'ai assuré, *h'aqqaqt*; il a assuré, **وراسك حف** *h'aqqaq*. Je vous assure, *ou rassek*. || (s'), **تحف** *tah'aqqaq*.

Asthmatique, **حشيان** *h'achian*.

Asthme, **حشا** *h'echa*.

Astiquer, **صقل** *caqqal*.

Astre, **نجمة** *nejma*, pl. **نجوم** *nejoum*, — **كوكب** *koukeb*, pl. **كوكب** *kouakeb*.

Astronome, **منجمر** *mounejjem*, pl. **ين** *in*.

Astronomie, **علم الفلك** *eulm elfelek* ou **علم النجوم** *eulm ennejoum*.

As-tu ? **عندك شيء** *ándek chi*.

Atelier, بيت الخدمة *beit elkhedma.*

Atmosphère, هواء *haoua*, — جو *jaou.*

Atome, ذرة *d'erra*, pl. coll. ذر *d'err.*

Âtre, وجاف *oujuq*, pl. ات *at.*

Attache, رباط *rbat'*, pl. ات *at*, — فيد *qid*, pl. فيود *qioud.*

Attaché, مربوط *murbout'*, f. ة *a*, pl. بين *in.*

Attacher. J'attache, *nerbat'*; j'ai attaché, *rbut't'*; il a attaché, بـ *rbat'*.

Attaque, هجوم *hojoum*, — زدمة *zedma.*

Attaquer, هجم *zedem*, — على *hajem*. (Av. *ala.*)

Attarder (s'), بـ *bl'a*, aor. يـ *iebt'a.*

Atteindre. J'atteins, *nell'aq*; j'atteignis, *lah'aqt*; il atteignit, لـ *lah'aq.*

Atteler, بـ *rebat'*.

Attendre que (en), بينما *beidma*, — بينما *beinma.*

Attendre. J'attends, *nestenna*; j'ai attendu, *stennit*; il a attendu, استانى *stenna*, — انتظر — استانى *stenna*, ented'er. Attendez un peu, استان شوية *stenna chouia* ou اصبر شوية *esbor chouia*. Où m'attendez-vous? فاين تستانى *faïn testennani.*

Attendrir (amollir qq. ch.), رخى *rakhkha*, aor.

িرخی irakhhhi. || (apitoyer), حَنْنٌ *h'annen* (av. على *ala*).

حنانة — شُفَقَةٌ *chafqua*, — *h'anana*.

Attente, انتظار *entid'ar*.

Attention, بال *bal*. || (faire). Je fais attention, *nerodd bali*; j'ai fait attention, *reddit bali*; il a fait attention, رَدَّ بَالَهُ *redd balhou*. Faites attention, رَدَّ بَالَكُ *rodd balek*. Attention! (gare!) بالك *balek*.

Atterrir, حَصْلَ الْبَرِّ *h'acçal elberr*.

Attestation, شَهَادَةٌ *chehada*.

Attester, شَهَدَ *rhehed*.

Attirail, الات *alat*, — دوزان *douzan*.

Attirer, جبذ *jebed*. || (être attiré), انجبذ *enjebed*.

Attiser, شَقْلَ *chail*.

Attouchement, ملامسة *melamsa*.

Attrapé! مزليبح *mzalbah'*, f. ة *a*, pl. *in*.

Attraper. J'attrape, *nah'kem*; j'ai attrapé, *h'akenut*; il a attrapé, حَكْمَر *h'akem*. || (tromper). Il vous a attrapé, لَعْبَ عَلَيْكَ *l'ab' alik* ou زَبَحَكَ *zelbah'ek*.

Attrister, غَبَّنْ *r'ebben*, — حَزَنْ *h'azzen*.

Attrouement, خاطر *khat'ar*, — غاشي *r'uchi*.

Au, لـ le. Au bain, لـ حمّام leh'ammam.

Aube, *sejr.*

Aubépine, دمامۃ درماما *demama*.

Auberge, بُنادف *sendeq*, pl. *senadeq*, —
خانات *khan*, pl. *khanat*.

Aubergines, عال *bedenjal*.

Aubergiste, تبرنجي *tebernaji*, pl. ةَبَرْنَاجِيَّات tebernejja, (de تيرفة *teberna*, cabaret).

حَتَّىٰ *h'atta ouah'ad*, f.
وَاحِدَةٌ *h'atta ouah'da.*

Aucunement, — ایڈا abaden, — اصلًا as'len.

Audace, جَسَّادٌ *jeçara*, - بِحُولَةٍ *seh'oula*.

Audacieux, جسور jasour, — شَهْل sch'al.

Au dedans, من داخل *men dakhel*, — في قلب *fi qulb*.

Au dehors, من بَرَّا men berra, — خارج، kharej

Au delà (davantage), **جوف هذا** *souq hada*, — **اكثر** *akther*, — **ازيد** *azied*. || **(plus loin)**, **ابعد** *abâd*.

Au-dessous, سَكْتٌ *tah't.*

Au-dessus, *souq*, — على *ála*.

Au-devant, امام *amam*, — **فَدَام** *goddam*.

Audience (séance), مجلس *mejles*, pl. *mejales*. || (entrevue), مقابلة *megabla*.

Auditoire, السّامعيين *essamâtn*, — الخاضرين *el'had'rîn*.

Auge (mangeoire), مذود *medoued*, pl. *medaoud*.

Augmentation, زيادة *ziada*.

Augmenter. J'augmente, *neketter* ou *nzid*; j'ai augmenté, *kettert* ou *zedt*; il a augmenté, *letter* ou *zad*. (Dieu) augmente votre bien! يكثّر خيرك *iketter kheirek*.

Augure (de bon), فال *sal*. || (de mauvais), المشوم *mechouum*.

Auguste, عظيم *jelil*, — جليل *âzîz*.

Aujourd'hui, اليوم *elioum*.

Aumale, سور الغزلان *sour el-r'ozlan* ou سور السور *essour* (on écrit souvent *cour* avec un ح). صور *cour* avec un *un*.

Au milieu, في وسط *bein*, — *si ousl*.

Aumône, معروج *cadaga*, — صدقة *maïrouf*. Bureau de bienfaisance, دار الصدقة *dar eçcadaga* (m. à m. : maison de l'aumône). || (faire l'). Je fais l'aumône, *neteeddeq*; j'ai fait l'aumône, *teeddeqt*; il a fait l'aumône, *teeddeq*.

Aune (coudée), ذراع *d'raï*, pl. ذرع *d'rai*.

Au nom de, باسم *besm*. Au nom de Dieu, باسم الله *besm ellah*. Au nom de votre père, وراس باباک *uras babak*.

- Auparavant**, قبل *qbel* من قبل *men qbel*.
- Auprès**, فدّام *goddam*, — فريـب *qrib*, — حـذا *h'eda*.
- Auriculaire** (le petit doigt), الخنصر *elkhencer*.
- Aurore**, فـجر *fejr*. Au lever de l'aurore, مع طلوع *maâ t'louâ elsejr*.
- Ausculter**, سمع الصدر *semâ eçceder*.
- Aussi**, كذلك *kedalik*, — ثانى *tani*, — ثانى *guna*.
- Aussitôt que**, لما *lemma*, — حين *h'in*.
- Austère**, صاحب جد *çah'eb jedd*.
- Austral**, جنوبى *jenoubi*, f. ة a.
- Auteur** (d'un livre), مؤلف *moualles*, pl. يـن *in*.
- Authenticité**, حـفيـة *h'aqqa*.
- Automne**, خـريف *kherif*.
- Autopsie**, تشريح *tachrih'*.
- Autorisation**, اذن *aden*, — تـسـرـيـع *tesrih'*.
- Autoriser**, اذن *aden*, — سـرـح *serrah'*.
- Autorités**, حـكـام *h'oukkam*.
- Autour**, دـاـير سـاـير *daîr saîr*. Autour de moi, دـاـير سـاـير بـي *daîr saîr biâ*. Autour de la terre, دـاـير سـاـير بـالـأـرـض *daîr saîr blard'*.
- Autre**, آخرى *okhra*, f. آخرى *okhrin*, pl.

Autrefois, في سايف الزمان *fi sabeq ezzeman*.
Les gens d'autrefois, الناس لاولين *ennas loulin*.

Autrement (sinon), وإنما *ouailla*. || (d'une autre manière), بنوع آخر *benouâ akhor*.

Autruche, نعام *nâama*, pl. coll. *nâam*,
pl. rég. *at*. || (mâle), ظليم *d'elim*.

Autrui, الغير *elr'eir*.

Avalanche, سقوط الثلوج *seqout' ettelj*.

Avaler. J'avale, *neblaâ* ou *nesret'*; j'ai avalé, *blut* ou *sret't*; il a avalé, *blâ* ou *sret'*.

Avance (d'argent), تسبیف *tesbiq*. — سلف *selef*.

Avancer (pousser), فدم *qeddem*. || (payer d'avance), طلع في الطريق *sebbaq*. || (en grade), سبق *t'laâ fit t'riq*.

Avant, قبل *qbel*. Avant de, avant que, — *qbel ma*. || Avant-hier, اول بارح *aouel barah'*, — اول امس *aouel ams* ou *loul barah'*, lounnamès. || Avant-dernier, ثانیي قبل لاخر *thani qbel elakher*.

Avantage, جایددة *faïda*, pl. *souaid*, — منفعة *menfaâ*, pl. *menafâa*.

Avantageux, ذابع *nafâa* ou *nafâa*. || منبع *elmenfâa*.

Avare, مشحاح *mech'hâle*, pl. *mech'hâlin*, — بخلاق *bukhil*, pl. *boukhala*.

Avarice, شَحّةٌ *cheh'h'a*, — بُخْلٌ *boukhel*.

Avarie, عوار *âouar*, — جساد *fsad*.

Avarié, معور *mâaouer*, — مفسود *mefsoud*.

Avec (pour les personnes), مع *mâ*. Avec moi, معّي *mâia*. Avec toi, معك *mâk*. Avec lui, معه *mâh*. Avec elle, معها *mâha*. Avec nous, معنا *mâna*. Avec vous, معكم *mâkoum*. Avec eux ou avec elles, معهم *mâhoum*.

Avec (pour les outils, les instruments, les choses), بـ *be*. Avec le couteau, بالسكين *bessekkin*. Avec la cuiller, بالمغرفة *belmor'erfa*. Avec bon sens, بالعقل *belâqel*. Tissé avec de l'or, منسوج *mensouj* بالذهب *beddeheb*.

Avenir (l'), الزمان الفايل *ezzeman elqabel*, — من المستقبل *elmoustaqbel*. || A l'avenir, هنا للبعوف *men hena lefsoouq*.

Aventure, وفعة *ouaqâ*, pl. وفایع *ouquîû*.

Avéré, محفف *meh'aqqaq*, pl. محففين *meh'aqqaqin*.

Averse, مطر *met'er* ou نوع *naou*.

Aversion, كراهة *keraha*, — بغض *bor'd*.

Avertir. J'avertis, *nekheber*; j'ai averti, *khebert*; il a averti, *kheber* ou نذر *ned'er*.

Avertissement (avis), تنبيه *tenbih*. || (avant-propos), فاتحة *suteh'a*, — مقدمة *megaddema*.

Aveu, aveux, إفوار *iqrar*, — اعتراف *aâtiraf*.

Aveugle, اعمى *âma*, f. عمیاء *âmia*, pl. *âmiun*, — كعیب *d'erir*, ضرير *kefîf*.

Aveuglement, عما *âma*.

Aveugler, يعمى *âma*, aor. *iâmi*.

Avide, طماع *t'ummaâ*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Avidité, طمع *t'amaâ*, — شهوة *chuhoua*.

Avilir, حسر *h'asser*, طبيه الفدر *t'ayyâh' elyâdr*.

Avilissement, ذل *d'ell*, — هوان *haouan*.

Aviron, مفاذب *meqdaf*, pl. مفاذف *mqadef*.

Avis (conseil), راي *rai*, دياره *dbara*. || (avertissement), اعلام *iâlam*, — تنبيه *tenbih*.

Aviser, اعلم *aâlem*, — نبه *nebbah*.

Avocat, وکيل *oukil*, pl. وكلاء *ouekla*, — بوساطـو *bougatou* (de l'ital.).

Avoine, خرطال *khort'al*.

Avoir. J'ai, عندي *ândi*; tu as, عندك *ândek*; il a, عندك *ândhou*; elle a, عندها *ândha*; nous avons, عندنا *ândna*; vous avez, عندكم *ândkum*; ils ou elles ont, عندهم *ândhoum*. J'avais, كان عندي (était à moi) *han ândi*; tu avais, كان عندك *han ândek*; il avait, كان عندك *han ândhou*, etc. J'aurai, يكون عندي (sera à moi) *ikoun ândi*; tu auras, يكون عندك *ikoun ândek*;

il aura; يكون عندة *ikoun ándhou*, etc. Avez-vous ? شيء عندك *ándek ch* ? A-t-il ? عندة شيء *ándhou ch* ?

Avoir (fortune), مال *mal*, pl. *emoual*, — رزف *rezq*, pl. *erzaq*.

Avoisiner, جاور *jaouer*.

Avorter. Elle a avorté, طرحت *tark'et*, — zeroutèt.

Avorton, مطرود *met'roh'*, — مطرود *mzarouet'*.

Avoué (un), وكيل *oukil*, pl. *ouekla*.

Avouer. J'avoue, *negerr*; j'ai avoué, *gerrit*; il a avoué, *qerr*, — اعتبر *aâteref*.

Avril, ابريل *ebril*.

Azur, بفضي *sad'di*, — سماوي *smaoui*, باري *farouzi*.

Azyme (pain), كسرة بلا خميرة *kesra bla khamira*.

B

Babillage, فجمة *qejma*, — كثرة الكلام *kotret elklam*.

Babillard, باسل *bassel*, — هدار *haddar*.

Babiller (ennuyer). Je babille, *nebessel*; j'ai babillé, *besselt*; il a babillé, *bessel*.

Babouches, بابوج — *babouj*, بلغة *bolr'a*, pl. coll. بلغ *blor'*.

Bâche (couverture), غطاء *r'at'a*, pl. اغطية *r'et'ia*.

Badigeonner (blanchir les murs), بيضن *begyed'*.

Badigeonneur, بياض *beyyad'*, f. ة a, pl. ين *in*.

Badine, خيبرانة *khizrana*.

Badiner. Je badine, *nelaâb* ou *nezhi*; j'ai badiné, *luâbt* ou *zehit*; il a badiné, *laib* ou *zehir*.

Bagages, فشيق *qechch*, حوايدج *haouaij*.

Bagarre, فيمة *qiuma*, عيطة *uit'a*.

Bagatelle, تفتييف *tifrif*, pl. تفاصيف *tfatifs*.

Bagne (galères), كراكة *kerraka*.

Bague, خاتم *khatem* pl. خواتم *khouatem*.

Baguette, خيبرانة *khizrana*. || (de fusil), مدقق *mdekk*.

Bah ! يه ia, والله *ouallah*.

Bahut, خزانة *khezana*, pl. خزائن *khezain*.

Bai (cheval), اشقر *achgar*, f. شقراء *chagra*, pl. شقر *chougr*.

Baie (golfe), جون *joun*. || (fruit), حبة *habba*.

Baigner (se) (dans l'eau chaude). Je me baigne, *neth'ammem*; je me suis baigné, *tah'ammement*; il s'est baigné, تحمام *tah'ammem*. || (dans la

mer). Je me baigne, *náoum*; je me suis baigné, *oúmt*; il s'est baigné, **عَمَّ** *ám*.

Baignoire, حوض الحمام *h'aoud' elh'ammam.*

Bail, سوم, *resm*, pl. سوام, *rsoum*.

Bâillement, *thouba*, — ثوابٌ *tethouib*.

Bailler. Je bâille, *netfaouah*; j'ai bâillé, *tfaouah*; il a bâillé, تَفَعُّوْهَةٌ *tfaouah*. (On dit encore : تَثَاوِيْهَ *thaoueb*, aor. *ithaoub*.)

Baillon, بدام *sedam*, — ساجور *sajour*.

Baillonner, ملأ *feddem.*

Bain, حمّام *hammam*, pl. اتات *at at.*

Baïonnette, حربة *h'arba*, pl. *h'at*, coll. *h'areb*.

Baiser (un), **بوسّة** *bouça*, pl. **بوسات** *bouçat*.

Baiser (embrasser). Je baise, *nebous*; j'ai baisé, *boust*; il a baisé, **باس** *bas*.

Baisse (de prix), خص, *rakhs.* || (diminution),
خص ذف-خص *nags.*

Baisser, هود *haoued*, — نزل *nezzel*, — هبّت *habbet'*. || (le prix), خص *rekhas*.

Baisser (se). Je me baisse, *nt'abès* ou *nt'at'a* ; je me suis baissé, *t'abest* ou *t'at'it* ; il s'est baissé, طابس *t'abès* ou طاطا *t'at'a*. Baisse-toi un peu, طابس شوّي *t'abes chouïa*.

Bal. شطّيئر *chet'ih'*. || (maure), نبّيّة *nbita*.

Balafré, جرحة *jorh'a*, pl. ات *at*.

Balai, مصالح *mes'lah'a*, pl. *ms'alah'*, -- مكنس *mekensa*, pl. *mkanes*. || (tête de loup), سخيلة *tenkhila*, pl. ات *at*.

Balance, موازن *mizan*, pl. *mouazen*.

Balancer (se). Je me balance, *njáel*; je me suis balancé, *jáelt*; il s'est balancé, *jáel*. جعل *jáel*.

Balançoire, جعلولة *jáloula*.

Balayage, كنيس *keniss*.

Balayer. Je balaie, *nekness*; j'ai balayé, *kenest*; il a balayé, *keness*.

Balayeur, كناس *kennass*, pl. ين *in*.

Balayures, زبل *zebel*, — كناسة *kenassa*.

Balbutier (bredouiller), مهم *mahmah*.

Balcon, خراجة *kharraja*, pl. ات *at*.

Baleine, حوت يونس *h'out iounes* (le poisson de Jonas).

Balivernes, كلام في الهواء *klam sel houa* (paroles en l'air).

Balle (de fusil), رصاصة *rçaça*, pl. ات *at*, coll. رصاص *rças*. || (à jouer), طبوخة *t'abboukha*, pl. ات *at*.

Ballon (à jouer), كرة *koura*, pl. ات *at*. || (aérostat), فبقة الهواء *gobbet elhoua*.

- Ballot**, رِزْمَةٌ *rezma*, pl. *at*, coll. *رزْمٌ rzem-*.
- Ballottement**, زَعْزَعَةٌ *zazāa*.
- Ballotter**, لَعْبٌ *lāb* (av. دَبَّ *bi*), — زَعْزَعَ *zazāa*.
- Balsamine**, بَهَا *beha*, — بَلْسَامِيَّةٌ *belsamina*.
- Balustrade**, درابِنْزُ *derbousz*, pl. *drabesz*.
- Bambou**, خَيْرَانٌ *khizran*, pl. *khiazer*.
- Banane**, مُوزٌ *mouza*, pl. coll. *mouz*.
- Banc**, بَنْكٌ *bank*, pl. *bnak*. || (en pierre), دُكَانٌ *doukkan*, pl. دُكَاناتٍ *dkaken*.
- Bancal**, طَبَّالٌ *t'obbal*.
- Bandé** (essaim), بَرْقٌ *ferg*. || (troupe), جَمَاعَةٌ *jemāa*. || (lien), رَبَاطٌ *rbat'*, pl. ات *at*.
- Bandéau**, عَصَابَةٌ *aćaba*, pl. عَصَابَيْنِ *aćaib*.
- Bander**, بَطٌ *rbat'*, — عَصَبٌ *aćcab*, — شَدٌ *chedd*.
- Banderole**, بنادِيرٌ *bendira*, pl. *bnader*.
- Bandit**, فَاطِعٌ طَرِيفٌ *qat'u t'riq* (coupeur de route).
- Banlieue**, نَوَاحِيٌّ *sah'as*, — نَوَاحِيٌّ *nouah'i*.
- Bannir**. Je bannis, *nensi*; j'ai banni, *nfit*; il a banni, *nfa*. || Banni, منفي *menfi*.
- Bannissement**, نَفِيَانٌ *nefi*, — نَفِيَانٌ *nefian*.
- Banque**, بنكَةٌ *banka* (de l'ital.).
- Banqueroute**, فلاس *flas*. J'ai fait banqueroute, *slest*; il a fait banqueroute, *flas*.
- Banqueroutier**, جالس *sales*.

- Banquet**, — ضيافة *d'ifa*, — وليمة *oulima*.
- Banquier** (changeur), صراف *cerraf*, pl. ين *in*.
- Baquet**, تينه *tina*, pl. ات *at* (mot d'Alger).
- Barbe**, خيبة *lah'ia*, pl. خي *lah'i* et خايا *lah'aia*.
- Barbier**, حفاف *h'affuf*, pl. ين *in*.
- Barbouiller**. Je barbouille, *nouessakh*; j'ai barbouillé, *ouessakht*; il a barbouillé, وسخ *ouessakh*.
- Baril**, براميل *bermil*, pl. *bramel*.
- Barque**, فلوكت *flouka*, pl. فلايك *flaik*.
- Barrage**, سد *sedd*, pl. سدود *sedoud*.
- Barre** (de bois), صطنكة *st'anka* (mot d'Alger).
- Barrière**, حد *h'aud*, pl. حدود *h'edoud*.
- Bas** (chaussette), شفشير *cheqelir* ou تفشير *teqchir*, pl. شفاشير *cheqacher* ou تفاشير *teqacher*.
- Bas (en)**, لاسفل *lesfel*, — تحت *eltahit*. Par en bas, من اسفل *men esfel*, — من تحت *men tak't*.
- Basane** (peau de mouton apprêtée), بطانة *bet'ana*.
- Base** (fondations), اساس *sas*, pl. سيسان *sissan*.
|| (principe), اصل *acel*, pl. اصول *oçoul*.
- Baser**, على *bna*, aor. يبني *iebni* (av. *ala*).
- Bas-fond**, غوط *r'out'*, pl. اغواط *ar'ouat'*.
- Basilic**, حبف *h'abaq*.
- Basque** (tambour de), طار *t'ar* (mot d'Alger).

Basse (instrument), كمنجهة *kamenja*, — رباب *rebab*.

Basse-cour, حوش العراخ *h'aouch elfrakh*.

Basset, طاروس *t'arous*, pl. طوارس *t'ouares*.

Bassin (vase), محبس *mah'bes*, pl. *mah'abes*. || (d'eau), سهريج *sahrij*, pl. *saharij*, — سوانی سانیة *sania*, pl. سوانی *souani*. (Ce dernier mot signifie plutôt *noria*.)

Bastingages, متازز *mtarez*.

Bastion, برج *borj*, pl. ابراج *ebraj*.

Bât, برادع *berdâa*, pl. برادع *bradaâ*. || (du chameau), راحول *rah'oul*, pl. ات *at*.

Bataille, طراد *trad*, — فتنہ *fetna*, pl. ات *at*.

Bâtard, كبابيل *kebboul*, pl. كبابيل *kbabel*.

Bateau, مركب *merkeb*, pl. مراكب *mrakeb*. || (à voiles), مركب فلاغ *merkeb glaâ*. || (à vapeur), شفف النار *chqef ennar*.

Batelier, مولى العلوكة *moul elselouka* (le maître de la barque).

Bâtiment (bateau), شفف *chqef*, pl. *cheqousf*. || (maison), دار *dar*, pl. *diar*, — مسكن *mesken*, pl. *msaken*.

Bâtir. Je batis, *nebni*; j'ai bâti, *bnit*; il a bâti, بني *bna*.

Batisse, بنيان *benian*.

Batna (ville), باتنة *batna*.

Bâton, عصا *âça*, pl. عصي *âci*, – مطرف *mat'raq*, pl. مطارف *mt'areq*.

Battage (du grain), دراس *dras*.

Battant (de porte), خوخة *khokha*.

Battement (du cœur), خبطرة *khabt'a*. || (de mains), صبغ *casaq*, pl. صبoug *cousouq*.

Batterie (d'artillerie), طبانية *t'ebbana*, pl. ات *at* ou طبابن *t'baben*. || (de cuisine), لات *lat* طبابن *t'abikh*.

Battre (frapper). Je bats, *ned'reb*; j'ai battu, *d'rebt*; il a battu, ضرب *d'reb*. || (défaire, briser). J'ai battu, *kessert*; il a battu, كسر *kesser*. || (le blé), درس *dres*. || (se), تضارب *td'areb*, – تکابش *tkabesh*, درس *dres*. || تفاصيل *tqatel*, – تفاقن *tfaten*.

Baudet, حمار *h'amar*, pl. حمير *h'amir*.

Bavard, بفشار *fechchar*, هدار *haddar*, pl. يين *in*.

Bave, ريف *rig*, دفال *dfal*.

Bazar, سوق *souq*, pl. اسوق *assouaq*.

Béatitude, جنت *jenna*, – نعيم *nâim*.

Beau, مليح *mlih'*, f. ة a, pl. ملاح *mlah'*, زين *zin*, f. ة a, pl. يين *in*, جميل *jemil*, f. ة a, شبان *jemal*, شباب *chbab*, pl. chebban, f. شابة *chabba*, pl. ات *at*.

Beaucoup — ياسر *bezzaf*, — *iacer*, بالتراب *kthir*, — نزة *nezha*.

Beau-fils, *rbib*, pl. ربیب *rbaib*. || (fils de la femme), ولد المرأة *ould elmra*. || (fils du mari), ولد الرجل *ould errajel*. || Voir GENDRE.

Beau-frère, *nsib*, pl. نسيب *nesban*. || (frère de la femme), خو المرأة *khou elmra*. || (frère du mari), خو الرجل *khou errajel*. || (mari de la sœur), زوج الاخت *zaouj eloukht*.

Beau-père, *nsib*, pl. نسيب *nesban*. || (père de la femme), بو المرأة *bou elmra*. || (père du mari), بو الرجل *bou errajel*. || (mari de la mère), زوج الأم *zaouj eloumm*.

Beauté, ملاحة *mlah'a*, — زین *zin*, — *h'ousn*, — جمال *jemal*.

Bébé, طفيلي *t'siyel*, f. ة a.

Bec, فم *qamqoum*, pl. فماهر *qmaqem*, — منقار *mengar*, pl. منافر *mnager*.

Bécasse, حمار الحاجل *h'amar elh'ajel*.

Bêche, بيسان *fissan*, pl. بيسان *fissan*.

Bêcher, فليب بالبعاس *qalleb belfas*.

Bédouin, بدوي *bedoui*, pl. coll. *bedou*. (En Algérie, ce mot est synonyme de *rustre, sauvage*.)

Bégayer, تمتة *temtem*. || Bègue, تمتم *temtam*.

Beignets, سُفْنَجٌ *sfenj*, — خباف *khafaf*.

Bêler. Il bêle, يصيّع *iceyyah'*; il a bêlé, صيّع *ceyyah'*.

Bélier, تِيسٌ *tis*, pl. تِيوس *tious*.

Belle-fille, ربيبة *rbiba*, pl. ات *at*. || (fille du mari), بنت الرجل *bent errajel*. || (fille de la femme), بنت المرأة *bent elmra*. || Voir BRU.

Belle mère, نسيبة *nsiba*, pl. ات *at*. || (mère du mari), أم التزوج *oumm ezzaouj*. || (mère de la femme), أم الزوجة *oumm ezzaouja*. || (femme du père), مراة لاب *mart elab*.

Belle sœur, نسيبة *nsiba*, pl. ات *at*. || (sœur de la femme), أخت المرأة *oukht elmra*. || (sœur du mari), أخت التزوج *oukht ezzaouj*. || (femme du frère), مراة اخ *mart elakh*.

Bénédiction, بُرْكَةٌ *baraka*.

Bénéfice, فايدة *faūla*, — منفعة *menfaâ*, — رباع *rebah*.

Beni-Mouça (tribu), بنى موسى *beni mouça*.

Bénir. Je bénis, *nbarek*; j'ai bénî, *barekt*; il a bénî, *barek*. Dieu vous bénisse ! الله يبارك *ibarek fik*.

Benjoin, جاوي *jaoui*, — بخور *bekhour*.

Béquille, عكاكِز *ôkkaza*, pl. عكاكِز *âkakez*.

Berceau, mehed, pl. امهاد *mehad*, - دوحة *douah*.
daouh'a, pl. دواح *douah'*.

Berge, شطّ *chot't'*, pl. شطوط *chet'out'*, - جرف *jerf*, pl. اجراب *ejraf*.

Berger, راعي *raâî*, pl. رعيان *raîan*, - سارح *sarah'*, pl. سراح *sourrah'*.

Bergerie, زرائب *zriba*, pl. زيبة *zraib*.

Besace, جبيرة *jerab*, pl. جراب *jerob*, - جبيرة *jebira*, pl. جباير *jebair*.

Besicles, نواظر *nouad'er*.

Besoin, حاجة *h'aja*, - احتياج *ah'tiaj*. J'ai besoin de, حاجتي بـ *h'ajti bi*: j'ai besoin de toi, حاجتي بك *h'ajti bik*; je n'ai pas besoin de toi, ما حاجتي بشي بك *ma h'ajti ch bik*.

Besoin (avoir). J'ai besoin, *nesteh'aqq* ou *nah'taj*; j'ai eu besoin, *esteh'aqqit* ou *ah'tejt*; il a eu besoin, استحق *esteh'aqq* ou احتاج *ah'taj*. J'ai besoin d'un domestique, نحتاج *ouah'ed elkhedim* ou فتحت *nesteh'aqq* واحد الخديم *nah'taj ouah'ed elkhedim*.

Bétail, سعایة *sââia*, - بعایم *behaim*, - مواشی *machia*, pl. سعایة *mouachi*.

Bête (féroce), هایش *haîcha*, pl. هوایش *houâich*. || (animal), وحش *ouah'ach*, pl. وحش *ouh'ouch*. || (de somme), زایلة *zâila*, pl. زوابيل *souail*.

Bêtise, حماقة *h'amaqa*.

Betteraves, بانجوار *banjar*.

Beurre (frais), زبدة *zebda*. || (salé), سمن *smen*, دهان — *dahan*.

Bévue, غلطة *r'alt'a*, pl. ات *at*.

Bey, باي *bey*, pl. بایات *bayat*.

Beylick, بايلك *baylek* (appartenant au bey). Ce mot signifie État, Domaine, Administration.

Biais (de), معوج *maâouej*, f. ةـ *a*, pl. ين *in*.

Bible [la], التوراة *ettourat*.

Bibliothécaire, مولى الخزانة *moul elkhazana*.

Bibliothèque, خزانة *khazana*, pl. خزائن *khazain*, — خزانة الكتب *khazanet elktoub*, pl. خزائين الكتب *khazaïn elktoub*.

Bidon, بلاين *belioun*, pl. بلائن *blaïn*, — زمزمية *zemzmiya*.

Bien (le), خير *kheir*. Le bien et le mal, الخير والشّر *elkheir ou echcherr*. || (propriété), ملك *melk*, pl. املاك *amtak*, — مال *mal*, pl. اموال *amoual*, — رزف *rezq*, pl. ارزاف *arzag*. || (adj.), طيب *mlih'*, f. ةـ *a*, pl. ملاح *mlah'*, — سوا سوا *t'ayyeb*, f. ةـ *a*, pl. ين *in*. || (adv.), soua soua, — مليح *mlih'*, — خير *bkheir* (usité dans je vais bien, tu vas bien, etc.) : Vous allez bien ? راك بـخـير *rak bkheir*.

Bienfaisance, — إِحْسَان *ih'san*, *keram*.

|| (bureau de), دار الصدفة *dar eçcadaga*.

Bienfaisant (généreux), سخّي *sakhi*, pl. *sakhîya*. || (utile), ذاًبُع *nasâ*.

Bienfait, إِحْسَان *ih'san*, — معروف *maârouf*.

Bienfaiteur, محسن *mouh'sin*, pl. يين *in*.

Bientôt, فريـب *qrib*, — عن فـريـب *ân qrib*.

Bienveillance, ملاطـة *molat'efa*, — ظراـفة *d'rafa*.

Bienveillant, لطـيف *let'if*, — ظـريف *d'rif*.

Bienvenu. Soyez le bienvenu ! موـحـبا بـك *ma-râh'ba bik*, — اهـلا بـك *ahla bik*, — زـارتـنا الـبـوـرـكـة *zaretna elbaraka*.

Bière (cercueil), تـوابـت *tabout*, pl. *touabet*.

|| (boisson), بـيرـة *bira* (de l'ital.).

Bigame, ذو زوجـيـن *d'ou zoujteïn*, fém. ذات رـجـلـيـن *d'at rajleïn*.

Bijou, bijouterie, صـيـاغـة *ciar'a*.

Bijoutier, صـيـاغـي *ciar'*, pl. صـيـاغـيـغ *ciyar'*.

Bile, مـوارـى *mrâr*, — صـفـراء *cefara*.

Bille (à jouer), كـرـكـبـة *herkouba*, — *nibli*.

Billet (missive), بـطاـقـة *bet'aqa*, pl. بـطاـقـيـف *bet'aïq*.
|| (de banque), كـافـطـ البـنـكـة *kari'et elbanka*.

Bisaïeul, الجـدـ الـكـبـيرـ *eljedd elkebir*.

Biskra (ville), بـسـكـرـة *beskra*.

Bissextil (année), عام كبيس *âm kebis*.

Bivouac, رحلّة *rah'la*, — مكطة *meh'atta*.

Blague (à tabac), شكارّة *chkarâ*, pl. شكاير *chkaïr*.

Blâme, ملام *mlam*.

Blâmer, لام *lam*, aor. يلوم *iloum* (av. *âla*, sur).

Blanc, أبيض *abiaït*, f. بيضاء *baïd'a*, pl. بياض *bid'*.

Blanchâtre, اشتب *achhab*, f. شفباء *chahba*, pl. شطب *chouhb*.

Blancheur, بيوضة *biom'd'a*.

Blanchir (à la chaux). Je blanchis, *nbegged'*; j'ai blanchi, *beggett*; il a blanchi, *begged'*. || (le linge). Je blanchis, *nar'sel*; j'ai blanchi, *r'selt*; il a blanchi, غسل *r'sel*. || (devenir vieux), شاب *chab*, aor. يتشيب *ichib*.

Blanchissage, غسيل *r'sil*.

Blanchisseuse, غسالة *r'assala*, pl. ات *at*.

Blé, فم *qamh'*. || (vert), فمع اخضر *qamh' akhdar*.
|| Un grain de blé, فمحة *qamh'a*.

Blême, اصفر *as'fer*, f. صبراء *s'afra*, pl. صبر *s'oufr*.

Blessé, مجريح *mejrouh'*, pl. بين *in ou* مجريح *mejarih'*. || Être blessé, انجرح *enjerah'*, aor. ينجرح *ienjerah'*.

Blesser. Je blesse, *nejrah'*; j'ai blessé, *jrah't*; il

a blessé, جرح *jrah'*. || (au fig.), غيّر *r'ayyer*. || (se). Je me suis blessé, جرحت روحي *jrah't rouhi*; tu t'es blessé, جرحت روحك *jrah't rouh'ek*, etc.

Blessure, pl. اجراح *ajrah'* et جرحات *jorh'*, *jorh'at*.

Blète (plante potagère), سلف *selg*.

Bleu, زرف *zorg*, f. ازرف *azraq*, pl. زرفاء *zarqa*, pl. زرف *zorg*. || (de ciel), فضي *sud'd'i*, — سماوي *smaoui*.

Bleuir, زرف *zarraq*.

Bloc, فقطعه *qet'âa*, pl. فقطع *qet'â*. || En bloc, بالجملة *beljemla*.

Blond, ازعر *azaâr*, f. زعرااء *zaâra*, pl. زعر *zoôr*.

Bloquer (boucher). Je bloque, *nsedd*; j'ai bloqué, *seddit*; il a bloqué, سد *sedd*. || (cerner), حصر *h'çar*.

Blottir (se), تدرّف *tederreq*, — تكمّش *tekemmech*.

Blouse, دّراءة *dourraâ*, — عباءة *âba*.

Bluter (du grain), غربيل *r'erbel*.

Blutoir, غرابيل *r'erbal*, pl. رغرابيل *r'erabel*.

Bobine, وشيعه *ouchiâa*, pl. وشيعه *ouchuiâ*.

Bobo, وجيعه *oujiâa*, pl. وجيعه *oujaiâ*.

Bocal, بوفال *bouqal* (du franç.).

Bœuf, ثور *thour*, فرد *ferd*, pl. ابراد *esrad*, — ثور *thour*,

pl. اثوار *athouar*, — بقور *beggour*, pl. *beguer*
 || (paire de), زوجة *zouija*, — جبدة *jabda*,
 pl. جوابذ *jouabed*. || (viande de), لحم بفري *lah'am begri*.

Boghar (ville), بوغار *bou r'ar*.

Boire. Je bois, *nechreb*; j'ai bu, *cherreb*; il a bu,
 شرب *chreb*. Buvez, *echreb*.

Boire (faire), سقى *cherreb*, — سقى *sqa*, aor.
 يسقى *iesqi*. || (les bêtes), وردد *ouerred*.

Boire, boisson, شراب *cherab*.

Bois (en planches), لوح *louh'*. || (à brûler),
 خشب البناء *khatab*. || (de construction),
khacheb elbenian ou simplement لوح *louh'*. ||
 (forêt), غابة *r'aba*, pl. غيب *r'ieb*.

Boite, صندوف *sandouq*, pl. *snadeg*. —
 حفنة *h'oqqa*, pl. حفف *h'oqqaq*.

Boiter. Je boite, *nad'laâ* ou *nt'obel*; j'ai boité,
d'laât ou *t'obel*; il a boité, ضلّع *d'laâ* ou
 طبل *t'obel*.

Boiteux, طبال *t'obbal*, f. ة *a*, pl. *in*.

Bol, طاسة *t'assa*, pl. ات *at*.

Bombe, كورنبار *houra*, pl. ات *at*, فنبار *qonbar*,
 pl. فنابر *qnaber*. || Bombé, مکوئر *mhaouer*.

Bon (adj. et adv.), مليح *mlikh*, f. ة *a*, pl. ملاح *mlah'*.

- Bonbon**, حلاوة *h'alaoua*, pl. ات *at*.
- Bondir**, نقر *negguez*. || **Bond**, ذغترة *neyzu*.
- Bône** (ville), عنابة *ānnaba*, — بونة *bouna*.
- Bonheur**, سعد — سعادة *sāad*, *sāada*.
- Bonjour**, صباح الخير *sbah' elkheir*.
- Bon marché**, رخيص *rkhice*, f. رخيصة *rkhīṣa*, pl. رخاص *rkhace*.
- Bonne** (servante), خديمة *khedima*, pl. ات *at*.
- Bonne heure**, بكري *bekri*. Il est de bonne heure, ما زال بكري *elh'al bekri* ou ما زال *ma zal* bekri.
- Bon sens**, عقل *āqel*. Un homme de bon sens, رجل مولى عقل *rajel moula āqel*. Une femme de bon sens, مراة مولاة عفل *mra moulat āqel*.
- Bonsoir**, مساء الخير *msalkheir*.
- Bonté**, ملاحة *mlah'a*, — فضل *fad'l*.
- Bord**, حرف *h'arf*, — ساحل *sah'el*, — شط *chat't*.
- Border** (un vêtement), حشى *h'achcha*, aor. بخشى *ih'achchi*.
- Bordj-bou-Arréridj** (ville), برج بو عرب ريدج *bourj bou aririj*.
- Bordure**, حاشية *h'achia*, pl. حواشي *h'ouachi*.
- Boréal**, ظهراويي — جوبي *joufi*, *d'ahraoui*.
- Borgne**, اعوراء *āouer*, f. عوراء *āoura*, pl. عور *āour*.

Borne (limite), حَدَّ *h'add*, pl. حدود *h'edoud*.

Borner, حَدَّ *h'added*. || **Bornage**, تَحْدِيد *tah'did*.

Bosquet, عَرِيش *ārich*, pl. عَرَايِش *āraich*.

Bosse, حَدْبَة *h'adba*. || (du chameau), ذُرْوَة *d'eroua*.

Bossu, احْدَب *ah'deb*, f. حَدْبَاء *h'adba*, pl. حَدَب *h'oudb*.

Botanique, نَلْم النَّبَاتَات *eulm ennebatat*.

Botte (paquet), رِبْطَة *rebt'a*, pl. ات *at*.

Bottes (chaussures), تَزْمَة *tezma*, pl. تَزْمَر *tezem*, — جَزْمَة *jezma*, pl. جَزْمَر *jezem*. || (rouges, sans semelles), مَسْت *mest*, — خَفْ *kheff*.

Bou (père), بو *bou* (pour *abou*).

Bouc, تَيْس — عَتَارِس *âtares*, pl. عَتَارُوس *âtares*, — *tis*, pl. تَيْوَس *tious*. || (peau de), فَرْبَة *guerba*, pl. فَرْبَ *guereb*.

Bouche, بَم *soumm*, pl. ابْوَام *souam*.

Bouché, مَسْدُود *mesdoud*, f. مَدَد *a*, pl. بَين *in*.

Bouchée (une), لَفْمَة *loqma*, pl. لَفْمَات *loqmat*.

Boucher (un), جَنْزَارِين *jesszar*, pl. جَنْزَارِين *jesszarin*, — ذَبَاح *debbah'*, pl. بَين *in*.

Boucher. Je bous, *nseel*; j'ai bouché, *sed lit*; il a bouché, سَد *sedd*.

Boucherie, جَنْزَارَة *jezara*.

Bouchon, مغلاف *mor'laq*, — سدادة *sdada*.

Boucle (de cheveux), سالف *salef*, pl. *soualef*. || (d'oreilles), منفاش *mengach*, pl. مناقش *mnaguech*.

Bouclier, درفة *derqa*, — ترس *ters*.

Bouder. Je boude, *nar'deb*; j'ai boudé, *r'edebt*; il a boudé, *r'edeb*.

Boue, غرفتة *r'arqa*, — طين *t'in*.

Boufarik (ville), بو فريديك *bou farik*.

Bouffir, نفخ *naffukh*. || Bouffi, منفخ *menaffakh*.

Bouffissure (gonflement), ذبحة *nefkh*.

Bouffon, عجاجبي *ájajbi*, pl. *ájajbiya*.

Bougeoir, حسكة *h'aska*, pl. ات *at*.

Bouger (remuer), حرك *h'arrek*.

Bouger (se), تحرك *tah'arrek*.

Bougie (cire), شمعة *chemâa*, pl. ات *at*, coll. شمع *chemââ*.

Bougonner. Il bougonne, يفرنر *iguernes*; il a bougonné, فرنر *guernez*.

Bouillir, غلا *r'la*, aor. يغلي *iar'li*. L'eau bout, غلا الماء *elma iar'li*; l'eau a bouilli, غلى الماء *lma*; il a bouilli, غلا *r'la*. || (faire), غل *r'alla*, aor. يغلي *ir'alli*. Faites bouillir, غل *r'alli*.

Bouilloire, غلاية *r'allaïa*, pl. ات *at*.

Bouillon, مرفق *merqa*.

Bouillonner, جور *faouar*.

Boulanger, خباز *khabbaż*, pl. ين *in*, - كواش *haouach*, pl. ين *in*.

Boulangerie, كوشة *koucha*, - دار الخبز *dar elkhobż*.

Boule, **boulet**, كورة *koura*, pl. ات *at*.

Bouledogue, طاروس *t'arous*, pl. طوارس *t'ouares*.

Boulette (de viande), كبة *kebba*, pl. كباب *hbub*.

Boulevertement, انقلاب *enqilab*, - خراب *kherab*.

Bouleverser, فلب - خرب *qeleb*, - kharreb.

Bouquet, مشموم *mechmoum*, pl. ات *at* et مشامم *mechamem*. || (arome), رائحة *rih'a*.

Bouquetier, نوارجي *naouarji*, f. ة *a*.

Bouquin (de pipe), إمامه *imama*, pl. ات *at*.

Bourdonnement, غنان *r'enan*, - طنطنة *t'ant'ena*.

Bourdonner (insectes), غن *r'ann*, - طنطان *t'ant'an*.

Bourgeon, عيون *āīn*, pl. عيون *āīoun*.

Bourgeonner, بزر *bezzer*.

Bourrache, لسان الثور *lsan eththour*.

Bourrasque, بِرَّاْشْكَةٌ *berrachka* (de l'ital.).

Bourre (d'une arme à feu), بِشَاوِرَةٌ *bachaoura*.

Bourreau, سِيَابٌ *seyyaf*. (mot à mot : *sabreur*),
pl. يَنِ *in*.

Bourrelier, بِرَادُعِيٍّ - سِرَاجٌ *serraj*, pl. يَنِ *in*, — بِرَادُعِيَّةٍ *bradâï*, pl. بِرَادُعِيَّاتٍ *bradâïa*.

Bourrer (d'aliments), شَبَحٌ *chebbâ*. || (une pipe),
عَمْرٌ *âmmer*. || (un fusil), دَكَّ *dekk*.

Bourrique, حَمَارَةٌ *h'amara*, pl. اَتٌ *at*.

Bourriquet, جَحْشٌ *jah'ch*, pl. جَحْوشٌ *jeh'ouch*.

Bourse, كِيسَةٌ *kissa* ou كِيسٌ *kis*, pl. كِيسَاتٍ *kissat* et كِيسٍ *kiyes*.

Boussaâda (ville), بُو سَعَادَةٌ *bou sâada*.

Bout, رَاسٌ *ras*, pl. رُوسٌ *rous* et رِيسَانٌ *rissan*,
— اطْرَافٌ *tarf*, pl. اطْرَافٍ *at'raf*. || (limite), حَدٌّ *h'add*, pl. حَدُودٌ *h'odoud*. Jusqu'au bout,
حَتَّىٰ *h'atta* الحَدَادَةٌ *elh'add* ou الْحَدَّ *h'atta elh'adada*. Au bout d'un moment,
بَعْدَ سَاعَةٍ *baâd saâ*, — بَعْدَ حَيْنٍ *baâd h'in*. Au bout d'un
certain temps; بَعْدَ مَدْةٍ *baâd moudda*.

Bouteille, فَرْعَةٌ *qarâa*, pl. اَتٌ *at*, coll. qraâ.

Boutique, حَانُوتٌ *h'anout*, pl. حَوَانِيْتٌ *h'ouanet*,
— دَكَانٌ *doukkan*, pl. دَكَانٍ *dkaken*.

Bouton (d'habit), فَعْلَةٌ *qofla*, pl. فَعَلَاتٍ *qoflat*,

coll. **فَبْل** *qfol.* || (à la peau), حَبَّةٌ *h'abba*,
pl. حَبَّاتٍ *h'abbat*, coll. حَبٌّ *h'abb*. || (de fleur),
بلوطة *bellouta*, coll. بلوط *bellout*.

Bouture, نَفْلَةٌ *naqla*, pl. ات *at*.

Boyau, مَصَارُنْ *mesran*, pl. *msaren*.

Bracelet, مَسِيَّسَةٌ *msiça* ou مَسِيَّسَةٌ *messiaçu*,
pl. مَسِيَّسَاتٍ *msaïs*. || (de pied), ردِيفٌ *redif*,
pl. ردِيفٌ *redaif*, - خَلْخَالٌ *khalkhal*, pl.
خلال *khalakhel*.

Braconnier, صَيَّادٌ بِالسِّرْفَةٍ *cayyad besserga*.

Braiment, شَهِيفٌ - *nehiq*, شَهِيفٌ *chehiq*.

Braire, شَهِيفٌ *nehaq*, شَهِيفٌ *chehaq*.

Braise, جَمْرَةٌ *jemra*.

Brancard, نَعَشٌ *nâch*, pl. نَعَاشٌ *nâach*.

Branche, عَرْبٌ *ôrf*, pl. اعْوَابٌ *aâraf*.

Bras, ذِرَاعٌ *d'raâ*, pl. ذِرْوَعٌ *d'roâ*, duel ذَرَاعَيْنِ *d'eraâin*. || (avant-bras), زَنْدَةٌ *zenda*.

Brasero, مَنْقُلٌ *menguel*, pl. مَنْقُلٌ *mnaguel*.

Brave, شَجَاعٌ - اشْجَاعٌ *chejââ*, شَجَاعٌ *achjaâ*,
chejaâ, مَوْلَى الْفَلَبِ - *moulelgalb* (homme de
cœur). || (honnête), رَجُلٌ مَلِيمٌ *rajel mlih'*,
pl. نَاسٌ مَلَاحٌ *nas mlah'*.

Bravo, صَحِيَّتُمَا *sah'h'it*, pl. صَحِيَّتُمَا *sah'h'itou*, -
يعطِيكُم الصَّحَّةَ *iât'ik essah'h'a*, pl. يعطِيكُم الصَّحَّةَ

اعْتَدَةٌ اعْتَدَةٌ *iâ't'ikoum essah'h'a*, — عَبَّاكِي *âffaq*,
pl. عَبَّاكُوم *âffakoum*.

Bravoure, شجاعة *chejaâ*, — بِحُولَتِهِ *seh'oula*.

Brebis, نعجة *nâja*, pl. نعجات *nâjat* et نعاج *nâj*, — شاة *chat*, pl. شياخ *chiah*.

Brèche (fêlure), فرقة *ferma*.

Bredouiller, تتمم *temtem*.

Bredouilleur, تتمام *temtam*.

Bretelle, تيراتي *tirati*.

Breuvage, شرب *cherb*.

Brevet, شهادة *ijaza*, — اجازة *chehada*.

Bride, حام *ljam*, pl. لجامات *ljamat*. || (de muIet),
شكيمة *srima*, pl. صرايم *sraim*, — صريمة *chkima*, pl. شكيم *chkaim*.

Brider. Je bride, *nelejem*; j'ai bridé, *lejemt*; il a
bridé, بحم *lejem*. || (un mulet). Je bride, *ncerrem*;
j'ai bridé, *cerremt*; il a bridé, صرم *cerrem* ou
شكم *chekem*.

Briller. Il brille, *iebroq*; il a brillé, برف *braq*.

Brique, ياجورة *iajoura*, pl. ات *at*, coll. *iajour*. (On dit aussi: لا جورة *lajoura*, pl. ات *at*, coll. لا جور *lajour*.)

Briquet, زناد *znad*; سريفة *seriya*.

Brise, نسمة *nesma*, — نسيم *nsim*.

Briser. Je brise, *nkesser*; j'ai brisé, *kessert*; il a brisé, كسر *kesser*. || (se), تكسر *tkesser*.

Brocanteur, دواوستة *daouas*, pl. *douaoussa*.

Broche, سقود *seffoud*, pl. *sfafed*.

Brodequin, خفاف *kheff*, pl. *khefaf*.

Broder. Je brode, *nt'ros*; j'ai brodé, *t'rast*; il a brodé, طرزت *t'raz*; elle a brodé, طرزت *t'arzèt*.

Broderie, طراز *t'ris*, — طراز *traz*.

Brodeur, طرازین *t'arras*, pl. طرازین *t'arrasin*, — حلاطجي *h'alat'ji*, pl. حلاطجي *h'alat'jiya*.

Brosse, شيتة *chita*, pl. شيتات *chitat*.

Brosser. Je brousse, *ncheyyet*; j'ai brossé, *cheyyett*; il a brossé, شيت *cheyyet*. Brossez mon pantalon, شيت لي سروالي *cheyyet li serouali*.

Brouillard, ضباب *d'bab*. Il fait du brouillard aujourd'hui, الضباب اليوم *ed'd'bab elioum*.

Brouille (dispute), عرکة *árka*, — فرعة *nezáa*.

Brouiller. Je brouille, *nkhallet'*; j'ai brouillé, *khallet't'*; il a brouillé, خلط *khallet'*.

Brouillon (agitateur), خلات *khallat'*, pl. *in*, ين *ín*; شياطين *cheyt'an*, pl. شياطين *chyat'in*. || (d'une lettre), وسخ *oussakh*.

Broussaille, غابة *r'aba*, pl. غيب *r'ieb*.

Brouter. Il a brouté, غَزَّ *r'azz*; j'ai brouté, غَزِيت *r'azzit*.

Broyer. Je broie, *ndegdeg* ou *nesh'aq*; j'ai broyé, *degdegt* ou *sh'aqt*; il a broyé, دَدْقَحْ *degdeg* ou سَحْفَ *sh'ag*.

Bru, نَسِيْبَةً *nsiba*, — مَرَأَةً لَابْنٍ *mart lebn* (la femme du fils).

Bruit, حَتْ *h'ass*, — صَوْتٌ *çaout* (voix).

Brûlé, مُحْرُوفٌ *mah'rouq*, f. حَيْنٌ *hayn*, pl. *in*.

Brûlé (être). Il a été brûlé, حَرْفٌ *enh'araq*; elle a été brûlée, انْحَرَفَتْ *enh'arqet*.

Brûler. Je brûle, *nah'raq*; j'ai brûlé, *h'araqt*; il a brûlé, حَرْفٌ *h'araq*. || (d'amour). Je brûle d'amour, *nâcheq*; j'ai brûlé d'amour, *âcheqt*; il a brûlé d'amour, عَشْفٌ *âcheq*; elle a brûlé d'amour, عَشْفَتْ *âchqet*.

Brûler (se), حَرْفٌ رُوحَه *h'areq rouh'o* (il s'est brûlé). Je me suis brûlé, حَرْفَتْ رُوحِي *h'areqt rouh'i*.

Brûlure, حَرْفَةٌ *h'orqa*, pl. حَرْفَاتٍ *h'orgat*.

Brume, ضَبَابٌ *d'ebab*.

Brun, خَمْرِيٌّ *khomri*, pl. خَمْرِيَّين *khomrign* — اسْمَرٌ *asmer*, pl. سَمْرٌ *soumr*.

Brune, خَمْرِيَّةٌ *khomriya*, pl. ات *at*, — سَمْرَاءٌ ات *at*, *samra*, pl. ات *at*.

Brut (non façonné), خلفي *khalqi*, f. ة a. || Sucre brut, سکر خام *sokkor kham*.

Brutal, خشين *khechin*, pl. خشان *khechan*.

Brutaliser (mépriser). Je brutalise, *nah'ger*; j'ai brutalisé, *h'agert*; il a brutalisé, *h'ager*. || (maltriter), بيدل *behdel*.

Brutalité, خشانة *khechana*, — فباحتة *qebah'a*.

Bruyant, هدار *haddar*, f. ة a, pl. بين *in*.

Buanderie, بيت الغسيل *beit el'r'sil*.

Bûche, خشب *khechba*, pl. خشب *khecheb*. — جدّة *jedra*, pl. جدور *jedour*.

Bûcheron, حطاب *h'at't'ub*, pl. بين *in*.

Buis, بفس *bags*.

Bulle (d'air), غرّان *r'orran*. || (d'eau), ذفّاخة *neffakha*.

Bulletin, تذكرة *ted'kra* ou تسكرة *teskra*, pl. تذاكر *td'aker* ou تساکر *tsaker*.

Bureau, مكتب *mekteb*, pl. mekateb, — مخازن *makhzen*, pl. makhazen. || (arabe), بیروت عرب *birou àrab*.

Burette, كواز *kouz*, pl. ekouaz.

Burnous, برانس *bernous*, pl. branes.

But (cible), نيشان *nichan*. || (intention), مراد *mourad*, — مقصود *maqoud*, — فصد *qas'd*.

Butin (fait en guerre), — سعي غازية *r'azia*, — *saâî*.

Butiner (faire un butin). Je butine, *nessaâ*; j'ai butiné, *saâit*; il a butiné, *saâ*.

Butte (monticule), كُدْيَة *koudia*, pl. *at*.

Butter. Il butte, يعثر *iaâther*; elle butte, *taâther*; j'ai butté, *âthert*.

Buveur, شرّاب *cherrab*, f. شرّاب *š a*, pl. بين *in*.

C

Ça (c'est), هكذاك *hakdak*.

Caban, فعطان *qaft'an*, pl. *qfat'en*.

Cabane, قرابى *gourbi*, pl. *graba*.

Cabaret, تبرنة *teberna*, pl. *tebaren*.

Cabaretier, تبرناجي *tebernaji*, pl. شرّاب *š a*.

Cabas (panier), فقة *qoffa*, pl. *qofef*.

Cabestan, بوجي *bouji*.

Cabinet, بوينة *bouita*. || (d'aisances), شيشمة *chichma*, — بيت الماء — *knif*, — *bit elma*. || (de travail), بيت الكتبية *bit elketiba*.

Câble, حبل *h'ebel*, — قمنة *goumna*.

Cabrer (se). Il se cabre, *ijelleb*; il s'est cabré, جلب *jelleb*.

Cabri, جديان *jedi*, pl. *jedian*.

Cabriole, نفزة *negza*, — نطة *nat't'a*.

Cacao, كاوكاو *kaoukaou* (du franç.).

Cacher. Je cache, *nhabbi* ou *nderreg*; j'ai caché, *khabbit* ou *derregt*; il a caché, *khabba* ou *derf* *derreg*.

Cacher (se), تختبا *tkhabba* ou تدرف *tderreg*.
Je me suis caché, تختبّيت *thhabbit*.

Cachet, طابع *t'abaâ*, pl. طوابع *t'ouabaâ*, — خاتم *khatem*, pl. خواتم *khouatem*.

Cacheté, مكتوم *mekhtoum*, — مطبوع *met'bouâ*.

Cacheter. J'ai cacheté, *t'baât*: il a cacheté, *t'baâ*. (On dit encore : je cachette, *nekhem*; j'ai cacheté, *khetemt*; il a cacheté, ختم *khetem*.)

Cachette (en), بالتخبانية *bettakhhania*, — مخبية *besserqa*. || Une cachette, بالسفة *makhbia*, pl. مخابي *mekhabi*.

Cachot, حبس *h'abs*, pl. احباس *ah'bas*.

Cadavre, فريسة *friça*, pl. فرائس *fraîss*.

Cadeau, هدية *hediya*, pl. ات *at*.

Cadenas, افعال *qefal*, pl. فعل *qefal*, — رمانة *remmana*, pl. رمانن *rmamen*, — شرلية *cherliya*, pl. ات *at*.

Cadet, صغير *cer'ir*, f. ة *sa*, pl. صغار *cer'ar*.

Cadi, pl. فضيّة *qad'i*, pl. فاضيّة *qod'at* ou *qod'ia*.

Cadran (solaire), ساعة الشمس *saât echchems*.
 || (de montre), وجه الساعة *ouejh essaâa*.

Cadre, مرمّات *mremma*, pl. مرمّمات *mremmat*.

Café (local et boisson), فهوة *qahoua*, pl. فهاوي *qahaoui*. || (sans sucre), بُن *bonn*.

Cafetan, فعاطن *qaft'an*, pl. فعاطن *qfat'en*.

Cafetier, فهواجيّة *qahouaji*, pl. فهواجيّة *qahouajiya*.

Cafetière, غلّيات *r'allaïa*, pl. غلّيات *r'allaiat*,
 — بفراج *begraj*, pl. بفراج *bquarej*.

Cage (pour oiseau), افعاص *qafce*, pl. افعاص *qface*.
 || (à poulets), سجنة *sejna*.

Cahier, كراس *kourras*, pl. كراس *krares*.

Cahot, رجّة *rejja*, pl. رجّج *rejaj*.

Caid, فايد *qaïd*, pl. فايد *qiyad*.

Caille, سمان *semmana*, pl. سمان *semman*.

Caillé (lait), حليب رايب — لبن *lben*, حليب رايب *h'alib raib*.

Cailler (le sang), جمّد *jemmed*. || (le lait), روب *raoueb*.

Caillot (de sang), حجرة دم *h'ajra demm* (mot à mot : pierre de sang).

Caillou, حصاة *h'aça*, pl. حصيات *h'aciat*.

Caire (le), مصر mas'r, — الفاھرۃ elgahira.

Caisse, صندوق sandouq, pl. snadeq. || (d'un payeur), خزنة khazna.

Caissier, خزناجي khasnaji, pl. ḥaṣṣa.

Cajoler. Je cajole, ngezzeb; j'ai cajolé, qeṣṣebt; il a cajolé, qeṣṣeb.

Calamité, مصيبة mœciba, pl. mœaib.

Calcul, حساب h'eqab, pl. at. || (pierre dans la vessie), حصاة h'aṣa, pl. h'aciat.

Calculer. Je calcule, neh'ceb; j'ai calculé, h'ecebt; il a calculé, h'eceeb.

Calebasse, فرعنة qarāia, pl. qorā.

Caleçon, سروال تختاني seroual tah'tani.

Calendrier, روزنامه rouznama.

Calepin, زمییر zemiyem.

Calicot, عنبر قیصر ānberguiz.

Calife, خلیفہ khalifa, pl. khoulfaouat et خلفاء khoulafa.

Calme, ساکت saket, — مهدن mehedden, pl. بین in.

Calmer (se). Je me suis calmé, teheddent; il s'est calmé, تهدن tehedden. Calmez-vous, tehedden.

Le monde est calme, الدنيا مهدنة eddenia meheddena.

- Calomniateur**, فذاب *qeddasf*, — نمام *nemmam*.
- Calomnie**, فذب *qedf*, — نميمة *nemima*.
- Calomnier**, تكلم *tekellem fī*. || Voir MÉDIRE.
- Calotte**, شاشية *chachia*, pl. شواشي *chouachi*.
 || (en toile, sous la chachia), عرافية *āraguiya*.
 || (gifle), كف *keff*, pl. كعوب *kefouf*.
- Calquer**, منقل *neqqel*. || Calqué, *mneqqel*.
- Camarade**, صاحب *s'ah'ab*, pl. اصحاب *as'h'ab*.
- Caméléon**, قاتمة *tata*.
- Camomille**, بابونج *rzaima*, — رزايمة *babounj*.
- Camp**, محلة *meh'ella*, pl. امحال *meh'all*.
- Campagnard**, فلاح *fellah'*, pl. ين *in*.
- Campagne**, جنان *jenan*, pl. جناین *jenain*. ||
 (champs, broussailles), خلاء *khela*, — غابة *r'aba*.
 || (expédition), غازية *r'asia*, pl. غوازي *r'ouazi*.
- Camphre**, كافور *kafour*.
- Canal**, ساقية *saguia*, pl. سوافي *souagui*, — خليج *khelij*.
- Canard**, براك *brak*.
- Canari** (serin), كاناليه *kanalia*, pl. ات *at*.
- Candi** (sucre), سكر بيت *sokkor nebat*.
- Canif**, امواس *mous*, pl. مواس *mouas*.
- Canne**, خيزرانة *khizrana*, pl. ات *at*. || (à sucre), فصب هندي *qaçab hendi*.

Cannelle (robinet), زنونة *znouna*. || (épice), *qarfa*.

Canon, مدابع *medfaâ*, pl. *mداfaâ*. || (de fusil), جعاب *jâab*, pl. جعابة *jâab*. Un fusil à deux coups, مكحلة بزوج جعاب *moukahila bzouj jâab*. || (règle, loi), قانون *qanoun*, pl. قوانين *gouanin*.

Canonnier, طوبجي *t'obji*, pl. طوبجيّة *t'objiya*, — مدابعي *mداfâi*, pl. مدابعية *mداfâiya*.

Canot, فلايك *flouka*, pl. *flaik*.

Canotier, فلاوكجي *floukaji*, pl. *flaik*.

Cantharides, ذبان اليهند *d'ebban elhend*.

Cantonnier, خدام الطرف *kheddam et't'rog*.

Caoutchouc, لاستيك *lastik* (du franç.).

Cap, راس *ras*, pl. روس *rous*.

Capable, قادر *qader*, — ناجم *najem*, — ينجم *inejem* (il peut). || (habile), شاطر *chat'er*, pl. شطار *chot'tar*.

Capitaine, قبطان *qobt'an*, pl. قبطان *qbat'en*. || (de vaisseau), رايس *raïs*, pl. روساء *roussa*.

Capital (argent), راس المال *ras elmal*.

Capitale (ville), اس البلدان *ras elbeldan*, — كرسى االمملكة *koursi lmémleka*, — قاعدة *qâida*.

Capitulation, تسليم *teslim*. || Ils ont capitulé,

طلبوا لامان طلبوا لامان *t'albou laman* (mot à mot : ils ont demandé le pardon).

Capote, كبّوط *kebbout'*, pl. كبّاط *kbabet'*.

Câpres, كبار *kebbar*.

Capsule (fulminante), طرطافته *t'ert'aqa*.

Captif, أسيير *acir*, pl. أسايى *oçara*.

Captivité, سجن *sejen*, — رباط *rbat'*, — حبس *h'ebs*.

Capture (butin), غنائم *r'nima*, pl. غنائم *r'naïm*.

Capuchon, قلمونة *guelmouna*, pl. قلمونة *glamen*, — قلوزة *guellouza*, pl. قلوزة *glales*.

Capucines, شبییر باشا *chabir bacha*.

Car, على خاطر *ala khat'er*, — لأن *li-enn*.

Caractère, طبیعة *t'biā*, pl. طبایع *t'baīā*. || (d'écriture), حروف *h'erf*, pl. حروف *h'erouf*.

Carafe, فرعت *qarāā*, pl. ات *at*.

Caramel, سکر محروف *sokkor mah'rouq*.

Caravane, فاولت *qafla* ou *gafla*, pl. فواجل *gouafel* ou *gouafel* et *qfoul*.

Carcasse, فاشوش *gachouch*.

Carde, فرداش *qerdach*, pl. فرادش *qradech*.

Cardé, مفردش *mgerdech*.

Carder. Il a cardé, فردش *qerdech*.

Cardon, خرشب *khorchef*.

Carême, رمضان *ramd'an*.

Caresse, ملاطعة *moulat'esa*, pl. ات *at*.

Caresser, لاطف *lat'ef*. || (se). Ils se sont caressés,
تلطعوا *tlat'esou*.

Cargaison, وسف *ouesq*.

Carnaval, عيد المهايل *aïd elmehabel* (mot à
mot : *la fête des fous*).

Carnet, زميّم *zmiyem*.

Carnier, هيبيّة *hiba*, pl. هييب *hieb*.

Carotte, سناريّة — زروديّة *zroudiya*, — *sennariya*.

Caroube, caroubier, خرّوب *kharroub*, pl.
خارب *kherareb*.

Carré (adj.), مربع *merabbâ*, pl. ين *in*.

Carreau (vitre), زجاجة *zejaja*, pl. زجاج *zejaj* ou
izaz.

Carreaux (de terre), فيراتي *qirat'i*. || (de
faïence), زلّايج *zellaïja*, coll. زلّايج *zellaïj*.

Carreler, بتط *bellat'*.

Carrière (de pierre), مقطع *moqt'a*, pl. *mqat'a*. سفاطع

Carrosse, كرارص *karrouça*, pl. *krarece*.

Carte, كارطة *kart'a*. Jeu de cartes, لعب الكارتات
labb elkart'a.

Cartouche, بشاك *fechak*, pl. ات *at*.

Cas (événement), حادث *h'adeth*, pl. *h'ouadeth*. || En tout cas, على كل حال *âla koull h'al*.

Casba (citadelle), فصبة *qasba*, pl. *at*.

Cascade, شرشارة *cherchara*, سقوط الماء — *seqout' elma*.

Case, دار — *dar*, بيت *bouita*.

Cassation (cour de), مجلس التكسير *mejles etteksir*.

Casse-noisette, دفماف *deqmaq*.

Casser. Je casse, *nkesser*; j'ai cassé, *kessert*; il a cassé, *kesser*. || (annuler), بطل *batt'el*.

Casserole, طنجرة *t'enjra*, pl. طناجر *t'enajer*.

Cassette, صنيدفة *snidqa*, pl. *at*.

Cassie (fleur), بان *ban*.

Cassonade, سكر اصبع *sokkor as'fer*.

Castagnette, صنج *sounj*, pl. صنو — *senouj*. || (enfer, des nègres), فرقبة *qerqeba*, pl. فراقب *qeraqeb*.

Castrat, مخصي *mokhei*.

Catalogue, جريدة *jerida*, pl. *jeraïd*.

Cataplasme, لصفة *leçqa*, pl. *at*.

Catégorie, صنف *s'enef*, pl. اصناف *es'naf*.

Cauchemar, بوتليس *bou tellis*.

Cause, سبّة *sebba*. Sans cause (motif), بلا سبّة *bla sebba*. A cause de toi, بِي خاطری *fi khat'rek*. (Cette expression signifie aussi : *A votre santé !*)

Causer (converser). Je cause, *neth'addeth*; j'ai causé, *th'addeth*; il a causé, تحدث *th'addeth*, — فجم *qjem*, — هدر *hader*. || (occasionner), سبب *sebbeb*.

Cautérisation, کی *keyy*.

Cautériser, کوی *koua*, aor. يکوی *iekoui*.

Caution (répondant), ضامن *d'amen*, pl. ضمان *d'omman*.

Cautionnement, ضمانة *d'emana*, pl. ضماین *d'emain*.

Cautionner. Je cautionne, *ned'men*; j'ai cautionné, *d'ment*; il a cautionné, ضمن *d'men*. Je réponds de vous, نضم *ned'men fik*.

Cavalerie, خیال *kheyyala*. || (fournie par les tribus), قومان *goum*, pl. قومان *gouman*.

Cavalier, فارس *fares*, pl. فرسان *fersan*.

Cave, دهليز *dehliz*, pl. دهالز *dehales*.

Caverne, غار *r'ar*, pl. غیران *r'iran*, مغاره *mar'ara*, pl. مغاره *mar'aîr*.

Ce, هذا *hada*, — هذاك *hadak*, — ذاك *dak*.

Ceci, هذا *hada*.

Cécité, — عما ضرارة *âma, - d'erara.*

Céder, سلم بی — خلی *sellem fi, - khalla, aor.*
يخلی *ikhalli.*

Cédrats, طرنج *t'rounj.*

Cèdre, ارزه *arza, pl. ات at, coll. arz.*

Ceindre (se), تحزم *teh'azzem.*

Ceinture, حزام *h'azam, pl. chemla, pl. ات at منطفة ment'qa, pl. ات at.*

Cela, هذاك *hadak. Comme cela, hakdak.*

Célèbre, مشهور *mechehour, pl. in.*

Céleri, كرابص *krafess.*

Célérité, زربة — عجلة *zerba, - ajla.*

Celibataire, عازب *âazeb, pl. ôzzab.*

Celle-ci, هذه *hadi.*

Celle-là (là-bas), هذیک *hadik.*

Cellule, خلوة *kheloua, pl. ات at. || (cachot), حبس *h'abs, pl. ah'bas.**

Celui, celle, ceux, celles, آلي *elli.*

Celui-ci, هذا *hada.*

Celui-là (là-bas), هذاك *hadak.*

Cendre, رماد *remad. || Cendré, remadi.*

Cent, مایة *mia. || Deux cents, میتین miteïn. || Cent un, واحد ماية و mia ou ouah'ad ou bien واحد و مایة ouah'ad ou mia.*

Centauree, مراة الحنش *meraret elh'anech.*

Centime, سنتيم *sentim* (du franç.).

Central, وسطاني *ouest'ani.*

Centre, قلب *qalb*, — وسط *ouest'.*

Cependant (mais), لكن *lakin ou* ولكن *oualakin.*

Ce que, ما *ma*, — الى *elli.*

Cercle, دارة *dara*, — فسم *daira*, — فسم *gesm.*

Cercle d'Alger, فسم الجزائر *gesm eddzair.*

Cercueil, توابوت *tabout*, pl. توابت *touabet.*

Céréales, زرع *zerâ.*

Cerf, بقر الوحش *beguer elouah'ch.*

Cerfeuil, كسبور *kosber.*

Cerf-volant, طيارة *t'eiyara*, pl. ات *at.*

Cerises, حبت الملوك *h'abb elmelouk* (fruit des rois).

Cerner (entourer), دوّر *daouer* (av. *bi*). ||
(assiéger), حصر *h'eçar.*

Certain (*sûr*), محقق *meh'agqeç*. J'en suis

certain, رانی محقق به *rani meh'agqeç bih.*

|| Certaines gens, بعضا الناس *bâd ennas.*

Certainement — معلوم *mâloum*, تحفيف — *tah'qiq*, بالتحفيف *bettah'qiq.*

Certificat (d'indigence), شهادة على العفاف *chehada alelfogr.* || (de bonne conduite), شهادة على السيرة الطيبة *chehada âlessira et't'eiba.*

Certifier. Je certifie, *neh'aqeq* ou *nechehed*; j'ai certifié, *h'aqeqt* ou *chehett*; il a certifié, حَقَّ *h'agqeq* ou شَهَدَ *chehed*.

Certitude, تَحْفِيفٌ *tah'qiq*, — يَقِينٌ *yaqin*.

Cervelle, مَخٌّ *moukh*, — دَماغٌ *demar'*.

Ces, هُذَا *hadou*. || (là-bas), هُذَاكَ *hadouk*, — ذُوكَ *douk*.

Cessation, انْفَطَاعٌ تَبْطِيلٌ *tebt'il*, — انْفَطَاعٌ *enqit'aâ*.

Cesse (sans), بلا تَبْطِيلٍ *bla tebt'il*.

Cesser. Je cesse, نَبْطَلْ *nbet't'el*; j'ai cessé, بَطَلْتَ *bet't'elt*; il a cessé, بَطَلَ *bet't'el*. — (On dit encore, avec la négation ما : Je n'ai pas cessé, ما زلتَ *ma zelt*; il n'a pas cessé, ما زالَ *ma zal*, pour : Je suis encore, il est encore. Ex. : ما زالَ مريضٌ *ma zal mrid'*, il est encore malade.)

Cession, تَسْلِيمٌ *teslim*.

C'est-à-dire, يعني *iâni*.

C'est égal (il faut y renoncer), بِنَافِصٍ *bnaqece*. Cela n'y fait rien, ما كان حاجة *ma kan h'aja*.

Cet, هَذَا *hada*. || (là-bas), هَذَاكَ *hadak*, — ذَاكَ *dak*.

Cette, هَذِي *hadi*. || (là-bas), هَذِيكَ *hadik*; — ذِيكَ *dik*.

Ceux-ci, هذوا *hadou*, — هذوما *hadouma*.

Ceux-là, هذوك *hadouk*, — ذوك *douk*.

Chacal, ذياب *dib*, pl. *diab* ou *diaba*.

Chacun, كل واحد *koull ouah'ed*. Chacun fait comme il l'entend, كل واحد يدبر راسه *koull ouah'ed idebber rashou*.

Chagrin, غبائن *r'bina*, pl. *r'baïn*, — هم *h'ozen*, pl. احزان *ah'zan*, — hemm, pl. هموم *hemoum*. || (adj.), مغبن *mer'ebben*, — مهموم *mehmoum*.

Chagriner (se). Il se chagrine, يتغبن *itr'ebben*; il s'est chagriné, تغبن *tr'ebben*.

Chaine, سلاسلة *selsla*, pl. *slasl*. || (de montre), زنجير *zenjir*. || (d'une étoffe), حاشية *h'achia*, pl. حواشى *h'ouachi*.

Chainon, حلقة *h'alqa*, pl. ات *at*.

Chair, لحم *lah'am*.

Chaire (à prêcher), منبر *menber*, pl. *mnaber*.

Chaise, كراسي *koursi*, pl. kraça.

Chaleur, سخانة *skhana*. || (du jour), قايللة *gaïla*, — حممان *h'ouumman*, — حر *h'arr*.

Chaloupe, فلايك *flouka*, pl. *flaïk*.

Chambre, بيوت *beit*, pl. *biout*. || (à coucher), بيت الرقاد *beit erreqad*. || (du 1e étage),

غرفة *r'orfa*, pl. غرف *r'oref*. || (du vestibule),
مصربة *mesriā*, pl. ات *at*. || (de la terrasse),
منزة *menzah*, pl. منازة *menazah*.

Chambrette, بويبة *bouita*, pl. ات *at*.

Chameau, جمل *jmel*, pl. جمال *jmal*,
بعير - *baïr*, pl. باعير *baâir*.

Chamelier, جمال *jemmal*, pl. بين *in*.

Chamelle, ناقفة *naga*, pl. نياق *niag*.

Champ (parcelle de terre), رفعة *roqaâ*, pl. ات *at*
• ات *at*. || (hippodrome), ميدان *meidan*. || (sur-le-
champ), في الساعة والحين *sel h'in ou* في الحين *fî ouaqthou*,
في وفته - *bih fih*, - فيده *fi ouaqthou*.

Champignons, بففاع *foqqaâ*.

Chance (heureuse), زهر *zahar*, - سعد *sâd*.

Chancre (ulcère), حرارة *h'erara*.

Chandelier, مصابح *meçbah*, pl. مصابح *mçabah'*.

Chandelle, شمعة *chemâa*, pl. شمع *chemâ*.

Change (des monnaies), صرف *çarf*.

Changement, تبديل *tebdil*, pl. ات *at*.

Changer (réplacer). Je change, نبدل *nbeddel*;
j'ai changé, بدلت *beddel*; il a changé, بدل *beddel*. || Changé, مبدل *mbeddel*, f. ة *aa*, pl. بين *in*.

Changer (de l'argent). Je change, نصرف *ncerref*;

j'ai changé, صَرْبَت cerrest; il a changé, صَرْبَ cerref. Changez-moi ce douro, لِي هَذَا cerref li had eddouro.

Changeur, صَرَابَ cerraf, pl. in et تَرَابَ cerarfa.

Chant, غَنَاءَ r'ena.

Chanter. Je chante, نَغَّنَى nr'enni ; tu chantes, تَغَّنَى tr'enni ; j'ai chanté, غَنَّيْتَ r'ennit ; il a chanté, غَنَّى r'enna.

Chanteur, غَنَّاي r'ennai, pl. in.

Chanteuse, غَنَّاية r'ennaia, pl. ات at.

Chantier, معامل mâmel, pl. mâamel.

Chanvre, فُرْنَبَ qerneb, — كيف kif.

Chaouch, شاووش chaouch, pl. chououach.

Chapeau, بَرْيَطَةَ berrit'a ou bernit'a, pl. بَرَاطَ braret' ou branet'.

Chapelet, سَبَحَةَ — تَسْبِيحَ tesbih', — sebh'a, pl. ات at ou سَبَحَهَ sbeh'.

Chapelle, زاوية zaouïa, pl. ات at.

Chapitre, بَصْوَلَ feçoul, pl. bab, pl. بِيَبَانَ biban. || (du Coran), سورَة soura, pl. ات at.

Chapon, سَادَكَ serdouk, pl. sradek, — مَهْجَلَ mehejel, pl. in.

Chaque, كلّ *koull*. Chaque fois, كلّ مرّة *koull marra*.

Charade, بو فاللة *bou qala*, — فزانة *gzana*.

Charançon, سوس *sous*.

Charbon (de bois), حُمْض *sh'am*. || (de terre), حُمْض لارض *sh'am lard'*. || (allumé), جمرة *jemra*, pl. جمرة *jmer*. || (maladie), حمرة *h'omra*.

Charbonnier, مَحَام *sah'h'am*, pl. بين *in*.

Chardonneret, مفنين *moqnin*.

Chardons, شوك الحمير *chouk elh'amir*. || (artichauts sauvages), قرنين *guernin*.

Charge (fardeau), حمل *h'mel*, pl. احمال *ah'mal*, — حملة *h'emla*, pl. ات *at*. || (d'une arme à feu), عمادير *âmara*, pl. عمارة *âmair*. || (d'un navire), وسف *ouesq.* || A charge de, بشرط *bichert'*.

Chargé (d'affaires), موكل *mouekkel*, pl. بين *in*, متولّي *oukil*, pl. وكلاء *ouekla*, — وكيل *metouelli*, pl. بين *in*. || (arme), معمر *mammer*, f. ة *a*, pl. بين *in*. Un fusil chargé à balles, مكحلة معمرة بالرصاص *mokh'ala mämmera berreçace*.

Chargement (cargaison), وسف *ouesq.*

Charger. Je charge, نحمل *nh'ammel*; j'ai chargé,

حملت *h'ammelt*; il a chargé, **حمل** *h'ammel*. ||
 (un fusil), **عمر** *âmmer*. J'ai chargé mon fusil,
عمرت مكحلي *âmmert mokh'alti*. || (un navire),
وسفت *ouceq*. || (attaquer), **هجم** *hejem* (av.
 على *âla*).

Charitable, كريم *krim*, f. ة a, pl. *kram*.

Charité, حسنة *h'sana*, — صدقة *çadaqa*,
 pl. ات *at*. || (faire la), **تصدق** *tceddeq* (av.
 على *âla*).

Charlatan, شلاوشی *chlaouchi*, pl. ة a.

Charmant, متخالف *methkhalef*, f. ة a, pl. *in*,
 يعجب : زين *bahi*, — بهي *zin*. (On dit aussi :
 يعجبوا *iaâjeb*, il plait; تعجب *taâjeb*, elle plait;
iaâjbou, ils plaisent.)

Charogne, جيغة *jifa*, pl. **جييف** *jief*.

Charpentier (de maison), نجار *nejjar*, pl. *in*.
 || (de marine), مسترداش *mesterdach*.

Charpie, تنسيل *tensil*.

Charretier, كرارطي *krart'i*, pl. ة a.

Charrette, كرارطة *karrit'a*, pl. **كرارط** *kraret'*.

Charrue, محراة *mah'rath*, pl. **محرات** *mah'areth*.

Chasse, صيادة *ciada*. Je vais à la chasse, **نمسي** *nemchi*.
 للصيادة *leçciada*.

Chasser (aller à la chasse). Je chasse, **نصيد** *nchid*.

صيّد *nceyyed* ou نصطاد *nest'ad*; il a chassé,
 صيدت *ceyyed* ou اصطاد *est'ad*; j'ai chassé,
 صيّدت *ceyyedt* ou اصطدت *est'adt*. || (renvoyer). Je
 chasse, طرد *nt'arred*; j'ai chassé, طردت *t'ar-
 redt*; il a chassé, طرد *t'arred* ou زعّك *zââk*.

Chasseur, صيّاد *ceyyad*, pl. ين *in*.

Chassie (cire des yeux), عماش *ômach*.

Chassieux, اعمش *âmech*, f. عمشاء *âmcha*,
 pl. عمش *ômch*.

Châssis (cadre), مرمّة *mremma*, pl. ات *at*.

Chaste, طاهر *t'aher*, — عبييف *âfif*.

Chasteté, طهارة *t'ehâra*, — عبّة *âffa*.

Chat, فطّ *qat't*, pl. فطوط *qt'out'*; f. فطّة *qat't'a*,
 pl. ات *at*. || (sauvage), فط الخلاء *qat't' elkhla*.

Châtaigne, châtaignier, فصطل *qas't'el*.

Châtaïn, فصطي *qas't'li*, f. ة *a*.

Château, فصر *qcer*, pl. فصور *qçour*.

Châtier, عذب *âddeb*, — عافب *âaqeb*.

Châtiment, عذاب *âdab*, — عقوبة *âgouba*.

Chatouillement, تدغديخ *tdar'dir'*

Chatouiller. Je chatouille, ندغدغ *ndar'dar*; j'ai
 chatouillé, دغدغت *dar'dar't*; il a chatouillé
 دغدغ *dar'dar'*.

Châtrer, خصى *kheça*, aor. بـخصي *iekhci*.

Châtreur, خصّاى *kheççai*, pl. *in*.

Chaud, سخون *sekhoun*, — حامي *h'ami*, f. ة a,
pl. *in*. || (vêtement), دافي *dafi*, f. ة a, pl. *in*.

Chaudron, فدرة *qedra*. || (en cuivre), نحاسة *neh'aça*.

Chaudronnier, نحاس *nah'h'as*.

Chauffer. Je chauffe, *nsekhhken* ou *nh'ammi* ;
j'ai chauffé, *sekhhkent* ou *h'ammit* ; il a chauffé,
سخن *sekhhken* ou حمي *h'amma*.

Chauffer (se), تتسخن *tsekhhken*. Je me chauffe,
نتسخن *netsekhhken* (par contraction : *nes-*
sekhhken).

Chaume, ديس *diss*.

Chaumière, ڨرابي *gourbi*, pl. ڨرابي *graba*.

Chausser (se), ليس سبات *lbes sebbat'*.

Chaussette, شفشهير *cheqchir*, pl. شفاشر *chqacher*.

Chaussure, سبات *sebbat'*, pl. *shabet'*.

Chauve, اقرع *agrâ*, f. قرع *garâa*, pl. *gorâ*.

Chauve-souris, طير الليل *t'eir ellil*, — بوجليدة *bou jlidu*.

Chaux, جير *jir*. Four à chaux, kouchet *eljir*.

Chavirer, اذغلىب *engleb*.

Chef, كبير *kbir*, pl. كبار *kbar*. || (des croyants),
امير المؤمنين *amir elmoumenin*. || (cuisinier),
طبّاخ *t'abbakh*, pl. بين *in*. || (caïd), فايد *qatd*,
pl. فياد *qiyyad*.

Chef-d'œuvre, غاية العمل *r'ayet elâmel*.

Cheikh, شيخ *cheikh*, pl. اشیاخ *achiakh* ou
شيخ العرش *mechaïkh*. || (d'une tribu), مشایخ
cheikh elârch. || (d'une ville), شيخ البلد *cheikh elblad*.

Chemin, طرفان *t'riq*, pl. طريف *t'roq* ou
ت'erqan.

Cheminée, مدخن *medkhena*, pl. مداخن *mdakhen*.

Chemise, فمایج *qmejja*, pl. ات *at* et فمحجج *qmaiij*.

Chêne, شجر *bellout'*, فرّوش *qerrouch*, - بلوط *chejer elbellout'*.

Cher (prix élevé), غالبي *r'ali*, f. ةا *ڑa*, pl. بين *in*. ||
(aimé, chéri), عزيز *âziz*, pl. عزاز *âzaz*. Il m'est
cher, هو عزيز على *houx âziz âliya*.

Cherchell (ville), شرشال *cherchal*.

Chercher. Je cherche, *nfettech* ou *nh'aouès*; j'ai
cherché, *fettecht* ou *h'aouest*; il a cherché,
fettech ou حوس *h'aouès*. (Ces verbes s'em-
ploient avec la préposition على *âla*: Va chercher

زُح حُوّس عَلَى بَاباَك ou رُح فِتْش
roh' fettech ou roh' h'aouès ála babak.)

Chéri, عزيز *âzîz*, f. *âza*, pl. عاز *âzaz*.

Chérif (noble), شَرِيفٌ *cherif*, pl. شَرِيفَاءُ *chorfa*.

Chérir. Je chéris, نعْزَر *nâzz*; j'ai chéri, اعْزَزْتَ *âzzit*; il a chéri, اعْزَزَ *âzz*. Que Dieu vous chérisse (protège)! الله يَعْزِزُكَ *aâzzeek allah ou allah iâzzek*.

Cherté, غلاء *r'ela.*

Chétif, ضعيف *d'aif*, f. ة a, pl. ضعاف *d'aaaf*.

Cheval, *âoud*, pl. *âouad* اعواد and plus souvent **خيل** *kheil*; — **حصان** *h'oçan*, pl. **حُصَن** *h'oçoun*. || (de race), **جواد** *jouad*.

Chevelu, مشعّ *mcháár*, f. ةـا, pl. *in-* بـين

Cheveu, شعرة *chára*, pl. ات *at*, coll. شعر *sháur*, *chár* et شعور *châour*.

Cheville (piquet), وتد *outed*, pl. اوتاد *aoutad*. ||
 (du pied), كعيبة *kába*, pl. كعاب *káab*.

Chèvre, *máza*, pl. *at*, coll. *máiz*.

Chevreau, jedى *jedi*, pl. **جَدِيَانْ** *jedian*.

Chèvrefeuille, سلطان الغابات *soult'an el'r'aba.*

Chevreuil, ۋەل ouál, f. ئا.

Chevron (poutre), خشبۃ *khechba*, pl. ات *at* ou فواطن *khecheb*, — خشب *qout'en*, pl. فواطن *goual'en*.

Chez, عند *ānd*. Chez qui logez-vous ? عند من راك ساكن *ānd men teskoun ou* تسكن *ānd men rak saken*. Je vais chez moi, نمشي الى داري *nemchi ldari*. Allez me chercher un café chez le cafetier, رُحْ جِبْ لِي فَهْوَةْ مِنْ عَنْدْ رُحْ جِبْ لِي فَهْوَةْ منْ عندْ *roh' jib li qahoua men ānd elqahouaji*. Portez cette lettre chez Monsieur un tel, اذْ هَذَهُ الْبَرِيَّةُ لِلْسَّيِّدِ بْلَانْ *eddi had elbreiya lesseiyed flan*.

Chicorée هندبة *hendba*.

Chien, كلب *kelb*, pl. *klab*; f. ة a, pl. ات *at*. || (petit), جريو *jarou* et جرو *jriou*. || (de chasse), سلوقي - كلب الصيادة *kelb essiada*, سلافل *slougui*, pl. سلاف *slag*. || (de garde), كلب العسّة *kelb elâssa*. || (de fusil), زناد *znad*, pl. ات *at*.

Chiendent, سبولة العبار *sboult elfar*.

Chiffon, شليفة *chelliqa*, pl. شوالف *choualeq*.

Chiffonnier, مولى الشوالف *moul echchoualeq*.

Chiffre, رفم *reqam*, pl. ارفام *erqam*.

Chignon, قطّابة *guet't'aia*, pl. ات *at*.

Chimie, كيمياء *kimia*.

Chinois, صيني *cini*, f. ة a.

Chiquer, مضغ الدخان *med'ar' eddoukhan*.

- Chirurgien**, جراح *jerrah'*, pl. ين *in.* || (médecin), طبیب *t'bib*, pl. اطباء *t'obba*.
- Choc**, ضربة *cadma*, - صدمة *d'arba*.
- Chocolat**, شکلاتة *tchoklata* (du franç.).
- Choisi**, مختار *moukhtar*, pl. ين *in.*
- Choisir**. Je choisis, *nekhtar*; j'ai choisi, *ekhtert*; il a choisi, *ekhtar* ou خییر *kheyger*.
- Choix**, اختیار *ekhtiar*, - انتخاب *entikhab*.
- Choléra**, بو شلال *bou berrak*, - بو بerraك *bou chellal*, هيضة *heid'a* - هیضه *heid'a*.
- Chômer**, بطّل الخدمة *bet'tel elkhedma*.
- Choquer**, سدم *cedem*, - لطم *let'am*.
- Chose**, حاجة *h'aja*, pl. ات *at* et حوايج *h'ouaij*, - شيء *chej*, pl. اشياء *achia*. Quelle chose ? اما شيء *ouach men h'aja* ou واش من حاجة *ama chey*. Aucune chose, حتی حاجه *h'atta h'aja*, - حتی شيء *h'atta chey*, ولو *oualou*.
- Chouette**, هامه *bouma*, pl. بوم *boum*, هام *ham*, pl. هاما *ham*.
- Choux**, كرنبيت *krenbit*.
- Choux-fleurs**, بلور *flour*.
- Chrétien**, رومي *roumi*, f. روميّة *rouumiya*, pl. نصراني *rouama*, - رومانى *nocrani*, f. ة a, pl. نصارى *nçara*.

Christ (le), سيدنا عيسى *sidna aïssa*, — المسيح *elmassih'* (le Messie).

Christianisme, دین سیدنا عیسی *din sidna aïssa*, — دین النصاری *din enneçara*, — دین المسیح *din elmassih'*.

Chuchotement, وسوسه *oueçoueça*.

Chuchoter, وسوس *oueçouess*.

Chut! اسکت *eskout*, — اس *ess*.

Chute, طیحۃ *t'eh'h'a*. || (d'eau), سقوط الماء *seqout' elma*.

Ci (mis pour *ici*), هنا *hena*. || Par-ci par-là, اعلاه *menna ou menna*. || Ci-dessus, *alah*. || Ci-dessous, اسفل هذا *asfel hada*. || Ci-joint, مع هذا *mâ hada*.

Cible, نیشان *nichan*.

Ciel, سماء *sma*, pl. سماوات *smaouat*. || (paradis), جنة *jenna*.

Cigale, بو بزیز *bou bziz*, — وزواز *ouezouaz*.

Cigarette, ٹارو *garo*. || Cigare, سیگارو *cigarо*.

Cigogne, بلارج *bellarej*.

Ciguë, شوکران *choukran*.

Cil, شعیر *chesfer*, pl. اشعاڑ *echfar*.

Ciment, بغلی *bar'li*, — ملاط *mlat'*.

Cimetière, جبّانة *jebbana*, pl. جبابن *jebaben*, — مقبرة *maqbra*, pl. مقابر *mqaber*.

Cinq, خمسة *khamsa*.

Cinquante, خمسين *khamsin*.

Cinquième, الخامس *khames*.

Circoncire. Je circoncis, *nkhetten*; j'ai circoncis, *khettent*; il a circoncis, ختن *khetten*, — طهّر *t'ahher* (purifier).

Circoncision, ختافه *khetana*, — طهارة *t'ehara*.

Circonscription, فسمة *gesma*, pl. ات *at*.

Circonstance, حال *h'al*, pl. احوال *ah'oual*. Selon la circonstance, بحسب الحال *bih'aceb elh'al*.

Cire, شمع *chemâ*. || (à cacheter), لک *lekk*.

Donnez-moi un pain de cire à cacheter, اعطيوني فرصة تسمير *ât'ini qorça tesmir*.

Cirer (des souliers), سباط *msah' sebbat'*

Cirque, ميدان *meïdan*, pl. ميادن *miaden*.

Ciseau (à deux branches), مفچ *mqace*. || (de menuisier), مربوع *marboâ*.

Citadin, بلداني *beldi*, f. et pl. بلدية *beldiya*, — حضري *h'ad'ri*, f. et pl. حضرية *h'ad'riya*.

Citerne, ماجن *majen*, pl. مواجن *mouajen*. — جب *jobb*,

Citron, فارص *qarece*, — ليم *lim*.

Citrouille, فرع *qarāa*, pl. فرع *qraā*, — كابوبية *kabouia*.

Civière, *nâch*, pl. *nâash* نعاش *nâach*.

Civil, مدنی *madani*, – سبیل *sibil*. || (opposé à militaire), عمومی *âmoumi*. Le gouvernement civil, الحكم العمومي *elh'okm elâmoumi*.

Civilisation, — تَمْدُّنٌ temeddoun. تَدْبِيبٌ tadib.

Civiliser, تآدب *taddeb*. || (se) *addeb*.

Civilité, *adeb*, — **ذرا فتن** *d'erafa*.

Clair, f. صابي *çafi*, pl. ةـ a, *in.* || (de lune),
ضوء الفجر *d'aou elqmer.*

Clairon, بوف *bouq*, pl. ابواف *ebouaq*.

Clairvoyance, — بصيرة *bacira*, — فطانة *fet'ana*.

Clairvoyant, *bacir*, — باطن *fat'en*.

Claque (gifle), كفّ *keff*, pl. كعوْف *kfouf*.

Claquer (pétiller). Il pétille, *iet'art'aq*; il a pétillé, طف *t'art'aq*.

Clarifier, صَفَّا *caffa*, aor. صَافِيَّا *icaffi*.

Clarinette, *mezmar*, — غايطة *r'aît'a.*

Clarté, ضوء *d'aou.* || (pureté), صفاء *cefa.*

Classe (leçon), فرایاۃ *qraīa*, تعلیم *taálim*. ||
 دیت — بیت الفرایاۃ *beit elqraīa*, مرتبتة التعليم *beit ettaálim*. || (rang), مرتبہ *merteba*, pl. درجات — *darja*, pl. ات *at*. *mrateb*,

Clef, clé, مفتاح *meftah'*, pl. مفاتيح *mfatah'*.

Clémence, رحمة, *rah'ma*.

Clément, رحيم, *rah'im*, pl. رحماء *rah'ma*.

Client, مشتري, *mechtari*, pl. ةَا *ةَّا*.

Clignement (d'yeux), غمزة *r'amza*, — مفحة *remqa*,
مشة *remcha*.

Cligner (de l'œil), غمز *r'emez*.

Climat, هواء *haoua*. || (contrée), اقليم *eqlim*.

Clin d'œil (en un), في مشة عين *fi remchet äin*.

Cloaque, خنادف *khendeq*, pl. خنادف *khenadeq*.

Cloche, نافوس *naqous*, pl. نوافس *nouages*.

Clocher, صومعة *coumâa*, pl. صوامع *couamâ*.

Clochette, جاجل *jeljel*, pl. جاجل *jlajel*.

Clore, غلف *r'eleq*. || Clos, مغلوف *mar'louq*.

Clôture (mur de), حابط *h'aït'*, pl. حيوط *h'iout*
et زربة *h'it'an*, — حيطان *zriba*.

Clou, مسامر *mesmar*, pl. مسامر *msamer*. ||
حبّات *h'abba*, pl. at, coll. حبّات *h'abb*. || (de girofle), فرنبلة *qronfla*, pl. فرنبل *qronfel*.

Clouer. Je cloue, *nsemmer*; j'ai cloué, *semmerc*;
il a cloué, سمر *semmer*.

Cloutier, سمار *semmar*.

Coaguler, جمد *jemmed*. || (se), تجمد *tjemmed*.

- Coasser**, فرفرة *qorqor*. || Coassement, *qerqera*.
- Cocher**, كراسسي *krarsi*, pl. ة a.
- Cochon**, حلّوب *h'allouf*, pl. *h'alalef*.
- Coco** (fruit), جوز الهند *jouz elhend*.
- Cocon**, جوز الفتر *jouz elqeazz*.
- Code**, كتاب الفوانيين *ketab elqouanin*.
- Cœur**, قلب *qalb*, pl. قلوب *qloub*.
- Coffret**, بنيف *sniq*, pl. بنياف *snaiq*.
- Coin**, شوكة *chouka*, — ركناة *rokna*, — زاوية *zaouïa*.
- Coing**, سعرجل *sferjel*.
- Col**, رقبة *raqba*, pl. رفابة *rqab*. || (de montagne), ثنية *thenia*. (De là *Téniet*; en arabe : الْأَحَد *elh'ad*, le col du dimanche.)
- Coléa** (ville), الغليعة *elqliâa*.
- Colère** (subst.), غضب *r'och*, — غضب *r'ad'eb*. || (adj.), مغضبان *mr'achech*, — مغضتش *r'ad'ban*. || (se mettre en). Je me mets en colère, *netr'a-achech*; je me suis mis en colère, *tr'achecht*; il s'est mis en colère, تغشش *tr'achech* (av. la prép. على *âla*, contre).
- Colique**, وجع الكرش *oujâ elkerch*.
- Collage**, تلصيف *telciq*.
- Colle**, لصفة *leçqa*, — غرا *r'era*.

Collé, laceq, — متلاصق *metlaceq*, — مبْقَط mebaqget.

Collection, mejmā, pl. مُجَمِّع *mjamā*.

Collège, medreça, pl. مدارس *mdares*.

Collégien, telmid', pl. تلميذ *tlamid'*.

Coller. Je colle, *nbaqget'*; j'ai collé, *bagget't'*; il a collé, *bagget'*, — بَقْطَ لَصَف *lassaq*.

Collet (piège), khenaq.

Collier (de femme), skhab, — خيط *kheit'*.
|| (de chien), glada, pl. فلادة *glaïd*.

Colline, koudia, pl. ات *at*.

Collo (ville), elqoll.

Colombe, حمامة *h'amama*, pl. ات *at*, coll.
حمام *h'amam*.

Colonisation, عمارة *ámara*.

Coloniser, عمر *áammer*.

Colonne, عرصة *árqa*, pl. اعرص *áres*. || (expéditionnaire), محلّة *mah'alla*, pl. امحال *mah'all*.

Colorer, لون *lououen*. || (se), تلوون *tlououen*.

Colza, سبجم *seljem*.

Combat, طراد *t'rad*, pl. ات *at*, — فتنة *fetna*, pl. ات *at*.

Combattre. Je combats, *nt'ared*; j'ai combattu, *t'arett*; il a combattu, طارد *t'ared*, — باتن *faten*.

Combien, — فَدَاش *qeddach*, — اشحال *ach-h'al*, — كمر *kem*, — ما ذا — *ma da*. Depuis combien de temps êtes-vous malade ? من فداش وانت مريض *men qeddach ou enta mrid'*. Si vous saviez combien j'ai travaillé ! لوكان تعرف ما ذا خدمت *loukan tāraf ma da khedemt*. Combien de fanfarons ! ما ذا من بشار *ma da men fechchar* ou فداش من بشار *qeddach men fechchar*.

Combler, — عَمْر *âmmer*. || (boucher), سد *sedd*.

Combustion, — حرف *h'arq*, — احتراف *eh'tiraq*.

Comédie, — لعبة *lāba*. || (ruse), حيلة *h'ilā*.

Comestibles, — مأكلة *makla*, — ماكولات *makoulat*.

Comète, — كوكب مذنب *koukeb med'enneb*.

Comique, — عجاجبي *ajajbi*, pl. ة a.

Commandant, — حاكم *h'akem*, pl. حكام *h'oukkam*.

|| (de navire), رئيسي *reis*, pl. رؤساء *roussa*.

Commande, — وصاية *ouçaïa*, pl. ات *at*.

Commander (administrer), — حكم *h'akem*. Notre caïd commande à cinq tribus, فايدنا يحكم في *qaidna iah'kem fi khamsa aârach*. || (ordonner). Je commande, *namor*; j'ai commandé, *amort*; il a commandé, امر *amor*. || (faire une commande), وصى *ouacça*, aor. يوصى *iouacçî* (av. على *ala*).

Commandeur (des croyants), أمير المؤمنين *amir elmoumenin.*

Comme, كييف *kif*, — مثل *methel*, — كما *kibh'al* (devant le subst. ou le pron.), — كما *kima*, — مثل ما *methel ma* (devant le verbe). Comme mon père, بابا *kif baba*. Comme vous voudrez, كما ظهر لك *kima d'ahar lek*, — كما حبت خاطرك *kima th'abb*, — كما اتحبت *kima h'abb khat'rek*.

Commencement, ابتداء *ebtida*.

Commencer. Je commence, *nebda*; j'ai commencé, *bdt*; il a commencé, بدا *bda*.

Commensal, نديم *nedim*, pl. *nodama*.

Comment, كييفاش *kifach*, — كاش *kach* ou simplement اش *ach*. (Littéralement : كييف *keifa*.)

Comment (le), كييفية *keifiya*.

Commentaire, شرح *charh'*, — تفسير *tefsir*.

Commentateur, شارح *charah'*, pl. شرّاح *chourrah'*.

Commenter, شرح *cherah'*, — فسّر *fesser*.

Commerçant. تاجر *tajer*, pl. تجّار *toujjar*, — مسبّب *msabbeb*, pl. دين *in*.

Commerce, تجارة *tejara*, — بيع وشراء *beïā ou chra*. || (fréquentation), مخالطة *mekhalt'a*.

Commercer. Je commerce, *nsebbab*; j'ai commercé, *sebbabt*; il a commercé, سبّب *sebbab*.

Commis (écrivain), خوجة *khoja*, pl. خوج *khouej*, — كاتب *kateb*, pl. كتاب *kouttab*.

Commissaire-priseur, دلال *dellal*, pl. ين *in*.

Commission (message), وصایة *ouçaïa*, pl. ات *at*.

Commissionnaire (portefaix), حمال *h'ammal*, pl. ين *in*. || (courtier), سمسار *semsar*, pl. سمسرة *smasra*.

Commun, عمومي *ámoumi*.

Commune (une), بلدة *belda*, pl. بلدان *beldan*, — كمون *koumoun* (du franç.).

Compagnie (société), صحبة *çouh'ba*, — موائسة *mouansa*. || (commerciale), شركة *cherka*.

Compagnon, صاحب *s'ah'ab*, pl. اصحاب *as'h'ab*, — رفيق *rsiq*, pl. رفقاء *rsuqa*.

Comparable, شبيه *chebih*, — مثيل *methil*.

Comparaison, مشابهة *mouchabeha*, — تمثيل *temthil*.

Comparer, شبّه *chebbeh*, — مثل *meththel*.

Compas, دايد *dabed*, pl. دوابد *douabed*.

Compassion, حنانة *h'anana*, — راجة *rafa*.

Compatir, حن *h'ann*. Compatissez à mon sort, حن على *h'ann áliya*.

- Compatissant**, حنین *h'anin*, pl. حنان *h'enan*.
- Compatriote (mon)**, ولد بلدي *ouled bladi*.
- Complet**, كامل *kamel*, pl. ين *in*.
- Complice**, شريك في الذنب *cherik fed'd'enb* (m. à m. : associé dans le crime).
- Compliment**, تحية *tah'iya*, — سلام *slam*, — سؤال *soual*.
- Complot**, ربطه *rebt'a*, — ذاعورة *naâoura*.
- Comprendre**. Je comprends, *neshem*; j'ai compris, *shemt*; il a compris, *shem*. Avez-vous compris? *shemt chi*. || (réunir), شمل *chemel*.
- Compris**, مفهوم *mefhoum*, f. ة a, pl. ين *in*.
- Comptant (argent)**, فيض *qabd'*, حاضر — *h'ad'er*.
- Compte**, حساب *h'eçab*, pl. ات *at*. Marquez cela à mon compte, احسب هذا علي *ah'ceb hada áliya* (m. à m. : comptez cela sur moi).
- Compté**, محسوب *mah'soub*, — معدوود *maâdoud*, f. ة a, pl. ين *in*.
- Compter (nombrer)**. Je compte, *nah'ceb* ou *naâdd*; j'ai compté, *h'acebt* ou *âddit*; il a compté, حسب *h'aceb* ou عد *âdd*. || (sur quelqu'un), اتكل *ettekel*, aor. يتكل *iettekel*. Je compte sur vous, راني نتكل عليك *rani ntakil 'alayk*

اتّكلت *nettekel álik*; j'ai compté sur vous, علىك *ettekelt álik*. Compte sur toi-même, اتّكل على روحك *ettekel ála rouh'ek*. || (se proposer), عَوْل *áouel*. Je compte partir demain, عَوْلت نسابر غدوة *áouelt nsafer r'odoua* ou رانِي معَوْل نسابر غدوة *rani maáouel nsafer r'odoua*.

Compteur, حساب *h'assab*, pl. ين *in*.

Comptoir, دُكَان *doukkān*, pl. دُكَن *dkaken*.

Concave, اجوب *ajouef*. Verbe concave, فعل اجوب *fiál ajouef*.

Concernant, في شان *fi chan*, — على *ála*.

Concerner, خص *khass*, — تعلق *tülleg* (av. بـ *bi*).

Concert (musical), ذوبـة *nouba*.

Concevoir (devenir enceinte), حبـلت *h'ablèt*.

Concierge, بوـاب *baouab*, f. ةـ *a*, pl. ين *in*.

Conclure (un marché), عـفـد *áqed*. || (une alliance) عـاهـد *áahed*.

Concombre, خـيار *khiar*.

Concorder (correspondre), طـابـف *t'abeq*, — وـافـف *ouafeq*.

Concubine, سـرـيـة *sourriya*, pl. سـرـاري *srari*.

Concurrence, مـعـارـضـة *mouârda*.

Condamné, مُحْكومٌ عَلَيْهِ *mah'koum álih.*

Condamner. Je condamne, *nah'kem (ála)*; j'ai condamné, *h'akemt (ála)*; il a condamné, حُكِمَ عَلَى *h'akem (ála)*. Il a été condamné à mort, حُكِمُوا عَلَيْهِ بِالْمَوْتِ *h'akmou álih belmaout* ou فُطِعُوا لَهُ بِالْمَوْتِ *qat'áou lho belmaout*. On l'a condamné à cent francs d'amende, جَعَلُوهَا عَلَيْهِ مِائَةً فَرْنَزٍ *jaálou álih miat frank khetiya.*

Condition, شُرُوطٌ *chert'*, pl. شُرُوطٌ *cherout'*. Je prends à condition, نَاخِذُ بِالشُّرُوطِ *nakhod bech-chert'*. Dans ces conditions, عَلَى هَذِهِ الْحَالَاتِ *ála had' elh'ala*, — هَكُذا *hakd'a.*

Conducteur (guide), دَلِيلٌ *delil.* || (d'animaux), سَوَافٌ *saouaq.* || (cocher), كَرَارْسِيٌّ *krarsi.*

Conduire (guider). Je conduis, *nouassel*; j'ai conduit, *ouasselt*; il a conduit, وَصَلَ *ouassel*. Où conduit ce chemin ? وَابِنْ تَوَصَّلُ هَذِهِ الْطَّرِيقَ *ouein touassel had' ettriq.* || (se), سَارَ سِيرَةً *sar sira*, aor. يَسِيرَ سِيرَةً *is'ir sira.*

Conduit, **conduite** (d'eau), فَادُوسٌ *qadous*, pl. مَجَارٍ *qouadis*, — مَجْرَى *mejra*, pl. *mjari.*

Conduite (manière de se conduire), سِيرَةً *sira.* Sa conduite est bonne, سَيِّرَةً مَلِحَّةً *sirtho mlih'a.* Homme de bonne conduite, حَسَنٌ السِّيرَةِ *h'acen essira.*

Confection, صنعة *cenaâd*, — عمل *āmel*.

Confectionner, صنع *cenaâd*, — عمل *āmel*.

Confesser, فرر *qarrer*. || (se), افتر *aqarr*, — اعترف *aâteraf*.

Confiance, امان *aman* ou امانتة *amana*. Un homme de confiance, رجل امين *rajel amin*. J'ai confiance en vous, عندي لامان بيك *āndi laman fik*.

Confident, صاحب سر *çah'eb serr*.

Confier (un dépôt), اسن *ammen*. || (une affaire à quelqu'un), وكل *ouekkel* (av. بـ *bi*). || (se), اتكل *ettekel* (av. على *āla*).

Confirmation, تحرير *tash'ih'*, تصحیح *taqrir*.

Confirmer, فرر *çah'h'ah'*, صلح *qarrar*.

Confiture, معجون *mâjoun*, pl. معاجين *mâajin*.

Conforme, موافق *mouafeq*, مطابق *mout'abeq*.

Conformément, بموجب *bimoujeb*, — على حساب *āla h'açab*.

Conformer, وقف *ouaffaq*. || (se), تبع *tebbâa*.

Confrontation, مقابلة *mouqabla*.

Confronter, فايل *qabel*.

Congé, تسريح *tesrih'*. Un mois de congé, شهر *chehar tesrih'*.

Congélation, تجميد *tejmid*.

Congelé, — جامد *jamed*, — منجمد *mounjamed*.

Congeler, جممد *jemmed*. || (se), انجمد *enjemed*.

Conique, مخروط *makhrout'*.

Conjurer. Je vous conjure, سألتكم بالله *saaltek billah*. || (un malheur), رد مصيبة *redd mociba*.

Connaissance, معرفة *maárfa*. Je voudrais faire ماذا بي نتعرّف بك *ma da biya netárref bik*.

Connaitre (savoir). Je connais, *naáref*; j'ai connu, *árefst*; il a connu, عرف *áref*, — عقل *âqel*. Je le connais, نعْرَف *naársho* ou نعْقَل *naâqlho*; il يعْلَمني *iaárafni* ou يعْرِفني *iaáqalni*; il m'a connu, عرْفَنِي *árafni* ou عَلَمَنِي *âqalni*.

Connivence, موافقة *mouafqa*. Ils sont de convenience, يتواافقوا *itouafqou*.

Conscrit, عسكري *áskri* الجديد *jedid*.

Conseil (avis), راي *raï*, — دبارة *dbara*, مشورة — راي *raï* *mlih'*, *machoura*. Un bon conseil, راي مليح *raï mlih'*, دبارة الصبح *dbara mlih'a* ou دبارة مليحة — *dbaret essah'*. Suivez mon conseil, خذ راي *khod raï*. Je suivrai votre conseil, ناخذ رايك *nakhod raïk*. Ne suivez pas son conseil, ما تأخذ شى رايه *ma takhod che raiho*. || (assemblée), ديوان *diouan*, مجلس *mejles*, pl. مجالس *mejales*.

Conseiller. Je vous conseille, *ndebber* ندّبر عليك ; il m'a conseillé *ou conseillez-moi*, دّبر على debber áliya. Je n'ai pas à vous conseiller, ما عندي ما ندّبر عليك ma ándi ma ndebber álik.

Conseiller (subst.), مستشار *moustachar*, — مدّبر *moudabber*, — مشير *mouchir*.

Consentement, رضاء *red'a*. Avec votre consentement, برضاك *bered'ak*.

Consentir. Je consens, *nerd'a* ou *neqbel* ; j'ai consenti, *rd'it* ou *qbelt* ; il a consenti, رضى *rd'a* ou قبل *qbel* (il a accepté).

Conséquence, نتائج *netija*, pl. *netaij*.

Conservation, حفظ *h'afd*.

Conserver. Je conserve, *nah'fed* ; j'ai conservé, *h'afatt* ; il a conservé, حفظ *h'afad*. Que Dieu vous conserve ! الله يحفظك *allah iah'fadek*.

Considérable, عظيم *ád'im*, f. ة *a*, pl. *ád'am*.

Considération (estime), عبرة *ábra*, — حُرمة — *h'orma*. || (action de considérer), نظر *nad'r*.

Considérer, نظر *nd'or*, — ميّز *meyyez*, — تامّل — *taammel*. || (estimer), اعتبر *aáteber*.

Consignataire, صاحب الامانة *cah'eb elamana*.

Consignation (dépôt), امانة *amana*, pl. اماین *amain*.

Consigner (confier un dépôt), امّن ammen. ||
 (inscrire), فيّد qeyyed, — جرّد jerred.

Consolation, تسلية teslia, — تعزية taāzia.

Consoler, سلّي sella, aor. يسلّي is'elli. || Que
 Dieu vous console ! الله يصبرك ! allah icebberek.
 Que Dieu me console ! الله يصبرني allah iceb-
 berni. Il a consolé, صبر cebber.

Constantine, فسقينيّة qacentina ou qsemtina.

Constantinople, سطامبول stamboul.

Constatation, اثبات ithbat, — تحفييف tah'qiq.

Constater, ثبت thebbet, — حفّ h'aqqeg.

Constipé, مخصوص mah'çour.

Construction, بناء bena, pl. benian.

Construire, بني iebni.

Consul, فنصلو qounçou, pl. at.

Consultation, مشورة mechoura, pl. at.

Consulter. J'ai consulté, chaouert ; il a consulté,
 شاور chaouer. Avez-vous consulté le cadi ?
 شاورت شيء الفاضي chaouert chi elqad'i.

Contact, مساس meças.

Contagieux, يعدي iâdi (il se communique).

Conte, حكاية h'akaïa, pl. ات at, — قصة qassa,
 pl. فصص qcece.

Contenir. Il contient, — يُرْفَد *i erfed*, — فيه *fih*.
 Que contient-il ? واش يُرْفَد *ouach i erfed* ou
 واش فيه *ouach fih*.

Content, *ferh'an*, f. & a, pl. *in*.

Contentement, بُرْح *farah'*, — سرور *serour*.

Contenter (réjouir), بُرْح *farrah'*. || (suffire),
 كَفَى *kfa*, aor. يَكْبِي *iekfi*. Cela me contente,
 فَنَعَ *had'a iekfini*. || (se),
gенаā, — استفぬ *esteqnaā*, استكفي *estekfa*.
 Contente-toi de ce que tu as, افぬ بما بي يدك *aqnaā bima fi ieddek*.

Contenu (d'une lettre), مضمون *mod'men*.

Conter, حَكَى *h'aka*, aor. يَحْكِي *iah'ki*.

Contestation, منازعة *mnaazaa*, — مخاصمة *mekhasma*.

Contigu, مجاور *mejaour*, — ملاصق *mlaceq*.

Continence (chasteté), زهادة *zehada*, — عفة *affa*.

Continent (terre), بَرٌ *berr*. || (chaste), زاهد *zahed*.

Contingent (armé), قوم *goum*, pl. قومان *gouman*.
 || (part), سهام *sehm*, pl. سهام *seham*.

Continu, دائيم *daim*.

Continuellement, في كل ساعة *fi koull saā*, —
 دايما *koull ioum*, كل يوم *dima ou* ديمتا *dima* ou
 دادما *dai'men*. Il est continuellement malade, دارما *dai'men mrid'*. مريض

- Continuer**, *zad*, aor. يزِيد *izid*. Continuez, زِيد *zid*, f. زِيدي *zidi*, pl. زِيدوا *zidou*.
- Continuité**, — دوام *douam*, مداومتة *mdaouma*.
- Contour**, دایرۃ *daira*, — دورة *doura*.
- Contractant**, متعافد *mtâaqed*, — مترافق *met-charet'*, f. ة a, pl. ين *in*.
- Contracter**, عَاهَد — شرط *cherat'*, — عَاهَد *áhed*. || (resserrer), زَيْر *zeyyer*.
- Contradictoire**, مخالف *mekhalef*, f. ة a, pl. ين *in*.
- Contraindre**, لَزِم *r'ecel*, — لَزِم *leszem*.
- Contraire**, ضَد *d'add*, — عَكْس *áks*.
- Contrairement**, بالعكس *beláks*.
- Contrat**, عَفْد *áqd*, pl. عَفُود *áqoud*, — رسم *resm*, pl. رسوم *rsoum*.
- Contre**, على *ála*. Contre le mur, على الحيط *álelh'aït'*.
- Contrecarrer** (quelqu'un), تعرّض *târred'*, — عكس *ákes*.
- Contrée**, وطن *ouat'en*, pl. اوطن *aout'an*.
- Contrefaçon**, تزويير *tezouir*, — تغليد *taglid*.
- Contrefaire**, زور *zaouer*, — فلّد *qalled*.
- Contrefait** (homme), عايب *âib*, معوج *mâouej*. || (falsifié), مزور *mezaouer*.
- Contremaitre**, معلم *mállem*, f. ة a, pl. ين *in*.

Contrevenir, — عاصل *khalef*, *aaca*, aor.
يعاصل *iâaci*. || **Contrevenant**, مخالف *mehkalef*.
Contribution, — غرامة *r'arama*,
— مكس *mekhs*.

Contrôler (vérifier), حقف *h'aqqeq*. || (la monnaie),
غير *âyyer*.

Contrôleur (de la monnaie), أمين السكتة *amin essekka*.

Convenable (poli), ظريف *d'rif*.

Convenablement, ملائم *mlih'*, بالطبع — *bettabaâa*,
كما ينبغي — *soua soua*, سوا *kama ienbar'i*.

Convenir, *laq*, aor. يلييف *iliq*. Ceci me
convient, هذا يلييف بي *hada iliq biya*. Cela
vous convient-il ? هذا يلييف شى بك ? *hada iliq chi bik*. Cela lui a convenu, هذا لاف به *hada laq bih*. Il ne me convient pas, ما يلييف شى بي *ma iliq che biya*. Comme il convient, كما ينبغي *kama ienbar'i*. || (s'entendre), اتفق *ettseq*, aor.
يتتفق *iettseq*.

Convention, اتفاق *ettifaq*.

Conversation, هذرة *hadra*, — فجمة *qejma*.

Converser, تحدث *teh'addeth*, — فجم *qejem*.

Converti, تایب *taïb*, f. ة a, pl. دين *in*.

Convertir (se), تَاب *tab*, aor. يَتُوب *itoub*.

Conviction, تَحْكِيف *tah'qiq*, — تَاكِيد *takid*.

Convier, عَرْض *āred'*. || Convive, *nedim*, pl. نَدِيم *nodama*, — ضَيْف *d'if*, pl. ضَيَافَة *d'iasf*.

Convoiter, طَمَع *t'amá*, — اشْتَهَى *echteha*.

Convoitise, طَمَع *t'amá*.

Copeaux, نَجَارَة *nejara*.

Copie, نَسْخَة *noskha*, pl. نَسَخَة *nsokh*.

Copier. Je copie, *nensekh* ; j'ai copié, *nsekht* ; il a copié, *nsekha* (aor. *iensokh*), — نَقْل *neqkel*

Copieux, كثير *kethir*, — وَافِر *ouafer*.

Copiste, نَسَاخَ *nessakh*, pl. يَن *in*.

Coq, دِيك — سُرْدُوك *serdouk*, pl. سُرْدِيك *sradik*, — *dik*, pl. دِيُوك *diouk*, — فَرْوَج *ferrouj*, pl. فَرَاج *frarej*.

Coquelicot, بن نعمان *ben nāman*, — بو فرعون *bou qarâoun*.

Coqueluche (toux), شَفْفَة *chahqa*.

Coquillages, مَحَار *mah'ar*.

Coquille, فَشْرَة *qechnra*, pl. فَشُور *qechnour*.

Coquin, حَرَامِي *h'arami*, — ولد الحرام *ouled elh'aram*.

Cor (de chasse), بَوف *bouq*, — نَاقُور *nagour*.

Corail, مرجان *morjan*.

Coran, القرآن *elqouran*.

Corbeau, غراب *r'orab*, pl. غربان *r'orban*.

Corbeille, سلة *sella*, pl. سلل *slel*, — طبع *t'beq*, pl. اطبع *t'baq*.

Corde, حبل *h'abel*, pl. حبال *h'abal*.

Cordon, فيطان *qit'an*, pl. فياطن *qiat'en*.

Cordonnier, مفجوجي *maqfoulji*, — *sbabt'i*, بلاجي *blar'ji*, pl. ة a.

Coriandre (plante aromatique), كسبير *kosber*.

Cornaline, يمانى *iamani*.

Corne, فرون *qarn*, pl. فرون *groun*.

Cornichons, طرشى *t'archi*.

Corps (*le*), جسم *jesm*, pl. اجسام *ejsam*.

Correction (rectification), تصحيح *tes'h'ih'*. Correction des fautes, تصحيح الغلط *tes'h'ih' elr'lat*. || (punition). Je lui ai donné une correction, اعطيته طريحة *ât'itho t'rih'a*.

Correspondance, مكاتبة *moukateba*.

Correspondant, وكيل *oukil*, pl. وكلاء *ouekla*.

Correspondre (entretenir une correspondance), كاتب *kateb*. || (symétriser), واعف *ouafseq*, — ناسب *naceb*.

Corridor, سفيحة *sqifa*, pl. سفايف *sqaiif*.

Corriger, **مكحّع** *çah'h'ah'*. || (quelqu'un), ادّب *eddeb*.

Corroirie (atelier de), دار الدباغة *dar eddebar'a*.

Corrompre, فسّد *fessed*.

Corrompu (gâté), فاسد *fased*, pl. ين *in*.

Corroyer, دبغ *debar'*.

Corroyeur, دباغ *debbar'*, pl. ين *in*.

Corrupteur, فساد *fessad*, pl. ين *in*.

Corruption, فساد *fsad*.

Corset, فريملة *frimla*.

Cortège, دايرة *dâira*, — مشابعة *mchaiâa*.

Corvée, سخرة *sekhra*, — خدمتة ملزّمة *khedma mlezzema*.

Cosmographie, علم النجوم *âlm ennejoum*.

Cosse, فشرة *qechna*, pl. فشور *qechnour*.

Costume, لبس *lbas*, — لبستة *lebsa*.

Côte (du corps), ضلع *d'elâa*, pl. ضلوع *d'elouâ*.
 || (de melon), برج *borj*, pl. ابراج *ebraj*. ||
 (montée), عقبة *âqba*, pl. ات *at*.

Côté, جهة *jiha*, pl. جوايه *jouaih*. De quel côté ?

واين جهة *achmen jiha* ou اشمن جهة *ouaina jiha*.
 في كل جهة *fi koull jiha*. De tout côté, في كل جهة *fi koull jiha*.
 || (droit), يمين *imin*. || (gauche), شمال *chmal*,

يسار — *içar*. || A côté, حذاء *h'ed'a*. || Il a un point de côté, مريض بجنبه *mrid' bejenbou*.

Coteau, جانب الجبل *janeb eljebel*.

Coter (numéroter), جعل نومرو *jál noumro*.

Coton, فطن *qt'en*, pl. افطان *aqt'an*.

Cotonnade, عنبرفيتز *ânberguiż*.

Cou, رقبة *raqba*, pl. رفاب *rqab*, — عنف *ângq*, pl. اعناف *aânaq*.

Couche (fausse), طرحة *tarh'a*.

Coucher (passer la nuit), بات *bat*, aor. يبات *ibat*. || (chambre à), بيت السِّفَاد *beit erreqad*. || (se). Je me couche, *nerqod*; je me suis couché, *rgett*; il s'est couché, رقد *rqed*. Couche-toi, ارقد *ergod*.

Coucher (subst.), رفاد *reqad*. || (du soleil), غروب الشمس *r'oroub echchems*.

Coucou, تكوه *tekkouk*, pl. ات *at*.

Coude, مرابف *merseq*, pl. مرابف *mraseq*.

Coudée, ذراع *d'raâ*, pl. ذرع *d'roâ*.

Coudre. Je couds, *nekheyget*; j'ai cousu, *kheygett*; il a cousu, خطيط *kheyget*.

Couffin, قبور *qoff'a*, pl. قبور *qsef*.

Couler (s'échapper, liquide), سال *sal*, aor. يسيل *icil*. L'eau coule, الماء يسيل *elma icil*. L'eau

a coulé, الماء سال *elma sal.* || (fondre). Il coule, *id'aoueb*; il a coulé, ذوب *d'aoueb.*

Couleur, لون *laoun*, pl. *elouan*. De diverses couleurs, من ساير الالوان *men sair lelouan.* || (peinture), زواف *zouaq.*

Couleuvre, حية *h'eyya*, pl. ات *at.*

Coulisse, محرى *mejra*, pl. *mejari.* || (d'un pantalon), تكّة *tekka.*

Coup, ضربة *d'arba*, pl. ات *at.* || (de pied), ركلة *rekla*, pl. ات *at.* || (de poing), دبزة *debza*, pl. ات *at.* || (de feu), وجہ بارود وچہ *ouejh baroud.* || (d'œil), نظر *nad'er.*

Coupable, مجرم *moujrem*, f. ة a, pl. ين *in.* || (accusé), متینوم *methoum*, f. ة a, pl. ين *in.*

Coupe (d'un vêtement), تفصيل *tefcil.* || (vase), كاس *kas*, pl. كيسان *kiçan.* || (action de couper), قطع *qat'â.*

Couper (trancher). Je coupe, *naqt'aâ*; j'ai coupé, *qt'aît*; il a coupé, فطبع *qt'aâ.* || (tailler une étoffe). Je coupe, *nfessel*; j'ai coupé, *fesselt*; il a coupé, فصل *fessel.* || (se). Je me suis coupé, *enqt'aât*; il s'est coupé, انقطع *enqt'aâ* ou انجرح *enjrah'* (il s'est blessé).

Couperet, ساطور *sat'our*, pl. *souat'er.*

Couple, زوج *souidja.*

Coupole, قبّة *qoubba*, pl. قباب *qbab*.

Coupe (blessure), فطع *qat'a*, — جرح *jorh'*,
pl. اجرام *ajrah'*.

Cour, وسط الدار *ouest eddar.* || (du roi), دایرۃ
السلطان *dai'ret essoult'an.* Avec les personnages
de sa cour, دایرۃ ou مع کبار دولته *maâ kbar*
daoultou ou *dairtou.*

Courage! اعْيُلُ الْقَلْبَ *âmel elqalb* (aie du cœur!)
|| (bravoure), شجاعة *chejaâ*.

Courageux, شجاع chejáa, pl. شجعان chejáan.

Courant (de l'eau), جریان *jerian.* || (adj.), سکّة *jari,* f. & a. Monnaie courante, sekka *jaria.*

Courbé, مَعْوِج *maâouej*, pl. يَنْ *in.*

Coureur, جرّائی *jerrai*, pl. in. پن.

Courge, فرعنة *qarâa*, pl. فرعين *qraââ*.

Courir. Je cours, *nejri*; j'ai couru, *jrit*; il a couru, جَرِيَ *jra*. Cours chez lui, اجْرِيَ *jri lih*.

Couronne (diadème), pl. تاج *taj*, تيجان *tijan*, - اكليل *eklil*, pl. اكاليل *akalil*.

Couronner, — تَوْجُّـة taouej, — كَلَلْـلَ kellet.

Courrier (estafette), سِيَّار seyyar, pl. ةَسِيَّاراتٍ *tasseyyarat*

Courroie, سیور sir, pl. سیور siour.

Courroucé, — غضـبـان *r'ad'ban*, — مغـشـشـش *mr'achech*.

Courroucer, — غضـبـ — *r'ad'd'eb*, — غـشـشـشـ *r'achech*.

Courroux, — غضـبـ *r'ad'eb*. — غـشـشـ *r'och*.

Cours (de langue), درس *dars*, pl. دروس *drous*, — تعلـيمـ *taâlim*. || (d'eau), واد *ouad*, pl. ويدـان *oudan*.

Course, جـريـدة *jeria*, pl. اـتـاتـ *at*.

Courses, مـسـابـقـةـ الخـيـلـ *msabqet elkheil*.

Coursier, جـمـوـادـ *jouad*, pl. جـيـادـ *jiad*.

Court, فـصـيـرـ *qeir*, pl. فـصـارـ *qçar*.

Courtage, تـسـمـسـيرـ *tsemsir*.

Courtier, سـمـسـارـ *semsar*, pl. سـمـاسـرـةـ *smasra*, — سـمـاسـريـةـ *smasri*, pl. سـمـاسـريـيـةـ *smasriya*.

Courtisane, فـحـبـتـ *qah'ba*, pl. فـحـبـ *qh'ab*.

Couscous, كـسـكـسـوـ *kousksou*, — طـعـامـ *t'âam*.

Cousin, بن عـمرـ *ouled âmm ou* *ben âmm*, pl. بـنـيـ عـمـرـ *oulad âmm ou* اوـلاـدـ عـمـرـ *bni âmm*. || (moustique), فـامـوـسـتـ *namouça*, pl. فـامـوـسـ *namous*.

Cousine, بـنـاتـ عـمـرـ *bent âmm*, pl. بـنـاتـ عـمـرـ *bnat âmm*.

Coussin, مـخـاـيدـ *mekhadda*, pl. مـخـاـيدـ *mekhaid*, — وـسـاـدـةـ *ouçada*, pl. وـسـاـدـةـ *ouçaid*.

Cout, حَفْ *h'aqq*, — فيمَن *qima*, — *themen*.

Couteau (qui ne se ferme pas), خدمى *khodmi*,
pl. خدامى *khedama*, — جنوى *jenoui*, pl.
موس *jnaoua*. || (qui se ferme), جناوى *mous*,
pl. امواس *mouas*.

Couter. Combien coûte cela ? هذا يسوى فداش *qeddach isoua hada*. Cette maison de campagne
nous a coûté..., ..., هذا البرج استغامر علينا بـ *had elborj esteqam àlina be...*

Couteux, غالى *r'ali*, f. ة *a*, pl. *in*.

Coutume, عواید *âada*, pl. عواید *âouaid*. Comme
de coutume, كييف العادة *kif elâda* ou حسب
العادة *h'asb elâda*, ou encore جري العادة *jeri elâda*. J'ai coutume, عوایدي *âouaïdi*.

Couture, خياطة *khiat'a*.

Courier, خيات *kheyyat'*, f. ة *a*

Couver (oiseau), حضن *h'ad'en*, fém. حضنت *h'ad'nèt*.

Couvercle, غطاء *r'et'a*, pl. غطاوات *r'et'aouat*.

Couvert, مغطّي *mr'at't'i*, f. ة *a*, pl. ين *in*. ||
A couvert, في الامان *fi laman*.

Couverture, ات لحاب *lah'af*, pl. ات *at*, —
وات *h'aïk*, pl. حيتاڭ *h'iyak*, — غطاء *r'et'a*, pl.
ouat. || (de cheval), جلال *jlal*. || (d'un livre ou

d'une arme), غلاف *r'laf*. || (pour divan), جراية *jraia*. || (pour lit), فراشية *ferrachiya*.

Couveuse, حاضنة *h'ad'ena*, pl. حواضن *h'ouad'en*.

Couvrir. Je couvre, *ner'at't'i*; j'ai couvert, *r'at't'it*; il a couvert, غطى *r'at't'a*. || (envelopper avec un *r'elaf*, couverture). Je couvre, *ner'allef*; j'ai couvert, *r'alleft*; il a couvert, غلّف *r'allef*. || (caparaçonner un cheval), جلّل *jellel*.

Crabe, أم جنبي *oumm jenib*.

Crachat, بزفة *bezqa*, pl. *bzaq*.

Cracher. Je crache, *nebzaq*; j'ai craché, *bzagt*; il a craché, بزف *bzaq* ou دفل *dfel*.

Craie, داباشير *dabachir*; — بياض *biad'*.

Craindre. — Voir PEUR (avoir).

Crainte, مخافة *khaouf*, — خوف *khaouf* *mehkafa*. La crainte de Dieu est le principe de la sagesse, مخافته الله راس الحكمة *mehkafet allah ras el-h'ekma*.

Craintif, خايف *khaïf*, — خواب *khaouaf*.

Cramoisi, عكاري *âkri*, — فرمزي *qermezî*.

Crampe, وهن *ouehna*. || J'ai la crampe, عندی *ândi* *kinnemel* (mot à mot: *j'ai comme des fourmis*).

Crane, جِمْجِمَةٌ *jemjma*, pl. جِمَاجِمٌ *jmajem*.

Crapaud, أُمَّ فَرْفَرٌ *oumm qorqor*.

Crapule, زَكَاطَةٌ زَكْطَيٌ *sougt'i*, pl. زَكَاطَاتٌ زَكَاطَةٌ *segat'a*.

Craquer. Il craque, *it'art'aq*; il a craqué, طَرْطَفٌ *t'art'aq*. Le toit craque, السَّفْقَ يَطْرَطُ *esseqef it'art'aq*.

Crasse, نَجَاستَةٌ وَسَخٌ *njaṣṭa* — *ouçakh*.

Crasseux, مَعْبُونٌ مَوْسَخٌ *mouessakh*, — *mâfoun*.

Cravache, فَرَبَاجٌ *qerbaj*, pl. فَرَبَاجٌ *grabej*.

Cravate, مَحْرَمَةُ الرِّفْقَةِ *mah'remt erroqba*.

Crayon, فَلْمٌ فَلْمٌ *qlem rs'as'*. Le crayon, فَلْمٌ الرِّصَاصِ *qlem errs'as'*. Mon crayon, الرِّصَاصِ *qlem errs'as'*. Ce crayon, هذا مَتَاعٌ *qlem errs'as' mtaāi*. Ce crayon, المَلْمِ مَتَاعٌ الرِّصَاصِ *had elqlem mtaā errs'as'*.

Créance, دِيْوَنٌ دِيْنٌ *dioun*. Titre de créance, عَفْدُ الدِّينِ *āqd eddein*.

Créancier, مَوْلَى الدِّينِ *moul eddein* ou مَوْالِيَنَ الدِّينِ *rebb eddein*, pl. مَوْالِيَنَ الدِّينِ *moualin eddein* ou ارْبَابُ الْدِيُونِ *erbab eddioun*. || (être). Je suis créancier de Moh'ammed, مُحَمَّدٌ نَسَالُ لَهُ دراهمِ *moh'ammed nsal lou drahem*. Moh'ammed est mon créancier, مُحَمَّدٌ يَسَالُ لِي دراهمِ *moh'ammed isal li drahem*. || Voir DÉBITEUR.

Créateur, خالف *khaleq*. Le Créateur de l'univers, خالف الدنيا *khaleq eddenia*.

Créature, مخلوف *makhloq*, pl. ات *at*.

Crèche, مذود *medoued*, pl. medaoud.

Crédit (à), بالطلف — *beddein*, — (influence), يد *ied*. Il a du crédit, يده طويلة *iedou t'ouila* (sa main est longue).

Créer, خلف *kheleg*, — بداع *bdâ*.

Crème, فرارة *frara*. || (cuite), محتبي *mah'ellbi* (mots d'Alger).

Crêpe (de femme), شنبير *chenbir*, pl. *chenaber*. || (beignets), سبنج *sfenj*.

Crépitation, تكتكة *tekteka*.

Crépiter, تكتك *tektek*.

Crépu, مكردش — *mkerked*, — مكردش *mkerdech*.

Crépuscule, بجر *fejr*.

Cresson, حبت الرشاد *h'abb errechad*, — قرنونش *guernounech*.

Crête (huppe d'oiseau), شوشة *choucha*. || (d'un coq), طرطورة *t'ert'oura*. || (sommet), راس *ras*.

Creuser. Je creuse, *nah'fer*; j'ai creusé, *h'esfert*; il a creusé, حفر *h'efer*.

Creux (adj.), محفور *mal'sour*.

Crevasse, خرف *kherq*, — شفاف *chqaq*.

Crevasser, شف *cheqq*, - بُلْف *felleq*.

Crever. Il crève, *iesqaâ*; il a crevé, *fqaâ*; il s'est crevé, تَعْفَّفَ *tefeqqaâ*.

Cri (sing. et plur.), عيّاط *áyat'*, - زقاء *zega*.

Crible, غرابيل *r'erbal*, pl. غرابيل *r'erabel*.

Cribler (du grain). Je crible, *nr'erbel* ou *nceyyer*; j'ai criblé, *r'erbelt* ou *ceyyert*; il a criblé, غربيل *r'erbel* ou صيير *ceyyer*.

Criblure, نخالة *nokhkhala*.

Cri-cri, فرلو *grello*, - صرصار *cerçar*.

Criée (vente aux enchères), دلالة *dlala*.

Crier. Je crie, *nezgui* ou *nayyet*; j'ai crié, *zquit* ou *áyyett*; il a crié, زقى *zga* ou *áyyet* (on dit encore : ينادي *nada*, aor. *inadi*). Criez-lui de venir, عيّط له بجي *áyyet lou iji* ou ازقي له بجي *ezgui lou iji*.

Crieur (public), دلال - ين براح *berrah'*, pl. *in*, دلال *dellal*, pl. *in*, منادي - ين دين *mounadi*, pl. *in*.

Crime, جرائم *jrima*, pl. جريمة *jraîm*.

Criminel, مجرم *moujrem*, pl. ين *in*.

Crin (de cheval), سبب *sebib*.

Criquets, جراد مراد *jerad merrad*.

Crise (misère), شدة *chedda*. || (des affaires), ضيفة لا سور *d'iqet eloumour*.

Cristal, بِلَار bellar, - بلور bellour.

Croasser, نعف *nāq.* || **Croassement**, نعيف *nāiq-*

Crochet, *mokht'af*, pl. *mekhat'ef*, مخاطف

— عقابة *ôqqafa*.

Crocheter (une serrure), خلع *khelâ.*

Crocodile, تمصّه temsah', pl. تماسيح tmacih'.

Croire (avoir foi en). Je crois, *namen* ou *neceddeq*;

j'ai cru, *ament* ou *ceddeqt* ; il a cru, امسن *amen* ou صدف *ceddeq*. Je vous crois. نامنك *namnek* ou نصّدفك *nceddeqek*. Il croit en Dieu, يامن *iamen* bellah. || (penser). Je crois, *ned'enn* ; j'ai cru, *d'ennit* ; il a cru, ظن *d'enn*.

Croisée, تَاقَةٌ *t'aqa*, pl. طَوَافِي *t'ouaqi*.

Croissant, هلال *helal*, pl. هلائات *hellaat*.

Croître, *کبر* keber, — اد; *zad*, aor. *يزريد* izid.

Croix, ملائكة *slib.* || (d'honneur), شاشة *chia*, —

~~do~~ nejma.

Croquer. Je croque, *neqrech*; j'ai croqué, *qrechت*; il a croqué, *فُرْش qrech*.

Crosse (de fusil), فندف *qendag*, pl. فنادف *qnadeq*.

Crotte, — خراء khera, — زوبية soubia.

Crouler, اب, *rab*, aor. پرپیب *irib*.

Croûte, قشرة *qechra*, pl. فشور *qechour*.

Croyance, ايمان *iman.*

Croyant (vrai), مومن *moumen*, pl. ين *in*. O chef des croyants ! يا امير المؤمنين *ia amir el-moumnin.*

Cru, نيء *niy.* Viande crue, لحم نيء *leh'am niy.*

Crauté, فساوة *qsaoua*, — فباجحة *qbah'a.*

Cruche, ابريف *briq*, — فلة *qolla*, pl. فلل *qlel.*

Crucifié, مصلوب *mes'loub.*

Cruciflier, صلب *s'elleb.*

Crue (d'une rivière), زيادة *feid'*, — فيض *ziada.*

Cruel, فاسي *qaci*, f. ة, pl. فساة *qoçat.*

Cueillette, لفاط *legat'*, — ملاظفة *moulagt'a.*

Cueillir (ramasser les fruits), لقط لثمار *laqqet lathmar*, — لعّط العاكية *lagget elfakia*, — جنى *jena*, aor. بجني *iejni.*

Cuiller, مغارف *mor'refa*, pl. مغارف *mr'aref.*

Avec la cuiller, بالمبرقة *belmor'refa.*

Cuir, جلد *jeld*, pl. جلود *jeloud.* || (à rasoir), فيش *qich.*

Cuire (préparer des mets, faire la cuisine). Je cuis, *net'bakh* ou *net'ayyeb*; j'ai cuit, *t'bakht* ou *t'ayyebt*; il a cuit, طبع *t'bakh* ou طيب *t'ayyeb.*

Cuisine, خيامت *khiama* ou مطبخة *mat'bakha.* Sait-il faire la cuisine ? يطبع شى *iâraf*

chi iat'bakh ou يُعْرِفُ شَيْءًا يَطْبِقُ *iâraf chi it'ayyeb.* Sait-elle ou Savez-vous faire la cuisine ? **تَعْرِفُ شَيْءًا تَطْبِقُ ؟** *târaf chi taṭ'bakh ou târaf chi tet'ayyeb.*

Cuisinier, طَبَّاخٌ *t'abbakh*, pl. *in.*

Cuisse, إِعْنَادٌ *eskhad*, pl. *efkhad.*

Cuisson, طَبَيْبٌ *t'iab*, — **طَبَيْبٌ** *t'abikh.*

Cuivre, نَحْاسٌ *neh'as.*

Culbute, قَلْبَةٌ *qalba*, — **تَشْفَلِيبٌ** *tchaqlib.*

Cul-de-jatte, زَحَابٌ *zah'h'af*, pl. *in.*

Culotte, سروالٌ *seroual*, pl. *sraouel.*

Culpabilité, ذُنوبَيْتَةٌ *d'enoubiya.*

Culte (adoration), عِبَادَةٌ *ôbada.*

Cultivateur, فَلَاحٌ *fellah'*, pl. *in.*

Cultiver. Je cultive, *nfellah'*; j'ai cultivé, *fellah't*; il a cultivé, **فَلَّاحٌ** *fellah'.*

Cumin, كَمْوَنٌ *kemmoun.*

Cupidité, طَمَاعٌ *t'amâ. || Cupide,* **طَمَاعٌ** *t'ammaâ.*

Cure (guérison), مَدَاوِيَةٌ *mdaouïa*, — **شَعَاءٌ** *chefa.*

Curé, بَبَاسٌ *babbas*, — **مَرَابِطُ النَّصَارَى** *mrabet' enneçara.*

Curer (un canal, un conduit). Je cure, *nserrah'*; j'ai curé, *serrah't*; il a curé, **سَرَّاحٌ** *serrah'.*

Curieux (*indiscret*), *فضولي* *fed'ouli*, pl. *in.* || *ين* *in.* ||
(étonnant), *عجب* *âjib*, — *غريرب* *r'erib*.

Cuve, *خابية* *khabia*, pl. *khouabi*.

Cuvette, *ليان* *lian*, pl. *ات* *at*.

Cygne, *بها* *beha*, — *جوينة* *jouïna*.

Cymbale, *منجنة* *cenja*, pl. *منور* *cenouj*.

Cyprès, *سرول* *seroul*. Un cypres, *seroula*.

D

D'abord, *فبل* *qebel*, — *اولاً* *aoualen*.

Daigner, *تعضل* *tesad'd'el*, — *حب* *h'abb*.

Dalle, *بلاط* *bellat'*, pl. *بلاط* *blalet'*.

Damas (*étoffe*), *كمخة* *kemkha*. || (*ville*), *مشف* *demcheq*, — *القدس* *echcham*, — *الشام* *elqods*,
 — *بيت المقدس* *beit elmoqaddes*.

Dame, *سيدة* *seyyida*, — *وليّة* *oualiya*. (Ce dernier mot s'emploie surtout dans le style judiciaire. Ex. : la dame Aïcha, *الوليّة عايشة* *eloualiya aïcha*.) || Madame, *لالة* *lalla*. Oui,
 madame, *نعم يا لالة* *nâm ia lalla*. Comment se porte madame Fatma ? *اش راهي لالة باطمة* ?

ach rahi lalla fatma. Comment va votre dame ?

واش حال عيالك *ouach h'al áialek.*

Dames (jeu de), لعب الضامّة *láb ed'd'amma.*

Dandiner (se), زعبل *zaábel.*

Danger, خوف *khaouf, - khat'er.*

Dangereux, فيّه الخوب *fih elkhaouf.* Chemin dangereux, طریف بیّها الخوب *t'riq fîha el-khaouf.*

Dans, بی *fi.*

Danse, شطیح *chetih', - رفاص reqas.*

Danser. Je danse, *nechtah'* ou *nerqos*; j'ai dansé, *chetah't* ou *rekest*; elle a dansé, *cheth'et* ou *reqcèt*; il a dansé, شطیح *chetah'* ou رفص *reques.* Dansez, *echtah'* ou *erqos.* Sais-tu danser ? شی تعرف *ta'raf ch techta'* ou *terqos.*

Danseur, شطاح *chettah'* ou رفاص *reqqas, f. ة a,* pl. *in. ||* (de corde), بجاجبی *ájajbi, pl. ة a.*

Dard, مزراڤ *mezrag, pl. mzareg.*

Dartre, حزاڙة *h'ezaza, pl. at.*

Date, تاریخ *tarikh.* A la date de ce jour, بی تاریخ *fi tarikh elioum.*

Daté, متورخ *mouarrekh ou metaourekh.*

Dater, ورخ *ouarrakh (pour ارخ).*

Dattes, تمرا *tmer.* Une datte, تمرا *temra.*

Dattier, ذخلة *nekhla*, pl. *nekhel*.

Davantage, اكثـر *aktser*. (On dit encore, suivant les cas : ما زال *ma zal*, pas encore; — زد *zid*, continuez, encore; — فوق *foq*, au-dessus.) || Pas davantage, لا اكثـر *la aktser*. (On dit encore : بـرـكـة *barka*, assez; — يكـفي *iekfi* ou يـزـي *iezzi*, il suffit.)

De, مـتـاع *mtaâ* (possession); — من *men* (provenance, origine, extraction); — كـيف *kif* (quand, lorsque). Je suis heureux de vous voir en bonne santé, رـانـي بـرـحـان كـيف شـعـتـك بـخـير *rani ferh'an kif chestek bekheir*.

Dé (à coudre), فـسـطـبـيـنـة *qest'bina*. || (à jouer), شـاشـ باـش *chach bach* (mot turc).

Débarquer, خـرـجـ من الـمـرـكـب *kherrej men elmerkeb* (il a extrait du navire). || (v. intransitif), نـزـلـ من الـمـرـكـب *nezel men elmerkeb* (il est descendu du navire).

Débarrasser, سـلـكـ *sellek*, — خـلـصـ *khalles*.

Débattre (se). Il s'est débattu, تـخـبـطـ *tekhebbet'*.

Débauche, فـسـادـ *fsad*, — فـسـفـ *fesq*.

Débauché, فـاسـفـ *faceq*, f. ة *a*, pl. *fessaq*.

Débaucher, فـسـدـ *fessed*, — فـسـفـ *fesseq*.

Débiteur, مـدـيـانـ *median*, pl. *in*. Pour rendre

ce mot, on se sert encore du verbe سال *qal*, aor. يسال *iqal*, demander, réclamer (av. la prép. لـ *lā*: ex.: Il est mon débiteur, نسال له الدرهم *nqal tho eddrahem* (mot à mot : *je lui réclame de l'argent*). Je suis son débiteur, يسال لي الدرهم *iqal li eddrahem* (mot à mot : *il me réclame de l'argent*).

Déborder (une rivière). Elle déborde, الواد يعیض *elouad ifid'* ou يحمل *iah'mel*; elle a débordé, باخ *sad'* ou حمل *h'emel*. (Le mot *ouad* est masculin.)

Déboucher (un conduit), سرّح *serrah'*.

Débourser (dépenser). J'ai déboursé, *sraft*; il a déboursé, صرف *sref*.

Debout, واقف *ouaqef*, f. واقفة *āfa*, pl. بين *in*.

Débrouiller. Je débrouille, *nsellek*; j'ai débrouillé, *sellekt*; il a débrouillé, سلّك *sellek*. Débrouille-toi comme tu pourras, سلّك راسك *sellek racek* ou دبر راسك *debber racek*. Tu sais te débrouiller, تقدر تسّلك راسك *teqder tsellek racek*.

Décamper. Il a décampé, رحل *reh'el*.

Décembre. دجنبر *dsanber* (du franç.).

Décence, حشمة *h'echma*, — حياء *h'aīā*.

Décès, وفاة *ouafat*, — موت *maout*.

Déchargement, تبریغ *tefrir'*.

Décharger (un navire, une voiture), بفرغ *ferrer'*.

Déchet, نفسان *naqs*, — نفصان *noqçan*.

Déchirer. Je déchire, *necherreg*; j'ai déchiré, *cherregt*; il a déchiré, شرف *cherreg*, — فطع *gattad*, — متزف *mezzeq*.

Déchirure, تشريفتة *techriga*, — تمزيقفة *temziqa*, — تقطيعتة *teqtidāa*.

Déclaration, شهادة *chehada*, — تعریج *tārif*.

Déclarer, عرب *árref*, — ظهر *d'ahher*.

Décombres, دمر *redem*, — خراب *kherab*.

Décoration (ornement), تزيين *teziyen*. || (croix), شيعة *chiāa*, — نجمة *nejma* (étoile). || (de chevalier de la Légion d'honneur), شيعة *chiāt elfad'd'a*. || (d'officier), العضدة *chiāt ed'd'eheb*. || (de commandeur), شيعة *chiāt erreqba*.

Découdre. Je découds, *nesteq*; j'ai décousu, *steqt*: il a décousu, فتف *steq*.

Découvert (a), ظاهرًا *d'aheren*, — باينًا *baïnen*.

Découvrir, كشف *kechesf*, — عرى *árra*, aor. يعري *iárri*. || (inventer), بدع *bdā*.

Décret (du Gouvern^t), امر الدولة *amr eddoula*.

Décrire. Il a décrit, وصف *oucef*.

Décroître. Il a décrû, افصار *eqçar*. Les jours décroissent, النهارات افصاروا *enneharat eqçarou*.

Dedans, الداخل — *dakhel*, — في وسط *fi qalb*, — في فلب *fi ouest*.

Dédommager. Je dédommage, *ner'rem*; j'ai dédommagé, *r'eremt*; il a dédommagé, غرم *r'erem*.

Défaillance, مغاشية — دوخة *doukha*.

Défaut, عيوب *âib*, pl. عيوب *âioub*. Tous les défauts, جميع العيوب *djemiaâ elâioub*. || (il a fait), ما حضر شى *ma h'ad'er ch* (il ne s'est pas présenté). || (par). Il a été condamné par défaut, حكموا عليه *h'akmou âlih fi r'eibtou*.

Défendre (prohiber). J'ai défendu, *h'arremt*; il a défendu, حرم *h'arrem*. || (protéger), حمى *h'ama*, aor. يحمى *iah'mi*.

Défendu, حرام *h'aram*. Ce n'est pas défendu, ماشي حرام *ma chi h'aram*.

Défense (interdiction), حرم *h'aram*, — منع *menâ*. || (protection), حماية *h'emaïa*.

Défiant, حدار *h'addar*, — فلييل لامان *qelil elaman*.

Défilé, مجاز *medieq*, — مجاز *mejaz*.

Définir, بَيْن *beyyen*, — فَسِّر *fesser*.

Défrichement, تَفْلِيْع *tagliâ* (arrachage).

Défricher, فَلْع *qallaâ*,

Défunt, مَرْحُوم *merh'oum*, — هَالَّك *halek*.

Dégarnir. Je dégarnis, *nârri*; j'ai dégarni, *ârrit*; il a dégarni, *ârra*.

Dégât, خَرَاب *kherab*, — فَسَاد *fsad*.

Dégoût, كَرَاهَة *kraha*, — مَلٌ *mell*.

Dégoûter. Il a dégoûté, كَرَّة *karrah*, — *mellel*. || (se). Il s'est dégoûté, كَرَّه *karah*, — مَلٌ *mell* (av. من *men*).

Degré, درجة *derja*, pl. ات *at*, coll. دروج *drouj*.

Déguisé, مُتَنَّكِر *metnekker*, f. ة *a*, pl. يَن *in*.

Déguiser (se), تَنَكِّر *tenekker*.

Dehors, بَرَا *berra*, — خَارِج *kharej*.

Déjà, بَعْدًا *bâda*, — فَبِيْلَة *qbila*. || (maintenant), لَآن *elana*. || (aujourd'hui), الْيَوْم *elioum*.

Déjeuner (le), فَطَّور *ft'our*, — غَدَاء *r'eda*, pl. غَدَاوَات *r'edaouat*.

Déjeuner. Je déjeune, *neft'or*; j'ai déjeuné, *ft'ert*; il a déjeuné, فَطَر *fet'er*. (On dit également : Je déjeune, *netr'adda*; j'ai déjeuné, *tr'addit*; il a déjeuné, تَغَدَّى *tr'adda*.)

De là, من ذُّمَر men temma, — من هناك men henak.

Délabré, رايـب mehdoum, — رايـب raïeb.

Délai, مـيـحال ajel, — تـيـحال tijal, mijal.

Délaisser, هـمـل trak, — هـمـل hemmel.

Délasser, رـيـسـه reyyah'. || (se). Il s'est délassé,
ريـسـه reyyah', — ارتـاح ertah', aor. يـوـذـاح iertah'.

Délégation (procuration), وكـالـة oukala.

Délégué, وـكـيل oukil, pl. ouekla.

Délibérer. Je délibère, nedebber ; j'ai délibéré,
debbert ; il a délibéré, debber, — اشـتـور دـبـر echtouer.

Délicat, لـطـيـف d'rif, — لـطـيـف lt'if.

Delicatesse, لـطـافـة d'rafa, — لـطـافـة lt'afa.

Délices, لـذـة kif, — لـذـة led'd'a.

Délirer (avoir le délire), هـتـرـب hatref.

Délit, جـرـيمـة jerima, pl. jraîm.

Délivrer (mettre en liberté, sauver). Je délivre,
nserrah' ; j'ai délivré, serrah't ; il a délivré,
سرـجـ سـرـجـ serrah', — سـلـكـ khelles.

Déluge, طـوبـان t'oufan.

Demain, غـدـا r'edda, — غـدـوة r'odoua. || Après-
demain, غـيرـغـدـوة r'aîr r'edda, — غـيرـغـدـوة r'aîr
r'odoua.

Demande, طلبة *t'elba*, — مطلب *met'leb*.

Demander (solliciter). Je demande, *net'lob*; j'ai demandé, *t'lebt*; il a demandé, طلب *t'leb*. || (interroger). Je demande, *nsaqci*; j'ai demandé, *saqcit*; il a demandé, سفّصى *saqqa*. Interrogez un tel, سفّص بلان *sagci flan*.

Demandeur (en justice), مدعى *mouddâ'i*.

Démangeaison, اكلة *okla*, — اكلان *oklan*.

Démanger, كلا *kla* (il a mangé), aor. يأكل *iakoul*.

Démêler, برق *ferraq*, — سلك *sellek*.

Déménager. Je déménage, *nerh'el*, j'ai déménagé, *reh'elt*; il a déménagé, رحل *reh'el*, — حول *h'aouel*.

Démentir. Il a démenti, كذب *ked'd'eb*.

Demeure, مسكن *mesken*, — محل *meh'all*, — منزل *menzel*.

Demeurer (habiter). Je demeure, *nesken*; j'ai demeuré, *skent*; il a demeuré, سكن *sken*. || (rester), فعد *qaâd*, — مكث *meketh*.

Demi, نصف *necef* ou *nouss*, pl. انصاف *ançaf*.

Démission, تسليم *teslim*. Donner sa démission, سلم في *aâta teslimhou* ou اعطى تسليمه *sellem fi oudishou*.

Demoiselle, طغلة *t'ofla*, — بنت *bent*, pl.

bnat. Mademoiselle, يا بنتي *ia benti*, — يا لالة *ia lalla*, — يا طعلة *ia t'ofla*.

Démolir. Je démolis, *nehedd*; j'ai démolî, *heddit*; il a démolî, *hedd*, — **رِّيب** *reyyeb*.

Démolitions, هَدَان *heddan*, — تُرِيَاب *teriab*.

Démon, شَيْطَان *chit'an*, pl. شَيْطَانِين *chiat'in*.

Démontage, اَنْفُكَاك *enfikak*.

Démonter, فَسَكَ *sekk*. || **اَنْفُكَك** *enfekk*.

Dénoncer. Il a dénoncé, *baâ* (mot à mot: *il a vendu*).

Dénonciateur, بَيْعَ *beyyaâ* (qui vend).

Dénonciation, بَيْع *bîâ* (vente).

Denrée, سَلْعَة *selâa*, pl. سَلْع *selâ*. || (alimentaire), ماكولات *makoulat*, pl. *makoul*.

Dent, سَنَن *senna*, pl. اَسْنَان *snan*. J'ai mal aux dents, اَسْنَانِي يَوْجَعُونِي *snani ioujâouni*. || (canine), نَاب *nab*, pl. نَبَان *niban*. || (molaire), ضَرْسَة *d'arsa*, pl. ضَرْسَس *d'rrous*. || Fausses dents, اَسْنَانِ عَارِيَة *snan âariya*.

Dentelle, شبِيكَة *chebika*.

Dentiste, طَبِيبُ الْأَسْنَان *t'ebib elasnân*.

Départ, سَفَر *sefer*, — مشي *mechi*.

Département, عَمَالَة *âmala*, pl. عَمَالَات *âmalat*.

Dépasser, تجاوز *tejaouz*, — تعدى *taádda*, aor.
|| يتعدى *itaádda*. || (devancer), سبق *sebeq*.

Dépêcher (envoyer), رسل *rsel*, — بعث *baáts*.
|| (se), غاول *r'aoul*, — زرب *zreb*, — kheff, عجل *ájel*. Dépêche-toi, ازرب *ezreb*.

Dépense, مصروف *mesrouf*, pl. مصارف *msaref*,
— نفقة *nafaqa*.

Dépenser. Je dépense, *nesref*; j'ai dépensé, *srefst*;
il a dépensé, صرف *sref*, — انبعض *nseq*.

Déplacement, تنفييل *tenqil*.

Déplacer, رحل *reh'h'el*, — نقل *naqqel*. || Se
déplacer, رحل *reh'el*, — انتقل *enteqel*.

Déployer, چرش *ferrech*, — نشر *necher*.

Déposer. Je dépose, *neh'ot't'*; j'ai déposé, *h'at't'it*;
il a déposé, حط *h'at't'*.

Dépositaire, صاحب الامانة *cah'eb elamana*.

Dépôt (d'argent), امانة *amana*, — وديعة *oudiâ*.

Dépouiller (ôter la peau). Je dépouille, *neslakh*;
j'ai dépouillé, *slakht*; il a dépouillé, سلخ *slakh*.
|| (quelqu'un). Il a dépouillé, عرى *ârra*; j'ai
dépouillé, عريت *ârrit*; je dépouille, عرّي *nârri*. On m'a dépouillé, عرونني *ârraouni*; il
s'est dépouillé, تعرى *târra*.

Dépourvu, معدوم *mâdoum*, — مخصوص *makh-*

مخصوص بي كل حاجة *makhsous fi koull h'aja.*

Dépravation, *بساد ssad* — **فسف** *fesf*.

Dépraver, *بسد fessed*. || **(se)**, *بسد fsed*.

Déprécier, *حقر h'agger* — **طييع الغيماتة** *tayyah' elqima* (faire tomber le prix).

من بكري *men men*. || **Depuis longtemps**, *men bekri*.

Depuis quand ? *من وفتاش men oueqtach*, — **فداش ملي** *qeddach melli*.

Depuis que, *ملي melli* (pour **الّي** *alii*).

De qui ? *متاع من mtâ men*, — **بمن** *bimen*.

De quoi, *متاع اش mtâ ach*, — **باش** *bach*.

Déraciner. Je déracine, *negallâ*; j'ai déraciné, *gallât*; il a déraciné, **فلّع** *qallâ*.

Déraisonner. Je déraisonne, *nekhref*; j'ai déraisonné, *khereft*; il a déraisonné, **خرف** *kheref*.

Dérangement, **شغوة** *chaqoua*.

Déranger (donner de la peine). Je vous dérange, *nechaqqik*; je vous ai dérangé, *chaqqitek*; il a dérangé, **شغى** *chaqqa*. Ne vous dérangez pas, **ما تشفاشى** *ma techqa ch*. Pourquoi vous êtes-vous dérangé? **روحك** *rouh'ek*? || **(importuner)**. Il me dérange, *alach chaqqit rouh'ek*.

حِيَرْنِي يُحِيرُنِي *ih'aïerni*; il m'a dérangé, *h'aïerni*. || (déplacer), **ذَفَّل** *naqqel*.

Dérision, — **تَزْهِيزَة** *tzehazia*, **تَمْسِخَرَة** *tmeskhera*. Tourner en dérision, **تَزْهِيزَ بِـ** *tzahza bi* ou **تَمْسِخَرَ عَلَىـ** *tmeskher ala*.

Dernier, — **اُخْرَانِي** *ekhrani*, f. ة a. || (précédent), **ماضِي** *mad'i*. L'année dernière, **الْعَامُ الْأَوَّلُ** — *elâm elmad'i*, **الْعَامُ الْمَاضِي** *elâm laouel* ou **الْعَامُ الَّيْ بَاتَ** *elâm elli fat*.

Dernièrement, **فِي هَذِهِ الْيَوْمَ** *fi had eleyyam*.

Dérober, سُرْف *sreq*. || (se). Il s'est dérobé, **خَبَّا رُوحَهُ** — **اخْتَفَى** *ekhtefa*.

Dérouler. Je déroule, *neh'all*; j'ai déroulé, *h'allit*; il a déroulé, **حَلَّ** *h'all*.

Déroute, كسرة *kesra*, — **هَزِيمَة** *hezima*.

Derrière, وَرَءَ *oura*, — **خَلْفٌ** *khelf*. Par derrière, **مِنَ الْوَرَاءِ** *men eloura* (prononcez *mel loura*). || (le fondement), **فَقْتَة** — *qaâ*, **زَمْنِكَة** — *qoffa*, **لَمَّا** — *zmenka*.

Derviche, دراوش *derouich*, pl. *draouech*.

Dès, من اليوم *men*. Dès aujourd'hui, *men elioum*. Dès lors, *men had elouagt*. Dès que, **كَيْفَ** *kif*, — **لَمَّا** — *lemma*.

Désagrément, سُمَاطَة *smat'a*.

Désaltéré, رویان *raouian.*

Désaltérer (se), روی *roua*, aor. يبروی *ieroua*,
نَحَى العطش - فَطَعَ الْعَطْشَ - *q'taa elat'ech*,
nah'h'a elat'ech.

Désarçonner, فلّب من السرج *qalleb men esserj.*

Désarmer (retirer les armes), نَحَى السلاح
طَيِّمَ الزَّنَاد *nah'h'a esslah'*. || (un fusil),
t'ayyah' ezzenad.

Désastre, مصيبة *mociba*, pl. *mçaib.*

Désavouer, نكر *neker*. || Désaveu, *nekran.*

Descendre (les escaliers). Je descends, *nahbet*;
j'ai descendu, *habett*; il a descendu, هبط *habet*.
|| (de cheval, des airs). Je descends, *nenzel*; je
descendis, *nzelt*; il descendit, نزل *nzel* ou هود *haoued*. || (un seau, une corde). Je descends,
ndelli; je descendis, *dellit*; il descendit, دلى *della*. || (faire descendre), هبط *habbet*, - نزل *nezzel*.

Descente, حدور *h'adra*, - حدور *h'edour.*

Description, صيغة *cifa*, pl. *at*, - وصف *oucef*, pl. *aouçaf.*

Désert, صحراء *sah'ra*, - خلاء *khela*. || (adj.),
خالي *kh... .*

Déserter (fuir), هرب *hereb.*

Déserteur, هارب *hareb*.

Désespérer, ایس *ayes*, — فقط *qenat'*, — فقط اامل *qt'aā elamel* (couper l'espoir).

Désespoir, ایاس *ayas*.

Déshabiller, جرّد *jerred*, — عرى *ārra*, aor.
يعري *iārri*. || (se). Je me déshabille, *nənah'h'i qechchi*; je me suis déshabillé, *nah'h'it qechchi*; il s'est déshabillé, نحي فتشه *nah'h'a qechchou*.

Deshonneur, فضيحة *fedih'a*.

Déshonorer, عير *āyyer*, — طيء الحرمـة *t'ayyah' elh'orma* (rabaisser l'honneur).

Désigner. Je désigne, *nouerri*; j'ai désigné, *ouerrit*; il a désigné, ورى *ouerra*, — عيين *āyyen*. || (nommer), سمي *semma*, aor. يسمى *is'emmi*.

Désinfecter, طهر الهواء *t'ahher elhoua*.

Désir, مُراد *mourad*, — رغبة *rar'ba*.

Désirer (souhaiter). Je désire, *netmenna*; j'ai désiré, *tmennit*; il a désiré, تمنى *tmenna*, — اشتوى *iebr'i*, aor. يبغى *br'a*, aor. يشتهي *echteha*, aor. يشتهي *iechtehi*.

Désobéir. Je désobéis, *nâci*; j'ai désobéi, *ācit*; il a désobéi, عصى *āça*. Il a désobéi à mon ordre, عصى امري *āça amri*.

Désobéissance, معصيّة *maâcia*, pl. *mâaci*.

Désolation, حزن *r'ebina*, — *h'osn*.

Désoler, غبّن *r'ebben*. || (se) تغّبن *ter'ebben*.

Désordre (confusion), خلاط *khelat'*, — *techouich*. || (débauche), فساد *fsad*, — *fesq*.

Désormais, من هنا للعوف *men hena lelfouq*.

Despotisme, jour, — ظلم *d'olm*.

Desséchement, تجفيف *tenchif*, — *tejrif*.

Dessécher, نشاف *nechchef*, — شيّف *cheyyah'*.

Dessein, فصد *gesd*. A dessein, بالقصد *belgesd*, بالذمة — *belâni*, بالعني — *bed'demma*.

Desseller, نحى الجلال *nah'h'a eljelal*.

Desserrer, رخاف *rekhes*, — ارْخَى *erkha*, aor. تراخى — *ierkhi*. || (se) ترّجف *trekhkhes*, ييرخي *ierkhi*. || (se) يترّاخى *itrakha*.

Dessert, حلّوات — *traz*, — *h'elaouat*, — تراز *tah'richa*.

Desservir. Desserrez la table, نزع التباسى *nah'h'i ettebassa*. || (quelqu'un). Il m'a desservi, تكلم بي *tkellem fiya*.

Dessin, تصویر *teçouir*, pl. *tçaouer*.

Dessiné, مصوّر *mçaouer*.

Dessiner. Je dessine, *n̄aouer*; j'ai dessiné, *çaouert*; il a dessiné, *صوّر*, *çaouer*.

Dessous, سـت *tah't*. En dessous, par-dessous, من سـت *men tah't*.

Dessus, بـوف *faouq*, — على *âla*. En dessus, par-dessus, من بـوف *men faouq*.

Destin, destinée, مكتوب *mektoub*, — فـدر *qader*, مكتوب ربـي *q'ad'a*, — فـضاء *mektoub rabbi*, مكتوب الله *mektoub allah*.

Destinataire, المـبـعـوتـ إـلـيـه *elmebâouts lih*.

Destitué, معـزـولـ *maâzoul*, pl. يـنـ *in*.

Destituer, عـزـلـ *âzel*.

Destitution, عـزـلـةـ *âzla*.

Destructeur, خـارـبـ *khareb*, — هـادـمـ *hadem*.

Destruction, خـرـابـ *kherab*, — هـلاـكـ *helak*.

De suite, ذـاـ الـوـفـتـ — فيـ الحـيـنـ *sel h'in*, — *droueq*, بـهـ فـيـهـ *bih fih*.

Désunir, بـرـفـ *ferraq*. || (se), اـبـتـدـفـ *efteraq*.

Détacher. Je détache, *nefokk*; j'ai détaché, *sekkit*; il a détaché, *fekk*, — طـلـفـ *t'laq*.

Détails (d'une affaire), تـعـصـيـلـ *tescil*. || En détail, particulièrement, بـالـتـعـصـيـلـ *bettefscil*.

Détailler, بـصـلـ *feççel*. || Vendre en détail, بـاعـ *ba'â*

باع بالفتشـارة — *baâ belat'raf*, — *baâ belqchara*.

Déteindre. Il déteint, *iet'laq lounhou*; il a déteint, طلف لونه *t'laq lounhou* (mot à mot: *il a lâché sa couleur*).

Détenir (emprisonner). Il a détenu, حبس *h'ebes*. || (conserver), حفظ *h'afed'*.

Détente (d'une arme à feu), زناد *zenad*.

Détention (emprisonnement), حبس *h'ebes*.

Détenu, محبوس *mah'bous*, pl. محابيس *meh'abis*.

Détiorer. Je détériore, *nefessed*; j'ai détérioré, *fessett*; il a détérioré, *fessid*.

Déterrer, خرّج من الارض *kherrej men elard'*.

Détestable, ما منه شى *ma menhou ch*, fém. ما منها شى *ma menha ch*, pl. ما منها شى *ma menhoum ch*. || (haïssable), مكرودة *mekrouh*.

Détester. Il a détesté, كره *krah*; il déteste, يكرهوا بعضهم بعض *iekrah*; ils se détestent, يكرهوا *baâd'houm baâd'*.

Détonation, طرشفة *t'archeqa*, — *ouejh baroud* (coup de feu).

Détoner. Je détone, *net'laq*; j'ai détoné, *t'laqt*; il a détoné, طلف *t'laq* (mot à mot: *il a lâché le coup*), — طرشف *t'erchaq*.

Détresse, شدة *chedda*, — ضيف الحال *deiq elh'al*.

Détroit, *bour'az*, pl. بوغاز *bouar'iz*.

Détruire, — خرب *kherreb*, هلك *helek*.

Dette, *dein*, pl. دين *dioun*, — ذمة *demma*, pl. دمم *d'emem*. J'ai une dette, على *âliya dein* ou في ذمتي *dein* دين *fi d'emmti dein*; tu as des dettes, عليك دين *âlik dein*, هي ذمتك دين *âlik dioun* ou عليك ديون *âlik dioun* *fi d'emmtek dein*.

Deuil, حزن *h'ozn*. En deuil de son frère, حازن على خوة *h'azen âla khouh*.

Deux, زوج *souj* (ce mot s'emploie seul ou avec les noms), — اثنين *tsnin* (s'emploie seul ou avec les nombres). || Deux par deux, زوج بزوج *bezouj*. || En deux, على زوج *âla souj*.

Deux cents, ميئتين *mitein*.

Deuxième, ثانٍ *tsani*, f. & a.

Deuxièmement, ثانياً *tsanien*.

Deux jours, يوميتين *ioumein*.

Devancer. Je devance, *nesbeq*; j'ai devancé, سبق *sbeqt*; il a devancé, سبق *sbeq*.

Devant, فدام *qoddam*. Par devant, *men qoddam*. || Par-devant le cadi, لدى القاضي *lada elqadi*.

Dévastation, خراب *kherab*, هلاك *helak*.

Dévaster, خرب kherreb, — هلك helek.

Développer (expliquer), شرح cherah', — بستر fesser.

Devenir, صار car, aor. يصير icir : Qu'est devenu ton enfant ? وانش صار ولدك ouach çar oueldek. — جع فاضي rejâ : Il est devenu cadi, rejâ qadi. — ولی يولي ouella, aor. iouelli.

Dévider. Je dévide, neh'ell ; j'ai dévidé, h'ellit ; il a dévidé حل h'ell.

Dévidoir, محولة mah'oula, pl. at.

Devin. عراب guezzan, — قزان arraf.

Deviner (tirer la bonne aventure), ضرب العال d'reb elsal. || (une énigme), بستر fesser.

Devineresse, قزانة guezzana, — عرابة árrafa.

Dévoiement, جوي البطن jeri elbet'n.

Dévoiler (divulguer), كشف kechef. || Se dévoiler (femme), نحت العجjar nah'hët elàjar.

Devoir (obligation), واجب ouajeb, — حف h'aqq. C'est mon devoir, واجب علي ouajeb aliyu, — حف علي h'aqq aliya. || (de classe), تعلیم taâlim, pl. at — درس dars, pl. دروس drouss.

Devoir. Je dois faire, lazem nâmel.

Tu dois partir ce soir, لازم تمشي هذه العشيّة lazem nâmel.

lazem temchi had elâchiya. Je lui dois vingt francs, يسال لي عشرين فرنك *içal li âchrin frank* (m. à m. : *il me réclame...*). Combien te doit-il ? فداش تصال لـ *qeddach tsal tho* (m. à m. : *combien lui réclames-tu ?*). « Je dois de l'argent » se dit encore علىي دَيْن *âliya dein* ou بذمّتي دَيْن *bed'emmti dein*; tu dois, بذمّتك دَيْن *âlik dein* ou علىيك دَيْن *bed'emmek dein*, etc.

Dévorer (en parlant des fauves), افترس *efteres*.

Dévot, *âbed*, pl. عباد *âbbad*.

Dévotion, عبادة *âbada*, — تفوي *taqoua*.

Dey, داي *dai*, pl. ات *at*.

Diabète, بول عسلی *boul âsli*.

Diable, شيطان *cheit'an*, pl. شياطين *chiat'in*, — ابليس *iblis*, — افریت *âfrît*.

Diadème (couronne), تاج *taj*, pl. تيجان *tijan*.
|| (de femme), زرّارب زرّوف *zraref*, pl. زرّارب زرّوف *zraref*.

Diagonale, خط الزوايا *khat't' ezzouaïa*.

Dialecte, لغة *lour'a*, pl. ات *at*.

Dialogue, محادثة *meh'adtha*, — محاورة *meh'aoura*.

Diamant, ياقوت *iaqout*, — الماس *elmas*. || Un diamant, ياقوتة *iaqouta*,

Diamètre, فُطْر الدَّايرَة *qot'r eddaïra*.

Diarrhée, جُري الكوش *jeri elkerch*.

D'ici, من هنا *men hena*, ou, par contraction, *menna*.

Dictée, املاء *setoua*, — *emla*.

Dicter, يُبَتِّي *iestti*, aor. امْلَى — *iemli*. **ابْتَى لي** *estti li*, — **امْلَى لي** *emli li*.

Dictionnaire, فَامْوس *qamous*, pl. *gouames*.

Dicton, مُثَال *methel*, pl. *emthal*.

Diète (abstinence), امْتِنَاع *emtinaâ*, — **فَلَّة** الماكلا *qellet elmakla*.

Dieu (nom commun), إِلَه *ilah*.

Dieu (nom propre), الله *Allah* (contraction de إِلَه *el ilah*, le Dieu suprême), — **رَب** ربي (maître). Mon Dieu ! يا ربي *ia rebbi*. Dieu, maître des mondes, الله رب العالمين *Allah, rebb elâlamîn*. S'il plaît à Dieu, إن شاء الله *in cha Allah*.

Diffamer, فَضَّحَ — *qat'tâ* (av. *fi*), **فَضَّحَ** *fed'd'ah'*.

Différence, بُرْف *ferq*. Quelle est la différence entre celui-ci et celui-là ? **اما هو الْعَرْفُ بَيْنَ**

هذا وهذاك *ama houa elferq bein had'a ou had'ak.* Quelle différence ? اما برف *ama ferg ou* واس من برف *ouach men ferg.*

Différend (querelle), منازعة *mnazâa*, pl. *at*, — خصومة *kheçouma*, pl. *kheçaiim*.

Different. C'est différent, شيء آخر *chi akhor.* De différentes sortes, من ساير لاذوع *men saîr lenouaaâ.*

Différer (être différent), اختلاف *ekhittelef.* || (ajourner), آخر *akhkher.*

Difficile, واعر *ouaâr*, pl. *in*, — صعيب *çâib*, pl. *çâab.*

Difficulté, صعوبة *çâouba*, — وعر *ouâr.*

Difforme, مزعوف *mezâouq*, — بشيء المنظر *bechidâ elmendher.*

Difformité, زعاف *zâaqa*, — بشاعة *bechââa.*

Digérer, digestion, هضم *had'em.*

Digitale, زهر الكشاتبيين *zehar elkechatbin.*

Digne, اهل *ahl*, — مستأهل *mestâhel.*

Dignitaires, اعيان *aâian*, — اكابر *akaber.*

Dignité (charge), منصب *menceb*, pl. *mnaceb.* مناصب

Digue, سد *sedd*, pl. *sedoud.*

Dilater, بسط *bsat'*, — شرح *cherah'.*

Dimanche, نهار الاحد *nehar elh'ad* ou **يوم الاحد** *ioum elh'ad*.

Dime, عشر *âchour*.

Dimension, فياس *qias*.

Diminuer. Je diminue, *neneqges*; j'ai diminué, *neqqest*; il a diminué, *neqqes*.

Diminution, نفصالن *noqçan*.

Dindon, دجاجة الهند *djajet elhend*, pl. دجاج *djaj* الهند *elhend*.

Diner (*le*), عشاء *âcha*, pl. وات *ouat*.

Diner (souper). Je dine, *netâchcha*; j'ai diné, *tâchchit*; il a diné, *tâchcha*. Faites-nous diner de bonne heure, عشنا بكري *âchchina bekri* ou جب لنا نتعشوا بكري *jib lna netâchchaou bekri*.

Diplomate, مخازني *mekhaṣni*.

Diplomatie, تمكحرين *temakħrisin*.

Diplôme, شهادة — ظهير *d'ehir*, — اجازة *ijaza*.

Dire. Je dis, نقول *ngoul* ou *ngoul*; j'ai dit, فلت *goult* ou *goult*; il a dit, قال *qal* ou *gal*.

Je lui ai dit, فلت له *goult lhou* ou *goult lhou*.

Il m'a dit, قال لي *qal li* ou *gal li*. Qu'est-ce que tu dis ? واش راك تقول *ouach rak tqoul ou*

ouach rak tgoul. Dis-moi, فُلْ لي *qoul li* ou *goul li.* Dis-lui, فُلْ له *qoul lhou* ou *goul lhou.* يغولوا الناس — *iqoulou ou igoulou,* — *iqoulou ennas ou igoulou ennas.* Que dit-on ? واش يغولوا *ouach iqoulou ou ouach igoulou.*

Direct (droit), مستقيم *mosteqim.*

Directement, فبالتة *qbala qbala.*

Directeur, هادي — *kbir*, كبير — *hadi*, مدبر — *modabber*, ناظر — *nad'er.* || (d'école), شيخ — *cheikh* مدرسة *medreṣa.*

Direction, هدى *hoda*, — صواب *souab*, — تدبير *tedbir.*

Diriger. Je dirige, *ndebber*; j'ai dirigé, *debbert*; il a dirigé, دبر *debber.* || (guider). Je dirige, *nehedi*; j'ai dirigé, *hedit*; il a dirigé, هدى *heda.*

Diriger vers (se). Je me dirige, *netouajjeh*; je me suis dirigé, *touajjeht*; il s'est dirigé, *touajjeh.* (On peut encore dire *mecha le* : Je me suis dirigé vers Blida, مشيت الى *mechit lelblida.*)

Discerner, ميّز *ferez*, — *meyyez.*

Disciple, تلميذ *telmid*, pl. *tlamid'.*

Discipline (règlement!), ترتيب *tertib.*

Discipliner (régler), رتب *rätteb.*

- Discorde**, — شفاف *fetna*, — *ch̄aqaq*.
- Discours**, — خطبة *klam*, — *khot'ba*.
- Discret**, صاحب سر *sah'eb serr*, — مولى سر *moula serr*, — ماتم سر *katem serr*.
- Discretion**, كتمان السر *ketman esserr*.
- Disculpation**, تبريرية *tebria*.
- Disculper**, برى *berra*, aor. يبرى *iberri*. || (se), تبررى *teberra*, aor. يتبررى *ietberra*.
- Discussion**, مجادلة *mejadla*.
- Discuter**, جادل *jadel*, — تجادل *tejadel*.
- Disette**, جوع *jouâ*, — شر *cherr*. Année de disette, عام شر *âm cherr*.
- Disparaître**, ذهب *d'eheb*, — غاب *r'ab*, aor. يغيب *ir'ib*.
- Dispensier**, غالى *r'ali*, f. ة a, pl. in.
- Disperser**. Je disperse, *nechettet*; j'ai dispersé, *chettet*; il a dispersé, شتت *chettet*.
- Disposé**, معول *mâouel*, f. ة a, pl. in.
- Disposer (se)**, على عوّل *âouel* (av. *âla*).
- Disposition** (arrangement), ترتيب *tertib*, — فريحة *qerih'a*. || (aptitude), تاويل *taouil*.
- Dispute**, مجادلة *mejadla*, — مقاومة *megabd'a*, دواس *douas*.

Disputer. Je me suis disputé, *tedaouest*; il s'est disputé, تداوس *tedaoues*.

Dissiper (disperser), شتّت *chettet*. || (gaspiller), ضيّع *d'eyyaâ*.

Dissoudre (faire fondre), ذوب *d'aoueb*. || (se), ذاب *d'ab*, aor. يذوب *id'oub*.

Dissuader. Je dissuade, *nrodd*; j'ai dissuadé, reddit; il a dissuadé, رد *redd* (av. عن *ân*).

Distance, مسافة *msafa*, — بُعد *boâd*.

Distillateur, فطار *qettar*, pl. ين *in*.

Distillation, تقطير *teqtir*.

Distillé, مفتر *mqaetter*, f. ة a, pl. ين *in*.

Distiller. Je distille, *nqetter*; j'ai distillé, *qettert*, il a distillé، فطر *qetter*.

Distinct, باين *bain*, — معروف *mefrouq*.

Distinctioп, برف *ferq*, — برفان *forqan*.

Distinguer, برق *ferreq*, — ميّز *meyyez*.

Distribuer. Je distribue, *neqsem* ou *nefreg*; j'ai distribué, *qsemt* ou *fregt*; il a distribué، فسم *qsem* ou برف *freg*. Je leur ai distribué، فسمت *qsemt âlihoum* ou برفت *fregt beinhoum* علىهم *beinhoum*.

Divan (conseil), ديوان *diouan*.

Divers, مختلف *moukhtelef*, f. ة a.

- Divertir**, زَهْى zehha, aor. يَزْهِى izechhi.
- Dividende**, مُفْسُومٌ maqsoum.
- Diviseur**, مُفْسُومٌ عَلَيْهِ maqsoum alih.
- Division** (partage), فَسْمَةٌ gesma. || (discord), بَتْنَةٌ setna, — شَفَافٌ — chiqaq
- Divorce**, طَلَافٌ telaq.
- Divorcer**. Je divorce, *netelleq*; j'ai divorcé, *telleqt*, il a divorcé, طَلَفٌ *telleq*.
- Divulguer**, كَشْبَرْ berrah', — بَرْرَحْ kechef.
- Dix**, عَشْرَةٌ áchra.
- Dix-huit**, ثَمَنْتَاشٌ tsementach.
- Dixième**, عَاشِرٌ ácher. || (fraction), عُشْرٌ óchour.
- Dix-neuf**, تَسْعَتَاشٌ tes'atash.
- Dix-sept**, سِبْعَتَاشٌ sebátach.
- Dogue**, طَارُوسٌ *t'arous*, pl. طَوَارِيسٌ *t'ouares*.
- Doigt**, صَبْعٌ s'boá, pl. صَوَابِعٌ s'ouabá et صَبَاعٌ as'abá. || (qui a six doigts), اَعْنَشْ aânech.
- Domaine**, مَلَكٌ melk, pl. اَمْلاَكٌ emlak. Le domaine public, بَيْتُ الْمَالِ beit elmal ou bien (وَمِينَ وَ) douminou (altération de domaine).
- Dôme**, فَبَّةٌ qobba, pl. فَبَّبٌ qbeb.
- Domestique**, خَدِيمٌ khedim, f. ةَّا a, pl. خَدَّامٌ khoddam. || Apprivoisé (animal), مَرْبُّى mrebbi.

Domicile, دار *dar*, pl. ديار *diar*, - مسكن *mesken*, pl. مساكن *msaken*.

Dommage, خسارة *kheçara*. C'est bien dommage à vous ! خسارة عليك *kheçara âlik*.

Don (présent), هدية *hadiya*, pl. ات *at* et *et* *hadaïa*, - عطية *ât'iya*, pl. *ât'aya*.

Donataire, الموهوب له *elmouhoub lahou*.

Donateur, واهب *ouaheb*.

Donation, هبة *hiba*.

Donc, امّا لا *emmala*, - ترى *tra*. Apportez donc, ايّا بركتة ! *jib tra*. Allons donc ! *ayya barka*.

Donner. Je donne, *nât'i*; j'ai donné, *ât'it*; il a donné, اعطي *ât'a*. Donne, اعط *aât'i*. Donne-moi, اعطني *aât'ini*.

Dont, التي *elli*. La femme dont je connais la maison, لا مراة التي نعرف دارها *elmra elli nâqel darha*. Le jardin dont tu es sorti, الجنان التي خرجمت منها *eljenan elli kherejt mennho*.

Dorénavant, من هنا للعوف *men hena lelfouq*.

Dorer, ذهب *d'ehheb*. || **Doré**, مذهب *med'ehheb*.

Doreur, ذهاب *d'ehhab*.

Dormir. Je dors, *nerqod*; j'ai dormi, *reqett*; il a dormi, *reqed* ou نام *nam*, aor. ينوم *inoum*.

Dorure, تذهيب *ted'hib.*

Dos, ظهر *d'aher*, pl. ظهور *d'ohour.*

Dose, مقدار *meqdar*, — وزن *ouesn.*

Doser, فدر *qedder*, — وزن *ousen.*

Dot, صدف *cedaq*, pl. ات *at.*

D'où, من اين *mnein*. **D'où** venez-vous? *mnein djit.*

Douane, ڨمرف *goumreg.*

Douanier, ڨمرجي *goumregji*, pl. ةا *aa.*

Douar (groupe de tentes arabes), دوار *douar*, pl. دواور *douaouer.*

Doublement, مرتين *marrtin* (deux fois).

Doubler (plier en deux), ثنى *thna*, aor. يثنى *ithni*. || (un vêtement), بطن *bet't'en*. || (un nombre), اضعف *d'ás*, aor. يضعف *iod'ás*.

Doublure, بطان *bet'an*, pl. بطائن *bet'aïn.*

Doucement, بالشّويبة *bechchouia*, — *bessiaça*, — واحدة واحدة *ouah'da ouah'da.*

Douceur, حلاوة *h'alaoua*. || لطافتا *let'afa*.
|| Douceurs (friandises), حلوات *h'alaouat.*

Doucher, رش *rechch.* || Douche, رشان *rechchan.*

Douéra (maisonnette), دويرة *douira*, pl. ات *at.*

Douleur, وجع *oujá*. || (chagrin), حزن *h'osn.*

Doute, شكّ *chekk*. Sans doute, بلا شكّ *bla chekk*, — لا محالّة — *la meh'ala*.

Douter. Je doute, *nechekk*; j'ai douté, *chekkit*; il a douté, شكّ *chekk*. Vous doutez encore ? راك ما زلت تشکّ *rak ma zelt techekk*.

Douteux, فيه الشكّ *fih echchekk*.

Doux, حلو *h'alou*, f. حلاً *a*, pl. ين *in*. || (au toucher), ارطب *art'ab*, f. رطباء *rat'ba*, pl. رطب *rout'b*.

Douzaine, طنزينة *t'ezzina*, pl. طزارن *t'zazen*.

Douze, اثناناش *tenâch*.

Doyen, الكبير في العمر *elkebir fi lômr*.

Drap, ملحف *melf*. || (de lit), إزار *izar*, pl. إزر *izour*.

Drapeau, سنجاف *senjaq*, pl. سنجاف *snajeq*, — راية *raïa*, pl. رايات *at*.

Dresser (lever), ريد *refed*, — رباع *refaâd*. || (un lit), فرش *ferrech*. || Se dresser, فامر *qam*, aor. يفوم *iqoum*, — ناض *nad'*, aor. ينوض *inoud'*.

Drogue, عفافر *âqqar*, pl. عفافر *âqaqr*.

Droit, حفف *h'aqq*, pl. حفوف *h'oqouq*. C'est mon droit, هذا حقي *hada h'aggi*. || (jurisprudence), المدرسة اللفهيمية *fâqh*. L'école de droit, المدرسة اللفهيمية *elmedreça elfaqhiya*.

Droit (adj.), مستقيم — *mousteqim*, mseguem. || (juste), رشيد — *rechid*. || (opposé à gauche), ذراعي ايمن — *eimen*. Mon bras droit, الذراعي ايمن *draâi leîmen*. || Tout droit, فيallaة فبالتة — *qbala qbala*.

Droite (à), على اليمين — *âl elimin* ou *ieminen*. La main droite, اليد اليمينى — *elied limna*.

Drôle (mauvais sujet), حرامي — *h'arami*, f. ة a, pl. in. || (qui fait rire), ضحايكى — *d'eh'aïki*.

Dromadaire, مهارى — *mehri*, pl. *mehara*.

Dû (ce qui est dû), حف — *h'aqq*. Cela t'est dû, هذا حفتك — *hada h'aqqek*.

Duel, براز — *beraz* moubaraza. || (en grammaire), تثنية — *tetsnîa*.

Dune, عروف — *âreg*, pl. *ôroug*.

Dupé, attrapé, مزبلع — *mzeblah'*.

Duper. Je dupe, *nzeblah'*; j'ai dupé, *zeblah't*; il a dupé, زبلع — *zeblah'* ou *zelbah'*.

Duperie, تزليحة — *tseblih'a* ou *tzelbih'a*.

Dur, يابس — *iabes*, f. ة a, pl. in : Pain dur, خبز يابس — *khoubz iabes*. || خشين — *khechin* : Tête dure, راس خشين — *ras khechin*. || فاسع — *ras qacah'* : Paroles dures, كلام فاسع — *klam qacah'* ou كلام خشين — *klam khechin*.

Durable, دايم *daīm*, — بافي *baqi*.

Durant (pendant), في مدة *fi*, — في مدة *fi moddet*.

Durant sa vie, في حياته *fi h'ayathou ou fi moddet h'ayathou*.

Durcir, يبس *iebbes*. || Se durcir, *ibes*.

Durée (d'une chose), مدة *modda*. || (indéfinie), دوام *douam*, — مداومة *medaouma*.

Durer. Il a duré, دام *dam*; il durera, يدوم *idoum*. || Faire durer, دوم *daouem*.

Dureté, خشانة *khechana*, — فساوة *q̄aoua*, -- فساوة القلب *q̄ah'a*. Dureté du cœur, فساحة *q̄aouet elqalb*.

Duvet, زغب *zer'eb*.

Dysenterie. Il a la dysenterie, تجري بالدم *kercho tejri beddem*.

E

Eau, ماء *ma* (masc.), pl. مياه *miah*. || (de fleur d'oranger), عرافي ماء زهر *ma zahar*. || (-de-vie), áraqi. || (-forte), الماء الغالب *elma elr'aleb*. || (chaude), ماء سخون *ma sekhoun*. || (distillée), ماء صافي *ma meqetter*. || (pure), ماء مفطر *ma*

çaſi. || (trouble), ماء مخوض *ma mekhaoued'*. || رش الماء *tei'er elma ou rechch elma*. || Un peu d'eau, مويهـة *mouīha*.

Ébahî, باهـت *bahet*.

Ébahir (s'), استعجـب *behet*, - بـهـت *estaâjeb*.

Ébat (passe-temps), لـعـب *laâb*, - زـهـو *zahou*.

Ébattre (s'), se divertir, تـنـزـه *tenezzah*.

Ébène, ابنـوس *abnous*.

Éblouir, شـلـوش *chelouech*.

Éblouissement, تـشـلـوـيـش *techelouîch*.

Éborgner, عـور *âououer*.

Éboulement, سـفـوت *seqout'*,

Ébranler, زـعـزـع *zâzâ*. Toutes les maisons ont été ébranlées, الـدـيـارـالـكـلـ تـزـعـزـعـوا *eddiar elkoull tesâzâou*. || S'ébranler (commencer à se mouvoir), سـحـرـك *teh'arrek*.

Ébréché (couteau), مشـعـر *mechââr*, - *mfellel*, pl. يـنـ *in*.

Ébruiter, خـرـجـ الخـبـرـ *kherrej elkhebar*.

Ébullition, چـورـانـ *r'elian*, - غـلـيـانـ *saouran*.

Écaille (de poisson), فـشـرـةـ *qechra*, pl. *qechour*. || (de tortue), ظـحـرـ بـكـرـونـ *d'aher fekroun*.

Écarlate, عـكـرـيـ *âkri*.

Écart (action de s'écartier), تبعيد *tebāid*.

A l'écart, على جهة *ála jiha*. Se mettre à l'écart, بعد *bââd* ou تبعد *tbââd*. Écartez-vous de moi ! بعد على *bââd áliya*.

Écarter (éloigner). Il a écarté, بعد *bââd*. Il a mis de côté, حتى على جهة *khella ála jiha*.

Échafaudage, صفالات *ceqalat* (de l'ital.).

Échafauder, نصب الصفالات *neceb eççeqalat*.

Échalas (pieu), وتد *outed*, pl. *outad*.

Échange, تبديل *tebdil*. En échange de ma maison, في عوض داري *fi áoud' dari*.

Échanger. J'échange, *nbeddel* ; j'ai échangé, *beddelt* ; il a échangé, *beddel*.

Échantillon, عينة *áïna*.

Échapper (s'), هرب *hareb*, — بدت *slet*.

Écharde, شوكة *chouka*, pl. ات *chouk*.

Écharpe, محزم *mah'zem*, — حزام *h'ezam*.

Échasse, عكازة *ókkaza*, pl. ákakesz.

Échauder. Il a échaudé, شخص *checeb*.

Échauffant, حار *h'arr*.

Échauffement, حرارة *h'arara*.

Échauffer, سخن *sekhkhen*. || (irriter), غشش *r'echchech*, — غصب *r'ed'd'eb*.

Échéance, ميعاد *mijal*, — تيجال *tijal*.

Échecs (jeu), لعب السطرينج *láb esstronj.*

Échelle, سلالم *selloum*, pl. *slalem.*

Échelon (degré), درجة *derja*, pl. *drouj.*

Écheveau, فسكار *feskar*, pl. *fsaker.*

Echo, صدى *çada.*

Échouer (navire). Il a échoué, حَرَث *h'arath.*

Éclabousser. Il a éclaboussé, طَرَش *t'errehch.*

Éclair, بُرْف *braq*, pl. *borouq.*

Éclaircir (clarifier), صَقَى *cassa*, aor. يصْبِّي *içaffi*. || (expliquer), فَسَّر *fesser.*

Éclaircissement, — تَعْسِير *teſfir*, بَيَان *beian.*

Éclairer (avec une bougie, etc.). Il a éclairé, يضْوَى *d'aoua*; il éclairera, id'aoui. ضَوَى *d'aoui*.

Éclairez-moi, ضَوَى عَلَى *d'aoui aliya.*

Éclatant (brillant), بارف *bareq*, — لامع *lamâ.*
|| (bruyant), صادي *çadi.*

Éclater. Il a éclaté, تَفَلَّف *tfellaq.*

Éclipse (de soleil),كسوف *ksouf*. || (de lune), خسوب *khes'ouf.*

Éclipser (s') (soleil),كسف *ksef*. || (lune), خسف *khes'ef.*

Éclore. Il éclora, يُعْقَص *iseqqes*; ils écloront, يُعْقَصُوا *iseqqeçou.* || (En parlant des fleurs, on dit بَتَح *ftah'.*)

Ecole, مساید *msaid*, pl. *msaïd*, — جامع *jamaâ*, pl. جوامع *jouamaâ*. || (supérieure), مدرسة *medreça*, pl. مدارس *mdares*. || École arabe-française (destinée à l'enseignement de la langue française et de la langue arabe), مدرسة مُعدّة لِتَعْلِيم اللّغة البرانساویّة واللّغة العربيّة *medreça moâdda letâlim ellour'a elfransaouia ou ellour'a elârbia*.

Écolier, تلميذ *telmid*, pl. *tlamid*, — فندوز *guendous*, pl. *guenadiz*.

Économie, موّقر *mouaffer*. || (comptable), وكيل المصارييف *oukil elmsarif*.

Économies, توّفير *taoufir*.

Économiser. J'économise, *nouaffer*; j'ai économisé, *ouaffert*; il a économisé, وّقر *ouaffer*.

Écorce, فشرة *qechra*, pl. فشور *qechour*.

Écorché, مسلوخ *mesloukh*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Écorcher. J'écorche, *neslakh*; j'ai écorché, *slakht*; il a écorché, سلخ *slakh*.

Écosser. J'écosse, *nfesses*; j'ai écossé, *fessest*; il a écossé, فصص *fesses*. (On dit aussi فشر *qechcher*.)

Écot, سهام *sehm*, pl. سهام *seham*.

Écoulement, جريان *jerian*, — سيلان *seilan*.

Écouler (s'), سال *sal*, aor. يسيل *is'il*, — جرى *jejrī* (s'), aor. يجري *iejri*.

Écouter. J'écoute, *necennet*; j'ai écouté, *cennett*; il a écouté, صنت *cennet*. Écoute, *cennet* ou اسمع *esmaā*. Écoutez-moi (suivez mon conseil), اسمع كلامي *esmaā kalami*, — خذ رايمي *khod' rai*.

Écraser. J'écrase, *náfes*; j'ai écrasé, *áfest*; il a écrasé, عبس *áfes*.

Éorémer, نحي العراره *nahi'h'a elfrara*. (aor. ينتحي).

Écrevisse, سرطان *sert'an*, pl. سرطان *srat'en*.

Écrin, علىة *álba*, pl. علب *álab*.

Écrire. J'écris, *nekteb*; j'ai écrit, *ktebt*; il a écrit, كتب *kteb*. Écris-lui, اكتتب له *ekteb lho*. || (s'). Ils se sont écrit, تکاتبوا *tekatebou*.

Écrit, مكتوب *mektoub*, f. مكتوب *in*. || ين مكتوب *mektoub*, pl. مكتوب *mekatib*, مكتيب *mekatib*, (lettre), — كتاب *ketab*, pl. كتاب *ketoub*. || (acte), عقد *aqd*, pl. عقود *ágoud*. || (ouvrage), تاليف *talif*, pl. ات *at*. || C'était écrit ! مكتوب ربی *mektoub rabbi*, — مكتوب الله *mektoub allah*, المكتوب — *elmektoub*.

Écriteau, لوحه *louh'a* (planchette), pl. ات *at*.

Écriture, كتابة *ketaba* ou كتبة *ketiba*, — خط *khatt*, pl. خطوط *hhetout*.

Écrivain, كاتب *kateb*, pl. *kouttab*. ||
 (secrétaire, commis), خوجة *khoja*, pl.
khouej. || (auteur), مؤلف *mouallef*, pl. *in*.

Ecrou, عين بتلة *âin fetla*.

Écrouelles, خنازير *khenazer*.

Écrouer (emprisonner). Il a écroué, حبس *h'abes*.

Écroulement, سقوط *seqout'*.

Écrouler (s'), سقط *seqat'*, — انهدم *enhedem*.

Écu (monnaie), يال, *rial*, pl. *at*.

Écueil (roc), صخرة *sakhra*.

Écuelle, صحفة *coh'fa*, pl. *at*. || Grande
 écuelle (en bois), فصعة *gueçaa*, pl. *at*.

Écume, رغوة *rer'oua*, pl. *rer'aoui*. || (bave),
 دجال *defal*, — ريف *rig*.

Écumer (faire de l'écume), رغون *rer'ouen*. ||
 (enlever l'écume), نحى الرغوة *nah'h'a errer'oua*
 (aor. ينحى *inah'h'i*).

Écureuil, سنجاب *senjab*, — فرفدون *qerqdoun*.

Écurie, مخازن *makhzen*, pl. *mekhazen*,
 — مرابط *merbet*, pl. *mrabet*.

Édenté, بروم *ferroum*, — افرم *afrem*, f.
farma, pl. برم *fourm*.

Édifice, بناء *benian*, — *bena*.

Édition, طبع *t'ebâ* (impression).

Éducation, تربية *terbia*, pl. ات *at*. || Donner de l'éducation, ربي *rebba*, aor. يربى *irebbi*.

Effacer. J'efface, *nemh'i* ou *nemsah'*; j'ai effacé, *mah'it* ou *msah't*; il a effacé, ممحى *mah'a* ou ممسى *msah'*.

Effaroucher. N'effarouchez pas mon cheval, ما تخوّب شى عودي *ma tekhaoues ch áoudi*.

Effet (résultat), نتائج *netija*, pl. نتائج *netaij*.

Effets (meubles, hardes), حوايجه *h'aouaij*, — فش *qachw*, — توازر *touazer*.

Efforcer (*s'*), اجتهد *ejtehed*, aor. يجتهد *ijtehed*, -- بذل جهود *bedel jehdho*.

Effort, جهد *jehd*. Faites tous vos efforts, اعمل *aamel* سجحودك *aámel jehdek* ou bien اعمل *aamel* مجحودك *aámel mejhoudek*.

Effrayé, مزعوم *merâoub*, — معزوم *messouâ*.

Effrayer. Il m'a effrayé, فزعني *fessaâni* ou خواني *khaouefni*.

Effroi, فزع *sezâ*, — خوب *khaouf*.

Égal (semblable), سواء *soua soua*, كييف *kif*. || (uni), مستوي *mestoui*. C'est égal, ما كان حاجة *ma kan h'aja*.

Également, سواء *soua soua*, فدد *qedd qedd*.

Égaler, égaliser, سَوْي *saoua*, aor. يسْوِي *içaoui*.

Égards (considération), مُرَاعَة *mouraâ*, — إِكْرَام ikram. A tous égards, على كُلّ حال *âla koull h'al*.

Égaré, متلوب *metlous*, — هاَمِل *hamel*.

Égarement (dissipation), تَلْبَف *telf*, — تَلْفَانٌ *telfan*.

Égarer (une chose). J'ai égaré, *tellest*; il a égaré, تَلْبَف *tellef*. || Il s'est égaré (il a perdu son chemin), تَلْبَفُ الْطَّرِيفِ *tellef ettriq* ou simplement هَمَل *hemel*. Son enfant s'est égaré, اَنْتَلْبَفَ لَهُ وَلَدَهُ *entelef lho oueldho*.

Égayer, شَرَحُ الْخَاطِرِ *cherah' elkhater*. || S'égayer, اَنْشَرَحَ *encherah'*, — تَنْزَهَ *tenezzah*.

Églantier, نَسْرَى *nesra*.

Église, كَنِيْسَةٌ *knissa*, pl. كَنِيْسَاتٍ *knaïs*.

Égoïsme, حُبُّ الذَّاتِ *h'obb ed'd'at*.

Égoïste. Il est égoïste, إِلَّا نَعْسَنْ *ma ih'abb illa nefsho* (il n'aime que sa personne).

Égorger. Il égorgé, يَذْبَحُ *ied'bah'*; il a égorgé, ذَبَحَ *d'ebah'*. || Égorgeur, ذَبَّاح *d'ebbah'*, pl. ذَبَّاحٍ *d'ebbah*.

Égout, كَنِيْفٌ *knif*, — خَنْدَفٌ *khendeq*.

Égoutter, فَطَرٌ *qatter*.

Égratigner. J'égratigne, *nekhebbéch*; j'ai égratigné, *khebbécht*; il a égratigné, خَبَشَ *khebbéch*.

Égratignure, تَخْبِيشَةٌ *tekhbicha*.

Égypte, *masr* مصر blad *masr*.

Égyptien, *masri*, pl. يَنِينٍ *in* et ةَيْنَ *a*.

Élaguer (émonder, tailler un arbre), زَبْرَرٌ *zber*.

Élagueur, زَبْرَارٌ *zebbar*, pl. يَنِينٍ *in*.

Élan, قَفْزَةٌ — نَطْةٌ *qafza*, — *nat'ta*, pl. اتات *at*.

Élancé (de taille), رَفِيفٌ *rqiq*, f. ةَيْنَ *a*, pl. رَقَاقٌ *rqaq*.

Élancement (douleur), وَجْعٌ *oujâ*, — سُطْرَةٌ *set'ra*.

Élancer (s'). Il s'est élancé, رَمَى رُوحَهُ *rma roh'ho*.

Élargir. J'élargis, *nouessaâ*; j'ai élargi, *ouessaât*; il a élargi, وَسَعَ *ouessaâ*. || (mettre en liberté), سَرَّحَ *serrah'*, — طَلْفٌ — *t'laq*.

Élargissement (mise en liberté), تَسْرِيحٌ *tesrih'*.

Élastique (caoutchouc), لَا سْتِيكٌ *lastik* (du franç.).

|| (adj. : flexible), ليَنِينٌ *leyyen*, f. ةَيْنَ *a*, pl. يَنِينٍ *in*.

Électeur, مُنْتَخِبٌ *mountekheb*, pl. يَنِينٍ *in*.

Élection, اخْتِيَارٌ — تَخْبِيبٌ *entikhab*, — *ekhtiar*.

Élégance, ظَرَافَةٌ *d'rafa*.

Élégant, ظَرَابِيْفٌ *d'rif*, f. ةَيْنَ *a*, pl. ظَرَابِفٌ *d'raf*.

Élément, عَنْصَرٌ *âncer*, pl. العَنَاصِرُ الْأَرْبَعَةُ *elânacer elarbâa*. || (principes d'une science), أَصْوَلٌ *oçoul*.

Éléphant, فَيْيَالٌ *fil*, pl. افَيِيَالٌ *efial*.

Élévation, رَبْعَةٌ *refâa*, — ارْتَبَاعٌ *ertifaâ*.

Élève, pl. تلميذ *telmid'*, قندوز *guendous*, pl. فناديز *guenadiz*.

Élevé (haut), عالي *âli*, f. ة *a*, pl. ين *in*. || (éduqué), مربّي *merebbi*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Élever (un enfant). J'élève, *nerebbi*; j'ai élevé, *rebbi*; il a élevé, ربّى *rebba*. Il a été élevé chez eux, كان مربّي عندهم *kan merebbi ândhoum*. || Le vent s'élève, بدا يخدم الرياح *bda iekhdem errih'*. || (hausser), رفع *rfaâ*, طلّع - *tallaâ*.

Élever (s') (en l'air), ارتفع في السماء *ertafaâ fis sema*, طار في السماء — *t'ar fis sema*. Dieu, qu'il soit élevé! الله تعالى *allah taâla*. || (en grade), ارتقى *t'laâ*, طلع *erteqa*.

Éleveur, مربّي *merebbi*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Élire, خيير *khaïer*, انتخب — *entekheb*.

Elle (pronom sujet), هي *hiya*. || (régime), ها *ha*. Elle-même, هي بنفسها *hiya benefsha*. Il l'a frappée, ضربها *d'rebha*.

Ellipse (figure géométrique), انحراف *enh'iraf*.

Éloge, مدح *medah'*, شكران *chokran*.

Éloigné, بعيد *bâid*, f. ة *a*, pl. بعاد *bâaad*.

Éloignement (listant), بعد *bouâd*. || (aversion, répugnance), كراهة *kraha*.

Éloigner, s'éloigner, بعد *bâaad*. Éloignez-vous de

غاب **غاب** بعّد علىّ *bâad áliya*. || (s'absenter),
رَأْب **يغيب** *r'ab*, aor. *ir'ib*.

Éloquence, فصاحة *feçah'a*.

Éloquent, فصيح *facih'*, pl. *foçah'a*.

Élu, منتخب — *mokhtar*, — *mountekhab*.

Émail, ترجيع *teşjîj*.

Émanciper, عتّف — *âteq*, — *h'arrer*.

Émaner. Il émane de, يصدر من *iceder men*.

Emballer, ربط الفش *rebat' elqeçchch*. || S'em-
baller (cheval), عن الـجام *âd'd' ellejam*.

Embarcation, بلوكتة *flouka*, pl. *fluik*.

Embarquer (des personnes), ركب *rekkeb*. || (des
marchandises), وسف *ouceq*. || (s'), كب *rekeb*.

Embarras, حصلتة *h'as'la*, — وحللة *ouah'la*.

Embarrassé, حاصل *h'as'el*, — معطل *maâttel*,
f. ة a, pl. *in*.

Embarrasser, حصل *attel*, — *has's'el*.

Embaumer (un cadavre), حنط *h'annet'*. || (par-
fumer), بخمر *bakhkher*, — عطر *ât't'er*.

Embellir (orner). J'ai embelli, *zeygent*; il a
embelli, زين *zeyyen*.

Embonpoint, سماكة *semana*.

Embouchure, فم *foumm*. || (de rivière),
foumm elouad.

Embourber, وَحْل *ouah'h'el*. || S'embourber,
تُوَحْل *touah'h'el*.

Embrasser (étreindre). Il embrasse, يَعْنِف
iânneg; il a embrassé, عَنْف *ânneg*. — Voir
BAISER.

Embrocher. Il a embroché, سَقَد *seffed*.

Embrouillement (confusion, désordre), خَبْلَة
khebla, — تُخْبِل *tekhbil*.

Embrouiller. J'embrouille, *nekhebbel*; j'ai em-
brouillé, *khebbelt*; il a embrouillé, خَبَل *khebbel*.
|| S'embrouiller, تُخْبِل *tekhebbel*.

Embryon, *jenin*, pl. اجْنَّة *ajenna*. Il a
fait avorter, طَيْعَ الجنين *t'aïah' eljenin*.

Embûche, *fekhhha*, pl. حَصْلَة *h'acel*
fekhekh. Il a
donné dans le panneau, حَصَل فِي الْقَعْدَة *h'acel fekhhha*.

Embuscade, كَمِين *kemin*, pl. kemna-
ouat. Il s'est mis en embuscade, كَمَن *kemen*.

Émeraude, زَمَرَد *zmerred*, — زَبْرَجَد *zberjed*.

Émerveillé, مَسْتَعْجَب *mestaâjeb*, —
mestar'reb, f. ةَى *a*, pl. يَن *in*.

Émerveiller (s'), اسْتَعْجَب *estaâjeb*, —
اسْتَغْرِب *estar'reb*. Je suis émerveillé,
نَسْتَعْجَب *nestar'reb*, — نَسْتَغْرِب *nestar'reb*.

Émeute, فيامة *qiama*, — نُفْرَة *nefra*.

Émietter. Il a émiété, *fettet*.

Emigration, هجرة *hejra*, — هجران *hejran*.

Emigrer. J'émigre, *nehejer*; j'ai émigré, *hejert*, il a émigré, هجر *hejer*.

Eminence (mamelon), كُدْيَة *koudia*, pl. ات *at*.

Eminent, عالي *áli*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Émir, امير *amir*, pl. أمراء *oumara*.

Émissaire, رسول *raçoul*, pl. رسُل *reçoul*.

Emmagasinage, سخريين *takhzin*.

Emmagasiner. J'emmagine, *nakhsen*; j'ai emmagasiné, *khesent*; il a emmagasiné، خزن *khezen*.

Emmaillotement, تفمط *teqmat'*.

Emmailloter, فمط *qammet'*.

Emmener (conduire). J'emmène, *neddi*; j'ai emmené, *eddit*; il a emmené، ادى *edda*.

Émonder (les arbres). Il a émondé, زبر *zber*.

Émondeur, زبار *zebbar*, pl. ين *in*.

Émotion (trouble), حيرة *h'ira*. || (attendrissement), حنانة *h'anana*.

Émoussé, حابي *h'affi*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Émouvoir, حرك *h'arrek*. S'émouvoir, تحرّك *teh'arrek*. || (attendrir), حتن *h'annen* (av. على).

Empan, شبر *cheber*, pl. اشبّار *echbar*.

Empaquier. J'ai empaqueté, *leffit* ou *rezzemt*; il a empaqueté، لف *leff* ou رزم *rezzem*.

Emparer (s'), تمكّن *temekken*, — تملك *temellek*.

Empêchement, مانع *manaâ*, pl. موافع *mouanaâ*.

Empêcher. J'empêche, *nemnaâ*; j'ai empêché, *menaât*; il a empêché، منع *menaâ* ou عطل *ât'tel*.

Empereur, سلطان *soult'an*, pl. slat'en.

Empeser (le linge), نشّى *nechcha*, aor. ينشّي *inechchi*.

Empester. Il a empesté، بوح *faouah'*.

Empêtrer, عرفل *ârquel*. || (s'), تعرفل *taârquel*.

Empierrer. Il a empierré، حجّر *h'ajjer*.

Empiément, تعدّي *tâdia*, — تعدّي *tâddi*.

Empiéter. J'empieète, *netâdda*; j'ai empiété, *tâdit*; il a empiété، تعدّى *tâdda* (av. على *âla*).

Empilement, تکویم *tekouîm*.

Empiler. Il a empilé، كوم *kaouem*.

Empire (monarchie), مملكة *memleka*.

Emplacement, مواضع *moud'â*, pl. مواضع *mouad'â*.

Emplâtre, لصفة *lesqa*, pl. ات *at*.

Emplette, شريقة *cheria*, pl. ات *at*.

Emplir. J'emplis, *nemla*; j'ai empli, *mlit*; il a empli, *mla* ou ملأ ámmer.

Emploi (action d'employer), استعمال *estiámal*.
 || (fonction), وظيف *oud'if*, pl. *oud'aif*,
 — موضع *moud'a*, pl. *mouad'a*.

Employé, متوظّف *metoued'def*, pl. *in*, — اصحاب *çah'eb* *oud'if*, pl. *aç'h'ab eloud'aif*.

Employer (se servir de), استعمل *estaímel*. ||
 (quelqu'un), وظيف *ouad'def*.

Empois, نشا *necha*.

Empoisonnement, تسميم *tesmim*.

Empoisonner, سُمّ *semmem*, — طعم *t'aám*. ||
 S'empoisonner, شرب السم *chereb essem*.

Emportement, غثّ *r'ad'eb*, — *r'ochch*.

Emporter (s'), غضب *r'ad'eb*, — *tr'achchech*.

Emporter. J'emporte, *neddi*; j'ai emporté, *eddi*;
 il a emporté, أدى *edda*. Emporte, إد *eddi*.

Empreinte (trace), اثر *ather*, — جرّة *jourra*.

Emprisonné, محبوس *mah'abous*, pl. *in*.

Emprisonnement, حبس *h'abs*.

Emprisonner. Il a emprisonné, حبس *h'abes*.

Ils l'ont emprisonné, حبسوه *h'absouh*.

Emprunt, سلف *selef*, pl. سلوفات *seloufat*.

Emprunter, سلّف *sellef*. J'ai emprunté 5 francs à Mohammed, سلّفت دورو من عند محمد *sellest douro men and moh'ammed*.

Emprunteur, مسلّف *moucellef*, pl. ين *in*.

En (prép.), في *fi*, في البلد *selblad*. || (pron.), se rend par من *men* et بـ *bi*, suivis d'un pronom affixe. Ex. : Voulez-vous des pommes ? تَحْتَ شَيْءٍ التَّفَاحَ *teh'abb ch etteffah'*? J'en veux, نَحْتَ مِنْهُمْ *neh'abb menhoum*. — Étes-vous content de mon fils ? رَاكَ شَيْءٍ بِرْحَانَ *rak ch ferh'an b'oueledi*? Je n'en suis pas content, مَا نَيْ شَيْءٍ بِرْحَانَ بِهِ *ma ni ch ferh'an bih*.

En arrière, الوراء *eloura*.

En avant, الفداء *elqoddam*.

En bas, اسفل *esfel*, — تحت *tah'at*. Par en bas, من اسفل *men esfel*, — من تحت *men tah'at*.

Encaissement (perception), فبض *qabd'*.

Encaisser. Il a encaissé, فبض *qebad'*.

Encan, دلالة *dlala*, pl. دليلات *dlail*.

Enceinte (femme), امرأة بالجوف *mra beljouf*, — امرأة بالحمل *mra h'abla*, — امرأة حبلى *mra belh'aml*. || (pourtour), دائير *daïr*.

Encens, **بْخُور** *bekhour.* || (flatterie), **شکران** *chokran.*

Encenser, **بْخَر** *bekhkher.* || (vanter), **شکر** *cheker.*

Enchaîné, **مَحْدُود** *meh'added*, f. $\ddot{\imath}$ *a*, pl. *in.*

Enchaîner. J'enchaîne, *neh'added*; j'ai enchaîné, *h'addett*; il a enchaîné **حَدَّد** *h'added*.

Enchantement (sortilège), **سَكُور** *seh'er*, pl. *seh'our.* || (joie), **فَرَح** *fark'*, — **سَرُور** *serour.*

Enchanter (ensorceler), **سَخَر** *sah'h'er.* || (contenter), **فَرَّاح** *ferrah'.*

Enchâsser. Il a enchâssé, **صُع**, *reccaâ.*

Enchère, **زِيادَة** *ziada.* || Vente aux enchères, adjudication, **دَلَالَة** *dlala*, pl. **دَلَالِيل** *dlaïl.*

Enchérir (mettre une enchère), **أَذْادَ** *zad*, aor. *izid* (av. *ála*). || (devenir cher), **غَلَى** *r'ela*, aor. **يَغْلِي** *ier'la.*

Enclin (adj.), **مَا يَلِ** *mail*, f. $\ddot{\imath}$ *a*, pl. *in.*

Enclore (d'une haie), **زَرْب** *zerreb.* || (de murs), **حَوْط** *h'aouet'.*

Enclos, **زَرَبَة** *zriba*, pl. **زَرَبَات** *zraib.*

Enclume, **زَبْرَة** *zebra*, pl. **ات** *at.*

Encoignure, **شُوكَة** *chouka*, — **رَكْنَة** *rokna*, — **زاوِيَة** *zaouia.*

Encore (signifiant la durée), **ما زَال** *ma zal* (mot

à mot: *il n'a pas cessé*). J'ai encore du pain, ما زال لي الخبر *ma zal li elkhobz*. Il a encore des livres, ما زال له الكتب *ma zal lho elketoub*. Il est encore malade, ما زال مريض *ma zal merid'*. Il n'est pas encore venu, ما زال ما جاء *ma zal ma dja che*. Elle est encore chez moi, ما زالت عندي *ma zalat ândi*. Encore ! (continue !) زيدوا زيدي *zidou, f.* pl. *zidou*. Travaillez encore, زد أخدم *zid ekhdem*. Mangez encore un peu, زد كل شويبة *zid koul chouia*.

Encouragement — تقوية *teqouia*, — *terr'ib*, تسبح *techjiaâ*.

Encourager, فوى *qououa*, aor. يفوي *iqououi*, — رغب *rer'r'eb*, — شبح *chejjaâ*.

Encre, مداد *midad*, — حبر *h'aber*. || (employée par les indigènes pour écrire sur les planchettes) صمع *cemer'*.

Encrier, دوايجة *douaïa*, pl. ات *at*, — مhaber *mah'bera*, pl. مhaber *mah'aber*.

Endetter (*s'*), عمل الدين *âmel eddein*. || Endetté, عليه الدين *âlih eddein*.

Endommagement, خسارة *kheçara*.

Endommager. Il a endommagé, خسر *khesser*.

Endormi, راقد *raged*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Endormir, رُفِدْ reqqed. || S'endormir, رُفِدْ reqqed.

Endroit, مَضَارِبٌ mad'reb, pl. med'areb, مكان — مواضع moud'â, pl. mouad'â, موضع — mekan, pl. اماكن amaken. || (opposé d'envers), وجہ uejh.

Enduire, يطّي dehen, — دهن t'la, aor. iet'li.

Enduit, دهان dehan.

Endurcir, يَبْسِسْ iebbes. || (habituer à), والب ouelles (av. بِ bi). || S'endurcir (s'habituer), والب ouales. Nous nous sommes endurcis au froid, والعنا بالبرد oualesna belbéréd.

Endurcissement (du cœur), فساعة qsaoua.

Énergie, فُوّة القلب qououet elqalb, — مروعة mrououa.

Enfance, صُغْرَة السنّ — صُغر cor'er, essenn.

Enfant, ولد ouled, pl. اولاد oulad, طبل — t'sel, pl. اطْبَال et'sal, — (coll.), ذراري d'erari, — يشاشة ichachra.

Enfanter. Elle a enfanté, ولدت oueldët.

Enfantillage, شغل الذراي chor'l ed'd'erari.

Enfer, جَهَنَّمْ jehennem.

Enfermer, حبس على r'eleg (av. ála), غلْف غلْف على r'eleg

h'abes. Il s'est enfermé, روحه r'eleg ála rok'o. || (serrer, conserver), خزن khezen.

Enfiler (une aiguille). J'enfile une aiguille, *nedekh-khel elkheit' fel ibra*; il a enfilé une aiguille, دَخْلُ الخِيْطِ فِي إِبْرَةٍ *dekhkhel elkheit' fel ibra*.

Enfin, — *الْعَايِدَةَ* *elha'ida*.

Enflammer, شُعلَّ *chaál*. || S'enflammer, *enchaál*. || (irriter), حَرْشَ *h'arrech*.

Enflé, منبُوخَ *menfoukh*, f. ةَ *a*, pl. يَنْ *in*. Il a le ventre enflé, كُرْشَهُ مَنْبُوْخَةً *kercho menfoukha*.

Enfler. J'enfle, *nensokh*; j'ai enflé, *nefekht*; il a enflé, نَفْخَنَ *nefekh*. || (souffler). J'enfle, *nemzi*; j'ai enflé, *mzit*; il a enflé, مَزْى *mza*. || (s'). Il s'est enflé, اَنْتَفَخَ *entefekh*, — رَوْحَهُ *mza rouh'o*.

Enflure, نَفْخَهُ *neskh*, — وَرْمَ *ourem*.

Enfoncer, دَخْلَ *dekhkhel*. || (bourrer), دَكَّ *dekk*.

Enfouir, دَفَنَ *desen*, — خَزْنَ *khezen*.

Enfourcher (un cheval), رَكْبَ *rkeb*.

Enfreindre. Il a enfreint, خَالِبَ *khalef*, — يَتَعَدَّدَ *taádda*, aor. *itaádda*.

Enfuir (s'). Il s'est enfui, هَرَبَ *hareb*, — فَرَّ *ferr*.

Enfumer. Il a enfumé, دَخْنَ *dekhkhen*.

Engagement (promesse), وَعْدَ *ouaad*, — عَاهَدَ *áhd*. || (combat), مَعْرِكَةً *maáreka*, — فَتْنَةً *fitna*.

Engager (obliger à), لِزْمَ *lezem*. || (mettre en

gage), رهن rahan. || (conseiller), **دّبّر debber.** Je vous engage à faire cela, **نديّر علّيك تواسي هذا nedebber ّاليك touassi hada.**

Engager (s') (s'enrôler dans l'armée), **كتب kteb** روحه العسكرية **rouh'o askri.** Ils se sont engagés, **كتبوا ارواحهم العسكرية ketbou rouah-houm asker.**

Engager à (s'), **وعد ouâd,** — **اعطى كلمة aât'a helma.** Je m'engage vis-à-vis de vous, **نوعدى nouâdek,** — **نعطيك كلمة naât'ik kelma.**

Engeance, جنس jens, pl. **ejnas.**

Engelures, صرّ cerr. Il a des engelures aux mains, **صرّ في يديه cerr fi iedih.**

Engendrer (enfanter, produire), ولد oueled. || (causer, occasionner), **سبب sebbeb.**

Engin, آلة ala, pl. **ات at,** — **خرج h'arj.**

Engloutir (avaler). Il a englouti, **بلغ blaâ,** — **سرط sret'.**

Engourdi, جامد jamed, — **ماشل fachel,** — **مسنّى mqessah',** — **منمّل mnemmel,** f. **ة a,** pl. **ين in.**

Engourdir, بتشل sechchel, — **فتسّع qessah'.** || **S'engourdir, نمّل nemmel,** — **تنفسّع tqessah'.**

Engrais (fumier), زبل zbel.

Engraisser. J'engraisse, *nsemmen*; j'ai engrassé, *semment*; il a engrassé, سمن *semmen*. || (les champs), زبل *zebbel*.

En haut, من بوف *soq*. Par en haut, *men soq*.

Énigme, لغز *lour'z*, pl. الغاز *elr'az*.

Enivré, سكران *sekran*, f. ة a, pl. *in*.

Envirement, سكرة *sekra*.

Enivrer, سکر *sekker*. || (s'). Il s'est enivré, سکر *seker*.

Enjambée, خطوة *khatoua*, pl. ات *at*.

Enjamber. J'enjambe, *netkhetta*; j'ai enjambé, tekhettit; il a enjambé, تخطى *tekhetta*.

Enjeu, خطار *khetar*, pl. ات *at*.

Enjôler. Il a enjolé, سحر *seh'er* ou سکر *seh'h'er*.

Enjôleur, سخار *seh'h'ar*, pl. ين *in*.

Enjoliver. Il a enjolivé, زين *zeyyen*.

Enjoué, بشوش *bechouch*, — زاهي *zahi*.

Enjouement, بشاشة *bechacha*, — وهو *zahou*.

Enlacer (enchevêtrer). Il a enlacé, شبک *chebbek*.

Enlever (ôter). Il a enlevé, نھى *nah'h'a*; il enlève, ينھي *inal'h'i*. || (ramasser). Il a enlevé, رقد *rqed*. || (ravir). J'enlève, nakhtef; j'ai enlevé, khetef; il a enlevé, خطاب *khetef*. || (une jeune fille). Il l'a enlevée, هربها *harrebha*.

Enlizer (s'). Il s'est enlizé, غرف *r'ereq*.

Ennemi, عدو *âdou*, pl. عديان *âoudian*. Voici l'ennemi ! هاهو العدو *hahou elâdou*.

Ennoblier, شرف *cherref*.

Ennui, ضيفة الخاطر *d'iqet elkhât'er*. || (importunité), سماطة *smat'a*, — بسالة *bsala*.

Ennuyer (quelqu'un). Il a ennuyé, سُمط *semmet'*, ينوي *bessel*, — ذوى *naoua*, aor. بسل *inaoui*. Vous m'ennuyez ! سُمطت على *semmett âliya*, — نويتنى *besselt âliya*, — ماتسمط شى على *naouitni*. Ne m'ennuyez pas ! ما تسمط شى على *ma tsemmet ch âliya*, — ما تنوينى شى *ma tenaouini ch*.

Ennuyer (s'). Je m'ennuie, يضيق خاطري *id'iq khatri*; il s'ennuie, يضيق خاطرة *id'iq khatro*; il s'est ennuyé, ضاف خاطرة *d'aq khatro* (mot à mot : son esprit a été à l'étroit).

Enorgueillir (s'). Il s'enorgueillit, يتكبر *ietkebber* ou يستكبر *iestekber*; il s'est enorgueilli, استكبر *tkebber* ou *estekber*.

Énorme, عظيم *âd'im*, f. ة *âd'am*, pl.

Énormément, في الغاية *selr'aïa*.

En place de, في عوض *fi âoud'*.

Enquérir (s'), بحث *bah'ath*, — بتش *fettech*.

Enquête, بحث *bah'ath*, — تبْعِيْش *testich*.

Enquêteur (commissaire), امین البحث *amin elbah'ath*.

Enragé, مكلوب *mekloub*, f. ♀ a, pl. *in*.

Enregistrement — تقييد *teqiid*, — تزميّر *teszmid*, — تسجيّل *tesjil*.

Enregistrer. Il a enregistré, فيّد *qeyyed*, — زمّر *zemmem*, — سجّل *sejjel*.

Enrhumé, منزكoom *meskoum*, f. ♀ a, pl. *in*.

Enrhumer (s'). Il s'est enrhumé, تزكم *tsekhem*, || (tousser), سعل *saál*.

Enrichir, رفّاه *reffah*, — اغنى *er'na*, aor. يغني *ior'ni*. || S'enrichir, ترفة *treffah*, — استغنى *ester'na*, aor. يستغنى *iester'ni*.

Enrôler (s'). — Voir ENGAGER (s').

Enroué, مبحب *mebah'bah'* ou مبحاح *mebh'ah'*, f. ♀ a, pl. *in*.

Enrouement, بحاحة *beh'ah'a*, — بحنة *boh'h'a*.

Enrouer (s'). Il s'est enroué, تبحب *tbah'bah'*.

Enroulé, ملوّن *meloui*, f. ♀, pl. *melouign*.

Enrouler (s'), تلّوى *tlaoua*, aor. يتلّوى *itlaoua*.

Enseigne (d'un magasin), علامه *álama*, pl. اتات *atat*.

Enseignement, تعلیم *tálim*.

Enseigner. J'enseigne, *nállem*; j'ai enseigné, *álemt*; il a enseigné, عَلَمَ *álelm*.

Ensemble, سواء *soua soua*, — جُمِيع *māa bād'*. || (tout), جُمْلَة *jemla*, — كَافِةً *jemiā*, — زَرْع *kaffa*.

Ensemencer. J'ensemence, *nezraā*; j'ai ensemencé, *zraāt*; il a ensemencé, زَرْع *zraā*.

Ensevelir. J'ensevelis, *nekeffēn*; j'ai enseveli, *keffent*; il a enseveli, كَبْن *keffēn*.

Ensevelissement, تَكْبِيْن *tekfin*.

Ensorceler. Il a ensorcelé, سَحْر *seh'er*.

Ensorceleur, سَحَّار *seh'h'ar*, pl. يَن *in*.

Ensuite, من بَعْد *men bād*, — ثُمَّ *tsoumma*, — امّا بَعْد *emma bād*. (Cette dernière locution s'emploie surtout dans le style épistolaire.)

En sus, زِيادَةً *ziada*, — جَوْف *fauq*.

Entaille, شَقْةً *choqqa*, pl. شَفَاف *cheqaq*.

Entamer (fendre). J'entame, *nechoqq*; j'ai entamé, *chaggit*; il a entamé, شَقَّ *chagq*.

Entassement, تَكْوِيم *tekouim*.

Entasser, عَرْم *árrem*, — كَوْم *kaouem*.

Entendement (compréhension), فَهَامَةً *fehamā*.

Entendre. J'entends, *nesmaāt*; j'ai entendu, *smaāt*; il a entendu, سَمِعَ *sma'i*. || Action

d'entendre (audition), سمع *smā*. || (comprendre).
J'entends, *neshem*; j'ai entendu, *sehemt*; il a entendu, **وَحَمَرْ** *sehem*.

Entendre (s') (se mettre d'accord). Ils se sont entendus, اتَّعْفَفُوا *ettesqou*:

Entendu (c'est), مَا عَلِيهِ *mlih'*, — مَلِيْحَ *ma alih*, — كَلْمَةٌ وَاحِدَةٌ *kelma ouah'ada*.

Entente (accord), اتِّبَاعٌ *ettifaq*. || (signification), معنى *mâna*.

Enter (greffer). Il a enté, لفْقَمْ *laqqem*.

Enterré, مدبوون *medsoun*, f. ة *a*, pl. *in*.

Enterrement, دُبِيَّنَةٌ *defina*, pl. *defain*, — جَنَازَةٌ *jenaṣa*, pl. *jenaṣṣ*.

Enterrer (inhumer). J'enterre, *nedsen*; j'ai enterré, *desent*; il a enterré, دُبِنْ *desen*. Un enfant est resté enterré sous les décombres, وَاحِدُ الْوَلَدِ *ouah'ad elouled* *bqa merdoum tah't elheddan*. || (cacher), خَزِنْ *khazen* *fi lard'*.

Entêté, معاند — عنادي *ânaïdi*, *mâaned*.

Entêtement, معاندة — عناد *ânad*, *mâaneda*.

Entêter. Je m'entête, *nâaned*; je me suis entêté, *âanett*; il s'est entêté, عاند *âaned* ou اسْهَنْ, *khechchen rasho* (m. à m. : il a épaisси sa tête).

Entier, كامل *kamel*, f. *ša*, pl. *in*.

Entièrement, بالكلية *belkoulliya*, - بال تمام - *bettemam*.

Entonner (un air), نغّم *ner'em.*

Entonnoir, *moh'guen*, pl. *meh'agu'en*. مَحْفَنٌ مَحْفَنَاتٌ

Entorse, *temelmiz*. Je me suis fait une entorse au pied, *تملهنْت من رجلي temelmeñt men rejli*.

Entortiller. Il a entortillé, لف *leff*, — برم *brem*.

|| سُنْتُرْتِيلَلْ - تُبَرَّمْ - تُلْفَ - tberrem. - tleff, - تلبت - سُنْتُرْتِيلَلْ - tberrem.

Entourage (d'une personne), **دَائِرَةٌ** *dāira*.

Entouré (d'une haie), مزركب *mzerreb*.

Entourer. Il a entouré son jardin d'un mur,
جناحه بحيط دو، *daouer jenanko beh'eit*.

Entrailles (cœur, viscères), **جَوَاد** *fouad*, —
احشاء *ah'cha*.

Entrainer, *jerr*, — **جذب** *jebed*.

Entrave (lien), شکل *chekal*, — فيد *qeid*,
pl. فيود *qioud*. || (obstacle), مانع *manā*.

Entraver (un animal), شکل *chehkkel*, — فيّد *qeyyed*. || (embarrasser), عطل *at'tel*.

Entre, *bein*, بینات *beinat*. Entre vous et moi, *beini* ou *beinek*. Entre nous, *beinna* ou *beinatna*.

Entrée, دخول *dekhoul.*

Entrefaites (sur ces), في هذا الوقت *fi had clouaqt.*

Entrelacement, تشبّيـك *techbik.*

Entrelacer, شبـك *chebbek. || (s')*, تشبـك *tchebbek.*

Entremetteur (en mauvaise part), فـواد *qaouad*, f. ♀ *a*, pl. فـوادـين *qaouadin* ou فـوادـة *gouaouda.*

Entremise (par l'), على يـد *ala ied*, — على يـد *bouacitet.* Par l'intermédiaire d'un tel, على يـد *ala ied flan* ou بـلـان *bouacitet flan.*

Entreposer. Il a entreposé, خـزن *khezen.*

Entrepôt, مـخـزن *makhzen*, pl. *mkhazen.*

Entreprendre, قـصـد *qeed.*

Entrer. J'entre, *nedkhol* ou *nekhochch*; je suis entré, *dekhalt* ou *khachchit*; il est entré, دـخل *dekhal* ou خـش *khachch.* Entrez, ادخل *edkhol* ou خـش *khochch. || (faire)*, دـخل *dakhhel* ou خـش *khachchech.*

Entretenir (causer), حدـث *h'addeth.* S'entretenir, تحـدـث *teh'addeth. || (tenir en bon état)*, حـفـظ *h'afed'*, — استـحـفـظ *estah'fed'.*

Entretien (causerie), حدـيـث *h'adith. || (conser~vation)*, حـفـظ *h'af'd'*, — استـحـفـاظ *istih'sad'.*

Entrevue, ملافية — *mlaqâa*, — ملافية — *mlaqâa*.

Énumération, حساب — *h'eçab*, — تعداد — *taâdid*.

Enumérer, حسب — *h'eceb*, — عد — *âdd*.

Enveloppe, غلاف — *r'elaf*, pl. ات — *at*.

Envelopper. J'enveloppe, *ner'elles*; j'ai enveloppé, *r'elleft*; il a enveloppé, *r'ellef*.

Envenimer (empoisonner), سُمّ *semmem*.

En vérité, بالصّرْعَةِ — *bessah'h'*, — بالحَفْ — *belh'aqq*.

Envers (à l'), بالمقْلوب — *belmeqloub*.

Envi (à l'), بالغِيرَةِ — *belr'eira*, — بِالْعَانِدَةِ — *belmâanda*.

Envie (jalousie), حساد — *h'eçad*, — غيرة — *r'eira*, — بغض — *bor'd*. || (désir), مراد — *mourad*. J'ai envie, نَحْتَ *nh'abb* ou نَبْغِي — *nebr'i*.

Envieux, حاسد — *h'aced*, f. ةَ — *a*, pl. يَن — *in* ou حساد — *h'oussad*.

Environ (à peu près), ذُو — *idji*, — بِجِي — *nah'ou*, — بالقرب — *belqo'b*.

Environner (entourer), دُوّر — *daouer* (av. دِبِّ — *bi*).

Environs, نواحي — *nah'ia*, pl. نواحي — *nouah'i*.

البلد — *sah'as elblâd* ou نواحي المدينَة — *nouah'i elmedîna*.

Evvœ!, بعث — *bâts*, — ارسال — *irsal*.

Eavoler (s'), طار — *t'ar*, aor. يطير — *il'ir*.

Envoyé, رسول *raçoul*, pl. رسل *reçoul*, — مرسول *merçoul*, pl. مراسيل *mracil*.

Envoyer. J'envoie, *nersel*; j'ai envoyé, *rselt*; il a envoyé, *rsel*. — On dit aussi: J'envoie, *nebâts*; j'ai envoyé, *bâts*; il a envoyé *bâts*.
نرسل لك الكتب *nersel lek elketoub*. Envoyez-moi votre frère,
ابعث لي خوک *ebâts li khouk*.

Épais, خاثر *khatser*, f. ة a, pl. بن *in*. || (grossier),
خشان *khechin*, f. ة a, pl. خشين *khechan*. Ce
café est épais, هذه الفحوة تقيلة *had elqahoua tsqila*.

Épaissir. Il a épaissi, خثر *khettser*, — خشن *khechchen*. || S'épaissir (liquide), خثر *khetser*,
— جمد *jemed*.

Épancher (s'). Il s'est épanché, فتح قلبها *stah'*
galbho (il a ouvert son cœur).

Épanouie (fleur), باتكة *fateh'a*, — مفتوحة *meftouh'a*.

Épanouir (s'), فتح *stah'*, — انفتح *enstah'*.

Épargner (économiser), وقر *ouaffer*. || (avoir
pitié), شبع *chefeq* (av. على *âla*).

Épargnes (économies), توبير *taoufir*.

Éarpiller, بذر *ferreq*, — بذر *bed'd'er*.

Épars, مُتَعْرِّف *metserreq*, f. *ša*, pl. *in-* دین.

Épaule, كتف *ktaf*, pl. *ktaf*.

Épée, سیوب *siouf*, pl. سیوب *siouf*. Il les a
اعطى بيهلم السيء-ب *at'a sihoum esseif*, — ضرب رفابهم *d'reb reqab-houm*, — فطع روشوم *qt'aâ roushoum*.

Épeler. Il a épelé, **هُجَّا** *hejja*, aor. **هُجِّي** *ihejji*.

Épellation, تھجیہ tehejia.

ضرب شبر *cheber* ou **ضرب بالشابة** *d'reb bechhabir.*

Éperons, شبور *chebour*, شابير *chabir*.

Épervier (oiseau), باز *baz*, pl. بیزان *bisan*.

Ép سب-ولتة *shoula* (rég^e سنبلا *senboula*),
pl. at et سبایل *sbaïl*.

Épices, عُطْرٍ يَةٌ *âtriya*.

Épicier, skakri, pl. سکری skakriya.

Épidémie, وَبَاء ouba, — حَبْوَبَةٌ *h'abouba*.

Épilepsie, فُرْيَنَة *guerina*, — صرع *cerâ*.

Épiler. J'épile, *nenetef*; j'ai épilé, *nettef*; il a épilé, *نَتَّبَ شَعْرَةً* *nettef*. Il s'est épilé, *nettef chaâr̥ho*.

Épinards, سباناخ *sebenakh.*

شوك شوكة *chouka*, pl. *at*, coll. *chouk.* || سلسنة الظاهر *selslet eddaher.*

Épinglé, مسّاك *messak*, pl. مسّاسك *msacek*.
 || (grosse épingle), خلال *khelal*.

Épizootie, مرض الحيوانات *mard' elh'iouanat*, -- همة *rehma*, -- سواب *souaf*.

Éplucher. Il a épluché, فشر *qechcher*.

Épluchure, فشرة *qechra*, pl. فشور *qechour*.

Éponge, نشافه *nchchafa*, pl. نشاشيف *nchachef*.

Éponger. J'éponge, *nenechchef*; j'ai épongé, *nechchefst*; il a épongé, نشيف *nechchef*.

Époque, زمان *oueqt*, -- وقت *zeman*. Il a fixé l'époque, عيّن الوفت *âyyen eloueqt*. A cette époque-là, في هذا الزمان *fi hadak ezzeman*.

Épouse, زوجة *zaouja*, -- عيال *âyal*.

Épouser. J'épouse, *netzaouej*; j'ai épousé, *tzaouejt*; il a épousé, تزوج *tzaouej*. Il a épousé ma sœur, خذا اختي *tzaouej okhti ou khed'a okhti*. || Faire épouser, conjointre, زوج *zaouej*. Je lui ai fait épouser ma sœur, زوجته اختي *zaouejtho okhti*.

Épousseter. Il a épousseté, نبعض *nefed'*.

Épouvantail (mannequin), خيال *khial*, pl. ات *at*.

Épouvante, خوب *khaouf*, -- رعبه *raâba*.

Épouvanter, خوب *khaouef*, -- بحّجع *sejjaâ*.

Époux, زوج *zaouj*, pl. ازواجا *ezouaj*.

Éprendre (s'), عَشَفَ *âcheq*, — اذْغَرَمَ *enr'erem*,
aor. يَنْغَرِمَ *iенr'erem* (av. دَبَّ *bi*).

Épreuve, تجربة *tejriba*, pl. ات *at* ou تجربة *tejareb*. || (málheur), بلاء *bla*, — مُحْنَّةٌ *mah'na*,
— مُصَيْبَةٌ *mociba*.

Épris, عَاشَفَ *âacheq*, — مَغْرُومٌ *mar'roum*.

Éprouver (mettre à l'essai). J'éprouve, *nejerreb* ;
j'ai éprouvé, *jerrebt* ; il a éprouvé، جَرَبَ *jerreb*.

Épuisement (faiblesse), ضعف *d'oâf*.

Épuiser (tarir), نَشَبَ *nevchef*. || (vider), فَرَغَ *ferrer'*. || (affaiblir), ضعف *d'aâf*.

Épuration, تصفيّة *tesfîa*.

Épurer, يصْبِيَ *çaffa*, aor. يصْبِيَ *içaffî*.

Équarrir (une poutre, une pierre), رَبْعَ *rebbaâ*. ||
(dépouiller un animal), سلخ *slakh*.

Équarrisseur, سلّاخ *sellakh*, pl. بَنَان *in*.

Équerre, مسْطَرَّة *mest'ra*, pl. مسَاطِرَ *msat'er*.

Équilibre, معادلة *mizan*, — ميزان *moâdela*.

Équilibrer, عَدْلٌ *âddel*. || S'équilibrer, تَعَدِّل *tâddel*.

Équitation, رَكُوبُ الخيل *rekoub elkheil*, —
فِروسيّة *ferouciya*.

Équité, عدل *âdl*, — إنصاف *inçaf*.

Équivalent, مساوي *msaoui*, — عوض *âoud'*.

Ere (chrétienne), عام المسيحي *ām elmacih'*. ||
 (musulmane), عام الهجرة *ām elhejra*.

Ériger. J'érigé, *nənqob*; j'ai érigé, *nəqabt*; il a
 érigé, نصب *nəcab*.

Ermitage, خلوة *kheloua*.

Ermite, راهب *raheb*, pl. رهبان *rouhban*.

Errant, هايم *haïm*, — سايم *saiem*.

Errata, تصحيح الغلط *tesh'ih' elr'e'lət'*.

Errer. Il erre dans le monde, يطير في الدنيا
ihim feddounia.

Erreur, غلط *r'elt'*. Vous êtes dans l'erreur, راك
 غالط *rak r'alet'*.

Érudit, عالم *ālem*, pl. علماء *āoulama*.

Érysipèle, حمراء *h'omra*.

Escadre (flotte), عمارة *āmara*, pl. عمائر
āmaïr.

Escalade, تسلق *techbit'*, — طلوع *t'elouâ*.

Escalader. J'escalade, *netchebbet'*; j'ai escaladé,
techebbet'; il a escaladé, تسلق *techebbet'*.

Escale (faire), رسى *ressa*, aor. يرسى *iressi*.

Escalier, دروج *drouj*.

Escamoter. Il a escamoté, شلوش *chelouech*.

Escamoteur, شلاوشى *chelaouchi*, pl. شلاوشيات *chelaouchiya*.

Escargot, جغلال *jor'lal*, — بو جغلّو *bou jer'lello*.

Escarpé, واعر *ouair*, f. ةـ *a*, pl. يـن *in*.

Escarpolette, جعلولـة *jâloula*, pl. جعالـل *jâalel*.

Esclave, عبد *abd*, pl. عبـيد *âbid*, — مملوك *memlouk*, pl. مـالـيـك *memalik*.

Escorte, مخازـنـيـة *mekhazniya*.

Escroc, حرامـي *h'arami*, pl. اولادـ الحـرام *oulad elh'aram*, سـرـافـ *serraq*, pl. يـن *in*.

Espace (de terrain), مـسـافـة *msafa*. || (de temps), مـدـة *moudla*. Dans l'espace de deux mois, في مـدـة شـهـرـيـن *si mouddet chahrein*.

Espacer (élargir). Il a espacé, وسـعـ *ouessaâ*.

Espagne, سـبـانـيـة *sbania*.

Espagnol, سـبـانـيـوـل *sbanioul*, f. ةـ *a*.

Espece (sorte), فـوـعـ *nouâ*, pl. انـوـاعـ *anouââ*, طـبـعـ *t'ebâ*, pl. طـبـوـعـ *t'ebouâ*.

Espérer. Il a espéré, رـجـاـ *reja*, صـبـرـ *sber*, — الـيـ يـصـبـرـ *amel*. Celui qui espère obtient, اـمـلـ *amel*. Celui qui espère obtient, يـنـالـ *elli iesber inal*. J'espère qu'il fera beau, يـنـالـ *in al*. إنـشـاءـ اللهـ يـكـونـ الـحـالـ مـلـيـحـ *in cha allah ikoun elh'al melih'*.

Espiègle, شـيـطـانـ *chit'an*, pl. شـيـاطـيـنـ *chiut'in*.

Espion, جـاسـوسـ *jacous*, pl. جـاسـيـسـ *jouacis*.

Espionner. J'espionne, *netjesses*; j'ai espionné, *tejessesest*; il a espionné, *تَجَسِّسَ tejesses*.

Esplanade, *fesh'a*, — *بطحة both'a*.

Espoir, امل *amel*, — رجاء *raja*.

Esprit (souffle), روح *rouh*. || (intelligence), عفل *âqel*, pl. عقول *âqoul*. Qui a de l'esprit, عافل *âaqel*, — مولى عفل *moula âqel*.

Essai, تجربة *tejrib*, — تجريب *tejriba*.

Essaim, بُرْف *serg*, pl. بُرْف *efrag*.

Essayer. J'essaye, *nejerreb*; j'ai essayé, *jerrebt*; il a essayé, *jerreb*.

Essence, عطر *âl'r*, coll. عطريّة *ât'riya*. Il vend des essences, يبيع العطريّة *ibâa elât'riya*.

Essentiel (l'), لا صل *elacel*.

Essor (il a pris son), طار *t'ar*, aor. يطير *it'ir*.

Essoufflé, لاهث *laheth*, — ملحوت *melhouth*.

Essouffler, ضيق النفس *d'egyeq enness*. || Être essoufflé, لاهث *leheth*.

Essuie-main, منشف *menchef*, — منديل *mendil*.

Essuyer. J'essuie, *nemsah'*; j'ai essuyé, *msah't*; il a essuyé, مسح *msah'*. Essuyez vos larmes, امسح دموعك *emsah' dmouâk*.

Est, شرف *cherq*. || De l'est, شرفي *cherqi*.

Estafette (courrier), سيار *seyyar*, pl. ة a.

Estampille, طوابع *t'abaâ*, pl. *t'ouabaâ*.

Estimation, تقويم *teqouîm*, — تغدير *teqdir*.

Estime, فدر *qedr*, — قيمة *qima*, — عَزْرٌ *âzz*.

Estimé, مفدر *mqaouem*, — مفوم *mqedder*. Un homme estimé, رجل مفدر *rajel mqedder*.

Estimer. Cet homme vous estime, هذا الرجل يعتزكم *had errajel iâzzek*. || (évaluer). Combien estimatez-vous cette maison ? فدّاش تفّوم هذه الدار *qeddach teqaouem had eddar*.

Estomac, معدة *mâda*.

Estrade, منبر *menber*, pl. *mnaber*, — سرايدر *srir*, pl. *sraîr*.

Estropié, سافاط *saqat'*, — عايب *âayeb*.

Estropier (s'). Il s'est estropié, تسقط *tseqqet'*.

Et (conj.), و *ou*.

Étable, اصطبل *est'abel* — ات *at*, مراح *mrah'*, pl. *est'abel*, pl. *at*, زريبة *zriba*, pl. *zraib*.

Établir, ثبت *thebbet*, — اسس *assess*, — فعد *qââd*. || S'établir dans un pays, توطن *touat't'en*.

Établissement (magasin), حانوت *h'anout*, pl. حوانات *h'ouanet*, — مخزن *makhzen*, pl. مخازن *mekhazen*.

Étage, طبقة *t'abqa*, pl. ات *at*.

Étagère, مرابع *mersaâ*, pl. مرابع *mrafaâ*.

Étai, سند mesned, — تدعيمتة *tedâima*.

Étain, فزدير *qezdir*.

Étalage (d'un marchand), عرض *ârd'*.

Étaler (des marchandises), عرض *âred'*. || (étendre, déployer), برش *ferrech*.

Étalon, بحوله *seh'el*, pl. *seh'oula*.

Étamer. J'étame, *nqezder*; j'ai étamé, *qezdert*; il a étamé, *qezder*.

Étameur (ferblantier), فزاري *qezadri*, pl. & a.

Étancher (la soif), نحي العطش *nah'h'a elât'ech* (aor. ينحي *inah'h'i*).

Étang, غدیر *r'edir*, pl. *r'edair*. || (salé), سبخة *sebkha*, pl. سبخ *sbekh*.

Étape, منازل *menzel*, pl. *menazel*, — فنافات *genaq*, pl. *genaqat*.

État (condition, position, situation), حال *h'al*, pl. احوال *ah'oual*, — حالة *h'ala*, pl. ات *at*.

Il est dans un mauvais état, راه بي حالة دونيّة *douniya*. || (profession, métier), *rah si h'ala douniya*. — صناعة *cenâa*, pl. ات *at* et صناع *cenaiâ*, — حرفه *h'erfa*. Votre état? اش صنعتك *ach cenâatek* ou اش حرفة *ach h'ersetek*. || (liste), جرائد *jerida*, pl. جريدة *jeraïd*. || (gouvernement), بايلك *baïlek*, دولة — *douta*.

Étau, زيار *zeyyar*, pl. ات *at*.

Étayer. Il a étayé, دعم *dââm*, — سند *senned*.

Et cætera (en abrégé : etc.), وغيرها *ou r'eirho*, — الى اخره *ila akhirih* وغيرو ذلك *ou r'eir d'alika*, — (par contraction : آلنخ).

Été, بصل الحر *ceys*, — صيف *facel elh'arr*.

Éteignoir, مطعایة *met'saïa*, pl. ات *at*.

Éteindre. J'éteins, *net'sî*; j'ai éteint, *t'sît*; il a éteint, اطفى *t'sa*. || S'éteindre, *ent'sa*.

Étandard, سنجاف *senjaq*, pl. سناجف *snajeq*.

Étendre (du linge). Il a étendu, نشر *necher*. || (allonger), مد *medd*. || (étaler), جرش *ferrech*. || S'étendre, امتد *emtedd*, — اذتشر *entecher*.

Étendu (linge), منشور *menchour*. || (allongé), ممدود *memdoud*. || (vaste), واسع *ouaçâ*.

Étendue, وسع *ouçâ*. || (en longueur), طول *t'oul*. || (durée), مدة *moudda*.

Eternel (adj.), دائِم *daîm*, — خالد *khaled*. || L'Éternel (Dieu), الله *Allah*.

Éternellement, دائِماً *daîmen*.

Éterniser, دوّم *daouem*, — خلد *khelled*.

Eternité, دوام *douam*.

Éternuement, عطسة *ât'sa*, pl. ات *at*.

Éternuer. J'éternue, *nât'ess*; j'ai éternué, *ât'est*; il a éternué, عطس *ât'ess*.

Étinceler, lemaā, - بـرـف *braq*.

Étincelle, cherara, pl. شـرـاـيـر *cherair* et شـرـار *cherar*.

Étiqueter, rechem, - عـلـوـن *âlouen*.

Etiquette, rechma, - عـلـوـان *âlouan*.

Étirer. Il a étiré, مـد *medd*, - طـوـل *t'aouel*, - كـسـل *kessel*. || S'étirer, *tkessel*.

Etoffe, فـمـاش *gomach*.

Étoile, نـجـمـة *nejma*, pl. نـجـوـع *nejoum*, - كـوكـب *koukeb*, pl. كـواـكـب *kouakeb*.

Étonnant, عـجـيب *âjib*, f. ةـأـجـبـا *âja*, pl. عـجـاب *âjab*.
C'est étonnant, يا عـجـبا *ia âjaba*. Ce n'est pas étonnant, ما فـيـه عـجـب *ma fih âjeb*.

Étonné, مـتـعـجـب *metâjjeb*, - مـتـعـجـب *mestâjjeb*, pl. مـسـتـغـرـب *mester'reb*.

Étonnement, عـجـب *âjeb*.

Étonner, حـيـرـر *h'eyyer*, - دـهـشـر *dehhech*. || (s'). Il s'est étonné, تـعـجـب *tâjjeb*, - استـعـجـب *estâjjeb*, - استـغـرـب *ester'reb*.

Étouffer. Il a étouffé, غـمـر *r'emmm*. La chaleur m'étouffe, السـخـانـة غـمـتـنـي *essekhana r'emettni*.

Étoupe (filasse), شـطـبـة *chet'ba*.

Etourderie, غُفْلَةٌ *r'afla*. Tellement il est étourdi ! من كثرة غعلته *men kotret r'afletho*.

Etourdi, غَافِلٌ *r'afel*, pl. يَنْ *in*. || (qui a le vertige), دَاهِيَّةٌ *daikh*, — مَدْوَخٌ *mduouekh*, pl. يَنْ .

Étourdir. Il étourdit, *idaouekh*; il a étourdi, دَوْخَةٌ *daouekh*.

Étourdissement, دُوْخَةٌ *doukha*.

Etourneau, زَرَازِرٌ *zerzour*, pl. زَرَازِرَاتٍ *zrazer*.

Etrange, غَرِيبٌ *r'erib*, — عَجِيبٌ *âjib*.

Etranger, بَرَانِي *berrani*, pl. بَرَانِيَّةٌ *berraniya*, غَرِيبٌ *r'erib*, pl. غَرِيبَاءٌ *r'erba*.

Etrangeté, بُجُوبَةٌ *âjouba*, pl. أَجَابِيَّةٌ *âjaib*.

Étranglé, مَخْنُوفٌ *makhnouq*, f. ةَنْ *a*, pl. يَنْ *in*.

Etranglement, خَنَافٌ *khenaq*.

Etrangler. Il étrangle, مَخْنَفٌ *iekhnoq*; il a étranglé, خَنَفٌ *kheneq*.

Être (créé, créature), مَخْلُوفٌ *makhlouq*, pl. ات *at*, — خَلِيفَةٌ *khalaïq*, pl. خَلِيفٌ *khalaïq*.

Être. Je suis, رَانِي *rani* (m. à m. : vois-moi); tu es (masc.), رَاكِ *rak*; tu es (fém.), رَاكِي *raki*; il est, رَاهِي *rahi* ou *raho*; elle est, رَاهِي *rahi* ou رَاهَا *raha*; nous sommes, رَانَا *rana*; vous êtes, رَاكُمْ *rakoum*; ils sont, رَاهُمْ *rahoum*. — Je serai, ذَكُونٌ *nkoun*; tu seras (masc.), تَكُونٌ *tkoun*;

يكون tu seras (fém.), تكوني *tkouni*; il sera, *ikoun*; elle sera, تكون *tkoun*; nous serons, تكونوا *nkounou*; vous serez, تكونوا *tkounou*; ils ou elles seront, يكونوا *ikounou*. — J'étais ou j'ai été, كنت *kount*; tu étais ou tu as été, كنت *kount*; tu étais (f.), كنت *kounti*; il était, كان *kan*; elle était, كانـت *kanet*; nous étions, كنـنا *kounna*; vous étiez, كنتـوا *kountou*; ils ou elles étaient, كانوا *kanou*. — Sois (masc.), كونوا *koun*; sois (fém.), تكوني *kouni*; soyez, كونـوا *kounou*. — Étant (masc.), كاين *kaïn*; étant (fém.), كاينـة *kaina*; étant (plur.), كاينـين *kainin*. — Je veux être, نحب تكون *neh'abb nkoun*; je voudrais être, ما ذا بـ، تكون *ma da biya nkoun*.

Étreindre (serrer), زـير *zeyyer*. || (embrasser), تعانفـوا *âaneq*. Ils se sont étreints, تعانفـوا *tianqou*.

Étreinte (embrassade), تعنيفة *tâniqa*.

Étrenne (cadeau), هديـة *hediya*, pl. هداـيا *hedaïa*.

Étrier, رـكـاب *rekab*, pl. اـت *at*.

Étrille, مـحـكـة *meh'akka*, pl. اـت *at*.

Étriller (un cheval). Il a étrillé, حـكـ *h'akk*.

Étrivière, سـيرـالـرـكـاب *seir errekab* (courroie de l'étrier).

Etroit, ضيق *diyeq*, f. ةـ *a*, pl. يـن *in*.

Etude, فـراـيـة *geraīa*, — تـعـلـيم *taālim*. Salle d'étude, بـيـت الـفـرـايـة *beit elgeraīa*, — بـيـت التـعـلـيم *beit ettaālim*.

Etudiant, طـالـب *t'aleb*, pl. طـلـبـة *t'olba*.

Etudier. J'étudie, *netállem*; j'ai étudié, *tállemt*, il a étudié, تـعـلـم *tállem* ou فـرـا *qra* (aor. *iqra*).

Étui, جـعـبـة *jába*, pl. جـعـاب *jáab*.

Etuve, حـمـام *l'ammam*, pl. اـت *at*.

Eunuque, مـخـصـي *mokhei*, pl. يـن *in*.

Européen, فـرـجـي *frenj*, — روـمـي *roumi*, pl. روـمـا *rouama*.

Eux, هـمـ *houm*, — هـما *houma*.

Évacuer (abandonner), تـرـك *trak*. || (vider), بـرـغ *ferrar'*.

Évader (s'). Il s'est évadé, هـرب *hareb*.

Évaluation, تـفـوـيم *teqouim*.

Évaluer. Il a évalué, فـوـم *qaouem*.

Évangile, اـنجـيـل *enjil*, pl. انـجـيـل *anajil*.

Evanouir (s'). Il s'est évanoui, تـغـاشـى *tr'acha*; طـحـت تـغـاشـيـت *tr'achit* ou متـغـاشـي *tol't metr'achi*.

Évanouissement, مـغـاشـيـة *mr'achia*, — غـشـوة *r'echoua*, — غـشـيـان *r'echian*.

Évaporation, تَعْوِير *tesouir*.

Évaporer (s'), بَوْر *faouer*.

Evasion, هَرْبَة *herba*, هَرُوب *heroub*.

Eve, حَوْا *h'aoua*, أَمْنَا حَوْا *oummena h'aoua* (notre mère Ève).

Éveillé, فَاطِن *faten*, f. ةَيْن *a*, pl. يَنْ *in*.

Eveiller, نَوْض *naoued'*, بَطْن *setten*, ذَبَّه *nebbeh*.

Éveiller (s') (au prop. et au fig.). Je m'éveille, *nesten*; je me suis éveillé, *stent*; il s'est éveillé, *sten* (syn. : اذْتَبَه *entbeh*, il s'est éveillé, il s'est aperçu; يَنْتَبَه *ientbeh*, il s'éveille, il s'aperçoit).

Événement, حَادِثٌ *h'adetha*, pl. حَادِثاتٍ *h'ouadeth*, وَفَاعِتَةٌ *ouaqâa*, pl. وَفَاعِيَعٌ *ouqaiâa*.

Eventail, مَرْوَحَةٌ *merouh'a*, pl. مَرَاوِحٌ *mraouah'*. مناش *mnechcha*, pl. mnach.

Eventer (quelqu'un), رُوح *rououah'*. || (s'), ذَنْن *neten*.
trououah'. || (se gâter), ذَنَنْ *neten*.

Eventrer, شَفَ الْبَطْن *baâj*, بَعْج *chaqq elbet'en*.

Évidemment, بلا شَك *bla chekk*, بالْتَحْفِيف *bettah'qiq*.

Évidence, بَيَان *beïan*, حَقْيَفَةٌ *h'aqîqa*.

Évident, — بَيْنٌ *baien*, — ظاهر *d'aher*. C'est une chose évidente, حاجة ظاهرة *h'aja d'ahera*.

Éviter, — اجتنب *ejteneb*, — هرب *hereb*.

Ex (particule exprimant l'état antérieur) se rend par كان *kan*: Ex-cadi, فاضي *qadi kan*.

Exact, مدقق *modeqeq*, f. شا *ša*, pl. ين *in*. || (vrai), صحيح *çah'ih'*, f. شا *ša*, pl. صالح *ceh'ah'*.

Exactement, بالميزان *belmisan* (m. à m. : avec la balance, la mesure), — فد فد *qedd qedd*.

Exactitude, دقة *deqqa*, — تدقيق *tedqiq*, — ضبط *d'obt.* || (vérité), صحيح *çah'h'*.

Exagération, زيادة *ziada*, — إفراط *ifrat'*.

Exagérer. Il a exagéré, زاد *sad*, aor. يزيد *izid* (av. في *fi*), كبار *kebber* — في *fi*.

Examen, امتحان *emtilhan* — تغليب *teqlib*.

Examiner. J'examine, *neqelleb* ou *nmeyyez*; j'ai examiné, *qellebt* ou *meyyezt*; il a examiné, *qelleb* ou *meyyez*. (On dit encore: نظر *nd'er*. J'examine votre affaire, دعوتك *dáoutek*, راني ننظر في *dáoutek*.)

Excédent; زيادة *zaid*, — زاده *ziada*.

Excéder, تعتدى *-* بمحوز *ijous*, جاز *jas*, aor. *taâdda*, aor. يتعدى *itaâdda*.

بايف — ملبيح بالزاب *mlih' bezzaf*, — من الغاية *men elr'aya*.
faïq, — من

إلا — من غير *men r'eir*, — *r'eir* غير من دون *men doun*.
illa, — من سوى *sioua*,

يستثنى استثنى *estethna*, aor.
istethni.

Exception, استثناء *istithna*. Sans exception,
من غير استثناء *men r'eir istithna*.

Excès, زيادة *ziada*, — غاية *r'aia*. A l'excès,
للحالية *lelr'aia*. || (violence), شدة *chedda*, —
زور *zour*. || (débauche), فساد *fsad*.

Excessif, شديد *chedid*, — خارج من الحد *kharej*
من الحد *elh'add* (m. à m. : sortant de la limite).

Exciter. Il a excité, حرض *h'arrech*. Tu les as
excités l'un contre l'autre, حرضت بينهم *h'arrecht beinhoum*.

Exclude. Il a exclu, منع *menaâ* (av. *men*), —
نفى *nefa*, aor. ينفي *ienfi*.

Exclusif, مخصوص *khass*, — خاص *makhçous*.

Excrément, خراء *khera*, — بحاسة *nejaça*.

Excusable, معذور *mâd'our*, f. ة a, pl. ين *in*.

Excuse, عذر *eud'r*, — اعتذار *âtid'ar*.

Excuser. J'excuse, *nâd'er*; j'ai excusé, *âd'ert*;
il a excusé, *âd'er*. Excusez-moi, اعذرني *audrni*

âd'erni. — On peut encore dire : اسْمَحْ لِي *esmah' li* (pardonnez-moi).

Exécration, كراهـة *kraha*.

Exécrer. Il a exécré, كـرـهـ *krah*.

Exécuter. J'exécute, *neqd'i*; j'ai exécuté, *qed'it*; il a exécuté, فـضـى *qed'a*. || (faire mourir). Il a exécuté, قـتـل *qtel*. Il a été exécuté sur la place du marché، فـتـلـوـهـ في رـحـبـةـ السـوـفـ *qetlouh si rah'bet essouq*.

Exécution, تمام *temam*, — تـنـعـيـذـ *tenfid'*. || (peine capitale), قـتـلـ *qtel*.

Exemplaire (d'un livre), نـسـخـةـ *noskha*, pl. نـسـخـ *nsokh*.

Exemple, مـثـالـ *methel*, pl. امـثـالـ *emthal*, — مـثـلاـ *mithal*, pl. اـتـ *at*. Par exemple, مـثـالـ *mathalen*. Suivez son exemple، تـبـعـهـ *tebbáho* (suivez-le); سـرـ سـيـرـتـهـ *sir sirtho* (conduisez-vous comme il se conduit).

Exempté, مـكـرـرـ *meh'arrer*, f. ةـاـ *a*, pl. يـنـ *in*.

Exempter (de l'impôt), حـرـرـ منـ الغـرـامـةـ *h'arrer men elr'orama*.

Exemption, تـكـرـيرـ *tah'rir*.

Exercer (dresser), عـلـمـ *âllem* — درـبـ *derreb*, || S'exercer, تـدـرـبـ تـعـلـمـ *taâllem tederreb*.

- Exercice**, عمل *āmel*, — خدمة *khedma*. ||
Faire l'exercice (soldat), حرب *h'arreb*.
- Exhalaison**, وحّة *souh'a*, pl. ات *at*.
- Exhiber** (présenter, montrer, faire voir). Il a exhibé, فدم *qeddem*, — ورى *ouarra*, aor. يوّري *iouarri*, — نعت *nā'at*.
- Exhortation**, وصاية *ouçaïa*, — ترغيب *terr'ib*.
- Exhorter**, وصى *ouassa*, aor. يوصي *iouassi*, — رغب *rer'r'eb*, — وعظ *ouād'*.
- Exiger** (obliger à), لزمر *lezzem* (av. د *bi*).
- Exigu**, ضيق *d'iyeq*, — فليل *qelil*.
- Exil**, نفيان *neftan*.
- Exilé**, منفي *menfi*, f. ة *a*, pl. ين *in*.
- Exiler**. Il exile, *ienfi*; il a exilé, نفى *nfa*; il a été exilé, نفوه *nfaouh*; il s'est exilé, نفعى روحه *nfa rouh'o*.
- Existence**, حياة *h'aiat*, — عيشة *āicha*.
- Exister** (être), كان *kan*, aor. يكون *ikoun*. || (vivre), عاش *āach*, aor. يعيش *iāich*.
- Exorbitant**, بوف الحد *souq elh'add*.
- Exorciser**, عزّم *āzzem* (av. على *āla*).
- Exorcisme**, تعزيم *tāzim*.
- Expédient**, حيلة *h'ilā*, — تاويل *taoui'l*. Il m'a suggéré un expédient, دبر لي حيلة *debber li*

h'ila. Trouvez-moi un expédient, — اعمل لي تاویل aâmel li taouîl.

Expédier. Il a expédié, — بعث bâts, — رسّل rsel, وسف ouaceq (charger des marchandises).

Expéditeur, — باعث baâts, — راسل racel, — واسف ouaceq (chargeur).

Expédition (excursion, coup de main à la guerre), — غازية r'azia, pl. غوازي r'ouazi. || (d'un acte), نسخة noskha. || (envoi), بعث bâts.

Expéditionnaire (colonne), — محلّة meh'alla, pl. امّحال meh'all. Où est campée la colonne ? واین حطّت المحلّة ouein h'attet elmeh'alla. || (copiste), نسخ nessakh, pl. in. || (expéditeur), باعث baâts, — واسف ouaceq.

Expérience (essai), — تجربة tejriba, pl. التجارب tjareb. || (perspicacité), حذافة h'adaqa.

Expérimenter. Il a expérimenté, — جرّب jerreb.

Expert, — معلم mállem, pl. بين in.

Expertiser (évaluer). Il a expertisé, — فوّم qauem.

Explication (sing. et plur.), — تفسير tefsir, — تفہیم tefhim.

Expliquer. Il m'a expliqué l'affaire, — بستّر لي fesser li eddâoua, — وجھمني بي الفضيّة — الدّعوة fehhemni felqed'iya.

Exploitation (d'un domaine), استغلال *istir'lal*.

Exploiter (une terre), حرث — استغلال *ester'ell*, — *h'areth*. || (tirer profit), انتفع *entesaâ* (av. بـ *bi*).

Explorer (un pays), حوس في البلاد *h'aoues felblad*.

Explosion, طرطفة *t'ert'eqa*.

Exposé (compte rendu), معروض *mâroud'*.

Exposer (mettre en vue), عرض — ورى *âred'*, — *ouarra*, aor. يوّري *iouarri*.

Exposition (étalage), عرض *ârd'*. || Exposition universelle, دار العرض *dar elârd'*.

Exprès (adv.), بالقصد *belaani*, — *bel-qesd*. || (messager), سيار *seyyar*, pl. ة a.

Expression (mot), كلمة *kelma*, pl. ات *at*. || (d'un suc), عصر *âqr*.

Exprimer (le suc). Il a exprimé, عصر *âcer*. || S'exprimer (Voir PARLER).

Extérieur (adj.), برازى *berrani*.

Extérieurement, من برازا *men berra*.

Exterminer, اهلك *helek*, — دمر *demmer*.

Extinction, طفو *t'ofou*.

Extirpation, تغليع *teqlüâ*.

Extirper. J'extirpe, *nqellaâ*; j'ai extirpé, *qellaât*; il a extirpé, فلتع *qellaâ*.

Extraction, استخراج *istikhraj*.

Extraire (distiller). Il a extrait, فطر *qatter*. || (faire sortir), خرّج *kherrej*. On lui a extrait la balle, خرّجوا له الترصاص *hherrejou tho erregaca*.

Extrait (participe), مصنوع — خارج *kharej*, *meçnouâ*, f. ة a, pl. ين *in*. || (essence), دوح *rouh*, — عطر *ât'r*.

Extraordinaire, غريب *r'erib*, f. ة a, pl. *r'erab*.

Extrême, شديد *chedid*. || A l'extrême, في *felr'aia*.

Extrémité, — حد طرف *t'ers*, — حـد *h'add*, *r'aiâ*.

F

Fable, مثل *methl*, pl. *emthal*.

Fabricant, صناع *canâ*, pl. *connai*, — معلم صناع *maâllem*, pl. ين *in*.

Fabrique (atelier), دار الصنعة *dar essenââ*, — بيت الخدمة *bit elkhedma*.

Fabriqué, مصنوع *mesnouâ*, f. ة a, pl. ين *in*.

Fabriquer, صنع *cenaâ*, — عمل *âmel*.

Façade (d'une maison), وجه الدار *ouejh eddar*.

Face, وجه *ouejh*, pl. وجوه *oujouh*, — جيحة *jiha*, pl. ات *at*. || En face, في المقابلة *qbala*. || Face à face, فدّام *qoddam*.

Fâché, مغضّش *mr'echchech*, f. مغضّش *ë a*, pl. دين *in*.

Fâcher, غمّش *r'echchech*. || (se). Je me fâche, *netr'echchech* ou *ner'd'eb*; je me suis fâché, *ter'echchecht* ou *r'ed'ebt*; il s'est fâché, تغمسش *ter'echchech* ou *r'ed'eb* (syn.: اغتساظ *er'tad'*, aor. يغتسّ *ier'tad'*).

Facile, ساهـل *sahel*, f. ساهـل *ë a*, pl. دين *in*. C'est facile, حاجة ساهـلة *h'aja sahela*. Ce n'est pas facile, ما شـي حاجة ساهـلة *ma chi h'aja sahela*

Facilité, سهولة *sehoula*.

Faciliter. Je facilite, *nsehhel*; j'ai facilité, *sehhelt*; il a facilité, سهـيل *sehhel*. || (action de), تسيـيل *teshil*.

Façon (manière), طبوع *t'ebâ*, pl. طبوع *t'ebouâ*. || (travail, main-d'œuvre), خدمـة *khedma*. Le prix de la façon, حـق الخدمـة *h'aqq elkhedma*, — حـق الـيد *h'aqq elied* (le prix de la main). || De cette façon, هـكذا *hakda*.

Façonner, خـدم *khedem*, — صـنـع *cenaâ*.

Facteur (postal), بـرـاف الجـوابـات *ferraq eljouabat* (m. à m. : *distributeur des lettres*).

Faction (d'un soldat, etc.), عـسـة *assa'*.

Factionnaire, عـسـاس *assas*, pl. يـن *in*.

Fade (insipide), سـامـط *samet'*, — مـسـوس *messous*, — ما فـيـه بـتـة *ma fih benna* (qui n'a pas de goût).

Fadeur (insipidité), سـماـطـة *smat'a*.

Fagot, حـزـمـة *h'ezma*, pl. اـتـات *at et* حـزـم *h'ezem*.

Faible, ضـعـيـف *d'aif*, f. ةـاـف *a*, pl. ضـعـابـات *d'aaf*.

Faiblesse, ضـعـف *d'oaf*.

Faiblir, ضـعـف *d'aaf*. || (vent), خـفـق *kheff*.

Faience, فـخـار *sekhhkar*.

Failli, بـالـسـ *sales*.

Faillir (manquer). J'ai failli, فـرـيـبـت *qrib kount*; il a failli, فـرـيـبـكـان *qrib kan*.

Faillite, بـلـاسـ *flas*. || Faire faillite, بـلـسـ *fles*.

Faim, جـوـعـ *jouâ*, — شـرـ *cherr*. || (avoir). J'ai ou j'ai eu faim, *jouât*; il a ou il a eu faim, جـاعـ *jaâ*. — On dit aussi: J'ai faim, رـانـيـ بـالـجـوـعـ *rani beljouâ* (je suis avec la faim) ou رـانـيـ جـيـعـانـ *rani jiân*. Il est mort de faim, مـاتـ بـالـشـرـ *mat bechcherr*, — مـاتـ بـالـجـوـعـ *mat beljouâ*.

Fainéantise, *أَجْزَعَةً* *âjez*, — كسل *kecel*.

Faire. Je fais, *nâmel*; j'ai fait, *âmelt*; il a fait,
يُواسي وَاسَى *âmel*, — *ouassa*, aor. عمل
iouassi, — *dar*, aor. يَدِير *idir*, — *qd'a*,
aor. يَفْعُل *ieqd'i*, — *faâl*, aor. يَفْعُل *iefaâl*. — On dit aussi : Je fais, *nouassi*, *nedir*,
naqd'i, *nefaâl*; j'ai fait, *ouassit*, *dert*, *qd'eit*,
faâlt. Que faites-vous ? اش راك تواسي ou تفاصي
ما يبطل شى من الماكلة *ma ibet't'el ch men elmakla*. Il fit le
mort, عمل بروحه ميت *âmel broh'ho miyet*
ou *tedir*. Il ne fait que manger, دار روحه ميت *dar roh'ho miyet*. Il fait
beau aujourd'hui, الحال مليح اليوم *elh'al mlih'*
elioum. Il fait chaud, الحال سخون *elh'al sekhoun*. Il fait froid, الحال بارد *elh'al bared*.
Qu'est-ce que cela vous fait ? وَاش عندك *ouach
ândek*. Cela ne me fait rien, حاجة *h'aja*. Cela n'y fait rien, حاجة *h'aja*. Cela n'y fait rien, حاجة *h'aja*. || Faire ses adieux : Je fais mes
adieux, *nouadâ*; j'ai fait mes adieux, *ouadât*; il a fait ses adieux, وادع *ouadâ*. || Faire le bien,
عمل حسنه *âmel maârouf* ou عمل معروج *âmel maârouf*

āmel h'assana. || Faire du bien (être bon pour la santé) : Cela me fait du bien, هذا ينبعني فضي حوايجه hada iensāni. || Faire ses affaires, فضي حوايجه qd'a h'aouaijho.

Faisandé (flétri), مذبال med'bal, f. ة a, pl.

Faisceau, حزمه h'ezma, pl. ات at et حزم h'ezem.

Fait (action), عمل aimal, pl. اعمال aimal. || (événement), واقعة ouaqâa, pl. وفایع ouqaüü.

Faite (toit), سقوف sqef, pl. سقوف sqouf. || (sommet), راس ras, pl. روس rous.

Fakir, بغير seqir, pl. بقراء fogara.

Falloir. Il me faut, يلزمني ielzemni ; il vous faut, يلزمك ielzemek, etc. — On dit encore, et même plus souvent : لازم lazem (obligatoire) et لا بد لا boudd (pas de dispense). — Il faut que je parte, يلزمني نمشي ielzemni nemchi, ou لا بد نمشي lazem nemchi, ou لا بد نمشي la boudd nemchi. Il ne faut pas que tu viennes, ما تجي شى ma teji ch. Il n'en faut pas davantage, هذا يستحق شى akther men هذا ma iestch'aqq ch ekter men hada. Comme il faut, كما ينبغي kama ienber'i (comme il convient) ou بالطبع bet't'ebâ (très bien).

Falot, جنار fnar, pl. ات at.

- Falsificateur**, زوار *zaouar*, pl. *in*.
- Falsification**, تزوير *tezouir*.
- Falsifier**. Il a falsifié, زور *zaouer*.
- Famélique**, جيغان *jiān*, f. ة *a*, pl. *in*.
- Fameux** (célèbre, renommé), مشهور *mech-hour*.
- Familiariser**, تولّف *touellef*. || (se) وليل *ouellef*.
- Familiarité**, موالفة *moualfa*, موافقة *mouansa*.
- Familier**, مربّي *mouellef*. || (animal), مولّف *merebbi*, f. ة *a*, pl. *in*.
- Famille**, اهل *ahel*, عيال *āial*, — دار *dar*.
Le chef de la famille, موئي الدار *moul eddar*.
- Famine**, شر *cherr*. Année de famine, عام شر *ām cherr*.
- Fanal**, بنار *fnar*, pl. ات *at*.
- Fanatique**, ضيق الدين *d'eyyeq eddin*.
- Fané**, مذبال *med'bal*, f. ة *a*, pl. *in*.
- Faner** (se). Il s'est fané, ذبل *d'ebel*.
- Fanfare**, ذوبة *nouba*.
- Fanfaron** (vantard, hâbleur), مششار *sechchar*.
- Fange** (boue), غرف *r'arga*.
- Fangeux**, في المغرفة *fih el'r'arga* (dans lui la boue).
- Fantassin**, تراس *terras*, pl. *in* ou *trarsa*.

Fantômes, روحانيات *roh'aniyat*, — بازفوغ *baz'rour'*.

Farce (hachis), حشو *h'achou*. || (bouffonnerie), ضحك *d'ah'ak*, — مزح *mazah'*.

Farceur, مضحك *med'ah'h'ek*, — ضوكى *d'eh'ouki*.

Farci, مكشى *mah'chi*, f. ڦا, pl. ين *in*.

Farcir. Je farcis, *neh'chi*; j'ai farci, *h'echit*; il a farci, حشى *h'echa*.

Fard (rouge), حمایر *h'emmar*.

Fardeau, حمل *h'emel*, pl. احمال *h'emal*.

Farder, حمر *h'ammer*. || (se), تحرّر *teh'ammer*.

Farine, دقيق *dqiq*.

Fat (impertinent), حامق *h'ameq*, — زواخ *zaouakh*, pl. ين *in*.

Fatal (funeste), منكوس *menh'ous*, مشوم *mehoum*. — لا بد منه *la boudd menho*.

Fatalité, مكتوب *mektoub*, — فدر *qader*. (Voir DESTIN.)

Fathma, فاطمة *fat'ma* (n. pr. fém.).

Fatigue, عياء *a'ya*, — تعب *taâb*.

Fatigué, عيّان *âyyan*, — تعبان *tâban*, f. ڦا, pl. ين *in*.

Fatiguer (se). Il s'est fatigué, — اعيماً *âya*, — تعب — *tâb*, — شفّى *cheqa*. Je me suis fatigué, اعييت — شفيت — *tâbt*, — تعبت — *cheqbeit*.

Fauchage, حشّ *h'achch*.

Faucher (couper l'herbe). Je fauche, *neh'echch*; j'ai fauché, *h'echchit*; il a fauché, حشّ *h'echch*. || (le blé). Il a fauché, حصد *h'aced*.

Faucheur (d'herbe), حشاش *h'achchach*, pl. حشاشين *h'achchachin*. (De ce pluriel dérive, dit-on, le mot français *assassin*.) || (de blé), حصاد *h'assad*, pl. دين *in*.

Faucille, منجل *menjel*, pl. *mnejel*.

Faucon, الطير الحُرّ باز *baż*, — *etteir elh'orr* (l'oiseau noble).

Faufler (se), دخل نعسة *dekhkhel nefsho*.

Faussaire, زوار *zaouar*, pl. دين *in*.

Faussement, بالذور *bazzour*, — بالكذب *belked'eb*.

Fausser, زور *zaouer*. || (courber), عوج *âaouej*.

Fausseté, زور *sour*. || (mensonge), كذبة *ked'ba*.

Faute, غلطه *r'elt'a*, pl. ات *at*, coll. غلط *r'elat'*, بسدة *fsada*, pl. ات *at*, coll. بساد *fsad*.

Sans faute, بلا غلط — بساد *bla fsad*, — بساد *bla r'elat'*, Criblé de fautes, فيساد كثيير *sik*

elfsad ktir. Sans faute, sans négligence, immuablement, بلا تفريط bla tefrit'.

Fauteuil, كُرْسِيّ *koursi*, pl. *kraça*.

Fauve (de couleur), ازعراء *azaâr*, f. *zaâra*, pl. زعور *zoôr*. || Bête fauve, وحش *ouah'ach*, pl. وحوش *ouh'ouch*.

Faux, زور *zour*. Faux témoignage, خَطَّ مُزَوَّر khatt mzaouer. || (écrit), خَطَّ zaouer khatt. Il a fait un faux en écriture, زور خَطَّ zaouer khatt. || Un homme faux, رجل فليل rajel qlil enniya. || (faucille), منجل menjel, pl. مناجل mnajel.

Faux-fuyant (ruse), حِيلَة *hila*, pl. ات *at*.

Faux monnayeur, مُنْيَّب *mzeyyef*, pl. يبن *in*.

Faux pas, عَثْرَة *âthra*, pl. ات *at*.

Faveur, مُزِيَّة *mziya*. En votre faveur, اعمـل لـي *mziya lik*. Faites-moi la faveur, اـعمل لـي *aâmel li mziya*.

Favorable, favoriser, ساعد *saâd*, aor. *içâad*. Si le temps m'est favorable, إذا ساعدني *id'a saâdni lh'al*.

Favoris, شـلـغـومـة *chelr'oumu*, pl. شـلـغـمـمـة *chelar'em*.

Fébrifuge, دافع الحمى *dafû elh'emma*.

Fécond (pays), خصيـب *khacib*.

Fédération, معاہدة moâheda.

Fée, جنّيّة jenniya, — غولتة r'oula, pl. ات at.

Feinte (artifice), حيلة h'ilâ.

Fêlé, مشغوف mechqouq, f. ة a, pl. ين in.

Félicitations, تهنئة tahniya.

Félicité, سعادة sâada, — برکة baraka.

Féliciter. Je vous félicite, *nbarek lek*; je l'ai félicité, *barekt tho*; il m'a félicité, *barek li*. Je vous félicite de ce que vous avez fait, مبروك ما عملت *mebrouk ma âmelt*. Je vous félicite de la naissance de votre fils, مبروك المولود *mebrouk elmaouloud*.

Fêlure, شففة choqqa, pl. cheqaq.

Femelle, اذئشى entha, pl. اناث inath.

Féminin, موئث mouenneth.

Femme, امرأة mra, pl. نساء nsa ou nsouan. || (épouse), زوجة zaouja, — عيال ayal. || (de chambre), خديمة khedima, pl. ات at.

Fendre (le bois). Je fends, *nfelleq*; j'ai fendu, *felleqt*; il a fendu, **فَلْف** *felleq*. || (le ventre, par exemple). Je fends, *nechoqq*; j'ai fendu, شقّيت *chaqqit*; il a fendu, *chaqq* ou بفر *sger*. || (se). Il s'est fendu, **تعلّف** *tfelleq*, — انشفت *enchaqq*.

Fendu, مشغوف *mechgouq*, f. ةـا, pl. دـين *in.*

Fenêtre, طافة *t'aqa*, pl. طوافي *t'ouaqi*.

Fenouil, بسباس *besbas.*

Fente, شفقة *choqqa*, pl. شفاف *cheqaq*.

Fer, حَدِيد *h'adid*. || (à cheval), صَفِحَةٌ *cesih'a*,
pl. صَفَاهَيْعَ *cefaih'*, — تَسْمِيرٌ *tesmir*.

Fers (menottes). Il est dans les fers, مربوط بالسلسل merbout' besselacel.

Fer-blanc, گەزدەر qezdir.

Ferblantier: فَرْبَلْتِير qezadri, pl. فَرْبَلْتِيرات

Férié (jour), عيد النهاية *nahar áid* (jour de fête).

Fermage, كراء الخوش *kera elh'aouch.*

Ferme, حوش *h'aouch*, pl. احواش *ah'ouach*. Il a pris à ferme, كرى *kra*, aor. يكرى *iekri*. || (adj.), صحیح *cah'ih'*, f. ة *a*, pl. صحاح *cah'ah'*.

Fermé, مغلوف *mar'louq*, — مفجول *meqsoul*, —
مبتلع *mebellaâ*, f. ة a, pl. يبن *in*.

بالثبات - *belgououa, beththbat.*

Ferment (levain), ~~سُمْعَة~~ *khemira.*

Fermenter, تکمیر tekhemmer. ||i (s'agiter), هاج haj, aor. جاییج ihij.

Fermer. Je ferme, *nar'leq*, — *naqsel*, — *nebellaâ*.

J'ai fermé, r'aleqt, — qfelt, — bellaät. Il a

fermé, — *r'aleq*, — غلف *qfel*, — بـلـع *bellaâ*.
 Ferme, — اـفـبـل *ar'leq*, — اـغـلـف *aqfel*, — بـلـع *bellaâ*. || (les yeux), غـمـض عـيـنـيـدـا *r'ammed'ainih*. Ferme les yeux, غـمـض عـيـنـيـك *r'ammed'ainik*. Il a les yeux fermés, عـيـنـيـدـا مـغـمـضـيـن *ainih mr'ammed'in*. || (se). Il s'est fermé, انـغـلـف *enr'eleg*.

Fermeté, — فـوـة *qououa*, — صـحـة *çah'h'a*.

Fermeture, — غـلـفـيـف *r'elij*, — غـلـف *r'elq*. || (bouchon), مـغـلـاف *r'elaq*, — غـلـاف *mor'laq*.

Fermier, — خـمـاسـاـس *khemmas*, pl. خـمـامـسـة *khemamsa*.

Fermoir, — اـفـبـال *qefal*, pl. اـفـبـال *qefal*.

Féroce (homme), فـاسـي *qaci*. || (animal), مـعـتـرـس *mefteres*. Les bêtes féroces, الـوـحـوشـ الـمـعـتـرـسـة *elouh'ouch elmeftersa*.

Ferrant (maréchal), سـمـار *semmar*, pl. يـن *in*.

Ferrer. Il a ferré un cheval, سـمـر *semmer*. || (garnir de fer), حـدـد *h'added*.

Fertile, خـصـيـب *khacib*, f. ةـا *a*, pl. خـصـاب *kheçab*.

Fertiliser, خـصـب *khaççeb*, — عـمـر *âmmar*.

Fertilité, خـصـب *khaceb*.

Férule, عـصـيـيـا *âça*, pl. عـصـيـيـيـا *âci*.

Fervent, عـابـد *âbed*, pl. عـبـادـا *âbbad*.

Fesse, *terma*, *duel* تَمْيِينٌ *termein*.

Festin, *oulima*, pl. *at et* *ulaim*. ولیمة ولايم.

Fête (religieuse), عيد *aīd*, pl. اعياد *aāīad*. ||

(noce), عرس árs, pl. اعراس aáras. || Fête française, جيشطة jicht'a.

Fêter. Je fête, *nâyyed*; nous avons fêté, *âyyedna*; il a fêté, ~~عَيَّدَ~~ *âyyed*.

Fétiche, *جِنْسِيَّة* *cenem*, pl. *اصنام* *açnam*.

Fétide, جایی *faīd*, f. ة a, pl. ين *in-*

Fétidité, — نَتَانَةٌ *netn*, نَتَانَةٌ *netana*.

Fétu (brin de paille), *تبنٌ tebna*, pl. *اتٌ at*.

Feu, *nar*, pl. نیران *niran*, — عافية *âfia*.

Apporte-moi du feu, جِبْ لِي العَابِيَّة jib li elifia. Il a mis le feu à notre maison. شعل

التّارِبَيْ دارنا *châl ennar fi darna*. Il a fait feu sur lui, رَمَى عَلَيْهِ بالبارود *rma âlik bel-*

baroul ou ضربه بالبارود d'erbho belbaroud.
Au feu! الحريقه elh'ariqa. Feu d'artifice,

مرحوم *meh'arqa*, pl. ات *at*. || (défunt), *merh'oum*.

Feuillage, **فِرْجَة** *ouraq* (feuilles).

**Feuille, feuillet, ورقّة ouarqa, pl. ات at,
coll. ورقّه ouraq.**

Feutre، لب lebd.

Fèves, بول soul. Une fève, بولة soula, pl. ات at.

Février, فورار fourar.

Fiançailles, خطب khot'ba (demande en mariage).

Fiancé (nouvellement marié ou à la veille de l'être), عرييس áris. Fiancée, عروسة ároussa. Fiancés (m. et f.), عرايس áraïs. — Quand la jeune fille n'est que demandée en mariage, on dit: مخطوبتي makht'ouba. Ma fiancée, مخطوبتي makht'oubti.

Fibre (de palmier), ليف lif, pl. elias. || (du corps), عرف árq, pl. árouq.

Ficeler. Il a ficelé, ربط rebet'.

Ficelle (en chanvre), خيط صباولو kheit' sbaoulou, فرنب qerneb.

Fiche (piquet), موظف moutheg, pl. مواشف mouatheg.

Ficher. Je fiche, nercheq ; j'ai fiché, recheqt ; il a fiché, رشّف recheq.

Fichu, منديل mendil.

Fictif, موهوم mouhoum, f. ة a, pl. ين in.

Fidèle, صديق çadeq, — صادف cediq, امين amin. || (croyant musulman), مؤمن moumen, pl. ين in.

Fidélement بالـٰيـٰة الصـٰفـٰيـٰة *benniya essaafia*,
بالـٰصـٰدـٰف — *bessedq.*

Fidélité صـٰدـٰفـٰيـٰة — *cedq, niya çafia.*

Fiel, مـٰرـٰرـٰ *mrar, mrara.* || (haine),
بغـٰصـٰنـٰ *bor'd.*

Fiente (d'animaux), زـٰبـٰلـٰ *zebel,* — بـٰعـٰرـٰ *bár,* —
روـٰثـٰ *routh.* || (d'oiseaux), زـٰقـٰقـٰ *zaqq.*

Fier (se). Je me fie à vous, *nettekel âlik*; je me
suis fié à lui, *ettekelt âlih*; il s'est fié à moi,
اتـٰكـٰلـٰ عـٰلـٰيـٰ *ettekel âliya.* Ne vous fiez pas à cet
homme, ما تـٰامـٰنـٰ شـٰى هـٰذـٰ الرـٰجـٰلـٰ *ma tamen ch had errajel.*

Fier, مـٰسـٰتـٰكـٰبـٰرـٰ *metkebber,* — *mestekber.*

Fièrement, بـٰالـٰتـٰسـٰعـٰخـٰة *bennefkhha.*

Fierté, نـٰفـٰخـٰتـٰ *nafkha,* — *tekebbor.*

Fièvre, حـٰمـٰة *h'emma,* — سـٰخـٰنـٰة *sekhana.* Elle
a la fièvre, علىـٰهـٰا الـٰحـٰمـٰة *âliha elh'emma* ou
راهـٰي — علىـٰهـٰا السـٰخـٰنـٰة *âliha essekhana,* راهـٰي
بـٰالـٰسـٰخـٰنـٰة *rahi belh'emma* ou راهـٰي
بـٰالـٰحـٰمـٰة *bessekhana.* || (cérébrale), *h'emma kerabiya.* || (typhoïde), بـٰغـٰلـٰة *bagla.*

Fiévreux (pays), بلـٰدـٰ حـٰمـٰة *blad h'emma* ou
فيـٰهـٰا حـٰمـٰة *blad siha elh'emma.*

Fifre (flageolet), مـٰزـٰمـٰرـٰ *mezmar, pl. mzamer.*

Figé, مُجَمَّدٌ *jamed* — جامد *mjemmed*.

Figer (se), جَمِدَ *jemed*. || (lait), رَابٌ *rab*, aor. بِرُوبٍ *iroub*.

Figues, كَرْمُوسَةٌ *kermous*. Une figue, *kermouça*. || (de Barbarie), كَرْمُوسُ التَّصَارِي *kermous enneçara*, — الْهَنْدِي *elhendi* (le fruit indien). || (figues fleurs), باكُور *bakour*.

Figuier, كَرْمَةٌ *kerma*. (Ce mot signifie proprement *cigne*.)

Figure (visage), وَجْهٌ *ouejh*, pl. *oujouh*. Il a changé de visage, il a perdu contenance, تَبَدَّلَ وَجْهُهُ *tbeddel ouejh-ho*. || (forme, extérieur, aspect), صُورَةٌ *soura*, pl. ات *at*, صِبْعَةٌ — ات *cifa*, pl. ات *at*.

Figurer (dessiner), صُورَةٌ *caouer*. || Se figurer (s'imaginer), تَخَيَّلٌ *tkheyyel*, — ظَنٌ *d'enn*.

Fil, خَيْطٌ *kheit*, pl. خَيْوَطٌ *khiout*. || (de fer ou d'archal), تَالٌ *tal*. || (télégraphique), سَلْكٌ *selk*. خَيْطُ الْمَيْزَانِ *elh'adid*. || (à plomb), الحَدِيدَ *kheit elmisan*. || (tranchant d'une lame), شَعْرَةٌ *chefra*, pl. اشْعَارٌ *echfar*.

Filage غَزْلٌ *r'azel*.

Filament, خَيْطٌ *kheit*, pl. خَيْوَطٌ *khiout*. || (de palmier), لِيْفٌ *lis*.

Filasse (étoupe), شطبة *chet'ba*.

Filature (de soie), معمل الحرير *mâmel elh'arir*.

File (rangée), صبّف *ceff*, pl. صبّوف *cefsouf*. ||
A la file, واحد بعد واحد *ouah'ad bâd ouah'ad*.

Filé, مغزول *mar'zoul*.

Filer (de la laine). Je file, *nar'zel*; j'ai filé, *r'ezelt*;
il a filé, غزل *r'ezel*.

Filet, شبكة شباك *chebka*, pl. شبکه *chebak*. Il les a attrapés d'un seul coup de filet, فيض لهم في يدي *qbed'houm fi chebka ouah'da*. ||
(pour prendre les oiseaux), فيخفة *sekhkha*.

Fileur, غزال *r'azzal*, pl. ين *in*.

Fileuse, غزالات *r'azzala*, pl. ات *at*.

Filiation (arbre de), شجرة *chejra* ou *sejra*, —
توصيل *toucil*.

Fille (jeune), بنت *bent*, pl. بنات *bnat*, —
فحبة طبلة *t'oſla*, pl. ات *at*. || (publique), فحبة *qah'ba*.

Fillette, بنينة *bnita*, — طعيبة *t'jila*.

Filon (d'une mine), عروف *ārq*. pl. عروق *ārouq*.

Filou, خاين *khaïn*, pl. خيان *khyan*, —
سارف سُرّاف *sareq*, pl. sourraq.

Filouterie, خيانة *khiana*, — سرقة *serqa*.

Fils, ولد *ouled*, pl. اولاد *oulad*, بن — *ben* (mis

pour ابن *ibn*), pl.بني *beni*. Mustapha, fils de Mohammed, مصطفى بن محمد *most'afa ben moh'ammed*. || (petit-fils), حفيظ *h'afid'*, pl. ولد لابن — *ould lebn*, — ولد ابني *ould ebni* ou ولد بنتي *ould benti*. || (petite-fille), بنت البنات — *bent elould*, *bent elbent*. Ma petite-fille, بنت ولدي *bent ouldi* ou بنت بنتي *bent bentii*. || (adoptif), ربیب *rebib*, f. ♀ a.

Filtre, فطارة *qet'tara*, pl. ات *at*.

Filtrer. Il a filtré, فطر *qet't'er*.

Fin (mince), رفيف *rqiq*, f. ♀ a, pl. رفاف *rqaq*. || (rusé, adroit), شاطر *chat'er*, pl. شطار *chot'tar*, جيد *h'ili*, pl. بين *in*. || (supérieur), حيلي — *jeyyed*. Drap fin, ملحف جيد *mclf jeyyed*. || (terme), خلاص *khalas*, — انتهاء — *entiha*, — آخر *akher*. A la fin, في لاخر *sel akher*. A la fin de l'année, في اخر السنة *fi akher essena*. A la fin du monde, كيف تنهي وض الاخره *kif tnoud' lakhera*, — *kif tqoum el-qiamma*, يوم الفيامدة — *ioum elqiamma*.

Finalement (enfin), — الحاصل *elh'acel*, *elfaïda*.

Finances, صرف دراهم *drahem*, — *cerf*. Le

وزير المال *ouzir elmal*, ministre des finances.

Financier, صرّاف *cerraf*, pl. *cerarsa*.

Finesse (aisance, amabilité), لطافة *let'afa*, — ظراوة *d'erafa*. || (ruse), حيلة *h'ila*. || (délicatesse), رقة *reqqa*.

Fini (adj.), قامر *tamm*, — كامل *kamel*. || C'est fini ! ما بقى شى *ma bqa ch* (il n'en reste plus), — هذا ما كان *hada ma kan* (voilà tout).

Finir. Je finis, *nkemmel* ou *nkhalles*; j'ai fini, *kemmelt* ou *khallest*; il a fini, كَمِل *kemmel*, — خَلَّص *khalles*, — تَمَّ *temm*.

Fiole (petite bouteille), سباعيل *sboula*, pl. *sbaïl*, — فواردر *qaroura*, pl. *quarer*.

Fioriture, زينة *tezign*, — تزيين *zina*.

Firmament, بلك *felek*, — سماء *sma*.

Firman, جرمان *ferman*, pl. ات *at*.

Fisc, الخزنة *elkhaṣna*, — بيت المال *beit elmal*.

Fissure, شقّة *choqqa*, pl. شفاف *cheqaq*.

Fistuie, نواصر *nacour*, pl. *nouacer*.

Fixation, تعبيه-ن *taiyin*.

Fixe, ثابت *thabet*. || (regard), شاخص *chakhes*, f. شاخص *chakha*, pl. بين *in*.

Fixer (établir, désigner), — جعل *âygen*, — عيّن *jâl*. Je vous ai désigné، عيّنة تك *âyyentek*. Je vous fixe un délai d'un mois، ميعجال شهور *nejâl lek mijal cheher*. || (dévisager). Il l'a dévisagé، وجهر *khazrho fi ouejh-ho*. Pourquoi me dévisagez-vous؟ علاش تخرر *âalach tekhsor fiya*. || (se fixer dans un endroit). Il s'est fixé à Miliana، مليانة *touetten fi meliana*.

Fixité, ثبات *thebat*.

Flaccidité, رخاوة *rekhaoua*.

Flacon, سبولة *shoula*, — فريعة *qreyâa*.

Flagellation, تسويد ط *teçouit'*.

Flageller, سوط *saouet'*.

Flageoler, ارتنج *ertejj*, aor. يرتنج *iertejj*.

Flageolet, جواوف *jaouaq*, pl. جواوف *jouaouq*, — قصبة *qasba*, pl. قصب *qseb*.

Flagrant délit, في حالة الـ *si h'alel el...* || (de mensonge)، في حالة الكذب *si h'alel elked'eb*. || (de vol)، في حالة السرقة *si h'alel esserqa*. — Il vaut mieux rendre cette expression par : « On l'a pris en train de mentir, de voler, etc. »

Flairer (sentir). Je flaire، *nechemm*; j'ai flairé، *chemmit*; il a flairé، شعر *chemm*.

Flamant (oiseau), غُرْنُوف *r'arnouq*.

Flambeau, مصباح *mesbah'*, pl. مصابح *msabah*

Le flambeau des ténèbres, مصباح الظُّلُمات
mesbah' ed'd'olomat.

Flamber. Il a flambé, لَهَب *leheb*, — لَتَهَب *elteheb*, — شعل *chaâl*.

Flamberge (épée), سيف *seif*, pl. سيف *siouf*.

Il a mis flamberge au vent, سَلَ السَّيْف *sell esseif* (il a tiré l'épée).

Flamme, لَهِيب *lehib*, — شَعَالَة *chââla*.

Flammèche (torche), مشعل *mchâl*, pl. مشاعل *mchaâl*, — شَرَارَة *cherrara*, pl. ات *at*.

Flanc, جناب *jeneb*, pl. ejnab.

Flanelle, صوف *cousf* (laine).

Flâner. Il a flâné, حَوْسَ يَتَعَرَّج *h'aoues ietferrej*.

Flaque, قلتة *guelta*, — غَدِير *r'edir*.

Flasque, مُرْخُوب *merkhouf*, f. ة *a*, pl. يَن *in*.

Flatter. Je flatte, *nechkor*; j'ai flatté, *chekert*;
il a flatté, شَكَر *cheker*.

Flatteries, شَكْرَان *chokran*.

Flatteur, شَكَار *chekkar*, f. ة *a*, pl. يَن *in*. Tout flatteur vit aux dépens de celui qui l'écoute,

كُل شَكَار طَمَاع وَكُل مَن يَغْبَلُه مَغْدُور *koull chekkar t'ammaâ ou koull men ieqbello mar'dour*.

Fléau (calamité), ات at et بلية bliya, pl. blaia, — مصيبة مُصيبة mœciba, pl. maçaib. || (d'une balance), ذراع الميزان d'raâ elmizan.

• **Flèche**, نشابة nechchaba, pl. at.

Fléchir (courber), فوس quoues. || (attendrir), حتى h'annen.

Flétri (fané), مذبال ذابل d'abel, — med'bal, f. ة a, pl. in. || (déshonoré), بعض معوض mefd'ouh'.

Flétrir (faner). Je flétris, nd'ebbel; j'ai flétri, d'ebbelt; il a flétri, ذبل d'ebbel. || (déshonorer), طيّح الحرمة — t'ayyah' elh'orma.

Flétrissure (déshonneur), قضى fd'iha, — pl. قضائم fd'aih'.

Fleur, نوارة naouara, pl. at, coll. نوار naouar. || (calice de la fleur), فلب التوار qalb ennouar.

Fleuri, منور mnaouer, f. ة a, pl. in. ين

Fleurir. Il a fleuri, نور naouer.

Fleuriste, بيتاع التوار beyyaâ ennouar.

Fleuve, ويدان ouad, pl. ouiðan, — نهر nahr, pl. anhar.

Flexibilité, ليانة liana.

Flexible, لىين leygen, f. ة a, pl. in. ين

Flocon, كبة kobba, pl. كباب kobeb.

Floraison, تَنْوِير *tenouir*.

Florissant (pays), بَلَاد عَامِرَة *blad âamra*.

Flot, مُوجَّة *mouj*, pl. امواج *amouaj*. Un flot, *mouja*. || A flot, اطاء على وجهه *âla ouejh elma*.

Flotte (escadre), عَمَارَة *âmara*, pl. عَمَائِر *âmaîr*.

Flotter (nager). Il flotte, يَعْوُم *iâoum*; il a flotté, عامر *âam*.

Fluctuation, تَبْدِيل *tebdil*, pl. ات *at*. || (d'un liquide), تَمْوِيج *temouij*.

Fluet, رَفِيف *reqiq*, f. ة a, pl. *reqaq*.

Fluide (adj.), سَابِل *sail*, f. ة a, pl. دَيْن *in*. (On dit aussi يَسِيل *isil*, il coule.)

Flûte (en roseau), فَصْبَر *qas'ba*, pl. فَصَبْر *qs'eb*, جَوَافٍ - جَوَافٍ *jaouaq*, pl. *jouaouq*.

Flux (écoulement), سَيْلَان *seilan*.

Fluxion. Il a eu une fluxion de poitrine, ضربَه الْبَرْدُ *d'erbho elberd fi cedrho*. Il a eu une fluxion de gencives, ضربَه الْبَرْدُ *d'erbho elberd fi snanho*.

Fœtus, جَنِين *jenin*, - درص *ders'*.

Foi (croyance), ايمان *iman*. Qui est de bonne foi, صديق *cediq* ou مولى نِيَّة *moula niya*. Il a la foi, يامن *iamen*.

Foie, كَبِيدَة *kebda*, pl. ات *at*. || Petit foie, كَبِيدَة *kebda*.

kbida. O mon petit foie! (pour dire : ô mon petit cœur!) يا كبيديتى *ia kbidti.* || Maladie de foie, مرض الكبدة *mard' elkebda.*

Foin, فُرْط *gourt.* Une meule de foin, *nader gourt.*

Foire (grand marché), سوْف *souq*, pl. *as'ouaq:* || (diarrhée), جري الكرش *jeri elkerch.*

Fois, مَرْتَيْن *marra*, pl. *at.* Deux fois, *marrtin* ou زوج مرات *zouj marrat.* Une seule fois, مَرْتَة واحدة *marra ouah'da.* Toutes les fois que, كـلـمـا *koullma.* Combien de fois, من مـرـة *qeddach men marra.* Plusieurs fois, souvent, مـرـات عـدـيدـات *marrat âdidat.* Une fois par hasard, مـرـة في زـمـان *marra fi zman.* (Syn. خـطـرة *khat'ra*, pl. *at.*)

Foison (à), بالكثرة *belkethra*, — bezzaf.

Foisonner (abonder). Il a foisonné, *kether.*

Folâtrer, لـعـب زـهـا — *laâb, - zeha*, aor. *iezha.*

Folie, هـبـال *hebal*, — جـنـون *jenoun.* || (passion), غـرام *'eram.*

Follement, كالـمـهـبـول — *belhebal*, *kelmahboul.*

Fomenter (des troubles), نـوـض الـهـول *naoued' elhoul*, نـوـض النـعـاف — *naoued' ennefag.*

Foncé (en couleur), مَغْلُوقٌ *mar'louq*, — اَزْرَقٌ مَخْلُوقٌ *azreq mar'louq*. Bleu foncé.

Foncier (impôt), خِرَامَةُ الارض *r'eramet elard*.

Fonction, وظايف *oud'isf*, pl. وظايف *oud'qif*.

Fonctionnaire, صاحب وظيفة *s'ah'eb oud'isf*, pl. أصحاب الوظائف *as'h'ab eloud'aif*, — متوظف *metouad'd'esf*, pl. بين *in*.

Fonctionner, خدم *khedem*, — مشى *meha*, aor. يمشي *iemechi*.

Fond, فعر البحر *qaâr*. Au fond de la mer, *fi qaâr elbah'ar*.

Fondamental, اصلي *asli*, f. ة a, pl. بين *in*.

Fondant (qui se dissout), ذائب *d'aiib*, f. ة a, pl. بين *in*.

Fondation (base), ساس *sas*, pl. سيسان *sissan* (mis pour اساس *assas*).

Fondé de pouvoir, وكيل *oukil*, pl. oukla, — نواب *naïb*, pl. naouab.

Fondement (base), ساس *sas*. Cela n'a pas de fondement, ما فيه لا راس ولا ساس *ma fih la ras ou la sas*.

Fonder (poser les fondements), اسس *asses*. || (instituer), جعل *jaâl*, — وضع *oud'aâ*.

Fonderie, pl. مسابك *mesbek*, pl. *msabek*.

Fondeur, pl. سبّاك *sebbak*, pl. *in.*

Fondouk, pl. فنادف *fendeq*, pl. *fnadeq*.

Fondre (*se*) (se liquéfier). Il s'est fondu, ذاب *d'ab*,
aor. يذوب *id'oub*. || (faire). Je fonds, *nd'aoueb*;
j'ai fondu, *d'aouebt*; il a fondu, ذوب *d'aoueb*.

Fondrière, حبرة *h'osra*, coll. حبر *h'osfer*.

Fonds (sol), ارض *ard'*, pl. *arad'i*. ||
(capital), راس مال *ras mal*.

Fondu, مذوب *d'aib*, — ذايب *md'aoueb*.

Fontaine (source), عين *aïn*, pl. *âioun*.
|| (artificielle), سبّالة *sebbala*, pl. ات *at* et
سبابيل *sbabil*. || (avec jet d'eau et bassin),
سوارا *saouara*, pl. ات *at*.

Fonte (moulage d'un objet en métal), فراغ *frar'*.

Fontes (de pistolets), فبورة *qebra*, pl. *qebour*.

Forçat, كراكجي *kerrakji*, pl. ة a.

Force, قوّة *qououa*. || صحة *cak'h'a*. ||
بالقوّة, باليسيف *bessif*. Avec force,
belqououa. A force de manger, من كثرة المأكلة *men ketret elmakla*. A force de boire,
من كثرة الشراب *men ketret echcherab*. A toute force,
من كل بد *men koull boudd*. Il m'a frappé de toutes
ses forces, ضربني بجهد *d'rebni bejehdho*.

Forcé (constraint), مخصوص mar'soub, f. مخصوصة 'v
pl. بالسيف علية in, — دين bessif alih.

Forcément, بالسيف bessif, — بالذور bezour.

Forcené, مجنون mejnoun, f. مجنونة 'a, pl. مجانين mejanin.

Forcer (contraindre). J'ai forcé, kellest ou lezzemt; il a forcé, kellef ou lezzem. Je suis forcé de partir, بالسيف على ذمثي bessif áliya nemchi ou لازم ذمثي lazem nemchi. || (une serrure), خلع khelai.

Forer (percer), ثقب theqeb, — نقب neqeb.

Forestier (garde), عساں الغابة ássas elr'aba.

Foret (outil pour percer), مثقب methqeb, pl. مثاقب mthaqeb, — مترقبة berrina, pl. ات.

Forêt, غابة r'aba, pl. غيب r'ieb. La lisière de la forêt الغابة h'add elr'aba ou حد الغابة h'arf elr'aba.

Forfait, ذنب d'enb, — جنائية jenaïa.

Forge, دكان الحداد doukkan elh'addad.

Forger. Je forge, net'erreq; j'ai forgé, t'erreqt; il a forgé طرف t'erreq.

Forgeron, حداد h'addad, pl. دين in.

For intérieur (conscience), ذمة demma, — ضمير d'amir.

Formalité عادة *áda*, pl. عواید *áouaïd*.

Forme (figure), ات *coura*, pl. صورة *cifa*, pl. ات *at*. Sous la forme d'un ange, في *fi ciset mlek*. || (moule), فالب *qaleb*, pl. فوالب *qualeb*.

Former (figurer, façonner). Je forme, *nçaouer*; j'ai formé, *çaouert*; il a formé, *çaouer*.

Formidable (effrayant), مخوب *mekhaouef*.

Fort (forteresse), بُرج *borj*, pl. ابراج *ebraj*. || (solide), ين *qoui*, f. ة *a*, pl. ين *in*. || (au goût), حار *h'arr*. || (habile), شاطر *chat'er*.

Fortement, بالفتوة *belqououa*, بالزور *bezzour*, بالتنزة *bennezh*.

Forteresse (petite ville située sur un plateau), فلعة *qelâa*, pl. ات *at*.

Fortification (rempart), سور *sour*, pl. *souar*.

Fortifier (une ville), حصن *h'acçen*. || (rendre fort), يفووي *qououa*, aor. *iqououi*.

Fortuitement, على غفلة *ála r'afla*.

Fortune (chance), رھر *zather*, سعد *saâd*. La fortune lui est favorable, عنده الزھر *ándho ezzaher*. La fortune lui est contraire, ما عنده *ma ándho saâd*. La fortune est chan-

السعد **يسعد** *ih'aad iah'd'er*
 geante, يَحْضُر وَيَغْيِب *ir'ib*. || (richesse), **مال** *mal*, pl. **اموال** *emoual*, — **رزف** رزف *rezq*, pl. **ارزاف** *erzaq*. Il a de la fortune, **المال** *elmal*, — **برزفه** بَرْزَفَةَ الْمَالِ *berezqha*, — **مولى رزف** مَوْلَى الرِّزْفِ *moula rezq*.

Fortuné, مسعود *meçäoud*, f. ة a, pl. *in*.

Fosse (trou en terre), حبورة *h'ofra*, pl. *at*. || (tombe), فبور *qeber*, pl. *qebour*.

Fossé, خنادف *khendeq*, pl. *khenadeq*.

Fossette (au visage), غرزة *r'orza*, pl. *r'erez*.

Fossoyeur, حفار الفبور *h'offar elqobour*.

Fou, مهبول *mahboul*, f. ة a, pl. *in* ou مهابل *mehabel*. || (devenir fou). Je deviens fou, *nehbel*; je suis devenu fou, *hebelt*; il est devenu fou, هبل *hebel*. Elle m'a rendu fou, هبّلتنی *hebbelètni*.

Foudre (tonnerre), صاعفة *caïqa*, — **رعدة** *râda*.
 || (futaille), بتّية *bettiya*, pl. *btati*.

Foudroyer, صعف *çaâq*.

Fouet, شطرب *chot'reb*, pl. *chet'areb*. || (cravache), فرابع *qerbaj*, pl. *qrabej*. || (verge), سوط *saout'*, pl. *souat'*. Il lui a donné le fouet, سوط *saoutho*.

Fouetter. Je fouette, *n̄saouet'*; il a fouetté, سوط *saouet'*.

Fougue, هيجان *hijan*, — حميّة *h'amiya*.

Fougueux, حامي *h'ami*. || (cheval), فلوف *gelouq*.

Fouiller, فتش *fettech*, — فرکت *ferket*.

Fouilles, حفريات *h'afir*, — تفتيش *teftich*.

Fouine, فرفدون *qerqedoun* — زردي *zerdi*.

Foulard, محرمة *mah'rema*, pl. محارم *mah'arem*.

Foule, غاشي *r'achi*. Il y avait grande foule, كان غاشي كثير *kan r'achi kthir*.

Fouler (le blé). Je foule, *nedres*; j'ai foulé, *drest*; il a foulé, درس *dres*. || (aux pieds), عفس *âses* (av. على *âla*). || (se). Je me suis foulé le pied, تملمست من رجلي *tmelmest men rejli*.

Foulure, تملميزة *temelmiza*, — بعض *fâs*.

Four (à pain), كوشة *koucha*, pl. كوش *houech*, — بفرن *fern*, pl. ابران *efran*.

Fourbe, مكار *makkar*, — خداع *khaddââ*, pl. ين *in*.

Fourberie, مكر *mekr*, — خديعة *khediâa*.

Fourbir, صقل *ceqqel*, — مسح *msah'*.

Fourbisseur, صفال *çaqqal*, pl. ين *in*.

Fourbu (cheval), سافط *saqat'*.

Fourche, مداري *medra*, pl. مداري *medari*.

Fourchette, فرشيطة *ferehit a*, pl. ات at (en Algérie).

Fourchu (cheval), معلمون *meſlouq*.

Fourmi, نملة *nemla*, pl. ات at, coll. *nemel*.

Fourmilière, غار النمل *r'ar ennemel*.

Fourmillement (picotement), تنميل *tenmil*.

Fourmiller (abonder), كثـر *kether*. || (picoter), نـمل *nemmel*.

Fourneau, کانون *kanoun*, pl. *kouanin*, — نـافـخ *nafekh*, pl. *nouafekh*.

Fournier, کواش *kououach*, pl. *in*.

Fournir. — Voir DONNER, APPORTER.

Fourrage, قـرـط *gourt'*.

Fourreau (gaine), جـوـاـی *joua*, — غـمـد *r'amed*.

Foyer (âtre), وجـاف *oujaq*, pl. ات at. || (de pipe), دـوـاـی *douaiā*, pl. ات at.

Fraction (de tribu), بـرـفـة *ferqa*, pl. ات at.

Fractions (parties de l'unité),كسـور *keçour*.

Fracture,كسـر *kasr*, — تـكـسـير *teksir*. || Réduire une fracture, rebouter, جـبـر *jber*.

Fracturer,كسـر *kesser*. || (une porte), خـلـع *khelaâ*.

Fragile, دـيـتـكـسـرـبـيـ السـاعـةـ *itkesser fissad*.

Fraîcheur, بـرـود *broud*. || (beauté), زـين *zin*.

Frais (nouveau), طري *t'ri*, f. ة a, pl. ين *in*. Des fruits frais, باكهة طریة *sakiha t'riya*. (On dit aussi سخون *sekhoun*, chaud : Du pain frais, خبز سخون *khobz sekhoun*.) — Œufs frais, بارد *bid' melah'*. || (un peu froid), bared, f. ة a, pl. ين *in*. || (dépenses), مصروف *masrouf*, pl. مصاريف *msarif*.

Fraises, توت الارض *tout lard'*, — توت الفاغة *tout elqaâ*.

Framboise, توت شوكي *tout chouki*.

Franc (monnaie), فرڈك *frank*. || (sincère), صادف *cadeq*, f. ة a, pl. ين *in*.

Français, برنساوي *francis*; — فرنسيس *francaoui*, f. ة a, pl. ين *in*. || En français, بالعرنسيستة *belfranciça*, — بالعرنسيستة *belfranciciya*.

France, فرنسا *franca*.

Franchement, وبالنیة *benniya*, — فبالنیة *qbala*.

Il a parlé franchement, فبالتکلم *tkellem qbala*.

Franchir, يجوز *jaz*, aor. جاز *ijouz*, — فقط *qt'aâ*.

Franchise (sincérité), نیة *niya*, — صفاوة *cefaouet elqalb*. || En franchise, franco, القلب *elqalb*. || En franchise, franco, بباطل *bat'el*.

Franco (gratis), بلاشي *bat'el*, بلاشي *bla chi*,
بايلك *bailek*.

Frangie, فتنجیه stoul.

Frappé, *mad'roub*, f. *ša*, pl. *in-šin* مضروب

Frapper. Je frappe, *ned'rob*; j'ai frappé, *d'rebt* ; il a frappé، ضرب *d'reb*. || (à la porte). Il a frappé، دفّد *dagdaq*, — طبّطّب *t'abt'ab*. || (se). Ils se sont frappés، تضاربوا *ted'arbou*.

Fraternellement, كي الحال لا خوة, *kibh'al elakhoua.*

Fraternité, أخوة okhous.

Fraude (ruse), حيلة *hila*, — غش *r'ochch*.

Frauder, خداع *khedaā*, — غش *r'eechch*.

Fraudeur, — خداع kheddaâ, غشاش r'eechchach.

Frauduleux, مغشوش *mer'chouch*. || (écrit, acte), معاشر *mezaouter*.

خوب *جَيِّدٌ* *sejāa*, — **فِزْع** *فِزْعٌ* *fisā*, —
khaouf, — **رَبَّع**, *rūba*.

Fredonner (chanter). Je fredonne, *ndenden*, j'ai fredonné, *denden*; il a fredonné, *denden*.

Frégate, *فِرْقَاتَةٌ* *fregat'a*, pl. *فِرْقَاتٍ* *fraguet'*.

Frein, فاسی الْسِّحَام *fas ellejam.*

Frelater (falsifier), *r'eechh*, — *r'egger*.

Frèle, ضعيف *d'aif*, pl. ضعاف *d'aaaf*.

Frelon, بو زنزن *bou zenzan*.

Frémir, ارتعد *ertâd*, aor. يرتعد *iertâd*. — Voir TREMBLER.

Frémissement, رجفان *rejsan*, — ارتعاد *ertâd*.

Frêne, دردار *derdar*.

Frénésie (délire), جنون *jenoun*, — هبال *hebal*.

Frénétique, مجانين *mejnoun*, pl. مجانين *mejanin*.

Fréquemment, fréquent, كثير *kethir*.

Fréquentation, مخالطة *mekhalta*. La fréquentation des braves gens, مخالطة الناس الملاح *mekhaltet ennas elmelah'*.

Fréquenter. Je fréquente, *nekhalet*; j'ai fréquenté, *khalett*; il a fréquenté, خالط *khalet*. || (se). Ils se sont fréquentés, تحالطوا *tekhaltou*.

Frère, خو *khou* (mis pour اخو *akhô*), pl. *khoua* اخوة *khouti* et خوان *khouan*. Mon frère, خوي *khouia*; ton frère, خوك *khouk*; son frère, خوه *khouh*; son frère (à elle), خوها *khouha*; mes frères, اخوانني *khouani*; ses frères (à lui), اخوانه *khouanhou*; ses frères (à elle), خو من اخوانها *khouanha*. || Frère de lait, خو من البرزولة *khou men erred'aâ*, — الرضاع *khou men elbezzoula*. || Beau-frère, نسيب *nsib*, pl. نسبان *nesban*.

Fpressure, فواد *souad.*

Fret, كراء المركب *kera elmerkeb* (location du navire), — **وسف** *ouesq* (cargaison).

Fréter (un navire), وسف *ouceq* (charger), —
 كرى المركب *kra elmerkeb* (louer le navire),
 aor. يكرى *iekri*.

Frétiller. Il a frétillé، عَشَ، *raâch*.

Friandises, حلاوات *h'alaouat.*

Friche (terrain en), , $\frac{1}{2}$ *bour.*

Friction, frictionner, لک دلک

Frileux, يخاف من البرد *ikhaf men elberd.*

Fringant (cheval), **فلوّف** *qlouq*, pl. *in-*

Fripé, مدربل *mderbel*, pl. يبن *in.*

Fripier, شلافجي *chellaqji*, pl. ةا.

Fripón, حرامي *harami*, pl. اولاد الحرام *oulad elh'aram*.

Frir. Je fris, *neqli*; j'ai frit, *qlit*; il a frit, *فلى qla*; il frit, *يغلى ieqli*.

Frisés (cheveux), مکرکه mkerked, — مکشود mkeehred.

Frissonner. Je frissonne, زَقْبَ لَهْمِي zer'r'eb lah'mi.

Frit, مقلی *meqli*, f. ة a, pl. ين *in.*

Frivole (homme), — طَيْخُبِيْعَ kheffif, — بَلْلِيْطَيْ bellit'i. || (chose), بَاطِنَ bat'el.

Froid (subst.), بَرْدَ berd. J'ai eu froid, بَرْدَتَ brett; j'aurai froid, نَبْرَدَ nebred.

Froid (adj.), بَارِدَ bared, f. ةَرَدَ a, pl. in (pour les choses), — بَرْدَانَ berdan, f. ةَرَدَ a, pl. in (pour les personnes). Il fait froid, الْحَالَ بَارِدَ elh'al bared. J'ai froid, رَانِي بَرْدَانَ rani berdan; nous avons froid, رَانَا بَرْدَانِينَ rana berdanin. تَخْوُضُ الْمَاءَ بَيْنَنَا تَحْمُّمَ tekhaoued' elma binathoum (m. à m. : l'eau s'est troublée entre eux).

Froisser (quelqu'un), غَشَشَ r'achchech,

Fromage, جَبَنَ jeben.

Froment, فَمَحَ gemah'.

Froncer (les sourcils), عَبَسَ ábes.

Fronde, مَقْلَعَ meglá, pl. مَقَالَعَ mgalá, — مَعْقَالَ moágal, pl. مَعَاقِلَ máaguel.

Front, جَبَاهَيْنَ jebin, — جَبَاهَيْهَ jebha. Il a le front de mentir, يَكْذِبُ وَمَا يَسْتَحِي شَىِّ iekl eb ou ma iesteh'i ch (m. à m. : il ment et n'a pas honte). || De front (par devant), مَنْ فَدَامَ mon goddam.

Frontière, حَدَّ h'add, pl. حدودَ h'edoud.

Frontispice (d'un monument), وجه *ouejh*,
pl. وجوه *oujouh*. || (d'un livre), عنوان *anouan*.

Frottement, حک h'akk.

Frotter (essuyer). Je frotte, *nemsah'*; j'ai frotté, *msah't*; il a frotté, ~~مسح~~ *msah'* ou حَكَ *h'akk*, aor. حَكَّ *ih'akk*.

Frotteur (garçon de bain), طيّاب *tīyāb*, pl. *in-*

Fructifier (produire des fruits), themmer.

Frugal, فانع *qanū*, — ~~ئىئىمىس~~ *mesteqnū*.

Frugalité, فناعة — استفـناء *qenaâ*, *estignaâ*.

Fruit, *sakia*, pl. *souaki* (mis pour اثمار *themra* —), *souaki* (mis pour اثمار *athmar*.

Fruitier (marchand), بقال *beqqal*, pl. *in-*
 || (jardin), بحيره *bah'ira*, pl. *beh'aîr*.
 || Arbres fruitiers, شجر العاكية *chejer elfakia*
 ou شجر الغلة *chejer elr'vella*.

Frustrer. Il a frustré, ~~un~~ khesser.

Fugitif, *hareb*, — هربان *herban*.

Fuir. Je fuis, *nohreb*; j'ai fui, *herebt*; il a fui, *هرب hereb*, — *فر ferr*. Il m'a fui (il m'a échappé), *هرب من يدي hereb men ieddi* ou *منع من يدي mnaii men ieddi*.

Fuite, هَرْبَةٌ *herba.*

Fulminer (faire explosion), طرطف *t'ert'aq*.

Fumé (avec de l'engrais), مزبّل *mzebbel*.

Fumée, دُخان *doukhkhan*.

Fumer. Je fume, *nechrob eddoukhkhan*; j'ai fumé, شرب الدُّخان *cherebt eddoukhkhan*; il a fumé, *chereb eddoukhkhan* (m. à m. : *il a bu la fumée*), — تكبيّف *dekkhen*. || (enfumer, jeter de la fumée), دُخن *dekhkhen*. || (engraisser un champ). Il a fumé, زبّل *zebbel*.

Fumeron, مرعوب *merâouba*, pl. *merâoub*.

Il est sec comme un fumeron, هو يابس كالمرعوب *kelmerâouba*.

Fumeur (de tabac), شراب دُخان *cherrab doukhkhan*. || (de hachich), حشائishi *h'achaïchi*, pl. حشائيش *h'achaïches*.

Fumier, زبل *zebel*.

Fumigation, تبخير *tebkhir*.

Fumiger (encenser, aromatiser), بخّر *bekhhher*.

Funérailles, جنازة *jenaza*, pl. جنايز *jenaiż*, — دفينة *desina*, pl. دفائن *desain*.

Funeste, مشوم *mchoum*, f. ذئب *a*, pl. ذئب *in*.

Furet, نموس *nems*, pl. نموس *nemous*.

Fureter. Il a fureté, ذشنث *nechnech*.

Fureteur, ذشناث *nechnach*.

Fureur, — غَضْبٌ *r'edeb*, — غِيظٌ *r'ochch*, — غِيظٌ *r'eyd'*.

Furieux, — مُغْنَثٌ *r'ad'ban*, — غَضْبٌ بَانٌ *mr'ech-chech*, — مُغْتَاظٌ *mor'tad'*, f. ةَّا, pl. دِين *in*.

Furoncle, دَمَالَةٌ *demmala*, pl. دَمَامِلٌ *dmamel*.

Furtivement, بالسُّرْفَةِ *besserqa*.

Fuseau, مَغَازِلٌ *mer'zel*, pl. مَغَازِلٌ *mr'azel*.

Fusée (pièce d'artifice), مَحْرَفَةٌ *meh'arqa*, pl. ات *at* et مَحَارِفٌ *meh'areq*.

Fusil, مَكْحُلَةٌ *mokh'ala*, pl. مَكْحُلَلَةٌ *mkah'el*. Fusil à deux coups, مَكْحُلَةٌ بِنْزُوجٍ جَعَابٍ *mokh'ala bzouj jáab*. Coup de fusil, وجَهٌ بَارُودٌ *oujeh baroud*.

Fusilier, مَكَاحِلِيٌّ *mkah'li*, pl. ةَّا ou دِين *in*.

Fusillade, تُرْفَةٌ *taraqa*.

Fusiller. On a fusillé un soldat, un soldat a été fusillé, توْرَفُوا عَلَى عَسْكَريٍّ *taourqou ála áskri*.

Fusion, تَذْوِيبٌ — ذُوبَانٌ *d'ouban*, — تَذْوِيبٌ *ted'ouib*.

Fustiger. Il a fustigé, سُوتٌ *saouat'*.

Fût (de fusil), سُرِيرٌ *srir*, pl. سُرَايِرٌ *sraîr*. || 'de colonne), عمودٌ *ámoud*, pl. عمودٌ *ômod*.

Fût, futaille, بَتَّيْةٌ *bettiya*, pl. بتاتي *btati*.

Futé (astucieux), حَيْلِيٌّ *h'ilî*.

Futile, futilité, شُغْلٌ ذَرَارِيٌّ *chor'el d'rari*.

Futur (adj.), — آتیي *ati*. مستقبل *mousteqbel*,

|| (fiancé ou nouveau marié), عروس *ârous* et عریس *âris*, f. عروسة *ârouça*, pl. عرايس *âraïs*.

Fuyard, — هرّاب *harban*, — هارب *hareb*, — *harrab*, f. هن *a*, pl. بين *in*.

G

Gâche (de serrure), عین *âïn*, pl. عيون *âïoun*, — رزة *rezza*, pl. رزاز *rezaz*.

Gacher, — خلط *khallet' belma* (il a délayé avec de l'eau).

Gachis (saleté), وسخ *ouçakh*. || (affaire embrouillée), وحلة *ouah'la*.

Gage (mettre en). Je mets en gage, *narhen*; j'ai mis en gage, *rahent*; il a mis en gage, رهن *rahen*.

Gage (nantissement), رهون *rahn*, pl. رهون *rohoun*. || (témoignage), شهادة *chehada*.

Gager (parier), راهن *rahen*, — خاطر *khat'er*. Je vous gage, نراهنك *nerahnek*, — نخاطرك *nekhat'rek*.

Gages (d'un domestique), شاوريه *chahriya*, —

حَقِّ الشَّهَارِ — *h'aqq echchaher*, — **اجْرَة** *ojra*.

اعْطِنِي شَهْرِيٌّ *Donnez-moi mes gages*, **شَهْرِيٌّ**

اعْطِنِي حَقِّ شَهْرِي *aât'ini chahriyti ou* **شَهْرِي**

aât'ini h'aqq chahri.

Gageure (*pari, enjeu*), **مَرَاهِنَة** *mrahena*, —

خَطَار *khet'ar*, — **مَخَاطِرَة** *mekhat'ra*.

Gagnant, **رَابِع** *rabah'*, — **غَالِبٌ** *r'aleb*, f. ♀, pl.

Gagner. Je gagne, *nerbah'*; j'ai gagné, *rbah't*;

il a gagné, *rbah'*, — **غَلَبَ** *r'leb* (il a vaincu, surtout au jeu).

Gai, **مُشْرُوح** *mechrouh'*, — **زَاهِي** *zahi*, f. ♀, pl.

Gaiement, **بِالسُّرُور** *besserour*, — **بِالذِّيْرَاحِ** *belenchirah'*.

Gaieté, **اِذْشِرَاح** *encherah'*, — **زَهُو** *zahou*.

Gain, **رَدْع** *rebh'*, — **كَسْبٌ** *kesb*, — **جَائِدَة** *saida*, pl. **جَوَادِيد** *souaid*.

Gaine, **غَلَافٍ** *r'elaf*, pl. **ات** *at*.

Gala (*festin*), **ولِيمَة** *oulima*, pl. **ات et ات** *at et at* *oulaim*.

Galamment, **بِالظَّرَابَةِ** *bed'd'rasha*.

Galant (*poli*), **ظَرِيفٍ** *d'rif*, pl. **ظَرِيفٍ** *d'raf*. ||

(*amoureux*), **عَاشِفٍ** *âcheq*, pl. **بن** *in*.

Galanterie (*politesse*), **ظَرَابَة** *d'rasha*.

Gale, جرب *jereb.* || Gale bédouine, حبت العرف *h'abb elâreq.*

Galères (bagne), كراكدة *kerraka.*

Galerie (balcon), دربوز *derbouz*, pl. درابز *drabez.*

Galérien, كراكي *kerrakji*, pl. ةا *ta.*

Galette, بشماط *bechmat'*, — كسرة *kesra.*

Galeux, اجرب *ajreb*, f. جرباء *jerba*, pl. جرب *jorb.* (Syn. مجراب *mejrab.*)

Galon (de laine ou de soie), شريط *cherit'*, pl. شرطان *cherait'* et شرایط *chert'an.*

Galop, تذییت *tedniyâ.* Au galop (à franc étrier), يدّنی *idenni.*

Galoper. Je galope, *nedenni*; j'ai galopé, *dennit*; il a galopé, رکض دّنی *denna*, — رکض *rked'.*

Gambade, ذفرة *negza*, — فعْزَة *qefza.*

Gambader, ذفَر *negguez*, — فعْزَر *qefez.*

Gamelle (en bois), ذصعة *gueçâa*, pl. ات *at.*

Gamin, يشیر *ichir*, pl. يشاشرة *ichachra.*

Gandoura, فندوقة *gandoura*, pl. فنادر *guenader.*

Gangrène, سالمه *salma*. Avoir la gangrène, سولم *soulem.*

Ganse, خیة *khiya*, pl. ات *at.*

Gants, تفافشـر الـيد *teqacher elied* (mot à mot : *bas, chaussettes de la main*).

Garance, جـوـدة *sououa*.

Garant, ضـمان *d'amen*, pl. ضـمان *d'omman*.

Garanti, مـضمـون *med'moun*, f. ةـا *ةـا*, pl. يـن *in*.

Garantie, ضـمانـة *d'emana*, pl. ضـمـانـة *d'emaîn*.

Garantir (répondre de). Je garantis, *ned'men*; j'ai garanti, *d'ement*; il a garanti, *d'emen*.

إذا نـضـمـن وـي كـل شـي ana ned'men fi koull chi. || (se). Il s'est garanti de la maladie, تضـمـن من المـرض *ted'emmen men elmered'*.

Garçon, طـبـعـل *t'fol*, pl. اطـبـعـل *at'sal*. || (domestique), خـدـيـم *khedim*, pl. خـدـام *khoddam*. || (célibataire), عـازـب *âazeb*, pl. عـزـاب *âzzab*.

Garde (la), عـسـس *âssa*, pl. ات *at* et عـسـس *âces*. || (gardien), حـارـس – يـن *in*, عـسـاس *âssas*, pl. حـارـس *h'ares*, pl. حـرـاس *h'ourras*. || (d'une épée), رـدـبـالـك فـبـخـة *qebd'a*. || Prenez garde! رـدـبـالـك *rodd balek*, ou simplement بالـك *balek*.

Garde champêtre, عـسـاس الـبـحـص *âssas elsah's*.

Garde-fou, درـبـوز *derbouz*, pl. درـبـوز *drabes*.

Garder (conserver). Je garde, *nah'fed'*; j'ai gardé, *h'afett*; il a gardé, حـفـظ *h'afed'*, – حـرـز *h'arez*,

احكم حرس — *h'ares*. Gardez-moi mon cheval, احْبَطْ لِي عُودِي *ah'kem li aoudi ou* لي عودي *ah'fed' li aoudi*. Dieu vous garde ! الله يَحْفَظُكَ *allah iah'fed'ek*.

Garder (se). Il s'est gardé de cela, تحدّر من هذا *men had' echchi*. Je m'en garderai bien, أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ *aoud'ou billah menho*, — يا حفيظ يا *h'afid'*.

Gardeur (d'animaux), راعي. *raâi*, pl. *râian*.

Gardien, عسّاس — *assas*, pl. *in*, بين *h'ares*, pl. حُرَّاس *h'ourras*.

Gardienne, حارسة *h'arsa*, pl. ات *at*.

Gare! *balek*, fém. بالك، *baleki*, pl. *balekou*.

Gargariser (se). Je me suis gargarisé, تغرغرت *ter'err'ert*; il s'est gargarisé, تغرغر *ter'err'er*.

Gargouiller (entrailles, etc.), فرفر. *qorqor*.

Gargoulette, بقبافة *beqbaqa*, pl. ات *at*, — بسراقة *berrada*, pl. ات *at*.

Gargousse, عمارة المدبوغ *âmaret elmedfaâ*.

Garnement (vaurien), حرامي. *h'arami*, pl. بين *in*.

Garnie (chambre), بيت بالبراش. *beit bel frach*.

Garnir (pourvoir du nécessaire), عَمِّر *âmmer* (av. دَبِّ *bî*). || (meubler), بِرْش *beresh*, *ferrech*.

Garnison, سُكُن *âsker*, — ذوبة *nouba*.

Garniture, عِمَارَة *âmara*, — حَرْج *harj*.

Garrotté, مَكْتَفٍ *mketef*, f. ة a, pl. دَن *in*.

Garrotter. Je garotte, *nekettef*; j'ai garrotté, *ketteft*; il a garrotté, *kettef*.

Gaspillage, تَبَذِيرٌ — تَضَيِّع *ted'iyaâ*, *tebdîr*.

Gaspiller, بَذَرٌ — ضَيِّع *d'iyaâ*, *bed'd'er*.

Gaspilleur, مُبَذِّرٌ — ضَيِّع *d'ayyaâ*, *mobed'd'er*.

Gastrite, حَرْفَةُ الْمَعْدَةِ *h'arget elmâda*.

Gâté (fruit), خَامِعٌ *khamej*, f. ة a, pl. دَن *in*, — باسد *faced* (corrompu).

Gateau, حَلَاوَة *h'alaoua*, pl. ات *at*. || (petits tubes de pâte, remplis de miel), زَلَابِيَّة *zalabiya*. || (aux amandes et au miel), بَغْلَوَة *baglaoua*.

Gâter (détériorer). Je gâte, *nefessed*; j'ai gâté, *fessett*; il a gâté, *fessed*.

Gauche (subst.), شَمَالٌ *chemal*, — يَسَارٌ *içar*.

على *ala echchemal* ou على الشَّمَال *âla echchemal* ou يَسَرِى *eicer*, f. ايسَر *eicer*. || (adj.), يَسَارٌ *içera*. La main gauche, الْيَدُ الْيَسَرِى *clied licera*.

Gaucher, جَلْطَاء *jalt'a*, pl. جُلْطَاء *jalt'a*, f. ة a, pl. دَن *in*, — جَلْطِي *jelt'i*, f. ة a, pl. دَن *in*.

Gaule, عصا طويلاً *âqâ t'ouila*.

Gaz (d'éclairage), فَازْ *gaz* (du franç.). || (fluide gazeux quelconque), روح *roh'*, pl. واحد *arouah'*.

Gaze, عنبر فينر *ânbarguis*.

Gazelle, غُزَالَةٌ *r'ezala*, pl. ات *at* et et *r'ezlan*, coll. غُزَال *r'ezal*.

Gazette, جِرِيدَةٌ *gazit'a*, — جِرِيدَةٌ *journal*, — جِرِيدَةٌ *jerida*.

Gazon, حشيش *h'achich*.

Gazouillement, تَغْرِيدٌ *ter'rid*.

Gazouiller. Il a gazouillé, غَرِّد *r'erred*.

Gelé (glacé), جامد *jamed*, — مَجْمُودٌ *mejemmed*, — منجمد *mounjamed*.

Gelée, جليد *jelid*. || (confiture), معجون *mâjoun*, — رب *robb*.

Geler. Le froid l'a gelé, ضَرَبَهُ الْجَلِيدُ *d'arbho eljelid*. Cette plante a été gelée, هَذِهِ النَّيَادِيَّةُ حَرَفَهَا الْجَلِيدُ *ennebata h'areqha eljelid*. Il gèle, الدَّنِيَا رَاهَا جَلِيدٌ *eddenia raha jelid*.

Gémir. Il gémit, يَنَازِعُ *inazâ*.

Gémissements, نَزَاعٌ *nezaâ*.

Gemme (sel), ملح معدني *melh' muideni*.

Génant (étroit), ضيق *d'iyeq*, f. ة *a*, pl. يَنِين *in*.

Gencive, لُحْمُ الاسنان *lah'am elesnan*.

Gendre, زوج البنت *zaouj elbent* (le mari de la fille), — انساب *nsib*, pl. *ensab* et نسبان *nesban*.

Gêne (pauvreté), ضيف الحال *d'iq elh'al*. Il est dans la gène, راه في الضيف *rah fed'd'iq*. Cet homme est sans gène, هذا الرجل ما يستهكي شى *had errajel ma iesteh'i ch.* Il est sans gène, ما يستهكي شى *ma iesteh'i ch.*

Géné (d'argent), في الضيف *fed'd'iq*.

Gêner (déranger). Je gène, *nâtt'el*; j'ai gêné, *ât't'elt*; il a gêné, *ât't'el*. Ne vous genez pas, ما تستهكي شى *ma testeh'i ch.*

Général (subst.), أمير *amir*, pl. أمراء *omara*. || (adj.), عامر *ámm*, — عمومي *ámoumi*.

Généralement, على اإلاطلاف *ála lit'laq*.

Génération (procréation), توليد *taoulid*. || (race), جيل *jil*, pl. جيال *jial*.

Généreux, كريم *krim*, pl. كرام *kram*, — سخي *sakhi*, pl. اسخيناء *eskhiya*. Un homme généreux, رجل كريم *rajel krim*. La fortune a été généreuse envers lui, جادت عليه الدنيا *jadet álih eddounia*.

Générosité, كرم *karem*, — سخاء *sekha*, — سخاوة *sekhaoua*.

- Genêt**, *guendoul*, — رتم *retem*.
- Genévrier**, *genièvre*, عرقاءار *āriār*.
- Génie** (démon), جنّ *jenn*, pl. جنون *jenoun*. || (talent), عقل *āqel*.
- Génisse**, ريشة *rikha*, pl. ارياخ *riakh*, — عجلة *ajla*, pl. ات *at*.
- Genou**, *rokba*, pl. ركبة *rekaib*.
- Genre** (espèce), صنف *cenef*, pl. اصناف *eçnaf*, — طبع *t'baâ*, pl. طبوع *t'bouâ*. || Le genre humain,بني آدم *beni adem* (mot à mot : *les fils d'Adam*).
- Gens**, *nass*. Gens de bien, ناس ملاح *nass mlah'*.
- Gentil**, ظريف *d'rif*, f. ة *a*, pl. ظراب *d'raf*.
- Gentillesse**, ظراوة *d'rafa*.
- Génuflexion**, ركعة *rekāa*, pl. ات *at*.
- Géographie**, جغرافية *jor'rafia*, — علم تصوير *îlm teçouir* لارض *lard'*.
- Geôle** (prison), حبس *h'abs*, pl. احباس *ah'bas*, سجن *sejn*, pl. سجون *sejoun*.
- Geôlier**, حباس *h'abbas*, pl. ين *in*.
- Géologie**, علم لاراضي *âlm elarad'i*.
- Géomètre**, مهندس *mohendes*, pl. ين *în*.
- Géométrie**, علم الهندسة *âlm elhendsa*.
- Gérance**, تدبیر *tedbir*, — نيابة *niaba*.

- Géranium**, — خَلْيَةٌ *khili*, — عَطْرِشَاهٌ *átrchah*.
- Gérant**, pl. مدّبّر *modabber*, pl. يَنِين *in*, — مدّبّر *naïb*, pl. وكلاع *naouab*, — وكيل *oukil*, pl. وكلاع *ouekla*.
- Gerbe**, فَتَّةٌ *guetta*, pl. فَتَّاتٌ *guetet*.
- Gerboise**, جَرْبُوعٌ *jerbouâ*, pl. جَرْبُوعٌ *jerabâ*.
- Gercé**, مشفوف *mechqouq*, f. شَفَّا *šafa*, pl. يَنِين *in*.
- Gercer**, شَفَّقٌ *chagg*. || (se) اذْشَفَقَ *enchaqq*.
- Gerçure**, شَفَّقَةٌ *choqqa*, pl. شَفَّافَةٌ *cheqaq*.
- Gérer**, تَصْرِيفٌ *debber*, — دَبَّرٌ *decerref*.
- Germain**, شَفَّيْفَاءٌ *cheqiq*, pl. اشْفَّاءٌ *acheqqa*.
- Germe** (pousse), نَبَاتٌ *nebat*. || (d'une maladie), أَصْوَلٌ *acel*, pl. أَصْوَلٌ *oçoul*.
- Germer** (pousser). Il germe, يَنْبُتُ *ienbet*; il a germé, نَبَتَ *nebet*.
- Gésier**, فَوَانِصَةٌ *qaneqa*, pl. فَوَانِصَةٌ *qouaness*, — حَوَاصِلَةٌ *h'oucela*, pl. حَوَاصِلَةٌ *h'ouacel*.
- Geste** (signe pour montrer), اِشْارةٌ *ichara*, pl. اِشْارةٌ *ichara*.
- Gibecière**, هَيْبَةٌ *hiba*, pl. هَيْبَةٌ *hieb*.
- Giberne**, بلاصكة *balaska*, pl. اِتٌ *at*, — جَبَيْرَةٌ *jebira*, pl. جَبَيْرَةٌ *jebair*.
- Gibet**, مشنفة *mechneqa*, pl. مشنفة *mechaneg*.
- Gibier**, صَايِدَةٌ *caida*. Il n'y a pas de gibier par ici, ما كان صَايِدَةٌ هنا *ma kan caïda hena*.

Gifle, كفّ *keff*, pl. كعوب *kefouf*. Il m'a donné une gifle, اعطاني كفّ *aât'ani keff*.

Gigantesque, عظيم *âd'im*, f. ة a, pl. عظام *âd'am*.

Gigot, طايف *t'abeq*, pl. طوابق *t'ouabeq*.

Gilet, صدارى ات *cedriya*, pl. صدرية ات *at* et *cedara*.

Gingembre, زنجبييل *zenjebil*, — skenjebir.

Girafe, زراوة *zrafa*, coll. زراف *zraf*.

Girofle, فرنجل *qronfel*. Un clou de girofle, حبة فرنجل *h'abba qronfel*.

Giroflée (violier), خيلي *kheili*.

Giron, حجر *h'ejer*.

Grouette, دواره *daouara*.

Gite, مأوى *maoua*, — مسكن *mesken*.

Givre, جليد *jelid*.

Glace (de la), جليد *jelid*. || (miroir), مرآية *mraïa*, pl. ات *at*.

Glacer (se congeler), جمد *jemed*. Il a été glacé de peur, بردوا معاصله من الخوف *berdou mefaslho men elkhaouf* (m. à m. : ses articulations se refroidirent de la peur). || (lustrer, polir), صقل *ceqqel*.

Glaïeul (plante), سيف الغراب *seif elr'orab*.

Glaire (mucosité), بلغم *belr'em*. || (blanc d'œuf), ابيض العظمة *abiad' elâd'ma*.

Glaise (argile), تراب *trab elsekhhkar*.

Glaive, سيف *seif*, pl. سيوف *siouf*.

Glanage, لفطنة *loqt'a*.

Gland (fruit), بلوط *bellout'*. || (ornement), شرابة *cherraba*, pl. شرارب *cherareb*, — ذواره *naouara*, pl. ذواور *nouaouer*.

Glande, لوزة *louza*, pl. ات *at*, coll. *louz*.

Glaner. Je glane, *nlaqet'*; j'ai glané, *laqet't'*; il a glané, لفط *laqqet'*.

Glaneur, لفاط *laqqat'*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Glapir, عوى *âoua*, aor. يعوي *iâoui*, — نبع *nbah'*.

Glapissement, عواد *âoua*, — نبيح *nebih'*.

Glissade, زلفة *zelqa*.

Glissant, فيه التزلف *fih ezzelaq* (m. à m. : dans lui le glissement).

Glissement, زلف *zelaq*.

Glisser. Je glisse, *nezleq*; j'ai glissé, *zlegt*; il a glissé, زلف *zleq*.

Globe, كُرة *koura*, pl. ات *at*. Globe terrestre, كُرة الارض *kouret lard'*.

Globule, كوبير *kouïra*, pl. ات *at*.

Globuleux, مكّور *mekaouer*, f. ♀ *a*, pl. ين *in*.

Gloire, بُخْر *sekhîr*, — مَجْد *mejd*, — حَمْد *h'amd*.

Gloire à Dieu ! الحَمْدُ لِلّهِ *elh'amdou lillah*.

Glorieux (illustre), ماجد *majed*. Le Glorieux (Dieu), المَجِيد *elmajid*.

Glorifier. Je glorifie, *nmejjed*; j'ai glorifié, *mejjett*; il a glorifié, مَجْد *mejjed*. || Se glorifier (se vanter), بُخْر *sekhîr*, — ابْتَخَر *estekher*.

Gloriole (orgueil), نُعْخَة *neskha*.

Glose, شرح *charah'*, — تفسير *tefsir*.

Gloussement, مفافية *mqaqia*.

Glousser. La poule glousse, تفافي *tqaqi*; elle a gloussé, فافت *qaqet*.

Glouton, وَكَال *ouekkal* (mis pour أَكَال *aqkal*), pl. ين *in*.

Glu, علك *âlk*.

Gluant (visqueux), متعنّك *metâllek*, — بَيْه *jîh* العلك *elâlk*.

Gobelet, كاس *kas*, pl. كيسان *kiçan*, — فدح *qdah'*, pl. افداح *aqdah'*.

Gober (avaler). Il a gobé, بلع *blâ*.

Goberger (se). Il s'est gobergé, تكّييف *tekeyyef*.

Goitre, حنجورة *h'anjoura*, pl. حناجر *h'anajer*.

Goitreux, بو حنجورة *bou h'anjoura*.

Golfe, جـون *joun*, pl. اجـون *jouan*.

Gomme, صمغ *cemer'*. Gomme arabique, صمغ العربي *cemer' elârbi*.

Gommer. Il a gommé, صمغ *cemmer'*.

Gond, رتاج *retaj*, pl. ات *at*.

Gonflé, منفوخ *menfoukh*, f. ة a, pl. ين *in*.

Gonflement, نفع *nefkh*.

Gonfler. Il a gonflé, نفع *nefkh*. || (se). Il se gonfle, *itenfekh*; il s'est gonflé, تدفع *tenfekh*, -- اذتعفع *entefekh*.

Gorge, فراجم *garjouma*, pl. فرجومة *grajem*.
Il a ri à gorge déployée, شبع *chebaâ d'ah'k*. || (sein), زينة *ziza*. || (défilé), مجاز *mejaz*, -- مضيق *medieq*, -- بقوع *fejj*.

Gorgée (de liquide), جفمة *jor'ma*, pl. ات *at*.

Gorger (gaver, rassasier), شبع *chebbâ*.

Gosier, حلف *h'alq*, pl. حلوف *h'olouq*, -- فرجومة *garjouma*, pl. فراجم *grajem*.

Goudron, فطران *qat'ran*, -- زفت *zest*.

Goudronné (enduit avec du goudron), مطلي *mat'li*, مزقت *mzeffet* بالفطران *belqat'ran*, -- زفت *zeffet*.

Goudronner, طلى بالفطران *t'la belqat'ran* (aor. يطلي *iet'li*), -- زفت *zeffet*.

Gouffre, غار *r'ar*, pl. غيران *r'iran*.

Goulot, عنف *âneq*, pl. عناف *ânaq*.

Goulu, وڭال *ouekkal*, f. ة a, pl. ين *in*.

Goum, فومان *goum*, pl. *gouman*.

Goupillon (aspersoir), مرشش *merechch*.

Gourbi, فر ABI *gourbi*, pl. *graba*.

Gourde, فرع *qarâa*, pl. *qarâ*.

Gourdin, هراوة *haraoua*, — دبّوس *debbous*, pl. دبابس *debabes*.

Gourgandine, فحبة *qah'ba*, — باجرة *sajera*.

Gourmand, خمخام *khemkham*, — وڭال *ouekkal*, — سقاط *seggat'*, f. ة a, pl. ين *in*.

Gourmandise, سقاطة *segat'a*.

Gousse d'ail, سنته ثوم *senna tsoum*.

Goût (saveur), بنته *benna*. Il a bon goût, فينه بنته ملينه *fih benna mlih'a*. || (sens du goût), ذوف *d'ouq*. || (appétit), شهوة *chahoua*. || (penchant), ميل *meil*.

Goûter (déguster). Je goûte, *nd'ouq*; j'ai goûté, *d'ouqt*; il a goûté, ذاف *d'aq*. Tout homme est sujet à la mort, كل نفس ذايبة الموت *koull ness d'aiqa elmaout* (toute personne est goûtant la mort).

Goutte, فطرة *got'ra*, pl. ات *at* et *q'tor*.

Goutte à goutte, فطرة بعد فطرة *got'ra bâd*

qot'ra. || (maladie), داء المـلوك *da elmelouk* (mal des rois).

Gouttière (tuyau de décharge pour la pluie), مـيـزـاب *mizab*, pl. موازـب *mouazeb*. Il y a une gouttière dans ce toit, هـذـا السـفـق يـفـطـر *had esseqef ioqt'er*.

Gouvernail, دـمـان *deman*, pl. اـت *at*.

Gouvernement, بـايـلـك *bailek*, — makhzen, — دـولـة *doula*, — ولاـية *oulaiia*.

Gouverner. Il a gouverné, حـكـم *h'akem*.

Gouverneur, وـلاـة *oulat*, — والـي *ouali*, pl. حـكـام *h'akem*, pl. حـكـام *h'oukkam*. || Gouverneur de l'Algérie, والـي *ouali oulaiet* eljezair, — الحـاـكـم الـكـبـير عـلـى وـطـن الـجـزـائـر *elh'akem elkebir ala ouat'en eljezair*.

Grâce (élégance), ظـرـافـة *d'rasha*. || (bienfait), نـعـمة *naâma*, pl. نـعـمـه *neâm*. Par la grâce de Dieu, بـنـعـمـة الله *binaâmet allah*. || Grâce ! grâce ! العـفـو الـعـفـو *elâfou elâfou*. || De grâce, اـمـانـة الله *amanet allah*, — بـالـهـة عـلـيـك *billah âlik*.

Gracier (un criminel), سـامـح *samah'*.

Gracieusement, بـالـظـرـافـة *bed'd'rasha*.

Gracieux, ظـرـافـ *d'rif*, pl. ظـرـافـ *d'raf*. A titre gracieux, مـنـرـيـة *mziya*.

Grade, مرتبة *merteba*, pl. *mratib*, — درجة *menzela*, pl. *menazel*, — منزلة *darja*, pl. ات *at*.

Gradin, درجة *darja*, coll. دروج *drouj*.

Graduellement, بالتدريج *bettedrij*.

Graduer, درج *derrej*.

Grain, حبّة *h'abba*, pl. ات *at*, coll. *h'abb*. || (de beauté), شامة *chama*, pl. ات *at*.

Graine (semence), زرّيعة *zerriâa*, pl. *zeraraâ*. || (de lin), زرّيعة الكتان *zerriât elkettan*.

Graisse, شحّم الحلوف — دهن *dehen*, — دهن *chah'am elh'allouf*.

Graisser, لطخ *let'akh*. Il lui a graissé la patte (il l'a corrompu), اعطاه الرشوة *ât'ah errachoua*.

Grammaire, نحو *nah'ou*, — علم التّكـوـو *âlm ennah'ou*.

Grammairien, نحوی *nah'oui*, pl. بين *in*.

Gramme, فرام *gram* (du franç.).

Grand, كبير *kbir*, f. ة *a*, pl. كبار *kbar*. || (les grands, les notables), لا كابر *elakaber*, — لا عيـان *elaâian*.

Grandeur, كـبـر *kobr*, — عـظـمـر *ôd'm*.

Grandiose, عـظـيمـر *âd'im*, f. ة *a*, pl. عـظـامـر *âd'am*.

Grandir. Je grandis, *nekber*; j'ai grandi, *kebert* ;
il a grandi, كَبَرَ *keber*.

Grand'mère, جَدَّةٌ *jedda*. (A Alger, on dit : يَمِّي الكبيرة *iemma elkbira*.)

Grand-oncle, خواجَةٌ *khou eljedd* ou خواجَةٌ *khou eljedda*.

Grand-père, جَدُودٌ *jedd*, pl. *jedoud*.

Grand'tante, أخْتَ الْجَدَّ *oukht eljedd* ou أخْتَ الْجَدَّةَ *oukht eljedda*.

Grand Turc, سُلْطَان سُطَامْبُول *soult'an st'am-boul* (l'empereur de Constantinople).

Grange, مَخَازِنٌ *makhzen*, pl. *mekhazen*.

Grappe (de raisin, lierre, etc.), عنْفَوْد *ângoud*,
pl. عنَاقِد *ânaqed*. || (de dattes), عَرْجُون *ârjoun*,
pl. عَرَاجِن *ârajen*.

Grappin, مُخَاطِبٌ *mokht'af*, pl. *mkhat'ef*.

Gras (le), وَدْك *oudek*. || (adj.), سَمِينٌ *smin*,
f. ةَسْمَان *sman*.

Gras-double, مَصَارِنٌ *mçaren* (tripes), — عَيْنٌ —
دوارة *âïn douara*.

Gratification, بَخْشِيشٌ — عَطَيَّةٌ *ât'iya*, —
bakhchich.

Gratifier, يَعْطِي *ât'a*, aor. انْعَمَ — يَعْطِي *iât'i*,
anâm, — تَعْقِلُ *tefed'd'el*.

Gratis, بلاش *bat'el*, — بلاش *blach*, — بايدلک *bailek*. Il me l'a donné gratis, باطيل لي *bat'el*, اعطاه لي *bailek*.

Gratitude, شكران الجميل *chekran eljemil*.

Gratté, ممحوك *mah'kouk*, f. ة a, pl. ين *in*.

Gratter. Je gratte, *neh'okk*; j'ai gratté, *h'akkit*; il a gratté, حڪ *h'akk*.

Gratuit, بلا دراهم *bat'el*, — بلا دراهم *bla drahem*, — بلاش *blach*, — بايدلک *bailek*.

Gratuitement (injustement), في الباطل *sel bat'el*, — ظلم *d'olm*.

Grave, مهاب *mouhab*. || (personne), صاحب *cahib* jedd, ذو وقار — *d'ou ouaqar*.

Gravé, منفوش *menqouch*, f. ة a, pl. ين *in*.

Gravelle (maladie), حصائية *h'eçaïa*.

Graver (buriner). Je grave, *nengoch*; j'ai gravé, *neqech*; il a gravé, نفس *neqech*.

Graveur, نقاش *naqqach*, pl. ين *in*.

Gravier, حصاص *h'eça*, — حصاص *h'ash'as*.

Gravir. Il a gravi, طلع *t'louâ*, — صعد *çarid*.

Gravure, تصويرة منفوشة — *neqch*, — نفس *neqech* tecouira *mengoucha*.

Gré, غرض *r'ard'*. Il a fait cela de bon gré, عمل *in*.

هذا بغرضه *ámel hada ber'ard'ho*. Contre mon gré, *bessif áliya*. Faites à votre gré *ámel fi r'ard'ek*. De gré ou de force, *belh'all ouella bessif*.

Grec, — يوناني *grigui*, — قريقي *iounani*, — روسي *roumi*.

Grèce, — بلاد اليونان *belad eliouanan*, — بلاد الروم *belad erroum*.

Greffé, ملغم *melaqqem*, f. ة a, pl. *in*.

Greffer. Je greffe, *nlaqqem*; j'ai greffé, *laqqemt*; il a greffé, *laqqem*.

Grèle, تبروري *tebrouri*. La grèle a abimé les plantes, التبروري اهلك النبات *ettebrouri halek ennebat*. || (chétif), رقيق *rqiq*, f. ة a, pl. رفاف *rqaq*.

مبريش بالجدرى *meberbech beljedri* ou simpli بربوشة *berbourha*.

Grêler. Il grèle, يصب التبروري *icobb ettebrouri*.

Grelot, *jeljel*, pl. *jelajel* جلاجل.

Grelotter, ترعد من البرد *terâd men elberd*.

Grenade, *grenadier*, رماة *rommana*, pl. ات *at*, coll. *romman*.

Grenaille (de plomb), شاتمة *chatema*.

Grenier, مخازن *makhzen*, pl. *mekhazen*.

Grenouille, جرافة *jerana*, pl. ات *at*, coll. جران *jeran*.

Grès, حجر مسنن *h'ajer msenn*.

Grésil, جليد *jelid*.

Grève (rivage), شط *chat't'*, pl. شطوط *chet'out'*.
|| (chômage), بطالة *bet'ala*.

Gribouillage, تخربيش *tekharbich*.

Gribouiller. Il a gribouillé, خربتش *kharbech*.

Grief, شكوة *chekoua*, — سبة *sebba*.

Grièvement. Il a été grièvement blessé, انحرح *enjerah' jork' teqil*.

Griffe (de félins), مخلب *makhleb*, pl. *mekhaleb*. Je suis sous sa griffe, راني بين *rani bein mekhalebho*. || Coup de griffe, مخالفه *mekhalibha* تخبيشة *tekhbicha*.

Griffer (égratigner). Il a griffé, خبتش *khabbech*.

Griffonnage, تخربيش *tekharbich*.

Griffonner. Il a griffonné, خربتش *kharbech*.

Grignoter. Il a grignoté, غز *r'azz*; j'ai grignoté, غزيت *r'azzit*.

Gril, مشوقة *mechoua*.

Grillage (grille), شبائك *chebbaiik*.

Grillé (viande grillée), لَحْم مَشْوِي *leh'am mechoui.*

Griller (faire cuire). Je grille, *nechoui*; j'ai grillé, *chouit*; il a grillé, *choua*. || (fermer avec une grille), سَد بِالشَّبَابِكَ *sedd bechchebbabik.*

Grillon, صُرَاصَر *cercar*, pl. *ceracer.*

Grimace, تعكية *takia.*

Grimacier, عَكَائِي *akkai*, f. ةـ *a*, pl. يـن *in.*

Grimper. Je grimpe, *netrhebbet'*; j'ai grimpé, *techebbet'*; il a grimpé, طـقـشـةـبـةـ *techebbet'.*

Grimper (faire). J'ai fait grimper, *ärrecht*; il a fait grimper, عـرـش *ärrech*. Plantes grimpantes, نـباتـ يـعـرـش *nebat iärrech.*

Gris, زـرـفـاءـ *azreq*, f. زـرـفـ *zerqa*, pl. زـرـفـ *sourq*.
|| (cendré), رـمـاديـ *remadi.*

Gris (ivre), مـتـكـيـيـبـ *metkeyyes*, f. ةـ *a*, pl. يـن *in*, سـكـارـىـ *sekran*, f. ةـ *a*, pl. يـن *in* et سـكـارـىـ *sekara.*

Griser (se). Il s'est grisé, تـكـيـيـبـ *theyyef.*

Grisonnant, اـشـهـطـ *achmet'*, f. شـمـطـاءـ *chemt'a*, pl. شـمـطـ *choumt'.*

Grisonner. Il grisonne, يـشـيـبـ *ichib*; il a grisonné, شـابـ *chab*. Il commence à grisonner,

بَدَا فِيهِ الشَّيْبٌ — *bda ichib*, **بَدَا يَشِيبٌ** *bda fis echchib*.

Grive, مُسْرَفُوبُ الْجَغَلَالِ *mergoub eljor'lal*, ou simplement *mergoub*, pl. مُرَاغِبٍ *mragueb*.

Grogner (sanglier). Il grogne, *izim*; il a grogné, زَامَ *zam*. || (bougonner, murmurer). Il grogne, *iguernez*; il a grogné، فَرَنَزَ *guernez*.

Grognon, فَرَنَازٌ *guernaz*.

Groin, خَرَاطَمٌ *khart'oum*, pl. خَرَاطَمَاتٍ *kherat'em*.

Gronder. Il m'a grondé, عَاتَبَنِي *ātebni*, — كَمْ عَلَىَّ *lam aliya*. Pourquoi me grondez-vous? عَلَاشْ تَلُومُ عَلَىَّ *ālach tātēbni*, — عَلَاشْ تَعَاتَبَنِي *ālach tluom aliya*. Le tonnerre gronde, الرُّعدُ يَرْعَدُ *erraād iaraād*.

Gros (épais), خَشِينٌ *khechin*, f. خَشِينَةٌ *khechan*, pl. غَلِيلَةٌ *r'elid'*, f. غَلِيلَاتٍ *r'elad'*. En gros, بالجملة *beljemla*.

Groseille, عنْبَ الْتَّعْلِبٍ *āneb ettāleb*.

Grosse (femme), امْرَأَةٌ بِالْحَمْلِ *mra belh'aml*.

Grossesse, حَمْلٌ *h'aml*.

Grosseur (épaisseur), خَشَادَةٌ *khechana*. De la grosseur de l'œuf, فَدَ الْعَظِيمَةٌ *qedd elâd'ma*.

Grossier, خَشِينٌ *khechin*, pl. خَشِينَاتٍ *khechan*.

Grossièrement, بالخشانة *belkhechana*.

Grossiereté, خشانة *khechana*.

Grossir. Je grossis, *nkebber*; j'ai grossi, *kebbert*; il a grossi, *kebber*.

Grotte, غار *r'ar*, pl. غيروان *r'iran*, — كهف *kahf*, pl. كهوف *kohouf*.

Groupe, جماعة *jemaâ*. Un groupe d'enfants, جماعة ذراوي *jemaâ d'rari*.

Grouper (assembler). Je groupe, *nlemm*; j'ai groupé, *lemmit*; il a groupé, لمر *lemm*.

Grue, غرزوش *r'arnoug*.

Gué, مقطع *maqtaâ*, — مجاز *mjaz*. Y a-t-il un gué? كان شيء مقطع *kan chi maqtaâ*, — كان شيء مجاز *kan chi mjaz*:

Guelma (ville), فالمة *galma*.

Guenon, فردة *qerda*, pl. ات *at*.

Guépard, سهود *sehd*, pl. سهود *sehoud*.

Guêpe, بو زنزن *bou zenzen*.

Guère. Je n'en ai guère, شى بالزراب *chafa*, aor. ما عندى شى بالزراب *ma ândi ch bezzaf*.

Guérir (transitif), شعبي *chefa*, aor. يشعبي *iechfi*. Que Dieu vous guérisse! ربى يشعبيك *rabbi*

iechfik. || (intransitif), بِرَا *bra*, aor. يَبْرَا *iebra*.
 Si vous êtes guéri, إِذَا بُرِيْتَ *id'a breit*. (Syn.
 ارْتَاحٌ *ertah'*.)

Guérison, شفاء *chefa*, — بَرِيَانٌ *berian*.

Guerre, حرب طَرَادٌ *t'rad*, -- فَتْنَةٌ *setn*, — *h'arb*. Ministre de la guerre, وزير الحرب *ouzir elh'arb*.

Guerrier, بطل ابطال *bet'l*, pl. ابطال *ebt'al*.

Guet (garde, patrouille), غَسَّةٌ عَسَّةٌ *assa*. Il fait le guet, يَعْسِّ *iáss*.

Guet-apens, مضرب الخداع *mad'reb elkhadâ*.

Guêtre, طرابفة *t'erbaqa*, pl. طرابف *t'rabeq*.

Guetter. Je guette, *nqarâ*; j'ai guetté, *qardâ*; il a guetté, فارع *qarâ*.

Gueule, لغب فُمْ *soumm*, pl. ابوامر *souam*, — *lar'b*, pl. لغاب *ler'ab*.

Gueuler (crier). Il gueule, *iezgui*; il a gueulé, زَقَى *zga*.

Gueux (pauvre), فلالييل *guellil*, pl. *glalil*. || (coquin), ولد الحرام *oueld elh'aram*.

Guide, فلاوزيّة *qlaouziya*, pl. فلاؤزوي *qlaouzi*, — دليل *delil*, pl. ادلّة *della*. || (conseiller), مدبر *modebber*, pl. بين *in*.

Guider (conduire). Je guide, *ndell*; j'ai guidé, *dellit*; il a guidé, *دل dell*. || (conseiller). Il l'a guidé, *دبر عليه debber álih*.

Guides, *لِجَام lejam*.

Guignon (mauvaise chance), *كَحْس kah's*. Qui a du guignon, *مَكْحُوس mekh'ous*.

Guillotiner. On l'a guillotiné, *راسوا له راسوا له qal'áou tho rasho*.

Guise. A ma guise, *على غرضي ála r'ard'i*. En guise de, *على زي ála zeyy*.

Guitare, *كُويِتْرَة kouitra*.

Guitariste, *كِيَاٽرِيّة kiatri*, pl. *kiatriya*.

Gymnastique, *علم الرياضة álm erriad'a*.

Gypse (plâtre), *جبس jebs*.

H

Ha ! (interj.), *اه ah*, — *ياه iah*.

Habile (dans un art), *معْلِم mállem*, f. *شَاطِر sháter*, pl. *شَاطِرَات sháterat*. || (ingénieux, subtil), *شَاطِر chat'er*, f. *شَاطِرَات sháterat*, pl. *شَاطِرَات sháterat*.

Habileté, *شطارة chet'ara*.

Habillé, f. ئابس *labes*, pl. ئاپس *a*, pl. ين *in*.

Habillement (un habillement complet d'homme),
فاط *qat'*, pl. ات *at*, لباس *lebass*. || (effets),
حوابيج *h'aouaij*, كسوة *keçoua*.

Habiller (s'). Je m'habille, *nelbes*; je me suis
habillé, *lebest*; il s'est habillé, لبس *lebes*.

Habit, لباس — ثياب *thoub*, pl. *thiab*, —
lebass.

Habitant, ساكن *saken*, pl. سکان *soukkan*,
— فاطن *qat'en*, pl. فُطَّان *qout't'an*.

Habitation (demeure), مسكن *mesken*, pl.
مساكن *msaken*. || (de campagne), برج *borj*,
pl. ابراج *braj*.

Habiter (demeurer). J'habite, *nesken*; j'ai habité,
skent; il a habité, سكن *sken*.

Habitude (coutume), عادة *âda*, pl. آواید *âouaid*. J'ai l'habitude de sortir me promener le
عادتي نخرج نحوس نهار الاحد *âadtî nokhrej neh'aoues nehar elh'ad*, ou
عوايدني نخرج نحوس نهار الاحد *âouaidi nokhrej
neh'aoues nehar elh'ad*. Selon son habitude,
على جري عادته *âla jeri âdthou*. Comme
d'habitude, كيف العادة *kif elâda*, — حسب —

العادة *h'asb eláda*. G'est affaire d'habitude,
الشي بالموالعة *echchi belmoualfa*.

Habituellement, على جرى العادة *à la jeli làada.*

Habuer (s'). Je m'habitue, *nouales*; je me suis
habitué, *oualest*; il s'est habitué، *والبغ* *oualesf*.

Hâbleur, *haddar*, pl. *in.*

Hache, شافور *chaqour*, pl. شوافر *chouager*.

Hachette, *qadoum*, pl. *quadem*. فادوم

Hachis, حشو *h'achou.*

Hai, haïssable, مبغوض mebr'oud', - مکروه mekrouh.

Haie, *zreb*, pl. *zroub*. Entouré d'une haie, *mzerreb*. || (rangée), **صَبْقٌ** *ceff*, pl. **وَافِقَيْنِ** *cefouf*. En haie, **صَبْقٌ صَبْقٌ** *ouaqfin ceff' ceff*, — **مَصْبِقَيْنِ** *mceff'efin*.

Haillons (guenilles), دربالة *derbala*, pl. درابل *drabel*, — هراوش *haraouch*.

Haine, بعض *bor'd'*. Il m'a pris en haine, بغضني *br'ad'ni*.

Haineux, مبغاض *mebr'ad'*, f. *ša*, pl. *in.*

Hair. Je hais, *nebr'ad'* ou *nekrah*; j'ai haï, *br'att* ou *kraht*; il a haï, بغض *br'ad'* ou كره *krah*.

Hâlé (par le soleil), مُحْرَفٌ بِالشَّمْسِ *mah'rouq bechchems* (m. à m. : *brûlé par le soleil*).

Haleine, نفس *neffs*. Il a retenu son haleine, فَطَعَ النَّفْس *qt'aā enness*. Tout d'une haleine, على نفس *ála neffs*. Il a couru à perte d'haleine, جَرَى حَتَّى تَعْمَرَ بِالنَّفْس *jra h'atta taāmmer benness*. Il a mauvaise haleine, فُمَّهٌ بِوَادِعٍ *soummho faīh'*.

Haler (tirer). Je hale, *nejbed*; j'ai halé, *jebett*; il a halé, جبذ *jebed*.

Haletant, — لاهث *laheth*, — ملحوث *melhouth*.

Halle (marché), سوق *souq*, pl. *souaq*, — رحبة *rah'ba*. Halle au blé, رحبة الفمْع *rah'bet elqamh'*.

Halte! اوْفِي *ouqef* (m. à m. : *arrête-toi!*). ||
(station), منزل *menzel*, pl. منازل *mnazel*. ||
(repos), وفعة *oueqfa*.

Hameau, دشّور *douar*, — دشّرة *dechra*, pl. *dechour*.

Hameçon, سنّارة *sennara*, pl. سنانير *snaner*.

Hamma, الحامّة *elh'amma*.

Hampe, عمود سنجاف *ámoud senjaq*.

Hanche, ورك *ourek*, pl. اوراك *ourak*.

Hanter (fréquenter). Il a hanté, خالط *khalet'*.

Hardes, فتش *qechnch*, — حوايجه *h'aouaij*.

Hardi, ما يخاف شى ما *ikhaf ch* (m. à m. : il n'a pas peur).

Hardiesse, جسارة *jeçara*.

Hardiment, بالجسارة *beljeçara* (on prononce *beddeçara*).

Haricot, لوبية *loubia*.

Harnaché, مسروج *mesrouj*.

Harnacher. Je harnache, *nserrej*; j'ai harnaché, *serrejt*; il a harnaché, سرّج *serrej*.

Harpe, عود *áoud*, pl. عيدان *âidan*.

Hasard (fortune), بخت *bakht*, — زهر *zehar*. Une fois par hasard, مرتة في زمان *marra fi zman* ou خطرة في زمان *khat'ra fi zman*. Prenez-en un au hasard, خذ واحد من طرف *khod' ouah'ad men t'arf*.

Hasarder (se). Il s'est hasardé, سببل روح *sebbel roh'ho*.

Hâte (précipitation), مغاثلة *mer'aoula*, — زرقة *zrqa*.

z̄erba, — سرعة *serāa*, — خبقة *kheffa*, — عجلة *ájla*. A la hâte, المغاؤلة *belmer'aoula*, — بالسرعات *besserâa*, — بالزربة *bezzerba*, — بالتعجلة *belâjla*.

Hâter (se). Il s'est hâté, غاول *r'aouel*. Hâte-toi, ازدرب *ezreb*, — خبف *kheff*, — اسرع *esrâ*, — اعجل *aâjel*.

Hausse, غلاء *r'ela*.

Hausser, على *álla*, aor. يعلّي *iâlli*.

Haut (élevé), عالي *âli*, f. ة *a*, pl. ين *in*. En haut, من بوف *elsouq*. Du haut de..., men *souq*. A haute voix, بالصوت *bessaut*.

Hautbois, زمار *zemmar*.

Hauteur, علو *âlou*, — طول *t'oul*.

Havre (port), مرسى *marsa*, pl. مراسى *mraci*.

Havresac, هيبة *hiba*.

Héberger. J'héberge, *nd'eyyef*; j'ai hébergé, *d'eyyest*; il a hébergé, ضيّف *d'eyyef*.

Hébreu, عبرانيّة *âbraniya*.

Hectare, فطار *qt'ar*, pl. ات *at*.

Hégire (du Prophète), هجرة *hejra*.

Hélas! يا حسرا *ia h'asra*,

Hémorragie, سیلان دم seilan dem.

Hémorroïdes، بواسر *bouacer.*

Henné, حنّة *h'enna*.

Hennir. Il a henni, حنّى *nah'nah'*, — hanh'an, صهال *cahal*.

Hennissement, سطيل çahil.

Hépatite, مرض الكبدة mard' elkebda.

Herbe, حشيش *h'achich*. || (herbages, simples),
عشبة *áchba*, coll. عشب *ácheb*.

Héritaire, موروث *maourouth.*

Hérétique, خارجي *kharji*, pl. خوارج *khouarej*
ou خوارجية *khourejiya*.

Hérisson, *qensoud*, pl. *qenafed*.

Héritage, hérédité, میراث *mirath*, - ارث *erth*.

Hériter. J'hérite, *noureth*; j'ai hérité, *ouretth*; il a hérité, *ورث ouretth*. || Faire hériter, *ورث ourreth*.

Héritier, وارث *ouareth*, f. وارثة *ouaratha*, pl. يهـن *in et*

Hermaphrodite, خنثی khontha.

Hermitage, خلوة *khaloua.*

Hermite, راهب *raheb*, pl. رهبان *rouhban*, — ناسك *nacek*, pl. نساك *noussak*.

Hernie, بعـج *bâj*.

Héron, بوـحـوت *bou h'out*.

Héros, بطـال *bat'l*, pl. بطـال *bt'al*.

Herse, مـدـارـي *medra*, pl. مدـارـي *mdari*.

Hésiter. J'hésite, *netoueqqef*; j'ai hésité, *toueqqest*; il a hésité, *toueqqef*.

Heure, سـاءـة *saâ*, pl. سـاءـة *souaiâ*. Deux heures, ساعـتـيـن *saâtin*. Quelle heure est-il ? فـدـاش رـاهـي السـاءـة *qeddach rahi essaâ*, ou bien اـشـمـنـسـاـة رـاهـي *ach men saâ rahi*. Il est une heure, رـاهـي الـواـحـدـة *rahi elouah'da*. رـاهـي الـواـحـدـة وـرـبـع *rahi elouah'da ou rboâ*. Il est dix heures (dix heures ont sonné), العـشـرـة ضـرـبـت *elâchra darbêt*. Il est dix heures moins cinq minutes, رـاهـي العـشـرـة غـيرـ خـمـسـاـة دـفـايـف *rahi el âchra r'eir khams dqaiq*. Il est cinq heures moins vingt minutes, رـاهـي الخـمـسـة غـيرـ عـشـرـين دـفـيـفـة *rahi elkhamsa r'eir âchrin dqîqa*, ou bien رـاهـي الخـمـسـة غـيرـ ثـلـثـة *rahi elkhamsa r'eir telts* (moins un tiers). Un quart d'heure, ربـع سـاءـة *rboâ saâ*. Une demi-heure, نـصـبـ سـاءـة *nous*

saâ. Une heure et demie, **ساعة ونصف** *saâ ou nous*. D'heure en heure, **ساعة على ساعة** *saâ à la saâ*. Sur l'heure, **في الساعة** *fî saâ ou بـي الحـيـن*. A sa dernière heure, **في شوقيـة** *sel mamat*, Tout à l'heure (futur), **الـمـات** *shouïa hakd'a*. Tout à l'heure (passé), **بـكـريـة** *qebila*, De bonne heure, **بـكـريـ** *bekri*. Il est encore de bonne heure, **ما زـال بـكـريـ** *ma zal bekri ou ما زـال الحـال* *ma zal elh'al*.

Heure (moment), **وقـت** *ouaqt*, pl. *aouqat*. Il est l'heure, **راـه الـوـقـت** *rah elouaqt*. Il est l'heure de déjeuner, **راـه وـقـت الـعـطـور** *rah ouaqt elfet'our*. Il n'est pas encore l'heure, **ما زـال** *ma zal elouaqt ou ما زـال الـوـقـت* *ma zal elh'al*. Au moment de (devant un verbe), **وـقـت الـيـ** *ouaqt elli*. A ce moment-là, au moment même, **في هـذـاـك الـوـقـت** *dik essaâ*.

Heureusement (sans accident), **بـالـسـلـامـة** *besse-lama*, — **الـحـمـد لـهـ** *elh'amdu lillah*.

Heureux, **سعـيد** *sâid*, — **مسـعـود** *msâoud*, — **مـبارـك** *mebrouk*, — **مبـرـوك** *mebarek*. Que votre jour soit heureux ! **يـومـك سـعـيد** *ioumek sâid* ou **نهـارـك مـبـرـوك** *neharek mebrouk*. Un homme heureux, **رـجـل مـسـعـود** *rajel msâoud*.

Heurter (se cogner en marchant). Je heurte, *nelt'em*; j'ai heurté, *let'emt*; il a heurté, لـطـمـ *let'em*.

Hibou, هـامـةـ *hama*, — بـوـمـةـ *bouma*.

Hideux, مـزـعـوـكـ *mezâouk*, — اـبـشـعـ *abchâ*.

Hier, الـبـارـحـ *elbarah*, — اـمـسـ *ams*. || Avant-hier, اـولـ اـمـسـ *aouel lbarah'*, — اـولـ الـبـارـحـ *aouel lams*. (On dit aussi: *iams*, *loul barah'*, *loul ams*.)

Hippodrome, مـيـدانـ *meidan*, — مـرـكـاضـ *merkad'*.

Hirondelle, خـطـایـفـةـ *khottaifa*, pl. *at*, coll. خـطـایـفـ *khottaif*.

Histoire (anecdote), حـكـاـيـةـ *h'ekaïa*, pl. *at*, — فـصـةـ *qassa*, pl. فـصـصـ *qecess*. || (chronique, annales), تـارـيخـ *tarikh*, pl. تـارـيخـ *touarikh*.

Hiver, شـتـاءـ *cheta*, pl. شـتـوـاتـ *chetouat*. || Habitation d'hiver, مـشـتـىـ *mechta*, pl. *mechata*.

Hiverner. J'hiverne, *nechetti*; j'ai hiverné, *chettit*; il a hiverné، شـتـىـ *chetta*.

Hiverneur, مشـتـىـيـ *mechetti*, f. ةـ *a*, pl. يـنـ *in*.

Homard, فـرـنـيـطـةـ *qernit'a*, pl. فـرـنـيـطـ *qernit'*.

Homicide, فتيل *qatl.* || (volontaire), فتيل بالعهد *qatl belâmd.* || (involontaire), فتيل بغير عهد *qatl ber'eir ámd.*

Hommage, اكرام *ikram.*

Homme, رجل *rajel*, pl. *rjal.* || Jeune homme, شاب *chabb*, pl. *choubban.*

Honnête (probe, vertueux), حلالی *h'alali*, f. ة a, pl. ولد الحال – *in*, ين *oueld elh'alal*, – ظراب *tagi*. || (poli), ظريف *d'rif*, pl. *d'raf*. Des honnêtes gens, الناس الملاح *ennas elmlah'.*

Honnêteté (probité), صدق *cedq.*

Honneur (considération), حرمة *h'orma*. Notre honneur n'est pas compromis, حرمتنا بافيته *baqia alina*. Homme d'honneur, رجل مولى عرض *rajel moula árd'.*

Honorable, مكرم *moukarrem*, – *moh'tarem*, صاحب حرمة *çah'eb h'orma*.

Honorer. J'honore, *necherref*; j'ai honoré, *cherrest*; il a honoré, *cherref*, – كرم *kerrem*, احترم – *ah'terem*.

Honte (confusion, timidité), حياء *h'aïa*, – *h'achma*. || (tache, opprobre), عيوب *aïb*, –

كشعة *kechfa*. C'est une honte pour vous,
عيب عليك *âib âlik*. C'est une honte pour
moi, عيـب علىـي *âib âliya*. Quelle honte! عـيـب كـبـير *iakhkhi kechfa*.

Honte (avoir). J'ai honte, *nestah'i*; j'ai eu honte,
estah'it; il a eu honte, استـحـى *estah'a*, حـشـم *h'achem*. N'avez pas honte, ما تستـحـي شـى *ma testah'i ch*, ما تـحـشـم شـى *ma tah'chem ch*. Il a fait honte, il a confondu, بـخـس *bekhas*.

Honteux (qui cause de la honte), عـيـب *âib*. ||
(confus), مـبـخـوس *mebkous*, f. ةـاـن *a*, pl. يـن *in*.

Hôpital, سـبـيطـار *sbit'ar*, pl. اـت *at*.

Hoquet, فـوـاقـة *souaga*. Il a le hoquet, خـذـاتـه *khedatho* الـعـوـاقـة *elfouaga*.

Horizon, سـمـيـة *smeyya*, — أـفـق *ofoq*.

Horizontal, مـمـدـود *memdoud*, — مـبـسـوط *mebsout'*.

Horloge, ساعـةـ الـحـايـط *saât elh'eit*.

Horloger, ساعـجـي *saâji*, pl. ةـاـن *a*.

Hormis, غـير *r'eir*, — إـلا *illa*, — حـاشـا *h'acha*, سـوـى *sioua*.

Horoscope, طـالـع *t'alâ*, — فال *fal*.

Horreur, كـراـهـة *karaha*.

Horrible, كريدي karih.

Hors (excepté), غير r'eir, — دون doun, — من men r'eir, — من دون men doun. || Hors de..., برا men, خارج kharej.

Hospitalier, كريم krim, f. ة a, pl. كرام kram.

Hospitalité, ضيافة d'iafa. Il m'a donné l'hospitalité, ضيافة بمني d'eyyefni. Donne-nous l'hospitalité, ضيافة بمنا d'eyyefna.

Hôte, ضيف d'eif, pl. ضياف d'iaf. La maison des hôtes, دار الضياف dar ed'd'iaf.

Hôtel (auberge), لوتيل loutil (corruption de l'hôtel), — خان khan, pl. ات at.

Houille, فيحـم الحـجر feh'am ell'ajer, — فيـحـم الـأـرـض feh'am lard'.

Houle. Il fait de la houle, البحر مهـوـل elbah'ar mehaouel (m. à m. : la mer est houleuse).

Houlette, عـكـازـة 6kkaza, pl. عـكـاكـز akakez.

Houleux, مـهـوـل mehaouel. La mer est houleuse, البحر مـهـوـل elbah'ar mehaouel.

Houppe, شـرـابـة cherraba, pl. cherareb.

Housse (couverture de cheval), جـلـال jelal, pl. ات at et جـلـة jella. Housse de parade, ذـكـفـان tekfan.

Huile, زيت *zeit*. || (de foie de morue), زيت الحوت *zeit elh'out*.

Huissier, - عون الشرع *áoun echcherá*, - *chaouch*, pl. شواوش *chaouach*.

Huit, ثمانية *themania*.

Huitième (ordinal), ثامن *thamen*. || (fractionnaire), ثمن *thoumoun*.

Huître (coquillage), مكارة *meh'ara*, pl. *meh'ar*.

Humain (compatissant), حنيف *h'anin*, - شعوف *chefouq*.

Humanité, حنانة *h'unana*, - شعفة *chafuqa*.

Humble, حغير *h'aqir*, - متواضع *metaouad'a*.

Humecter. J'humecte, *nechemmakh*; j'ai humecté, *chemmakht*; il a humecté, شمع *chemmakh*. (On dit aussi: Il a humecté, بل *bell*; j'ai humecté, بليت *bellit*.)

Humeur, خلط *khelt'*, pl. اخلاق *akhlat'*. Les quatre humeurs du corps, الاربعة اخلاق *elarbâa akhlat'*. || (caractère), طبيعة *t'ebiâa*, pl. طبائع *t'ebaiâa*. || (pus), فيم *qeyh'*.

Humide, مندي *mneddi*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Humidité, ندا *neda*.

Humiliation, ذل d'ell, — هوان haouan.

Humilier, حف *h'aqr.*

Humilité, — تواضع *taouad'â*, خضوع *khod'ouâ*.

Huppe, شوشة *choucha*. || (oiseau), تبّيب *tebbib*.

Hurlement, تَوْيِف *tāouiq.*

Hurler. Il a hurlé, عَوْفٌ *âoueq*; il hurle, بِعَوْفٍ *iâoueq*.

Hydre, ثعبان *thâban.*

Hyène, **ضبَّاع** *d'ebâ*, pl. **ضبُوع** *d'ebouâ*.

Hygiène, حفظ الصحة *h'afd' essah'h'a.*

Hypocrisie, نعاف *nefaq.*

Hypothèque, هن, *rahan*, — هنیة, *rahniya*.

Hypothéqué, مرهون *marhoun.*

Hypothéquer, رهن, *rahan.*

I

Ici, هنا *hena*, — **الهون** *lhaoun*. D'ici, par ici, من هنا *men hena* ou simplement *menna*. Jusqu'ici, حتى *h'atta lhana*.

Idée (pensée), رأي *raï*, بكرة *fekra*. || (esprit), في بالي *bal*. J'ai dans l'idée qu'il viendra, في بالي *fi bali iji*. Bonne idée, رأي مليح *raï mlih'*.

Idiome, لسان *lsan*, pl. ات *at*, لغة *lor'a*, pl. ات *at*.

Idiot (stupide), بخلول *bahloul*, pl. *bahalil*.

Idolâtre, عباد لا صنام *abbad laçnam*.

Idole, صنم *cenem*, pl. اصنام *açnam*.

Ignorance, جهل *jehel*.

Ignorant, جاهمل *jahel*, f. ة *a*, pl. جهال *johhal*.

Ignorer, جهل *jehel* (peu employé). — On se sert plutôt du verbe *savoir*, à la négation : J'ignore, *ma nâref ch*; j'ai ignoré, *ma ârest ch*;

il a ignoré, مَا عَرَفَ شَيْءٌ *ma áref shi* ch. Vous n'ignorez pas, مَا يَخْفَى شَيْءٌ *ma iahhsak shi* ch (m. à m. : *il n'est pas caché à vous*).

Il (pron. pers.), هـوـ *houa.*

جَزَائِرٌ *jezira*, pl. *at*, coll. *jezair*.

Illegal مخالف للشرع mekhalef lechcherâ.

Illégitime, من غير حفٍّ men r'eir h'aqq.

Enfant illégitime, كِبَّول *kebboul*, pl. كِبَابِل *kebabel*.

Illicitement (contrairement à la religion), حرام, *haram*.

Illimité, **بلا حد** *bla h'add.*

Illisible, ما ینغراشی *ma ienqra ch.*

Illumination, شعیل *chā'il.*

Illuminer. Il a illuminé، شعل chaül. — Voir ALLUMER.

Illusion, *وَهْمٌ* *ouhem.*

Illustration, ~~s~~^ش *chohra.*

Illustre, *mechhour*, مشهور — *chahir*, شهير — *ajell*, اجل.

Ils (eux), هُمْ *houm*, — هُنَّ *houma*.

Image, تصاویر *teçouira*, pl. *teçaouir.*
 || (ombre), خیال *khial*, pl. *at.*

Iminaire, *mouhoum*, f. ظنّ *in-*

Imagination, ظنّ *d'enn*, — وهم *ouhem*.

Imaginer (s'). Je m'imagine, *ned'onn*; je me suis imaginé, *d'ennit*; il s'est imaginé, ظنّ *d'enn*.

Iman, *imam*, pl. *aīmma*. ایمّتہ

Imbécile, العفل *bahloul*, بحالول
nages elâqel, العفل مخصوص *mekhçous*
lâqel, مخروع *mkherouaaâ*.

Imberbe, امرد *emred*, pl. مُرْد *mourd*.

Imbiber. — Voir HUMECTER.

Imitateur, معاٰندی *mâandi*, f. et pl. ةَاٰنداز *âandas*.

Imitation, معاندة māanda.

Imiter. J'imité, *netebbâ*; j'ai imité, *tebbât*; il a imité, *تَبَّعَ tebbâ*, — عاند *aaned*.

Immanquablement, من غير شك men r'eir chekk.

Immédiatement, في حين *sel h'in*, —
في فهو *sel four*.

Immense, **جَبَّابٌ** *ad'īm.*

Immeuble (sing. et plur.), عَفَارٌ *âqar*.

Imminent (prochain), فَرِيبٌ *qrib* ou *grib*.

Immiser (s'), دَحْلُ رُوْحَةٍ *dekkhkhel roh'ou*.

Immobile, مَا يَتَحْرِكُ شَيْءٌ *ma ieth'arrek ch.*

Immobilité, عَدْمُ الْحَرْكَةِ *âdem elh'araka*.

Immoler. J'immole, *ned'bah'*; j'ai immolé, *d'e-bah't*; il a immolé, ذُبْعَ *d'ebah'*. || Victime, ذُبِيَّةٌ *d'ebih'a*.

Immonde, مَنْجُوسٌ *menjous*.

Immondices, زَبَلٌ — وَسْخٌ *zebel*, *ouçakh*.

Immoral, فَاسِقٌ *fasq*, f. ةَسِقَّا, pl. *foussaq*.

Immortalité, دَوَامٌ *baqa*, — *douam*.

Immuable, مَمْنُوعٌ مِنِ التَّغْيِيرِ *memnouâ men etter'iir*.

Impair, فَرِدٌ *ferd*. Pair ou impair, *zouj ouella ferd*.

Imparfait, نَافِضٌ *nages*.

Impartial, صَاحِبُ حَقٍّ *sah'eb h'aqq*.

Impasse, زَنِيقَةٌ مَفْطُوْعَةٌ *zeniga maqt'ouâ*.

Impassible. Il est impassible, *ichedd elkid*.

Impatience, فُلْفَة الصَّبَر - *qelq*, فُلْفَة *essebr*.

Impatient, فُلْفِيل الصَّبَر - *mqelleq*, مُفْلِف *essebr*.

Impatienter (ennuyer). Il m'a impatienté, فُلْفَنِي *gelleqni*.

Impatienter (s'). Je m'impatiente, *netqelleq*; je me suis impatienté, *tqelleqt*; il s'est impatienté, تُفْلِف *tqelleq*.

Impératif, امْر *amr*.

Impératrice, سُلطانة - مَلِكَة *malika*, - *solt'ana*.

Imperfection, نَفِيـصَة *neqīṣa*.

Impérieur, مُتَكَبِّر *metkebber*.

Impérissable, مَا يَعْنَى شَيْءٌ *ma iefna ch.*

Impertinence, فِبَاحَة *qebah'a*.

Impertinent, فِبَاح *qebih'*, f. ةَّا *qebah'*, pl. فِبَاحَات *qebah'at*.

Impétueusement, بِالْفَوْة *belqououa*.

Impie, كَافِر *kafer*, pl. كُفَّار *kouffar*.

Impiété, كُفَّر *koufr*.

Impitoyable, فَاسِي الْغَلْب *qaci lgelb*.

Implorer (le pardon), استغفر ester'fer. || (le secours), استغاث ester'ath, aor. يستغث ester'ith.

Important, عظيم *âd'im.*

Importer (une marchandise). J'importe, *nejib*; j'ai importé, *jebt*; il a importé, *jab*. De n'importe où, من اين ما كان *mnaïn ma kan*. Il nous importe peu, ما عندنا حاجة *ma ândna h'aja*. Qu'importe, peu importe, *ma kan h'aja*. N'importe lequel, الى كي كان *elli kan*.

Imposer (mettre un impôt). Il a imposé, خرّم *r'arrem* ou جعل غرامه *jâal r'erama*.

Impossibilité, impossible, مُحال *mouh'al*.

Impôt, غرامة *r'erama*, — لزمة *lezma*.

Impotent, عاجز *âajez*.

Imprécation, دعوة *dâoua*, — لعنة *lâna*.

Imprégnier. Il a imprégné, شتمخ *chemmekh*.

Imprégnier (s'). Il s'est imprégné, تشمخ *techemmekh*.

Impression (d'un livre), طبع *t'ebâ*.

Imprévoyant, غافل *r'afel*, f. ة a, pl. *in* ou غفال *r'offal*.

Imprimé, مطبوع *met'bouâ*.

Imprimer. J'imprime, *net'bâ*; j'ai imprimé, *t'ebât*; il a imprimé, طبع *t'ebâ*.

Imprimerie (atelier), مطبعة *met'bâa*. || (art), طباعة *t'ebâa*.

Imprimeur, طبّاع *t'ebbâa*, pl. ين *in*.

Improviste (à l'), على غفلة *âla r'efla*.

Imprudence, غفلة *r'efla*.

Imprudent, غافل *r'afel*, f. ةـا *â'a*, pl. ين *in*.

Impudemment, بالغباحتة *belgebah'a*.

Impudent, فبـيـع *qebih'*, f. ةـا *â'a*, pl. فـبـاح *qebah'*.

Impuissance, فصر *qecer*, — عجز *âjez*. Il est dans l'impuissance, ما يقدر شـى *ma ieqder sh*, — ما عندـه فـوة *ma ândho quouua*.

Impuissant, فاصر *qacer*, — عاجـز *âajes*.

Impulsion, دوـعـة *desâa*, pl. اـت *at*.

Impunément, من غير عـفـوبـة *men r'eir âqouba*.

Impur, ناجـس *najes*, — منجـوس *menjous*.

Impureté, نجـاسـة *nejaçâ*.

Imputation, تـلـمـة *tahma*.

Imputer. Il lui a imputé cela, تـهمـهـ بـهـذـاـ الشـيـء *tahmho behad' echchi*.

Inabordable, inaccessible, منـيع *maniâ*.

Inaccoutumé, غير معتاد *r'eir mouâtd.*

Inactif, جزان *ájzan*.

Inadmissible, غير مقبول *r'eir meqboul.* C'est inadmissible, في العفل *ma ietsououer ch fel ágel.*

Inadvertance (par), بلا بال *bla bal.*

Inaliénable, لا يُباع *la ioubaâ*.

Inamovible, **شي ما ينعزّل** *ma ienâzel ch.*

Inanimé, بلا روح *bla roh'*.

Inanition, جوع *jouâ*. D'inanition, *beljouâ*.

Inattentif, غافل *r'afel*.

Inattention, *رُعَاةٌ r'εfla.*

Inauguration, افتتاح *eftitah*.

Incalculable, مُحْكَمٌ *la iouh'ça.*

Incapable, عاجز *âajez*, — فاصل *qacer*.

Incapacité, بجزّ ajez, — فصو، qoçour.

Incarcerer, حبس *h'abes*, — سجن *sejen*.

Incendiaire, حارف *h'areq.*

Incendie, *h'ariqa*, pl. حرائق *h'araīq*.

Un incendie a éclaté، وفَعَتْ حَرِيفَةٌ *oueqât*

h'ariga, — انشعلت النار *enchâlet ennar*.

Incendié, مَحْرُوف *mah'rouq*, f. ♀ *a*, pl. *in*.

Incendier. Il a incendié, ... طَلْفَ النَّارِ بِي... *t'eleq ennar fi...*, ou simplement حَرْفَ *h'areq*.

Incertain (douteux), بِيَهُ الشَّكْ *sih echchekk*.
|| (irrésolu), مَحْيَّر *meh'ayyer*.

Incertitude, شَكْ *chekk*.

Incessamment, — في مَدَّةٍ عن فَرِيب *ân qrib*, — فَرِيبة *fi moudda qriba*.

Inciser, شَرْطَ *cherret'*.

Incision, تَشْرِيفَتْ *techrit'*.

Incisive (dent), نَابَ *nab*, pl. انياب *eniab* et ذِيَبَان *niban*.

Incitation, تَحْرِيشَ *tah'rish*, — توْسُوْدِيسْ *toueçouis*.

Inclinaison, مَيْل *meïl*.

Incliné, مَايِيل *maiël*, f. ♀ *a*, pl. يَنْ *in*.

Incliner (pencher). J'incline, *nemil*; j'ai incliné, *melt*; il a incliné, مَال *mal*.

Inclus, دَاخِلُ الْبَرِيَّةَ *dakhel*. Ci-inclus, *dakhel elbreyya*.

Incognito. Il est venu incognito, جاء مَتْنَكِّر *ja metnekker*.

Incommode. J'incommode, *nechouech*; j'ai incommodé, *chouecht*; il a incommodé, *chouech*. شوش

Incomparable. ماله شبیه *ma lho chebih*, — ماله نظیر *ma lho ned'ir*.

Incomplet. نافع *nages*.

Incompréhensible. ما ينفهم *ma ienfhem ch*.

Inconnu. مجهول *mejhoul*, f. ♀ *a*, pl. *in*.

Incontestable. من غير شك *men r'eir chekk*, — ما فيه شك *ma fihe chekk*.

Incontestablement. بالتحقيق *bettah'qiq*.

Incontinent (adv.), في الحين *sel h'in*.

Incorrect. فيه الغلط *fihe elr'elet'*, — ملحوون *mell'oun*.

Incrédule. ما يامن شى *ma iamen ch*.

Incroyable! عجب *âjeb*.

Incrustation. لصاف *leçaq*, — ترصيغ *terciâ*.

Incrusté. مرصع *merassaâ*.

Inculpé. متهم *methoum*, f. ♀ *a*, pl. *in*.

Inculper. Il l'a inculpé, *tahmho*.

Inculquer. J'inculque, *nedakhkhel*; j'ai inculqué, *dakhkhelt*; il a inculqué, دخل *dakhkhel*.

Inculte (terre), بور *bour*, — بلا جلاحـة *bla flah'a*.

Incurable, ما يبرا شـى *ma iebra ch.*

Incurie, فـلة التـعـض *qellet etteh'affod'*.

Incursion, غـوازـى *r'ouazi*, pl. Nous avons fait une incursion, غـزيـنا *r'ezina*; ils ont fait une incursion, غـزوا *r'esaou*.

Indécence, سـعاـهـة *sefaha*.

Indécent, سـعـهـاء *sefih*, pl. سـعـهـاء *soufaha*.

Indéchiffrable, ما ينـفـرـا شـى *ma iengra ch.*

Indéclinable, مـمنـوع من الـصـرـب *meminouâ men esserf*.

Indéfini, بلا تـحـديـد *bla tah'did*.

Indéfiniment, دائمـا *daîmen*.

Indemniser (en argent), عـاوضـ بالـدرـاهـم *âoud' bedderahem*.

Indemnité (en argent), مـعاـوضـة بالـدرـاهـم *mâaoud'a bedderahem*.

Indépendamment (adv.), مع *maâ*. || (outre), بـوـف *faouq*. Indépendamment de cela, مع ذلك *maâ d'alika*, — بـوـف هـذـا *faouq had'a*.

Indépendance (liberté), **حُرْيَةٌ** *h'ourriya.*

Indépendant, **حُرّ** *h'ourr*, — **مُكْرِرٌ** *meh'arrer*,
f. ♀ *a*, pl. *in*.

Indes (les), **الهند** *elhend.*

Indestructible, **ما يعنى شى** *ma iefna ch.*

Indéterminé, **مُنْكَرٌ** *mounekker*, — **ذِكْرٌ** *nakira.*

Indicateur, **دليل** *dalil*, pl. **ادلة** *adilla.*

Indication, **تبصير** *táiin*, — **تعييين** *tebiin.*

Indice, **علامة** *álama*, pl. **ات** *at.*

Indien, **هندي** *hendi.*

Indienne (toile peinte), **منور** *mennour.*

Indifféremment, **من غير فرق** *men r'eir serq.*

Indifférent. Cet homme est indifférent, **هذا**
الرجل *had' errajel qalbho bared.*

ما عندي حاجة في *Cela m'est indifférent,* **هذا الشيء** *ma ándi h'aja si had' echchi.*

Indigence, **بُقر** *foqr*, — **زلط** *zelt'*. Certificat
d'indigence, **شهادة على البُقر** *chehada ála lfoghr.*

Indigène, **فبايلي** *árbi*, — **عربي** *qebaili.* Les
indigènes, **العرب والقبائل** *elárab ou lqebail.*

Indigent, بُفِرَاءٌ *seqir*, pl. *foqara*, — منزلوت *meslout'*, pl. *in*.

Indigestion, تُخْمَةٌ *tokhma*. Il a eu une indigestion, اتّخمر *ettekhem*.

Indignation, غُثْشٌ *r'ochch*, — غُضْبٌ *r'ed'eb*, — غَيْظٌ *r'eyd'*.

Indigne, ما يُسْتَاهِلُ شَىءٌ *ma iestahel ch.* Vous êtes indigne de vivre, شَىءٌ الْمَعِيشَةِ *ma testahel ch elmâîcha*.

Indigné, مَغْشَشٌ *mer'echchech*, — غَضْبَانٌ *r'ad'ban*, — مَغْتَاظٌ *mor'tad'*, f. ةَّا, pl. يَنْ *in*.

Indigner (s'). Je me suis indigné, *ter'echchecht*; il s'est indigné, تَغْشَشَ *ter'echchech*, etc.

Indignité, فَبَاحَةٌ *qebah'a*.

Indigo, نِيلَةٌ *nila*.

Indiquer (montrer). J'indique, *nouerri*; j'ai indiqué, *ouerrit*; il a indiqué; وَرَى *ouerra*. Indiquez-moi la maison de votre frère, وَرَلَى دَارَ خَوْكَ *ouerri li dar khouk*. (Syn.: نَعْتَ *nâât*, — بَيْنَ *beyyen*, — عَيْنَ *âyyen*.)

Indiscipline, عَصِيَانٌ *âcian*.

Indiscipliné, عَاصِيٌ *âaci*, pl. عُصَاطَةٌ *âçat*.

Indiscret, *جضولي* *fed'ouli*, f. ♀ a, pl. *in*, — فلليل — *ma iektem shi esserr*, — *ما يكتم شى السر* اخباء *qelil elh'aia*.

Indiscrétion, *فضول* *fed'oul*.

Indispensable, *واجب* *lazem*, — *ouajeb*.
Indispensablement, *بالواجب* *belouajeb*.

Indisposé (*mal disposé pour*), *مغشش* *mer'ech-chech*. || (*un peu malade*), *مستمرض* *mestemred'*, f. ♀ a, pl. *in*, — *ما يقدر شى* — *ما يقدر شى* *ma ieqder ch.*

Indisposition, *مرض خبيث* *mard' ekhefif*.

Indissoluble, *ما يذوب* *شي ma id'oub ch.*

Indistinctement, *من غير برق* *men r'eir ferq*.

Individu, *شخص* *chakhs*, pl. *eehkhas*.

Individuellement (*par un*), *بالواحد* *belouah'ed*, — *بالفرد* *belferd*.

Indivis, *ما شى مفصول* *ma chi meqsoum*, — *مُشاع* *mouchaâ*. Par indivis, *بلا فسحة* *bla quesma* (*sans partage*).

Indivisible, *ما ينفصّم* *شي ma iengsem ch.*

Indivision, *شيّاع* *chiyaâ*. En indivision, *على الشيّاع* *âl echchiyaâ*.

Indocile, *عاصي* *âci*, pl. *عصاة* *âçat*.

Indocilité, — عصيان *acian*, *gellet et't'aâ.*

Indolence, عجز *âjez.*

Indolent (paresseux), معاجيز *mâjaż*, pl. *mâajiz.*

Indubitable, ما فيه شك *ma fihi chekk* (pas de doute dans lui).

Indubitably, من غير شك *men r'eir chekk.*

Induire (en erreur). Il m'a induit en erreur, غلطني *r'allet'ni*. Il vous induira en erreur, يغلوطك *ir'allet'ek.*

Indulgence, مسامحة *msameh'a*, — غفران *r'oſran.*

Indulgent, مسامحي *msameh'i*, — غفور *r'aſour.*

Industrie, صناعة *cenaâ*, pl. *cenaïâ.*

Industriel, صناعي *cenaïâi*, pl. ة a.

Industrieux, صاحب صناعة *s'ah'ab cenaâ*, pl. اصحاب صناعة *as'h'ab cenaâ.*

Inébranlable, ثابت *thabet*, — ما يتبدل شى *ma ietbeddel ch.*

Ineffable, وايف *faïq*, f. ة a, pl. بين *in.*

Inégal, ما شى مستوي *ma chi mestoui*. Ils sont inégaux, ما هُمْ شى مستويين *ma houm chi mestouign*.

Inepte, ابله *eblah*.

Inerte, ما يتحرّك شى *ma ieth'arrek ch* (m. à m. : *il ne remue pas*).

Inertie, عدم الحركة *âdem elh'araka*.

Inestimable, ما له قيمة — غالى *r'ali* (cher), — *llo qima* (il n'a pas de prix).

Inévitable, لا بد منه *la boudd menhou*.

Inexact, مخالف *mekhalef* — موخر *mouakkher*.
|| (faux), ما شى صحيح *ma chi ceh'ih'*.

Inexcusable, غير معذور *r'eir mât'our*.

Inexorable, ما يسمح شى *ma iesmah' ch*, — ما يغفر شى *ma iar'ser ch*.

Inexpérience, فلة المعرفة *qellet elmâresa*, — عدم التجربة *âdem ettejriba*.

Inexplicable, ما يتفسّر شى *ma ietfesser ch*, — ما شى معهوم *ma chi meshoum*.

Infaillible, محقق *meh'aqqeq* (*sûr*), — ما يغلط شى *ma ier'let' ch* (qui ne peut se tromper).

Infailliblement, من كل بد — تحفييف *tah'qiq*, — *men koull bedd*.

Infamant, بِاضْع sad'ah'. Peine infamante, عَفْوَةٌ فَاضِحَةٌ aqouba sad'ah'a.

Infâme, مُفْضُوح mefd'ouh', f. ة a, pl. in.

Infamie, فَضْيَحَةٌ fed'ih'a, pl. فَضَائِحٌ fed'aïh'.

Infanticide, قَتْل طَبَيل getel t'esil.

Infatigable, مَا يَعِيَّشْ شَى ma iâia ch.

Infect, نَاتِنْ - بِأَيْدِعْ faïh', f. ة a, pl. يَنْ in. منتن -

Infecter (corrompre). Il a infecté, نَتَنْ netten, - فَسَدَ fessed.

Infection, بِوْحَةٌ souh'a, - نَتَنْ netn.

Inférieur, سَعْلَانِي seflani, f. ة a, pl. in.

Infernale (pierre), حَجَر جَهَنَّم h'ajer jahen-nama.

Infidèle (mécréant), كَافِر kafir, pl. كُفَّار kouffar.

|| (traître, déloyal), خَائِن khaïn, f. ة a, pl. خَيَانَةٌ khyian.

— On peut dire encore : جَلْ مَا فِيهِ rajel ma sih aman (un homme infidèle).

Infidélité, كُبُرَةٌ khiana, - خَيَانَةٌ khiana.

فلة الصدف - قَلْلَة الْأَمَان qellet laman, - فَلَّة الْأَمَان esseedeq.

Infiltration, رُشَّيَ الماء rachah' elma.

Infime, صغير — *cer'ir*, فليل — *qelil*.

Infini (innombrable), كثير — *kethir*, عديد — *âdid*, ما لا يحصى — *ma la ioh'ça*.

Infiniment, بالزواب — *bezzaf*, كثير — *kethir*.

Infinitif, مصدر — *mas'dar*.

Information, تبظيل — *tebt'il*, تكسير — *tekeir*.

Infirme, سافط — *saqat'*, عايب — *âïeb*.

Infirmer (abolir, supprimer). Il a infirmé, بطل — *bat'tel*, كسر — *kesser*.

Infirmerie, بيت المرضى — *bit elmard'a*.

Infirmité, علة — *âlla*, pl. علل — *âlel*.

Inflammation, حرارة — *h'arara*: || (embrasement), شعيل — *châïl*, حريف — *h'ariq*.

Infliger (une punition), جعل عقوبة — *jâal âgouba*.

يجعل عليك خطية — Je vous inflige une amende, nejâal âlik khat'iya.

Influent (qui a de l'influence), مولى — *moula kelma*.

Information, استخبار — سوال — *soual*, *istikhbar*.

Informer. J'informe, *nekhber*; j'ai informé, *khebert*; il a informé, *akhber*.

Informer (s'). Il s'est informé, استخبار — *estakhber*.

ou سَفْصِي *seqṣa*, aor. يُسْفِصِي *iqaqci*. Je me suis informé de vous, استَخْبَرْتُ عَلَيْكَ *esta-khbert ʿālik* ou سَفَصِيَتْ عَلَيْكَ *saqeit ʿālik*.

Infortune, مُصَبَّبَة *mociba*, pl. مُصَابَّبَات *meṣaibāt*.

Infraction, تَعْدِي *taâddi*.

Infructueux (qui ne rapporte pas), ما ينفع شَىء *ma ienṣà ch*, – ما فيه ثمرة *ma fiḥ thamra*.

Ingambe, شَاطِر *chat'er*, pl. شَطَار *chot'tar*, – خَبَاف *khefif*, pl. خَبَافَات *khefasaf*.

Ingénieur, مُهَنْدِس *mohendes*, pl. in.

Ingénu, صَابِي الْفَلْب *safi lqalb*, نَيْتَة *niya*, –

Ingénuité, نَيْتَة *niya*.

Ingrat, فَدِيلُ الْخَيْر *nekkar elkheir*, – نَكَارُ الْخَيْر *qelil elkheir*, – ما يَفْرُشُ بِالْخَيْر *ma iqerr ch bellkheir*.

Ingratitude, ذِكْرَان *qellet elkheir*, – فَلَّةُ الْخَيْر *nekran elkheir*.

Inhabitable, لا يَصْلَحُ لِلسُّكُون *la ies'lali' lessekna*.

Inhabité (désert), خَالِي *khali*, f. ة *a*, pl. in. يَنْ *in*. || (non habité), ما شَى مَسْكُون *ma chi meskoun*.

Inhumain, فَاسِي *qaṣah'*, – فَاسِع *qaṣi*.

Inhumation, دُفْن *defn*.

Inhumer. J'ai inhumé, *defent*; il a inhumé, دُجِن *defen*.

Inimitable, ليس له شبيه *leiça lahou chabih*.

Inimitié, عداوة *âdaoua*.

Inique, ظالم *d'alem*, pl. *in et d'ollam*.

Iniquité, ظلم *d'olm*.

Injonction (commandement), امر *amr*.

Injures, سبّ *sebb*, — سبّان *sebban*, — تسخسيخ *tsakhsikh*, — شمت *chemt*.

Injurier. J'injurie, *nsebb*; j'ai injurié, *sebbit*; il a injurié, سبّ *sebb*, — سخسخ *sakhsakh*, — شمت *chemet*.

Injuste, ظالم *d'alem*, pl. ظلام *d'ollam*.

Injustement, بالظلم *bed'd'olm*, — بلا حق *bla h'aqq*.

Injustices. Il a commis des injustices, ظلم الناس *d'lem ennas*, — جور *jour*.

Innocemment, بالنية *benniya*.

Innocence (simplicité), نية *niya*. || (disculpation), تبرية *tebriya*.

Innocent (simple), باري *niya*. || (d'un crime), باري *bari*, f. خاطي *khat'i*, pl. ين *in*.

Innovateur, — مبتدع *mebtadaâ*, بَدَاع *bedduâ*, pl. ين *in*.

Innovation, بَدْعَة *bedâa*, pl. ات *at*.

Innover. J'innove, *nebdaâ*; j'ai innové, *bdaât*; il a innové, *bdaâ*.

Inoccupé, بلا شغل — *bla khedma*, بلا خدمة *bla cher'ol*, — بارغ شغل *farer' cher'ol*.

Inoculation, inoculer, فيصل *feced*.

Inodores (lieux d'aisances), شيشماء *chichma*:

Inondation, فيضة *feid'a*, — حملة *h'amla*.

Inonder. Il a inondé, باض *fad'*, — حمل *h'amel*.
الواد يغيبض *elouad ifid'* على البلاد الكل *âl elblad elkoull*.

Inopinément, على غفلة *âla r'afla*.

Inquiet, محير *meh'ayyer*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Inquiéter. Il nous a inquiétés, حيرنا *h'ayyerna*.

Inquiéter (s'). Je m'inquiète, *neth'ayyer*; je me suis inquiété, *teh'ayyert*; il s'est inquiété, تحير *takhym*, *teh'ayyer*.

Inquiétude, حيرة *h'ira*, — تخييم *takhmim*.

N'ayez point d'inquiétude, ما تخيّم شى *ma tekhammem ch.* N'en prenez aucune inquiétude,

ما تـخـمـمـر شـى جـيـهـ *ma tekhammem ch fih*, —
كـنـهـانـي *koun hani* (soyez tranquille).

Insaisissable, ما يـنـحـكـمـر شـى *ma ienh'akem ch.*

Insalubre (air, eau), **موـخـمـر** *moukhem*. Pays
 insalubre, بلاد وـخـمـر *blad oukhem*.

Insalubrité, وـخـمـر *oukhem*.

Insatiable, بلا شـبـعـة *bla chebāa*, —
ma iechbaā ch.

Inscription, تـفـيـيـدـة *ktiba*, — كـتـيـبـة *teqiid*, —
 تـزـمـيمـر *tezmim*, — تـجـرـيدـة *tejrid*.

Inscrire (enregistrer). J'inscris, *nzemm̄em* ou
njerred; j'ai inscrit, *zemmemt* ou *jerrett*; il a
 inscrit, زـمـمـر *zemmem*, — فـيـدـة *qeyyed*, —
 جـرـدـة *jerred*.

Insecte (coll.), بـعـوـشـة *bââouch*. Un insecte,
 بـعـوـشـة *bââoucha*.

Insensé, مـهـبـولـهـ *mahboul*, pl. *mahabel*,
 فـلـيـلـ الـعـفـلـ *nages elâqel*, — نـافـصـ الـعـفـلـ —
qelil elâqel, — مـجـنـونـ *mejnoun*.

Insensibilité, فـلـةـ الـخـسـ *qellet elh'ass*.

Insensitive, فـلـيـلـ الـخـنـازـةـ *qelil elh'enana*, —
 ما يـخـسـشـ شـى *qelil elh'ass*, — فـلـيـلـ الـخـسـ
ma ih'ass ch.

Insensiblement, بالسّياسة *bessiaça*.

Insérer. J'insère, *nedakhkhel*; j'ai inséré, *dakhkhelt*; il a inséré, دخل *dakhkhel*, — ادرج — *edrej*.

Insertion, إدراج *idraj*.

Insidieusement, بالخدعه *belkhadâa*.

Insidieux, خداع *khaddââ*, f. ة a, pl. ين *in*.

Insignifiant, بلا معنى *bla mâna*.

Insinuer. J'insinue, *nzelleg*; j'ai insinué, *zelleqt*; il a insinué, زلف *zelleg*.

Insinuer (s'). Il s'est insinué dans ses bonnes grâces, ملك قلبه *mlek qalbho*.

Insipide, سامط *samet'*, — متّوس *messous*, — ما فيه بنته *ma fih benna*.

Insipidité, سماطة *smat'a*.

Insistance, تأكيد *takid*.

Insister. J'insiste, *nakked*; j'ai insisté, *akkett*; il a insisté, أكّد *akked*. La chose sur laquelle j'insiste, بالموكّد بي عليك *selmouakked bihi âlika*.

Insolation, بفلة *beqla*.

Insolemment, بالقبحانة — *belgebah'a*, بالخشنانة — *belkhechana*.

Insolence, فباحتة *qebah'a*, — خشانة *khechanu*.

Il m'a dit des insolences, طيّع لي الكلام *tayyah'* *li elklam*.

Insolent, فبيح *qebih'*, f. ة *a*, pl. فبائح *qebah'*.

Insoluble, ما يذوب شى *ma id'oub ch.*

Insolvable, مجلس *mefles*, pl. *in*, بين *sales*, pl. *in*.

Insomnie, فللة النعاس *qellet ennáas*, فللة التوّم *qellet ennaum*.

Insouciance, فللة البال *qellet elbal*, — فللة القلب *qellet elqalb*.

Insoucient. Il est insoucient, ما عنده بال *ma ándho bal*, — ما عنده قلب *ma ándho qalb*, — فلييل بال *qelil elbal*.

Insoumis, ما هوشى طابع — عاصي *aci*, *ma hou ch tayaâ*.

Insoumission, فللة الطاعة *qellet et'taad*.

Inspecter. J'inspecte, *neqelleb*; j'ai inspecté, *qellebt*: il a inspecté, فلّب *qelleb*.

Inspecteur, فلّاب *qellab*, — ناظر *nad'er*, pl. بين *in*.

Inspection, تفليّب *teqlib*.

Inspiration, إلهام *ilham*. Inspiration du diable, وسوس *ouęcouas*.

Inspirer. Dieu l'a inspiré, الله *elh̄emaho allah*. Le diable l'a inspiré, الشيطان *echchit'an* في *fi* *oud'nho*.

Installation, إجلال *ijlas*.

Installer, اجلس *ejles*.

Installer (s'), سكن *seken*.

Instance (sollicitation), طلبة *t'elba*. || (plainte), شكایة *chekaia*. || Avec instance, instamment, بالحاج *bi ilh'ah'*.

Instant (moment), ساعة *saâd*, — وقت *ouaqt*, — في الساعة *h'in*. A l'instant, *pis saâd*, — في الحين *sel ouaqt*, — في الوقت *sel h'in*. A chaque instant, في كلّ وقت *fi koull ouaqt*. A l'instant où, وفيت التي *ouaqt elli*. En un instant, en un clin d'œil, في رمشة عين *fi remchet ain*. Un petit instant, سويعـة *souïâ*.

Instantané, على غفلة *âla r'afla*, — به فيه *bih fihi*.

Instar (à l'), كييف *kif*, مثل *methl*, — الحال *kibh'ul*.

Instigateur. Quel est leur instigateur? من هو الذي حرّضهم *men houa elli h'arrechhoum.*

Instigation, تحريريش *tah'rich.*

Instinct, تمييز *temiyez*, — ميل *meil.*

Instituer (fonder). J'institue, *nejāal*; j'ai institué, *jāalt*; il a institué, *jāal.*

Instituteur, طالب *t'aleb*, pl. طلبة *t'olba*, — شيخ المسيد *cheikh elmsid.*

Institution, ترتيب *tertib*, — مدرسة *medersa.*

Instructif, ينزيده في العلم *mousid*, — مُعَيَّد *izid fel élm.*

Instruction, تعلیم *táalim.* || (enquête), فاضي البحث *qad'i bah'eth.* Juge d'instruction, *qad'i elbah'eth.* || (ordre), امر *amr.*

Instruire. J'instruis, *nállem*; j'ai instruit, *állemt*; il a instruit, علّم *állem.* Il a instruit l'affaire, بحث على الدعوة *bah'ath ál eddáoua.*

Instruire (s'). Je m'instruis, *netállem*; je me suis instruit, *tállemt*; il s'est instruit, تعلّم *tállem.*

Instruit (savant), عالم *âlem*, pl. علماء *oulama*, — معلم *mállem*, f. ة a, pl. دين *in.*

Instrument. آلة *ala*, pl. ات *at.* || (outils), دوزان *douzan.*

Insu (à l'). A l'insu de son père, من باباه خبيثة *khefia men babah.* A mon insu, بغير علمي *ber'eir álmi*: à ton insu, بغير علمك *ber'eir álmek*; à son insu, بغير علمه *ber'eir álmho*, etc.

Insubordination, فلتة الطاعة *qellet et't'âa*, — عصيان *âcian*, — معصية *mâcia*.

Insubordonné, عاصي *âci*, pl. ين *in*.

Insulte, سُبّ *sebb*, — سُبّان *sebban*, — سخيف *tsakhsikh*, — شمت *chemt*.

Insulter. J'insulte, *nsebb* ou *nechmet*; j'ai insulté, *sebbit* ou *chemett*; il a insulté, سُبّ *sebb* ou شمت *chemet*. — On dit aussi: Il m'a insulté, سخيف بي *sakhsakh biya*.

Insupportable, ثقيل *theqil*, — سامط *samet'*.

Insurgé, منايف *menafeq*, pl. ين *in*.

Insurger (soulever). J'insurge, *neneffeq*; j'ai insurgé, *neffeqt*; il a insurgé, نقف *neffeq* ou ذوّض الناس للنّفاف *naoued' ennas lennefaq*.

Insurger (s'). Je m'insurge, *nenafeq*; je me suis insurgé, *naseqt*; il s'est insurgé, نافف *naseq*.

Insurrection, نفاف *nefaq*, — منايفتة *menasqa*.

Intarissable, ما ينشف شى *ma ienchef ch*, — دايم يسيـل *daim icil*.

Integral, كامل *kamel*, - تامر *tamm*, f. ة *a*,
pl. بين *in*.

Intègre, *taqi*, — منصب *mounrif*. نافي

Intégrité, *touqa*, – تُفَىِّ انصاف *inçaf*.

Intellectuel, — عقلي *âqli*, ذهني *d'ahni*.

Intelligence, عقل *âgel*, — معرفة *mâresa*, —
فهمة *fehama*. Ils sont d'intelligence, **ستغفرين**, *mettefegin*.

Intelligent, عافل *âqel*, – فحيم *fehim*.

Intelligible, مفهوم *mefhoum*.

Intempérance, فلة الفناءة *qellet elqenaâ*.

Intempérie, *tar'iir elhaoua.*

Intempestif, غیر وقتی *si r'eir ouaq.*

Intendant, **oukil**, pl. **oukla**. وکیل وکلا

Intense, شدید *chedid*, f. شدیده *chedad*.

Intensité, شدة *chedda*. Intensité de la chaleur,
شدة السخونة *cheddet essekhana*.

Intenter (un procès), ادعى *eddâa*, aor. يدعى *ieddâai*.

Intention, *قصد qasd*, — *امد ámd*, — *Mourad*. J'ai l'intention de voyager, *قصدی فرمودم*

بالقصد *qasdi nsafer*. Avec intention, *belqasd*. Sans intention, من غير فصد *men r'eir qasd*.

Intercalation, إدخال *idkhal*.

Intercaler, ادخل *edkhel*.

Intercéder. J'intercède pour vous, *nechfâ fik*; j'ai intercéde pour lui, *chefât fih*; il a intercéde pour nous, شفع بینا *chefâ fina* ou تكلم علینا *tekellem âlina* (il a parlé pour nous).

Intercepter, قطع *qet'aâ*.

Intercesseur, شفيع *chafîâ*.

Intercession, شفاعة *chafaâ*.

Interdiction, — منع *menâ*, — تحريم *tah'rim*, — نهي *nahi*.

Interdire. J'interdis, *nemnâ* ou *neh'arrem*; j'ai interdit, *menât* ou *h'arremt*; il a interdit, منع *menâ* ou حرم *h'arrem*.

Interdit, ممنوع *memnouâ*, — محروم *mouh'arrem*.
Un interdit, مكحور *makhour*.

Intéressé (avide), ينطّماع *t'emmaâ*, pl. *in*. Il est intéressé dans cette affaire, في هذه القضية *andho faïda fi had' elqediya*.

Intéresser (apitoyer). Il nous a intéressés, غاظنا *gazna*.

حالة *r'adna h'alho* (m. à m.: son état nous a fait de la peine).

عانون *عانون* *âouen âlina*.

منبعة — *صلاح* *s'lah'*, — *Baiyida* *faïda*, — *menfaâ*, — *ربع* *rebeh'*. C'est dans votre intérêt, *في منبعتك* — *في صلاحك* *fi s'lah'ek*, — *في صلاحك* *fi men-fâtek*, — *ربع لك* — *rebeh' lik*.

Intérieur, *dakhel*, — *في قلب* *fi qelb*.

Intérieurement (dans l'intérieur), *sed dakhel*. En lui-même, *في نفسه* *fi nessho*.

Intérimaire, faisant l'intérim de Monsieur un tel, *فایم مقام السيد بلان في غيابته* *qaïm maqam esseyyed flan fi r'eibetou*.

Intermédiaire, *ouacita*. Par l'intermédiaire d'un tel, *بواسطة بلان* *bi ouacitet flan*.

Intermédiaire (adj.), *وسطاني* *ouest'ani*.

تفسير — *ترجميمر* *terjim*, — *tefsir*.

Interprète, *ات ترجمان* *torjeman*, pl. *at*. || *(judiciaire)*, *ترجمان شرعی* *torjeman cherâî*, — *ترجمان الشرع* *torjeman echcherâ*. || *(asservi)*, *ترجمان مختلف* *torjeman mah'allef*. ||

(militaire), ترجمان عسكري *torjeman askeri*.
 || (principal), باش ترجمان *bash torjeman*.

Interpréter. J'interprète, *neterjem*; j'ai interprété, *terjemt*; il a interprété, ترجم *terjem*.

Interrogation, سؤال *soual* — استفهام — *estifham*.

Interrogatoire, بحث *bah'ath*.

Interroger. J'interroge, *nsal*; j'ai interrogé, *selt*; il a interrogé, سأل *sal*. — On dit aussi: J'interroge, *nseqci*; j'ai interrogé, *seqcit*; il a interrogé, سفّصى *seqqa*. Interrogez-le, سفّصى *saqcih*.

Interrompre (cesser). J'interromps, *nebet'tel*; j'ai interrompu, *bet'telt*; il a interrompu, بطل *bet'l el*. Il a été interrompu, انقطع *enqe'aá*, aor. ينقطع *ienqet'aá*.

Interruption, تبطيل *tebt'il*. Sans interruption, بلا تبطيل *bla tebt'il*.

Intervalle (de temps), مدة *moudda*, — مسافة *msafa*. || (entre deux choses), بين *bein*, — خلال *khelal*.

Intervenant, طارئ *tari*.

Intervenir. J'interviens, *netouasset'*; il est intervenu, توسل *touasset'*.

Intervention, وَاسْطَةٌ ouacita. Par l'intervention de Monsieur un tel, بِواسِطةٍ سِيِّ فَلان bi ouacitet si flan.

Intervertir. J'intervertis, neqleb; j'ai interverti, qlebt; il a interverti, فَلَبْ عَكْسٍ qleb, — اَعْكَسَ akas.

Intestin (boyau), مُصْرَانٌ mesran, pl. msaren, — اَمْعَاءً emáa.

Intime (ami), حَبِيبٌ h'abib, — صَدِيقٌ cediq.

Intimer (un ordre). Il a intimé, اَمْرَرَ amer.

Intimidation, تَخْوِيفٌ tekhouif.

Intimidé, مُسْتَكْبَرٌ mesteh'i.

Intimider. J'intimide, nekhaouef; j'ai intimidé, khaouest; il a intimidé, خَوْفَهُ khaouef.

Intimité, مُحْبَّةٌ كَبِيرَةٌ meh'abba kbira, — موَدَّةٌ maouadda.

Intitulé, مُسَمِّي msemmi, f. ة a, pl. يَنِين in.

Intituler. J'intitule, nsemmi; j'ai intitulé, semmit; il a intitulé, سَمَّى semma, — اَنْوَعَنَ ان nouen.

Intolérance, عَدْمُ الْاِحْتِمَالِ âdem lih'timal.

Intolérant, مَا يَحْمِلُ شَىْ ma iah'mel ch.

Intonation, صَوْتٌ caut.

Intractable, واعر *ouaár*, pl. *in*.

Intrépide, شديد الباس *chadid elbas*.

Intrépidité, شجاعة — *bas*, — *chejaâ*, — جسارة *jsara*.

Intrigant (brouillon), خلط *khallat'*, pl. *in*.

Intrigue, تخليط *takhlit'*.

Intriguer. Il intrigue, *ikhallet'*; il a intrigué, خلط *khallet'*.

Introduction, تدخيل — إدخال *tedkhil*, — *idkhal*.
|| (préface), مُفَدَّم — *mouqeddama*.

Introduire. J'introduis, *nedakhkhel*; j'ai introduit, *dakhkhelt*; il a introduit, دخل *dakhkhet*.

Introduire (s'). Il s'est introduit, دخل *dekkel* ou دخل روحه *dakhkhel roh'ho*.

Intrus, يدخل روحه *idakhkhel roh'ho*.

Inusité, فلليل الاستعمال *qelil listiâmal*.

Inutile, بلا بايادة *bla saida*, — ما ينبغي شى *ma iensâ ch.* C'est inutile, زايد نافع *said nages*.

Inutilité, فللة النّبع *qellet ennesâ*.

Invalide, سافاط *sagat'*.

Invalider, بطل *bet't'el*, — كسر *kesser*.

Invariable, ما يتبدل شى *ma ietbeddel ch.*

Invasion, غازية *r'asia*, pl. غوازي *r'ouasi*.

Invectiver. — Voir INJURIER, INSULTER.

Inventé, مبدوع *mebdouâ*, f. ةـ *a*, pl. يـن *in*.

Inventer. J'invente, *nebdâ*; j'ai inventé, *bdât*; il a inventé, بـدـع *bdâ*.

Invention, بـدـع *bedâ*.

Inverse, مـفـلـوب *meqloub*, — عـكـس *âkes*.

A l'inverse, بـالـمـفـلـوب *belmeqloub*, — بـالـعـكـس *belâkes*.

Investi (chargé), مـتـوـلـي *metouelli*. || (cerné), مـحـصـور *mah'cour*, f. ةـ *a*, pl. يـن *in*.

Investigation, بـحـث *bah'ath*, — تـفـتـيـش *teftich*.

Investir (bloquer, cerner une place). Il a investi, فـتـد *h'acer*. || (charger), وـلـى *ouella*, — قـرـلـد *qelled*.

Investiture, تـولـيـة *toulia*, — تـفـليـد *teqlid*.

Invincible, ما يـنـغـلـب شـى *ma ienr'elev ch*.

Inviolable, مـحـرـم *mouh'arrem*.

Invisible, ما يـنـشـاف شـى *ma ienchaf ch*, — ما يـبـان شـى *ma iad'har ch*, — ما يـظـهـر شـى *ma iban ch*.

Invitation, ضـيـافـة *ârd'a*, — عـرـضـة *d'iasfa*.

ضيّف — معروض *maâroud'*, pl. *in*, بين *d'eyf*, pl. ضيّاف *d'iaf*.

Inviter. J'invite, *nâred'*; j'ai invit , ârett; il a invit , *âred'*; عزّر — ضيّف *d'eyyes'*, عرض *âzem*, دعى — يدعى *dâa*, aor. *iedâi*.

Invocation, دُعاء *douâa*, — دعوة *dâoua*.

Involontaire, بغير فصل *ber'eir qasd*.

Invoquer. J'invoque, *nedâi*; j'ai invoqué, *dâit*; il a invoqué, دعى *dâa*.

Invraisemblable, محال *mouh'al*.

Invuln rable, مَحْجَبٌ من الْجَرْحِ *meh'ajjeb men ejjorh'*.

Irascibilit , سُرعة الغضب *sourât elr'adeb*.

Irascible, سريع الغضب *sariâ elr'adeb*.

Ironie, استهزيء *estihza*, — تمسخير *tmeskhîr*.

Irr cusable, ما فيه شك — صحيح *çah'ih'*, صالح *ma fih chekk'*, سالم من التجريح — *salem men ettejrih'*.

Irr gularit , عدم ترتيب *âdem tertib*.

Irr gulier, مخالف للقواعد *moukhalef lilqaouaid*.

Irr ligieux, قليل الدين *qlil eddin*.

Irr m diable, ما له دواء *ma lehou doua*.

Irréprochable, مَا عَلَيْهِ مُلَامٌ *ma álih mlam.*

Irrésistible, فَحَّارٌ *yahhar* (épithète de Dieu).

Irrésolu, حِيرَانٌ *heiran*, f. ةَرَأْيٌ *a*, pl. دِينٌ *in.*

Irrévérence, فَلَّةٌ لِّا دَبٌ *qellet eladeb.*

Irrévocable, لَا يَنْعَزِلُ *la ienázel.*

Irrévocablement, لَا بُدًّا *la boulda.*

Irrigation, سَفِيَانٌ *seqian.* Canal d'irrigation,
سَافِيَةٌ *saguia.*

Irritation, غَشْشٌ *r'ochch*, — غَضَبٌ *r'ad'eb.*

Irrité, مَغْشَشٌ *mer'achchech*, — غَضِيبٌ *r'ad'ban.*

Irriter. J'irrite, *ner'achchech*; j'ai irrité, *r'achchecht*; il a irrité, غَشَشٌ *r'achchech.*

Irriter (s'). Il s'est irrité, تَغَشَّشٌ *ter'achchech.*

Islamisme, دِينُ إِلَّاسْلَامٍ *din lislam.*

Isolé, مَتْرُوكٌ وَحْدَهٗ *metrouk oueh'do*, — مَفْرُودٌ *mefroud*, — مَنْفَرِدٌ *mounfared.*

Isolement, اِنْفِرَادٌ *enfirad.*

Isolément, بِالْوَاحِدَهٗ *belouah'ed*, — بِالْعَبْرَدٍ *belferd.*

Isoler. J'isole, *neferred*; j'ai isolé, *ferrett*; il a isolé, بِعْرَدٍ *ferred.*

Israélite, f. يهوديّة *ihoudi*, f. يهودي *ihoudiya*, pl. يهود *ihoud*.

Issu, نسل *n esl.*

Issue (fin), — آخر عافية *âqiba*. || (sortie), مخرج *makhrej*.

Itinéraire, طريف *t'riq*, — رحلة *rah'la*.

Ivoire, عاج *âj*.

Ivraie, زوان *zouan*, — براقة *berraqa*.

IVre, سكران *sekran*, pl. سكري *sekara*.

Ivresse, سكرة *sekra*.

Ivrogne, سكارجي *soukarji*, pl. سكارجيّة *soukarjiya*.

Ivrognerie, سكر *sekr*.

J

Jabot, حوصلة *h'aousla*.

Jachère (terre en jachère), ارض عطيل *ard' âtil*.

Jacinthe, سنبل *senbel*.

Jactance (forfanterie), بقشر *fecher*, — زواخ *zouakh*, — زوخ *zoukh*.

Jadis, في الزمان *fes zeman*, — *bekri*.

Jaillir. L'eau jaillit, *elma ienbâ*; l'eau a jailli, خرج الماء *elma nebâ*. Il a fait jaillir l'eau, خرج الماء ينبع *kharrej elma ienbâ*.

Jaillissant, نابع *nabâ*.

Jalon (piquet), وتد *oueted*, pl. *aoutad*, — علامت — **Mouathf** مواثف *mouatheg*, pl. *âlama*, pl. *at*.

Jalonner, غرس مواثف *r'eres mouthege*.

Jalouser (être jaloux). Il a été jaloux de son frère, غار من خوة *r'ar men khouh*. Il sera jaloux de toi, يغیر منك *ir'ir mennek*.

Jalousie, دقة غيرة *r'eira*. || (contrevent, volet), دفف *deffa*, pl. دفس *desef*.

Jaloux, غيّار *r'eyyour*, — *r'eyyar*, f. ة a, pl. يغير *in*. Il est jaloux de ses camarades, يغير من اصحابه *ir'ir men as'habo*.

Jamais, se rend par le mot عمر *ômr* et les pronoms affixes, avec le verbe à la négation : Je n'ai jamais dit, عمرني ما فلت *ômri ma qoult*. Tu n'as jamais fait, عمرك ما عملت *ômrek ma âmelt*. Il n'a jamais reçu, عمره ما قبل *ômrho ma qbel*. Elle n'a jamais trouvé, عمرها ما صابت *ômrha ma çabèt*. Nous n'avons jamais acheté,

عمرنا ما شربينا *ômrna ma cherina*. Vous n'avez jamais dit, *ômrkum* ما فلتوا *ômrkoum ma goultou*. عمرهم ما دفعوا *ômrhoum ma dasâou*. Ne volez jamais ! عمرك ما تخون *ômrek ma tekhouen*. — On traduit aussi *jamais* par ابداً *abaden*.

Jambe, ساف *saq*, pl. سيفان *sigan*, — كراع *keraâ*, pl. كراعين *kerâïn*.

Janvier (mois), ينار *iennar*.

Jappement, نبيع *nebih'*.

Japper. Il a jappé, نبع *nebah'*.

Jardin, جنان *jenan*, pl. جناین *jenaïn* uo جنان *jennan*, — بستان *bestan*, pl. بساتين *bsatin*. || (potager), بحایر *bah'ira*, pl. بحایر *beh'aîr*.

Jardinier, بحّار — ين *jennan*, pl. in, ين *in*. بحّار *bah'h'ar*, pl. ين *in*.

Jargon, رطانة *rel'ana*.

Jarre (grande), زيار *ziar*, pl. زيار *t'ebria*, pl. خابية *khabia*, pl. ات *at*. طبرية — خابية *khoubia*, pl. khouabi. || (petite jarre), زويرة *zouïra*, — بطة *batta*.

Jarret, خوا السُّرْكبة *khoua errokba*. || (d'un animal), عرافب *ârqoub*, pl. عرافب *âraqeb*.

Jaser. Je jase, *neqjem*; j'ai jasé, *qejemt*; il a jasé, فجّر *qejem*.

Jasmin, ياسمين *iasmin*. || (d'Arabie), بُلْ *fell*.

Jatte, طاسة *taṣa*, pl. ات *at*.

Jauger, كيل *keyyel*.

Jaunâtre, مصغار *mes'far*.

Jaune, اصبر *as'fer*, f. صبراء *s'affra*, pl. صبر *s'oufr*.
Il est devenu jaune, رجع اصبر *rejâ as'fer*.

Jaunisse, صبایر *s'offair*.

Javelle (gerbe), غمرة *r'emra*, pl. اغمار *r'emar*.

Javelot, نشابة *nechhaba*.

Je (moi), انا *ana*, — انيا *anaïa*.

Jean, يحيى *yah'ia*.

Jérusalem, بیت المقدس *beit elmoqeddes*.

Jésus, سیدنا عیسی *sidna aïça*.

Jet d'eau, بتوارة *faouara*, pl. ات *at*.

Jeter. Je jette, *nermi*; j'ai jeté, *remit*; il a jeté, طیش *t'eyyech*, — لاح *lah'*, aor.
رمى *rema*, بلوح *ilouh'*.

Jeter (se). Il s'est jeté dans la rivière, رهى روحه *rouh'ho fel ouad*. Il se jeta sur
في الواد *bi al-wad*.

lui et le dévora, وَكَلَاهُ وَكَلَاهُ ارْتَمَى عَلَيْهِ ertema âlih ou klah.

Jeu, لَعْبٌ laâb. || (à l'argent), فَمَارٌ qemar.

Jeudi, نَهَارُ الْخَمِيسِ nahar elkhâmis, — يَوْمُ الْخَمِيسِ ioum elkhâmis.

Jeun (a), عَلَى الْخَوَا al elkhoua, بلا بُطُورٍ — bla sfour, — صَادِمٌ چَامِمٌ çaim, f. ةَ a, pl. in.

Jeune, صَغِيرٌ cer'ir, f. ةَ a, pl. cer'ar. Jeune homme, شَابٌ chabb, pl. choubban, — صَبِيَّانٌ cebi, pl. cebian. Jeune fille, طَفْلَةٌ — at t'oſla, pl. صَبِيَّةٌ cebiya, pl. at. ات at.

Jeûne, صَيَامٌ çoum, — صَيَامٌ çiam. Le mois du jeûne, شَهْرُ الصَّيَامِ chahr eççiam.

Jeûner. Je jeûne, neçoum; j'ai jeûné, çoumt; il a jeûné, صَامَ çam.

Jeunesse, صُغْرَةُ السِّنِّ cor'er ou صُغْرَةً cor'er essenn.

Joaillier, صَيَاغٌ çair', pl. صَيَاغُونَ ciyar', — جَوَاهِرِيٌّ jouaheri, pl. ةَ a.

Joie, سُرُورٌ — فَرَحٌ sarh', serour.

Joindre. Je joins, nejmâ; j'ai joint, jemât; il a joint, جَمَعَ jemâ. Ci-joint, دَاخِلُ الْبَطَافَةِ dakhil elbet'aqa.

شَبَّان شباب *chebab*, f. شَبَّاتَةٌ *chabba*, pl. شَبَّانٌ *chobban*, — زَيْنٌ *zeyn*, f. زَيْنٌ *a*, pl. زَيْنٌ *in*.

جُونْك خيزرانة *diss.* || (canne), خيزرانة *kheizrana*, pl. ات *at*.

جُونْكْتِيُونْ مجامع *mejmâ*, pl. مجامع *mejamâ*, — عَطْبَفٌ *ât'ef*.

جُونْجُلْرِ عجاجبى *âjajebi*, pl. عجاجبى *âjajebiya*.

جُوسْفِ يوسف *yousef*.

جُوكِ خددود *khaddû*, pl. خددود *khedoud*. || Coucher en joue, عيّن *âyyen*.

جُوكِرِ ضرب *dhereb*. Je joue, *nelâab*; j'ai joué, *lâabt*; il a joué, لعب *lâab*. || (d'un instrument), ضرب *dhereb*.

جُوكِرْ تملعب — تممسخر *tmeskhar*, — تممسخر علىك *temelâb*. Il s'est joué de vous, تممسخر علىك *tmeskhar âlik*, — تملعب بـك *temelâb bik*.

جُوكِرْ لعاب *lâab*, pl. يـن *in*. || (à l'argent), فمارجيـة *qemarji*, pl. فمارجيـة *qemarjiya*.

جُوكِ ناف *naf*. مضمض *med'med'*, — ناف *naf*.

جُوكِرِ تمتع بـ *temettâ be*; il a joui de, تمتع بـ *temettât be*; j'ai joui de, تمتع بـ *temettâ be*.

جُوكِسَانِ لذة — تمتع *led'd'a*. تمتع *temettouâ*, — لذة *led'd'a*.

Jour, — يَوْمَ ayyam, pl. اِيّام ayym, — نَهَار nahar, pl. ات at. Deux jours, يوميin ioumein, — نَهَارِيin naharein. Tous les jours, chaque jour, كلّ koull ioum. De jour en jour, تاَخْذَهُ الْحَمَّة نَهَار بِنَهَار takhod'ho elh'emma nahar benahar. Un certain jour, يَوْمَ مِنْ لَيْلَام ioum men leyyam. En plein jour, فِي وَسْطِ النَّهَار fi uest' ennahar. Jour de l'an, رَأْسُ الْعَام ras elâm. De nos jours, فِي زَمَانِنَا fi zemanna. Son innocence s'est fait jour, ظَهَرَ بِالْيَيْ هُوَ خَاطِي d'ahar bellî houâ khat'i ou bari.

Journal, — جَرْنَال jerida, journal, — قَنْيِطَة gazit'a.

Journalier (ouvrier), مَكَارِي mekari, pl. مَكَارِيin mekariin, — خَدَّام kheddam, pl. يَن in et ة a.

Journaliste, مَوْلَى الْجَرْنَال moul eljournal.

Journée, نَهَار nahar, pl. ات at. A la journée, بِجَرْنَاتَة bejornat'a.

Joyau, صِياغَة ciar'a, — جَوْهَرَة jouhera.

Joyeux, مَسْرُورَ ferh'an, — مَسْرُور mesrour, f. ة a, pl. يَن in.

Judaïsme, دین اليهود *din eliahoud.*

Judée, بلاد اليهود *blad eliahoud.*

Judiciaire, شرعی *cherāī*. Interprète judiciaire, ترجمان الشرع *torjeman echcheraā*. Interprète assermenté, ترجمان مختلف *torjeman meh'allesf*. Interprète militaire, ترجمان العسكري *torjeman elāsker*.

Judiciairement, بالوجه الشرعي *belouejh echcherāī.*

Judicieusement, بالعقل *belāqel.*

Juge, - فضاة *qadi*, pl. *qodat*, حاکم - *h'akem*, pl. حکام *h'okkam*.

Jugement, رأى *rai*, - عقل *āqel*. || (décision prononcée en justice), حکم *h'okm*, pl. *ah'kam*. || Jugement dernier, يوم الفيامة *ioum elqiamā*, - يوم الدين *ioum eddin*.

Juger. Je juge, *nah'kem*; j'ai jugé, *h'akemt*; il a jugé, حکم *h'akem*. On l'a jugé, *h'akmou* على *ālih*.

Juif, يهودي *ihoudi*, f. يهودية *ihoudiya*, pl. يهود *ihoud*.

Juillet, يوليو *iouliou.*

Juin, يونيو *iouniou.*

Jujubes, عَنْبَاب annab. || (sauvages), نَبْف nebeg.

Jujubier, عَنْبَادَة annaba. || (sauvage), سَدْرَة sedra, dimin. سَدِيرَة sedira.

Jumeaux, ذَوَام touam.

Jument, اِفْرَاس fras, pl. efras ou fersat, عُودَات áouda, pl. áoudat.

Juré, مَحْلُّب mah'allef.

Jurer. Je jure, nah'lef; j'ai juré, h'alest; il a juré, h'alef. Jure, اَحْلَف ah'lef. Il a fait jurer, حَلَّف h'allef. Je l'ai fait jurer, هَلَّفْتَهُ h'allefthou. Faites-le jurer, هَلَّفْتُهُ h'al-lefhou.

Juridiction, حُكُومَة h'okouma, — فُسْمَر qesm, pl. اَفْسَام aqsam.

Juridique, شَرْعِيّ cheráï.

Jurisconsulte, juriste, بَفْيَه seqih, pl. بُفَهَاءَ fouqaha.

Jurisprudence, بَفَهَـ faqh, — عِلْمُ الْبَفَهَـ álm elfaqh.

Jus (suc de plantes, de fruits), مَاء ma. || (sirop), بَـْرُبْ robb.

Jusque, — حتى *h'atta*, إلى ان *ila en*. Jusqu'à ce que je revienne, حتى نرجع *h'atta nerjâ*.

Juste, — عادل *adel*, صاحب حق *çah'eb h'aqq*. Calcul juste, حساب صحيح *h'eçab çah'ih'*. Observation juste, كلام صواب *klam çouab*. Comme de juste, comme il convient, كما ينبغي *kama ienbar'i*.

Justement (avec justice), بالحق *belh'aqq*.

Justesse, إصابة *içaba*.

Justice, — عدل *adel*, أنصاف *inçaf*, شريعة — شرع *cheraâ*, *cherîâ*. || (tribunaux), —

Justification, — مباريّة *mebaria*, تبريرية *tebria*.

Justifié (prouvé), مثبت *mthebbet*.

Justifier. Je justifie, *neberri*; j'ai justifié, *berrit*; il a justifié, برى *berra*. || (prouver), ثبت *thebbet*.

Justifier (se). Il s'est justifié, برى نفسه *berra nefsho*, — برى روحه *berra rouh'o*.

Juteux (qui a du jus), فيبه الماء *fih elma*.

K

Kabyle, *qebaili*, f. فبایلیة *qebaīliya*,
pl. فبایل *qebaīl*.

Kabylie, بلاد الفبایل *blad elqebaīl*.

Karat, فيرات *qirat'*, pl. *qararit'*.

Kermès, فرمز *germez*.

Khalifa, خلیفة *khelifa*, pl. خلباء *khoulafa* et
خلباوات *khoulfaouat*.

Kilo, كيلو *kilo*.

Kilomètre, كيلوميطرة *kilométra*.

Kiosque (pavillon), كشك *kechk*, pl. *kechak*.

Koran (le), الفران *elqoran*.

Korougli, **Koulougli** (fils d'un Turc et d'une
indigène algérienne), كرغنلي *kourr'eli*,
pl. كراغلية *kerar'eliya*.

Koufa (ville de), كوفة *koufa*.

Koufque (écriture), خط كوفي *khat't' koufi*.

L

La (art.), آلـ *el* (se joint au mot suivant). La campagne, الجنهان *eljenan*. La maison, الدار *eddar*.

La (pron.), هـ *ha*. Je la verrai, ذشوبـها *nechoufha*.

Là (adv. de lieu), ثـمـ *themm* ou *themma*. Là-bas, ثـمـاتـيـكـ *henak*, — الـهـيـهـ *elhih*, — هـنـاـكـ *themmatik*. De là, من ثـمـ *men themm*. Au delà, ذـيـكـ السـاعـةـ *souq had'a*. Là-dessus, بـعـنـدـ ذـلـكـ *faâinda d'alika*, — حـيـنـئـذـ *h'inaid'in*.

Labeur, خـدـمـةـ *khadma*, — فـرـيـحـةـ *qarih'a*.

Laborieusement, — بـالـجـهـدـ *beljehed*, — *belqarih'a*.

Laborieux (travailleur), خـدـامـ *khaddam*.

Labour, labourage, حـرـثـ *h'arth*, — حـرـاثـةـ *h'aratha*.

Labourable (terre), اـرـضـ حـرـاثـةـ *ardh h'aratha*.

Labourée (terre), اـرـضـ مـحـرـوثـةـ *ardh mah'routha*.

Labourer. Je laboure, *nah'reth*; j'ai labouré, *h'areht*; il a labouré, حَرَثَ *h'areth*.

Laboureur, حَرَاث *h'arrath*, pl. حَرَاثات *h'arrathat* *a et in*,
— بَلَاح *sellah'*, pl. بَلَاحات *sellah'at* *a et in*.

Lac (dans une rivière), قلتة *guelta*, pl. قلت *guelet*. || (salé), سبخة *sebkha*; pl. سباخ *sebakh*, — شطّ *chet't'*, pl. شطوط *chet'out'*.

Lacérer, مُزْفٌ *mezzeq.*

Lacet (cordon), — **خيط** *kheit'*.
 فیطان *qit'an*, — **فیطان** *fitan*.
 || (filets), — **شرکة** *cherka*.
 مصيدة *mida*, — **مصطدة** *mchedda*.

Lâche (poltron), رذيل *red'il*, f. رذيلة *red'ila*,
 pl. رذال *red'al*, — خواب *khaouaf*, f. ةَا *ةَّا*,
 pl. بَين *in*.

Lâche (flasque, détendu), مَرْخِيٌّ *merkhi*; —
مرْخُوبٌ *merkhoub*, f. ةَ *a*, pl. يَنْ *in*.

Lâcher. Je lâche, *net'laq*; j'ai lâché, *t'lagt*; il a lâché, طلف *t'laq*.

Lacheté, *r'ed'ala*, — خيانة *khiana*.

Laconique, موجز *moujez*, — مختصر *mokhtacer*.

Laconisme, *ijaz*, اختصار – ایجاز, *ikhtiçar*.

Lacs, *fekhkh*, — شرکة *cherka*, — مصيدة *meida*.

Lacune, نُفْصان *noqṣan*.

Ladre, مشحاحين *mechḥ'ah'*, pl. *mechḥ'ah'in*, — بِخَلَاء *bekhlil*, pl. *boukhāla*.

Ladrerie, شَكّة *cheḥ'h'a*, — بُخْل *boukhl*.

Laid (vile), منعوف *mezāouq*, — ابشع *ebħaaū*, بشييع المنظر — *beħħiā elmendher*.

Laideur, زعاففة *z̴iaqa*, — بشاعفة *beħħiā*.

Laie, خنزيررة *khenzira*.

Laine, صوب *couf*. Flocon de laine, *cousa*.

Laisse, حبليلة *h'abila*, pl. *h'abaīl*, — رصن *recen*, pl. *erçan*.

Laisssé (délaisse), مـتـرـوك *metrouk*, f. ةـاـ، pl. يـن *in*.

Laisser. Je laisse, *nekhalli*; j'ai laissé, *khallit*; il a laissé, *khalla*. Laissez-moi, *khallini*. || (abandonner). Il a abandonné, *trak*.

Lait, حـلـيـب *h'alib*. || (aigre), لـبـن *leben*. || خـوـمـن *(caillé)*, رـايـب *raib*. || Frère de lait, خـوـمـن الـبـرـوـلـة *khou men erredhaā*, — الرـضـاع *khou men elbezzoula*. Pot au lait, مـحـلـاب *mah'lab*.

Laitier, بَيْعَ الْحَلِيبِ *beyyaā elh'alib*.

Laitière (vache), بَغْرَةٌ حَلَابَةٌ *beqera h'allaba* ou حَلُوبٌ *h'aloub*.

Laiton (fil de), تَالْ نَحَاسٌ *tal neh'as*.

Laitue, رَاسٌ خَسْ *khass*. Une laitue, ras *khass*.

Laize d'étoffe, فَلْفَةٌ *felqa*, pl. *fleq*.

Lambeau, فَطْعَةٌ *qet'āa*.

Lame, شُعْرَةٌ حَدِيدٌ *h'adid*, — نَصْلَةٌ *necla*, — *chefra*. || (vague de la mer), مَوْجَةٌ *mouja*, pl. امْوَاجٌ *mouaj*.

Lamentation, نَيَاخٌ *niah'*.

Lamenter (se). Je me lamente, *nenouh'*; je me suis lamenté, *nouh't*; il s'est lamenté, نَاحٌ *nah'*. Il se lamente du matin au soir, يَظْلِمْ يَنْوَحُ *id'all inouh'*.

Lampe, فَنَادِيلٌ *qendil*, pl. فَنَادِيلٌ *qnadil*, — سِرَاجٌ مَصَبَّاحٌ *mesbah'*, pl. مَصَبَّاحٌ *msabih'*, — مَصْبَاحٌ *siraj*.

Lance, مَزَارِقٌ *mezrag*, pl. مَزَارِقٌ *mezareg*, — رُمَحٌ *romh'*, pl. رُمَحٌ *remah'*.

Lancer. Il a lancé, زَرْوَطٌ *zerouet'*, — رَمَى *rma*, aor. يَرْمِي *iermi*.

Lancette, فشتار *nechtar*, pl. ات *at*.

Langage, لسان *lsan*, pl. ات *at*, - لغة *lor'a*, pl. ات *at*, - كلام *klam*.

Lange d'enfant, فماتة *qemata*, pl. فمايطة *qemait*.

Langoureux, مذبال *med'bal*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Langouste, فرنسيط *qernit'*, pl. فرانط *qranet'*.

Langue, لسانات *lsanat*, pl. لسانات *lsanat*, - لغات *lor'at*, pl. لغات *lor'at*.

Langueur, ذبول *d'eboul*. || (fatigue, اعياء *âïa*).

Languir. Il a langui, ذبل *d'ebel*.

Languissant, مذبال *med'bal*, f. ة *a*, pl. بين *in*, سفamer - سفامر *seqam*.

Lanière (courroie), سمير *seir*, pl. سبور *siour*.

Lanterne, بنار *fnar*, pl. ات *at*.

Laper. Il a lapé, ولغ *ouler'*. Il lape, يولغ *iouler'* (syn.: *lh'es*, لعف - *laq*).

Lapidable, رجيم *rajim*.

Lapidation, رجم *rejm*.

Lapidé, مجرحوم *merjoum*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Lapider. Il a lapidé, رجم *rjem*.

Lapin, قُنْيَنَةٌ *guenina*, pl. *at*, coll. *guenin*.

Laps, مُدَّةٌ *moudda*, — بُرْهَةٌ *borha*. Pour un laps de temps, لِمُدَّةٍ *le moudda*.

Laque, لُكٌّ *lokk*.

Laquelle? اما هي *ama hi*.

Laquelle, الّي *elli* (régulⁱ الّتي *ellati*).

Larcin, سرفة *serqa*.

Lard, شحمر الخلوب *cheh'am elh'allouf*.

Large, عريض *ārid'*, f. ة a, pl. عراض *ārad'*. || (ample), واسع *ouaqā*, f. ة a, pl. ين *in*.

Largement (généreusⁱ), بالسخاوة *bessekhaoua*.

Largesse, نعمتة *nâma*, — كرم *kerem*, — سخاوة *sekhaouu*.

Largeur, عرض *ōrd'*.

Larme, دموعة *demâ*, pl. دموع *demouâ*, — عبرة *âbera*, pl. ات *at*. Les larmes lui coulent des yeux, عينيه يسلو بالدموع *ainih icilou beddemouâ*.

Larron, سارف *sareq*, pl. سُرّاف *sourraq*, — لص *less*, pl. لصوص *leçous*.

Larynx, حنجرة *h'anjera*.

Las, عَيْان *ayyan*, — تعبان *tában*, f. ة a, pl. بين *in*.

Lasser. Il a lassé, عَيْى *ayya*; il lasse, يعيي *iáyyi*.

Lasser (se). Je me lasse, *náya*; je me suis lassé, *áyit*; il s'est lassé, عَيْى *áya* ou تعب *táb*.

Lassitude, عباء *áïa*, — تعب *táb*.

Latent, مخفي *modhmer*, — مخمر *mokhfí*.

Latrines, كنایف *knif*, pl. knaif, — بيت الراحة *beit elma* ou بيت الماء *beit errah'a*, شيشماء — *chichma*.

Latte, طرف لوح *t'arf louh'*.

Laurier, زند *rend'*. || Laurier-rose, دفلة *defla*.

Lavage, غسيل *r'sil*.

Lavé, مغسول *mar'soul*, f. ة a, pl. بين *in*.

Laver. Je lave, *nar'sel*; j'ai lavé, *r'selt*; il a lavé, غسل *r'sel*.

Laveur (blanchisseur), غسال *r'essal*, f. ة a.

La voici, la voilà, هاهي *hahi*, — هاهيك *hahik*.

Lavoir, مغسل *mer'sel*.

Laxatif, مسويل *moushil*.

Layette, فِمَاطَةٌ *qmat'a*.

Le (art.), الـ *el* : Le chien, الكلب *elkelb*. || (pron. affixe compl. dir.), ــ *hou* : Je le verrai, نشوبه *nechoufhou*.

Lécher. Il lèche, *ielh'as*; il a léché, حُسْنَ *leh'as*, — لعف *lāq*, — ولغ *ouler'*.

Leçon, دروس *taálim*, — تعلیم *dars*, pl. drous.

Lecteur, فاری *qari*. Lecteur du Coran dans une mosquée, حزّاب *h'azzab*, pl. بین *in*.

Lecture, فرایتة *qraia*, — مطالعة *mout'ulâa*.

Légal, شرعی *cherâi*.

Légalement, بالوجه الشرعي *belouejh echcherâi*.

Légalité, طریف الشرع *t'riq echcheraâ*.

Légende, فصّة *qecca*, pl. *qeces*.

Léger, خفيف *khefif*, f. خفيفة *khefifa*, pl. طیاش *khefas*, طایش *t'aïch*, pl. خباب *t'iyach*.

Légèrement (rapidement), بالخففة *belkheffa*, — بالسرعة *besserâa*.

Légereté (agilité), خفة *kheffa*, سرعة *serâa*. || (frivolité), خفة العفل *kheffet elâqel*.

Légion, فوم *goum*.

Législation, شريعة *cheriáa*.

Légitime, حالي *h'elali*, f. حاليّة *h'elaliya*,
pl. حقاني *h'elaliyin*, — حقانيين *h'aqqani*.
f. ة *a*, pl. ين *in*.

Légitimement (avec le droit), بالحق *belh'aqq*.

Legs, وصية *ouciya*, pl. وصايا *ouçaïa*.

Léguer. Je lègue, *nouessi*; j'ai légué, *ouessit*; il
a légué, *ouëssa*.

Légumes verts, خضار *khod'ra*, — *khed'ar*,
— بفول *beqel*, pl. بقول *beqoul*.

Lendemain, غدوة *r'odoua*. Le lendemain, *r'ad'en*,
الغدوة من ذاكى — *elr'odoua men d'ak*.

Lent, ثفال *thqil*, f. ة *a*, pl. ثفال *thqal*. ||
(tardif), باطي *bati*.

Lentement, بالسياسة *bessiaca*, — رويدا
rouiden.

Lenteur, بطو *betou*, — تأدي *taanni*.

Lentilles, عدس *âdes*.

Lentisque, ضرو *derou*. Un buisson de lentisque,
ضروات *deroua*, pl. ضروات *derouat*.

Léopard, فيهد *sehd*, pl. فيهود *sehoud*.

Lepre, — بِرْصٌ جَذَامٌ *jedam*, — جَرْبٌ *jereb*, — بِرْصٌ *beres'*.

Lépreux, — بِحَدَامٌ *mejdam*, — بِحَرَابٌ *mejrab*, — اَبْرُصٌ *ebres'*.

Lequel ? اما هو ? *ama hou.*

Lequel, الَّتِي *elli* (régul^t *ellad'i*).

Les (art.), الْأَلْ *el*. **Les chiens**, *elklab*. || (pron.), هُمْ *houm*. Il les a frappés, ضَرَبَهُمْ *d'rebhoum*.

Lésé, مُضْرُورٌ *medhrour*, — مُظْلومٌ *medhloum*.

Léser, اَضْرَرَ *dherr*.

Lésion, مُضْرِّةٌ *medherra*. || (blessure), جُرْحٌ *joureh'*.

Lesquels ? اما هُمْ ? *ama houm.*

Lesquels, الَّتِي *elli* (régul^t *ellad'ina*).

Lessive, بِوْغَاضَةٍ *bour'adha*.

Lest (d'un navire), صَابُورَةٌ *çaboura*.

Leste, خَفِيفٌ *khefif*, f. ةَ *a*, pl. خَفَافٌ *khefaf*.

Léthargie, مُغَاشِيَةٌ *mr'achia*.

Lettre (caractère d'écriture), حَرْبٌ *h'arf*, pl. حَرَوْفٌ *h'orouf*. || (missive), بِرَاءَةٌ *bra* ou بِرَيَّاتٌ *brayya*, pl. بِرَاءَاتٌ *braouat* et بِرَيَّاتٌ *brayyat*.

brayyat, — مكتوب *mektoub*, pl.
mekatib, — بطايف *bet'aqa*, pl. *bet'aiq*.

Leur (possessif), هم *houm*. Leur maison, دارهم *darhoum*. || (à eux), لهم *lehoum*.

Leurre, غرور *r'erour*.

Leurrer, غرّ *r'err*. J'ai leurré, *r'errit* ;
 je leurre, نغرّ *nr'orr*.

Leurs, هم *houm*. Leurs biens, اموالهم *moual-houm*.

Levain. خميصة *khemira*.

Levant (Orient), شرف *cherq*, — شرق *mechreq*.

Levantin (Oriental), شرقى *cherqi*, f. ة a,
 pl. يمن *in*.

Levé de plan (devis), تقويم *teqouim*.

Levée, رفود *refoud*.

Lever du soleil, طلوع الشمس *t'louâ echchems*,
 شروع الشمس — *cherouq echchems*.

Lever. Je lève, *nerfed*; j'ai levé, *refett*: il a levé,
 رفد *refed*.

Lever (se). Je me lève, *negoum* ou *nenuod'*; je
 me suis levé, *qoumt* ou *nott*; il s'est levé,
 فامر *fâmer*.

نُصْنُع ناض nad'. Lève-toi, فُمْ qoum ou noud'. || (soleil, lune), طَلْعَ t'elâ. || (faire lever, éveiller), نُوضْنَى naoued' ou فيّمْرَ qeyyem. Il m'a fait lever (il m'a éveillé), نُوضْنَى naoued'ni ou فيّمْنَى qeyyemni.

Le voici, le voilà هاهوک — هاهو hahou, — hahouk.

Lèvre, شوارب *chareb*, pl. شوارب *chouareb*.

Levrette, سلوقيات *slouguïa*, pl. سلوقيات *slouguïat*.

Lévrier, سلاف *slougui*, pl. سلاف *slag*.

Lexique, فاموس *qamous*, pl. فاموس *qaouames*.

Lézard — مولاپ زرموميّة *zermoumiya*, — moulab. || Gros lézard de sable, ورن *ouren*.

Lézarde, شف *cheqq*.

Lézardé, مشغوف *mechqouq*, f. ش a, pl. ين *in*.

Liaison, اتصال *ettical*.

Liaisons, مخالطة *mekhalet'a*.

Liasse, حزمتة *h'ezma*, pl. حزمتة *h'ezem*.

Libéral (généreux), كريمة *krim*, pl. كرام *kram*, سخي *jigged*, pl. ين *in*, جيد — sakhi, pl. اسخيناء *eskhiya*.

Libéralité, كرم *kerem*, — سخاوة *sekhaoua*,
— جود *joud*.

Libérateur, مُنْفَذ *mounqid'*.

Libérer. — Voir DÉLIVRER.

Liberté, حرية *h'orriya*. || (affranchissement),
. عتاف *âtaq*. || (mise en liberté), تصریح *tesrih*.
Il a mis en liberté, سراح *serrah'*. Mis en liberté,
مسراح *mserrah'*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Libertin, فاسف *faceq*, f. فاسفة *faceqa*,
pl. فساف *fessaq*.

Libertinage, فساد *fesq*, — فساد *fsad*.

Libraire, بیاع الكتب *beyyaâ elketoub*,
pl. بیاعین الكتب *beyyaâin elketoub*.

Librairie, حانوت الكتب *h'anout elketoub*,
pl. حوانات الكتب *h'ouanet elketoub*.

Libre (mis en liberté), مسرّح *mserrah'*, f. ة *a*,
pl. ين *in*. || (de condition libre), حر *h'orr*,
f. ة *a*, pl. احرار *ah'rar*.

Licence (permission), تصریح *tesrih*.

Llicitation, دلالة *dlala*.

Licite, جایز *jaiz*, — حلال *h'alal*,
moubah'.

Licol, *rsen*, pl. ارسان *rsan*.

Lié, *merbout'*, f. ة a, pl. بين *in*.

Liège (chêne-liège), جرنان *fernán*.

Lien, *rbat'*, pl. رباط *rbat*.

Lier. Je lie, *nerbet'*; j'ai lié, *rbett*; il a lié, بـط *rbet'*.

Lieu, *med'reb*, pl. مضارب *med'areb*, – مواضع *moud'â*, pl. *mouad'â*. Au lieu de, في عوض ما *fi âoud' ma*. En dernier lieu, الحاصل *elh'acel*. Il me tient lieu de père, هو *houa kibaba*. Il est en mon lieu et place, في منزلي *rah fi menzelti*.

Lieue, *mil*, pl. أميال *mial*.

Lieutenant (vicaire, sous-chef, etc.), خليفة *khelifa*, pl. خلفاء *khoulfaouat* et *khoulafa*.

Lieux d'aisances, شيشماء *chichma*, – *knif*, – بيت الماء *beyt elma*.

Lièvre, *erneb*, pl. انب *eraneb*.

Ligament, عصابة *âçaba*, – رباط *rbat'*.

Ligne (trait), خط *khet't*, pl. خطوط *khet'out'*. || (d'écriture), سطور *st'er*, pl. سطور *st'our*. || (à pêcher), سنار *sennara*, pl. سنانر *senaner*.

Lignée, نسل *n esl.*

Ligue, تعصّب *tâassob*, — معاہدة *mouâahada*.

Lilas, ليلاك *lilek*. Lilas de Perse, الياس *elias*.

Limaçon, جغلال *jor'lal*.

Lime, مبرد *mebred*, pl. مبارد *mebared*.

Limer. Je lime, *nebred*; j'ai limé, *brett*: il a limé, برد *bred*.

Limite, حدود *h'edd*, pl. حدود *h'edloud*.

Limiter, جعل الحد *jâl elh'edd*.

Limitrophe, مجاور *moujaouer*, f. ة a, pl. ين *in*.

Limon (boue), غرفتة *r'erqa*, — طين *t'in*. || (fruit), ليم فارص *lim qares*.

Limonade, شاربات *charbat*, — قازوز *gazous*.

Limpide, صابيية *çafi*, f. صابي *çafia*, pl. صابييين *çafîn*.

Limpidité, صفاوة *cefaoua*.

Lin, كتان *kettan*. Graine de lin, زرّيعة الكتان *zerrîyat elkettan*.

Linceul, كفان *kefen*, pl. كفان *kefan*.

Linge, فماش *qomach*.

Lingot, سبائك *sbika*, pl. سبائك *sbaik*.

Lion, سباع *sebā*, pl. سبوعات *sebouā*, — صيد *ceyd*, pl. اسد *cyouda*, — اسد *aced*, pl. اسود *oçoud*.

Lionceau, شبال *chebel*, pl. شبال *chebal*.

Lionne, لبّة *lebba*, pl. ات *at*.

Liqueur, شرب *cherb*, — شراب *cherab*.

Liquidation, محاسبة *meh'asba*.

Liquide, جاري *jari*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Liquider, حاسب *h'aceb*.

Lire. Je lis, *naqra*; j'ai lu, *qrit*; il a lu, *qru*.

Lis, سيسان *siçan*.

Lisible, مفترز *mferrez*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Lisière, حـد *h'edd*, — حـرف *h'arf*, — طـرف *t'arf*.

Lisse, املس *emles*, — ارطب *ert'eb*.

Liste, جـريدة *jerida*, pl. جـريدة *jeraïd*.

Lit, بـراش *frach*, pl. بـراشـات *frachat*. Bois de lit, سـرير *srir*. || Faire le lit, فـرش *ferrech*. || Garder le lit, حـكم الـبراش *h'ekem elfrach*.

Lithographie, طـبع الحـجـر *t'ebā elh'ajer*.

Litière (paille), تـبن *teben*.

Litige, شـراع *chrā*, — خـصـام *kheçam*.

Litigieux, الشّيء المُتناخاصم عليه *echchi elmoutakhacem álihi.*

Litre, ليطرة *litra*, pl. ات *at.*

Littéraire (arabe), عَرَبِيَّةٌ كِتَابَيَّةٌ *árabiya çah'ih'a.*

Littérature, علم ادب *álm eladeb.*

Livraison (fascicule), جُزْءٌ *jouza*, pl. اجزاء *ajza.* || (abandon), تسلیم *teslim.*

Livre (volume), كتاب *ketab*, pl. كتب *ketoub.*

|| (poids), رطـل *ret'el*, pl. ارطال *ert'al.* Deux livres, طـلـين *ret'lein.*

Livrer, سلم *sellem*, — دفع *defâ.*

Livrer (se), نفع *sellem* *sellem nefshou.*

Livret, دفتر *defter*, pl. دفاتر *defater.*

Local, مسكن *mesken*, pl. مساكن *msaken.*

Localité, وطن *ouet'en*, — محل سكنى *meh'all sekna.*

Locataire, كاري *kari.* Il est mon locataire, هو كاري عندي *houa kari ándi.*

Location, كراء *kera*, — كروة *keroua*, pl. keraouat.

Locution, كلمة *kelma*, — عباره *âibara.*

Logement, مسكن mesken, pl. msaken.

Loger. Je loge, nesken; j'ai logé, sekent; il a logé, رانى seken. Je loge dans cette maison, سكن rani saken fi had eddar.

Logique, علم المنطق álm elment'eq.

Logis, ديار mesken, — دار dar, pl. diar, مسكن — منزل mel'all, — منزل menzel, — مکن mekan.

Logographe, لغز lour'z, pl. alr'az.

Loi, — شريعة cheriāa, — قانون qanoun, pl. qouanin.

Loin, بعيد bāid. De loin, men bāid.

Loin de la ville, بعيد من البلد bāid men elblad. Loin de moi, بعيد على bāid âliya.

Plus loin que, أبعد من abād men.

Lointain (subst.), بُعد bouād. Dans le lointain, في البعد fel bouād.

Loisir (à). A ton aise, على غرضك ála r'ard'ek, — في غرضك fi r'ard'ek.

Long (longueur), طول toul.

Long (adj.), طويل touil, f. طولية touila, pl. toual. A la longue, بالطول bettoul. Longtemps, مدة طولية زمان zeman touil, — moudda

touila, — ساعتہ من زمان *saá men zeman*. Longuement, بالتطویل *bettetouil*. Il est ou il est devenu long, طال *tal*, aor. يطول *itoul*. Plus long que, اطول من *atouel men*.

Longueur (durée, étendue), طول *toul*. Pendant toute son existence, طول عمرة *toul òmrho*.

Longue-vue, مراية الهند — *nad'or*, ذاظور *mraiet elhend*.

Loquacité, كثرة الكلام *kotret elklam*.

Loque (lambeau d'étoffe), شرميطة *chermita*, coll. شرميطة *chermit*, — درابلة *derbala*, pl. درابل *drabel*.

Loquet, زکروم *zekroum*.

Lorgnette, ذاظور صغیر *nad'or cer'ir*.

Lors, وفت الی *ouaqt elli*. Lors de mon arrivée, وفت الی وصلت *ouaqt elli oucelt*. Dès lors, dès ce moment, من ذاك الترمان *men d'uk eszeman*, من ذاك الوقت — *men d'ak elouaqt*.

Lorsque, لاما — *kif*, كيف *lemma*, إذا — *id'a*. لاما — *kif iji*, كيف يجي. *iati*, إذا جاء — *lemma iati*, ياتي *id'a ja*.

Lot, فسمات *qesma*, pl. *qesmat*. || (parcelle de terrain), رفعة *roqâa*, pl. *reqâa*.

Loterie, فُرْعَةٌ *qorâa*.

Lotion, خَسِيلٌ *r'sil*, — وضعه *oud'ou*.

Lotus, سَدْرَةٌ *sedra* (dimin. سَدِيرَةٌ *sedira*).

Louable, حَمِيدٌ *mah'moud*, — حَمِيدٌ *h'amid*.

Conduite louable, سَيِّرَةٌ مَحْمُودَةٌ *sira mah'mouda*.

Louage, كَرَاءٌ *kra*, pl. كَرَاوَاتٌ *kraouat*, — إِجَارَةٌ *ijara*, pl. اِتٌ *at*.

Louange, حَمْدٌ *h'aml*. Louange à Dieu! الحَمْدُ لِلَّهِ
el'h'amdou lillah.

Louangeur, مَدَاحٌ *meddah'*.

Louche, احْوَلٌ *ah'ouel*, f. حَوْلَاءٌ *h'aoula*, pl. حَوْلٌ *h'oul*.

Loué, مَكْرِيٌ *mekri*, f. ةَ *a*, pl. يَنِ *in*.

Louer (vanter). Je loue, *nechker*; j'ai loué, *chekert*; il a loué, شَكَرٌ *cheker*, — حَمْدٌ *h'amed*, — مَدَحٌ *medah'*. || (se louer, se vanter). Il s'est loué, شَكَرَ رُوحَه *cheker roh'ou*. || (bénir). Il a loué Dieu, ربِّي *h'amed rabbi*. || (prendre ou donner à loyer). Je loue, *nekri*; j'ai loué, *krit*; il a loué, كَرَى *kra*. Chambre à louer, بَيْتٌ لِلْكَرَاءِ *beit lekera*.

Louis, لوبيز *louis*, f. ةَ *a*.

Loup, ذِيْب *d'ib*, pl. ذِيَابٌ *d'iab*.

Lourd, ثقيل *teqil*, f. ة a, pl. ثفال *teqal*. ||
 (indigeste), ثقيل على المعدة *teqil ül elmâada*.

Loyal, صادف *cadeq*, f. ة a, pl. بين *in*.

Loyalement, بالنّية *benniyu*.

Loyauté, نية *niya*.

Loyer, كراء *kera*. A loyer, بالكراء *belkera*.

Lucarne, طويفة *touiga*.

Lucide, رايف *raiq*, — واضح *ouad'ah'*.

Lucratif, كثير المنفعة *kethir elmensâa*.

Lucre, مكسب *mekseb*, — منفعة *menfâa*, — فايدة *faida*.

Lueur, ضوء *d'aou*.

Lugubre, مخزن *mouh'zin*.

Lui, هو *houa*. Lui-même, هو بنفسه *houa benefsho*. Lui et moi, أنا و اياك *ana ou iyyah*.

Luire. Il luit, *iebreq*; il a lui, برف *breq*. — On dit aussi : Il luit, *ielmaâ*; il a lui, لمع *lemaâ*.

Luisant, لامع *lamâ*, — بارف *bareq*. || Ver luisant, يبراعي *iarâa*.

Lumière, ضوء *d'aou*.

Lumineux, واضح *ouad'ah'*.

Lunaire, فمرى *qamri*.

Lundi, نهار الاثنين *nehar eltenin* ou *letnin*.

Lune, فمْر *qemer*. Pleine lune, *temam al-fmér* *elqemer*. Nuit éclairée par la lune, *leila moqmera*. Clair de lune, *d'aou elqemer* ou *الفمْر ضاوي* *elqemer d'aoui*.

Lunette (d'approche), مرايات *mraïa*, pl. *mraïat*, — ناظور *nad'our*, pl. *nouad'er*. || (paire de lunettes), نواظر *nouad'er*.

Lustre (éclat, brillant, fleur d'une étoffe), زونف *rouneq*. || (candélabre), ثريدة *triya*.

Lustrine, فامري *qamri*.

Lutin, جن *jenn*, pl. جنون *jenoun*, — عفريت *âfrît*, pl. عفارت *âfaret*.

Lutte, فراش *grach*, — مصارعة *mouçarâa*, — مبارزة *moubaraza*, براز *beraz*.

Lutter. Ils ont lutté, تفاصروا *tegarechou*. Je lutte, *netgarech*; j'ai lutté, *tegarecht*; il a lutté, تفاصر *teçarâ*, — تصارع *teçarâ*.

Lutteur, مبارز *megarchi*, — مبارز *moubarez*.

Luxe, زينة *zina*.

Luxure, شفوة *chahoua*.

Luxurieux, شهوانزي *chahouani*.

Luzerne, لوزيرن *fes'fs'a.*

Lycée, مدرسة *medersa*, pl. *medares.*

Lynx, فهد *fehed*, pl. *fehoud.*

Lyre, عود *āoud*, pl. *āidan.*

M

Ma (adj. poss. fém.), ذيالي *diali*, ou
mtāi, ou سي *i:* Ma maison, *eddar dīali* الدار ذيالي *eddar*
diali, ou داري *dari* الدار متاعي *mtāi*, ou داري *dari.*

Mâcher. Je mâche, *nemd'ar'*; j'ai mâché, *med'ar't* ;
 il a mâché, مضخ *med'ar'*.

Machination, تسيطين *techit'in.*

Machine (instrument), آلة *ala*, pl. ات *at*, —
 ناعورة *nouâra*, pl. نواعر *nouââr.*

Mâchoire, غسamar *r'esmar*, pl. غسامر *r'samer.*

Maçon, بنّاي *bennai*, pl. بين *in.*

Maçonner. Je maçonne, *nebni*; j'ai maçonné,
bnit; il a maçonné, بنى *bna.*

Maçonnerie, بناء *bena*, — بنیان *benian.*

Madame, **Mademoiselle** (6), لالّة *lalla*, pl. ات *at*

at. Madame une telle, لَّاتَةٌ فِلَانْتَةٌ *lalla flana*
ou السَّيِّدَةُ فِلَانْتَةٌ *esseyda flana*.

Madrier, خشبة *khachba*, pl. **ات** *at*, coll.
 خشب *khecheb*.

Magasin, مخزن *makhzen*, pl. **مخازن** *mekhazen*,
 حانوت — *h'anout*, pl. حوانات *h'ouanet*.

Mage, مجوسي *majouci*, pl. ة a.

Magicien, سحّار *seh'h'ar*, pl. ين *in*.

Magie, سحر *seh'er*.

Magistrat, حاكم *h'akem*, pl. حُكَّامٌ *h'oukkam*,
 — فاضي *qad'i*, pl. فُضَاة *qod'at*.

Magnanime, همام *houmam*.

Magnanimité, همّة *himma*.

Magnificence, بسخر *fokher*.

Magnifique, عظيم *âd'im*, — باختر *fakher*.

Magot (gros singe), شادي *chadi*, pl. شوادة *chouada*, — فرد *qerd*, pl. فرودة *gerouda*.

Mahomet, محمد *moh'ammed*.

Mahométan, مسلم *meslem*, f. ة a, pl. ين *in*.

Mahométisme, دين الإسلام *din elislam*.

Mai (mois), مايو *mayou*.

Maigre, ضعيف *d'âif*, f. ة a, pl. ضعاف *d'âaf* (syn.: *mechian* et مشييان راهم *rahem*, f. ة a. pl. بین *in*).

Maigreur, ضعيف شيانة *d'âaf*, — رهم *rehem*.

Maigrir. Je maigris, *ned'âaf*; j'ai maigri, *d'âust*, il a maigri, ضعيف *d'âaf*, — رهم *rehem*.

Maille, عيون *âin*, pl. عيون *âoun*.

Main, يد *ied*, duel بين *in*. Ma main, *iedi*; يدك *iediya*; — ta main, *iedek*; tes mains, *iedik*, etc. Paume de la main, كف *keff*, pl. *kefouf*. De longue main, من زمان *men zeman*. En sous-main, من تحت التخت *men tah't ettah't*. Main de papier, يد كاغط *ied kar'et*. Essuie-main, منشف *mendil*, pl. منادل *mnadel*, — منديل *menchef*, pl. مناشف *mnachef*.

Main-d'œuvre, أجرة *ojra*.

Main-forte, اعانت *iâana*.

Maintenant, ذا الوقت *deroueq* ou *dorg*, — لآن *elan*.

Maintenir, يديم *adam*, aor. *iodim*.

Maintenir (se), دام *dam*, aor. *idoum*.

Maintien, دوامر *daouam*, — اقامۃ *iqama*.

Mais, لاكن *lakin*, — ولاكن *oualakin*.

Maïs, ذرا *d'ra*, — انجبار *enjebar*.

Maison, دار *dar*, pl. ديار *diar*. || (de campagne), بُرج *borj*, pl. ابراج *braj*.

Maisonnette, دويرۃ *douïra*, pl. ات *at*.

Maitre, رب *rabb*, pl. ارباب *erbab*, صاحب *moula*, pl. موالين *moualin*, — صالح *sah'eb*, pl. اصحاب *ash'ab*. Maitre d'école, طالب *taleb*, pl. شیخ المسید *cheikh elmsid*. Maitre d'hôtel, طباخ *tebbakh*, pl. ين *in*. Maitre ouvrier, معلم *mállem*, pl. ين *in*.

Maitresse (amante), صاحبة *cah'eba*, pl. ات *at*.

Ma maîtresse, صاحبتي *cah'ebti*. || (qui a des serviteurs), مولاۃ *moulat*, — سيدة *seyda*.

Maitriser (se). Il s'est maîtrisé, ریض خاطرة *khatrho*, reyyed' *khatrho*.

Majesté, حضرة *h'ad'ra*, — جلالۃ *jelala*.

Majeur, بالغ *baler'*, f. ة *a*.

Majorité, بلوغ *belour'*.

Mal, شر *cherr*. || تعب *tāab*. || (travail, peine), ووجع *oujā*. || (de cœur), وجع *elqalb*. || (de tête), وجع *elras*.

ما عليه بأس — لا *la bas*, — عذب نعسة *ád'd'eb nefsho*. Il n'y a pas de mal, — *ma álih*. Il s'est donné du mal, *ád'd'eb álik*. C'est mal à vous de, *áib álik*. عيب عليك.

Malade, مريض *mrid'*, f. *á'a*, pl. *mrad'*.

Il est tombé malade, مرض *mred'*. Cela m'a rendu malade, هذا مرضني *had'a merred'ní*. Il fait le malade, يُمارِض *ietmared'*, — يعمل روحه — *iámel rouh'ho mrid'*.

Maladie, امراض *mard'*, pl. *emrad'*.

Maladif, فليل *al-chécta* — ممراض *memrad'*, — *qelil eççah'h'a*.

Maladresse, فلة الشطاء *yellet echchetara*.

Maladroit, فليل الشطارة *qelil echchetara*.

Malaise, تشويف *d'ig*, — ضيف *techouich*.

Male, ذكرة *d'eker*, pl. ذكر *d'ekouwa*, — بخل *seh'vel*, pl. بخولة *seh'ouda*.

Malédiction, لعنة *láana*. La malédiction de Dieu, لعنة الله *láanet allah*.

Malfaiteur, صاحب شر *cah'eb cherr*, pl. اصحاب شر *açh'ab cherr*, — صاحب بساد *cah'eb tsad*, pl. اصحاب بساد *açh'ab tsad*.

Malgré, Malgré cela, و مع هذا *ou máa hada*.

مع فلّة ما في *mâa qellet ma fi iedho*. Malgré lui (en dépit de lui), *rar'men âlih*, — على رغم انبهه *rar'm ensho*.

Malheur (accident), مصيبة *mociba*, pl. *meqaib*. || (calamité, désastre), بلاء *bla* et *bliya*, pl. *blaia*. Il a du malheur, ما عنده بخت *ma ândho bakht*. Il est tombé dans le malheur, طاح به الحال *tah' bih elh'al*.

Malheureusement (par malheur), من فلّة سعد *men qellet saâd*.

Malheureux, مسكين *meskin*, pl. *msakin*, — مغبون *mar'boun*, pl. *mr'aben*.

Malhonnête, ما عنده لا دين لا والدين *ma ândhou la din la oualdin*.

Malice, حيلة *h'ilâ*. Malice des femmes, حيلة النساء *h'ilet enneqâ*.

Malicieusement, بالحيلة *belh'ilâ*.

Malicieux, حييلي *h'ili*, f. *â'a*, pl. *in*, — *h'araîmi*, pl. اولاد الحرام *oulad elh'aram*.

Malin (habile), شاطر *chater*, pl. *chottar*. || (nuisible), مضر *mod'err*, pl. *in*.

Malingre, ضعيف *d'ais*, f. ة a, pl. in.

Malle, صندوف *cendouq*, pl. صنادف *cenadeq*.

Malmener. Il l'a malmené, بهدل به behedel bih.

Malotru, خشین *khechin*, pl. خشان *khechan*.

Malpropre, مُوْسَخْ *mouessek*, — خامع *khamej*,
f. *ša*, pl. *biyin*. *in.*

Malpropreté, — **نجاسته** *oucekh, nejasteh*.

Malsain, موذی *moud'i.*

Maltais, مالطي *malt'i*, f. et pl. *♂ a.*

Malte, مالطة *mult'a.*

Malversation, خيانة khiuna.

Maman, ماما *iemma*, — أمي *oumma*.

بَثْرَوْلَةٌ — **مَامِيلَةٌ** — **زُوايْنَةٌ** *siza*, pl. *zouaitz*, زَيْنَةٌ *zouaitz*,
بَزْوَلَةٌ — **ثَدِيٌّ** — **بَزَازِلٌ** *bzazel*, pl. *bazzazal*, بَزَادِلٌ *bzazel*,
أَثْدَاءٌ *athda*, pl. *athda*.

Mamelon (colline), كُدِيَّة *koudia*, pl. كُدِيَّ *kedi*.

Manche, كُمْ *koumm*, pl. كِمَائِمْ *kemaim* et
اكمام *kemam*. || (d'un instrument), يد *ied*, —
فيضة *qebd'a*, —هراوة *heraoua*.

Manchot, مفطوع اليد *meqt'ouâ elied.*

Mandat (procuration), وكالة *oukala*.

Mandataire, وکیل *oukil*, pl. وکلاع *ouekla*.

Mangeoire (crèche), مذود *medoued*, pl. medaoud.

Manger (nourriture), اكل *akl* — ماکلة *makla*, — فوت *qout*.

Manger. Je mange, ناکل *nakoul*: j'ai mangé, کلیت *klit*; il a mangé, کلا *kla*. Mangez, کول *koul*.

Manger (se), être mangeable, يتكل *iettekel*.

Mangeur (avaleur), وکال *ouekkal*.

Maniement, معاجهة *mouâleja*.

Manier, عالج *âlej*.

Manière, طبوع *tebâa*, pl. طبوع *tebouâa*, — عادة *âada*, pl. عواید *âouaid*.

Manifestation, اظهار *id'har*, — اعلان *iâlan*, — تصريح *tegrîh'*.

Manifester (faire connaitre). Je manifeste, nárref; j'ai manifesté, árrefst; il a manifesté, عرب *árref*, — اظہر *ad'her*.

Manifester (se). Il s'est manifesté, ظهر *d'ehler*. Il est manifeste, ظاهر *d'aher*.

Mancœuvre (ouvrier), مکاري *mekari*, pl. in, خدام *khaddam*, pl. in.

Manque, فَلْتَة *qella*, — عدم *ádem*. Manque de provisions, فَلْتَة العوَدِين *qellet eláouin*. Ce qui manque (déficit), مُخْصوص *makhçous*, — نافض *naqes*.

Manquer (faire défaut). Il manque, *ikhoss*: il a manqué, خَسَّ *khass*. Ce qui manque (le déficit), ما يَخْسَس *ma ikhoss*. Ne manque pas de venir, بالك ما تَجِي شَى *balek ma teji shi*. Manquer l'école, بَطْلُ الْمَسِيد *bettel elmsid* ou غاب عن *r'ab án elmsid* المَسِيد.

Manteau, برْنُوس *bernous*, pl. branes.

Manuscrit, نسخة *noskha*, pl. نسخ *nsokh*.

Maquignon, بيّاع الخيل *beyyaâ elkheil*.

Marabout, مرايْط *mrabet*, pl. يَن *in*. || (petite chapelle), فَبَّة *qobba*, pl. ات *at* et قَبْبَة *qebeb*, — زاوية *zaouïa*.

Maraicher, بَحَّار *beh'h'ar*, pl. يَن *in*, — *khad'd'ar*, pl. يَن *in*.

Marais, مَرْجٌ *merja*, pl. مَرْجٌ *merej*.

Maraude, سرفة *serqa*.

Marauder. Je maraude, *nesreq*; j'ai maraudé, *sereqt*; il a maraudé, سرف *serek*.

Maraudeur, سارف *sareq*, pl. سُرّاف *sourraq*, - خاين *khaïn*, pl. خيّان *khiyan*.

Marbre, رخام *rekham*.

Marc de café, تلوة *teloua*.

Marchand — بيع *beyyaâ*, pl. ين *in*, بسياع الغماش *mocebbab*, pl. ين *in*. || (d'étoffes), بسياع *beyyaâ elgomach*.

Marchander. Je marchande, *nehaoued*; j'ai marchandé, *haoueit*; il a marchandé, هاود *haoued*.

Marchandise (denrée), سلعة *selâa*, pl. سلع *selâ*.

Marche (allure), مشيّة *mechia*, — سيرة *sira*.
Une journée de marche, مشيّة نهار *mechiet nehar*. || (d'escalier), درجة *derja*, pl. دروج *drouj*.

Marché, حبة *rah'ba*, — سوق *souq*, pl. souaq. || (traité), عقد *âqd*. || Bon marché, rekhis, f. ة *a*, pl. rekhas. Je l'ai acheté à bon marché, رخيص *cheritou rekhis*.

Marcher (aller). Je marche, *nemchi*; j'ai marché, mchit; il a marché, مشى *mcha*. || (cheminer). Je marche, *netmechcha*; j'ai marché, *temechchit*;

il a marché, تمشي *temechcha*. Il marche avec prétention, affectation, يزعبيل *izaâbel*. Il marche d'un pas furtif, avec précaution, à pas de loup, يتختل *ietkhattel*.

Marcheur, مشاي *mechchai*, pl. ين *in*. || (en parlant d'un cheval), سيار *seyyar*, f. ة a, pl. ين *in*.

Mardi, نهار الثلاثاء *nehar ettelata*.

Mare, فلتة *guelta*, pl. قلت *guelet*, — *r'edir*, pl. غداير *r'edair*.

Marécage, مرجأ *merja*, pl. مرج *merej*.

Maréchal ferrant, صباعي *cefaïh'i*, pl. ة a, — سمار *semmar*, pl. ين *in*.

Marge, حاشية *h'achia*, pl. حواشي *h'aouachi*.

Mari, بعل *rajel*, — زوج *zaouj*, — رجل *bâl*.
Son mari, رجلىها *rajelha*; — زوجها *zaoujha*; — بعلىها *bâlha*.

Mariage, زواج *zouaj*, — تزويج *tezouij*.

Marie, مريم *meriem*.

Marié, ممزوج *mezaouej*, f. ة a, pl. ين *in*. || Nouveau marié, عروس *ârouss* ou عربس *âris*.

Mariée (nouvelle), عروسه *ârouça*, pl. عربس *âraîs*.

Marier. Je marie, *nezaouej*; j'ai marié, *zaouejt*; il a marié، زوج *zaouej*.

Marier (se). Il s'est marié، تزوج *tezaouej*.

Marin, بحري *bah'ri*, pl. *bah'riya*.

Mariner. Il a mariné، ملّح *mallah'*.

Marjolaine, مردقوش *merdegouch*.

Marmelade (confiture), معجون *mâjoun*.

Marmite (en terre), فدرة *qedra*, pl. *qedour*, — برمدة *borma*, pl. *brom*. || (en métal), طنجرة *tenjera*, pl. *tenajer*.

Maroc (ville de), مراكش *morrakech*. Le Maroc, المغرب *elr'arb* ou المغاربة *elmar'reb*.

Marocain (habitant du Maroc), غربي *r'arbi*, pl. مغاربي *r'eraba*, — غرابة *mer'erbi*, pl. مغاربة *mer'arba*.

Maroquin (peau de bœuf préparée à Tafilet), فيلالي *filali*, — مراكشي *morrakchi*.

Marque, علامة *âlama*, pl. ات *at*, — إمارة *imara*, pl. ات *at*.

Marquer (ponctuer). Je marque, *nengot*; j'ai marqué, *neqatt*; il a marqué، نقط *negat*. Marquez les points، انفط *engot*. || (indiquer). Je marque,

nebeyyen; j'ai marqué, *beyyent*: il a marqué,
بَيْنَ *beyyen* ou عَلَمَ *allem*.

Marron, مَرْبُونَ *qestela*, coll. فَسْطَلَ *qestel*.
|| (couleur), فَسْطَلِي *qesteli*.

Mars (mois de), مَارِسٌ *mar'res* ou شَهْرُ مَارِسٍ *chehar mars*.

Marseille, مَرْسِيلِيَّةٌ *marsilia*.

Marsouin, دَنْفِيلَ *denfil*, pl. دَنْفَلَاتٍ *denafel*.

Marteau, مَطْرَفَةٌ *metreqa*, pl. مَطَارِفٌ *metareq*.

Martinet, سُوطٌ *sout'*, pl. اسْوَاطٌ *souat'*.

Martyr, شَهِيدٌ *chehid*, pl. شُهَدَاءٌ *chouhada*.

Martyre, شَهَادَةٌ *chehada*.

Martyriser. Il a martyrisé, عَذَّبَ *âd'd'eb*.

Mascarade, مَسْخَرَةٌ *maskhera*:

Masculin, مَذْكُورٌ *moud'ekker*:

Masqué, مَسْتَوْرٌ *mestour*, — كَاجُوبٌ *mah'joub*.

Masquer, سَتْرٌ *ster*, — حَجَبٌ *h'ejeb*.

Massacre, فَتَلٌ *getl*.

Massacer. Il a massacré, فَتَلَ *getel*.

Massage, دَلِيكٌ *delik*.

Masser (au bain). Je masse, *nedlek*; j'ai massé, *dlek*; il a massé, *dlek*.

Massue, فنزولتة *qezzoula*, pl. *qezazel*.

Mastic, لصاف *leqaq*.

Mastication, مضيغ *medir'*.

Masure, خرابة *kheraba*.

Mat, صاري *sari*, pl. *souari*.

Matamore, بشّار *fechchar*, pl. *in*.

Matelas, مطّار *metrah'*, pl. *metarah'*.

Matelot, بكري *bah'ri*, pl. *bah'riya*.

Matériaux, حرج *h'arj*.

Maternité, حف الأُمّ *h'aqq eloumm*.

Mathématicien, مهندس *mehendes*, pl. *in*.

Mathématiques, علم الهندسة *âlm elhendsa*, — علم الحساب *âlm elh'eçab*.

Matière, مادة *madda*.

Matin, صباح *cebah'*. Du matin au soir, *men essebah' h'atta elâchiya*.

De bon matin, الصّباح بكري *essebah' bekri*.

Matinal (du matin), صباحي *cebh'i*.

Matinée, صباحة *cebh'a*, — صباحية *cebih a*

Dans la matinée du jeudi, **جِي صَبِيْحَةُ الْخَمِيس**, *fi cebih'et elkhemis.* || (passer la). Je passe la matinée, *nesbah'*; j'ai passé la matinée, *cebah't*; il a passé la matinée, **صَبِيْحَةً cebah'**.

Matrice, **رِحْمٌ rih'm.**

Maturité, **طِيَابٌ tiab.**

Maudire. Je maudis, *nelân*; j'ai maudit, *lânet*: il a maudit, **لَعْنَةً laân** ou, par corruption, *nâal*.

Maudit (de Dieu), **مَلَعُونٌ melâoun** ou **مَنَّاولٌ menâoul**, — **مَسْكُوْتٌ meskhout**, — **مَنْجُوسٌ menjous**.

Maure, **حَضْرِي h'ad'ri**, f. **حَضْرٌ a**, pl. **حَضْرٌ h'ad'ar**, — **بَلْدِي beldi**, f. **بَلْدٌ a**, pl. **بَلْدٌ in** et **بَلْدٌ a**.

Mausolée, **ضَرِيْعَةً d'erih'.**

Maussade, **سَامِطٌ samet**, pl. **سُمَاطٌ soummat.**

Mauvais, **دُونِيَةً douni**, pl. **دُونِيَّةً in**, f. **دُونِيَّيَةً douniya**, pl. **مَا مِنْهُ شَيْءٌ at**. On dit aussi: **هَذَا ma menhou ch.** Cet homme est mauvais, **هَذَا الرَّجُلُ مَا مِنْهُ شَيْءٌ had errajel ma menhou ch.** Cette femme est mauvaise, **هَذِهِ الْمُرْأَةُ مَا مِنْهَا شَيْءٌ had elmra ma menha ch.** Ces gens sont mauvais, **هَذُوَ النَّاسُ مَا مِنْهُمْ شَيْءٌ had ennas ma menhoum ch.**

Mauve, **خُبَيْزٌ khoubbeiz.**

Maxime, حِكْمَةٌ *h'ikma*,

Maximum, — اَفْصَىٰ غَایَةٌ *r'aia*, — اَكْثَرُ مَا يَكُونُ *aqṣa*, — اَكْثَرُ مَا يَكُونُ *akther ma iekoun*.

Me (avec un verbe), نِيٰ *ni*. Ne me frappe pas,
ما تضرّبني شَىٰ *ma tod'rebni ch*.

Mécanisme, تَرْكِيْبٌ *terkib*.

Méchanceté, فَبَاحَةٌ *qebah'a*.

Méchant, فَبِيْحَةٌ *qebih'*, f. فَبِيْحَةٌ *qebih'a*,
pl. فَبَاحٌ وَاعِرٌ *qebah'*, — اَنْ *ouaār*, f. ةَّا *a*, pl. in.

Meche, فَتِيلَةٌ *stila*, pl. فَتَائِلٌ *stail*.

Mécompte, غَلْطٌ *r'elet'*, — وَهْرٌ *ouhem*.

Méconnaître. Je méconnais, *nenger*; j'ai méconnu,
nekert; il a méconnu, نَكَرْ *neker*.

Mécontent, غَضْبَانٌ *r'ed'ban*, f. ةَّا *a*, pl. in.

Mécontentement, غَضْبٌ *r'ed'eb*.

Mécontenter. Il a mécontenté, غَشَشٌ *r'achchech*.

Mecque (la), مَكَّةٌ *mekka*.

Mécréant, كَافِرٌ *kafer*, pl. كُفَّارٌ *kouffar*.

Médaille, نِيشَانٌ *nichan*, — شِيعَةٌ *chiāa*.

Médecin, طَبِيبٌ *tebib*, pl. اطْبَاءٌ *tobba*.

Médecine (science), طَبٌ *tobb*. || (remède), دَوَاءٌ *doua*, pl. دَوَاوَاتٌ *douaouat* et ادويةٌ *edouiya*.

Médiateur, وسيط *ouacit'*, — شبيع *chafia*.

Médiation, واسطة *ouacit'a*, — شباعة *chafaç*.

Médicament. — Voir MÉDECINE, REMÈDE.

Médicamenter. Il a médicamenté, داوي *daoua*; j'ai médicamenté, داویت *daoueit*; il médicamente, يداوي *idaoui*.

Médine, المدينة *elmadina*.

Médiocre. Très médiocre, فلليل *qelil*, — بين *bein elbeinin* (entre les deux).

Médire (calomnier). Je médis, *netkellem fi*; j'ai médit, *tekellemt fi*; il a médit, *tekellem fi*. Vous avez médit de nous, تكلمت *tekellem fina*.

Médisance, فذب *qedf*, — نميمة *nemima*.

Médisant (calomniateur), فذاف *qeddasf*.

Méditation, تخييم *takhmim* — بكر *seker*.

Méditer. Je médite, *nefker*; j'ai médité, *sekert*; il a médité, *seker*. — On dit aussi: خمم *khammem*.

Méditerranée, البحر الأوسط *elbah'ar laoucet'*.

Méfait, جرائم *jerima*, pl. جريمة *jeraim*, — جنائية *jenaia*, pl. ات *at*.

Méfiance, — تَحْرُزٌ *tah'arrouz*, — عَدْمٌ ثِفَةٌ *ádem thiqa*.

Méfiant, متَحْرِزٌ *moutah'arriz*.

Méfier (se), تَحْرِزٌ *tah'arrez*.

Mégarde, غَفْلَةٌ *r'estla*. Il l'a fait par mégarde, عمله من غير فصد *ámlho men r'ir qesd*.

Mégissier (tanneur), دَبَّاغٌ *debbar'*, pl. دَبَّاغِيَّنْ *debbar'in*.

Meilleur, خَيْرٌ *kheir*, — اَحْسَنْ *ah'sen*. Quel est le meilleur? اَمَا خَيْرٌ *ama kheir*. Meilleur que, خَيْرٌ مِنْ *kheir men*. Le meilleur des hommes, خَيْرُ النَّاسِ *khiar ennas*.

Mélanger, mêler. Je mélange, *nekhallet'*; j'ai mélangé, *khallet't'*; il a mélangé, خَلَطَ *khallet'*.

Mêlée, زَازَةٌ *zaza*, — ذَعْرَةٌ *nefra*.

Mêler (se). Il s'est mêlé, تَخْلَطَ *tekhallet'*, — تَخْبَلَ *tekhabel*. Il s'est mêlé des affaires des autres, دَخْلٌ رُوحَهُ بِي حَوَابِعَ النَّاسِ *dakhkhel rouh'ho fi h'aouaij ennas*.

Mélèze, عَرْعَارٌ *áráar*.

Mélodieux, مُطَرِّبٌ *mout'rib*.

Melon, بطيخة *bettikha*, pl. coll. بطيخ *bettikh*.
 || (vert), بقوس *feggous*.

Membre, عضو *ād'ou*, pl. اعضاء *aād'a*.

Même (à). Je voudrais être à même, ماذا بي نقدر *ma da biya neqder*. Il n'est pas à même de faire cela, ما يقدر شى يعمل هذا *ma ieqder chi iāmel hada*. || De même, — ايضا *aīd'an*, جاء هو *ja houa benessho*. C'est la même chose, كذلک — *kad'alik*. || (adj.). Il est venu lui-même, ja houa *ferd chi*. Nous habitons le même quartier, رانا ساكنين في *rana sakenin fi ferd h'ouma*. Il a frappé même les laboureurs, ضرب حتى العلاجيين *d'reb h'atta elsellah'in*. || Quand même, ولو كان *oualoukan*.

Mémoire. Votre fils a bonne mémoire, ولدك راسه خفيف *oueldek rasho khēfif*. || (souvenir), تفكير *tefkir*. — On dit aussi: تذكرة *ted'kira*. || (note), جرائد *jerida*, pl. جريدة *jeraid*.

Ménage. Je fais le ménage, *nekhammel*; j'ai fait le ménage, *khammelt*; il a fait le ménage, خمل *khammel*.

Ménagement, سياسة *siaça*. Avec ménagement, بالسياسة *bessiaça*.

Ménager (épargner). Je ménage, *noueffer*; j'ai ménagé, *oueffert*; il a ménagé, وَقَرْ *oueffer*.

Ménagère, خديمة *khedima*, pl. ات *at*.

Mendiant, سواسي *saci*, pl. سواسی *souaci*, — سايل *sail*, pl. بين *in*.

Mendicité, مسافية *msacia*.

Mendier. Je mendie, *nsaci*; j'ai mendié, *sacit*; il a mendié, ساسى *saca*. — On dit aussi: Il a mendié, طلب شيء لله *tleb chi lillah*.

Menée, مكيدة *mekida*, pl. مكайд *mekaïd*.

Mener. Je mène, *neddi*; j'ai mené, *eddit*; il a mené, ادى *edda*. Où mène ce chemin? واين *ouaïn*? تدى هـذة الطرـيف *teddi had etteriq*.

Menottes, سلسلة *selsela*, pl. سلسل *selacel*, — فيد *qid*, pl. فيود *qioud*.

Mensonge, كذب *ked'eb*. Un mensonge, *ked'ba*, pl. كذبات *ked'bat*.

Menstrues, حيض دم النساء — *h'id'*, *dem ennsa*.

Mensuel, mensuellement, بالشهر *bechchehar*.

Mental (calcul), حساب في الرأس *h'eçab fer ras*.

Mentalement, في رأسه — في نفس *fi nefsho*, في *rasho*,

Menteur, كذاب *ked'd'ab*, f. كذابة *ked'd'aba*, pl. كذابين *ked'd'ab'in*.

Menthe, نعناع *nánaá*.

Mention, ذكر *d'ekr*.

Mentionné, مذكور *med'kour*, f. ين *in*, pl.

Mentionner. Je mentionne, *ned'ker*; j'ai mentionné, *d'ekert*; il a mentionné, ذكر *d'eker*.

Mentir. Je mens, *nek'd'eb*; j'ai menti, *ked'eht*; il a menti, كذب *ked'eb*.

Menton, دفنة *deqna*, — حية *lah'ia*, pl. حي *leh'i*.

Menu (adj.), رفيف *reqiq*, pl. رفاف *reqaq*.

Menuiserie, نجارة *nejara*.

Menuisier, نجّار *nejjar*, pl. نجّارين *nejjarin*.

Méphitique, فاتل *qatel*, — مُضِرّ *mod'irr*.

Méprendre (se), غلط *r'elet'*, — وهم *ouhem*.

Mépris, حفرة *h'aqra*, — إحتفار *ih'tiqar*.

Méprise, غلط *r'elet'*, — وهم *ouhem*.

Méprisé, محفور *mah'qour*, f. ين *in*, pl.

Mépriser. Je méprise, *nah'qer*; j'ai méprisé, *h'aqert*; il a méprisé, حفر *h'aqer*.

Mer, بحر *b'hár*, pl. بحور *b'hour*.

Mercantile, مركانٰتی *merkanti*, pl. ة a.

Merci, مكحّة *cah'h'a*, — يكثُر خييرك *iketter kheirek*, — يسلّمك *icellemek*, — يبارك بيك *ibarek sik*. || Merci ! mon Dieu, الحمد لله *elh'amdou lillah* يا ربّي *ia rebbi*.

Mercredi, نهار الاربعاء *nehar larbâa*.

Mercure (vif-argent), زاوف *zaouq*.

Mère, أمّ *oumm*, pl. أمّات *ouummhat*. Ma mère, يمّا *ouummi, ouumma et iemma*. || Grand'mère, يمّا الكبيرة *jedda, iemma lkbira*.

Méridional, فبلي *qebli*, — جنوبى *jenoubi*.

Mérriter. Je mérite, *nestahel*; j'ai mérité, *estahelt*; il a mérité, استاهل *estahel*, — استوجب *estoujeb*.

Merle, شخرون *jak'mouma*, — حکومۃ *chah'rour*.

Merveille, عجائب *âjouba*, pl. عجایب *âjaïb*. C'est merveilleux! عجایب *âjaïb*. Une merveille, شيء عجایب *chi âjaïb*.

Merveilleux, غریب *r'erib*, — عجیب *âjib*.

Mes, متعاعی *diali ou mtâi* et i. Mes خيالي *elkheïl diali* et خييلي *kheïli*.

Mésaventure, دعوة *dâoua*.

Mésintelligence, — اختلاف شفاف *chiqaq*, — *ikhtilaf*.

Mesquin (dérivé de حَقِير *h'aqir*, — امسكين *faqir*). — فقير.

Message, رسالت *regala*, pl. *regail*.

Messager, رسول *raçoul*, pl. *reçoul*.

Messie (le), المسيح *elmacih'*.

Mesurage, فياس *qias*, — كيل *keïl*.

Mesure, فيلة *qias*, — كيلة *keïla*. || (vase pour mesurer), مكيال *mekial*. Une mesure de blé ou d'orge d'un double décalitre, فلبة *guelba*, pl. ات *at*, — فروي *geroui*, pl. فراوة *geraoua*.

Mesurer. Je mesure, *neqis* ou *nekeyyel*; j'ai mesuré, *qest* ou *keyyelt*; il a mesuré, *qas* (aor. *iqis*) ou كيل *keyyel*.

Mesureur, كيالين *keyyal*, pl. *keyyalin*.

Métairie, حوش *h'aouch*, pl. احواش *ah'ouach*.

Métal, معادن *mâden*, pl. معدن *mâaden*.

Métallique, معدني *mâdeni*.

Métamorphose, تبدل صورة *tebdil soura*.

Métamorphoser, بدل صورة *beddel soura*.

Métaphore, استعارة *istüâara*, — مجاز *majaż*.

Métaphysique, علم المفوكات *âlm elmâqoulat*.

Méthode, طريقة *t'ariqa*, — تاویل *taouil*, — ترتیب *tertib*.

Méticuleux, خواب *khaouaf*, pl. *in*.

Métier (industrie), صناعة *cenaâ*, pl. *cenaïâ*. || (à broder), فرقاب *guergaf*. || (à tisser), منسج *mencej*, pl. مناسج *mnacej*.

Métis (mulâtre), مولد *mouelled*.

Métonymie, كناية *kenaïa*, pl. ات *at*.

Mètre (mesure), ميتررة *mitra*, pl. *mitrat*.

Mets (plat), طعام *tâam*, pl. اطعمه *atâima*.

Mettre. Je mets, *neh'ott*; j'ai mis, *h'attit*; il a mis, [ّ]ح *h'att*, — وضع *oud'a*.

Mettre (se mettre à), بـدا *bda*, — صار *çar*, — عاد *âad*. Il s'est mis à manger, بـدا يأكل *bda iakoul*. Il se mit à pleurer, صاري بكى *çar iebki*. Il se mit à crier, عاد يعييـط *âd iâyyet*.

Meubler. Je meuble, *nekci*; j'ai meublé, *kecit*; il a meublé, كسى *keça* (m. à m.: *habiller*).

Meubles, اثاث *athath*.

Meule (à aiguiser), رحا المسنن *reh'a elmecenn*. ||
(de moulin), مطاحن *mat'eh'na*, pl. مطاحن *mtah'en*. || (de paille), نادر *nader*, pl. ذوار *nouader*.

Meunier, رحوي *rah'oui*, pl. رحوية *rah'ouiya*,
- فرمان *ferran*, pl. فرانيين *ferranin*.

Meurtre, *qetel*, — فتيله *qetila*.

Meurtrier, *qatel*, pl. **فَتّال** *qottal*.

Meurtrissure, جريحة *jerih'a.*

لنصب *noub* **السّاف** *lenous essaq.*

Miasmes, مخـ، oukhem, — تهـ، tehem.

Miaulement, تَعْوِيْفٌ tāouiq.

Miauler. Il miaule, *iāoueq*; elle miaule, *tāoueq*; il a miaulé, عَوْفَتْ *āoueq*; elle a miaulé, عَوْفَتْ *āouqèt*.

Miche, فتاتة stata, pl. at.

Midi, *dhohr*, — **زوال** *zoual*, ظهر *nous ennahar*, — **الاثناش** *lētnach*. **Midi** assonné, **الاثناش ضربت** *letnach d'erbèt*. || **Le midi**, le sud, **الفبلة** *elqebla*. || **Après-midi**, **بعد الزوال** *bâd ed'd'ohor*, — **بعد الظهر** *bâd ezzoual*.

Mie de pain, لبابة *lebabā*.

Miel, عسل *ācel*, — شهد *chahed*.

Mielleux, حلو كالعسل *h'alou kelācel*.

Mien, متعاي *i*, ou ذيالي *diali*, ou متاعي *mtäï* : Ce livre est le mien, هذا الكتاب كتابي *had elketab ketabi*, ou هذا الكتاب ذيالي *had elketab diali*, ou هذا الكتاب متاعي *had elketab mtäï*.

Miette, بنتات *fetata*, pl. coll. *fetat*.

Mieux, خير *kheir*. Mieux que, من خير *kheir men*. Mieux que vous, منك خير *kheir mennek*. J'aime mieux, عندي خير *āndi kheir*. Lequel vaut mieux, laquelle vaut mieux ? اما خير *ama kheir* (invariable). Ceci vaut mieux, هذا خير *had'a kheir*. J'ai fait de mon mieux, عملت على فدر جهدي *āmelt āla qedr jehedi*. Tant mieux pour toi ! صحت فيك *çah'h'a fik* ou صحت لك *çah'h'a lik*.

Mignon, طريف *d'rif*, — لطيف *lt'if*.

Migraine, وجع الرأس *oujá erras*.

Migration, هجرة *hejra*.

Milan (oiseau), عقاب *ōgab*, pl. *ōgban*.

Milieu, وسط *ouest'*. Au milieu, في وسط *fi ouest'*.

Militaire, عسكري *āskeri*.

Mille, alf, pl. الْبَلْفَافُ alaf. Deux mille, العَيْنَانِ alfein.

Millésime, تاریخ السکة tarikh essekka.

Millet, بشنة bechna.

Million, الْبَلْفَافُ alf alf. — On dit plus souvent: مليون melioun.

Millionnaire, مولى مال كثير moula mal kethir.

Minaret, صومعة couma.

Mince, رفيف reqiq, f. ة a, pl. reqaq.

Mine, معادن máden, pl. māaden. Mine معدن الجود والكرم máden eljoud ou elkarem. || (physionomie), وجه oujeh, — زَيْي zeyy.

Minerai, معادن máden, pl. māaden.

Mineur, لغماجي ler'maji, pl. ة a. || (non majeur), صغیر cer'ir, f. ة a, pl. cer'ar.

Minime, فلیل qelil.

Minimum, افل ما يكoun aqell ma iakoun.

Ministère, الوزارة elouasara.

Ministre, وزير ousir, pl. ousra. Ministre de la guerre, وزير الحرب ousir elh'arb. Ministre des affaires étrangères, وزير الامور الخارجية ousir al-amour al-kha-jiyah.

Ouzir elomour elkharejiya. Ministre de l'Instruction publique, وزیر العلوم *ouzir elôloum.*

Minorité, صُغر *côr'er.*

Minuit, نُصْبِ اللَّيْل *nous ellil.*

Minute, دَقِيقَة *deqîqa*, pl. دَقَائِق *deqâiq.* || (original d'un écrit), نسخة *noskha.*

Miracle, مُعْجَزَاتٌ *mouâjiza*, pl. *mouâjizat*, بُرْهَانٍ — *borhan*, pl. *barahin.*

Mirage, سراب *serab.*

Mirer. Je mire, *nâygen*; j'ai miré, *tîggent*; il a miré, عَيَّن *âyyen.*

Miroir, مراية *mraïa*, pl. ات *at.*

Misérable, مسَاكِينٌ *meskin*, pl. مسَاكِين *msakin*, شَرِيرٌ — *cherrir*, pl. اشْرَارٌ *achrar.*

Misère, فَقْرٌ *foqr*, — شَرٌ *cherr.* Il y a une grande misère dans le pays, شَرٌ فُوِيْ بِي الْبَلَاد *cherr qoui fel blad.*

Miséricorde, رَحْمَة *rah'ma.* Que Dieu lui fasse miséricorde! الله يَرْجُه *allah iârh'emho.*

Miséricordieux (le), الرَّجُان *errah'man*, — الرَّحِيم *errah'im.*

Mission, رسَالَة *riçala.*

Missionnaire, مُرَابِط *mrabet'*, pl. يَنْ *in.*

Missive, رِسْالَة *riçala.*

Mitoyen (mur), حَيْطَ الْخَدَادَة *h'beit' elh'adada.*

Mitoyenneté, خَدَادَة *h'adada.*

Mobile (cause), سَبَبَة *sebba.*

Mobilier, اثاث *athath.*

Mode (manière), عَادَة *áda.* A la mode de, كَيْف *kif.*

Modèle, فَدوَّة *qodou'a.* Le modèle des humains,
فَدوَّة لَانَام *qodouet elanam.*

Moderne, جَدِيد *jedid*, pl. جَدَاد *jedad.*

Modestie, حَيَاء *h'aiia.*

Modicité, فَلَّة *qella.*

Modification, تَغْيِير – تَبْدِيل *ter'iir.* *tebdil.*

Modifier. Je modifie, *nebeddel*; j'ai modifié, *bed-delt*; il a modifié, *beddel*, – بَذَل غَيْر – *r'ayyer.*

Il s'est modifié, تَبَذَّل *tebeddel*, – تَغْيِير – *ter'ayyer.*

Modique, فَلِيْل *qelil.* Prix modique, سُومَة *souma.* فَلِيْلَة *qelila.*

Moelle, مُنْخ *moukhkh.*

Moelleux, لَيْن *leygen.*

Mœurs, عَادَة *áda*, pl. عَوَادِد *âouaid.*

Mohammed, محمد moh'ammed.

Moi, أنا ana, — انايا anaïa. Vous et moi, جب لى jib li. Apporte-moi, وايَاك ana ou iyak. Donnez-moi, اعطيني aâtini.

Moi-même, — انا بنعسي ana benefsi, beroh'i, — بذاتي bed'ati.

Moindre, افلّ aqell. Le moindre, لا فلّ elaqell.

Moine, راهب raheb, pl. رهبان rohban.

Moineau, زاوش zaouch, pl. زواوش zouaouch.

Moins, افلّ aqell. Il en a moins que moi, عنده نافض افلّ مني andho aqell menni. En moins, nages. A moins de, غير إذا r'eir id'a. Au moins, بالفترة belqella, — بالحارة belk'ara. Plus ou moins, زايد نافض zaïd nages.

Mois, شهور chehar, pl. chehour. Deux mois, شهرين chahrein. Le mois prochain, الشهير الماجي ou الفابل echchehar elmaji, ou elqabel, ou eddakhel. Par mois, في كل شهير fi koull chahar.

Moïse, موسى mouça.

Moisi, مصوّب mqaouef, f. ڦ a, pl. in. بين

Moisir. Il s'est moisi, صوّب ڦaouef.

Moisissure, تصويف *teçouif*.

Moisson, حصاد *h'ecad*.

Moissonner. Je moissonne, *nah'ced*; j'ai moissonné, *h'acett*; il a moissonné, حصد *h'aced*.

Moissonneur, حصاد *h'assad*, pl. ين *in*.

Moitié, نصف *necef* ou *nous*, pl. انصاف *ançaf*.

Molaire, ضرسة *d'ersa*, pl. اضراس *ed'ras*.

Molécule, جزء صغير *jouza ver'ir*, — ذرة *d'erra*.

Mollesse, خواة *rekhaoua*.

Mollet (le), عصبة الساف *âçbet essaq*.

Mollir. Je mollis, *nertekha*; j'ai molli, *ertekhit*; il a molli, ارتخى *ertekha*.

Moment, وفت *ouaqt*, pl. اوفات *aouqat*. A tout moment, في كل وفت *fi koull ouaqt*. Au moment où, de (devant un verbe), وفت الي *ouaqt elli*, — وفتما *ouaqtma*. Un petit moment, شوية *choueyya*, — سوية *souaiâ*. En ce moment, ذا الوفت *d'elouaqt*, *d'ork*, *d'orouek*. A ce moment-là, ذيكم الساعات *d'ik essaâa*, — ذات الوقت *d'ak elouaqt*.

Mon, سی *i*, ou متناعي *mtâi*, ou **ذیالی** *diali*: الكلب متناعي *kelbi*, ou كلبي *elkelb mtâi*, ou الكلب ذیالی *elkelb diali*.

Monarchie, سلطنة *selt'ena*.

Monarque, سلطان *selt'an*, pl. سلاطين *selat'en*.

Monceau, عرمة *ôrma*, pl. ات *at*, pl. coll. عرم *ôrem*.

Monde, دنيا *dounia*, — عالم *âalem*. Le Maitre des mondes, رب العالمين *rebb elâlamîn*. Le monde (les gens), الناس *ennas*. Tout le monde, الناس الكل *ennas elkoull*. Il est venu au monde, ازداد *ezdad*. Elle a mis au monde, ولدث *oueldèt*.

Mondé, مغربل *mer'erbel*.

Monder, غربل *r'erbel*.

Moniteur, معيين *mouâin*.

Monnaie, دراهم *flous*, — بلوس *drahem*, — صرف *cerf*. Faire la monnaie, صرف *cerref*.

Monnayer, ضرب سکة *d'ereb sekka*.

Monsieur, سيدي *sidi* (par contract). سي *si*.

Monstre, مسوخ *maskhout'*, — ممسوخ *memsoukh*.

Monstrueux, شنيع *chanîâ*.

Mont, جبل *jebel*, pl. جبال *jebal*.

Mont-de-piété, دار الرهنية *dar errahniya*.

Montagnard, جبائلي *jebaïli*, f. et pl. ♀ a, pl. f. ات *at*.

Montagne, جبال *jebal*, pl. *jebal*.

Montant (d'une somme), فدر *qedr*, — مبلغ *meblar'*. || (d'une tente), ركizza *rkiza*, pl. *rkaïz*.

Montée (côte), عقبة *âqba*, pl. ات *at*.

Monter (subst.), طلوع *t'olouâ*, — صعود *s'ooûl*. || (à cheval), رکوب الخیل *rekoub elkhéïl*.

Monter (un escalier, une montagne). Je monte, *nat'laâ*; j'ai monté, *t'laât*; il a monté, *t'laâ* ou صعد *s'aâd*. || (à cheval). Je monte, *nerkeb*; j'ai monté, *rkebt*; il a monté, ركب *rkeb*. || (une montre). Je monte, *nedaouer*; j'ai monté, *daouert*; il a monté, دُور *daouer* ou طلّع *t'ullaâ*. || (en grade), طلّاع *t'laâ* ou ارتقى *ertaqa*, aor. عمل حانوت *iertaqi*. || (un magasin), يرتفي *âmel h'anout*.

Monticule, كدیة *koudia*, pl. *kedi*.

Montre, ساعتہ *saâ*, pl. *souaiâ*. Ma montre tarde, ساعتی ثقيلة *saâti teqila*, Ma montre avance, ساعتی خفیفة *saâti khefifa*. Ma montre est réglée, ساعتی موقة *saâti mawqîa*.

ساعـةـتـيـ مـوـسـخـةـ *saáti moueqqeta.* Ma montre est sale, مـوـسـخـةـ *saáti mouessekha.*

Montrer. Je montre, *nouerri*; j'ai montré, *ouerrit*; il a montré, وـرـىـ *ouerra*, — نـعـتـ *náát.*

Montrer (se). ظـهـرـ *dhaher*, — بـانـ *ban*. Il s'est montré, ظـهـرـ رـوـحـ *dhahher roh'ho*, — بـيـنـ *beygen roh'ho*.

Monture (bête sur laquelle on monte), مـرـكـوبـ *merkoub*, — مـطـيـّـاـ *met'iya*. || (d'un fusil), فـنـدـافـ *qendaq*, pl. فـنـادـافـ *genadeq*.

Moquer (se). Je me moque, *netmeskhar*; je me suis moqué, *tmeskhart*; il s'est moqué, تـمـسـخـرـ *tmeskhar*, — اـسـتـهـزاـ *estahza*. Je m'en moque, اـشـعـنـدـيـ *ach ándi fih*.

Moquerie, تـمـسـخـيرـةـ *tmeskhira*, coll. temeskhir, اـسـتـهـزاـءـ *istihza*.

Moqueur, مـسـاخـريـ *msakheri*.

Morale (la), الحـكـمـةـ *elh'ikma*, — عـلـمـ الـادـبـ *âlm eladab*.

Moralité, سـيـرـةـ *seira*. Quelle est la moralité de cet homme? اـمـاـ هـيـ سـيـرـةـ هـذـاـ الرـجـلـ *ama hiya seiret had errajel*.

Morceau, طـرـفـ *tarf*, pl. اـطـرـافـ *atraf*. Par

اطراف واذصاف morceaux, à petits morceaux, *aṭrāf ou ençaf*.

Mordre. Je mords, *nád'd'*; j'ai mordu, *âd'd'it*; il a mordu, عض *âd'd'*. || (en parlant d'un poisson), مس بـي الـستـارة *mess fessennara*. || (en parlant d'un animal venimeux), لـدـغ *leder'*, — لـسـع *lsā*.

Mordu, مـعـضـوـض *mâd'oud'*. Il a été mordu par un chien enragé, عـضـهـ كـلـبـ مـكـلـوبـ *âd'd'ho kelb mekloub*.

Mors (de cheval), باـس *fas*, pl. *fîçan*. Il a pris le mors aux dents, عـضـ الـعـاسـ *âd'd' elfas*.

Morsure, عـضـةـ *âd'd'a*. || (d'un animal venimeux), لـدـغـةـ *ledr'a*.

Mort (subst. fém.), — مـوـتـ *maout*, — مـمـاتـ *memat*. Mort naturelle, مـوـتـ رـبـيـ *maout rebbi*. Il est à l'article de la mort, رـاهـ بـيـ الـمـوـتـ *rah fel maout* ou رـاهـ بـيـ الـمـمـاتـ *rah fel memat*. || (adj.), يـنـ مـيـتـ *miyet*, f. ةـاـ *ta*, pl. يـنـ *in*. Les morts, اـمـوـتـىـ *elmaouta*.

Mortel (mal), مـرـضـ مـوـتـ *marad' maout*.

Mortier, مـهـرـاسـ *mehras*, pl. *mehares*. || (ciment), بـغـلـيـ *bar'li*.

Mortifié, مَبْخُوس *mabkhous*, f. ةـ a, pl. يـنـ in.

Il a été mortifié، اذـبـخـسـ *enbekhas*.

Morve (mucosité du nez)، خـنـوـذـةـ *khenouna*, — مـخـاطـةـ مـخـاطـةـ *mekhat et mekhata*, || (maladie du cheval)، بـوـشـخـارـ *bou chekhkhar*.

Morveux (sale)، مـخـنـانـ *mekhnan*, — مـخـنـنـهـنـ *mekhennen*. || (cheval)، مـشـخـرـ *mechekhhher*.

Mosquée, جـوـامـعـ *jamâ*, pl. جـوـامـعـ *jouamâ*.

Mot, كـلـمـةـ *kelma*, pl. اـتـ *at*. Mot à mot, كـلـمـةـ بـكـلـمـةـ *kelma bekelma*. En un mot, كـلـمـةـ وـاحـدـةـ *kelma ouah'da*, — الـحـاـصـلـ *elh'acel*.

Motif, سـبـبـةـ *sebba*, pl. سـبـبـاتـ *sebaib*. Sans motif, من غـيـرـ سـبـبـةـ *bla sebba* et بلا سـبـبـةـ *men r'eir sebba*. J'ai un motif, سـبـبـتـيـ سـبـبـةـ *sebbeti sebba*.

Motiver, اـحـتـجـ *eh'tejj*, aor. يـحـتـجـ *ieh'tejj* (av. بـ *bi*).

Mou (sans énergie)، مـرـخـيـ *merkhi*, f. ةـ a, pl. يـنـ in. || (de veau, etc.), رـيـةـ *riya*.

Mouchard, جـاسـوسـ *jacous*, pl. jouacis, — خـبـارـجـيـ *khabarji*, pl. ةـ a.

Mouche, ذـبـانـةـ *debbana*, pl. coll. ذـبـانـ *d'ebban*.

Moucher (se). Je me mouche, *neneff neifi*; je me suis mouché, *neffit neifi*; il s'est mouché, **نَبَقَ**, *neff neifho*.

Moucheron (ciron), نَامُوسَةٌ *namouça*, pl. coll. نَامُوس *namous*, — بِعُوضَةٍ *baâoud'a*, pl. coll. بِعُوضٍ *baâoud'*.

Moucheté, مَبْقَعٌ *mbeqqâ*, f. ةَيْنَ *in*.

Mouchoir, مَحَارِمٌ *mah'rema*, pl. مَحَارِمٌ *mah'arem*.

Moudre. Je mouds, *nerh'i*; j'ai moulu, *reh'it*; il a moulu, **رَحَى**, *reh'a*, — طَحَنَ *t'eh'en*.

Moue, تَشْنِيفَةٌ *technifa*. Il fait la moue, يَشْتَفِي *ichennef*.

Mouette, دُجَاجَةُ الْخَرَاثِ *djajet elh'arrath*.

Mouillage, مَرَاسِيٌّ *marsa*, pl. مَرَاسِيٌّ *mraci*.

Mouillé, مَشْمَخٌ *mechemmekh*, — مَبْلُولٌ *mebloul*, f. ةَيْنَ *in*.

Mouiller. Il mouille, *ichemmekh* ou *ibell*; il a mouillé, شَمْكَحٌ *chemmekh* ou **بل**, *bell*; j'ai mouillé, *chemmekht* ou *bellit*.

Mouiller (se). Il s'est mouillé, تَشْمَخَ *techemmekh*, — تَبْلَى *tebell*.

Moulage, تَفْرِيرٌ - *tefrir'*.

Moule (forme), فالب *qaleb*, pl. *quoualeb*.

Mouler (mettre en moule). Il a moulé, فولب *qaouleb*.

Moulin, رحاء *reh'a*, pl. وات *ouat*. || (à bras), مطاحن *math'ana*, pl. ات *at* et مطحنة *mtah'en*. || (à huile), معاصر *mácerá*, pl. معصرة *máacer*.

Moulu, مرحبي *merh'i*, — مطحون *met'h'oun*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Mourant. Il est mourant, راه في الموت *rah fel maout*, — راه في النزاع *rah sen nezaâ*.

Mourir. Je meurs, *nmout*; je suis mort, *mett*; il est mort, مات بالجوع *mat*. Il est mort de faim, مات بالجوع *beljouâ*. Je suis mort de soif, ميت بالعطش *belâ'tech*. Nous sommes morts de fatigue, متنا بالعياء *metna belâïa*.

Mousse (d'arbre, de mur), خنز *khazz*. || (écume), رغوة *rar'oua*, pl. رغاوي *rer'aoui*.

Mousseline, شاش *chach*, pl. شيشان *chichan*.

Mousser, رغى *rer'a*, aor. يرغى *ierr'i*.

Mousseux, رغوة *fih rer'oua*.

Moustache, شَلْغُومَةٌ *chelr'ouma*, pl. شَلْغَمَاتٍ *chelar'em*.

Moustiquaire, نَامُوسِيَّةٌ *namouciya*, pl. ات *at*.

Moustique, نَامُوسٌ *namouça*, coll. نَامُوس *namous*.

Moutarde, خَرْدَلٌ *khardel*, ou plutôt زَرْيَعَةٌ *zerriyat* الخَرْدَل *elkhardel* مَرْحِيَّةٌ *merh'iya*.

Mouton, كَبَشٌ *kebch*, pl. كَبَشَاتٍ *kebach*. || غَنْمٌ *r'enem*. Les moutons en général, l'espèce ovine,

Mouvement, حَرْكَةٌ *h'araka*, — تَحْرِيْكَةٌ *tah'rika*.
|| (révolte), ثَوْرَةٌ *thaoura*. || (d'une montre),
حَرْجٌ *h'arj*.

Mouvoir, حَرْكَ — هَزَّ *h'arrek*, — هَزَّهَ *hesz*.

Mouvoir (se), تَحْرِيْكَ — تَهَزَّهَ *teh'arrek*, — تَهَزَّهَ *tehesz*.

Moyen, حَيْلَةٌ *h'ilâ*. Moyens d'existence, اسْبَابُ الْمَعِيشَةِ *esbab elmaïcha*.

كلّ تَهَزَّهَ مَلِيْعَيْ *koull taouil mlihi'*. Par ce moyen, بِهَذَا الْحَيْلَةِ *behad elh'ilâ*. || (intermédiaire), مُوسَطٌ *mouesset'*, — مُتوَسِّطٌ *metouesset'*.

Moyennant, بِـ *bi*, — عَلَى *ala*. Moyennant une dot, عَلَى صِدَافٍ *ala cedaq*.

Mue des oiseaux, تبديل التریش *tebdil errich.*

Muer. Il mue, يسقط الرئيس iceqqet errich
ou يبدّل الرئيس ibeddel errich.

Muet, عَقْوَنْ *aggoun*, pl. عَقَافِنْ *agaguen*, —
بِكَاكِشْ *bekkouch*, pl. بِكُوشْ *bekakech*, —
ابْكَمْ *abkem*, pl. بُكْمْ *boukm*.

Mufle, خناشوش *khenchouch*, pl. خناشش *khenachech*.

Mufti, مفتی *mefati*, pl. *mefata*.

Mugir (taureaux, vaches). Il mugit, *iceyyah'*; il a mugi, صَيْحَهٌ *ceyyah'*, — زَمَرٌ *zemer*.

Mugissement, صياح *ciah'*.

Mulâtre, مولڈ *mouelled*, pl. بین *in.*

Mulâtre, مولدة *mouelleda*, pl. ات *at*.

Mule, زَيْلَةٌ *bar'la*, pl. اتْ بَرْلَاتٍ *at bar'la*, زَيْلَاتٍ *zaila*,
pl. زَوَاعِيلٍ *zouail*.

Mulet, بَغْل *br'el*, pl. بَغَال *br'al.*

Muletier, بَغَال *ber'r'al*, pl. *in-*.

Mulot, بار الخلاء far elkhela.

Multiplicande, مضر و ب med'roub.

Multiplicateur, مضروب بـ *med'roub bih.*

Multiplication, تكاثر *tekator*. || (des nombres), ضرب *d'arb.*

Multiplicité, كثرة *kethra*.

Multiplier, اكثـر *akther*, — ضـرب *d'ereb*.

Multiplier par, ضـرب بـي *d'reb fi*. Multiplié par, مضـروب بـي *med'roub fi*.

Multiplier (se), تـكـاثـر *takather*.

Multitude (foule de gens), غـاشـي *r'achi*.

Municipal, مـتـعـلـف بـمـجـلس الـبـلـد *moutuâlleq bimejles elblad*.

Municipalité, مجـلس الـبـلـد *mejles elblad*.

Munificence, كـرـم *kerem*.

Munir, جـهـز *jehhez*. Muni de, بـيـدـه *bi iedih*.

Muni d'un certificat, بـيـدـه شـهـادـة *bi iedih chehada*.

Munir (se), تـجـهـز *tejehhez*.

Munition, مؤـذـنـة *mouna*.

Mur, muraille, حـايـط *h'ait*, pl. حـيـوط *h'iout* et حـيـطـان *h'itan*.

Mûr (adj.), طـايـبـة *t'aïeb*, f. طـايـبـة *t'aïba*, pl. طـايـبـيـن *t'aïbin*. Homme d'un âge mûr, الكـاهـل *elkahel*.

Mûre (fruit), توت *touta*, pl. coll. *tout*.

Mûrier, شجرة التوت *chejeret ettout*, — توتة *touta*.

Mûrir, طاب *t'ab*, aor. *it'ib*. بطيب

Murmure (bruit de l'eau qui tombe), تشرشير *techerchir*.

Musc, مسك *mesk*.

Muscade, جوز الطيب *jouz ettib*.

Muscle, عصبة *âeba*, pl. عصب *âceb*.

Museau, خنشوش *khenchouch*, pl. خناشش *khenachech*.

Musée, دار العرجنة *dar elforja*.

Museler. Il a muselé, كمم *kemmem*.

Muselière, كمامة *kemama*, pl. ات *at*.

Musette (instrument de musique), زمارة *zemmara*. مخلة *makhla*, pl. مخالى *mekhali*, — عمارة *âmara*, pl. عمایر *âmair*.

Musicien, موزاكجي *mousakji*, pl. موزاكجي *â a*, — آلي *ali*, pl. آلي *â a*, — آلاتي *alati*, pl. آلاتي *â a*.

Musique, موسيكة *mouzika*.

Musqué, رايحة المسك *fih raih'et elmesk*.

Musulman, مسلم *meslem*, pl. ين *in.*

Musulmane, مسلمة *meslema*, pl. ات *at.*

Mutation, تحويل *tah'ouil.*

Mutilation, فطع *qatâ.*

Mutilé, مفطوع *maqtouâ*, f. ة *a*, pl. ين *in.*

Mutiler. Il a mutilé, فطع *qtâ.*

Mutinerie, عصيان *ârian.*

Mutisme, سكوت *sekout*, — بكم *bekem.*

Mutualité, اشتراك *ichtirak*, — مشاركة *moucharaka.*

Mutuel, مشترك *mouchtarek.*

Mutuellement, بالمشاركة *bilmoucharaka*, — بالاشتراك *bilichtirak.*

Myope (qui a la vue basse), فصير التّنظير *qcir enneder.*

Myrte, ريحان *reih'an.*

Mystère, سر *serr*, pl. اسرار *asrar.*

Mystérieusement, بالسر *besserr*, — سراً *serren.*

Mysticisme, mystique, المعنى الخفي *elmâna elkhâfi.*

N

Nabot, وشبعون *ouechfoun*, — ممسوخ *memsoukh*.

Nacelle, بلوكة *flouka*, pl. *flaïk*, — زوارف *zoureq*, pl. *zouareq*.

Nacre, صدف *cedef*. Coquille de nacre, صدفة *cedfa*.

Nage (en). Je suis en nage, *rani* عرفنان *ârghan*. || (natation), عوم *âouam*. A la nage, بالعوم *belâouam*.

Nager. Je nage, *nâoum*; j'ai nagé, *âoumt*; il a nagé, عام *âam*, — سبّح *sebah'*.

Nageur, عوامر *âouam*, pl. ين *in*.

Naguère,اليوم مدة فلليلة *elioum moudda qlila*.

Naïf (candide), ذيّة *niya*.

Nain, وشبعون *ouechfoun*, pl. *ouchafen*.

Naissance (de Jésus-Christ), ميلاد *milad*. || (de Mahomet), مولود *mouloud*.

Naitre (venir au monde), زاد *zad*, — ازداد *ezdad*. Il

زادت لي بنت زدت *zadet li bent. Je suis né, zett.*

Naïvement, بالنيّة *benniya.*

Naïveté, نيّة *niya.*

Nantir, رهن *rehen.*

Nantir (se), ارتھن *ertehen, aor. iertehen.*

Nantissemement, رهنية *rahn, — rahniya.*

Nappe, سُفْرَة *soufra.*

Narcisse jaune, رنجس *renjes.*

Narguer, استهزِي *estehza, aor. iestehzi.*

Narguilé (pipe), رُقْبِلَة *renguila.*

Narine, منخرة *menkhra, pl. mnakher.*

Narrateur, راوي *raoui, pl. rouat.*

Narration, حكاية *h'ekaïa, pl. at.*

Narrer. Je narre, *nah'ki*; j'ai narré, *h'akit*; il a narré, حکى *h'aka.*

Naseaux, مناخير *mnakher.*

Nasillard, نغناخ *nar'nar'.*

Nasiller. Il nasille, *inar'ner'*; il a nasillé, نغناخ *nar'ner'.*

Nasse (pour pêcher), رَدْفُون redfoun, pl. rdafen.

Natation, سُوْمَر *āoum*.

Natif de ... مُنْتِبِودْ بِي mezioud fi.

Nation, جِنْس *jens*, pl. اجْنَاس ejnas.

Nativité, مُولُود mouloud. — مَيْلَاد mouloud.

Natte (en jonc), حَصِيرَة *h'acira*, pl. *h'eçair*. || (de cheveux), ضَبْعَيْرَة *d'efira*, pl. ضَبَاعِير *d'efair*.

Natter (tresser). Je natté, *ned'fer*; j'ai natté, *d'esfert*; il a natté, ضَعَر *d'esfer*.

Nattier, حَصَار *h'eçcar*, pl. يَن *in*.

Naturalisation (française), دُخُول تَحْكِيم الشّرِيعَة الْعَرَانِسَاوِيَّة *dekhoul tah't echcheriâa elfrançaouiya*.

Naturalisé (français), دَاخِل تَحْكِيم الشّرِيعَة الْعَرَانِسَاوِيَّة *dakhel tah't echcheriâu elfrançaouiya*.

Naturaliser (se faire), دُخُول رُوحَه تَحْكِيم الشّرِيعَة الْعَرَانِسَاوِيَّة *dekhkhal roh'ho tah't echcheriâa elfrançaouiya*.

Nature, طَبِيعَة *t'ebiâ*. Mauvaise nature, طَبِيعَة *t'ebiâ*.

من كل دُونِيَّةٍ *t'ebiā douniya*. De toute nature, نوْع *men koull nouā*.

Naturel (de nature), طَبَّيِيعِي *t'ebiāi*. C'est naturel, naturellement, ظَاهِرَةٌ *h'aja dhahera*.

Naufrage, غَرِيْف *r'eriq*. Il a fait naufrage, غَرْفَ *r'ereq*.

Naufragé, غَرِيْف *r'eriq*, pl. غَرْفَى *r'erqa*.

Nautonier, بَحْرِي *bah'ri*, pl. بَحْرَات *ḥāra*.

Navet, لَعْنَت *left*, خَرْدَل *khardel*.

Navigateur, مَسَايِّرٌ فِي الْبَحْرِ *msafer fi lbah'ar*.

Navigation, سَفَرٌ فِي الْبَحْرِ *sefer fi lbah'ar*.

Naviguer, سَافِرٌ فِي الْبَحْرِ *safer fi lbah'ar*.

Navire, مَرِكَبٌ *merkeb*, pl. مَرَاكِبٌ *merakeb*, سَفَيْنَةٌ *sfina*, pl. سَفَيْنَاتٌ *sfain*.

Navrer, جَرْحَ الْفَلَبِ *jrah' elqelb*.

Ne.... pas, ما.... شَى *ma.... chi*. Je ne l'ai pas vu, ما شَفَّتَهْ شَى *ma chefta eh*.

Ne.... que, ما.... غَيْرِ *ma.... r'eir*. Je n'en ai qu'un peu, ما عَنْدِي غَيْرَ شَوْيَّةٌ *ma andi r'eir chouia*.

Né, مزيود *mezioud*. || Nouveau-né, مولود *mouloud*.

Néanmoins, ولاكن *oualaken*.

Néant, لا شيء *la chey*.

Nécessaire, لازم *lazem*, — واجب *ouajeb*. Cette chose est nécessaire, هذه الحاجة لازمة ou واجبة *had elh'aja lazema ou ouajeba*.

Nécessairement, لازم *lazem*, — لا بد *la boudda*.

Nécessité, وجوب *oujoub*, — لزوم *lesoum*, — ضرورة *d'eroura*. De toute nécessité, من كل بد *men koull bedd*. || (indigence), حوج *h'aouj*, — فقر *fogr*.

Nécessiter, يلزم *ielzem*, — يستحق *iesteh'agg*. Cela nécessite bien de la peine, يلزم عذاب *ielzemho ad'ab kbir ou* كبير يستحق لـ *iesteh'agg lho kouffa kbira*.

Nécessiteux (qui est dans le besoin), محتاج *meh'ouaj*, — محتاج *meh'taj*, pl. ين *in*.

Néfaste, مشحوم *mchoum*, — منحوس *menh'ous*.

Nèfle, زعور *zâroura*, pl. coll. زعور *zârour*.

Négation, نعي *nesti*, — نكران *nekran*.

Négligé, متروك *metrouk*, — سايب *saib*.

Négligence, بُرْط fert, — تبريط tefrit, — خففة رخفة rekhfa. Sans négligence, بلا تبريط bla tefrit.

Négligent, مُبْرِط mouferret.

Négliger. Je néglige, neferret; j'ai négligé, ferrett; il a négligé, ferret.

Négliger (se). Il s'est négligé, نَفَسَهُ trek nessho ou فُرْط في روحه ferret fi rouh'ho.

Négoce, تجارة tejara.

Négociant, تاجر tajer, pl. toujjar, — يبغي يسبب مُسْبِب moucebbab, pl. in, يبن ibiā ou iechri.

Négocier. Il négocie, يتسبيب ietsebbab.

Nègre, وصييف oucif, pl. ouesfan.

Négresse, خادم khadem, pl. خدم khedem.

Neige, ثلوج telj.

Neiger. Il neige, الثلوج يصبب ettelj içouubb.

Nerf, عصبَة âsba, pl. coll. âceb.

N'est pas, ما هُشى ma hou ch, ou simplement ما شى ma chi. Cela n'est pas bon, هذا ما شى ma chi. ما هُشى had'a ma hou ch mlih'. Ce n'est pas ainsi, ما شى هكذا ma chi hakd'a. Ce n'est pas seulement, ما شى غير ma chi r'eir.

Net (propre), نَفِيٰ *neqi*, f. ةُّ *a*, pl. *in*, —
نظَابِيْفِ *ned'if*, f. ةُّ *a*, pl. *ned'af*.

Netteté (propreté), نَفَاءٌ *neqa*, — نَفَاوَةٌ *neqaoua*,
نظَابَةٌ *ned'afa*.

Nettoyage, تَنْظِيفٌ *tenqiya*, —
tend'if.

Nettoyer. Je nettoie, *neneqqi* ou *nened'def*; j'ai
نظَفَىٰ, *neqqa* ou *ned'deft*; il a nettoyé,
نظَفَ *ned'def*.

Neuf (nombre), تَسْعَةٌ *teçaa*. || (nouveau),
جَدِيدٌ *jedid*, f. ةُّ *a*, pl. جَدَادٌ *jedad*.

Neuvième (num. ord.), تَاسِعٌ *taçā*. || Le
 neuvième (fract.), التَّسْعُ *ettouçouā*.

Neveu, حَفِيدٌ *h'afid*, pl. حَفَدَانٌ *h'efdan*,
ولد لاخت *oueld elkhou*, — ولد لاخ —
lokht.

Névralgie, وجع الرّاس *ouja erras*.

Nez, نَيْفِ *nif*, — خَشْمٌ *khechem*. Il s'est
bouché le nez, سَدَ نَيْفَعْ *sedd nifho*, —
سد مناخرة *sedd menakherho*.

Ni...., لا la. || (répété), ولا *la.... oua la*.
ما عندي لا كلب *ma ándi la kelb oua la áoud*.

Niais (nigaud), بوهالي *bouhali*, — *bahloul*, درويش *derouich*.

Nicher. Il niche, *iâchchech*; il a niché, عشش *âchchech*.

Nid, عش *âchch*, pl. اعشاش *âchach* ou *âchouch*.

Nièce, بنت - ات *h'afida*, pl. حبيرة *at*, بنت لاخت *bent elkhou*, - لاخ *bent lokht*.

Nier. Je nie, *nenker*; j'ai nié, *nekert*; il a nié, نكر *neker*.

Nigaud, بيلول بوهالي *bouhali*, — *bahloul*.

Nil (fleuve), بحر التيل *ennil* ou التيل *bh'ar ennil*.

Nippes, فتش *qechnch*, — توازر *touazer*.

Niveau, حد *h'add*.

Niveau (de), مساوي *msaoui*, — مستوي *mestoui*.

Nivellement, مساویة *msaouia*, — استواء *estioua*.

Noble, اشراف شريف *cherif*, pl. *achraf*, — حرر *h'orr*, pl. احرار *ah'rar*, — جييد *jeyyed*, pl. اجود *ajouad*.

Noblesse, شرف *cheref*, — جود *joud*.

Noce, عرس *árs*, pl. *áras*.

Noël, ميلاد سيدنا عيسى *milad sidna áïça*.

Nœud, عفة *óqda*, pl. *at*.

Noir (subst.), سواد *souad*. Les noirs (race noire), السُّوَدَان *essoudan* (de là: Soudan). || (adj.), حُلَل akh'ál, f. كحلاء *kah'la*, pl. kouh'l, — اسْوَد açouad, f. سُود *saouda*, pl. سُود *soud*.

Noirceur, كحولة *kah'oula*.

Noircir (rendre noir). Je noircis, *nekah'h'el*; j'ai noirci, *kah'h'elt*; il a noirci, كحّل *kah'h'el* ou سُود *saoued*.

Noisetier, noisette, بندق *bendeqa*, pl. coll. بندف *bendeq*.

Noix, جوزة *jouza*, pl. coll. *jouz*.

Noix de galle, عفص *áfça*.

Nom, اسم *esm*, pl. اسمي *açami* et اسم *esma*. Votre nom? اسمك *esmek*.

Nomade, رحال *rah'h'al*, pl. ة a. Les Arabes nomades, العرب الـرـحالـة *elâreb errah'h'ala*.

Nombre, عدد *âded*, pl. اعداد *aâdad*, — حساب —

h'errab, pl. ات *at*. Le plus grand nombre d'entre eux, الكثير فيهم *elketir fihoum* ou كثيرهم *ketirhoum*.

NOMBREUX, كثير *ketir*, f. ة *a*, pl. *ketar*.

Nombril, سرة *sorra*, pl. ات *at*.

Nominatif, مُبْتَدَأ *moubtada*, — بـاعل *faail*.

Nomination, تسمية *tesmia*, pl. ات *at*, — ذولية *toulia*, pl. ات *at*.

Nommé, مسمى *msemmi*, f. ة *a*, pl. ين *in*. Il a été nommé, تسمى *tsemma*.

Nommer. Je nomme, *nsemni*; j'ai nommé, *semmit*; il a nommé, *semci*. Comment vous nommez-vous ? واش يسموك *ouach icemmouk*. Je me nomme, يسموني *icemmouni*.

Non! لا *lala*, ou simplement لا *la*.

Non seulement, ماشي غير *ma chi r'eir*.

Nonchalance, كسل *kecel*.

Nonchalant, كسلان *keslan*.

Nonobstant, بالسيف *bessif*, — رغمما عن *rer'men an*.

Nord (le), الظاهرية *eljouf*, — الجحوب *ed'd'ahra*, — الشمال *echchemal*.

Notables (grands d'un pays), كبار kebar, — اعيان aâian.

Notaire, نوٽٰئر *notir.*

Notamment, لِصُونَةِ khogoucen.

Notarié, شرعی *cherâî.*

Note, جريدة *jerida*, pl. جرائد *jeraid*.

Noté, — مَرْشُومٌ *merchoum*, — مَعْلُومٌ *mállem*.

Noter (marquer), **رِشْمٌ** *rechem*, — **عَلَمٌ** *âlem*.

Notifier, عربّ arref.

Notion, المفهوم mārefa.

Notoire, مشهور *mechehour*, — معلوم *mâloum*,
— ظاهر *d'aher*.

عَفْد **شَهَارَة** *chohra.* || (acte de), **أَقْدَلْيِيف** *âqd lessif.*

Notre, *na*, ou **ذیالنا** *dialna*, ou **متاعنا** *metâna*. **دارنا** *darna*, ou **الدار** *dar*. **دارنا** *darna*, ou **الدار متاعنا** *dadar dialna*, ou **ذیالدارنا** *dadar dialna*, ou **متاعنا الدار** *metâna eddar*.

Noué, معفوود *maâqoud*, f. ة *a*, pl. *in*. بین

Nouer. Je noue, *naâqed*; j'ai noué, *âqett*; il a noué, ~~laâqet~~ *âqed* ou *âgued*.

Nourrice, نِسْرَعَةٌ *mred'dâa*, pl. *mred'dâat*, — رضيعةٌ *red'iâ*, pl. *red'aiâ*.

Nourrir. Je nourris, *netâm*; j'ai nourri, *tâmt*; il a nourri, *tâm*, — وَكَلْ *ouekkel*, — *qaouet*. || (allaiter). Elle nourrit, تُرْضِعُ *trad'dââ*; elle a nourri, ضَعَتْ *rad'dâat*.

Nourrir (se). Il s'est nourri, تَفَوَّتْ *tqaouet*, — يَفْتَاتْ *eqtat*, aor. *ieqtat*.

Nourrisson, رضاع *red'iâ*, pl. *red'aâ*.

Nourriture, فوت *qaout*, — طعام *tâam*, — مَاكَلَةٌ *makla*.

Nous, احنا *ah'na* (altération de نَحْنُ *nah'nou*).

Nouveau, جديد *jedid*, f. ة a, pl. جدد *jeded*.

Nouvelle, خبر *kheber*. Bonne nouvelle, بِشَارَةٌ *nah'ra*; Aucune nouvelle, حَتَّىٰ خَبَرٌ *h'atta kheber*.

Nouvelles, اخبار *akhbar*. Je donne des nouvelles, *nekher*; j'ai donné des nouvelles, *khebert*; il a donné des nouvelles, اخبار *kheber*. Il a demandé des nouvelles, استخبار *estakhber*. Je demande des nouvelles, نسْتَخْبِرُ *nestakhber*. || Annoncer une bonne nouvelle, بشّر *bechcher*. Je viens vous annoncer une bonne nouvelle, جَيْتَ نَبْشِرُكَ *jit nebechcherek*.

Novembre, نونبر nouember.

Noyau de datte, نواة nouat, — علبة alfa.

Noyer (arbre), جوزة jouza.

Noyer. Il a noyé, غرف r'erreq.

Noyer (se). Il se noie, iar'req ; j'ai failli me noyer, غرف فريب r'ereqt ; il s'est noyé, r'ereq.

Nu, عريان arian, f. ة a, pl. بين in et عريان ariā, f. ة a, pl. âraia.

Nu-pieds, حبيان h'afian, f. ة a, pl. in, يمشي belh'afa. Il va nu-pieds, بالحبا - يمشي iemchi h'afian ou belh'afa.

Nuage, سحابة seh'ab. Un nuage, سحابة seh'aba.

Nuageux, مسخن msel'h'eb. Le temps est nuageux, الحال مسخن elh'al msel'h'eb.

Nubile, بالغ baler'. La vierge nubile, البكر elbikr elbaler'.

Nubilité, بلوغ belour'.

Nudité, عرى atra. || (des pieds), حبا h'afa.

Nue, غيم r'eim. || Porter aux nues, رباع الى السماء refâ ila essema.

Nuée (nuage), سحابة *seh'aba*, pl. coll. كثرة — *seh'ab*. || (multitude), جملة *jemla*, — *kothra*.

Nuire. Je nuis, *ned'orr*; j'ai nui, *d'arrit*; il a nui, ضر *d'arr*.

Nuisible, مضر *mod'irr*, — يضر *id'orr*, — موزي *moud'i*.

Nuit, ليالي *leil*. Une nuit, *leila*, pl. ليلة *liali*. Cette nuit, هذه الليلة *had' elleila*. البارح في *leilet*, ليلا *elbarah' fel leil*. La nuit du jeudi, الخميس *leilet elkhamsi*. De nuit, nuitamment, في الليل *fel leil*. A la tombée de la nuit, كيف طاح الليل *kif t'ah' elleil*. La nuit nous surprit, طاح علينا الليل *t'ah' alina elleil*, ضرب علينا الليل — *d'reb alina elleil*. Il a passé la nuit, بات *bat*; il passe la nuit, *ibat*; j'ai passé la nuit, بدت *bett*; nous avons passé la nuit, بتنا *betna*. || Faire passer la nuit, بيت *beyyet*.

Nul (aucun), حتى واحد *h'atta ouah'ed*. || (sans valeur), باطل *bat'el*, — *ma ieçoua ch.*

Nullement, اصلاً *as'len*, — ابداً *abaden*.

Nullité, بطلان *bet'lan*.

Numéraire, دراهم *drahem*, — نقد *neqd*.

Numérateur, بسط *best'* (opposé à DÉNOMINATEUR, مفام *maqam*).

Numération, حساب *h'eçab*, — عدّ *âdd*.

Numéro, نومرو *noumro*.

Numéroter, جعل نومرو *jâl noumro*.

Nuptial (don), صداف *cedaq*.

Nuque (derrière du cou), فباء *qefa*, pl. *qefauat*.

N'y en a-t-il pas ? ما كان شيء *ma kan ch.*

Nymphé, جنّيّة الماء *jenniyet elma*.

O

O ! يا ! *ia*. O mon Dieu ! يا ربّي *ia rebbi*.

Oasis (région des), صحراء *çah'ra*, pl. *ceh'ari*, — بلاد التخل *blad ennekhel* ou بلاد الجريد *blad eljerid*.

Obéir. J'obéis, *net'iā*; j'ai obéi, *t'aāt*; il a obéi, يُمْتَشِّل *t'aā*, — امْتَشِّل *emtethel*, aor. *iemtethel*.

Obéissance, — طاعنة *t'aā*, — امْتِثَال *imtithal*.

Obéissant, طابع *t'aūā*, — مُطِيع *mout'iā*, — مُمْتَشِّل *moumtathel*, pl. دين *in*.

Obèse, بدین *bedin*, pl. *beden*.

Obésité, سهانة *semana*.

Objecter, اعترض *átered'*, aor. يعترض *iátered'*.

Objection, اعتراض *átirad'*.

Objet, حاجة *h'aja*, pl. حوايجه *h'aouaij*. || (d'une lettre), موجب *moujeb*, — مُوْرَاد *mourad*.

Obligation (dette), ذمة *d'emma*. || (service), مزية *meziya*, — جميل *jamil*.

Obligatoire, واجب لازم *lazem*, — ouajeb, — بفرض *ferd'*.

Obligé (forcé), ملزّم *mlezzem*. Je suis votre obligé، بفْت لك عندي مزية *bqat lek ándi meziya*, ou مزيةتك على *meziytek áliya*.

Obligeance, جمييل *fed'l*, — بفضل *jemil*.

Obliger (forcer). J'oblige, *nlezzem*; j'ai obligé, *lezzemt*; il a obligé, لزم *leszem*. || (rendre ser-

عمل جميل — عمل منزّة *amel meziya*, — اعمل لي منزّة *aāmel li meziya*. *âmel jemil*. Obligez-moi, aor. *eltezem*, aor. *ieltezem*.

Obliger (s'), الْتَّنْزِير *eltezem*, aor. *ieltezem*.

Oblique, مَا يُلْجَى *mail*.

Obole, فَلْس صدفة *fels çaduqa*.

Obscène (chose honteuse), عَيْب *âib*, pl. *âïoub*.

Obscur, مَظْلَم *med'lam*. || (ignoré), *mejhoul*. || (inintelligible), *moultabes*, مُلْتَبِس — مُبَطَّم *moubhem*.

Obscurité, ظلام *d'elam*, — ظلمة *d'elma*.

Obsèques, جنازة *jenaza*, pl. *jenaïz*.

Observance, observation, مُرَاعَاة *mouraât*.

Observatoire, مرصد *el felek*.

Observer (regarder). J'observe, *nend'or*; j'ai observé, *ned'art*; il a observé, نَظَر *ned'ar*. || (garder). Il a observé, حفظ *h'afed'*.

Obstacle, مانع *manâ*, pl. *mouanâ*.

Obstination, عناد *ânad*, — معاندة *mâaneda*.

Obstiné, معاندي *mâanedî*.

Obstinément, بالمعاذدة *belmaâunedha*.

Obstiner (s'). Il s'est obstiné, تعاند *tūaned*.

Obstruction, obstruer, *to sedd.*

Obstrué, *mesdoud*, f. ةَمْسُدُودٌ *a*, pl. بَيْنَ *in*.

Obtempérer, امتثال *emtethel*. || Nom d'act. :
امتثال *emtithal*.

Obtenir. J'obtiens, *nenal*; j'ai obtenu, *nelt*; il a obtenu, نال *nal*.

Obtention, تحميل tah'cil.

Obus, دومبٹہ *boumba*, pl. *at.*

Obvier, اهٰتَرْ eh'tarez.

Occasion (cause), موجبة *moujeba*, pl. ات *at*, — فرصة *fourça*.

Occasionner (être cause). J'occasionne, *nsebbeb*; j'ai occasionné, *sebbebt*; il a occasionné, سبب *sebbeb*, — اورث *aoureth*.

Occident, *r'arb*, — غرب *mer'reb.*

Occidental, *r'arbi*, — مغربی *mer'rebi*.

Occiput, فَعَاءٌ *qefa*, pl. فَعَامَاتٍ *qefouat*.

Occulte, خفیٰ *khafi.*

Occupation, شغل *cher'ol*, pl. اشغال *achr'al*.

Occupé, مشغول *mechr'oul*, f. ةـا, pl. يـنـ *in-*.

Occuper (faire travailler). J'occupe, *necher'r'el*; j'ai occupé, *cher'r'elt*; il a occupé, شغل *cher'r'el*. || (s'emparer), استولى *estoula* (av. على *âla*).

Occupier (s'). Il s'est occupé, اشتغل *echter'el*, — انشغل *encher'el*.

Occurrence, مصادفة *mouçadefa*.

Océan, البحر المحيط *elbh'ar elmouh'it'*.

Octobre, اكتوبر *ektouber*.

Octroi, مكس — قمرق *goumrey*.

Octroyer, اعطاً — انعم *anâm* (av. على *âla*).

Oulaire (témoin), شاهد بالمعاينة *chahed belmouââana*.

Odeur, رائحة *rih'a*, pl. روائح *rouaih'*.

Odieusement, بشدة *bichenââ*.

Odieux, شنيع *cheniâ*.

Odorant, طيب الرائحة *t'eyyeb errih'a*.

Odorat, شم *chemm*.

Œil, عين *âïn*, pl. عيون *âïoun*, duel غمض عيني *r'ammed' âïnih*. Il a fermé les yeux, غمز *r'emez*. Le

mauvais œil, **العيين الـلـاـئـنـ**. En un clin d'œil, فيـرـمـشـةـ عـيـنـ *fi remchet aïn*. || Cligner de l'œil, غـمـزـ *r'emez*.

Œillade, — اـتـ غـمـزـةـ *r'enza*, pl. *at*, *r'emiz*.

Œillet, فـرـنـفـلـةـ *qronfela*, pl. coll. *qronfel*.

Œsophage, مـرـىـ *meri*.

Œuf, بـيـضـةـ *beida*, pl. *at*, coll. *beid*, — عـظـامـ *âd'ma*, pl. *at*, coll. *âd'am*.

Œuvre (travail), — خـدـمـةـ *khedma*, *âmel*.

|| (chef-d'œuvre), غـایـةـ الـعـمـلـ *r'ayet elâmel*.

|| (ouvrage), تـصـنـيـفـ *talif*, — تـالـيـفـ *teenif*, pl. *at*, *at*.

Offense, اـهـانـةـ *ihana*.

Offenser, اـهـانـ *ahan*, aor. يـوـهـيـنـ *iouhin*. Il m'a offensé, تـعـدـى عـلـىـ *taâdda âliya*, — ظـلـمـنـيـ *d'elemni*.

Offenseur, ظـالـمـ *d'alem*, pl. ظـلـامـ *d'ollam*, — مـوـهـيـنـ *mouhin*.

Offices (bons), مـزـيـةـ *mesiya*, pl. مـزاـيـاـ *mezaïa*.

Officiel, رـسـمـيـ *resmi*.

Officiellement, بـوـجـهـ رـسـمـيـ *bi ouejeh resmi*.

Officier, *فسيان* *fecian*, pl. ات *at*.

Officieux, *فضولي* *fed'ouli*.

Offrande, *هدية* *hediya*, pl. هدايا *hedaia*.

Offre, عرض *ârd'*, — تقدمة *teqdimâ*.

Offrir. J'offre, *neqeddem*; j'ai offert, *qeddemt*; il a offert, *qeddem*, — عرض *âred'*, — اهدى *iehdi*.
heda, aor. يهدى *iheddi*.

Offrir (s'), تقدّم *teqeddem*, — عرضاً *âred'* *nefshou*.

Offusquer, حجب *h'ejeb*. || (déplaire), كدر *kedder*.

Ogre, غول *r'oul*, pl. غيلان *r'ilan*.

Ogresse, غولة *r'oula*, pl. ات *at*.

Oh ! ياه *iah*, — اه *ah*.

Oie, وزة *ouessa*, pl. coll. وز *ouessz*.

Oignon, بصلة *besla*, coll. بصل *bsel*.

Oindre (graisser, huiler). Joins, *nedehhen*; j'ai oint, *dehhent*; il a oint, دهن *dehhen*.

Oint (consacré), مسيح *macih'*. || L'Oint (le Christ), المسيح *elmacih'*.

Oiseau, طيور *teir*, pl. طيور *tiour*. Petit oiseau, بروخة *serkh*, pl. براخ *frakh* ou برق *froukha*. || A vol d'oiseau, فياله *qbala* فبالة *qbala*.

Oisif, بـطـال *bet't'al.* || (sans travail), بلا خدمة *bla khedma.* || (sans occupation), بلا شغل *bla chor'ol.*

Oisiveté, بـطـالة *bet'ala*, — كسل *kecel.*

Olivâtre, زـيـتونـي *zeitouni.*

Olive, زـيـتونـة *zeitouna*, coll. زـيـتونـون *zeitoun.*

Olivier, شـجـرـةـ الـزـيـتونـ *chejeret ezzeitoun.*
|| (sauvage), زـبـوجـ *zebbouj.*

Ombilic, سـرـةـ *sorra*, pl. اـتـ *at.*

Ombrager. J'ombrage, *ned'ellet*; j'ai ombragé,
d'ellelt; il a ombragé, ظـلـلـ *d'ell.*

Ombrageux (peureux), خـوـابـ *khououaf.*

Ombre (ombrage), ظـلـلـ *d'ell.* || (d'une personne),
اسـتـظـلـ *khial.* || Se mettre à l'ombre, ested'ell.
خيـالـ

Omettre. J'omets, *nensa*; j'ai omis, *nsit*; il a
omis, فـسـىـ *nsa.*

Omission, نـسـيـانـ *necian*, — إـهـمـالـ *ihmal*, —
إـغـبـالـ *ir'fal.*

Omoplate, عـظـمـ الـكتـفـ *âd'em elketef.*

On. On dit que, فالـواـ بـالـيـ *qalou belli.* On
raconte que, يـحـكـواـ بـالـيـ *iäh'kou belli.* On ne

حتى واحد ما يقدر peut pas faire cela, يعمر h'atta ouah'ed ma ieqder iâmel هذا had'a.

On-dit (subst.), فيل وفال *qil ou qal.*

Onagre, يحمور *iah'mour*, — *h'emar ouah'chi.*

Once (poids de 33 grammes environ), اوفيّة *ouqiya*, pl. اوفا *aouaq.*

Oncle (paternel), أمّ *âmm*, pl. عموم *âmoum.*
|| (maternel), خال *khal*, pl. أخوال *khoual.*

Onction, دهن *dehen*, — عذوبة *âd'ouba.*

Onctueux, عذب *âd'eb.*

Onde (flot), موج *mouj*, pl. امواج *amouaj.*

Ondée, فم نوء *foum naou*, — رشة *rechcha.*

Onéreux, غالى *r'ali*, f. ة *a*, pl. بين *in.*

Ongle, ظفر *d'esfor*, pl. اظفار *ed'far.*

Ontologie, علم الكائنات *âlm elkaïnat.*

Onze, احد عشر *h'adach* (régul^t). احداش

Onzième (le), الاحداش *elh'adach* (régul^t). الحادي عشر

Opération, فعل *fâl*, — عمل *âmel.* || (calcul), حساب *h'eçab.*

Opérer (calculer), حساب *h'eebh*, — عَدّ *edd.*

Ophtalmie, مرض العينين *remed*, — *mered'* *elainin*.

Opiniâtre, عندي *anid*.

Opiniâtreté, معاندة *ânad*, — *mouâaneda*.

Opinion, رأي *rai*. J'ai mauvaise opinion de lui,
فِي ظنّي ما يجني شئ منه *si d'enni ma iji ch mennho*.

Opium, عقبيون *âfiooun*.

Opportun, مناسب للوقت *menaceb leloueqt*.

Opportunité, مناسبة *menacea*, — *mouafeqa*.

Opposant, مضاد *moud'add*, — *moukhalef*.

Opposé (subst.), ضد *d'edd*, — عكس *âks*.

Opposer (s'), تعرض *taârred'*, — ابسى *aba*.

Opposition, معارضة *mouâared'a*, — *moukhalefa*.

Oppresseur, ظالم *d'alem*, pl. *d'ollam*.

Oppression (tyrannie), ظلم *d'olm*, — جور *jour*.

Opprimé, مظلوم *med'loum*, f. *à*, pl. *in*.

Opprimer. J'opprime, *ned'lom*; j'ai opprimé, *d'elemt*; il a opprimé, ~~وَلَمْ~~ *d'elem*.

Opprobrium, *عَزَّاجَةٌ* *sed'ih'a.*

Opter, የሸሳ kheyyer.

Option, خیار *khiar*.

Opulence, — غنى *r'ena*, *ketret elmal*, كثرة المال.

Opulent, *r'eni*, — غنی موسر *moucer*.

Opuscule, كتيب keteyyeb.

Or (conjunction), لِكِن lakin.

Or, مَتَاعٌ ذَهَبٌ *d'eheb*. En or, *metâ d'eheb* ou *من ذهب men d'eheb*.

Orageux (temps), حال دوني *h'al douni.*

Oraison, خطبٰه khot'ba.

Oral, لعظي *lefd'i.*

Oran, وهران *ouahran.*

Oranais, وهرانی *ouahrani.*

Orange, شينة *tchina*, pl. ات at. || (amère),
لیم مُر لیم *lim morr.*

Oranger, شینه tchina. Fleur d'oranger, زهر
 zehar, pl. ازهار ezhar. Eau de fleur d'oranger,
 ماء زهر ma zehar.

Orateur, خطيب *khatib*.

Oratoire, مسجد *mesjed*, -- مصلى *mecella*.

العادة — **Ordinaire** (habituel), مالوف *malouf*, *kilâda*. D'ordinaire, le plus souvent, العادة *elâda*.

Ordinairement, حسب العادة *h'aceb elâda*.

Ordonnance, امر *amr*, — تذكرة *ted'kera* ou تسكرة *teskera*.

Ordonner. J'ordonne, *namor*; j'ai ordonné, *amert*; il a ordonné, امر *amer* ou اذن *ad'en*.

اوامر **Ordre**, امر *amr*, pl. امور *omour* ou *aouamer*, — اذن *ad'n*.

Ordures (balayures), زبل *zebel*. Coin aux ordures près des maisons, زبالة *zebbala* ou زوبية *soubia*.

Oreille, آذن *oud'en*, duel *oud'nein*, pl. آذان *ad'an*.

Oreiller, مخددة *mekhedda*, pl. مخايد *mekhaïd*.

Orfèvre, صياغ *ceyyar'*, pl. ين *in*.

Orfèvrerie, صياغة *ciar'a*.

Organe, عضو *âd'ou*, pl. اعضاء *aâd'a*. Par l'organe d'un tel, بواسطة *bi ouacit'et flan*.

Organisation, تنظيم *tertib*, — ترتيب *tend'im*.

Organiser, رُتِّب *retteb*, — نَظَم *ned'd'em*.

Orge, شعير *châir*.

Orgeat, شربات اللوز *charbat ellouz*.

Orgelet, شعيرة *châïra*.

Orgie, سكرة *sekra*.

Orgueil, نفخة *nefkha*, — تكبير *tekebbor*. Avec orgueil, بالنفخة *bennefkha*.

Orgueilleusement, بالنفخة *bennefkha*.

Orgueilleux, متكبر *metekkebber*.

Orient, شرف *cherq*, — مشرف *mechreq*.

Oriental, شرفي *cherqi*, — مشرفي *mechreqi*, pl. ين *in*.

Orienter (s'), توجيه جهة الشرف *touejjeh jihet echcherq*.

Orifice, فُم *foumm*, pl. ابوام *afouam*, — باب *bab*, pl. بیهان *biban*.

Oriflamme, راية *raia*, pl. ات *at*.

Originaire, اصله من *aslhou men*.

Original, نسخة *noskha*.

Origine, اصل *acel*, pl. أصول *oçoul*. D'origine, اصلاً *as'len*.

Originel, اصلي *as'li*.

Orme, دردار *derdar*.

Orné, مزين *mezeyyen*, f. ة a, pl. ين *in*.

Ornement, تزيين *zina*, — زينة *tezijn*, — حلية *h'eli*.

Orner. J'en نز ين *nzyjen*; j'ai orné, *zenyen'*, il a orné. زين *jen*.

Orphelin, يتيه *itim*, f. ة a, pl. ايتام *itama* et ايتام *eytam*.

Orteil, إبرام *ib'am*, — ceboá errejel elkebir.

Orthodoxe, مستقيم *moustaqim*.

Orthodoxie, استفامة الدين *istiqamet eddin*.

Orthographe, ضبط *d'ebt'*.

Ortie, حرایف *h'orraiq*.

Os, عظام *âd'em*, pl. عظام *âd'am*.

Oscillation, ارتجاج *ertijaj*.

Osciller, ارتج *ertejj*.

Oseille, حمايدة *h'ommaïd'a*.

Oser, تجاسر *tejacer*, — تجرأ *tejerra*.

Osier (arbrisseau), سمليل *semwil*.

Osselet, كعَب *kâb*, pl. كعَاب *kâab*.

Ossements, عظام *âd'am*.

Osseux, مُعْظَم *mâd'd'em*.

Ostensible, ظاهر *d'aher*.

Ostensibly, — جَهَرَة *jehra*, — علَازِيَّة *âlaniya*.

Ostentation, تِيه *tih*.

Otage, مرهون *merhoun*, pl. مراهين *mrahin*.

Ôter. J'ôte, *nerah'h'i*; j'ai ôté, *nah'h'it*; il a ôté, نَخَى *nah'h'a*. || (enlever, ramasser). J'ôte, *nerfed*; j'ai ôté, *refett*; il a ôté, رَفَد *refed*.

Ou (adv.), واين *ouain*, — باین *fain*, — این *aïn*. Où vas-tu ? واين راك ماشي *ouain rak machi*. La maison où il habite, الدار الّي يسكن *eddar elli iskoun fiha*.

Ou (conj.), وآل *ouailla*, ouella, — او *aou*. Un cheval ou un mulet, عود وآل *âoud ouailla br'el*.

Oubli, نسيان *necian*, — سهو *sahou*.

Oublier. J'oublie, *nensa*; j'ai oublié, *nsit*; il a oublié, نسى *nsa*. N'oubliez pas, ما تنسى شى *ma tensa ch.*

Oublier (s'), تغافل *ter'afel*, — فصر *qesser*.

Oublieux, نسيي *nessai*, f. ة a, pl. ين *in*.

Ouest, غرب *r'erb*, — مغرب *mer'reb*. De l'ouest, غربي *r'erbi*, — مغربي *mer'erbi*.

Oui, نعم *nám*, — ايه *ih*, — واه *ouah*.

Oui-da, اياده *iyah*.

Ouï-dire, سمع *semâ*, — فول *qaoul*.

Ouïe, سمع *semâ*. Il a l'ouïe (l'oreille) dure, أذفنه ثفيلة *oud'aho tegila*.

Ouïr. J'ois, *nesmâ*; j'ai ouï, *semât*; il a ouï, سمع *semâ*.

Ouragan, عجاج *ájaj*, — براشكه *berrachka*.

Ourdi, منسوج *mensouj*, f. ة a, pl. ين *in*.

Ourdir, نسج *nsej*.

Ourler, خرز *kherez*.

Ourlet, خرزه *khorza*.

Ours, دبوبه *debb*, pl. دب *debouba*.

Oursin (coll.), غزال *r'ezzal*.

Outarde, حبارة *h'abara*, pl. ات *at*, coll. حبار *h'abar*.

Outil, آلة *ala*, pl. ات *at*.

Outrage, شتم *chetm*.

Outrageant, شاتم *chatem*.

Outrager, شتم *chetem ou chemet*.

Outrance, ابراط *ifrat'. A outrance, بِإِفْرَاطِ* *bi ifrat'.*

Outre (peau de bouc), فربة *guerba*, pl. *guereb*.

Outre (excessif), مُعْرَط *moufrit'*. Outre cela, بِوَفْ *souq had'a*. En outre, — وزد *ou zid*, — *هذا bezzienda*.

Outre mesure, بِوَفْ الْحَدَّ *souq elh'add*.

Ouvert, مكлюل *mah'loul*, — مفتوح *mestouh'*, f. *ة a*, pl. *in*.

Ouvertement, فبالة *qbala*, — جهرة *jehra*.

Ouverture, ثقب *theqb*, — طافة *t'aqa*. || (d'une porte), حلان *h'llan*. || (dans une haie), فلة *fella*. || (commencement), ابتداء *ebtida*.

Ouvrage (œuvre), خدمة *khedma*, — صنعة *khedma*, تالييف *çanaâ*, — عمل *âmel*. || (publication), *talif*, — تصنيف *tes'nif*.

Ouvrier, صناع *çanâ*, pl. *cennaâd*, — خدام *kheddam*, pl. *in*.

Ouvrir. J'ouvre, *neh'all*; j'ai ouvert, *h'allit*; il a ouvert, حَلَّ *h'all* ou بَتَحَ *stah'*.

Ouvrir (s'). Il s'est ouvert, انْكَلَ *enh'all* ou الْبَابُ انْفَتَحَ *enftah'*. La porte s'est ouverte, انْفَتَحَ الْبَابُ *elbab enh'all* ou انْفَتَحَ انْكَلَ *enftah'*. || (se fendre), انْشَقَ *encheqq*.

Ovale. على شكل البيضة, *ala chekel elbeid'a* (ayant la forme d'un œuf).

Oxyde (rouille), صَدِيدٌ *cedid*.

Oxyder (s'), se rouiller. Il s'est oxydé, تَصَدَّدَ *tecedded*.

Oxygène, رَبِيعُ الْحَيَاةِ *rih' elh'aïat*.

P

Pacage, مَرْعَى *marâ*, pl. مَرَاعِيٍّ *mraâî*.

Pacha, باشا *bacha*, pl. باشواوات *bachaouat*.

Pacification, تَهْدِينٌ *téhdin*.

Pacifier. Je pacifie, *nehedden*; j'ai pacifié, *heddent*; il a pacifié le pays, هَدَنَ الْوَطَنَ *hedden elouet'en*.

Pacte, عَهْد *âhed*, pl. عَهْوَد *âhoud*.

Pactiser, تعاہد *tâahed*.

Paganisme, الجاهلية *eljahiliya*.

Page (d'un livre), صفحات *cefh'a*, pl. ات *at*, — ورقة *ouerqa*, pl. اوراف *aouraq*.

Pagne, جوطة *souta*, pl. بوط *fout*.

Paiement, دفع *defâ*, — سلاک *slak*, — خلاص *khelas*.

Païen, مشترک *mouchrik*, pl. ين *in*.

Paillasson, حصيرة *h'acira*.

Paille, تبن *teben*. Un brin de paille, تبن *tebna*.

Paillette, نجمة *nejma*, pl. نجوم *nejoum*.

Pain, خبز *khoubz*. Un pain, خبزة *khoubza*, pl. ات *at*. Un petit pain, خبيز *khebiza*, pl. ات *at*. || (azyme, sans levain), كسرة *kesra*.

|| (de sucre), فالب سكر *qaleb soukker*. || (à cacheter), فرقة تسمير *qorça tesmir*.

Pair (égal), فران *qern*, pl. *aqrân*. Les pairs, لا فران *laqran*. De pair (de même), سواء *soua soua*. — On dit aussi : Pair, عدد فين *bezzouj*. Nombre pair, عدد فين الزوج *âded fih ezrouj*.

Paire (couple), زوج *zouj*, pl. ازواج *zouaj*. Une paire de bœufs (pour labourer), زوجيّة *zouija*, pl. ات *at*.

Paisible, هادي *hadi*, — عابية *âafia*.

Paitre. Il pait, يرعن *iarâa*, — يسرح *iesrah'*.

Paix, سلامتہ *selma*, — عافية *âafia*, صلح *colh'*, عفدوالصلح *aqdou essolh'* ou اصطفوا *est'alli'ou*. Ils ont fait la paix, امتش بالسلامتہ *emchi besselama*, في امان الله — روح بالعافية *roh' belâafia*, — *fi aman allah*.

Pal, خازوف *khasouq*, pl. خوازف *khouazeq*.

Palais, سرايہ *sraîa*, pl. ات *at*, فصر *qcer*, pl. سفب *qcour*. || (de la bouche), الفُرم *sqef elfoum*.

Palanquin, هودج *houdej*.

Pâle, اصفر *asfer*, f. صبراء *cefra*, pl. صبور *coufr*. || مصبار *mesfar*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Palefrenier, سایس *saïs*, pl. سیاس *siyas*, — عزری *âzri*, pl. عزارۃ *âzara*.

Pâleur, صبورۃ *cefoura*.

Pâlir. Il a pâli, اصفتر وجھه *esferr ouejho*.

Palissade, صّف المّلوح *ceff ellouh'*.

Palme (branche), جريدة *jerida*, coll. *jerid*.

Palmier, نخلة *nakhla*, pl. ات *at*, coll. *nekhel*.

Palper. Il a palpé, مس *mess*. J'ai palpé, messit.

Palpitant, راجف *rajesf*.

Palpitation, رجف *rejf*.

Palpiter (cœur). Il palpite, يرتجف *ierjesf*; il a palpité, رجف *rejesf*.

Pâmer (se). Il se pâme, *ietr'acha*; il s'est pâmé, تغاشي *tr'acha*; je me suis pâmé, *tr'achit*.

Pâmoison, غشيان *r'echoua*, — *r'echian*, — مغاشية *mr'achia*.

Pan, طرف *tarf*, pl. اطراف *atraf*. || (de burnous), جناح *jnah'*.

Panache, شوشة *choucha*, — ريشة *richa*.

Panade, شخشوخة *chakhchoukha*.

Panaris, داحوس *dah'ous*.

Panégyrique, مدبيع *medih'*.

Panégyriste, مذاخ *meddah'*.

Panier, ةَفْقَةٌ *qoffa*, pl. فُبْعَفْ *qſef*, — طَبَافْ *t'beq*, pl. اطْبَافْ *at'baq*.

Panification, تَخْبِيزٌ *tekhbiz*.

Panifier, خَبَبْزٌ *khebbaz*.

Panique, ذَعْرَةٌ *nefra*, — زَازَةٌ *zaza*.

Panse, كُرْوشٌ *kerch*, pl. كُرْوْشٌ *krouch*.

Pansement, رِبَاطٌ *rebat*, pl. رِبَاطَاتٌ *rebataat*.

Pantalon, سَرْوَالٌ *seroual*, pl. سَرَاوِلٌ *seraouel*.

Panthère, نَمَرٌ *nemer*, pl. نَمُورَةٌ *nemoura*.

Pantoufle, بَابُوجٌ *babouj*.

Paon, طَاوُسٌ *taous*.

Papa, بَابَا *baba*.

Papier, كَاغِطٌ *kar'et*, pl. كَوَافِطٌ *kouar'et*.

Papillon, بوْرْطَطْوَوْ *fertettou*, — بُورْطَطْوَوْ *bou fertettou*.

Paquebot, مَرَكَبٌ *merkeb*, pl. مَرَاكِبٌ *merakeb*.

Paquet, رِزْمَةٌ *rezma*, pl. اَتٌ *at*, coll. رِزْمٌ *rezem*.

Par (prép.), عَلَىٰ *ala*, — مِنْ *men*, بِـ *be*, — جِي *ji*.

ـ ما دَهْرَهْ مِنْ الطَّافَةٍ *remah men ettaqa*. Viens par ici, اَجْ مِنْ هَنَى *aji men hena*. Par force, بِالسَّيْفِ *bessif*. Il est tombé par terre, طَاحَ عَلَى الْأَرْضِ *tah' ala lard'*. Deux fois

par an, مـرـتـيـن فيـالـعـام marretin fel âm. Par mois, فيـكـلـشـاهـرـ - fich chahar, فيـالـشـاهـرـ fi koull chahar. || Par-ci par-là, هـنـا وـهـنـاكـ hena ou henak, || Par conséquent, emmala.

Parabole, مثل *mathal.*

Parade, فُرْجَةٌ *fourja*, — زِينَةٌ; *zina*. Faire parade,
افتخر *estekher*.

Paradis, *nīs̄ jenna.*

Parafe, خط اليد *khet't' elied.*

Parafer, خط اليد *h'at't' khet't' elied ou*
وضع خط اليد *oud'a khet't' elied.*

Parages, *ناحیة* *nah'ia*, pl. *نواحي* *nouah'i*.

Paragraphe, فصل *fecel*, pl. فصول *feçoul*.

Paraitre. Je parais, *nad'har* ou *nban*; j'ai paru, *d'ehart* ou *bent*; il a paru, ظهر *d'ehar* ou بان *ban*. Il me paraît, يظهر لي *iad'har li*.

Paralysé (d'un membre), مخذول makhd'oul.

Paralysie, خذل *khed'el.*

Parapet, ستارہ *stara*, pl. ات at et ستابر *stair*.

Paraphrase, *تَبِيرٌ* tābir.

Parapluie, سیوانة *siouana*, pl. at.

Parasite (pique-assiette), سـخـاب *sek̥khaf*,
pl. يـن *in.*

Parasol, سـيـوـانـة *sīouana*, – ظـلـالـة *d'ellala*,
ورـدـة سـوـل – اـت *at*, مـظـلـة –
ouarda sol.

Paravent, ستـارـة *stara*, pl. اـت *at* et
stair.

Parc (aux bestiaux), زـرـبـة *zribā*, pl.
zraib, – اـت *at*. مـواـح *mrah'*, pl. اـت *at*.

Parcelle, فـطـعـة *qatāa*, pl. اـت *at*, – طـرـف *tarf*,
pl. اـطـرـاف *atraf.*

Parce que, عـلـى خـاطـر *āla khater*, – لـان *lienn*,
مـن كـون *likoun*, – من كـون *men koun.*

Parchemin, رـف *reqq.*

Parcimonie, شـكـة *cheh'h'a.*

Parcimonieux, مشـحـاح *mechh'ah'*, pl. يـن *in.*

Par conséquent, اـمـاـلا *emmala.*

Parcourir. Je parcours, *neh'aoues*; j'ai parcouru,
h'aouest; il a parcouru, حـوـس *h'aoues*, –
يـطـوـب *it'ouf*, aor. طـاب *t'af*, aor. جـال *jal*, aor.
حـوـس *ijoul*. Il a parcouru les pays, طـالـع *laout'an*. || (un livre),
طالـع *t'alâ.*

Pardon (grâce, amnistie), — غُفران *âfou*, — عَفْوٌ *r'ofran*. || (excuse). Je vous demande pardon, نطلب منك السماح *net'lob mennek essemah'* ou اسمح لي *esmah' li*. || (demander pardon à Dieu). Je demande pardon, *nestar'fer*; j'ai demandé pardon, *estar'fert*; il a demandé pardon, استغفر *estar'fer*.

Pardonner. Je pardonne, *nesmah'* ou *nar'fer*; j'ai pardonné, *smah't* ou *r'afert*; il a pardonné, سمع *smah'* ou غُفرر *r'afert*.

Pareil, — كييف *ned'ir*, مثل *metel*, نظير *kif kif*. En pareil cas, في مثل هذا الحال *si metel had' elh'al*. Il lui a rendu la pareille, خليف *khed'a ettar menho* ou خذا الثار منه *khelef tarho menho*.

Parent, فريبيب *qrib*, pl. اقارب *uqareb*, — نسيب *nsib*, اهل *ahel*. || (par alliance), نسبان *nesban* et انساب *ensab*.

Parents (le père et la mère), والديين *oualdein*. Mes parents, والدي *oualdeyya*. Ses parents, والديه *oualdeyh*. Que Dieu fasse miséricorde à vos parents ! الله يرحم والديك *allah iarh'am oualdeik*. (Formule pour remercier.)

Parenté, فراببة *qeraba*, — نسبة *nesba*.

Parer (embellir). Je pare, *nzeyyen*; j'ai paré, *zeyyent*; il a paré, *زَيْنَ* *zeyyen*. Parée, مُزَيْنَةٌ *mzeyyena*.

Parer (se). Il s'est paré, زَيِّنَ رُوحَهُ zeyyen roh'o.

Paresse, سکون ájez, — سکسل kesl.

Parfait, *tamm*, f. ة a, - *kamel*,
هي غاية - *mlih' bezzaf*, ملبيح بالزفاف -
الكمال *fi r'ayet elkemal*.

Parfaitement, بالطبع *bettebaâ*, — ملیح *mlih'*.

Parfois (quelquefois), بعْض الْمَرَّاتِ *bád'* *elmarrat*, — بعْض الْحَيَانِ *bád'* *elah'ian*.

Parfum, طیب *t'ib*, — بخور *bekhour*, — عطر *ât'er*, — رائحة *rih'a*, pl. روایع *rouaīah*.

Parfumer. Je parfume, *nbakhhher*; j'ai parfumé,
bakhhkhert; il a parfumé, ~~et~~ [?] *bakhhher*.

Parfumeur, *أَطْار* *ât'tar*, pl. *in*.

Pari (gageure), خطار *khetar*, pl. ات *at*, — مخاطرة *mekhatera*, — مراهنة *mrauhena*.

Parier. Je parie, *netkhater*; j'ai parié, *tekhatert*; il a parié, تراهن *tekhater* ou *trahen*. Que pariez-vous? واش تخاطر *ouach tekhater*, — واش تراهن *ouach trahen*. Parions, نتراهنو *netkhaterou*, — نتراهنو *netrahenou*.

Parieur. مراهن — *mekhater*, — *mrahlen*, pl. *in*.

Paris (ville), پاریز *pariz*.

Parité (dot de), صدف المثل *cedaq elmæthel*.

Parjure. حلب كذب — يميسن زور *iamin zour*, — *h'alf ked'eb*.

Parjurer. حلب بالباطل *h'elef belbat'al* ou حلب بالكذب *h'elef belked'eb*.

Parlement. فامرة *qamra*.

Parlementaire. رسول *raçoul*, pl. *reçoul*.

Parlementer. خاطب *khat'eb*.

Parler. Je parle, *netkellem*; j'ai parlé, *tkellemst*; il a parlé, تكلّم *tkellem*. Je lui ai parlé de vous, تكلّمت له علیک *tkellemt lho alik*. — On dit encore: Je parle, *naqjem* ou *neth'addet*; j'ai parlé, *qejemt* ou *teh'addett*; il a parlé, هدر *heder*, — تحدّث *teh'addeth*. || (contre quelqu'un), تكلّم في *tkellem fi*.

Parler (se). Ils se sont parlé, تكلموا مع بعضهم *bâd'houm bâd'*. tkellemou maa bâd'houm bâd'.

Parleur, حدايـثي *qejäimi*, — فجـايـمي *h'edaïti*, pl. ةـاـن *a*, — هـدـار *heddar*, pl. يـن *in*.

Parmi, بين *bein*, — في *fi*, من *men*.

Parodie, سخـريـة *soukhriya*.

Paroi, اطـراف *t'arf*, pl. اـطـراف *at'raf*.

Parole, كـلـمـة *kelma*, pl. اـت *at*. || (discours, conversation), كـلامـر *klam*. Vos paroles sont inutiles : elles ne font ni bien ni mal, كـلامـك زـاـيد نـافـص ما يـنـبـع ما يـضـرـ *klamek zaïd naqes ma ienfaâ ma id'orr*.

Par où ? من اـيـن *mnaïn*.

Paroxysme, غـايـة *r'aïa*, — اـشـد *acheid*.

Parquer, زـرـب *zerreb*.

Parquet (plancher), فـاعـة *qaï*, pl. اـت *at*. || مـكـتـب وـكـيل الـدـوـلـة *mektek oukil eddoula*. Parquet général, مـكـتب وـكـيل الـدـوـلـة الـعـامـ *mektek oukil eddoula elâamm*.

Parricide, فـتـل الـاب *qetl elab*.

Parsemer. Il a parsemé, شـتـت *chettet*, — زـرـع *zraâ*, — يـذـرـي ذـرـى *d'erra*, aor. نـثـر *nether*, — فـتـر *id'erri*.

Part, *سَهْمَة* *qesma*, pl. — ات *at*, — سَهْم *sehm*, pl. حَظْوَظ *h'ad'd'*, pl. اسْهَام *esham*, — حَظّ *h'ad'oud'*, — حَصَّة *h'issa*. Voici votre part, هَاهُو سَهْمَك *hahou sehmek*. De ma part, من جِهْتِي *men jiheti*, — من جَانِبِي *men janebi*, نَصِيبِي من *ncibi men elmirat*. Ma part de succession, اعْلَمْتَه بِنِزْوَاجِك *álemtho bezouajek*. De toutes parts, من كُل جِهَّة *men koull jiha*, — من كُل جانب *men koull janeb*.

Partage, *فَسْمَة* *qesma*, — مَفَاسِمَة *megasma*.

Partagé, *مَفْسُوم* *meqsoum*, f. ة *a*, pl. يَن *in*.

Partager. Je partage, *neqsem*; j'ai partagé, *qsemt*; il a partagé, *qsem* ou بِرْف *freg*.

Parterre (*jardin*), رِيَاض *riad'*, — رُوضَة *roud'a*, — ات *at*.

Parti (*faction*), صَبْق *ceff*, pl. صَبْعُوب *cefouf*. || (expédient). Quel parti prendre? واش من طريـف *ouach men t'riq nakhod'ha*, — كـيفـاش *kifach ettaouil*. Prendre parti pour, انتـبعـع *tâcceb maa*. Tirer parti de, تـعـصـب *entefâ*, — استـبعـاد *estefad*, aor. يـسـتـعـيـد *iestefid*.

Partial, مـاـيـل *mail*.

Partialité, ميلان *meilan*.

Participation, — مشاركة *moucharakat*, *ichtirak*.

Participe (actif), اسم الفاعل *ism elfaâl*. || (passif),
اسم المفعول *ism elmafâoul*.

Participer à..., اشتراك في *echterek fi*.

Particulariser, خصص *khaççes'*.

Particularité, خصوصية *khoçoucia*.

Particule, حرف *h'arf*, pl. حروف *h'orouf*.

Particulier (spécial), خصوصي *khoçouei*. Et en particulier, وبالخصوص *ou bettakheis*.

Particulièrement, خصوصا *khoçouen*.

Partie, طرب *t'arf*, pl. اطرب *at'raf*,
جزء *yesma*, pl. ات *at*, — جزء *joza*, pl. ajza.
La deuxième partie, الجزء الثاني *eljoza ettani*.
|| (adverse), خصم *kheçim*, pl. خصوم *khoçama*.

Partiel, نافض *nages'*.

Partiellement, بنفاصن *binoqçan*.

Partir. Je pars, *nroh'*; je suis parti, *roh't*; il est parti, راح *rah'* ou مشى *mcha*, aor. يمشي *iemchi*. A partir de, من *men*, — مُنذ *mound'*.

Partisan, متغصب مع *metâççeb mâa*, pl. ين *in*.

Partout, في كُل ماضِرَب *si koull mad'reb*, — في كُل مكان *si koull mekan*. Partout où, واين ما كان *ouain ma kan*.

Parure, — زينة *zina*, — حلية *h'elia*.

Parvenir (arriver). Je parviens, *noucel*; je suis parvenu, *oucelt*; il est parvenu, *oucel*, — وصل *bler'*. || Il a fait parvenir, *oueççel*, — ببلغ *beller'*.

Pas (marque du pied), خطوة *khatoua*, pl. *at* ات et *afdam* خطاوي *khetaoui*, — فدم *qedem*, pl. *aqdam*. Pas à pas, خطوة به خطوة *khatoua bekhatoua*. Retournez sur vos pas, على ول *ouelli ala t'riqek*. || Faux pas, عشرة طريفك *athra*, pl. *at*. || Faire un faux pas, عشر *âther*.

Pas, شى *chi, che* (après le verbe). Ce n'est pas, ماشى *ma chi*. Ce n'est pas ainsi, ماشى *ma chi hakd'a*. Ce n'est pas bien, هكذا *ma chi mlih'*. Pas même, ولو *oualou*, مليح *mlih'*. يالوكان — *yaloukan*.

Pas encore, ما زال *ma zal*.

Pas un seul, حتى واحد *h'atta ouah'ed*.

Passable, بين الباقيين *bein elbeinin*.

بالكعبايةة *belkefaia.*

Passage, مجاز *mejas*, pl. ات *at*. || (d'un auteur), نصوص *ness*, pl. نصوص *neçous.*

Passager (adj.), جاينز *jaïz*, — fait *fait*, — sail, باني *fani*.

Passant, عابر طريف *âaber t'riq*. Les passants, الخاطر *elkhat'er*, — الغاشي *elr'achi.*

الزمان الّي بات، Le temps passé, *ezzeman elli fat*. Au temps passé, في الزمان *elli fat*. L'année passée, السابف *fi ezzeman essabeeq*. عام لاول *âm louel*, — العام الماضي *elâm elmad'i.*

Passementier, فنّاز *qazzaz*, pl. بين *in.*

Passeport, تسریح *tesrih'*, pl. ات *at.*

Passer (traverser). Je passe, *nejouz*; j'ai passé, *jouzt*; il a passé, جاز *jaz*, بات *fat*, aor.

خذ طريفك *ifout*. Passez votre chemin, *khoud' t'riqek*. L'heure est passée, جاز الوقت *jaz elouaqt*. Le temps passe, راح الحال *rah' elh'al*. Il a fait passer, جوّز *jaouez*. || (la nuit).

Il a passé la nuit, بات *bat*; il passe la nuit, فعد *ibat*. || (rester, séjourner), يبات *qâad*, مكث *mekath*, اقام *aqam*, aor. يقيم *ioqim.*

Passer (se), avoir lieu, — وفع صار *car*,
aor. يصيير *icir*. Que s'est-il passé? اش وفع
ach *ouqaâ*, — اش صار *ach car*.

Passereau, زاوش *zaouch*, pl. *souaouch*,
— عصبور *âcsour*, pl. *âqafir*.

Passerelle, فنطرة *qent'era*, pl. *genat'er*.

Passion, غرام *r'eram*, — شحادة *chahoua*,
pl. ات *at*.

Passionné (engoué), مغرور *mar'roum*, —
والع مولع *oualâ*, — moulâ. Passionné pour
la chasse, والع بالصيادة *oualaâ bessiada*.

Passionnément, — كثير *bezzaf*, *kethir*.

Passionner, ولع *ouellâ*.

Passionner (se), افتهتن *efsteten*.

Passoire, كسكاس *keskas*, pl. *ksakes*.

Pastèque, دلّاع *dellaâ*, pl. ات *at*, coll. دلّاع *dellaâ*.

Pasteur (berger), رعيان *raâî*, pl. *raâian*
et رعاء *roâat*.

Pataate, بطاطة *batata*.

Patauger. Il a pataugé, عقس *âfes*.

Pâte, بجيـن *âjin*.

Patent, ظاهر *d'aher*, — واضح *ouad'eh'*.

Patente, بتينتة *batinta*.

Patère, رشافتة *rechchaqa*, pl. ات *at*.

Paternel, ابوي *abaoui*.

Paternité, ابوبة *obououa*.

Patiemment, بصبر *bicebr*.

Patience, صبر *cebr*. La patience est la clef
الصبر مفتاح البحرج *eecebr meftah' elfarej*. Je suis à bout de patience,
اصبر اعييت ذصبر *áyit nesbor*. Patience ! اصبر ! *esbor*.

Patient, صابر *çaber*, pl. بين *in*.

Patienter. Je patiente, *nesbor*; j'ai patienté,
cebert; il a patienté, صبر *ceber*.

Pâtir, فاسى *qaça*, aor. يفاسى *iqaci*.

Pâtisserie (gâteaux), حلوات *h'alaouat*.

Pâtissier, حلواجي *h'alouaji*, pl. حلاجي *h'alaouat*.

Patois, رطانة *ret'ana*.

Patre, رعيان *raäï*, pl. رعیان *raäian* et
rodat.

Patrie, وطن *ouat'en*, — بلاد *blad*.

Patrimoine, ميراث *mirath*.

Patrimonial, موروث *mourouth.*

Patriote, رجل *rajel.*

Patriotisme, حب الوطن *h'obb elouat'en.*

Patron, معلم *mállem*, pl. بين *in.* || (maître), مولى *moula*, — سيد *seyyed.*

Patrouille, عسسة *ássa*, pl. عسس *áces.*

Patte, رجلين *rejel*, duel *rejlein.*

Paturage, مراعي *mará*, pl. مراعي *mradii*, — مرجنة *merja*, pl. مروج *mrouj.*

Pâture, اكل *akl*, — فوت *qout.*

Paume de la main, كف *keff*, pl. *kefouf*, — راحة الكف *rah'et elkeff.*

Paupière, جفن *jeſn*, pl. *eſfan*, — شفة العين *chah'met eläin.*

Pause, وقف *ouaqf.*

Pauvre, فلالييل *guellil*, pl. *glalil*, — زوالى *zaouali*, pl. مساكن *msakin*, pl. مسكين *seqir*, pl. بفرااء *foqara.*

Pauvrement, بالبقر *belfoqr.*

Pauvreté, بقر الدنيا *foqr*, — فلتة الدنيا *qcllet eddounia.*

Pavage, طبلية *teblit'*.

Pavé (carreau), بلاط *blat'*, pl. *at*, — حجرة *h'ajra*, pl. *at*, coll. حجر *h'ajer*. — On dit aussi : فرشة *fercha*. || (carrelé, dallé), مبلط *mbellet'*, — مفروش *mesferrech belh'ajer*.

Paver. Je pave, *nbellet'* ou *neferrech*; j'ai pavé, *bellet'et* ou *ferrech*; il a pavé, *bellet'* ou فرش *ferrech* (sous-entendu: *belh'ajer*).

Paveur, حجار *h'ajjar*, — فراش *ferrach*, pl. بين *in*.

Pavillon (étendard), بندورة *bendira*, pl. *at* et بنادر *bnader*. || (kiosque), كشك *kechhk*.

Pavoiser, زين بالستنجاف *zeygen bessenjaq*.

Pavot, خشخاش *khachkhach*.

Paye (solde, appointements), راتب *rateb*, pl. *rouateb*, — رواتب *baga* (de *pagu*).

Payement, دفع *defâ*, — سلاک *slak*, خلاص *khelas*.

Payer. Je paye, *nedfaâ*; j'ai payé, *defuat*; il a payé, *defaâ*, — خلص *khalles*, سلك *sellek*. Combien payez-vous? اشكال تدفع *ach h'al tedfaâ*. Payez-moi un café, خلص لي *teblit li*.

فْتَوْة *khalles li qahoua*. Faites-moi payer (faites qu'il me paye), **خَلْصِنِي مِنْهُ** *khallesni menho*. Payez-vous, **خُذْ حَقَّكَ** *khoud' h'aqqek*. Payez vos dettes, **سَلْكَ الدَّيْنَ الَّتِي عَلَيْكَ** *sellek eddein elli alik*.

Payeur, دابع *dafā*. || (caissier), **خَزْنَاجِي** *khaznaji*, pl. ةَا *ta*.

Pays, *blad*, pl. *beldan*. بلاد De quel pays es-tu ? من اينك *meneïnek*, — من اين *ouach tkoun*, — من بلاد انت *meneina blad enta*, — اما هي بلادك *ama hi bladek*.

Paysage, بفعة *boqâa*.

Paysan, بحصي *fah'ci*, — بدوي *bedoui*. (Dans la province de Constantine, on emploie le mot براني *berrani*.)

Péage (droit de), مكس *mekhs*.

Peau, *jeld*, pl. جلود *jeloud*. || (de serpent), ثوب الحنش *thoub elh'enech*. || (d'un fruit), فشور *qechora*, pl. *qechor*.

Pêche (fruit), خوخة *khaoukha*, pl. ات *at*, coll. صيادة الحوت *khaoukh*. || (aux poissons), صيادة الحوت *ciadet elh'out*.

Péché (iniquité), حرام *h'aram*. || (faute, crime), خطيبة ذنب *d'enb*, pl. ذنوب *d'enoub*, — خطايا معصية *khat'iya*, pl. خطايا معاصي *máciya*, pl. معاصي *máaci*.

Pêcher (commettre un péché), اذنب *ed'neb*, — عصى *âca*, aor. يعصي *iâci* (avec ربى *rebbi*, compl').

Pêcher (du poisson). Je pêche, *nestad elh'out*; j'ai pêché, *estett elh'out*; il a pêché, *estad الحوت* *elh'out*. || (à la ligne), اصطاد بالستارة *estad bessennar'a*. || (action de), صيادة الحوت *ciadet elh'out*.

Pêcher (arbre), شجرة الخوخ *sejeret elkhaoukh*.

Pêcherie, سوق الحوت *souq elh'out*.

Pêcheur (qui prend du poisson), صياد الحوت *ceyyad elh'out*.

Pêcheur (qui commet un péché), عاصي *âaci*, pl. عصاة *ôçat*, — مذنب *moud'neb*, pl. بين *in*.

Pécuniaire, نفدي *neqdi*.

Peigne, مشط *mecht'a*, pl. مشاطي *mechat'i*.

Peigné, ممشوط *memchout'*.

Peigner. Je peigne, *nemchet'*; j'ai peigné, *mechet't'*; il a peigné, مشط *mechet'*.

Peindre (dessiner, figurer, représenter). Je peins, *necaouer*; j'ai peint, *caouert*; il a peint, *caouer*. || (colorier, enluminer). Je peins, *nezaoueq*; j'ai peint, *zaoueqt*; il a peint, زَوْفَ زَاؤِقْ *zaoueq*. || (décrire), وَصْبَرْ *oussef*.

Peine (affliction, douleur), غَيْنَةٌ *r'ebina*, pl. هَمُومٌ *r'ebaïn*, — هَمٌ *hemm*, pl. *hemoum*. || (fatigue), تَعْبٌ *tâb*. || (châtiment), عَفْوَدَةٌ *âqouba*. || A peine, بالحَارَةِ *belh'ara*. Il en a à peine, أَنْدَهُ شَوِيدَةٌ *ândho r'eir chouïa*. Avec peine, بِالْمَشْقَةِ *belmecheqqa*. Je suis en peine de lui, رَانِي مَغْمُومٌ عَلَيْهِ *rani mer'moum alih*.

Peiné, مَغْبَنْ *mr'ebben*.

Peiner (affliger), غَبَنْ *r'ebben*. || (se fatiguer), اعْيَا *âya*, — تَعْبٌ *tâb*, شَفَى *cheqa*.

Peint, مَصْوَرٌ *mçaouer*, — مَزْوَفٌ *mzaoueq*, — موَصَّبٌ *mouassef*.

Peintre (dessinateur), صَوَارٌ *caouar*, pl. يَنْ *in*. || (en bâtiments), زَوَافٌ *zaouaq*, pl. يَنْ *in*.

Peinture (art), تصویر *teçouîr*, — تزويف *tesouïq*. || (substance pour peindre), زَوَافٌ *zouaq*.

Pêle-mêle, تَخْلِيـط *tekhlit'*.

Peler (ôter la peau, l'écorce). Je pèle, *neqechcher*; j'ai pelé, *qechchert*; il a pelé, *qechcher*. || (ôter le poil), *نتف* *nettef*.

Pèlerin, حَاجّ *h'ajj*, pl. حَجّاج *h'ejjaj*.

Pèlerinage, حَجّ *h'ejj*.

Pelle, بَالَة *bala*, pl. ات *at*.

Pellicule, فِسْرَة *qechra* ou جَلْدَة *jeld* *reqiqa*.

Pelote (de fil, etc.), كُبَّة *koubba*, pl. ات *at*, طَبْوَخَة *kbeb*. || (balle à jouer), *t'abboukha*, pl. ات *at*.

Pelotonner, كَبَّ kebb, — كَبَّبَ kebbeb.

Pelu, مَزْغَب *mzer'r'eb*.

Pelure, فِشْرَة *qechra*, — جَلَد *jeld*.

Pénal (code), فَانُون الْجَرَائِيمَ *qanoun eljeraïm* ou فَانُون الْجَنَائِيَاتَ *qanoun eljenaiyat*.

Pénalité, عَفْوَبَة *âqouba*, — حَدّ *h'add*.

Penaud, مَبْخُوس *mebkhous*, f. ة *a*, pl. يَن *in*.

Penchant (inclination), مَيْل *meïl*, — مَيْلَان *meïlan*. || (côte, montée), عَفْبَة *âqba*, pl. ات *at*.

Penché (incliné, couché), مَايَل *mail*, f. ة *a*, pl. يَن *in*.

Pencher. Je penche, *nemil*; j'ai penché, *melt*; il a penché, مال *mal*.

Pendaïson, — شنف *chenaq*. تعلافـة *tâlaga*,

Pendant (adj.), مدلـي *mdelli*, f. ة *a*, pl. دـن *in*. Pendant que, بينما *beinma*. (A Alger, on dit *bidma*.) Pendant l'été, في الصـيف *feç çeif*, — في بـصـل الصـيف *fi fecel eççeif*. Pendant environ deux ans, مـدة نـحو عـامـيـن *mouddet nah'ou âmein*.

Pendants (d'oreilles), عـلـافـة *âllaga*, pl. عـلـافـ *alaleg*.

Pendre. Je pends, *nâlleq* ou *nechnoq*; j'ai pendu, *âlleqt* ou *cheneqt*; il a pendu, عـلـف *âlleq* ou شـنـف *cheneq*. Il s'est pendu, رـوـحـه *roh'ho*. Il a été pendu, شـنـفـوـه *chenqouh* ou عـلـفـوـه *âlegouh*. || (grappe), تـدـلـي *tedella*.

Pendu, مـشـنـوف *mâlleq*, — مـعـلـف *mechnouq*.

Pendule, ساعة الـبـيـت *saât elbcit*. || (balancier de), رـقـاصـ السـمـروـاح *raqqas elmerouah*.

Pêne (d'une serrure), لـسـانـ الفـعـل *lsan elqfol*.

Pénétration (sagacité), ذـكـاء *setana*, — وـطـانـة *d'eka*. || (action d'entrer), دـخـول *dekhoul*.

Pénétrer. Je pénètre, *nedkhol*; j'ai pénétré, *dekhelt*; il a pénétré, دخل *dekhel*, — نعْذ *nefed*.

Pénible, صعيب *çâib*, f. ة a, pl. صعاب *çâab*.

Péniblement, بصعوبة *biçâouba*.

Pénitence (repentir), توبة *touba*. Faire pénitence, تاب *tab*, aor. يتب *itoub*. || (punition), عقوبة *âqouba*.

Pénitent, تائب *taïb*.

Pensée (idée, réflexion), تخيّم *tekhmim*, — ظن *d'enn*, — بال *bal*, — فكر *fekr*. Il lui demanda la cause de ses pensées, سفحة على سبب *saqâah âla sebbet takhmimho*.

Penser (réfléchir). Je pense, *nekhemmem* ou *ned'onn*; j'ai pensé, *khemmemt* ou *d'ennit*; il a pensé, ظن *khemmem* ou *d'enn*. Cela me donne à penser, هذا الشيء نوض لي *had' echchi naoued' li* et *tekhmim*. Je pense qu'il viendra aujourd'hui, في ظني *fi d'enni iji elioum*. — « Je pense » se dit aussi : ينظّر لي *fi bali*, — في بالي *ied'har li*.

Penseur, صاحب فكرة *çah'ab sekra.*

Pensif, مشغول بالبال *mechr'oul elbal.*

Pension (école), مسید *msid*, pl. مسايد *msaid*.
 || (alimentaire), ذبغفة *nafaqa*.

Pentateuque (le), la Bible, التوراة *ettourat.*

Pente, ميل *meïl*, - تحديرة *tah'dira*, - حدود *hadour.*

Pénurie, فلة *qella*. Pénurie d'argent, فلة الدراء *qellet eddrahem.*

Pépin (de fruit), عظم *âd'em*, - زرية *zerriâa.*

Pépite (parcelle d'or), قبرة *tebra*, pl. ات *at.*

Percale, فامری *qamri.*

Percé, مخروف *metqoub*, - مشرف *mekhroug*, f. ة *a*, pl. ين *in.*

Percement, ثقب *feteh*, - فتح *theqb*, - خرف *kherg.*

Perce-oreille (insecte), بو فراس *bou gerras.*

Percepteur, خزناجي *khasnaji*, pl. ة *a.*

Perception (d'argent), فبس *qabd'.*

Percer. Je perce, *netqob*; j'ai percé, *teqebt*; il a percé, ثقب *teqeb*, - خف *khereg.*

Percevoir. Je perçois, *naybed'*: j'ai perçu, *qebett*; il a perçu, *فَبَصَرَ qebed'*.

Perche (bâton), رکیسْرَة rekīsa, pl. رکایزْ rekaīz.

Perché, نازل nazel, — وافج ouaqef, — حاط h'att'.

Percher *se*, نزل nezel, — حطّ h'et't'.

Perclus, مخذول makhdoul, — عایب aayeb.

Perdant. خاسِر khacer, — مغلوب mer'loub.

Perdre (égarer). Je perds, *netellef*: j'ai perdu, *tellef*: il a perdu, *تلّف tellef*, — ودر onedder.

— On se sert aussi de l'expression: راح لي rak' li.

J'ai perdu mon âne, راح لي حاري rak' li h'emari.

|| (de l'argent au jeu). Je perds, *nekhser*; j'ai perdu, *khsert*; il a perdu, *خسر khsar*. || (un

parent). J'ai perdu mon père, مات لي بابا mat li baba. || (quelqu'un, le corrompre), وسَد fessed.

|| (son temps), ضيَع وفتَه d'eyyā ouaythou.

Perdre *se*, ضاع d'aā, aor. يضيع id'iā, — انتلف entelef, — همل hemel. || (au figuré), فسد fased.

Perdreau. چرخ الحجل ferkh elh'ajel, pl. چرخ الحجل ferakh elh'ajel.

Perdrix, حجلة h'ajla, pl. ات at, coll. حجمل h'ajel.

Perdu, — هامل *hamel*, pl. *in. metlouf*.

Père, — بابا *baba*, والد *bou* (p^r) ابو *abou*, — *oualed*. Mon père, بویي *bouïa* ou *baba*; ton père, بوه *bouk* ou *babak*; son père, بوه *bouh*, etc. || Beau-père, نسيب *nsib*. || Grand-père, جدد *jedd*, pl. *jedoud*.

Péremptoire, — فاطع *qatâ*, كلام *ma fih klam*.

Péremptoirement, — فطعاً *qatân*, جزمًا *jezmen*.

Perfection, — كمال *kemal*. A la perfection, غاية *ma fih klam*. الكمال *r'ayet elkemal*.

Perfectionnement, — تكميل *tekmil*.

Perfectionner, — كتمل *kemmel*.

Perfide, — خاين *khaïn*, f. ة *a*, pl. داع *kheddaâ*, pl. ين *in*. خيانة *khyan*, خداع —

Perfidie, — خيانة *khiana*.

Perforation, — ثقب *teqb*, ثغيب *teqib*.

Perforer. Il a perforé, — ثقب *teqeb*.

Péril, — خوب *khaouf*, هلاك *helak*, موت — *mout*.

Périlleux, — فيه الخوب *fih elkhaouf*.

Période (de temps), مُدَّةٌ *mouddha*.

Périr. Je péris, *nehlek*; j'ai péri, *helekt*; il a péri, مات *mat*, aor. يموت *imout*. هـلـك *helek*, —

نغلبوا والـا نموتوـا *nar'lebou oualla nmoutou*. || (navire). Il a péri, اهـلـك *ahlek*, غـرـف *r'areq*. || (faire périr), فـتـل *qetel*, — .

Périssable, بـانـي *fani*. Le monde est périssable, الدـنـيـا بـانـيـة *eddounia fania*.

Perle, جـوـهـرـة *jouhera*, pl. اـتـ *at*, coll. *jouher*. Petite perle, جـوـهـرـة *jouihera*.

Permanence, دـوـام *douam*, — مـداـوـمـة *mlououma*.

Permanent, دـاـيم *daïm*, f. ةـاـمـ *a*, pl. بـنـ *in*.

Permettre. Je permets, *nserrah'*; j'ai permis, *serrah't*; il a permis, سـرـح *serrah'*. Permettez-moi de sortir, سـرـحـنـي نـخـرـج *serrah'ni nokhrej*. Permettez-moi de jouer, خـلـنـي نـلـعـب *khallini nelâb* (laissez-moi jouer).

Permis, جـايـز *jaïz*. || (licite), حـلـال *h'alal*, — مـبـاح *moubah'*.

Permission, تـسـرـيـح *tesrih'*, — اـذـن *ad'n*, — اـجـازـة *ijaza*.

Permissionnaire, صاحب التسريح *cah'eb ettesrih'*.

Permutation, تبديل *tebdil*, pl. ات *at*.

Permuter. Je permute, *nbeddel*; j'ai permuté, *beddelt*; il a permuté, *beddel*.

Pernicieux, مُؤذٍ *moud'irr*, — مُؤذٍ *moud'i*.

Péroraison, خاتمة الكلام *khatimet elklam*.

Pérorer, خطب *khet'eb*, — وعظ *ouād'*.

Perpétuel, دايم *daim*, — ابدي *abudi*.

Perpétuellement, دايمًا *daimen*, — على الابد *ala labed*.

Perpétuer, دوم *dououem*, — ادام *adum*, aor. يديم *iodim*.

Perpétuer (se), استدام *estedam*, aor. يستديم *iestedim*.

Perpétuité, دوام *douam*, — ابد *abed*. || A perpétuité, على الدوام *al eddouam*.

Perplexe, حيران *h'eiran*.

Perplexité, حيرة *h'eira*.

Perquisition, تفتيش *teftich*, — بحث *bah'th*. Faire des perquisitions, وجتّش *fettech*, — بحث *bah'eth*.

Perroquet, بابا غاييو *baba r'aïou* (de l'italien *papagallo*), — درة *dourra*.

Perruquier, حفاف *h'affaf*, — متين *mouzeyyen*, pl. بين *in*.

Persan, بارسي *âjami*, — بجمي *fareci*.

Perse, بلاد العجم *blad elâjam* ou *blad elsours*.

Persécuter, ظلم *d'elem*.

Persécution, جور *d'olm*, — jour.

Persévérence, مداومة *mdaouma*, — دوام *douam*.

Persévérant, مداوم *medaouem*.

Persévérer. Je persévere, *ndaoum*; j'ai persévéré, *daouemt*; il a persévéré, *daouem*, — واظب *ouad'eb*.

Persienne, دقة *deffa*, pl. ديف *defes*.

Persiflage, استهتزاء *estihza*.

Persifler, استهتزى *estahza*.

Persifleur, مستهتزى *mestahzi*, pl. ين *in*.

Persil, معذнос *mâlnous*.

Persistir (Voir PERSÉVÉRER). Il persiste à nier, ما زال ناكر *ma zal naker*. Vous persistez à nier, ما زلت ناكر *ma zelt naker*.

Personnage (notabilité). كَبِيرٌ *kibir*, pl. كَبَارٌ *kbar* et أَكَابِرٌ *akaber*.

Personne (subst.), se traduit par *homme* ou *femme*, suivant les cas. || (soi-même), ذات *d'at*, — نفس *nefs*, — روح *roh'*. || Il n'y a personne, ما كان أحد *ma kan h'ad*. || (aucun), حتى *h'tti*, واحد *h'atta ouah'ad* ou *h'atta h'ad*.

Personnellement, بالذات *bed'd'at*.

Personnifier, مثل *meththel*.

Perspective (espoir), امل *amel*.

Perspicace, حاذف *h'ad'eq*, pl. حذاف *h'od'd'aq*.

Perspicacité, حذافة *h'ad'aqa*, — بُطْنَة *fit'na*.

Persuadé. Je suis persuadé, تَحْقِّفُ لِي *teh'aqeq li*; tu es persuadé, تَحْقِّفُ لَكَ *teh'aqeq lek*.

Persuader, رضي *red'd'a*, aor. يرضي *ired'd'i*.

Persuasion, ترضية *terd'ia*.

Perte (ruine), هلاك *helak*. || (dommage), خسارة *kheçara*. || (mort), موت *maout*.

Pertinemment, كما ينبغي *kema ienbar'i*.

Perturbateur, خلّاط *khellat'*, pl. بين *in*.

Perturbation (désordre), فساد *fsad*.

Pervers, مُسَادٌ *faced*, — شَرِيرٌ *cherrir*.

Perversion, perversité, مُسَادٌ *fsad*.

Pervertir, فَسَدٌ *fessed*.

Pesage, وزن *ouezzen*.

Pesamment, بالثفل *beththeqel*.

Pesant, ثقييل *theqil*, f. ةَيْلٌ *a*, pl. ثفال *theqal*.

Pesanteur (poids), ثفل *theqel*.

Pesée, وزنة *ouezna*, pl. ات *at*.

Peser. Je pèse, *nouzen*; j'ai pesé, *ousent*; il a pesé, وزن *ouzen*. Pesez-moi une livre de sucre, وزن لي طبل سكر *ouzen li rt'el soukker*. Il pèse deux livres, يوزن رطلين *iouzen ret'lein*.

Peseur, وزان *ouezzan*, pl. بين *in*.

Peste, وباء حبوبية *h'abouba*, — oubia, — طاعون *t'aâoun*.

Pestiféré, مريض بالحبوبية *mrid' belh'abouba*.

Pet, حنفة *h'azqa*, — ضرطة *d'erta*.

Pétard, طرطاف *tartaqa*, pl. طرطاف *trateq*.

Péter, حنف *h'azeq*, — ضرط *d'eret*.

Péteur, حنف *h'azzaq*, — ضرطاط *d'errat*.

Pétiller. Il pétille, *itartaq*; il a pétillé, طرطف *tartaq*.

Petit, صغير *cer'ir*, f. ة *a*, pl. فصار *qcir*, f. ة *a*, pl. *qcar*. Petit à petit, شويبة بشويبة *chouia bechouia*, — بالتدريج — بالسياسة *bessiaca*, — بالتدريج *bettedrij*.

Petitement (étroitement), بالضيق *bed'diq*.

Petitesse, صغر *cor'er*. Petitesse d'esprit, فلة العقل *qellet elâqel*.

Petite vérole, جدري *jedri*.

Petit-fils, ولد الولد *ouled elouled* ou حفييد *h'afid*, pl. حفدان *h'afdan*.

Pétition (requête), — طلبية *t'alba*, — مطلب *mat'leb*.

Pétitionnaire, صاحب الطلبية *cah'eb et t'alba*.

Petit-lait, لبـن *leben*.

Pétri, معجون *mâjoun*.

Pétrification, تحجيم *tah'jir*.

Pétrifier, حجّر *h'ajjer*.

Pétrin, صندوف العجيين *cendouq elâjin*.

Pétrir. Je pétris, *nájen*; j'ai pétri, *âjent*; il a pétri, عَجَن *âjen*.

Pétrisseur, عَجَان *âjjan*, f. ةَّسْأَةٌ *âjjan*, pl. يَنْ *in*.

Pétrole, فَازْ زِيَّتُ النَّفْطِ *gaz*.

Peu (petite quantité), فَلِيل *qelil*. Peu de chose, شَيْءٌ فَلِيل *shay' qelil* ou *chey qelil* ou *h'aja qelila*. || (un peu), شُوَيْتَ *chouïa*. Dans peu de temps, بَعْدَ مَدْةٍ فَلِيلَةً *bâd mouddha qelila*. Peu à peu, شُوَيْتَ بِشُوَيْتَ *chouïa bechouïa*. Sous peu, عَنْ فَرِيبَ *ân qrib*. A peu près, نَحْوَ *nah'ou*, — يَجِي *iji*, بالحَارَةِ *belh'ara*, — بِالْتَّفْرِيبِ *betteqrib*. Il en a à peu près dix, عَنْدَهُ يَجِي عَشْرَةً *ândho iji âchra*. Son peu d'esprit, فَلَّةٌ عَفْلَهُ *qellet âqlho*.

Peuple, رَعِيَّةٌ نَاسُ الْبَلَادِ *nas elblad*, — ةَّرَاجَةٌ *râya* (les sujets), — فَوْمَرْ *qoum*.

Peuplé, عَامِرٌ *âamer* ou معْمَرٌ *maâmmer*, f. ةَّسْأَةٌ *âjjan*, pl. يَنْ *in*.

Peuplement (colonisation), عَمَارَةٌ *âmarâ*.

Peupler. Je peuple, *nâmmer*; j'ai peuplé, *âmmert*; il a peuplé, عَمَرَ *âmmer*.

Peuplier, صَعْصَافٌ *cesçaf*.

Peur, رعْبَةٌ – خُوبٌ *khaouf*, – رهبةٌ *rahba*, – من كثرة الخوف *râba*. Tellement il a peur, men ketret elkhaouf. De peur de, خوفاً *khaoufen*, – لشلاً *lialla*. || (avoir). J'ai peur, nekhaf; j'ai eu peur, khouft; il a eu peur, khaf. N'avez pas peur, ma tekhas ch. || (faire), خوب *khaouef*. Ne me faites pas peur, ما تُخوّبْنِي شى *ma tekhaouefni ch.*

Peureux, خواب *khaouaf*, f. ة a, pl. ين *in*.

Peut-être, وَفِيلَ – يمكن *iemken*, – ouaqila, – يقدر يصير – ربما *roubbama*, – ieqder icir.

Phare, بُرج الْفَنَار *borj elsenar*.

Pharmacie, حانوت الدّواء *h'anout eddoua*.

Pharmacien, بياع الدّواء *beyyaâ eddoua*.

Pharynx, حلق فوم *h'elqoum*, – حنجرة *h'enjera*, pl. حناجر *h'enajer*.

Phénomène (chose étonnante), عجائب *ajeb*, – شيء غريب – عجوبة *ajouba*, – عجيب *chey r'erib*.

Philosophe, حكيم *h'akim*, pl. حكماء *h'oukama*.

Philosophie, حِكْمَةٌ *h'ikma*.

Phoque, بو منيير *bou menir*.

Phosphore, فسغور *fosfour* (comme en franç.).

Photographie. — Voir PORTRAIT.

Phrase, عبارة *âibara*, — جملة *joumla*, pl. *at*.

Phtisie, مرض الصدر *mard' eggeder*, — داء السل *da essell*.

Phtisque, مريض بصدره *mrid' bcedrho*.

Physicien, شلاوشی *chelaouchi*, pl. *â a*.

Physiologie, تركيب اعضاء *terkib lâd'u*.

Physionomie, physique, وجه *oujeh*, — هيئة *heya*, منظر *mend'er*.

Physique (science), علم الطبيعيات *âlm ette-bâiat*.

Piaffer, ربش *rbech*.

Piastre (turque), فرش *guerch*, pl. *guerouch*.

Pic (côte à), كاف *kaf*, pl. *kifan*. ||
(pioche), باس *fas*, pl. *fîcan*.

Picoter. La poule picote, الدجاجة تنهب *eddjaja tengoub*. La poule a picoté, الدجاجة نفبت *eddjaja neqbât*. La peau me picote, لثاني لحمي *klani lah'mi*.

Pie, عفيعاش *âgâag*.

Pièce (œuvre), حسنة *hâçana*, pl. *at*.

Pièce (morceau), قطعة *qetāa*. Pièce de terre, طبة *roqāa*, pl. رفایع *reqaiā*, — طبّة *t'ebba*, pl. طبب *t'ebeb*. || (de vers), فصيدة *qecida*, pl. فصاید *qeṣāid*. Il a mis en pièces, قطع *qattaā*, — افترس *cherreg*, — اترس *estares*.

Pied, رجل *rejel*, duel *rejlein*. Mon pied, رجلي *rejli*; mes pieds, رجلي *rejleyya*. Son pied, جله *rejlho*; ses pieds, رجليه *rejleih*. || Mettre pied à terre, نزل *nezel*. || Prendre pied, تمهّن *temekken*.

Pied (de vigne), فلم دالية *qelem dalia*.

Piédestal (socle), مربع *marfā*.

Piège, مصيدة *m̄cida*, pl. مصايد *m̄caïd*, — فخ *fakhkha*, pl. فخ *fekhakh*. Il a donné dans le piège, حصل في الفخ *h'acel fel fakhkha*.

Pierre, حجرة *h'ajra*, pl. ات *at*, coll. حجر *h'ajer*. || (à fusil), زناد *znad*. || (infernale), الكي *h'ajer elkeyy*. || (ponce), نشطة *nechfa*. || (à repasser), رحا *reh'a*. || (à rasoir), مسن *msenn*. || (précieuse), جوهرة *jouhera*, pl. جواهر *jouaher*. || (maladie), حصاة *h'aṣa*, — حصوة *h'aṣoua*.

Pierreries, جواهر *jouaher*.

Pierreux (terrain), مَحْجَرٌ *meh'ajjer*, f. ةَ a,
pl. كَثِيرٌ الْحَجْرِ – *kethir elh'ajer*.

Piétré, عَبَادَةً *ábada*, – تَفْوِيَّ *tuqoua*.

Piétiner, عَبْسٍ *áfes*, – رَبْسٍ *refes*.

Piéton, تَرَاسٌ *terras*, pl. تَرَاسَتٌ *trarsa*.

Pieu, مَوَاثِفٌ *moutheg*, pl. مَوَاثِفٌ *mouathey*,
– اُوتَادٌ *outed*, pl. اُوتَادٌ *outad*.

Pieux, تَافِيٌّ عَابِدٌ – *taqi*, – عَبَادٌ *ábéd*, f. ةَ a, pl.
أَبَادٌ *óbbad*.

Pigeon, حَامَّةٌ *h'amama*, coll. حَامٌ *h'amam*. ||
(ramier), يَامَّةٌ *imama*, coll. يَامٌ *imam*, –
غَطَا *guet'a*.

Pigeonnier, بُرجٌ حَمَامٌ *borj h'amam*.

Pilastre, رَكِيزةٌ *rekiza*, pl. رَكَائِزٌ *rekaiz*.

Pile (tas, monceau), عَرْمَةٌ *órma*, pl. اَتٌ *at*. ||
(d'un pont), عَرْصَةٌ *árça*, pl. عَرَصٌ *áres*.

Piler. Je pile, *nedres*; j'ai pilé, *drest*; il a pilé,
درس *dres*. On dit aussi: Il a pilé, هَرَسٌ *harres*.
Café pile, فَيْوَةٌ مَدْرُوسَةٌ *qahoua medrouça*
ou فَيْوَةٌ مَهَارَرَقَةٌ *qahoua meharreqa*.

Pilier, رَكَانٌ *rekn*, pl. اَرْكَانٌ *arkan*.

Pillage, خَطْبَةٌ *khatfa*, – نَهَابٌ *nehab*.

Piller. Je pille, *nakhtef*; j'ai pillé, *khateft*; il a pillé, *khatef* خطف نَهَب *nahheb*.

Pilon, مهارس *mahras*, pl. *mehares*.

Pilote, دليل المرسى *delil elmarsa*.

Piloter. Il a piloté, دل *dell*; j'ai piloté, *dellit*.

Pilule, حبّة *habba*, — كوييرة *kouira*, pl. *at*.

Piment, قلбуقل احمر *selfel ah'mer*.

Pin, صنوبر *cenouber*.

Pince, منفاش *meqras* — مفراش *menqach*.

Pinceau (brosse de peintre), شيتة *chita*, pl. *at*.

Pincée, فرصة *qerqa*.

Pincer. Je pince, *negres*; j'ai pincé, *qrest*; il a pincé, *qres*.

Pincettes, مقص *mqass*.

Pinson, شرشور *charchour*, pl. *cheracher*.

Pintade, دجاج الهند *djaj elhend*.

Pioche, بيسان *fas*, pl. *ficān*.

Piocher. Je pioche la terre, *nengoch lard'*; j'ai pioché la terre, *nqecht lard'*; il a pioché la terre,

حبر : نفـش لـارض *nqechn lard'*, ou simplement *h'afer* (il a creusé).

Pion (au jeu), كلـب *kelb*, pl. *klab*, — بـيـادـف *bideq*, pl. *biadeq*.

Pipe, سـبـسـي *sebsi*, pl. *sbaṣa*. Pipe persane, رـقـيـلـة *renguila*. || (futaille), بـتـيـيـة *bettiya*, pl. بـتـاتـي *btati*.

Piquant (épine), شـوـكـة *chouka*, pl. اـتـ *at*, coll. شـوـك *chouk*. || (épicé), حـارـ *h'arr*, f. حـارـ *h'arr*, f. ةـاـ *ha*, pl. يـنـ *in*.

Pique, حـرـبـة *h'arba*, pl. اـتـ *at*.

Pique-assiette, سـخـافـ *sekhhaf*, pl. دـنـ *in*.

Piquer. Je pique, *nechoukk* ou *nedougg*; j'ai piqué, *chekkit* ou *degguit*; il a piqué, شـكـ *chekk* ou دـقـ *degg*. || (scorpion, etc.). Il a piqué, لـدـغـ *ledr'*, — لـسـعـ *lsuā*, — فـرـصـ *qres*.

Piquet (de tente), موـثـفـ *mouteq*, pl. موـعـاتـقـ *mouateq*, — وـتـادـ *outed*, pl. وـتـادـ *outad*.

Piqûre (d'aiguille), شـكـة *chekka*. || (d'animal), لـدـغـة *ledr'a*, — لـسـعـة *leṣāa*, — فـرـصـة *qerṣa*.

Pirate, فـطـاعـ الـبـحـرـ *qattaa elbh'ar*.

Pire, اشـرـّ acherr, — ادـنـى adna, — akther. La pire des choses, acherr lachia.

Pirouette, دارـة dara, pl. اتـ at.

Pirouetter, دارـ dar, aor. يـدور idour.

Pis (adv.), اشـرـّ acherr. || (de vache, etc.), ضـرع d'erâ, pl. ضـروع d'erouâ.

Piscine, صـهـارـج çahrij, pl. صـهـارـج çaharej.

Pissenlit (plante), سـنـ لـاسـنـ senn elaced.

Pisser. Je pissois, nboul; j'ai pissé, boult; il a pissé, بال bal.

Pissoir, بـوـالـة bououala, pl. اتـ at.

Pistache, فـسـتـف festeq.

Piste, جـرـّة jerra, — اثـرـ ather.

Pistolet, كـابـوس kabous, pl. كـوابـس kouabes, — بشـاطـل bachtoula, pl. بشـطـولـة bchatel.

Pitance, فـوت gout.

Piteux, كـريـك karih, — بشـيـع bachia.

Pitié, حـنـازـة h'anana, — رـحـمـة rah'ma, — شـعـفـة chafaqa, — رـافـة rafa.

Pitié (avoir). J'ai pitié, neh'ann; j'ai eu pitié, h'annit; il a eu pitié, حـنـ h'ann. Ayez pitié

de nous! حَنْ عَلَيْنَا! *h'ann alina.* || (inspirer de la). Il inspire de la pitié, il fait pitié, يُغَيِّظُ *ir'id*; il a inspiré de la pitié, غَاظَ *r'ad*.

Pittoresque, مُبَحِّج *moubhij*.

Pituite, بِلْغَمٌ *belr'em*.

Pivot (axe), مَدَارٌ *medar*.

Pivoter. Je pivote, *ndour*; j'ai pivoté, *dourt*; il a pivoté, دَار *dar*.

Place, مَضَرِبٌ *mad'reb*, pl. *md'areb*, — مَوْضِعٌ *moud'ā*, pl. *mouad'ā*. En place de, بِي عَوْضٍ *fi mad'reb*, — بِي مَضَرِبٍ *fi āoud'*. || (emploi), وظيف *oud'iṣ*, pl. *oud'aīf*.

Placé (déposé, mis), مَحْطُوطٌ *mah't'out'*, — مَوْضِعٌ *moud'ouā*, f. ةَيْنَ *īn*, pl. *in*.

Placer. Je place, *nh'ot't'*; j'ai placé, *h'at't'it*; il a placé, حَطَ *h'att'*, — وضع *oud'ā*, — جعل *jäl*.

Plafond, سَفْقٌ *sqef*, pl. سَفَوْفٌ *sqouf*.

Plafonner, سَفَقَ *seqqef*.

Plage, شَطَاطٌ *chat't'*, pl. شَطَاطُوطٌ *chet'out'*, — رِيفٌ — سواحل *sah'el*, pl. ساحل *souah'el*, ساحل *rif*, pl. ارياف *riaf*. || (contrée), فَطَرٌ *qatr*, pl. افطرار *aqtar*.

Plaider. Je plaide, *nekhacem*; j'ai plaidé, *kha-cemt*; il a plaidé, **خاصمر** *khacem*. || (l'un contre l'autre, plusieurs). Ils ont plaidé, **تخاصموا** *tekhacemou*; nous avons plaidé, **تخاصمنا** *tekhacemna*.

Plaideur, خصيم *khecim*, f. ة a, pl. خصماء *khousma*.

Plaie, جرحة *jourh'a*, pl. ات *at*.

Plaignant, شاكى *chaki*, pl. شكایة *chekkaïa*, - مدعى *mouddaâî*, pl. ين *in*.

Plain (uni, de niveau), مستوي *mestoui*, pl. ين *in*.

Plaindre (quelqu'un), شف *chefeq* (av. على *âla*).

Plaindre (se). Je me plains, *nechteki*; je me suis plaint, *echtekit*; il s'est plaint, اشتكي *echteka* (av. ب *bi*).

Plaine, وطاء *out'a*, - سهل *sahl*.

Plainte, شكوة *rhekoua*, - شكایة *chekaïa*, pl. ات *at*.

Plaintif (cri), صوت حزين *cout h'azin*.

Plaire. Je plais, *nâjeb*; j'ai plu, *ajebt*; il a plu, يعجبني *ajeb*. Il me plaît, **يعجبني** *iâjebni*; il ne me plaît pas, ما يعجبني **شي** *ma iâjebni ch.*

Comme il vous plaira, **كما تُحِبْ** *kima th'abb*
 ou **كما ظهر لك** *kima d'aher lek*. Si cela vous
 plait, **إذا حَبَّ** *id'a h'abb khatrek*,
 — **إذا عَجَبَكَ** *id'a ajebek elh'al*. S'il
 vous plait, **وراسك** *ouracek*. Plait-il? **نعم**
nâm. Plaise à Dieu! **إِن شاء اللَّهُ** *in cha allah*.
حاشا ربّي *h'acha rebbi*.

Plaisance, **نِزْهَةٌ** *nouzha*.

Plaisant (qui fait rire), **ضَحَا يَكِي** *d'ah'aiki*,
 pl. *ضَحَّاك* *dh'ak*.

Plaisanter. Je plaisante, *nkah'kah'*; j'ai plaisanté,
kah'kah't; il a plaisanté, **كَحَّكَع** *kah'kah'* ou
 simplement **ضَحَّاك** *d'ah'ak* (il a ri), — **مَزَاحٌ** *mazah'*.

Plaisanterie, **تَكْحِكِيَّةٌ** *tkah'kil'*, — **ضَحَّاك** *d'ah'ak*, — **مَزَاحٌ** *mazah'*. Quelle plaisanterie!
يَخْيِي تَمَسْكِحِيرَةً *iakhi temeskhirah*.

Plaisir (divertissement), **لَذَّةٌ** *zahou*, — **زَهْوٌ** *zed'da*. || (service), **مَزِيَّةٌ** *mziya*, — **جَمِيلٌ** *jmil*. Avec plaisir, **مَا عَلَيْهِ** *ma alih* ou
عَلَى الرَّاسِ وَالْعَيْنِ *al erras ou laïn*.
 Faites-moi ce plaisir, **أَعْمَلُ لِي هَذِهِ الْمَزِيَّةَ** *amel li had' elmziya*.

Plait à Dieu (s'il), إِنْ شَاءَ اللَّهُ in cha allah, —
إِذَا أَرَادَ — id'a h'abb rebbi, —
وَرَاسِكَ رَبِّي id'a rad rebbi. S'il vous plaît, ouracek.

Plait-il ? نَعَمْ nâm.

Plan (subst.), رسم صورة البلاد resm couret elblad.

Plan (de niveau), مُسْتَوِي mestoui.

Planche, لَوْحَةٌ lauh'a, pl. at, coll. lauah'. || Planchette, لَوْبِكَةٌ louih'a, pl. at.

Plancher, فَاعِةٌ qâa, pl. at.

Planer, حَامَ h'am, aor. كَوْمَ ih'oum.

Planète, كُوكَبٌ koukeb, pl. kouakeb.

Plant (d'un arbre), نَفْلَةٌ noqla, pl. at.

Plantation (culture de plantes), غَرَاسَةٌ r'eraça.

Plante, نَبَاتَةٌ nebata, pl. at, — عَشْبَةٌ ôchba, pl. at, coll. ôcheb.

Planté, مَغْرُوسٌ mar'rous, f. ة a, pl. يَنْ in.

Planter. Je plante, nar'res ; j'ai planté, r'arest ; il a planté, غَرَسَ r'ares.

Planteur, غَرَاسٌ r'arras, pl. يَنْ in.

Plaque, صَبَّاغَةٌ cefih'a, pl. صَبَّاغَيْعٌ cefaih'.

Plaquer, صَبَّقَ leçceq.

Plat (vaisselle), تبسيي *tebci*, pl. *tebaca*, — اصحان *qah'an*, pl. *aqh'an*. || (pour le couscous), مثارد *methred*, pl. *methared*, — فصاع *garáa*, pl. *guccaa*, — جفنة *jefna*, pl. *jefoun*.

Plat, e, مستوّي *mestouī*. Assiette plate, تبسيي *tebci* موچه *mouejjah*.

Platane, ساج *saj*.

Plateau (ustensile), طباف *t'ebeq*, pl. *t'ebaq*, — سنیوة *senioua*, pl. *at.* || (plaine élevée), سطوح *stah'*, pl. *stouh'*.

Plate-forme, سطوح *stah'*, pl. *stouh'*.

Platine (métal), ذهب ابيض *d'eheb abiad'*.

Platon (n. pr.), ابلاطون *eflatoun*.

Plâtrage, تلبيس بالجبس *telbis beljebs*.

Plâtras (décombres), دمر *redem*.

Plâtre, جبس *jebs*.

Plâtrier, جباس *jebbas*, pl. ين *in*.

Plausible, مقبول *maqboul*, — مغوبول *mâgoul*.

Pléiades, ثريتا *thoureyya*.

Plein (rempli de), معمّر *mâmmer*, — مليان —

melian, f. ة a, pl. ين *in*. Plein d'eau, ملیان
في وسط الماء *melian belma*. || En plein jour, باليوم
في النهار *fi ouest' ennahar*.

Pleine lune, تمام البدر *temam elbedr*.

Pleinement, بالتمام *bettemam*.

Plénière (réunion), جماعة عمومية *jemaâ
âmoumiya*.

Plénipotentiaire (ministre), وزير بوكال مفوضة *ousir bi oukala moufaoud'a*.

Plénitude, إطلاف — تمام *it'laq, temam*.

Pléonasme, كلام زايد *klam zaïd*.

Pleurer. Je pleure, *nebki*; j'ai pleuré, *bkit*; il a pleuré, *bka*. || (faire), بكى *bekka*, aor. يبكى *ibekki*. Qu'est-ce qui te fait pleurer ? يتباكى *ibekki fik*. || (faire semblant de), واش يبكي *ouach ibekki fik*. يتباكى *tbaka*, aor. On dit aussi : يعمل بروحه يبكي *iâmel beroh'ho iebki* (il fait semblant de pleurer).

Pleureur, بكاي *bekkai*, f. ة a, pl. ين *in*. || سوالب الرومية *souales errouumiya*.

Pleurs, بكاء دمعة *beka, demâ*, pl. دموع *demouâ*.

Pleuvoir. Il pleut, تصب الشتاء *tçobb echcheta* ou تصب النّوء *tçobb ennaou*. Il ne pleut plus, النّوء بطلت *refdèt echcheta* ou رفدت الشتاء *ennaou battelèt*. Il a plu, صبّت النّوء *cebbèt ennaou*.

Pli (ride), تكميشة *tekmicha*, coll. *tekmich*. || (enveloppe), غلاف *r'elaf*, pl. *at*. Sous ce pli, داخل البطافة *dakhel elbetaqa*.

Plié (ployé), مثنى *metni*, — مطوي *metoui*.

Plier. Je plie, *netni* ou *netoni*; j'ai plié, *tñit* ou *touit*; il a plié, ثنى *tña* ou *toua*.

Plissé, مكّمش *mkemmech*, — مثنى *methni*.

Plisser. Je plisse, *nkemmech*: j'ai plissé, *kemmecht*; il a plissé, كمّش *kemmech*.

Plomb, صاص *regas*. || (de chasse), *chatma*, — صاشم *cachem*.

Plombé, مرصص *mresses*.

Plomber, رصص *resses*.

Plongé (dans le sommeil), غايص في المنسام *r'ais fi lmenam*.

Plongeon, غطسة *r'atsa*, — غمسة *r'amsa*.

Plonger. Je plonge, *nartes*; j'ai plongé, *r'atest*;

il a plongé, — غطس *r'ates*, — غاص *r'as*, aor.
يغوص *ir'ous*.

Plongeur, — غطّاس *r'attas*, — غواص *r'ououas*,
pl. بين *in*.

Ployer, يطوي طوى *t'oua*, aor. *it'oui*.

Pluie, شتاء نوء *cheta*, — مطر نوء *naou*, — *met'er*.

Pluie battante, نوء غزيرة *naou r'ezira*. Pluie fine, رشاش *rechach*.

Plumage, ريش *rich*.

Plume (à écrire), فلم *qlem*, pl. فلومات *glouma*.

|| (d'oiseau), ريشة ات *richa*, pl. at, coll. rich. Plume d'autruche, ريش النعام *rich ennaam*.

Plumeau, مكنسة من ريش *mekensa men rich*.

Plumer. Je plume, *nreyyech*; j'ai plumé, *reyyecht*; نسل الريش — *reyyech*, ريش *richa*, — شوشة *choucha*. nessel errich ou نتب الريش *nettef errich*.

Plumet, ريشة *richa*, — شوشة *choucha*.

Plupart (la), اکثر *akter*, — اغلب *ar'leb*. La plupart du temps, في الغالب *fi lr'aleb*.

Pluralité, كثرة *kotra*.

Pluriel, جموع *jemâ*, pl. جموع *jemouâ*.

Plus, اكْثَر akter, — ازِيد azied. Plus que, اكْثَر من akter men. Il est plus grand que moi, هو اكْبَر مُنِي houa akber menni. Plus petit, اصْغَر asr'ar. Plus ou moins, زَايد نافص zaïd naqes. J'ai plus de chevaux que de mulets, عَنْدِي الْخَيْل اكْثَر من الْبَغَال àndi elkheil akter men elber'al. De plus, وَزْد ou zid. En plus, زَايد زِيَادَة ziada, — بِيُوف souq. Tout au plus, بِالكُثْرَة belkotra, — كِيف يِكْثَر kif iketter. || Plus tard, بَعْد مُدَّة bâd moudda, فَبَلْ bâd zman. || Plus tôt, عَلَاش qbel. Pourquoi n'es-tu pas venu plus tôt? ما جَيَّت شَى فَبَلْ هَذَا الْوَفْت áalach ma jit ch qbel had' elouaqt.

Plus (ne), se traduit par une périphrase: Je ne reviendrai plus, ما بَقَى لِي مَا نَرْجِع ma beqa li ma nerjá, — ما نَزَّيْد شَى نَرْجِع ma nzid chi nerjá, — ما عَدَّت شَى نَرْجِع ma ôtt chi nerjá.

Plusieurs, بعض bâd. Plusieurs personnes, مَرَّاتٌ bâd ennas. Plusieurs fois, عَدِيدَات marrat ádidat.

Plus-value, زِيَادَة ziada.

Plût à Dieu que...., إن شاء الله *in cha allah.*

Plutôt, اخْيَر *kheir*, — احْسَن *ah'sen*. Plutôt que, احسن من *kheir men*, — اخیر من *uh'sen men*.

Pluviales (eaux), ماء المطر *ma lmet'er.*

Pluvieux, شاتي *mat'er*, — ماطر *chati.*

Pneumonie, مرض الرّيبة *mard' erriya.*

Poche, مكتوب *mektoub*, pl. *mkateb*, — جيوب *jeib*, pl. *jioub.*

Poêle (à frire), مفلة *maqla*, pl. *mqali.*

Poème, فصاید *qacida*, pl. *qaçaid.*

Poésie, شعر *chiâr*, pl. *achâar.*

Poète, شاعر *chaâr*, pl. *chouâra.*

Poids, وزن *ouezn*, — ثفل *teqel.*

Poignant, مؤلم *moujâ*, — موجع *moulem.*

Poignard, خناجر *khenjer*, pl. *khenajer.*
Coup de poignard, دقة *degga*, pl. ات *at.*

Poignarder, دف *degg*, aor. يدف *idougg.*

Poignée (manche), يد *ied*. || (d'une épée), فبضة *qabd'a.* || (ce que peut contenir la main), كمشة *kemcha*, — حعننة *h'afna.*

Poignet, زندة *zendu*, pl. زند *zened*, — معاصر *maâcem*, pl. معاصر *mâacem*.

Poil, شعر *châar*. || (de chameau), وبر *vuber*.

Poilu, مشعر *mechâar*, f. شا *ša*, pl. ين *in*.

Poinçon (alène), اشبعنة *echfa*, — مخراز *mekhraz*, — بيز *biz*.

Poindre (aurore), زيف *seyyeg*.

Poing, فبضة *qabd'a*. || (coup de), دبزة *debza*.

Point, نقطة *noqta*, pl. ات *at*, coll. نقط *nogot*.

Au point que, حتى *h'atta*. Il était sur le point de se noyer, كان فريبا يغرف *kan qrib iar'req*. Au point de vue, من جهة *men jihat* (du côté de). Point du jour, البجر *elfejer*. || (de couture), غرزه *r'orza*, pl. ات *at*.

Point (négation), ما....شي *ma....chi*. Je ne l'ai point vu, ما شفته شي *ma cheftho chi*. || Point du tout, لا لا *la la*.

Pointe, راس *ras*. || (clou), مسمار *mesmar*, pl. مسامر *msamer*. A la pointe de l'épée, بالتسيف *bessif*. || (à graver), منفاش *menqach*.

Pointer (marquer) Je pointe, *nengot*; j'ai pointé, *negett*; il a pointé, نقط *neget*. Pointez (ponctuez), انفط *engot*.

Pointu, رَاسٌ رَفِيفٌ *rasho reqiq.*

Poire, لَانْجَاصٌ - انجاچ *anjas, lanjas.*

Poireau (légume), بِرَاسَةٌ *braça.*

Poirier, شَجَرٌ لَانْجَاصٌ *chejer lanjas.*

Pois (petits), حَلِيبَانٌ *jelban.* || (chiches), حَمَّصٌ *h'oummes.*

Poison, رَهْجٌ - سَمَّ *rahaj, semm,* pl. *semoum.*

Poisson, حَوْتَةٌ *h'outa,* pl. اَتٌ *at,* coll. *h'out,* - سَمَكٌ *semek.*

Poissonnerie, سُوقُ الْحَوْتِ *souq elh'out.*

Poissonneux, فِيهِ الْحَوْتٌ *fih elh'out.*

Poitrail (de cheval), بَادْرَةٌ *badra.*

Poitrinaire, مَرِيضٌ بِمَرْضِ السَّلِّ *mrid' bi mard' essell.*

Poitrine, صَدْرٌ *ceder,* pl. صَدُورٌ *cedour.*

Poivre, بَلْبَلٌ اَكْحَلٌ *selfel.* || (noir), بَلْبَلٌ اَحْمَرٌ *selfel akh'al.* || (rouge), بَلْبَلٌ اَحْمَرٌ *selfel ah'mer.*

Poivr , بَيْهِ الْبَلْبَلِ كَثِيرٌ *fih elfselfel ketir ou simpl' h'arr.*

Poivron, بَلْبَلٌ اَحْمَرٌ *selfel ah'mer.*

Poix (matière résineuse), زبت *zest.*

Polaire (étoile), التّجمر الغطبي *ennejm elqotbi.*

Pôle, فطوب *qotb*, pl. *qotoub.*

Polémique, مُجاَدِلة *moujadela*, – مُجاَحَة *mouh'ajja.*

Poli (honnête), كييس *kiyes*, – ظرييف *d'rif*, f. ة *a*, pl. *in.* || (luisant), مصقول *meeqquel.*

Police, شرطة *chart'a*, – حافظة *h'afed'iya.*

Policer (civiliser), ادب *eddeb.*

Poliment, بالظرافة *bed'd'erafa*, – بالكياسة *belkiaça.*

Polir (fourbir). Je polis, *neeqgel*; j'ai poli, *ceqqelt*; il a poli, *ceqqel.*

Polisseur, صفال *ceqgal*, pl. *in.*

Polissoir, مصفلة *mesqla.*

Polisson (mauvais sujet), حرامي *h'arami.*

Politesse, ظراوة *d'erafa*, – كياسة *kiaça*, – ادب *adeb.* Avec politesse, *bed'd'erafa.*

Politique, سياسة *siaça.* || (homme), مخازنی *makhazeni*, pl. ة *a.*

Politiquement, تــخــزــين *temakħzin.* || (agir), تــخــزــن *temakħzen* (avec *ala).*

Poltron, خّواب *khaouaf*, pl. ين *in*.

Poltronnerie, خّوب *khaouf*.

Polygame, خاذی ذسأء *khad'i nsa.*

Polyglotte, عارف لسانات *âaref lsanat.*

Polythéiste, مشترک بالله *mouchrik billah*,
pl. ين *in*.

Pommade, دهْن *dohen.*

Pomme, تفاحه *teffah'a*, coll. تفاح *teffah'.*

Pommeau (de la selle), فربوس *guerbous*,
pl. فرابس *grabes.*

Pommier, شجر التفاح *chejer etteffah'.*

Pompe, طرمبة *tromba*. || (noria), ناعورة *nâoura*,
pl. نوعر *nouaâr*. || (somptuosité), زينة *zina.*

Pomper, جبذ بالطرمبة *jebed bettromba.*

Pompeux, فاخر *fakher*, — عظيم *âd'im.*

Pompier, طرمباجي *trombaji*, pl. ة a.

Pompon, شوشة *choucha*, — شرابية *cherraba.*

Ponceau (couleur), ديدي *didi.*

Ponctuation, تنفيط *tenqit*, — محس *mah'as'.*

Ponctué, منقوط *menqout*, — ممحوص *memh'ous'.*

Ponctuel, مضبوط *med'bout*, — مدقق *mdeqeq.*

Ponctuer, بخط *nqet*, — بحص *mah'as'*. Ponctuez,
انفط *engot*, — ابحص *emh'as'*.

Pondre. Elle pond, تَبْيَضُ *tbeyyed'*; elle a pondu, بَيَضَتْ *beyyed'et*. — On dit aussi : Elle a pondu, ولدَتْ *oueldet*.

Pondu, مولود *mouloud.*

Pont, فنطرة *qentera*, pl. فناطر *qenater*. ||
 (d'un navire), سطح المركب *stah' elmerkeb*.

Ponte, بیض *beid'*.

Pontife, امام *imam*, pl. ایممات *aimma*.

Populace, اسابل النّاس *açafel ennas.*

Populaire, mechhour, — شایع *chaṭā*.

Popularité, اشتیوار *echtihar.*

Population, سُكَان soukkan, — اهْل ahl.

Populeux, عامر *âamer.*

Porc (cochon), حَلْوَب *h'allowf*, pl. حَلَالِف *h'alalef*, — خَنَازِير *khanzir*, pl. خَنَازِر *khanazer*.

Porcelaine, *ferfouri*, — **صینی** *cini*.

Porc-épic, ضربان *dorban.*

Port (de mer), *marsa*, pl. *mraci*.

|| (d'armes), حمل سلاح *h'aml slah'*.

Portant, رايد *rased*, I. ♀ a, pl. ين *in*. || Bien portant, بخمير *bekheir*, — طيّب *t'eyyeb*, — سالم *salem*.

Porte, باب *bab*, pl. ببابان *biban* et الباب العلي *elbab elâali*. La Sublime Porte, *elbab elâali*. || (de sortie), مخرج *makhrej*.

Portée (entrée), كرش *kerch*. A la portée de, على فرب *âla qorb*.

Portefaix, حمال *h'ammal*, pl. ين *in*.

Portefeuille, جبيرة *jebira*, pl. جبایر *jebair*.

Porte-monnaie, تزدام *tzadam*, pl. تزادرم *tzadem*, — كيسة *kiça*, pl. ات *at*.

Porter. Je porte, *nerfed*; j'ai porté, *rfett*; il a porté, *rfed*, — حمل *h'amel*. Comment vous portez-vous? واش حالك *ouach h'alek*, — واين — *ouach enta*, — *kirak*, — واش انت *oueïn jit*. Je me porte bien, *ana bekheir*. Comment se portent vos parents? واش حال اهلك *ouach h'al ahlek*.

Porteur, حامل *h'amel*. Au porteur de la lettre, لحامل البرقية *leh'amel elbreyya*. || (d'eau), سقاء *seqqa*, pl. ين *in*.

Porte-voix, بوف *bouq*.

Portier, بوّاب *haouab*, pl. ين *in*.

Portière (rideau), إزار *izar*, pl. إزر *izour*.

Portion, قسمة *qesma*, pl. اقسام *aqsam*, — نصيب *ncib*, pl. انصبة *anciba*, — سهم *sahm*, pl. سهام *seham*, — حصة *h'issa*, pl. حصص *h'ices'*.

Portrait, تصاوير *teçouira*, pl. تصويرة *tçaouer*, — صورة *coura*, pl. ات *at*.

Portugais, برتغيلز *berteguis*, f. ة a.

Pose, ط *h'at't'*, — وضع *ouad'a*.

Posé (placé), مخطوط *mah't'out'*, f. ة a, pl. ين *in*.

Posément, بالترزانة *berrezana*, — بالثفالة *betteqala*.

Poser, se poser. Je pose, *neh'ot't'*; j'ai posé, *h'at't'it*; il a posé, ط *h'at't'*.

Positif, حقيق *h'aqiq*, — صحيح *cah'ilh*.

Position (état), حال *h'al ou h'ala*, pl. احوال *ah'oual*. || (lieu), موضع *moud'aâ*, pl. مواضع *mouad'aâ*. || (emploi), وظيف *oud'if*, pl. وظائف *oud'aif*.

Positivement, بالتحقيق *bettah'qiq*.

Possédé (insensé), مجنون *mejnoun*, pl. مجانين *mejanin*.

Posséder. Je possède, *nekseb*; j'ai possédé, *ksebt*; il a possédé, كسب kseb ou ملك mlek.

Posséder (se), ملك نفس mlek *nefsho*.

Possesseur, مولى moula, pl. مواليون moualin, — ملاك mellak, pl. ين in, — رب rebb, pl. ارباب arbab.

Possession, ملك melk, pl. املاك emlak. En sa possession, في حوزة fi *h'aouzhou*, — تسلم، في يده tsellem, — تملك temelck, — حاز h'az, aor. يحوز ih'ouz. Mettre en possession, سلم sellem, — ملك mellek.

Possibilité, امكان imkan.

Possible (il est), يمكن iemken, — قادر ouaqila, يقدر ieqder icir.

Poste (emploi), وظيف oud'if, pl. oud'aij, — مقام meqam, pl. ات at, — مناصب menceb, pl. منصب menaceb, — مراتب merteba, pl. مرتبة merateb. || aux lettres), بوشطة bouchta.

Poster (se), كمن kemen.

Postérieur (adj.), مُؤخر mouakhkher, f. ة a, pl. ين in. || (le fondement), فاع qaâ.

- Postérieurement**, بعد التاريـخ *bâd ettarikh.*
- Postérité** (descendants), ذرـيـة *d'ourriya*, — اعـفـاب *âqb*, pl. *aâqâb*.
- Postiches** (cheveux), شـعـر الـكـذـب *chair elked'eb*.
- Postillon**, كـراـرسـي *krarsi*, pl. ةـاـرـسـي *aarsi*.
- Post-scriptum**, الخـافـ خـيـر *ilh'aq kheir.*
- Postulant**, طـالـب *t'aleb*, pl. طـلـاب *t'ollab*.
- Postuler**, طـلـب *t'leb*.
- Posture**, فـعـدـة *qâda*.
- Pot** (marmite en terre), فـدـور *qedra*, pl. *qedour*. || Pot à eau, طـاس *t'as*, pl. *t'igan*, ابـارـيـف *ebriq*, pl. *abariq*.
- Potable** (eau), مـاء مـلـيـع لـلـشـوـب *ma mlîh' lechcharb*.
- Potage**, شـرـبـة *charba*.
- Potager** (jardin), بـحـيـرة *bah'ira*, pl. *beh'air*, — سـانـيـة *sania*, pl. *souani*.
- Potasse**, مـلـعـ الفـلي *melh' elqali*.
- Poteau**, عمـود *âmoud*, pl. عمـد *âmed*, — وـقـابـ *oueqqaf*, pl. وـفـاقـبـ *ouqaqef*.

Potence, مشنفة *mechenqa*. (À Constantine, on emploie le mot عَلَيْفَةٌ *allaiga*.)

Potentat, سلطان *seltan*, pl. سلاطين *selatin*.

Poterie, فخّار *sakhkhar*.

Potier, فخّارجي *sakhkharji*, pl. فناء *a.*

Potion, دواء *doua*.

Potiron, كابويبة *kabouïa*, — فرعنة *qarâ*.

Pou, فملة *qamla* ou *gamlâ*, coll. فمل *qmel* ou *gmel*. || (du bœuf, du chien, etc.), فراد *guerad*.

Pouce, الصبع الكبير *essoboa elkebir*.

Poudre (à canon), بارود *baroud*. || (de riz), دقيق الرز *deguig erroz*.

Poudrière, دار البارود *dar elbaroud*, خزنة *khaznet elbaroud*.

Pouffer (de rire), تغلّف بالضحك *tfelleg bed'd'ah'ak*.

Pouilleux, مفمل *mguemmel*, f. فن *a*, pl. بين *in*.

Poulailler, بيت الدجاج *beit eddjaj*.

Poulain, مهار *mehor*, pl. امهار *emhar*.

Poule, دجاجة *djaja*, pl. دجاجات *at*, coll. دجاج *djaj*. Poules d'eau, دجاج الماء *djaj elma*. Poules d'Inde, دجاج الهند *djaj elhend*.

Poulet (poussin), بـلـالـس *fellous*, pl. *ftales*, — بـسـارـاج *ferrouj*, pl. *frarej*.
Poulet rôti, دـجـاجـة مـشـوـيـة *djaja mchouiya*.

Poulisse, مـهـرـة *mohra*, pl. *at*.

Poulie, جـرـارـة *jerrara*, pl. *at*.

Pouls (tâter le). Il a tâté le pouls, مـسـن الـعـرـف *mess elârq*.

Poumon, رـيـة *riya*, pl. *at*.

Poupée, عـرـاـيـس *árouça*, pl. *áraïs*.

Pour, لـ *l*, *le*, *li*, — بـ *bi*. Ce livre est pour vous, هـذـا الـكـتـاب لـك *had elketab lik*. Pour un mois, لـمـدـدـة شـهـر *lemouddet chahar*. Pour toute sa vie, لـطـول عـمـرـة *letoul ômrho*. Pour cette somme, بـهـذـه السـوـمـة *behad' essouma*.

Pourboire, بـخـشـيـنـش *bakhchich*.

Pourceau, خـنـزـير *khanzir*, pl. *khanazir*.

Pourchasser, تـبـاع *tebbâaâ*.

Pourfendre, بـلـف *felleq*.

Pourpier (plante), رـجـيلـة *rejila*.

Pour que, باـش *bach*. Pour qu'il vienne, باـش *bach iji*.

Pour qui ? لِمَنْ *limen*.

Pourquoi ? عَلَى لَاشْ *âlach*. C'est pourquoi, على هذا الشيء *âla had' echchi*.

Pour quoi faire ? لَاشْ *lach*.

Pourri, خامس *khamej*, f. ةَيْن *ÿ a*, pl. *in*.

Pourrir, ختم *khemej*, — نَتَنْ *neten*.

Pourriture, خماج *khemaj*.

Poursuite (demande en justice), طلب *t'eleb*, مطالبة — *moutaleba*.

Poursuivre (courir après). Je poursuis, *ntebbââ*; تَبْعَدُ *tebbad*; j'ai poursuivi, *tebbaât*; il a poursuivi, *tebbââ*. — On dit aussi: il a poursuivi, حاوز *haouez*. || (en justice), حَطَّ وَيَ الشَّرْع *h'at'tr* *sîch cherâ*, طالب بالشرع — *t'aleb bech cherâ*.

Pourtant, ولكن *oualaken*, — *laken*.

Pourtour, دائير *dair*.

Pourvoir, رزف *rezeq*, — اذيف *enseq* (av. على *âla*).

Pourvoir (se), faire appel طلب الاعادة *t'eleb liâada*.

Pourvoyeur, رزاف *rezzaq*.

Pourvu que, بشرط *bi chert'*.

Pousse (germe), ذَبَتْ *nabet* et *nebat*, — فُرْعَعْ *ferâ*, pl. فُرُوعْ *ferouâ*.

Poussée, دُفْعَةٌ *defâa*, pl. اَتْ *at*.

Pousser. Je pousse, *nedfaâ*; j'ai poussé, *dfaât*; il a poussé, دُفَعْ *dfaâ*. || (en parlant des plantes). Il pousse, *ienbet*; elle pousse, *tenbet*. Il a poussé, ذَبَتْ *nhet*; elle a poussé, ذَبَتَتْ *nebtet*.

Poussière, غَبَرَةٌ *r'abra*, — غَبَارٌ *r'ebar*, — تَرَابٌ *trab*.

Poussif, مُنْهَوِّجٌ *menhouj*, f. ةَ *a*, pl. *in*.

Poussin, بَلَالِسْ *fellous*, pl. بَلَالِسْ *ftales*, — بَرَخْ *ferkh*, pl. بَرَخْ *ferakh*.

Poutre, فَوَاطِنْ *gouten*, pl. فَوَاطِنْ *quouaten*, — خَشْبَةٌ *khachba*, pl. خَشْبَةٌ *khecheb*.

Pouvoir. Je peux, *neqder* ou *nemjem*; j'ai pu, نَجَدْ — فَدَرْ *qder*, — nejem, — يَسْتَطِعْ استطاع *estat'aâ*, aor. يَسْتَطِعْ *iestat'iâ*. || (subst.), فَدْرَةٌ *godra*. Fondé de pouvoir, وَكِيلٌ *oukil*, pl. وَكِيلٌ *ouekla*.

Prairie, مَرْجَةٌ *merja*, pl. مَرْجَةٌ *mrouj*.

Pratique (usage, expérience), عَمَلٌ *âmel*, — تَجْرِيَةٌ طولان *t'oulan*, — عَادَةٌ *âada*, — طولان *tejriba*. || (client), مَشْتَرِيٌ *mechtari*, pl. ةَ *a*.

Pratiquer (faire), عمل *âmel*.

Pré, مرج *merj*, pl. مروج *merouj*.

Préalable (au), préalablement, اولاً *aoualen*.

Préambule, مقدمة *mougeddama*.

Précaution, حذر *h'ad'er*.

Précautionner. Il s'est précautionné, تحدّر *teh'ad'd'er*.

Précédemment, من قبل *men qbel*, — في *— men qbel*, فقبل التاريخ *sessabeq*, — السايف *qebel ettarikh*.

Précédent, سايف *sabiq*, — متقدم *moutaqeddem*.

Précéder. Je précède, *nesbeq*; j'ai précédé, *sbeqt*; il a précédé, *sbeq*, — تفّدم *teqeddem*.

Précepte, حكمت *h'ikma* ou موعظت *mouâd'a*, pl. مواعظ *mouaad'*.

Précepteur, معلم *mâllem*, pl. بين *in*, — مودب *mouaddeb*, pl. بين *in*.

Prêcher, خطب *khet'eb*.

Précieusement, غاية الاعتناء *r'aiet eliâtina*.

Précieux, عزيز *âziz*, — غالى *r'ali*, — ذيّس *nsis*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Précipice, هاوية *haouya*.

Précipitamment, بالمخاولة *belmr'aoula*, —
بالنّزربة — *besserâa*, — بالسرعة *bezzerba*, —
بالعجل *belâjel*.

Précipitation, سرعة *ájla*. — مخالة *serâa*, —
نّزربة *zerba*, — مخاولة *mer'aoula*.

Précipiter (jeter, faire tomber), طييع *t'egyîuh'*.

Précipiter (se), رمى روح *rma roh'ho*.

Précis, مختصر *mokhtecer*, — موجز *moüez*.

Précisément, بالتحقيق *bettah'qiq*.

Préciser. Je précise, *nebeyyen* ou *nâyyen*; j'ai
بَيَّن précisé, *beygent* ou *âyyent*; il a précisé،
beygen, — عَيَّن *âyyen*, — حَقْف *h'aqqeq*.

Précision, تَحْقِيق *tah'qiq*.

Précité, مذكور *med'kour*, — مسطور *mest'our*, —
مزبور *mezbour*.

Précoce (figue), باكورة *bakour*.

Prédécesseur, الّي قبل *elli qbel*.

Prédicateur, خطاب *khattab*.

Prédication, خطبة *khotba*.

Prédilection, ميل *meïl*, — ميلان *meïlan*.

Prédire (prophétiser). — Voir ce dernier mot.

Préface, باشحة *fateh'a*, — مقدمة *mogaddema*.

Préfecture, دار البريفعي *dar elbrifi*.

Préférable, — افضل *kheir*, — احسن *ah'sen*.

Préférence, تفضيل *tefd'il*, — اختيار *ekhtiar*.

Préférer. Je préfère, *nfad'd'el*; j'ai préféré, *fad'd'elt*: il a préféré, *fad'd'el*. On dit aussi : Il a préféré, خيير *kheyger*.

Préfet (le), البريفعي *elbrifi*. || Le sous-préfet, خليفة البريفعي *khalifet elbrifi*.

Préjudice, ضرورة *d'eroura*, — خسارة *kheçara*. || (porter). Il porte préjudice, يضر *id'orr*; il a porté préjudice, ضر *d'arr*.

Préjugé, اعتقاد *âtiqad*.

Prélèvement (de l'impôt), تسلیک الغرامۃ *teslik elr'erama*.

Prématuré, prématurément, قبل الوفت *qebl elouaqt*.

Préméditation, فصد *qasd*, — عمد *âmd*. Avec préméditation, بالقصد *belqasd* ou *âmden*.

Premier, اوّل *aouel*, — اولني *aoulani*, pl. *in*. || Premier-né, بكر *bekr*, pl. *ebkar*.

Première, اولى *oula*. La première fois, المرة لا ولی *elmarra loula*.

Premièrement, اولاً *aoualen*, — بِي الْأَوْلَى *sel aouel*.

Prémunir (se), احترس *ah'teres* (av. من *min*, contre).

Prendre. Je prends, *nakhoud'* ou *nechedd*; j'ai pris, *khed'it* ou *cheddit*; il a pris, **خذ** *khed'a* (pr^r *akhed'*) ou شد *chedd*. Prends, **خذ** *khod'*. Ne t'en prends qu'à toi-même, ماتلوم *ma tloum illa nefsek*. (Syn. حکم *h'akem*, — رد بالك *qbed'*.) Prenez garde! ردد بالك *rodd balek*. Il a été pris, **حصل** *h'acel*. On l'a pris, حکمه وہ *h'akmouh*. || (en croupe), رب *reddef*. || (congé), ودع *ouaddaá*. || (un bain), استحق *esteh'amm*. || (à témoin), اشهد *achehed*.

Préoccupation, تخييم *takhmim*.

Préoccupé, مشغول البال *mechr'oul elbal*.

Préoccuper, شغل *cher'r'el*.

Préparatifs, préparation, توجيه *toujid*, — تسبحية *tesjia*.

Préparé, واجد *ouajed*, — ساجي *saji*.

Préparer. Je prépare, *nouejjed*; j'ai préparé,

ou'jjet; il a préparé, وَجَّهَ *ouejjed*, — *sejja*, aor. يَسْجُّهُ *isejji*.

Préparer (se). Il s'est préparé, وَجَدَ رُوحًا وَجَدَ رُوحًا ouej jed roh'ho. Préparez-vous, وَجَدُوا أَرْوَاحَكُمْ وَجَدُوا أَرْوَاحَكُمْ ouej jedou arouah'koum.

Préposé, *oukil*, pl. *oukla*. وَكِيلَاءُ

Préposition، حرف جر harf jerr.

Prépuce, حفلاوة *jor'lafa.*

Présage, وَالِّي *fal.*

Presbyte, **طَوِيل النَّظَر** *t'ouil enned'er.*

Prescription (revendication), استئناف *istih'qaq.*

Prescribe, *præsri'* — *to order, command.*

Présence, حضور *h'od'our*, — حضرة *h'ad'ra*.
 En sa présence, فـ *qoddamho*.

Présent, حاضر *h'ad'er*, f. حاضرة *h'ad'ra*, pl. حاضر *in.* J'étais présent, حاضر *kount h'ad'er*. || (don), هداية *hadiya*, pl. هدايات *hadaïa*.

Présentation, المقابلة mougabela, - تفديم teqdim.

Présentement, الآن *elan*, — ذرک *d'ork* (pour هذا الوقت *had' eloueqt*).

Présenter. Je présente, *nqaddem*; j'ai présenté, *gaddemt*; il a présenté, *فَدَمْ* *qaddem*.

Présenter (se). Il s'est présenté, *حضر* *h'ad'er*.

Préservatif, حِرْز *h'arz*, pl. حِرْوَز *h'orouz*.

Préservation, حِفْظ *h'afṣ*.

Préserver, حِرْز *h'arez*, — حِفْظ *h'afṣ*. Dieu vous préserve! حَفَظَكَ اللَّهُ *h'afṣek allah*.

Président, رَوْسَاء *raīs*, pl. رَوْسَاء *rouaya*.
رئيس الجمهورية, *rais eljemhour*.

Présomptif (héritier), وَلِيَ الْعِصْد *ouali lâhed*.

Présomption, شَكٌ — ظَنٌ *chekk*, — ظَنٌ *tahma*.

Présomptueux, زَوَّاخ *zououakh*, pl. بَين *in*.

Presque, فَرِيب يَكُون *qrib ikoun* ou كَان *qrib kan*.

Presqu'île, جَزَائِير *jesira*, pl. جَزَيْرَة *jezair*.

Presse (soule), غَاشِي *r'achi*, — خاطر *khat'er*.
|| (à imprimer), مَطَابِع *met'baâ*. pl. مَطَابِعَة *met'baâ*. || (journalistes), اصحاب *الجَرِنَالَات* *ash'ab eljournalat*.

Pressé, مخاول *mezroub*, — مزروب *mer'aouel*, f. ♀ a, pl. *in.* || (comprimé), معصوب *mâçour*.

Pressentiment. J'ai eu un pressentiment, فال
لے . فلبی *qal li qelbi*.

Pressentir, استحمس *esteh'ess*, aor. يستحمس *iesteh'ess*. J'ai pressenti, استحسنت *esteh'essit*.

Presser (serrer). Je presse, *naâcer*; j'ai pressé, *âcert*; il a pressé, عصر *âcer*. || (hâter), عجل *âjjel*. Pressez-le, فل له يغاظل *goul tho ir'aoul*.

Presser (se), غاول *r'aoul*, — زرب *zreb*, — خفف *kheff*, — عجل *âjel*.

Pression, عصیر *âcir*.

Pressoir, معصرة *maâcera*, pl. معاصر *mâacer*.

Pressurer (opprimer), ظلم *d'elem*. || (comprimer), عصر *âcer*.

Prestance, هيبة حسنة *hîa h'açana*.

Preste, خبيث *kheffif*, f. ♀ a, pl. *khefaf*.

Prestesse, خفة *khouffa*.

Prestige (homme d'un grand prestige), مولى كلمة *moulu kelma*, — رجل مهاب *rajel mouhab*.

Présumer. Je présume, *nd'onn*; j'ai présumé, *d'ennit*; il a présumé, ظنّ *d'enn*.

Prêt (subst.), سلْف *selef*. A titre de prêt, على *ala* oujeh esselef. Prêt commanditaire, وَجْهُ الْسَّلْف *qirad'*. || (solde), راتب *rateb*. || (adj.), حاضر *ouajed*, — واحد *h'ad'er*. Tout est prêt, كُلّ شيءٍ واحد *koull chi ouajed*.

Prétendre, ادعى *zâm* ou زعم *eddâa*, aor. يدّعى *ieddâi*.

Prétendu (supposé), موهوم *mouhoum*.

Prétentieux, روح حاجة كبيرة *ieh'seb rouh'ho h'aja kbira*.

Prétention, دعوى *dâoua*, pl. دعاوي *dâaoui*.

Prêter. Je prête, *nsellef*; j'ai prêté, *selleft*; il a prêté, سلّف لي *sellef li*. Prête-moi, سلّف *sellef*. Prête-moi, *sellesf li*. || (serment). Je prête serment, *nah'lef*; j'ai prêté serment, *h'aleft*; il a prêté serment, حلف *h'alef*. || Prêter l'oreille, صنت *cennet*.

Prétérit (le), املاخي *elmad'i*.

Prêteur, مسلّف *moucellef*.

Prétexte, سبب *sebba*, pl. سبباً يسب *sbaib*, — حجّة *h'ejja*, pl. حجّج *h'ejej*.

Prétexter, احتٌجّ *eh'tejj*, aor. حٌتٌجّ *ieh'tejj*.

Prêtre (chrétien), بَيْسَاسٌ *bebbas*. || (musulman), إِمَامٌ *imam*. || (juif), رَبِّيٌّ *rebbi*.

Preuve, بَيِّنَةٌ *beyyena*, pl. ات *at*. Faire la preuve, ثَبَّتْ *beyyen*, — ثَبَّتْ *thebbet*. || (en arithmétique), مِيزَانٌ *misan*.

Prévaloir. Il prévaut, يُغْلِبَ *ier'leb*, — خَيْرٌ — *kheir*.

Prévaricateur, خَايَنٌ *khaïn*, pl. خَيَّانٌ *khyan*.

Prévarication, خِيَانَةٌ *khiana*.

Prévenance, إِحْسَانٌ *ih'san*, — لطافة *let'afa*.

Prévenant, صاحب إِحْسَانٍ *çah'eb ih'san*.

Prévenir (informer, avertir), اعْلَمَ *aâlem*, — انذَرْ *end'er*, — اخْبَرْ *akhber*, — نَبَّهْ *nebbeh*. || (pour empêcher), نَذَرْ *ned'er*, — نَهَىٰ *neha*, aor. يَنْهِيٰ *ienhi*.

Prévention (prison), حَبْسٌ *h'abs*.

Prévenu (le), l'accusé, المُتَّهِمُ *elmethoum*.

Prévoir, تَبَصَّرْ *tebeccer*.

Prévoyance, بِصِيرَةٌ *bacira*.

Prévoyant, ذُو بِصِيرَةٍ *dou bacira*.

Prier (faire la prière). Je prie, *nçalli*; j'ai prié, *callit*; il a prié, صَلَى *calla*. Je vous prie de, ذُطْلَبْ مِنْكَ *netlob mennek*. Je vous en prie, وَرَاسِكَ *ou racek*. || (inviter), عَرْضْ أَرِدْ *āred'*.

Prière, صلاة *celat*, pl. صلاوات *celaouat*. || (demande), طلبة *t'alba*, — مطلب *mat'leb*.

Prime, مكافيّة دراهم *mekafia drahem*. De prime abord, اولاً *aoualen*.

Primeurs, باكور *sal*, — بال *bakour*.

Primitif, اصلي *acli*.

Prince, ولد سلطان *oueld sulttan*. O prince des croyants! يا امير المؤمنين *ia amir elmooumenin*.

Principal, كبير *kbir*, f. كبار *kbar*, pl.

Principalement, لا سيما *la siyama*, — خصوصاً *khoçoucen*.

Principe, أصل *acel*, pl. أصول *oçoul*, — فاعدة *qâïda*, pl. فواعد *qaouâid*.

Printemps, ربيع *rebiâ*.

Pris, مكتوم *mah'koum*, — مغبوض *magboud'*.

Prise (de tabac), شحمة *chemma*. || (capture), غنائم *r'enima*, pl. غنائم *r'naïm*. || (d'une ville), اخذ *akhed'*, — دخول *dekhoul*.

Priser (du tabac). Je prise, *nechemm*; j'ai prisé, *chemmit*; il a prisé, شرّ *chemm*. || (évaluer), فور *qououem*.

Prison, *h'abs*, pl. حبس *ah'bas*, — سجن *sejen*, pl. سجون *sejoun*.

Prisonnier, محبوس *mah'bous*, f. ة a, pl. in, — مربوط *marbout'*, pl. مرابيطة *merabit'*. || (de guerre), أسير *acir*, pl. أسرى *ouçara*.

Privation, عدم *âdem*,

Privé (particulier), خاص *khass*. || (apprivoisé), مرببي *merebbi*. || Privé de..., منوع *memnouâ*.

Priver, منع *menâ*, — احرم *ah'rem*.

Privilège, مزاية *meziya*, pl. مزايا *mezaïa*.

Privilégié, مفضل *moufed'd'el*.

Privilégier, بفضل *sed'd'el*.

Prix, حف *h'aqq*, — قيمة *qima*, — سومة *souma*, — ثمن *themen*. A bas prix, رخيص *rekhis*, Prix fixe, سومة واحدة *souma ouah'eda*. || (récompense), مكافأة *jeza*, — جزاء *mekafia*.

Probabilité, احتمال *eh'timal*.

Probable (il est), probablement, يمكن *iemken*, — يقدر يصيير *ouaqila*, — وفييل *ieqder icir*.

Probant, يثبت *itebbet* (il prouve).

Probe, اميـن *amin*. Un homme probe,
رـجل فيـه الـامان *rajel amin* ou
رجـل فيـه الـامان *rajel jih laman*.

Probité, اـمانة *aman*, — اـمان *amana*.

Problème, مـسـالـة *msala*, pl. *msail*.

Procédé, تـاوـيـل *taouil*, — طـرـيـف *t'arig*.

Procéder à... (faire). Je procède, *nâmel*; j'ai procédé, *âmelt*; il a procédé à..., عمل *âmel*.

Procédure, طـرـيـف الشـرـع *t'arig echcherâ*.
بـسـاـيـر, Par toutes les voies de procédure,
الـطـرـف الشـرـعـيـة *bi sair etteroq echcherâïa*.

Procès, خـصـوـمـة *kheçouma*, pl.
خـاصـمـه *kheçaim*, — شـرـع *cherâ*. Intenter procès,
khacem. Être en procès, تـخـاصـم *tekhacem*.
Gagner son procès, ربـع الشـرـع *rebah' echcherâ*.
Perdre son procès, خـسـرـشـرـع *khecer echcherâ*.

Prochain, مـاجـي *maji* ou جـائـي *jaï* ou آـتـي *ati*. Le mois prochain,
الـشـهـر *echchehar elmajî*. || Le prochain, الغـير *elr'eir*.

Prochainement, عن فـرـيـب *ân qrib*.

Proche, فَرِيدَةٌ - بَـ *qrib*, pl. *qrab*. || Les proches (les parents), الْفَارِبُونَ *elaqareb*.

Proclamation, مُنَادَاةٌ *mounadat*, — خطبةٌ *khot'ba*.

Proclamer. Je proclame, *nenadi*; j'ai proclamé, *nadit*; il a proclamé, نَادَى *nada*.

Procuration, وَكَالَّةٌ *oukala*. Il m'a donné sa procuration, وَكَلْنِي *ouekkelnî*.

Procurer. Je procure, *nejbor*; j'ai procuré, *jebert*; il a procuré, جَبَرَ *jeber* ou وَجَدَ *oujed*.

Procurer (se). Il s'est procuré un emploi, حَصَّلَ *h'assel* *oud'if*.

Procureur, وَكَلَاءٌ *oukil*, pl. *ouekla*.
وكيل الدولة, *oukil eddoula*. Procureur général, وكيل الدولة العام *oukil eddoula lâamm*.

Prodigalité, إِسْرَابٌ *israf*.

Prodige, عَجَبٌ - عَجَبَةٌ *âjeb*, — عَجَبَتْ *âjba*.

Prodigieusement, لِلْغَایَةِ *lelr'aïa*.

Prodigieux, عَجِيبٌ *âjib*, f. ةَ *a*, pl. عَجَابٌ *âjab*.

Prodigue, مُسْرِفٌ *mousref*, pl. يَنْ *in*.

Prodiguer, بَذْلٌ - بَذَرْ *bed'el*, — bed'd'er.

Producteur (cultivateur), بِلَاح *bellah'*, pl. بِلَاحات *ellah'* a.

Productif, جَيِّدَةُ الْعَابِدَةِ *sih elfaïda*. Arbre productif, شَجَرَةٌ مُثْمِرَةٌ *chejera mouthmera*.

Productions (du sol), غَلَّةُ الْأَرْضِ *r'allet lard'*. || (littéraires), تَالِيفٌ *talif*, pl. تَوَالِيفٍ *toualif*.

Produire (rapporter, engendrer), وَلَدٌ *oueled*. || (causer), أَوْفَعَ *aouqaâ*.

Produire (se), arriver, avoir lieu, وَقْعَ *ouqadâ*.

Produit (fruit), غَلَّةٌ *r'alla*, pl. غَلَّاتٌ *at* et غَلَّاتٌ *r'elel*. Les produits de la terre, غَلَّةُ الْأَرْضِ *r'allet lard'*. || (résultat), نَتِيَّةٌ *netija*. || (rente, revenu), مَدْخُولٌ *medkhoul*, — رِبْحٌ — *rebah'*.

Proéminent, خارج *kharej*, f. بَيْنَ *in*.

Professer (enseigner). Je professe, *nderres*; j'ai professé, *derrest*; il a professé, درس *derres*, — يَفْرِي *iqerri*: فَرَأَ *qerra*, aor. عَلَّمَ *âllem*.

Professeur, طَالِبٌ شَيْخٌ *cheikh*, — مُدَرِّسٌ *mouderris*, — مَعْلُومٌ *mouâllim*, pl. بَيْنَ *in*.

Profession, صَنْعَةٌ *cenaâ*, — حِرْبَةٌ *h'arfu*. Votre profession ? وَاشْ صَنْعَتَكَ *ouach cenaâtek*? وَاشْ حِرْبَتَكَ *ouach h'arfetek*.

Profit, *بُوَايْدَة* *faïda*, pl. *souaïd*, — *رِبْعَ* *rebah'*, — *نَبْعَ* *nefâ*.

Profitable, *نَافِعٌ* *nafâ*, — *مُعَيْدٌ* *moufid*, f. ة a, pl. يَنْ *in*.

Profiter (tirer avantage de...). Je profite, *neste-fid*; j'ai profité, *estefett*; il a profité, *estefad*, — اسْتَفَادَ اسْتَفَادَ — انْتَفَعَ *entefâ*. || (être utile à...., servir). Il a profité, *nefâ*, — ابَادَ *sad*; il profite, *يَعْيِدَ* *ifid*.

Profond, *غَامِقٌ* *r'ameq*, f. ة a, pl. يَنْ *in*.

Profondeur, *غَمْقٌ* *r'emq*.

Profusion. A profusion, *belketra*.

Progéniture, *ذُرِّيَّة* *d'erriya*, — نَسْل *nesl*.

Programme, *بِيَانٌ* *baian*.

Progrès, *زِيَادَة* *ziada*, — تَفَدْدُرَ *taqaddoum*.

Progresser. Il a fait des progrès, *teqaddem*.

Progression, *تَدْرِيجٌ* *tedrij*.

Progressivement, *بِالْتَّدْرِيجِ* *bettedrij*.

Prohibé, *حَرَامٌ* *h'aram*, — مَمْنُوعٌ *memnouâ*.

Prohiber (défendre). Il a prohibé, *mnaâd*, — حَرَمَ *h'arrem*, — نَهَى *neha*, aor. يَنْهَا *ienhi*. حَرَمَ *h'arrem*, — نَهَى *neha*, aor. يَنْهَا *ienhi*.

Prohibition, *ذِكْرِيَّة* *tah'rim*, — مَنْعَ *menâ*, — نَهَا *nehi*.

Proie (butin), ةَغْنِيَّةٌ *r'enima*, pl. غُنَائِمٌ *r'enāim*, — بِرَايِسٌ *serīca*, pl. *serāis*. || Oiseau de proie, طَيْرٌ جَارِحٌ *t'eir jareh'*.

Projectile (d'une arme à feu), رَصَاصٌ *r̄asās*, pl. اَتٌ *at*, coll. رَصَاصٌ *r̄asās*.

Projet, فَصَدٌ *qasd*, — مُرَادٌ *mourad*. J'ai le projet d'aller en voyage, فَصَدِي نَسَافِرٌ *qasdi nsafir*.

Projeter (se proposer). Je projette, *nāouel*; j'ai projeté, *āouelt*; il a projeté, عَوْلٌ *āouel*.

Prolégomènes, prologue, مُفَدَّدَةٌ *mouqaddema*.

Prolixe, مُطَنِّبٌ *mout'nib*.

Prolixité, إِطْنَابٌ *it'nab*.

Prolongation, تَطْوِيلٌ *tetouïl*, — إِطْالَةٌ *itala*.

Prolonger. Je prolonge, *netaouel*; j'ai prolongé, *taouelt*; il a prolongé, طَوْلٌ *taouel*.

Prolonger (se). Il se prolonge, *itoul*; il s'est prolongé, طَالٌ *tal*.

Promenade, تَحْوِيسٌ *tah'ouis*, Une promenade, تَحْوِيسَةٌ *tah'ouïça*.

Promener (se). Je me promène, *nh'aoues*; je me suis promené, *h'aouest*; il s'est promené, حَوَّسٌ *h'aoues*. || Promeneur, حَوَّاسٌ *h'aouas*, pl. يَنْ *in*.

Promesse, — عَاهَدَةٌ *ouâd*, — وَعْدٌ *ouâda*, — عَاهَدَ *âahed*.

Promettre. Je promets, *nouâd*; j'ai promis, *ouâtt*; il a promis, *ouâd*. Je vous promets ! والله *ouallah*, — وَرَاسِكَ *ouracek*. Promettez-moi, اعْطِنِي كَلْمَةً *aât'ini kelma*, — عَاهَدْنِي *âahedni*. Je vous promets ma fille en mariage, نُعْطِيْكَ بَنْتِي تَاخْذُهَا *nât'ik benti takhod'ha*.

Promis, مَوْعِدٌ *mouâoud*. || Promise (en mariage), مَعْطِيَّةٌ *mât'iya*.

Promontoire (cap), رَاسٌ *ras*, pl. رُوسٌ *rous* et رِيْسَانٌ *riçan*.

Promoteur, باعث *baâth*. || (instigateur), مُحَرّشٌ *meh'arrehch*.

Promotion, تَسْمِيَّةٌ *tesmia*, pl. اَتٌ *at*.

Prompt, خَفِيفٌ *kheffîj*, f. خَفِيفٍ *â a*, pl. خَفَافٌ *khefaf*, — سَرِيعٌ *seriâ*.

Promptement, بِالْسَّرْعَةِ *belkheffa*, — بِالْخَفْفَةِ *besserâa*, — بِالْزَّرْبَةِ *bezzerba*.

Promptitude, خَبْقَةٌ *kheffa*, — سَرْعَةٌ *serââ*, — زَرْبَةٌ *zerba*.

Pronom, ضَمِيرٌ *d'amir*, pl. ضَمَائِرٌ *d'emâîr*.

Prononcé (jugement), حُكْمٌ صَادِرٌ *h'okm çader*.

Le prononcé du jugement, صدور الحكم *cedour elh'okm*. Il a été prononcé un jugement، صدر حکم *ceder h'okm*.

Prononcer. Je prononce, *nelfad'* ou *nent'aq*; j'ai prononcé, *lsatt* ou *nt'agt*; il a prononcé, لعاظ انطف *lfad'* ou *nt'aq*. Prononcez bien, مليح *ent'aq mlih'*. Comment prononce-t-on كيفاش ينطفوا بهذه الكلمة؟ *kifach ient'agou behad' elkelma*. || (un jugement), حکم *h'akem*.

Pronunciation, لعاظ *lafd'*, — نطف *nat'q*.

Pronostic, علامة *álama*.

Propagande, propagation, انتشار *entichar*.

Propagateur, ناشر *nachir*.

Propager, نشر *necher*.

Propager (se), انتشر *entecher*, aor. ينتشر *iентечер*, — شاع *chaâ*, aor. يشيع *ichiâ*.

Propension, ميبل *meil*.

Prophète,نبياء *nebi*, pl. انبیاء *enbia*.

Prophétie, نبودة *nebououa*.

Prophétique, ذبوي *nebaoui*.

Prophétiser, خبر بالغيب *khebber bel'eib*.

Propice, موافف *mouafiq*, — ماءد *msaad*.

ساعد - *ouafeq* وافف *saâd*. Etre propice,

إذا ساعدني الحال
id'a saâdni lh'al.

Proportion, *tawsi nesba*, — *tawsi menasba*, —

فدر على قياس *qias*. A proportion, *âla qeder*.

Proportionnellement, بالفيامن *belgias.*

Proportionner. Je proportionne, *nqis*; j'ai proportionné, *qest*; il a proportionné, *fas*.

Propos, *klam*, — **فول** *qaoul*. Les propos, **كلام الناس** *klam ennas*. Il a fait cela à propos, **عمل هذا في وفتـه** *âmel had'a si ouaqtho*. Mal à propos, **في غير وقت** *si r'eir ouaqt*. De propos délibéré, **بالقصد** *belqasd*. Vains propos, **كلام زايد نافع** *klam zaïd nages*. A propos ! **حـقا** ! *h'agga*.

مكتوب للطلوع (pour l'avancement),
مكتوب في المرتبة — *mektoub lettolouâ*, — *mektoub felmerteba*.

Proposer, عرض áred'. Je vous propose de venir avec moi, نعرضك تجي معّي náred'ek teji māïa. Je vous ai proposé pour l'avancement, كتبتك ktebtek lettolouá ou كتبتك للطّلوع ktebtek lezziada felmerteba.

Proposer (se). Je me propose, *naqeed* ou *nâouel*: je me suis proposé, *qcatt* ou *âouelt*; il s'est proposé, *qcad* ou عَوْل *âouel*. L'homme propose et Dieu dispose, ربّي يُسْتَبِّبُ *rabbi iâînho*. || (vouloir), العَبْدُ يَرِيدُ *elâbd icebbet* وَرِبّي يَعِينُ *arad*, aor. يَرِيدُ *irid*.

Proposition (d'une chose), كلام *klam*.

Propre, نظيف *nd'if*, f. ة *a*, pl. نظاف *nd'asf*, — نفی *neqi*, f. ة *a*, pl. ين *in*. || (particulier), خصوصی *kholouci*.

Propre à...., لا يف صالح *laiq*, — صالح *çalah'*. Il n'est, propre à rien, ما فيه صلاح *ma fih celah'*, — ما فيه ثمرة ما يصلح شی *ma fih thamra*.

Proprement, بالنظافة *benned'afa*.

Propreté, ذفاؤة — نظافة *ned'asu*, — *neqaoua*.

Propriétaire, مالک *malek*, pl. مُلّاك *moullak*, ارباب مالک *cah'eb melk*, pl. صاحب مالک — املاک *arbab lamlak*.

Propriété, مالک *melk*, pl. املاک *amlak*.

Prorata (au), على فدر — بحسب *bi h'ash*, — *âla qedr*.

Prorogation, تطوييل الميجال *tetouil elmijal*.

Proscire, *nefa*, aor. **نَفْعِي** *iensi*.

Proscrit, منعی *menfi*, f. ة *a*, pl. *in.*

Prose, نثر *nethr*, — كلام منتشر *klam men-thour*. Prose rimée, سجع *sejâ*, — كلام مسجع *klam msejjâ*.

Prosodie, علم العروض *âlm elâroud'*.

Prospectus, — اعلام *iálam*, بیان *baian*.

Prosperé, مبروك mebrouk, — سعيد said,
— مصاود meçâoud.

Prosperer, *أَسْعَدْ* *saâd*, — *رَبَّحْ* *rbah'*.

Prosperité, سعادة sâada, — خير kheir.

Prosterner (se). Il s'est prosterné, سجّد sejed,
— رکع rekaâ.

Prostituée, فَحَّابَةٌ *qah'ba*, pl. فَحَّابٌ *qeh'ab*.

Prostitution, — بساد *fsad*, بسف *fesq*. Elle est tombée dans la prostitution, طاحت بي *t'ah'et fil fsad*. || Maison de prostitution, العساد *elqeh'ab*, دار الفحاب *dar elqeh'ab*.

Prostration, وھن ouahn.

Prote, مصحح الغلط في المطبعة *mouqah'hah'*
eli'elt fel mat'baa.

Protecteur, ناصر *nacer*, — مُعَيْنٌ *mouâïn*.

Protection, حماية *h'amaïa*, — عون *âoun*.

جاء في حمايتي *ja fi h'amaïti*. Il m'a pris sous sa protection, — Je vous prends sous ma protection, أنا في عونك *ana fi âounek*. Il a des protections, عندة لاكتاب *ândho laktab*.

Protégé, محفوظ *mah'mi*, — مُحْمَى *mah'soud*.

Protéger, حمى *h'ama*, aor. *iah'mi*.

Que Dieu vous protège ! الله ينصرك *allah iencerek* ou الله يحفظك *allah iah'fed'ek*.

Protester. Je proteste ! وبالشرع *ana ou bellah ou bechcherâ*.

Protêt, رجوع كاغط البنكة للضامن *rejouâ kar'et elbanka led'd'amen*.

Proue, مفترم المركب *mouqeddem elmerkeb*.

Prouesse, سطوة *setoua*.

Prouvé, مثبت *metebbet*, — مبيّن *mebeygen*.

Prouver. Je prouve, *ntebbet*; j'ai prouvé, *tebbett*; il a prouvé, *tebbet*, — ثبت *beygen*.

Provenance, اصل *acel*, — عين *âîn*.

Provenant, صادر *cader*, — ناتج *natej*, — حاصل *l'acel*.

Provenir, — حصل *ceder, h'acel.*

Proverbe, مثال *metel, pl. emtal.*

Providence, الفدرة الإلهية *elqodra elilahiya.*

Province, عمالت *âmala, pl. at.* La province d'Alger, عمالت الجزائر *âmalet eljezair.*

Proviseur, مدبر المدرسة *moudebber elmedersa.*

Provisions (vivres), عولمة *âoula,* — *âouin,* — زاد *zad.*

Provisoire, وفتى *ouaqti.*

Provisoirement, بينما *beinma.*

Provocation, تحرير *tah'rîch.*

Provoquer (exciter). Il a provoqué, حرش *h'arrech.*

Proxénète. — Voir ENTREMETTEUR.

Proximité, فرب *qorb.* A proximité de...., بالقرب من *belqorb men.*

Prude (mijaurée), متغيرة *metâzzesa, pl. at.*

Prudemment, بالرزانة *berrezana.*

Prudence, رزانة *resana, siaqa.*

Prudent, عافل *âagel, - مولى راي* — *moula rai,* — صاحب تدبير *çah'eb tedbir.*

Prune, عَيْنَ بِسْفُرَةٍ — *âin bagra*, — برقوف *berqouq*.

Prunelle (de l'œil), مَهْوُ الْعَيْنَ *memmou lain*.

Prunier, شَجَرُ الْعَيْنَ *chejer elâin*, — برقوف *berqouq*.

Prussien, بِرُوسِيَّانَ *brouessian* (du franç.).

Psalmodie, تَبْحَوِيدَ *tejouid*.

Psalmodier, جَوْدَ *jououed*, — تَرْفَمَ *trennem*.

Psaume, زَبُورَ *zebour*.

Pseudonyme, اسْمَ كَذْبَ *esm ked'eb*. Sous le pseudonyme, على اسْمَ *âla esm*.

Puant, مَنْتَنَ *faïah'*, — بايجهَ *menten*.

Puanteur, نَتَانَةَ *netn*, — نَتَنَ *netana*.

Pubère, بالغَ *baler'*.

Puberté, بلوغَ *belour'*.

Public (le), النَّاسَ العَامَّةَ — *ennas elâmma*.
En public, فَدَامَ النَّاسَ *qoddam ennas*. Jardin public, جَنَانَ العَامَّةَ *jenan elâmma*, — جَنَانَ الْبَايِلَكَ *jenan elbailek*.

Publication (ouvrage), تَالِيفَ — *talif*, tecnif, pl. ات *at*.

Publicité, اشْتِهَارَ *echtihar*.

Publier (un ouvrage), الْبَلْغُ *alleg'*. || (une nouvelle), شَيْءٌ *cheyyā*.

Publiquement, عَلَانِيَّةً *jahra*, — جَهْرَةً *âlaniya*.

Puce, بَرْغُوثٌ *berr'outa*, coll. بَرْغُوثَاتٌ *berr'out*.

Pucelle. — Voir VIERGE.

Puceron, سُوس *sous*.

Pudeur, حِيَاءٌ *h'aïa*.

Pudique, مُسْتَحِي *mesteh'i*.

Puer. Il a pué, باح *fah'*; il pue, يَفْوَحُ *ifouh'*.

Puéris, puérilité, شُغْلُ الدَّرَارِيِّ *chor'l ed'd'rari*.

Pugilat, لَكْمٌ *lekm*, — دَبْنَةٌ *debza*.

Puiné, زَايدٌ عَلَى رَاسٍ *zaïd âla ras*.

Puis (après), بَعْدٌ *bâd*. || (ensuite), ثُمَّ *toumma*.

Puisatier (ouvrier), بَيْيَار *beyyar*, pl. يَنْ *in*.

Puiser (de l'eau), جَبَذٌ *jbed'*, — غَرْبٌ *r'aref*.

Puisque, حَيْثُ *h'aith*, — كَيْفٌ *kif*, — بَعْدٌ — حَيْثُ *h'aith*, — من اِيْنَ *bâd elli*. Puisqu'il en est ainsi, هَكُذا شَغَلَكَ *meneïn hakd'a chor'lek*.

Puissamment, بِالْفُوْءَةِ *belqououa*.

Puissance, فَدْرَةٌ *qodra*. || (force), قُوَّةٌ *qououa*, — حول *h'aoul*, — عَزَّةٌ *âzza*. Il n'y a de puissance

ni de force qu'en Dieu, le Très-Haut, le Magnifique, لا حول ولا فُوّةٌ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَظِيمِ, *la h'aoula oua la gououa illa billah elâli elâd'im.*

Puissant, — قادر *qader*, f. ♀ *a*, pl. *in.* || Le Tout-Puissant, الفادر على كل شيء *elqader âla koull cheï.*

Puits, — بئر *bir*, pl. ابیار *biar*, — جب *joubb*, pl. اجباب *ajbab.*

Pulluler, — كثر *kther.*

Pulmonaire (fluxion), داء الرّيبة *da erriya.*

Pulsation, ضرب العرف *d'erb elârg.*

Pulvériser, — هرس *harres*, — دف *deyy* ou *degdeg.*

Punaise, — بق *baqq.*

Punir. Je punis, *nâqeb*; j'ai puni, *âqebt*; il a puni, عاقد *âqeb.*

Punition, — عقوبة *âqouba*, — معاقبة *mâaqba*. Je vous ai infligé une punition sévère, راني جعلت *rani jâlt* عليك عقوبة شديدة *âlik âqouba chedida.*

Pupille (de l'œil), سمو العين *memmou lâïn*. || (en tutelle), مساجير *mâh'jour*, pl. مساجيرو *mâh'ajir.*

Pur (limpide), صافي *t'ahar*, f. ♀, pl. بین.

Pureté, صفاء *cefaoua*, — طهارة *t'ahara*. La pureté du cœur, صفاء القلب *cefaouet elqalb*.

Purgatif, purge, تنفية *moushila*, — مسيلة *tenqia*.

Purger, سُقْل الكرش *sahhel elkerch*.

Purger (se), شرب دواء يسقّل الكرش *chreb doua içahhel elkerch*.

Purification, تطهير *tet'hir*, — تصفيّة *teçfia*.

Purifier (rendre pur). Je purifie, *nçaffi*; j'ai purifié, *çaffit*; il a purifié, صبّى *çaffa*.

Purulent, مفجع *mqiyeh'*.

Pus (suppuration), فجع *qih'*.

Pusillanime, ضغير النفس *cer'ir enness*.

Pustule, دمالة *demmala*, pl. دمامل *demamel*.

Putatif, مظنون *med'noun*, — محسوب *mah'soub*.

Putréfaction, خماج *khemaj*.

Putréfier (se), فسد *khemej*, — خمج *fsed*.

Putride, معجون *khamej*, — خامج *mâsfoun*.

Pygmée (nain), جمال *dejjal*.

Pyramide, هرم *harem*, pl. اهرام *ahrâm*.

Pyrotechnie, صناع النبارود *cenâ lbaroud*

Q

Quadrupède, بو اربع كراعيين *bou arbaâ kerauïin.*

Quai (port), مرسى *marsa*, pl. *mraci.*

Qualificatif, qualification, نعّت *nât*, —

وصف *ouceef.*

Qualifier, وصّف *oueççef.*

Qualité, صبغة *cifa*, pl. *at*. De première qualité, من الغاية *men elr'aïa.*

Quand ? هي اي وفت *seyy ouagt*, — وفتاش من وفتاش *men ouagtagh*. Depuis quand ? *men ouagtagh*. || (lorsque), كيف *kif*. Quand bien même, ولو كان *oualoukan.*

Quant à..., امّا *emma*, — **وامّا** *ouamma*. Quant à moi *emma ana ou men jiheti*. Quant à toi, *men jihe-tek*. Quant à lui, *men jihetho*, etc.

Quantième. Quel est le quantième du mois ?

فدادش في الشّهر *qeddach fi echchahar.*

Quantité, فدد *qedd*, — فدر *qadr.*

Quarantaine (mesure sanitaire), كارنتيانة
karentina (de l'ital.)

Quarante, quarantième, اربعين *arbain*.

Quart, ربع *reboâ*. Un quart d'heure, *reboâ saâ*. Moins un quart, غير ربع *r'eir reboâ*.

Quartier (morceau), طرف *tarf*, pl. اطرااف *atraf*,
 - طوابق *tabeq*, pl. طوابق *touabeq*. || (d'une
 ville), حومات *h'aouma*, pl. حومات *h'ouem*.

Quatorze, اربعتناش *arbâtash*.

Quatorzième, رابع عشر *rabâ âcher*.

Quatre, quatre-vingts, اربعين *arbâa*. Quatre cents, *arbâamia*.

Quatre-vingts, ثمانين *temanin*. Quatre-
 vingt-dix, تسعين *teçâin*.

Quatrième, رابع *rabâ*.

Quatrièmement, رابعاً *rabiân*.

Que (lequel, laquelle, lesquels), الّي *elli*. L'en-
 fant que tu as vu, شفته *elouled elli*. الولد الّي شفته *elouled elli cheftho*. La fille qu'il a frappée, الطبلة *ettofha elli d'rebha*. || (conjonction), الّي ضربها *elli bâlli*. On nous a dit que, فالوا لنا *galou lna belli*. || (pronom indéfini), اش *qalou lna belli*. || (pronome indéfini), بالي *bâlli*.

ach, — ما ma. Je ne sais que faire, ما نعْرِف
ash námel ma nárf ach námel. Je n'en ai
 que faire, ما عندى ما نعْمل بِهِ *ma ándi*
ma námel bih.

Que ? (quoi ?), — ايش *ach*, — واش *ouach*. Que voulez-vous ? واش تكتب *ouach tah'abb*. Que faites-vous ici ? واش تواسي هنا *ouach touaci hena*.

Que ! (admiratif), ما *ma*, — فَدَاش *qeddach*.
 Qu'il est bon ! ما احسن *ma ah'sen*. Que de
 monde ! ما اكثُر النّاس *ma akther ennas*.
 Que c'est bon ! فَدَاش ملِيْح *qeddach mlih'*.

Quel, quelle, quels ? (indéterm.), اشمن achmen ساعة ama. Quelle heure ? فتداش السّاعة qeddach essaâa. اما هي ama hou. Quelle est ? اما هم ama houm. Quels, quelles sont ?

من طرف - الّي كان *elli kan*, **من طرف - خذ** *men t'arf*. Prenez un livre quelconque, **كتاب من طرف** *khoud katab men t'arf*.

بعض المرات – *sāat*, ساعات **بعض الأحيان** – *bād elmarrat*, *bād lah'ian*.

بعض *bâd*. Quelques personnes, **بعض النساء** *bâd men ennas*.

Quelqu'un, واحد ouah'ad, **الرَّجُل** ouah'ad **errajel**, — واحد بن ادم ouah'ad ben adem.

Qu'en-dira-t-on, الفيل والفال *elqil ou elqal.*

Quenouille, *mar'zel*, pl. *mez'zel*. مغازل مغزل

مقابلة — *douas*, — نزاع *nzaâ*, — دواع *douas*

mqabd'a, — عراك *ârak*.

Quereller (se). Je me querelle, *netârek*; je me suis querellé, *târekt*; il s'est querellé, تَارِك *târek*, — تفاصي *tqabed'*, — تداووس *tedaous*. Ne vous querellez pas, ما تداقّوا شـي *ma tedaggou ch.*

Querelleur, نزاعي *nzaïāï*, — مفابضي *mqabd'i*, عرايكي *āraïki*.

Querir, طلب *t'leb.*

Qu'est-ce cela ? وَاشْ هَذَا الشَّيْءُ ouach had'echchi, — اشْنَوْ هَذَا achnou had'a (pour اَيْ شَيْءٍ) هو.

Question, — سوال *soual*, مسالة *msala*, pl. مسائل *msail*. Adressez-lui cette question, سفصة على هذه المسألة *saqcih ála had' elmsala*.

Questionner. Je questionne, *nsal* ou *nsaqci*; j'ai questionné, *selt* ou *saqcit*; il a questionné, سال *sal* ou سفْصَى *saqqa*, — نشد *neched*. || Questionneur, سايل *sail*, — نشاد *nechchad*.

Quêter (faire une quête). Je quête, *nlemm*; j'ai quêté, *lemmit*; il a quêté, لَمْ *lemm* (av. دراهم *drahem*). || Quête, لَمَّة *lemma*.

Queue, ذيل *d'eïl*, pl. ذيول *d'ioul*, — ذمار *d'efar*,
— زعكتة *zâka*, pl. ات *at*.

Qui (lequel), **الّي** *elli*. L'homme qui est venu,
 جاء **الرّجُل** **الّي** *errajel elli ja*. La fille qui
m'a écrit, **الطّفّلَة** **الّي** **كَتَبَتْ لِي** *ettofla elli
 ketbèt li*. Les gens qui sont venus, **النّاس** **الّي**
جاءوا *ennas elli jaou.*

Qui? (interr.), اشكون *achkoun*, من هو *men*
houa. Qui est là? اشكون ثمر *achkoun temma*.
 Qui que ce soit, الّي كان *elli kan*. A qui est...
 (à qui appartient)? متاء من *metâ men* ou لمن
limen. Avec qui? مع من *maâ men*.

Quiconque, كل من *koull men*, - جميع من *jemiā men*.

Quiétude, راح، *rah'a*, — سكون sekoun.

Quincaillier, فزادری *qezadri*, pl. *ša.*

Quinine, كينين kina.

Quinquet, فنديل *qendil*, pl. فنادل *qenadel*.

Quinquina, الكينونة شراب elkina.

Quintal, فُنْطَار *qountar*, pl. *qnater*.

Quinte (de toux), سَعْلَة *sála*.

Quintessence, روحانة *roh'aná*.

Quinze, خِمْسَتاش *khemstach*.

Quinzième, خَامِسَ عَشَر *khames ácher*.

Quittance, سلاك — خلاص *slak*, — خط ibra. || Une quittance, توصیل *toucil*, — خط اليد *khatt elied*. || Il lui a donné pleine et entière quittance, ابرأ ذمته لابراء التّامّ *abra d'emmethou elibra ettamm*.

Quitte (déchargé d'une dette), خالص *khales*, — مالك *salek*, — باري *bari*.

Quitter. Je quitte, *natrek* ou *nfareq*; j'ai quitté, *trakt* ou *fareqt*; il a quitté, ترك *trak* ou *fareq*. — On dit aussi: il a quitté, خلّى *khalla*, aor. يخلّي *ikhalli*. || (une fonction, se démettre), سلّم في وظيفه *sellem fi oud'ifho*.

Qui-vive? (qui-va-là?), من هو *men houa*.

Quoi? اش *ach*. Ce que, ما *ma*. A quoi? *lach*. Avec quoi, باش *bach*. Plaît-il? *nám*.

Quoique, ولو *oualou*, — ولوکان *oualoukan*. Quoi-qu'il soit malade, ولو هو مريض *oualou houa mrid'*.

Quoi que (en deux mots), اش ما *ach ma*, —
كَلْمَا *koullma*. Quoi qu'il vous dise, ne le
croyez pas, اش ما يفول لك ما تامنہ شى *ach*
ma iqoul lek ma tamnhouch.

Quolibets, تمسخير *tmeskhir*.

Quote-part, حصة *h'issa*, pl. حصص *h'ices*.

Quotidien, quotidiennement, كل يوم *koullioum*.

Quotient, خارج الفسمة *kharej elqesma*.

Quotité, فدر *qadr*, — عدد *âded*.

R

Rabâchage, معاودة بلا بايده *mâaouda bla faïda*.

Rabâcher, عاود بلا بايده *âaoud bla faïda*.

Rabais (réduction), نفصال *noqçan*. Au rabais,
بنفصال *benoqçan*.

Rabaïsser, بوطى *ouetta*, aor. *iouetti*, —
حـط *h'att*, aor. *ih'ott*.

Rabattre (diminuer sur un prix). Je rabats, *ne-*
negges ou *net'ayyak'*; j'ai rabattu, *neqgest* ou

طَيْعَةٌ نَفْصُ t'ayyah't; il a rabattu, neqqes ou طَيْعَةٌ لَهُ t'ayyah'. || (l'orgueil de quelqu'un), خَشْمَهُ t'ayyah' lho khechmho.

Rabbin, ربّي *rebbi*.

Rabot, ملساً *melsa*, pl. ات *at*.

Raboter. Je rabote, *nmelles*; j'ai raboté, *mellest*; il a raboté, ملس *melles*.

Raboteux, احرش *ah'rech*, f. حرشاء *h'archa*, pl. حرش *h'orch*. || (chemin), واعر *ouaâr*.

Rabougri, اعوج *aâouej*, f. عوجاء *âouja*.

Racaille (la), lie du peuple, التّقابيطة *ezzagait'*.

Raccommodeage (réparation), ترفيع *terqiâ*.

Raccommoder (réparer). Je raccommode, *nraqqâ*; j'ai raccommode, *raqqât*; il a raccommode, رفع *raqqâ* ou *raggâ*. || (réconcilier), صالح بين *tçaleh' bein*.

Raccommoder (se), se réconcilier. Ils se sont raccommodes, تصاحوا *tçaleh'ou*.

Raccommodeur, رقّاع *raqqâ*, f. ةا *âa*, pl. ين *in*.

Raccourcir. Je raccourcis, *nqasser*; j'ai raccourci, *qassert*; il a raccourci, فصر *qasser*.

Raccourcissement, تغصيير *taqcir*.

Raccrocher (se), تعلّف *talleq*.

Race, اصل *acel*, — جيل *jil*, — نسل *nesl*.

Rachat (d'un captif), بداء *feda*.

Racheter (payer une rançon). Je rachète, *nefdi*; j'ai racheté, *sfidit*; il a racheté, *sfda*.

Racheter (se). Il s'est racheté, جدى روح *sda roh'ho*.

Racine, عرف *ârg*, pl. عروض *âroug*. || (origine), اصل *asl*, pl. اصول *oçoul*.

Raclée, طريحة *t'rih'a*.

Racler. Je racle, *nkerret*; j'ai raclé, *kerret*; il a raclé, كرط *kerret*, — فشر *qeçcher*.

Racloir, مكرطة *mekerta*, pl. ات *at*.

Raclures (épluchures), فشور *qeçhour*.

Raconter. Je raconte, *nah'ki*; j'ai raconté, *h'akit*, il a raconté, حكى *h'aka*. On raconte, يحكوا *iah'kou*.

Rade (baie, golfe), جون *joun*, pl. اجوان *jouun*.

Radeau, لوح *louh'*.

Radical, اصلی *as'li*.

Radicalement, اصلاً *as'len*.

Radieux, ساطع *sal'a*.

Radis, جل [؟] *fejel*, — مشتكي *mechtehi*.

Radoter. Il radote, *ikaârer*; il a radoté, كعمرر *kaârer*.

Radoteur, كعرار *kaârar*, f. ةـ *a*, pl. بين *in*.

Radoub, تغلبـيط *teqalfit*.

Radouber (calfater un navire), فـطبـط *qalfat'*.

Radoucir, ليـن *leyyen*.

Radoucissement, تـليـيـن *teliin*.

Rafale, رـيـح فـوي *rih' qoui*.

Raffermir, ثـبـت *thebbet*, — فـوي *qououa*,
aor. يـفـوي *iqououi*.

Raffermissement, تـفوـيـة *teqouia*.

Raffiné, رـفـيف *rqiq*.

Raffinement, رـفـة *reqqa*, — دـفـة *deqqa*.

Raffiner, دـفـف *deqeq*, — رـفـف *reqeq*.

Raffoler, انـغـرم *en'rerem*. Il en raffole, مـفـرـوم مـن *mar'roum men*.

Rafle, خـطـبـة *khat'fa*.

Rafler, خـطـبـ *khet'ef*.

Rafraîchir. Je rafraîchis, *nberred*; j'ai rafraîchi,
berrett; il a rafraîchi, بـرـد *berred*. Il s'est rafraîchi,
تـبـرـد *tberred*.

Rafraîchissant, يبرد *iberged*.

Rafraîchissements, شاربات *charbat*.

Rage (il a la), كلب *kleb*, — مكلوب *mekloub*.

Rager. — Voir COLÈRE.

Ragoût, طكّة *chetiteh'a*.

Raide. — Pour ce mot et ses dérivés, voir ROIDE.

Raie (ligne d'écriture), سطور *ster*, pl. سطور *stour*.

|| (sur une étoffe), زيفة *ziga*, pl. ات *at*. ||

(poisson), شوك الحوت *chouk elh'out*.

Railler. Je raille, *netzahza*; j'ai raillé, *tzahzit*; il a raillé, *tezahza* ou استهزرا *estahza*.

Railler (se). Il se raille de moi, على *iadh'ak áliya*, — يستهزرا بي *iestahza biya*, — يتمسخر على *ietmeskhar áliya*.

Raillerie, تزهريّة *tzahzia*, — سخريّة *soukhriya*.

Railleur, مساخري *msakheri*, f. ة *a*, pl. ين *in*.

Raisin, عنسب *áneb*. || (sec), زبيب *zbib*.

Raison (jugement), عقل *âqel*, — راي *raï*. || (motif, cause), سبّة *sebba*, pl. ات *at*. Il a raison, معه الحق *ândho elh'aqq*, — معه ماه *mâh elh'aqq*, — صواب معه *couab mâh*. Sans raison, بلا سبّة *bla sebba*. Il me cherche des raisons,

يُعْتَش لِي عَلَى السَّبَابِبِ ifettech li àl essebaïb. || A raison de 5 francs, بِخَمْسَةِ فَرْنَك bekhamsa frank.

Raisonnabil, عَافِل *âaqel*, f. ة *a*, pl. عَقَال *âqqal*.

Les gens raisonnables, العَقَال *elâqqal*. || Devenir raisonnable, استعقل *estâqel*, — رجع عافل *rjâ âaqel*.

Raisonnement (en conscience), بالعَفْل *belâqel*, — بالمعقول *belmaâqoul*.

Raisonnement, عَفْل *âqel*, — فياس *qias*, — احتجاج *ah'tijaj*.

Raisonner. Il a raisonné, احْتَدَى *ah'tejj*.

Rajeunir (redevenir jeune), صَغَر *cer'er*.

Rajuster, اصْلَح *as'lah'*.

Rale, نَزَاع *nezaâ*.

Ralentir, ثَقْل *theqqel*.

Ralentissement, ثَقْل *theqel*.

Râler, ذَازَع *nazâ*.

Rallier, لِم *lemm*, — جَمْع *jmâ* || (se rallier), اجْتِمَاع *ejtemâ*.

Rallongement, تطوييل *tetouil*.

Rallonger. Je rallonge, *netaouel*; j'ai rallongé, *taouelt*; il a rallongé, طَوْل *taouel*.

Rallumer, شعل *châl*, — اوفد *ouqed*.

Ramadan (carême musulman), رمضان *ramd'an*.

Ramage, غنا *r'ena*, — تغرييد *tar'rid*.

Ramasser. Je ramasse, *nlemm*; j'ai ramassé, *lemmit*; il a ramassé, لم *lemm* ou رجد *rfed*. (Le premier verbe s'emploie surtout pour plusieurs objets.)

Rame (aviron), مفذاكب *meqd'af*, pl. *mqaad'ef*. || (de papier), رزمتة كاغط *rezma kar't'*.

Rameau, غصن *r'een*, pl. اغصان *r'eçan*.

Ramener. Je ramène, *nrodd*; j'ai ramené, *reddit*; il a ramené, ڏ *redd*, — جاب *jab*.

Ramer. Je rame, *neqad'd'ef*; j'ai ramé, *qud'd'est*; il a ramé, فڏب *qad'd'ef*.

Rameur, فڏاب *qad'd'af*, pl. بين *in*.

Ramier (pigeon), زبطوط *zit'out'*, — چامر *imam*.

Ramollir, ترخی *terkhaf*, — ترخى *terkha*.

Rampe, دربوز *derbouz*, pl. درابز *drabez*.

Ramper, زحب *zah'af*.

Rance, فارص *qarece*, f. ڦا *a*, pl. بين *in*.

Rançon, بدوة *fedoua*, — بديمة *fedia*.

Rancune, غش *r'ochch*, — حسيفة *h'acifa*.

Rancunier, مغشاش *mor'chach*, f. ♀ *a*, pl. ين *in*.

Rang, rangée, صبّ *ceff*, pl. صبوب *cefouf*.

Ranger. Je range, *neretteb*; j'ai rangé, *rettebt*; il a rangé, رتب *rettab*, — صبّف *ceffef*.

Ranimer. Je ranime, *nseyyeq*; j'ai ranimé, *seyyeqt*; il a ranimé, بيف *seyyeq*. || (se). Il s'est ranimé, فاف *faq*, aor. يعييف *ifiq*.

Rapace, طماع *t'ammaâ*, — خطاب *khat'l'uf*, pl. ين *in*.

Rapacité, طمع *t'emaâ*, — خطفة *khat'fa*.

Rapatrier. — Voir RÉCONCILIER.

Rape, كرجاج *kerfaj*, pl. ات *at*.

Raper. Il a râpé, كربيع *kerfej*, — حك *h'akk*, aor. ينك *ih'okk*.

Rapetisser, صغّر *cer'r'er*.

Rapetisser (se), تكمش *tkemmech*.

Rapide, خفيف *khefif*, pl. خفاف *khefaf*, — سريع *serîâ*, pl. سراغ *serââ*.

Rapidement, بالسرعة *besserââ*, — بالخففة *belkheffa*.

Rapidité, خفة *kheffa*, — سرعة *serââ*.

Rapine, خطفة *khatfa*, — نهب *neheb*.

Rappeler, **فَكِّر** *fekker*. Rappelez-lui sa promesse, **فَكِّرْهُ وَعْدَهُ** *fekkerho fi ouádho*.

Rappeler (se). Je me rappelle, *netfekker*; je me suis rappelé, *tfekkert*; il s'est rappelé, **تَفَكَّر** *tsekker*.

Rapport (produit, revenu), **مَدْخُول** *medkhoul*. || (conformité), **نَسْبَة** *nesba*, — **مَنَاسِبَة** *mnasba*. En conformité, **عَلَى حِسَابٍ** *ala h'açab*. Par rapport à..., **عَلَى خَاطِرٍ**, *ala khat'er*. || Faire un rapport, **دُجَعُ الْخَبَرِ**, *dfâ elkheber*, — **كَتَبَ الرَّابُولِ**, *kteb erraboul*. || Rapports (relations), **خُلْطَة** *kholt'a*. || Rapports sexuels, **وَطْأ** *ouat'a*.

Rapporter (rendre). Je rapporte, *nrodd*; j'ai rapporté, *reddit*; il a rapporté, **ذَرَّ**, *redd*. || (raconter), **حَكَى** *d'eker*, — **حَكَى** *h'aka*, aor. **يَحْكِي** *iah'ki*.

Rapporter (s'en). Je m'en rapporte à vous, **نَتَوَكِّلُ عَلَيْكَ** *netouekkel âlik*.

Rapporteur (réacteur d'un rapport), **روَابِلِي** *rouabli*.

Rapproché, **قَرِيبٌ** *qrib*, f. **قَرِيبٌ** *qrib a*, pl. *qrib*.

Rapprochement, **تَفْرِيَبٌ** *teqrib*. || (réconciliation), **مَصَاحَةٌ** *ms'aleh'a*.

Rapprocher. Je rapproche, *ngerreb*; j'ai rapproché, *qerrebt*; il a rapproché, **فَرِّب** *qerreb*, — **فَدَمْ** *qeddem*.

Rapprocher (se). Il s'est rapproché, *tgerreb*, — **تَفَرِّب** *tqeddem*. || (se réconcilier), **تَصَالِح** *tsaleh'*.

Rapt (d'une jeune fille). — Voir ENLEVER.

Rare (objet), — **مَغْفُود** *mesqoud*, — **فَلِيل** *qlil*, — **مَا يَنْصَابُ شَيْءٌ** *ma iensab chi*.

Rarement, — **فَلِيل** *qlil*, — **خَطْرَةٌ فِي زَمَانٍ** *khat'ra fi zman*.

Rareté, — **فَلَّةٌ عَدْمٌ** *qella, - adem*, — **نَادِرَةٌ** *nadera*, pl. **نَوَادِرٌ** *nouader*. || Des raretés (des choses rares), **حَوَائِجٌ مَغْفُودِينَ** *h'ouaij mesqoudin*.

Ras (court), — **فَصِيرٌ** *qeir*. A ras de terre, **عَلَى** *ala* **وَجْهِ الْأَرْضِ** *oujeh lard'*. En rase campagne, **فِي الْخَلَاءِ** *fel khela*.

Rasé, — **مَحْقَبٌ** *meh'affef*, f. **مَحْقَبَاتٍ** *a*, pl. **مَحْقَبَاتٍ** *in*.

Raser. Je rase, *neh'affef*; j'ai rasé, *h'affest*; il a rasé, **حَقَبَ** *h'affef*.

Rasoir, — **مَوْسٌ** *mous*, pl. **امْوَاسٌ** *amouas*.

Rassasié, — **شَبْعَانٌ** *chebâan*, f. **شَبْعَانَاتٍ** *a*, pl. **شَبْعَانَاتٍ** *in*. Je suis rassasié, *chebât*; il est rassasié, **شَبْعَانٌ** *chebâ*.

Rassasiement, شَبَعَ *chebâ*.

Rassasier, شَبَعَ *chebbâ*.

Rassembler. Je rassemble, *nlemm*; j'ai rassemblé, *lemmit*; il a rassemblé, لَمْ *lemm* ou جَمَعَ *jemâ*.

Rasseoir (se), فَعَدَ *qâd*, — جَلَسَ *jeles*.

Rassis (pain), بَايْتَ *bait*.

Rassurer. — Voir TRANQUILLISER.

Rat, بَارَةُ الْخَيْلِ *faret elkheil*, — طَبَّةٌ *tobba*.
|| (des champs), جَرْدٌ *jerd*, pl. جَرْوَدٌ *jeroud*.

Ratatiné, مَكْمَشٌ *mekemmech*, f. ةَ *a*, pl. يَنْ *in*.

Ratatiner (se), تَكَمَّشَ *tekemmech*.

Rate, طَيْحَالٌ *tih'al*.

Rateau, مَجَارِفٌ *mejerafa*, pl. مَجَارِفٌ *mejaresf*.

Ratelier, مَذَادٌ *med'oued*, pl. مَذَادٌ *med'aoud*.

Rater. Il a raté, بَطَلَ *btol*. Mon fusil a raté, مَكْحُلْتِي بَطَلَتْ *moukh'alti botlèt*.

Ratification, موافقةً *mouafeqa*.

Ratifier, وَافَ *ouafeq*.

Ration, جَرَایَةٌ *jeraïa*.

Rationnel, عَفْلِي *âqli*.

Rationnellement, بِنَاءً عَلَى الْعَفْلِ *bina âla lâqel*, — بِصَوَابٍ *bi couab*.

Ratisser. Je ratisse, *nkerret*; j'ai ratissé, *kerrett*; il a ratissé, بَرْتَ kerret, — مشط mchet'.

Ratissoire, مكّة meh'akka.

Raton, زردي zerdi.

Rattacher à (se), ... تعلق بـ tâlleg bi...

Ravage, خراب kherâb, — هلاك helak.

Ravager. Je ravage, *nekhreb*; j'ai ravagé, *kherebt*; il a ravagé, خرب khereb.

Ravaler, ذم d'emm, aor. يذم id'emm.

Ravauder, رفع reqqâ.

Rave, لفت left.

Ravigoter, فوى qououa, aor. يفوي iqououi.

Ravilir, حفر h'afer.

Ravin, شعبنة châba, pl. شعاب châab.

Ravine (cours d'eau), سيل seyl, pl. سيول syoul.

Ravir (enlever). Je ravis, *nakhtef*; j'ai ravi, *khetest*; il a ravi, خطف khatef. || Ravir le cœur, سلب الغلب sleb elqelb.

Raviser (se), رجع عن رايه *rjâ ân raîho*.

Ravissant, غريب ad'im, — عظيم r'erib, — عجيب ajib, — يسبى iesbi.

Ravisseur, خطاف khattaf, f. ة a, pl. ين in.

Ravitaillement, — عَوْبِين *âouin*, — مؤنّة *mouna*,
— زاد *zad*. || Ravitailler, زُوّد *zaoued*.

Raviver, اشعل *achál*, — اضرم *ad'rem*.

Rayé (un mot), الكلمة ممحّية *kelma memh'iya*
ou مضروب عليهما *med'roub âliha*.

Rayée (étoffe), منغدن بجعّب *mjáâb*, — *mzer'den*.

Rayer (régler). Je raye, *nsetter*; j'ai rayé, *settart*,
il a rayé, سطّر *setter*. || (un mot), ضرب على الكلمة *d'reb âla kelma*.

Rayon (solaire), شعاع الشمس *chââ echchems*.
|| (de miel), فرصة عسل *qorça ácel*. || (de bibliothèque), لوحٌ لوحٌ *louh'a*, pl. الواح *louah'*.

Rayonnant, مشعشع *mchâchâ*, — ساطع *satâ*,
— لامع *lamâ*. || (joyeux), فرحان *ferh'an*.

Rayonner, شعشع *châchâ*, — زيف *zeyyeg*.

Razia, غازية *r'asia*, pl. غوازي *r'ouazi*.

Réaction, رجوع *rejouâ* (avec *ân*).

Réagir, رجع عن *rejâ* (avec *ân*).

Réalisation, تحصيل *tah'cil*.

Réaliser, حصل *h'acçel*.

Réalité, حقيقة *h'aqîqa*. En réalité, بالتحقيق *bettah'qiq*.

Rebâtir, جَدَّد الْبَنِيَان *jedded elbenian*.

Rebelle, عَاصِي *âaci*, pl. عُصَاطَة *ûçat*, — منافِف — *mnafeq*, pl. بَيْن *in*.

Rébellion, نُعَافَ *nfaq*, عَصَيَانَ *âcian*.

Rebondir (*sauter*), فَبَزْ *qefez*, — نَفَرْ *neggues*.

Rebord, حَرْب *h'arf*.

Reboucher, زَاد سَدًّا *zad sedd*.

Rebours (*à*), بِالْمَفْلُوبَ *belmeqloub*, — بالعَكْس *belâks*.

Rebouteur, جَبَر *jaber*. || **Rebouter**, *jber*.

Rebrousser (*chemin*), وَلَى عَلَى طَرِيقَه *ouella ála triqho*.

Rébus, رَمْزٌ *remz*, pl. رَمْوَزٌ *remous*.

Rebut (*mettre au*), طَيِّش *teyyech*.

Rebuter (*repousser*), رَدَّ *redd*. || (*se*), مَلٌ *mell*.

Récalcitrant, عَاصِي *âaci*, pl. عُصَاطَة *ûçat*.

Récapitulation, مَعَاوِدة *mâaouda*, — تَكْرَار — *tekrar*, تَلْخِيصٌ — *telkhis*.

Récapituler, كَرَرَ *kerrer*, — لَخْصٌ *lakhkhes*.

Recéler. Il a recélé, خَبَبَ السَّرْفَةَ *khabba esserqa*.

Receleur, إِلَيْهِ يَخْبَبُ السَّرْفَةَ *elli ikhabbi esserqa*.

Récemment, من جديد *men jedid.*

Recensement, تجزيد *teqiid*, — تحرير *tejrid*,
— تزميم *tezmim.*

Recenser, فييد *qeyyed*, — جرد *jerred*, —
زمر *zemmam*.

Recenseur, حساب *h'assab*, — زمام *zemمام*,
pl. ين *in.*

Récent, جديد *jedid.*

Récépissé, خط اليد *khat't elied.*

Réception, فبض *qabd'*, — قبول *qeboul.*

Recette (perception), مدخل *medkhoul.* ||
(ordonnance), دواع *doua.*

Receveur (percepteur), خزانجي *khaznaji*, pl. ةا *sa.*

Recevoir. Je reçois, *naqbed'*; j'ai reçu, *qbett*; il
a reçu, *qbed'* ou قبل *qbel*. J'ai reçu votre
lettre, قد بلغني *qad balar'ani kitabek*
(style épistolaire). || Recevable, مقبول *maqboul.*

Rechange, تبديل *tebdil.*

Réchaud, نافخ *nasekh*, pl. nouasekh, —
كانون — مجامر *mejmera*, pl. mejamer, مجمرة
hanoun, pl. kouanen.

Réchauffer, سخن *sakhkhen*, — حمى *h'amma*,
aor. يحّمى *ih'ammi.*

Réchauffer (se), تَسْخِنْ *tsakhhken*.

Recherche, بَحْثٌ *təftich*, — بَحْثٌ *bah'ath*.

Recherché (objet), مَعْفُودٌ *mesqoud*, f. & a.

Rechercher (faire des recherches). Je recherche, *nefettech*; j'ai recherché, *fettecht*; il a recherché, *settech*, — بَحْثٌ *bah'ath*, — بَحْصٌ *sah'as* (av. على).

Rechute. Il a fait une rechute (malade), زَادَ مَرْضٌ *zad mred'* بعد ما ارتاح *bād ma ertah'*.

Récidive, مَعَاوِدَةٌ في السُّرْفَةِ وَالْأَلْأَى في الفتيلة *mâouda fesserqa oualla fel qetila*.

Récidiver (voleur ou meurtrier), عَاوِدَ سُرْفَ وَالْأَلْأَى *âoud sreq oualla qtel*.

Récif, صَخْرَةٌ *cakhra*, pl. صَخْرَرَ *cekhour*.

Récipient, مَاعِونٌ *mâoun*, pl. مَواعِنٌ *mouaân*.

Réciprocité, اشْتِرَاكٌ *echtirak*.

Réiproque, مَشْتَرِكٌ *mouchtarek*.

Réiproquement, بَعْضُنَا بَعْضٌ *bâd'na bâd'*, بعضنا بعض — بَعْضُكُمْ بَعْضٌ *bâd'koum bâd'*, بعضكم بعض — بَعْضُهُمْ بَعْضٌ *bâd'houm bâd'*.

Récit, حَكَايَةٌ ذَكْرٌ *d'ekr*, — حَكَايَةٌ *hekaya*, — رِوَايَةٌ *riouata*.

Récitation, عرض *ārd'*.

Réciter (une leçon), عرض *āred'*.

Réclamant (subst.). — Voir PLAIGNANT.

Réclamation, شکوہ *chekoua*, — طلبہ *t'elba*.

Réclamer (demander). Je réclame, *net'lob*; j'ai réclamé, *t'lebt*; il a réclamé, *t'leb*. || (se plaindre): Je réclame, *nechteki*; j'ai réclamé, *echtekit*; il a réclamé, *echteka*.

Reclusion, حبس *h'abs*, — سجن *sijn*.

Recoin, ركن *rōkna*, pl. ات *at*.

Récolte, حصاد *r'alla*, — حصاد *h'acud*. Bonne récolte, صابا *qaba*.

Récolter (moissonner), حصد *h'aced*.

Recommandation, وصایہ *ouçaïa*.

Recommander. Je recommande, *nouassi*; j'ai recommandé, *ouassit*; il a recommandé, وصى *ouassa*. Je vous recommande, نوصيک *nouassik*. Je vous le recommande, نوصيک عليه *nouassik alih*.

Recommencer. Je recommence, *nâaoued*; j'ai recommencé, *âouett*; il a recommencé, *âoued*. Ne recommencez pas! ما تعاود شى *ma tâaoud ch*.

Récompense, مكافية *mkaafia*, pl. *at*, — جناء *jeṣa*, — ثواب *thouah*.

Récompenser. Je récompense, *nekasi* ou *nejazi*; j'ai récompensé, *kafit* ou *jazit*; il a récompensé, كافى *kafa* ou جازى *jaza*. Dieu vous récompense par le bien! جازاك الله بالخير! *jasak allah belkheir*.

Recompter, عاود الحساب *āoud elh'eçab*.

Réconciliation, صلح *çolh'*.

Réconcilier. Il les a réconciliés, صلح بينهم *celah' beinhoum*.

Réconcilier (se). Ils se sont réconciliés, اصطلحوا *es'talh'ou*, — عقدوا الصلح بينهم — *āqdou ecçolh' beinhoum*.

Reconduire, وصل *oueççel*.

Réconforter, يفوى *qouqua*, aor. يفوي *iqououi*.

Reconnaissance (gratitude), شكران الجميل *chekran eljemil*. || (aveu), اعتراض *ātiraf*, — إقرار *iqrar*.

Reconnaisant, شاكر الخير *chaker elkheir*, — يفتر بالخير *iqerr belkheir*.

Reconnaitre (quelqu'un). Je reconnais, *nāqel*; j'ai reconnu, *āqelt*; il a reconnu, عقل *āgel* ou

افتر — اعترف *âref*. || (avouer), *âteref*, — *qerr* (av. *bi*).

Reconnu, معروف *mârouf*, — معلوم *mâloum*.

Reconstruction, تجدید البنيان *tejdid elbenian*.

Reconstruire, جدد البنيان *jedded elbenian*.

Recopier, نسخ *nsakh*, — نقل *neqgel*.

Recoudre, خيط *kheyyet'*.

Recourbé, معوج *mâouej*.

Recourber, عوج *âouej*.

Recours, رجوع *rejouâ*, — مطالبة *moutaleba*.

|| J'ai recours à vous, ذرجع اليك *nerjâ lik*.

Recouvrement (de l'impôt), سلاک الغرامة *slak el'r'era*.

Recouvrer (l'impôt), سلک الغرامة *sellek el'r'era*. || (sa santé), ارتاح *ertah'*.

Recouvrir, يغطي *r'atta*, aor. *ir'atti*.

Récréation, لعب *lâb*. Allez en récréation, روحوا تلعبوا *roh'ou telâbou*.

Récréer, شرح الخاطر *chrah' elkhâ'er*, — زهى *zehha*, aor. يزهى *izehhi*. || (se), تنهّة *tenezzah*.

Récrier (se), صوت *cououet*.

Récrimination, ملام *melam*, — عتاب *âtab*.

Récriminer, لام *lath*, aor. يلوم *iloum* (av. على *âla*), - عاتب *âateb*.

Recrue, عسكري *âskeri* *jedid*.

Recrutement, جمّع *jemâ*.

Recruter, جلب - جمّع *jmâ*, - جلب *jleb*.

Recruteur, جمّاع *jemmaâ*, pl. ين *in*.

Recteur, مدّبّر المدارس *moudebber elmedares*, رئيس العلوم - *raïs elôloum*.

Rectification, تصحيح *tash'ih'*, - اصلاح *islah'*.

Rectifier, صحيحة *sah'h'ah'*, - اصلاح *aslah'*.

Rectitude, استفافية *estiqama*.

Reçu (quittance), توصيل *toucil*, خطّ اليد - *khatt elied*. || (admis), جاينز *jaïz*. || Au reçu de votre lettre, بوصول بريتك *bi ouçoul breyték*.

Recueil, جامع *jamâ*, - جمّوع *mejmouâ*.

Recueillir (rassembler). Il a recueilli, جمّع *jemaâ*.

Recuire, طيّب *teyyeb*.

Recul, *reculade*, رجوع للوراء *rejouâ leloura*.

Reculer. Je recule, *nouakhher*; j'ai reculé, *ouakhkhert*; il a reculé, وخر *ouakhkher*. || (se reculer), توخر *touakhkher*, - استآخر *estakher*.

Reculons (à), للوراء *leloura*.

Récusable, récusé, مُجْرَح *mjerrah'*, pl. دين *in*.

Récuser. Il a récusé, جَرْح *jerrah'*.

Rédacteur, كاتب *kateb*, pl. كُتّاب *kouttab*.

Rédaction, إنشاء *incha*.

Reddition (d'une ville, d'un fort), تسليم *teslim*.

Rédempteur (le), Jésus-Christ, سيدنا عيسى *sidna aïçä*.

Rédemption (rachat), خلاص *khalas*.

Redevable. Je suis redevable, على دين *aliya deïn*.

Redevance, ذمة *d'emma*.

Redevenir. Je redeviens, nouelli ou *necir*; je suis redevenu, ouellit ou *cert*; il est redevenu, ولى *ouella* ou صار *çar*, — رجع *rja*, — عاد *âad*.

Réhibitoires (vices), عيوب شرعية *âioub cherâïa*.

Rédiger, كتب *kteb*, — صنف *cennef*.

Redire, عاود *âoud*, — كرر الكلام *kerrer elklam*.

Redite, إعادة *iâada*, — تكرار *tekror*.

Redondance, تطويل الكلام *tetouil elklam*, — اطناب *itnab*.

Redondant, مطّول *mt'ououel*.

Redoublement, تضاعيف *ted'aif*. || (signe du redoublement), شدة *chedda*, — تشدید *techdid*.

Redoubler, ضعف *d'aaf*, — ثنى *thna*, aor. يثنى *iethni*. || (une consonne), شدد *chedded*. || (augmenter), كثر *ketter*. Redoubler de zèle, كثرا الخدمة *ketter elkhedma*.

Redoutable, مهاب *mouhab*.

Redouter. Je redoute, *nekhof*; j'ai redouté, *khouft*; il a redouté, خاب *khaf*, — هاب *hab*.

Redressé, مستقيم *msegguem*.

Redressement, تسيير *tesguim*.

Redresser, سقير *segguem*. || (se redresser), فامر *qam*, aor. يفوم *iqoum*.

Réduction, تنفيص *tenqis*.

Réduire (diminuer), نقص *neqqes*. || (une fracture), جبر *jeber*.

Réduit (galetas), مسكن *mesken*, — محل *mah'all*.

Réel, حقيق *h'aqiqi*.

Réellement, بالتحقيق *bettah'qiq*.

Refaire, عاود عمل *âaoud âmel*.

Réfectoire, بيت المأكلة *beit elmakla*.

Référé, شارع *chraâ*. || Aller en référé, *charâ*, — خاصم *khacem*.

Référer (se), تعلّف *tâllef* (av. بـ *bi*) || S'en référer à... — Voir RAPPORTER (S'EN).

Réfléchir (refléter la lumière, etc.), ظـ *redd*. || (penser), خـ *khammen*.

Réflexion (pensée), تخيـ *takhmim*.

Reflux, جـزـر *jezr*.

Réforme, ترتـيب *tertib jedid*.

Réformer, جـدد ترتـيب *jedded tertib*. || (un jugement), كـسر الـحـكم *kesser elh'okm*.

Refouler. Je refoule, *nedfaâ*; j'ai refoulé, *dfaât*; il a refoulé, دـفع *dfaâ*.

Refroidi, بـارـد *bared*.

Refroidir (*rafraîchir*). Je refroidis, *nberred*; j'ai refroidi, *berrett*; il a refroidi, بـسـرـد *berred*.

Refroidir (se). Il s'est refroidi, بـرد *bred* ou ضـربـه *arbho* ou البرـد *elberd*.

Refroidissement, بـرد *berd*.

Refuge, مـاجـأـة *melja*, — ماـوى *maoua*.

Réfugié, هـارـب *hareb*, — مـهاـجـر *mouhajer*, pl. يـنـ *in*.

Réfugier (se). Je me réfugie, *nelteji*; je me suis réfugié, *elitejit*; il s'est réfugié, *eliteja*, — هرب *hereb*. Je me réfugie auprès de Dieu, اعوذ بالله *âoud'ou billah*.

Refus, امتناع *emtinaâ*.

Refuser. Je refuse, *ma neqbel ch*; j'ai refusé, *ma qbelt ch*; il a refusé, ما قبل شى *ma qbel ch*, — ما حب شى *ma ba ch*, ما ابى شى *ma h'abb ch*. || (se refuser), امتناع من *emtanâ men*.

Réfutation رد *redd*, — جواب *jouab*.

Réfuter, رد *redd*, — جاوب *jaoub*.

Regagner, زاد ربع *zad rbah'*. || Regagner sa demeure, راح لداره *rah' ldarho*.

Régal (grand festin), ولیمه *oulima*, pl. ات *at* et ولايم *oulaim*.

Régaler, عمل ولیمة *âmel oulima*.

Regard, نظر *nad'er*. Un regard, نظرة *nad'ra*. || En regard (vis-à-vis), فبالة *gebala*.

Regarder. Je regarde, *nend'or*; j'ai regardé, *ned'ert*; il a regardé, نظر *ned'er*. Regardez donc! شف تراي *chouf tra*. || (fixer). Je regarde, *nakhzor*; j'ai regardé, *khazert*; il a regardé, خزر *khazer*. || Cela ne me regarde pas, هذا الشيء *haða ash-shay'*.

ماشي حاجتي *had' echchi khatini*, — خاطبني
 ماشي شغلي *ma chi h'ajti*, — ماشي شغلي *ma chi chor'li*.
 || Je vous regarde comme mon frère, نحسبك *nah'sebek* كخوي *ki khouia*.

Régence (de Tunis), الْمُمْلَكَةُ التّوْنِسِيَّةُ *elmemleka ettounsiya*

Régénérateur, مُحَيّي *mouh'iy*.

Régénération, احياء *ih'ia*.

Régime (de dattes, de bananes), عرجون *árjoun*, pl. تاوجن *árajen*. || (règlement), تاويل *taouil*.

Régiment, طوايف *taifa*, pl. طوايف *touaïf*.

Région, بلدان *beldan*, pl. بلاد *blad*, pl. ناحية *nah'ia*, افطار *aqtar*, — فطر *yater*, pl. نواحي *nouah'i*.

Régir (gérer), دبر *debber*, — تصرف *tecerref*.

Régisseur, مدبر *modebber*, — متصرف *metçarref*.

Registre, زمام *zemam*, pl. ازمه *zemma*, — دفتر *defter*, pl. دفاتر *defater*.

Règle (institution), فانون *qanoun*, pl. فوانيين *gouanin*, pl. *gouanin*. || (instrument), مسطرة *mestra*, pl. مساطر *msater*.

Règlement, فاذون *qanoun*, pl. فوانيين *gouanin*.

Réglementairement, حسب الفائزون *bih'aceb elqanoun.*

Régler (ses affaires). Je règle mes affaires, نفّضي - جي *naqd'i h'aouaiji.* Il a réglé ses affaires, فضى حوا - جه *qed'a h'aouaijhou.* || (rayer), سطّر *set't'er.*

Réglisse. Bois de réglisse, عرق السوس *ârq essous.* Jus de réglisse, رب السوس *robb essous.*

Règne, دولة *daoula*, — حكم *h'oukm.*

Régner. Il règne, *iah'kem;* il a régné, حكم *h'akem,* — تولى *touella.*

Regorgement, بيفض *feid'.*

Regorger (abonder), كثّر *kether.*

Regret, غيظ *r'eid'*, — ندامة *nedama,* بالندامة *h'asra.* A regret, بالغيظ *belr'eid',* — يا حسرة *ia h'asru.*

Regrettable (c'est), خسارة *kheçara.*

Regretter. Je regrette, يغrieveني الحال *ir'id'ni elh'al,* — ننتم *nendem,* نتنافس *netassesf.*

Régulariser, رتب - ظهر *retteb,* ned'd'em.

Régularité, ترتيب حسن *h'osn tertib.*

Régulier, مرتب *mretteb*, — منظم *mned'd'em*.
 || (verbe), سالم *salem*.

Régulièrement, حسب القانون *h'asb elqanoun*.

Réhabilitation, غفران *r'ofran*, — عفو *âfou*.

Réhabiliter, غفر *r'ser*, — عفا *âfa*, aor. يعفو *iâfou* (av. على *âla*).

Rehaussement, ارتفاع *ertifaâ*.

Rehausser, رفع *rsâ*.

Réimpression, طبعة ثانية *tabâ thania*.

Réimprimer, طبع مرة ثانية *tbâ marra thania*.

Rein (rognon), كلواة *keloua*, pl. *kelaoui*.
 || Les reins (lombes), مسلام *meslan*.

Reine, سلطانة *soltana*, — ملكة *maleku*.

Réintégration (à un emploi), رجوع الى الوظيف *rejouâ le loud'if*. || (au domicile conjugal), رجوع الى دار رجلها *rejouâ ldar rajelha*.

Réintégrer (quelqu'un), ردّه لوظيفته *reddhou loud'ishou*. Elle a réintégré le domicile conjugal, رجعت الى دار رجلها *rajât ldar rajelha*. On l'a réintégrée au domicile conjugal, ردّوها الى دار رجلها *reddouha ldar rajelha*.

Réitérer, عاود — كرر *âaoud*, — *kerrer*.

Rejaillir, — زَرْفَ *nbâ*, *zerrég*.

Rejet, *redd.*

Rejeter, — طِيشَ *rma*, aor. *iermi*. يرمي *t'eyyech*, — *redd.*

Rejeton, — عَفَبَ *ferâ*, pl. بُرُوعَ *ferouâ*, — اعْفَابَ *âqb*, pl. *aâqab*.

Rejoindre. Je rejoins, *nelh'aq*; j'ai rejoint, *lah'aqt*; il a rejoint, لَحْفَ *lah'ag*.

Rejoindre (se). Ils se sont rejoints, اجْتَمَعُوا *ejtemâou*, — لَحْفُوا بَعْضًا-مَرْ بَعْضَ *lah'aqou bâd'houm bâd'*.

Réjouir, — سَرْحَ *farrah'*, — سَرْرَ *serr*.

Réjouir (se). Je me réjouis, *nefrah'*; je me suis réjoui, *frah't*; il s'est réjoui, فَرَحَ *frah'*.

Réjouissance, — افْرَاحَ *farah'*, pl. *afrah'*. فَرَحَ *serour*, — مَسْرُورَةً *mserra*, — اشْرَاحَ *encherah'*.

Réjouissant, — يَعْرِحَ *sarr*, — سَارَ *ifarrah'*.

Relache, — بَطَالَةً *bet'ala*, — رَاحَةً *rah'a*.

Relaché, — مَطْلُوفٌ *matlouq*, f. ةَ *a*, pl. يَنْ *in*.

Relacher (mettre en liberté). Il a relâché, طَلْفَ *tlaq*, — سَرْحَ *serrah'*.

Relais, *وابن يبدلوا الخييل في السفر ouein ibeddelou lkheil fi essefer.*

Relater, *ذكر d'ker, روى roua.*

Relatif, *مُخْتَصٌ mokhtess, متعلّف – mou-taâlleg (av. بـ bi).*

Relation, *علاقة nesba, نسبة álaqa.*

Relations, *مخالطة kholt'a, خلطتاً – mukhalet'u.*

ما عندي **Relations**, *Je n'ai pas de relations avec lui, ma ándi kholt'a máh.*

Relativement, *بالنسبة bennesba. Relativement à..., في ما يخص jima ikhoss, في شأن – fi chan.*

Relayer, *بدل الخييل beddel elkheil.*

Relégation (exil), *نبيلان nefian.*

Reléguer, *بعد – ينبعى nfa, aor. ينبع ienfi, bââil.*

Relevé, *تجويد – تقييد teqiid, ترميم tezimim.*

Relever. Je relève, *nerfed*; j'ai relevé, *refett*; il a relevé, *refed* ou رفع *refâa*. || (un partisan), ارتاح *ertah'*, بـ *bra*, aor. يبرأ *iebra*.

Relever (se), *ناض nad', aor. ينوض inoud'.*

Relié (livre), *مسقّر mseffer, f. ة a, pl. in.*

Relier (des livres). Je relie, *nseffet*; j'ai relié, *seffert*; il a relié, سُقْر *seffer*.

Relieur, سُقَّار *seffar*, pl. *in*.

Religieusement, بِتَدِيُّن *bitedeygoun*.

Religieux (un), مُرَابِط *mrabet'*, f. ةَرَاهِبَة *'raheb*, pl. رَاهِبَان *rouhban*.

Religion, دِيَن *din*, pl. اِدِيَان *edian*.

Reliquat, بِغَيِّة *beqiya*.

Relire, عَاوَدَ فَرَا *iāaoud qra*, aor. يَعَاوَدْ يَفْرَا *iāaoud iqra*.

Reliure, سُفَّار *sfer*, pl. اسْفَار *esfar*.

Reluire. Il reluit, يَبْرُف *iebraq*; il a relui, بَرْف *braq* ou لَمَعَ *lmaā*.

Remaniement, تَبْدِيل *tebdil*.

Remanier, بَدْلٌ تَرْتِيب *beddel tertib*.

Remarier, زَوْجٌ مَرَّةٌ ثَانِيَةً *zououej marra thania*. || Se remarier, *tzououej marra thania*.

Remarquable, شَاهِير *chahir*, — مشهور — *machhour*.

Remarque (observation), تَنْبِيَه *tenbih*.

Remarquer, شَاهِد *chahed*, — عَالِم *âaïn*, — لاحظ *lah'ad'*, — مَيْزَن *meyyez*, — تَوَلَّ *touellah*,

رَدْ بَالْهُ — *redd balhou.* Je ne vous ai pas remarqué, ما تولّت شى لك *ma touellaht ch lik.*

Remblai, تِرَابُ الْجَعِيرِ *trab elh'afir.*

Remblayer, رَدْمُ *rdem.*

Remboursement, دَفْعَةٌ — اِدَاءٌ *defâ, — ada.*

Rembourser, دَفْعَةٌ اِذْى — *dfâ, — edda, aor. يوْدِي ioueddi.*

Remède, دَوَاءٌ دَوَيْةٌ *doua, pl. adouïa ou douaouat.* || (lavement), حَفْنَةٌ *h'ognna, vulg' :* طَرْبَةٌ *tromba.*

Remédier à, اِصْلَحْ *as'lah'* (réparer).

يَكْثُرُ خَيْرٍ *iketter kheirek* ou يَسْلِمُكَ *icellemek.* Il m'a remercié, شَكْرٌ خَيْرِي *cheker kheiri* ou استكثُرْ خَيْرِي *estekter bekheiri.*

Remerciements, شَكْرَانِ الْخَيْرِ *chekran elkheir.*

Remettre (livrer). Je remets, *nsellem*; j'ai remis, *sellemt*; il a remis, سَلَمٌ *sellem.* || (à la main), مَكَنْ بِيَدٍ *mekken bi ied.* || (différer). Il a remis, وَخْرٌ *ouakhkher.* || Se remettre (revenir à soi), فَافٌ *faq,* aor. يَغْيِفُ *ifiq.* Remettez-vous ! رِيْجَهٌ *reyyeh', — ارْتَعْ ertah'.*

Remettre à... (s'en), توكيل على... touekkel âla.

Réminiscence, *تَذَكِّرٌ* *teskir.*

Remise, *تسلیم teslim*. || (de peine), *مسامحة msameh'a*. On lui a fait la remise de sa peine, *سامحة كانوا لهم في عقوبة sameh'ou lho fi agoubethou*.

Rémission, *mar'sera*, — غفران *r'ofran*.

Remonter, طَلَّع *t'laâ*, — كَبْرَى *rkeb*. || (une montre), طَلَّع *t'allâ*, — دُوَّرَى *dououer*.

Remontrance, عتاب *atab*, — ملام *melam*.

Remords, ندامة nedama.

Remorquer, $\ddot{\text{z}}$ -*jerr*, aor. $\ddot{\text{z}}\text{-}\ddot{\text{z}}$ -*ijorr*.

Remous (ressac), تموج *temouïj.*

Rempart, سور sour, pl. اسوار souar.

Remplaçant, **وكيل** *oukil*, — **نايب** *naib*, —
خليفة *khelifa*, — **مقام** *qaïm megam*.

Replacement, - عوض *âoud'*, تبدیل *tebdil*.
 En remplacement de, بِي عوض *fi âoud'*, -
 ددلاً من *badalen men*.

Remplacer (compenser). Je remplace, *nakħlef*; j'ai remplacé, *kheleft*; il a remplacé, **خلف** *khelef*. || (changer), **بدل** *beddel*. || (être à la

place de quelqu'un), نَاب nab, aor. يَنْوَب *inoub* (av. عن *ân*).

Rempli, مُلِيَان *melian* ou معَمَّر *mâammer*, f. يَنْ *in*, pl.

Remplir. Je remplis, *nemla* ou *nâammer*; j'ai rempli, *mlit* ou *âmmert*; il a rempli, مَلَّ *mlâ* ou عَمَّر *âmmer*.

Remplissage, حَشْو *h'achou*.

Remporter, اَدَى *edda*, aor. يَدِي *ieddi*. || (une victoire), غَلْبٌ *r'eleb*. || (des prix), رَبْع كُتُب *rebah' ketoub*.

Remuant (brouillon), خَلَاطٌ *khellat'*, pl. يَنْ *in*.

Remuement, حَرْكَة *h'araka*, — تحریک *tah'rik*.

Remuer. Je remue, *nah'arrek* ou *nzâzâ*; j'ai remué, *h'arrekt* ou *zâzât*; il a remué, تحرک *tzâzâ*. Il s'est remué, *h'arrek* ou زَعْزَع *zâzâ*. Il s'est remué, تزعر *tzâzâ*.

Rémunérateur, كَافِي *kafi*, f. يَنْ *in*, pl.

Rémunération, مَكَافِيَة *mekafia*, pl. ات *at*.

Rémunérer, كَافِي *kafa*, aor. يَكَافِي *ikafi*, — جَازِي *jaza*, aor. يَجْزِي *ijazi*.

Renaitre, ولد *ouled*, — نَبْت *nebet*.

Renard, شَعْلَب *tâleb*, pl. شَعَالِب *tâaleb*.

Renchéri. Il fait le renchéri (il se fait prier),
يَتَعَذَّز *itaâzzez*.

Renchérir (être cher), غَلَى *r'la*, aor. يَغْلُب *ier'la*.
|| (rendre cher), غَلَّى *r'ella*; aor. يَغْلِب *ir'elli*.

Renchérissement (cherté), غَلَاء *r'ela*.

Rencontre, مَلَاقَة *mlaqat*, — مَصَادِقَة *mecadefu*.

Rencontrer. Je rencontre, *nlaqi*; j'ai rencontré,
laqit; il a rencontré, لافى *laga* ou صادف *cadef*.

Rencontrer (se). Ils se sont rencontrés, تلَافَوا *tlaqaou*. Nous nous sommes rencontrés, تلَافَينَا *tlaqina*. Nous nous rentrons demain, s'il plaît à Dieu, إِنْ شَاءَ اللَّهُ *netlaqaou r'odoua in cha allah*.

Rendement (produit), غَلَة *r'alla*.

Rendez-vous, مِيعَاد *müaad*, — اِتِّعَاد *ettiâad*.

Rendormir, قَدَّ *reqqed*. || (se), رَفَدَ *reqed*.

Rendre. Je rends, *nrodd*; j'ai rendu, *reddit*; il a rendu, ڏ *redd*. || (vomir). J'ai rendu, *tegaygit*; il a rendu, تَفَيَّ *teqayya*; il rend, يَتَفَيَّ *ietqayya*. || Rendre service, être utile, نَفْع *nefaâ*. Peux-tu me rendre service ? تَفَدِّرْ شَى *teqder ch tensâni*. || (grâce à Dieu), تَذَفَّعْنِي *teqder ch tafâni*.

Rendre (se) حمد ربّي *h'amed rebbi*. Je vous rends grâce, ô mon Dieu ! لك الحمد يا ربّي *lak elh'amd ia rebbi*. || (l'âme), طلعت روحه *t'alât roh'o*.

Rendre (se) توجّة *touejjah*, — مشى *meha*, مشى الى *rah'*. Il s'est rendu à Alger, راح — اطاع الجزاير *meha leljezair*. || (se soumettre), يطيع *t'aâ*, aor. *it'iâ*.

Rendu, مرسود *merdoud*. || (extenué), اعيان *âyyan*, — تعبان *tâbun*, f. ة *a*, pl. *in*.

Rêne, سراغ *serââ*, pl. ات *at*.

Renégat (apostat), مرتد *merteddl*, — رجل سلم *rajel sellem* متّبني *si dinhou*, في دينه *mtorni*.

Renfermer, غلف *r'eleg*, — حبس *h'abes*. || (contenir), تضمن *ted'ammen*.

Renfermer (se), غلف على روحه *r'eleg âlu roh'o*.

Renforcement, تقوية *teqouiya*.

Renforcer, يقوّي *iqououî*, فوّي *qououâ*, aor.

Renfort, اعازز *iâana*.

Renfrogné, مزبّش *mâbbes*, — عبّس *mzebbach*.

Renfrogner (se), تعّبس *tâbbes*, — عبّس *tâbbes*.

Rengainer, رد السيف للجوا *remed*, — غمد *h'med*. || (remettre le sabre au fourreau).

Rengorger (se), s'enorgueillir, تكّبّر *tekebber*.

Reniement, نكران *nekran*, — إنكار *enkar*.

Renier, نكر *nker*. || (abjurer). Il a renié sa religion, في دينه سلّم *sellem fi dinhou*, — ارتد عن دينه ارتد *ertedd an dinhou*.

Renommé, مشهور *mechhour*.

Renommée, شيعة *chiâa*, — ذكر *d'ekr*.

Renoncement, renonciation, تسليم *teslim*, — رفض — ترك *rifd'* — ترك *tark*.

Renoncer, سلّم في ترك *trak*, — رفض *rifd'*. || (au départ), بطل المشي *bet'tel elmechi*.

Renoncule, شفافيف النعمان *cheqaïq ennâman*.

Renoué, مغفوود *mâqoud*, — مربوط *merbout'*.

Renouer, عقد *âqed*, — ربط *rabet'*.

Renouvelé, مجدد *mejedded*.

Renouveler. Je renouvelle, *nejedded* ; j'ai renouvelé, *jeddedt* ; il a renouvelé, جدد *chedded*. || (sc). Il s'est renouvelé, تجدد *tejedded*.

Renouvellement, تجدید *tejdid*.

Renseignement, خبر *kheber*.

Renseigner. Il a renseigné, أخبر *ekhber*. || (sc).

Il s'est renseigné, استخبر *estakliber*.

Rente, مدخول *medkhoub*. || عناء *âna*.

Rentier, مولى رزف *moula rezq*, pl. موالين *moualin rezq*. رزف

Rentrée, دخول *dekhoul*, — رجوع *rejouï*.

Rentrer, دخل *dekhel*, — رجع *rejâ*.

Renverse (à la), بالمشلوب *belmeqloub*, — على ظهره *âla d'ahrhou*, — على فمها *âla qefah*.

Renversement, انقلاب *enqilab*.

Renverser. Je renverse, *nqelleb*; j'ai renversé, *qellebt*; il a renversé, *qelleb*. || Il s'est renversé, تقلب *teqelleb* ou انقلب *enqebeb*.

Renvoi (ajournement), اعاده *iâada*, تاجيل *tajil*.

Renvoyé (chassé). مطرد *mt'arred*, f. ة a, pl. ين *in*.

Renvoyer (chasser). Il a renvoyé, طرد *t'arred*. || (ajourner), ستحت *sah'h'at*, — آخر *akhhher*.

Repaire, مأوى *maoua*, — غار *r'ar*.

Repaître (se), se rassasier, شبع *chebâ*.

Répandre, سفك *sefek*, — سیع *seyyah'*.

Répandre (se), ساح *sah'*, aor. يسیع *icih'*. || (une nouvelle), شاع الخبر *chaâ elkheber*, aor. يشیع *ichii'*.

Reparaître, بان *ban*, — ظهر *d'ehar*.

Réparation, ترقیع terqiā, — إصلاح is'lah'.

Réparer. Je répare, *nraqqā*; j'ai réparé, *raqqāt*;
il a réparé, قفع *raqqā*, — اصلاح *as'lah'*.

Repartie (réplique), جواب *jouab*.

Répartir (partager), فسم *qsem*, — برف *freq*.

Répartition, فسم *qesma*.

Repas, مأكلة *makla*, — فوت *qout*.

Repasser (aiguiser). Je repasse, *nerh'i*; j'ai repassé, *reh'it*; il a repassé, رحى *reh'a*. || (du linge). Elle a repassé, حددت *h'addedet*.

Repasseur (aiguiseur), رحاي *reh'hai*, pl. ين *in*.

Repasseuse, حداده *h'addada*, pl. ات *at*.

Repentir, ندامه *nedama*.

Repentir (se). Il s'est repenti, تاب *tab*, — ندم *nedem*. Vous vous repenterez de votre conduite, راك تندم على فعلك *rak tendem ala faâlek*. || Se repentant, نادر *nadem*.

Répercuter (le son), قربع *garbâ*.

Repère, إشارة *ichara*, pl. ات *at*.

Répété, معاود *mâaoud*, — مكرر *mkerrer*.

Répéter. Je répète, *nâoued*; j'ai répété, *âouett*;
il a répété, عاود *âoued*, — كرر *kerrer*.

Répétition, معاودة *mâouda*, — اعادة *iâada*, تكرار — *tekrar*.

Répit, مهملة *mouhla*.

Replacer (un fonctionnaire), وظيفته *reddho*, الى زدة *loud'isho*.

Replet, سمين *smin*, f. شما *š a*, pl. سمان *sman*.

Repli (pli), طبقة *t'egya*, — ثنيّة *tenia*. || (sinuosité), تعويج *tâouij*, — لوية *louïa*.

Replier. — Voir PLIER. || Se replier, يتلوى *itlaoua*, telaoua, aor.

Réplique, جواب *jouab*.

Répliquer (répondre). Je réplique, *nejaoueb*; j'ai répliqué, *jaouebt*; il a répliqué, جاوب *jaoueb*.

Répondant (caution), ضامن *d'amen*, pl. ضممان *d'emman*.

Répondre (garantir), ضمن *d'men*. || (faire une réponse). Je réponds, *nejaoueb*; j'ai répondu, *jaouebt*; il a répondu, جاوب *jaoueb*.

Réponse, جواب *jouab*, pl. ات *at* et ejouiba.

Repos, راحه *rah'a*, — سكون *sekoun*.

Reposer (se). Je me repose, *nreyyah'* ou *nertah'*;

je me suis reposé, *reyyah'* ou *ertah'*; il s'est reposé, رِيَّح reyyah' ou ارْتَاح ertah'.

Repoussant (odieux), كُرِيدَه kerih.

Repousser, دُفَعَ dfâ, — ڏ redd. || (plante), نَبَتٌ nbet.

Répréhensible, يَسْتَحْقُّ الْمُلَام iesteh'aqq elmelam.

Reprendre, رَجَعَ rejâ, — ڏ redd. Reprenez votre travail, ارجع لخدمتك erjâ lkhedmetek. Reprenez votre femme, ارجع لمراتك eddi martek. || (se reprendre), رَجَعَ فِي كلامه rejâ fi klamho.

Représailles (user de), خَلْفَ ثَارَة khelef tharho.

Représentant, وَكِيلَ oukil, pl. وَكَلَاءَ ouekla.

Représenter (tenir lieu), فَاعِلَّ مَفَامَ qam meqam, — عن يَنْوُبَ nab, aor. يَنْوُبَ عن ân. || (exhiber), يَوْرِي وَرَى ouerra, aor. iouarri.

Répression, فَصَاصَ zejr, — زَجَرَ qeqas.

Réprimande, تُوبِيَخَ toubikh.

Réprimander, وَبَيْخَ ouebbakh.

Réprimer, حَكْمَه menâ, — منع h'akem.

Reproche, لَوْمَه loum, — مَلَامَ melam. Vous m'adresserez tous les reproches qu'il vous plaira, تَلَوْمَه عَلَيْهِ كَمَا ظَهَرَ لَكَ tloum âliya kima d'aher lek.

Reprocher (adresser des reproches). Je reproche, *nloum*; j'ai reproché, *loumt*; il a reproché, *lam* (av. على *ála*).

Reproduction (des êtres), توليد *toulid*.

Reproduire (se), s'engendrer, تولّد *touelled*. || (événement), وقع مرة ثانية *ouqaâ marra thania*.

Réprouvé, مكرورة *mekrouh*.

République, جمّهوُرٌ *jemhour*. Le gouvernement de la République, الدُّولَةُ الْجَمْهُورِيَّةُ *eddoula ljemhouriya*.

Répudiation, طلاق *telaq*.

Répudiée, مطلقة *mtalleqa*.

Répudier (sa femme). Je répudie, *netalleq*; j'ai répudié, *talleqt*; il a répudié, طلف *talleq*.

Répugnance, répulsion, كراهة *keraha*. Je l'ai fait avec répugnance, عملته من قوّف قلبي *ámeltho men faouq qalbi*.

Répugner, كردة *krah*.

Réputation, شّهرة *chîâa*, — شّهارة *chohra*, — عرض *árd'*. Ayez honte pour votre réputation! استخ على عرضك *esteh'i ûla árd'ek*. Il m'a déchiré ma réputation, فطّع لي عرضي *qattaâ li árd'i*.

Réputé (censé), محسوب *mah'soub*, f. *ša*, pl. *in*.

Requérir, طلب *tlob*. Requérant, طالب *taleb*.
 || (le témoignage), اشواه *achhed*.

Requête, طلبة *tulba*, — مطلب *matlob*.

Requis, واجب *ouajeb*.

Réquisition (bêtes de), حلاس *h'elas*.

Réseau, شبكة *chebka*.

Réséda (plante), درون *droun*.

Réserve (chose réservée), ذخيرة *d'ekhira*.

Réserver. Je réserve, *nakhzen*; j'ai réservé, *kha-zent*; il a réservé, خزن *khazen*.

Réervoir, صهاريج *caharij*, pl. *ceharej*.
 || (public), سباتة *sebbala*, pl. *sebabel*.

Résidant (demeurant), فاطن *qaten*, — ساكن *saken*.

Résidence, مسكن *mesken*, pl. مساكن *msaken*,
 — سكنى *soukna*. || (ambassade), دار الوزارة *dar elouzara*, دار الوزير *elouzir*.

Résident (le), الوزير *elouzir* (le ministre).

Résider. Je réside, *neskoun*; j'ai résidé, *skent*;
 il a résidé, سكن *sken*.

Résidu, تقبل *tefel*.

Résignation, صبر *cebr*, — تسلیم *teslim*,
 رضاء *red'a*.

Résigner (se). Il s'est résigné, صبر *ceber*; il se résigne, يصبر *iesbor*.

Résiliation, إفالة *iqala*.

Résilier. Je résilie, *nefsakh* ou *nebattel*; j'ai résilié, *fsakht* ou *battelt*; il a résilié, بسخ *fsakh* ou بطل *battel*.

Résine, رجينة *rejina*, — صمع *cemar'*.

Résipiscence, توبة *touba*.

Résistance, مخالفة *mekhalfa*.

Résister. Je résiste, *nekhalef*; j'ai résisté, *kha-left*; il a résisté, خالب *khalef*.

Résolument, عزماً — بالعزم *belâzm*, — *âzmen*.

Résolution (détermination), عزم *âzm*.

Résonner. Il résonne, يشرنن *ichernen*; il a résonné, شرنن *chernen*.

Résoudre (une difficulté), حل مشكلة *h'all mouchkila*. || (annuler un acte), بطل *bet'tel*.

Respect, حرمة *h'orma*, — توفيير *touqir*. || Sauf votre respect, حاشاك *h'achak*.

Respectable, محترم *mouh'tarem*, — *moukarrem*.

Respecter, وفتر *ouaqquer*, — كرم *karrem*.

Respectif, خاص *khass*, — خصوصي *khocouci*.

Respectueux (réservé), حاشر *h'achem*.

Respiration, نفس *nafs*, — تنفس *tenfis*.

Respirer. Je respire, *netneffes*; j'ai respiré, *tneffest*; il a respiré, *tneffes*.

Resplendir, لمع *lmâ*.

Resplendissant, لامع *lamâ*.

Responsabilité, ضمان *d'eman*.

Responsable, ضامن *d'amen*, pl. ضمّان *d'omman*.

Ressemblance, شبهة *choubha*, — تشبيه *techbih*, — مشابهة *mechabha*.

Ressemblant, مشابه *mchabah*.

Ressembler. Je ressemble, *nechebbah*; j'ai ressemblé, *chebbah*; il a ressemblé, *shibeh chebbah*. Il ressemble à son père, يشبة لباه *ichebbah libah*.

Ressemeler, ملخ *mellakh*.

Ressentiment, غيظ *r'eid'*.

Ressentir, حس *h'ass*. Avez-vous ressenti le tremblement de terre ? حتىت شى بالزلزلة ? *h'assit chi bezzelzela*.

Resserrer. Je resserre, *nezbot*; j'ai resserré, *zbett*; il a resserré, *zbet* ou ضيف *d'ayyeq*.

Resserrer (se). Il se resserre, يضيق *id'iq*; il s'est resserré, ضاف *d'aq*.

Ressort (en métal), زبراك *zenbrak*. || (circonscription), فسم *qesm*. || En dernier ressort, من غير اعادة *men r'eir idada*.

Ressortir, خرج زاد *zad kherej*. || Faire ressortir, بیسن *beygen*.

Ressource, طریفة *triqa*, — نعفة *nafaqa*. Sans ressources, بلا نعفة *bla nafaqa*.

Ressusciter, تکایا *teh'aia*

Restant (de reste), باقي *baqi*.

Restaurant. — Voir AUBERGE, HÔTEL.

Restaurateur (aubergiste), تبرناجي *tebernaji*.

Reste, بقیة *beqiya*. || Du reste, ورز *ouzid*.

Rester. Je reste, *nebqa* ou *neqôd*; je suis resté, بعد *beqa* ou *qâtt*; il est resté, بقى *beqa* ou *qâd*. Que vous reste-t-il? واش بقى لك *ouach bqa lek*. || (être de reste), بفضل *sd'el*. || (en arrière), تخلف *tekhallef*.

Restituer. Je restitue, *nrodd*; j'ai restitué, redit; il a restitué, ردد *redd*.

Restitution, ردان *reddan*. —

Restreindre, ~~—~~ *hacer*, — ~~—~~ *qasser*.

Restraint, رِسْتَرِنْتُ mah'gour.

Restriction, شرط *chert'*, pl. شروط *cherout'*.

Résultant, حاصل *h'acel*, – ناتئ *natej*.

Résultat, حاصل *h'acel*, — نتیجہ *netija*.

Résulter, حصل *h'acel*, — نتیجہ *netej*.

Résumé, — مختصر *mokhtacer*, — اختصار *ikhtiṣar*.

|| En résumé, *الحاصل* - *elh'acel*, - *بلا ختة صار* - *belikhtigar*.

Résumer, مختصر ekhtecer, — افتهىز eqtecer.

Résurrection, *قيمة* *qama*, — *احياء* *ih'ia*.

Le jour de la Résurrection, يوم الفيامة iaoum elqama.

Rétablir (guérir), شَفَى *chafa*, aor. يَشْفِى *iechfi*.

Rétablissement (guérison), شفاء *chefa*.

Retardataire, *bati*, - باطی *mouakhher*. مُؤخّر

Retarder. Je retarde, *nabta*; j'ai retardé, *btit*; il a retardé, **بـطـا** *bta*, — **أـخـرـا** *akhkher*. || Sa montre retarde, **سـاعـةـهـ تـغـيـلـةـهـ** *sâatho theqila*.

Retenir, شدّ *chedd*. J'ai retenu, *cheddit*.
 || (par cœur), حفظ *h'afed'*. || (se retenir), حكم *h'akem* روحه *rouh'ho*.

Rétention (d'urine), حصر البول *h'asr elboul*.
 Qui a une rétention, مقصور البول *mah'sour elboul*.

Retentir, دنّ *renn*, — طنطّن *t'ent'en*.

Retentissant, صادي *daoui*, — صادي *cadi*.

Retentissement, دوى *doua*, — رنى *renin*.

Retenu, مشدود *mechdoud*. || (sage), رزبن *rezin*.

Retenue (discrétion), رزانة *rezana*. || Il est en retenue, محبوس *mah'bous*.

Rétif, حتران *h'arran*, — جمّوح *jemouh'*.

Retiré (lieu), خالي *khali*, — بعید *bâid*.

Retirer (reprendre). Je retire, *nsoukk*; j'ai retiré, *fekkit*; il a retiré, *فـك* *sekk*. Retirez votre main! أجهـذ يـدك *ejbed ieddeh*. || (faire sortir), خـرج *kharrej*.

Retors (fil), مـغـتـول *mefstoul*. || (rusé), حرامي *h'arami*, — حـيلـي *h'ilî*.

Retouche, تصـحـيـح *tash'ih'*, — اـصـلـاح *islah'*.

Retoucher, صـحـيـح *çah'h'ah'*, — اـصـلـح *aslah'*.

Retour, رجوع *rejouâ*. || (compensation), تعويض *tâouid'*.

Retourné (renversé), مفلوب *meqloub*.

Retourner (mettre dans un autre sens), فلّب *gleb*. || (examiner). Je retourne, *nqalleb*; j'ai retourné, *qallebt*; il a retourné, فلّب *qalleb*.

Retourner (se). Il s'est retourné, تلّقت *tleffet*, — دار *dar*, aor. يدور *idour*.

Retourner (s'en). Je m'en retourne, نرجع *nerjaâ*.

Retracer, وصّب *ouessef*.

Rétractation, رجوع في الكلام *rejouâ felklam*.

Rétracter, رجع في كلام *rjâ fi' klamhou*.

Retraite (isolement), خلوة *khaloua*. Il est à la retraite, دخل تحت العريش *dekhel tah't elârich*. || (pension), راتب *rateb*. || (d'une armée), رجوع *rejouâ*.

Retraité, دا خل تحت العريش *dakhel tah't elârich*. || (qui jouit d'une pension), صاحب راتب *s'ah'ab rateb*.

Retranchement, حذف *qatâ*, — فطبع *h'ad'f*.

|| (fortification), مترايس *metras*, pl. *mtaris*.

Retrancher, حذف *qtâ*, — فطبع *h'ad'ef*. ||

(diminuer), ذَفْقَنْ *naqqes*. || Se retrancher, se fortifier (armée), تَكَصَّنْ *teh'assen*.

Rétréci, ضَيْفٌ *d'iyeq*, f. ةَيْفٍ *a*, pl. يَنْ *in*.

Rétrécir. Je rétrécis, *nd'eyyeg*; j'ai rétréci, *d'eyyegt*; il a rétréci, ضَيْفٌ *d'eyyeg*.

Rétrécir (se). Il s'est rétréci, ضَافَ *d'aq*.

Rétrécissement, تَضْيِيفٌ *ted'iif*.

Retremper, فَوْيٌ *qououa*, aor. يَفْوِي *iqououi*.

Retremper (se), تَفْوِي *tqououa*, aor. يَتَفْوِي *itqououa*.

Rétribuer (récompenser), جَازِى *jazu*, aor.

اعطى أجرة *at'a* (salarier), يُجَازِى *ijazi*. || (salarié), مَجَازِى *ijaz*. يعطي *iāt'i*.

Rétribution (récompense), جَزَاء *jezu*. Jour de la Rétribution, يَوْمُ الدِّين *iaoum eddin*. || (salaire), مَكافِيَةً *ojra*, اجْرَةً *mkaafia*.

Rétrograder, وَلَى إِلَى وَرَاءٍ *ouella cloura*.

Retrousser. Je retrousse, *nechemmer*; j'ai retroussé, *chemmert*; il a retroussé, شَهْمَرْ *chemmer*. Il a retroussé ses effets, شَهْمَرْ عَلَى حَوَالَجْهَ *chemmer âla h'aouaijhou*.

Retrouver. Je retrouve, *neib*; j'ai retrouvé, *coubt*; il a retrouvé, صَابَ *cab*.

Rets (filet), شبکة *chebka*.

Réuni, مجموع *mejmouâ*, — مجتمع *mejtemâ*, pl. ين *in*.

Réunion, جماعة *jemaâ*, — اجتماع *ejtimaâ*.

Réunir. Je réunis, *nejmaâ* ou *nlemm*; j'ai réuni, *jemaât* ou *lemmit*; il a réuni, جمع *jemaâ* ou اجتمعوا *lemm*. || (se). Ils se sont réunis, ejtemâou ou تلّمّوا *tlemmou*; ils se réuniront, يتكلّمّوا *itlemmou*.

Réussi, جاء من *ja mennho*. Ce n'est pas réussi, ما جاء شى من *ma ja ch mennho*.

Réussir, نال مراده *nal mouradho*.

Réussite, نيل المراد *neil elmourad*.

Revanche, ثار *thar*. Il a pris sa revanche, خلف ثارة *khelef tharho*, — خذا ثارة *khed'a tharho*, — بـدا ثارة *sda tharho*. J'ai pris ma revanche, خلبت ثاري *kheleft thari*, — بـديت ثاري *khed'it thari*, — خذيت ثاري *sdit thari*.

Rêve, منام *menam*, pl. ات *at*, حلم *h'alm*, pl. احلام *ah'lam*.

Revêche, واعر *ouaâr*, — معاذد *mâaned*.

Réveil, فطنة *set'na*, -- يفظة *iqd'a*.

Réveillé, *fat'en*, f. *ša*, pl. *in*. بَاطِنٌ

Réveiller. Je réveille, *nenaoued'*; j'ai réveillé,
naoued't; il a réveillé، *نَوْضَ* *naoued'*، — **قطن**
set't'en، — **سيف** *seyyeq*.

Réveiller (se). Il se réveille, يَنْوُض *inoud'*; il s'est réveillé, - نَاضَ *nad'*, - بَطَنَ *ft'en*, - انتبهَ *entebah*, aor. يَنْتَبَهَ *iентебах*, - افِيفَ *ifiq*, aor. يَعِيفَ *ifiq*.

Révélation, كِتْبَةٌ *kecht*. || (divine), وَحْيٌ *ouah'i*, — إِلْهَامٌ *ilham*.

Révéler, كـشـب *kchef*, — اـبـشـى *fcha*, aor.
اوـحـى *ieschi*. || (inspirer), يـوـحـى *ouh'a*,
اـوـحـى *iouh'i*.

Revenant (fantôme, spectre), روحانيٌّة *rouh'a-niya*, — بازرةوغ *bazr'our'*, pl. ات *at*.

Revendeur, *beyyāt* - بَيْعَرِي - *ibīā ou ichri*.

Revendication, طلب *t'eleb*, — مطلب *t'elba*.

Revendiquant, طالب *t'aleb*, — مدعى *mouddaâi*.

Revendiqué (objet), مطلوب *mat'loub*.

Revendiquer, مطلب *t'eleb*, — ادعى *eddā'a*.

Revenir. Je reviens, *narjâ* ou *nouelli*; je suis revenu, *rejât* ou *ouellit*; il est revenu, **عجا**, *rejâ*

وَلَى ouella. || (à soi), ابْنَافٌ *faq*, aor. يُعِيِّفُ *isfq*.

Revenu (rente), مدخلٌ *medkhoul*, — رِبَاحٌ *rebah'*.

Rêver. Je rêve, *nah'lem*; j'ai rêvé, *h'alemt*; il a rêvé, حلم *h'alem*. Il rêve toute la nuit, يَبَاتُ *ibat iah'lem*.

Réverbère, فنار *fnar*, pl. ات *at*.

Reverdir, اخْضَرٌ *ekhd'err*.

Révérence (vénération), حُرْمَةٌ *h'orma*, — احترام — *ih'tiram*. || (salut), مبَايِعَةٌ *mebai'a*.

Révérend, مُكَرِّمٌ *moukarrem*, — مُحْتَرِمٌ *mouh'tarem*.

Révérer, احترم *akrem*, — احترم *ah'terem*.

Rêverie, تَخْمِيمٌ *takhmim*, — فِكْرَةٌ *sefka*.

Revers (de la main), ظَاهَرٌ *d'ahar*. || (malheur), بَلْيَةٌ *belya*, pl. بَلَائِيَّا *belaïa*.

Revêtir, لَبَسٌ *lebbes*, — كَسْيٌ *ksa*, aor. يَكْسِي *iksi*. || (se revêtir), لَبِسٌ *lbes*.

Revêtu, لَابْسٌ *labes*, — مَكْسِيٌّ *meksi*, f. مَكْسِيٌّ *meksi*, f. ةَيْنٌ *aa*, pl. يَنْ *in*.

Rêveur, يَظْلِلُ *id'all* يَحْلِمُ *iah'lem*.

Revirement (de fortune), تَفَلَّبٌ لِأَحْوَالٍ *tagalloub elah'oual*.

Reviser, ^{صحيح} *caħħ'ah'*.

Revision, ^{تصحيح} *tas'h'ih'*.

Revivre, ^{رجوع الى الحياة} *rjā leħ'aħħat*. || (faire),
^{احي} *ah'ia*, aor. ^{يحيى} *iħxiy*.

Révocation (destitution), ^{عزلة} *āzla*, — ^{عزل} *āzl*,
|| (annulation), ^{إبطال} *ibtal*.

Revoir, ^{شاف} *chaf*, aor. ^{يشوف} *ichouf*, — ^{رأى} *nd'ar*, — ^{رأى} *raa*.

Révolte, ^{نفاق} *nefaq*, — ^{فيامنة} *qiama*, — ^{آفيان} *ācian*. Ils se sont mis en révolte, *nafeqou*.

Révolté, ^{منافق} *mnafeq*, pl. ^{ين} *in*.

Révolter (indigner), ^{غشّش} *r'achchech*.

Révolter (se). Il se révolte, ^{ينافق} *inafeq*; il s'est révolté, ^{نافق} *nafeq*.

Révolu, ^{تامر} *tamm*, — ^{كامل} *kamel*.

Révolution, ^{ثورة} *thaoura*, — ^{فيامنة} *qiama*.

Révolutionnaire, ^{يفيّم} *iqeyyem* ^{فيامنة} *qiama*.

Révoqué (destitué), ^{معزول} *māzoul*, pl. ^{ين} *in*.

Révoquer. Je révoque, *nāsel*; j'ai révoqué, *āzel*; il a révoqué, ^{عزل} *āzel*. || Il a été révoqué, ^{تعزل} *tāzzel*, — ^{انعزل} *enāzel*. || On l'a révoqué, ^{عزلوه} *āzlouh*. || (annuler), ^{بطل} *bet'tel*.

Revue (de soldats), تفلييـب العسكـر *taqlib elâsker.*

Rez-de-chaussée, سـعلانـي *seflani.*

Rhétorique, علم البـيان *âlm elbaïan.*

Rhinocéros, كـركـدان *kerkedan.*

Rhubarbe, رـاوـنـد *raouned.*

Rhumatisme, سـطـرة *sat'ra.*

Rhume (de cerveau), نـزـلـة زـكـام *zekam, — nezla.*
|| (de poitrine), سـعـلة سـعـلـة *saâla.*

Riant, باـسـمـر ضـاحـك *bacem, — d'ah'ek.*

Ricanement, ricaner, ضـحـك *d'ah'ak.*

Richard, riche, غـنـي *r'eni, f. ة a, pl. in, — مـوـالـيـن رـزـف moula rezq, pl. moualin rezq.*

Richesse, رـزـف غـنـى *rezq, pl. arzaq, — اـموـال mal, pl. amoual.*

Ricin, خـرـوع شـجـرـة kherouâ, — جـهـنـمـهـر chejret jahennama.

Ricochet, نـطـة nat't'a, pl. at.

Ride, تـكمـيـش tekmich.

Ridé, مـكـمـمـش mkemmech, f. ة a, pl. in.

Rideau, إـزار إـزـر isar, pl. isour.

Rider, كِمْشَ kemmech.

Rider (se). Il s'est ridé, تكِمْشَ tkemmerh.

Ridicule, مُضَحَّكَةً mad'h'aka, — مسخرة maskhara.

Ridiculiser, تمسخر temaskhar (av. *ala*).

حتى حاجة — h'atta chi, ما كان حاجة h'aju. Cela n'y fait rien, ما عندي ما kan h'aja. Je n'ai rien à faire, ما كان نعمل ma ândi ma nâmel. Ce n'est rien, ما يضرّ ma kan bas, لا bas — la bas, ما يضرّ شى ma id'orr ch. || Des riens (babioles, choses futiles), تفاصيف tfatef.

Rieur, ضَحَّاكَ d'ah'h'ak, f. ةَ a, pl. in.

Rigide, صعيب câib, pl. câab.

Rigidité, صعوبة câouba.

Rigole, سافية saguia, pl. souagui.

Rigoureusement, بشدة bi chedda.

Rigoureux, شديد chedid, — صعب câb.

Rigueur, شدة chedda, — صعوبة câouba. De rigueur, واجب la boudda, — لا بُدَّ ouajeb, — على التدقيق lazem. A la rigueur, على الالتفاف ettedqiq.

Rime, فابية *qafia*, pl. فوابي *qouafi*, - سجع سجع *sejâ*, pl. سجع سجع *sejouâ*.

Rimer, سجع سجع *sejâ*.

Rincer. Je rince, *nechellel* ou *nemesmes*; j'ai rincé, *chellelt* ou *mesmest*; il a rincé, شلّ *chellel* ou مصمص *mesmes*.

Riposter (répondre), جاوب *jaoueb*.

Rire. Je ris, *nad'h'ak*; j'ai ri, *d'ah'akt*; il a ri, يضحك *d'ah'ak*. || (faire). Il fait rire, *id'ah'h'ak*. Qu'est-ce qui vous fait rire ? واش يضحك *ouach id'ah'h'ak fik*. || Il a éclaté de rire, تغلق بالضحك *tefelleq bed-d'ah'k*. || Éclat de rire, ضحكة *d'ah'ka*, pl. ات *at*.

Risée, سخرية *soukhriya*.

Risible, سخرة *maskhara*.

Risque, خطار *khet'ar*. A vos risques et périls, هذا شغلك - شب انت *chouf enta*, شغلك *had'a chor'lek*.

Risquer, خاطر *khat'er* (av. بـ *bi*).

Rite, مذهب *med'hab*, pl. مذاهب *med'ahab*. || المذهب الحنفي *elmed'hab ell'anafi*. || (malékite), المذهب المالكي *elmed'hab elmaleki*.

Rivage, *شاطئٌ chati, - شطٌ chatt, - ساحل sah'el.*

Rival, **خصيم** *khacim*, pl. **خصوماء** *khouçama*.

Rivaliser, — عازد *ta'āzid*, — تغاير *ter'aîr*.

Rivalité, معاندة *mâaneda*, — مغایرة *mour'aïra*.

Rive, شطّ *chatt*, pl. شطوط *chetout*.

River (un clou). Je rive, *n'felles*; j'ai rivé, *fel'est* ;
il a rivé, ~~me~~ *selles*.

Riverain, ساحلي sah'eli, pl. سواحلية soua-h'eliya.

Rivière, واد *ouad*, pl. ويدان *ouidan*.

Rixe, حوشہ haoucha, — آئیہ setna.

Riz, *ژو*, *rouz* (mis pour *ژا*).

Robe, جبّة *jebba*, pl. جبّ *jebeb*. || (de femme arabe), ملحفة *melh'afa*, pl. ملاحف *melah'af*.

Robinet, *bzim*, pl. *bzaim*, — **عين** *âïn*, pl. **عيون** *âïoun*.

Robuste, *فوی* *oui*, f. & a, pl. *in*.

Roc, roche, صخرة çakhra, pl. صخور cekhour.

Rocailleux. ~~رَكْعَةٌ~~ *meh'ajjer.*

Rocher, کاف *kaf*, pl. کیفان *kifan* (pour
کاھف *kahf*, pl. کاھوف *kohouf*).

Rôder. Il rôde, يَنْشَدِّش *inechnech*; il a rôdé, نَشَدَش *nechnech*. || Rôdeur, نَشَدَش *nechnach*.

Rogne (gale), جَرْب *jereb*.

Rogner. Je rogne, *necheffer*; j'ai rogné, *cheffert*; il a rogné, شَفَر فَرْض *cheffer* ou *qred'*.

Rognon, كَلَاوِي *kelaoua*, pl. *kelaoui*.

Rognure, تَشْعِيرَة — فَرَاضَة *techfira*, — *qerad'a*.

Roi, سُلْطَان *malek*, pl. مُلُوك *melouk*, — سُلَاطَن *sultan*, pl. سَلاطِن *slaten*.

Roide, فَانِد *fachel*, — فَانِد *ganed*.

Roideur, فَسَادٌ *qcal'a*.

Roidir (se), فَنَدَ *fechel*, — فَنَدَ *guened*.

Roitelet (oiseau), بوْقَسِيْو *bou sessiou*.

Rôle (registre), ازْمَة *zemam*, pl. زَمَّامَات *zemma*.
|| A tour de rôle, بِالذَّالَّة *beddala*.

Romaine (balance), رِمَانَة *rommana*.

Romains (les), الرُّومَان *errouman*.

Roman, حَكَابَة *qessa*, pl. فَصَّة *qeves*, — حَكَابَة *h'ekaïa*, pl. فَصَّة *at*.

Romance, غَنَاء *r'ena*, pl. اغْنَانِي *ar'ani*.

Romarin, اكْلِيل *aklil*.

Rome, مدِينَة رومَة *medinet rouma*.

Rompre. Il a rompu, **كسّر** *kesser*. Il a rompu le jeûne, **فطّر** *fster*. Il a rompu la tête, صدّع *ceddâ* la tête. || (annuler), **بطل** *bet'tel*, **الراس** *erras*.

Rompre (se). Il s'est rompu, **تكسّر** *tkesser*, — **انكسّر** *enksar*.

Rompu, **مكسّر** *mkesser*, f. ةـ *aa*, pl. *in*.

Ronces, **شوك** *chouk*, — **علّايف** *allaïf*.

Rond (adj.), **مدور** *mdaouer*, — **مكوار** *mkaouer*, f. ةـ *aa*, pl. *in*. La Terre est ronde comme une boule, **لارض مكورة كيف الكرة** *lard mkaoura kif elkoura*.

Ronde (subst.), **عصّة** *assa*, pl. **عصس** *âces*. || Faire la ronde, **طاف عصّ** *t'af ass* ou **طوب عتص** *t'af it'ouf*, aor.

Rondement (franchem'), **فبالة** *qbala*, **فبالة فبالة** *qbala qbala*.

Rondeur, **تدوير** *tedouir*.

Rond-point, **بطحة** *both'a*, — **فسحة** *fesh'a*.

Ronflement, **شخّير** *chechkir*.

Ronfler. Il ronfle, *iechkhor*; il a rouillé, شـخـر *chechhar*. || Ronfleur, شـخـار *chechkhhar*.

Ronger. Je ronge, *nr'azz*; j'ai rongé, *r'azzit*; il a rongé, يأكل *r'azz* ou لا *kla*, aor. يأكل *iakoul*. Il ronge le fer, يأكل الحديد *iakoul elh'adid*.

Rongeur, غنّاز *r'azzaz..*

Rosace, وردة *ouarda.*

Rosaire, سبحة *sebh'a*, — تسبحة *tesbih'.*

Rose, وردة *ouard*. Une rose, وردة *ouarda*, pl. ات *at*.
Une petite rose, وريدة *ourida*. || (couleur),
وردي *ouardi*.

Roseau, فصب *qeeb*. Un roseau, فصبة *qasba*,
pl. ات *at*.

Rosée, ندى *neda.*

Rosier, شجر الورد *chejer elouard.*

Rosse (mauvais cheval), كيدار *kidar*, pl.
kiader, — جادور *jadour*, pl. جادور *jouader*.

Rosser, خبط *khebet'.*

Rossignol, بلبل *belbel*, pl. blabel.

Rot (vent), تفريعة *tegueria*, pl. ات *at*.

Rotation, دوران *douran.*

Roter. Je rote, *netguerrâ*; j'ai roté, *teguerrât*; il
a roté, تفرع *teguerrâ*.

Rôti, مشوي *mechoui*, f. ة *a*, pl. ين *in.*

Rôtir. Je rôtis, *nechoui*; j'ai rôti, *chouit*; il a
rôti, شوى *choua.*

Rôtisseur (aubergiste maure), كبابجي *kebabji*,
pl. ة *a.*

Rôtissoire, مشواة *mechoua*.

Rotondité, استدارة *estidara*.

Rotule, عيّن الركبة *âïn errokba*.

Roturier, ذي النسب *dani ennaceb*.

Roucoulement, تغرييد *tar'rid*.

Roucouler, غرود *r'arred*.

Roue, روضة *roud'a*, — ريشة *richa*, — جراراة *jerrara*, pl. ات *at*.

Roué (astucieux), حرامي *h'ili*, — حرامي *h'uraimi*.

Rouer. Il l'a roué de coups, اهلكه بالضرب *halkho bed'darb*, — اعطاه طريحة *ât'ah trih'a*.

Rouerie, تحرامية *tah'ramit*.

Rouet, ردانة *reddana*.

Rouge, أحمر *ah'mer*, f. حمرواء *h'amra*, pl. حمر *h'oumr*. || (fard) حمایر *h'oummair*.

Rouge-gorge (oiseau), حميير *h'oummair*.

Rougeole, بو حمرتون *bou h'amroun*, — بو زقاغ *bou zouggar'* (du kabyle *azouggar'*, rouge).

Rougeur, حمورة *h'amoura*.

Rougir (être rouge), أحمر *eh'marr*. || (rendre rouge). Je rougis, *nh'ammer*; j'ai rougi, *h'am-mert*; il a rougi, حمر *h'ammer*. || (avoir honte).

يُسْتَكِي Il a rougi, *estkeh'a*; il rougit, *iestkeh'i*. — On peut encore dire : Il a rougi, *أَحْمَرَ وجْهَهُ eh'marr ouejhou* (le rouge lui est monté au visage).

Rouille, رُولِيٰ *cedid.* || **Rouillé**, رُولِيٰ *mecedded.*

Rouiller, رُوِيَّ cedded. || (se). Il se rouille, iet-cedded; il s'est rouillé, رُوِيَّ tecededded.

Roulé, مبروم *mebroum*, — مطوى *met'oui*.

Rouleau (de papier), فرطاس *qort'as.*

Roulée (raclee), طریحہ *t'rih'a*. Il a reçu une roulée, کلا طریحہ *kla t'rih'a*.

Roulement, تدحريج — *tkerkib, tedah'-rij.* || ضرب الطنبور, *d'arb ettenbour.*

Rouler. Je roule, *nekerkeb*; j'ai roulé, *kerkebt*;
il a roulé, كرکب *kerkeb* ou دحرج *dah'rej*. ||
(une étoffe), طوی *t'oua*, aor. يطوي *iet'oui*. ||
(une cigarette), برم *brem*.

Rouler (se), se vautrer, رُغْ تَمَرَّرْ

Roulette (poulie), جرّارة *jerrara*, pl. اتات *atata*.

Rousseur (tache de), نمش nemcha, coll. نمش nemech. || Qui a des taches de rousseur, نمش mnemmech, f. ة a, pl. ين in.

Roussi (brûlé), مکروف *mak'rouq.*

Route, طریف *triq*, pl. طروف *troq* et طرفان *torgan*.

Routine, عادۃ *âada*, pl. عواید *âouaid*.

Roux (personne), ازعر *azâr*, f. زعراع *zâru*, pl. زعرا *zouâr*, — اعطر *aâtar*, f. عطراع *âtra*, pl. عطر *âoutr*. || (cheval), اشفر *achgar*, f. شفراع *chagra*, pl. شفر *chougr*.

Royaume, ممالک *memleka*, pl. ممالک *memalek*.

Royauté, مالک *moulk*.

Ruade, صکة *cakka*, — رکلة *rekla*, pl. ات *at*.

Ruban, حاشیة *h'achia*, pl. ات *at* et حاشیة *h'aouachi*, شریط *chrit'*, pl. شرطان *chourt'an*.

Rubis, یافوت *iaqout*.

Ruche, جبع *jebah'*, — غواسۃ *r'eraca*, pl. غواسۃ *r'eraïs*.

Rude (au toucher), احرش *ah'rech*, f. خشین *h'archa*, pl. حُوش *h'ourch*. || (personnel), خشین *khechin*, f. خشان *khechan*.

Rudesse, حروشة *h'aroucha*, — خشانة *khechanâ*.

Rudiments, أصول *oçoul*.

Rudoyer (mortifier), بودل *behdel*.

Rue, زفاف *zenqa*, pl. زفف *zenaq*, — زفاف *zeqaq*, pl. سذاب *seqqa*. || (plante), ازفة *sed'ab*.

Ruelle (petite rue), زَنِيقَةٌ *zeniqa*, pl. ات *at*.

Ruer (cheval). Il rue, *içokk*; il a rué, صَكْ *çakk*.

|| (mulet). Il rue, *işaâbet*; il a rué, زَعْبَطٌ *zaâbet*. ||

(se). Il s'est rué sur lui, ارْتَهَى عَلَيْهِ *ertema álih*.

Rugir (lion). Il rugit, *iezher*; il a rugi, زَهْرٌ *zeher*.

Rugissement, زَهِيرٌ *zehir*.

Rugosité (aspérité), حَوَاشْتَةٌ *h'eracha*.

Ruine (destruction), خَرَابٌ *kherab*, — هَدْمٌ *hedem*.

|| Maison en ruine, خَرْبَةٌ *kherba*.

Ruiné (à sec d'argent), بَالِسٌ *fales*.

Ruiner (démolir). Il ruine, *ikherreb* ou *ihedd*;

il a ruiné, خَرَبَ *kherreb* ou هَدَّ *hedd*. ||

(dépouiller quelqu'un), بَلَّسٌ *felles*.

Ruiner (se), perdre son bien, فَلَسٌ *fles*.

Ruisseau, سَافِيَةٌ *saguïa*, pl. سَوَافِيَ *souagui*.

Ruisseler (couler). Je ruisselle, *nsil*; j'ai ruisselé,

selt; il a ruisselé, سَالٌ *sal*. Mon corps ruisselle de

sueur, جَسْدِي يَسِيلُ بِالْعَرْفِ *jesdi icil beldâreq*.

Rumeur (publique), فَوْلُ النَّاسِ *qaoul ennas*, —

فَيْلُ وَفَالُ *qil ou qal*. D'après la rumeur

publique, عَلَى فَوْلِ النَّاسِ *âla qaoul ennas* ou

على حساب الفييل والفال *âla h'açab elqil ou elqal*. || (bruit de voix), حَسْ *h'ass*, — دَيَّاتٌ *dïyat*.

Rupture, *kasr*, — كسر تكسير *teksir*, — انقطاع *enqit'aâ*.

Rurale (propriété), ملك ولاحة *melk selah'a*.

Ruse, حيلة *h'ila*, pl. ات *at* et حيل *h'ial*. Il a rusé, il a employé une ruse, احتلال *ah'tal*, aor. يحتال *iah'tal*.

Rusé, حرامي *h'ili*, — حرامي *h'arami*, f. ة *sa*, pl. بين *in*.

Russe, موسكوا *mouskou*. || Russie, بلاد الموسكوا *blad elmouskou*.

Rustique, بدوي *bedoui*.

Rustre, بغل *belhout*, — بغل *br'el*, خشين *kheshin*, — حمار *h'emar*.

Rut, هياجة *hiaja*. En rut, هاديچ *haïej*.

S

Sa, ة *ho*, *hou*. Sa maison (à lui), داره *darhou*, — ها *ha*. Sa maison (à elle), دارها *darha*.

Sabbat, سبت *sebt*. || (vacarme). فیامتہ *qiamma*.

Sable, رمل *remel*.

Sabler (un jardin), رِمْل remmel. || Sablonneux, مرّمل mremmel.

Sablier, مَلِيْةٌ remliya, pl. ات at.

Sabot (de cheval), حَافِرٌ *h'aser*, pl. حَوَافِرٌ *h'aouafer*. || (de bois), فَبَاقَبٌ *qebqab*, pl. قَبَاقَبٌ *qebaqeb*.

Sabre, سَيْفٌ *seyf*, pl. سَيُوفٌ *syouf*, — سَكِينٌ sekkin, pl. سَكَاكِنٌ *sekaken*.

Sac, شَكَارَةٌ *chekara*, pl. شَكَائِرٌ *cheikair*, — شَكَارَةٌ *r'erara*, pl. غَرَائِيرٌ *r'erair*. || (double, en tissu de laine et poil), تَلَالِسٌ *talles*, pl. تَلَالِسٌ *tellis*. || (en peau, pour y mettre les provisions de voyage), مَزَوِّدٌ *mezoued*, pl. مَزَاوِدٌ *mzaoued*. || (petit, en crin, pour masser), كَاسْتَةٌ *kaṣṭa*, pl. ات at. || Cul-de-sac, زَنِيقَةٌ مَغْطُوَعَةٌ *zeniqā maqt'ouā*.

Saccade (secousse), هَنْزَةٌ *hazza*.

Saccager (piller, ravager). Je saccage, *nannahhab*; j'ai saccagé, *nahhabit*; il a saccagé, ذَهَابٌ *nahhab*. || Saccagement, ذَهَابٌ *nehab*.

Sachet, كِيسٌ *kis*, pl. كِيَاسٌ *kias*.

Sacoche, خُرْجٌ *khourj*, pl. اخْرَاجٌ *akhraj*.

Sacré (saint), مَفْدُوسٌ *mouqaddes*. || (défendu), حَرَامٌ *haram*, — مَحْرُمٌ *moul'arrem*, — مَمْنُوعٌ *memnouā*.

Sacrifice (holocauste), ذبحة d'ebih'a, — فربان فربان — qorban.

Sacrifier, ذبحة d'ebah', — فرب لله qarreh lillah. || (abandonner), توک trak.

Sacrifier (se). Il s'est sacrifié, اهلک نفس halek nefshou, — سبل روح sebbel rouh'hou.

Sacrilège, كُبُر koufr, — كفارة keffara. || (homme), كافر kafir, pl. كُفّار kouffar.

Safran, زعفران zâfran.

Sagace, باطن saten ou بطين setin.

Sagacité, وطانة setana, — ذكاء العقل d'ehu láqel.

Sage, عاقل áqel, pl. عقال óqqul.

Sage-femme, فابلة qabla, pl. ات at et فوابل gouabel.

Sagement, بالعقل beláqel.

Sagesse, عقل áqel, — حكمة hikma, — ادب adeb.

Sahara, صحراء sah'ra.

Saharien, صحراوي sah'ruoui, pl. sah'ari.

Saignant, يسيل بالدم dami, — دامي iril beddem.

Saignée, قطع الدم tenh'iyet eddem, — تخبيث الدم — qatâ eddem, — وصادر — secad.

Saignement (de nez), رعاف ráraf.

Saigner (verbe intrans.). Il saigne, *icil demmho*; il a saigné, سال دمم *sal demmho*. || (du nez). Il saigne du nez, *ietfenzər* ou *ieraf*; il a saigné du nez, تبغنزر *tefenzer* ou رعب *rāf*. || Se faire saigner, فطبع الدّم *qt'a eddem*, — نحى — الدّم *nah'h'a eddem*.

Saillant (en saillie), خارج *kharej*, f. ة a, pl. *in*.

Saillir (faire saillie), خرج *kherej*. || (jaillir), *zarreg*. || (couvrir sa femelle), هد *hedd* (av. على *ala*), — vulg^t: ناك *nak*, aor. ينيك *inik*.

Sain, سالم *salem*, f. ة a, pl. *in*, ين *qah'ih'*, f. ة a, pl. صالح *qah'ah'*.

Sain et sauf, سالم غافم *salem r'anem*, — لا بيه ما بيه شى *la bih la alih*, — لا عليه *ma bih ch.*

Saindoux, شحوم الحلوف *chah'am elh'allouf*.

Sainement, بالعقل *belâqel*.

Sainfoin, سلّة *sella*.

Saint (sacré), مقدس *mouqaddes*. Le Très-Saint (Dieu), الفدوس *elqaddous*. Un saint homme, الصالحين *rajel salah'*. Les Saints, رجال صالح *essalah'in*. Sainte, صاحفة *salah'a*. || (pur), طاهر *tahar*. || Sainteté (pureté), طهارة *tehara*.

Saisie-arrêt, تحجير *tah'jir*, تشغيف *tethqif*.

Saisir. Je saisis, *nah'kem*; j'ai saisi, *h'akemt*; il a saisi, حکم *h'akem*, — بفظ *qebad'*, — مسک *msek*. || (exécuter une saisie), ثقب *theqqef*.

Saisissement (stupeur), هشة *dahcha*.

Saison, وصل *feçel*, pl. *feçoul*. || Hors de saison, في غير وقت *fi r'aîr ouaqt*.

Salade, شلاضه *chelad'a* ou سلطنة *slat'a*.

Salaire, أجرة *ojra* ou إجارة *ijara*, pl. ات *at*.

Salaisons (de mouton), خليع *kheliâ*. || (de bœuf), فديد *qeddid*.

Salamalec, سلام عليك *salam álik*, — تحييتك *tahnia*.

Salarier. — Voir RÉTRIBUER.

Sale, موئسخ *mouessakh*, — معفون *mâfoun*, f. ة a, pl. بين *in*.

Salé, مالع *malah'*, f. ة a, pl. بين *in*.

Salement, بالوئسخ *belouçakh*.

Saler. Je sale, *nmellah'*; j'ai salé, *mellah't*: il a salé, ملّح *mellah'*.

Saleté, وسخ *ouçakh*, — نجاسته *njaça*.

Saline, ملاحه *mellah'a*, pl. ات *at*, — سبخة *sebkha*, pl. سباخ *sebahk*.

Salir. Je salis, *nouessakh*; j'ai sali, *ouessakht*; il a sali, *ouessakh*, — نجس وسخ *nejjes*.

Salive, *rig*, — دفال *dfal*, ريف *bzaq*.

Saliver. Je salive, *nreyyeg*; j'ai salivé, *reyyegt*; il a salivé, *reyyeg*.

Salle, *beit*, pl. بيت *biout*. || (à manger), بيت الماكلا *beit elmakla*.

Salomon, سيدنا سليمان *sidna sliman*.

Salon, بيت الترية *beit ezzara*, — الضياب *beit ed'd'iaf*.

Saloperie, نجاسة *ouçakh*, — وسخ *njaṣa*.

Salpêtre, ملح البارود *melh' elbaroud*.

Salpatrière, دار البارود *dar elbaroud*.

Saltimbanque, عجاجبی *fraksi*, — جراكسي *âjajebi*, pl. ةا *â*.

Salubre, مليح للصحتة *mlih' leçyah'h'a*.

Salubrité, هواء مليح للصحتة *houa mlih' leçyah'h'a*.

Saluer. Je salue, *nsellem*; j'ai salué, *sellemt*; il a salué, سلم *sellem* (av. على *ála*). Saluez-le de ma part, سلم لي عليه *sellem li álih*, — بلغ له سلامي *bellar' tho selami*.

Salut (délivrance), — سلاک *selak*, خلاص *khelas*.
 || (salutation), — سلام *selam*, تهنئة *tahniya*, — تحية *tah'iya*. Que le salut soit sur vous! السلام عليكم *esselamou àlikoum* ou عليكم السلام *àlikoum esselam*.

Salitaire, — نابع *nafá*, مُعِيد *moufid*.

Samedi, — نهار السبت *nehar essebt*.

Sanctifié (le temple), — البهية المقدّس *elbeit elmoqaddes*.

Sanctifier, — فقدس *qaddes*, طهّر *t'ahhar*.

Sanction, — موافقة *toufiq*, توقيف *mouafeqa*, اثبات *ithbat*.

Sanctionner, — ثبت *thebbet*, وقف *oueffeq* ou وابق *ouaseq*.

Sandal (bois de), — صندل *cendal*.

Sandale (de bain), — فبغاب *qebqab*, pl. *qebaqeb*.

Sang, دم *dem*. من دمي *men demmi*. De mon sang, من دمي *sang*. (Dans la prononciation, on redouble l'm avec les pronoms affixes.) || Prix du sang, دينت *diya*, حيض *h'id*.

Sang-froid. Je suis de sang-froid, راني بي عفلي *rani fi àqli*, بلا غش *bla r'ochch*.

Sanglant (couvert de sang), مطلي بالدم *mat'li beddem*. || (combat), فتنة كبيرة *fetna kbira*.

Sangle, حزام *h'azam*, pl. ات *at*.

Sangler. Je sangle, *nah'zem*; j'ai sanglé, *h'azemt*; il a sanglé, حزم *h'azem* ou حزم *h'azzem*.

Sanglier, حلوب الغادة *h'allouf elr'aba*.

Sangloter. Je sanglote, *nechahaq*; j'ai sangloté, *chahaqt*; il a sangloté, شهف *chahaq* ou *chahay*.

Sanglots, شهيف *chahiq* ou *chahig*.

Sangsue, علقة *alga*, pl. ات *at*, coll. *aleg*.

Sanguin, دمه فوي *demmho goui*.

Sanguinaire, سباق الدماء *seffak eddema*.

Sanie (pus), فيجع *qeih'*.

Sans, بلا *bla*, — من غير *men r'eir*. Sans aucun doute, بلا شك *bla chekk*, — من غير شك *men r'eir chekk*. Sans motif, بلا سبب *bla sebba*. || Sans toi, لوكان ما انت *loukan ma enta*. Sans lui, لوكان ما هو *loukan ma houa*. || Sans plus..., لا زايد *la zaïd*, — بلا زيادة *bla ziada*.

Sansonnet. — Voir ÉTOURNEAU.

Santé, سلامت *rah'h'a*, — سلامت *selama*. || (en bonne), بخير وعاافية *bekheir ou áfia*. || A votre

جي خاطركم santé ! *fi khatrek*, pl. هننا وشباء *fi khaterkoum*. On dit aussi : امشش *haniān oua chifa*. || Allez en bonne santé ! رح بالعافية *emchi besselama*, — بسلامة *roh' belâsia*, — جي امان الله *fi aman allah*.

Saper, ăh hedd, — ăh haddem.

Sapeur, شوافری *chouaqri*, pl. شوافری *chouaqris*.

Saphir, یا فوت از رف iaqout azreq.

Sapin, صنوبر *cenouber.*

Saponaire (plante), صابونیة *rabouniya*.

Sarcasme, اسْتِهْزَاء istihza.

Sarcler. Il a sarclé, فَلْعُ الْحَشِيشَ gallà ell'a-chich, — ذَقْنُ الْحَشِيشَ neqqa ell'achich.

Sardine, سردينة *serdina*.

Sarment, فلم داليا qlem dalia.

Sarrasin (musulman), *almes meslem*, pl. چین in.

Sarriette (plante), سریت; záter.

Satan, الشَّيْطَانُ *sheheit'an*, — ابْلِيسٌ *iblis*.

Satanique, وَعَلِ الشَّيْطَانِ *sâl echcheil'an.*

Satiété. شَبْعَةٌ *chebâ*. A satiété, *h'atta chebâ*.

Satin, ساتن at'les, — سلس mules.

Satiner, ملّس *melles*.

Satisfaction, فرحة *sarah'*, — رضاء *red'a*, — فناءة *qenâ'a*.

Satisfaire, فرحة *farrâh'*, — اعجب *iâjeb*, — رضى *rad'd'a*, aor. يرضي *irad'd'i*.

Satisfaisant, كافي *iâjeb*, — عجب *kafi*.

Satisfait, فرحان *fark'an*. J'en suis satisfait, راضي *râni fark'an bih*.

Sauce, مسرفة *marga*. || Saucer, غمس *r'emes*.

Sauf (sain et), سالم *gâzîr* *salem r'anem*, — من غير *la bih la âlih*. || (excepté), لا عليه *men r'eir*. || Sauf votre respect, حاشاك *h'achak* (à plusieurs personnes:) حاشاكمر *h'achakoum*.

Sauf-conduit, امان *ânaïa*, — عناد *aman*, — تسيربح *tesrih'*.

Sauge (plante), سواك النبدي *qouça*, — فوسن *souak ennebi*.

Saule, صعصاف *resraf*. || Saule pleureur, سوالب *erroumia* (m. à m.: les tresses de la chrétienne).

Saumâtre, مالح *malah'*.

Saupoudrer (poudrer), غببر *r'abber*.

Saut, تَنْفِيْزَةٌ *tenguiza*, — فَجْرَةٌ *qefza*.

Sauter. Je saute, *neneguez* ou *negsez*; j'ai sauté, *negguezt* ou *qefest*; il a sauté, *negguez* ou *qefez*. || Cela saute aux yeux, *had' elh'aja baïna* ou *h'aja d'alhera*. || Sauter aux nues, طار للسماء *t'ar lessema*, — طار عفله *t'ar t'eqlho*.

Sauterelle, جراد *jerad*. Une sauterelle, *jerada*, pl. ات *at*.

Sauvage, وحش ي *ouah'chi*, || (animal), *ouah'ach*, pl. هايشة *ouh'ouch*, — وحوش *haïcha*, pl. هوايش *houaičh*.

Sauvegarde (protection), — عنایة *ânaïa*, *h'amaïa*.

Sauvegarder, حمى *h'ama*, aor. يُحْمِي *iah'mi*.

Sauver. Je sauve, *nsellek*; j'ai sauvé, *sellekt*; il a sauvé, سلک *sellek*, — خلص *khalles*. || (sel). Je me sauve, *nahreb*; je me suis sauvé, *harebt*; il s'est sauvé, هرب *hareb*. || Il s'est sauvé (il s'est tiré d'embarras), سلک روحه *sellek roh'ho*.

Sauveur, مخلص *moukhlis*.

Savamment, — بالتعرف *belmâresa*, *bettaouil*.

Savant, عالِم *âlem*, pl. علماء *âlîma*.

Savate, صبّاط *cebbat*, pl. صبابط *cebabet*, — بلغة *boulr'a*, pl. بلغ *blour'*.

Savetier, ملّاخ *mellakh*, pl. بين *in*, — خرّاز *kharraz*, pl. بين *in*.

Saveur, بنّة *benna*, — طعم *tâm*. Sans saveur, ما فيه بنّة *ma fih benna*.

Savoir. Je sais, *nâref*; j'ai su, *ârest*; il a su, اشكون *âresf*, — علم *âlem*. Qui sait? عرب *achkoun iâref*. Je ne sais, ما نعرف *ma nâref*, — ما عندي خبر *ma ândi khebar*. || Il a fait savoir (il a informé), عرف *ârref* ou خبر *khabber*.

Savoir (subst.), معروفة *mârefa*, — علم *âlm*.

Savoir-faire, شطارة *chet'ara*, — كياسة *kiaça*.

Savoir-vivre, ادب *adeb*.

Savon, صابون *çaboun*.

Savonnage, غسيل بالصابون *r'sil beççaboun*.

Savonner. Il a savonné, غسل بالصابون *r'sel beççaboun*, — صوبن *couben*. || (au fig.): Je lui ai lavé la tête, غسلت له رأس *r'selt lho rasho*, وبخته — وعېباخثو *ouebakhtho*.

Savourer. Je savoure, *nestebenn*; j'ai savouré, *estebennit*; il a savouré, **استبن** *estebenn*, — ذاف *d'aq*, aor. يذوف *id'ouq*.

Savoureux, لذيد *led'id'*, — بنين *benin*, f. ة a, pl. بنان *bnan*.

Scabieuse (plante), كتلة *ketla*.

Scabreux, واعر *ouaâr*, — صعيب *cäib*.

Scalpel, نشتار *nechtar*, pl. ات *at*.

Scandale, عيّب *âib*, — بالطة *falta*, — قضيحة *fed'ih'a*. || Faire un scandale, عمل عيّب كبير *âmel âib kbir*.

Scapulaire, حروز *h'arz*, pl. حرووز *h'orouz*.

Scarabée, خنفوسة *khanfouça*, pl. خنافس *khanafes*.

Scarification, تشريط *techrit'*.

Scarifier, شرط *cherret'*.

Sceau (cachet), طابع *t'abâ*, pl. طوابع *t'ouabâ*, — خاتم *khatem*, pl. خواتم *khouatem*. Qui a apposé son sceau au haut du présent, الواضع طابعه *elouad'â t'abâho aâlah* (style judiciaire).

Scélérat, ولد الحرام *ould elh'aram*, — شرير *cherrir*, pl. اشرار *achrar*.

Scélérate, **axaram** جعل الخرام *fâl elh'aram*, — منكر *mounker*.

Sceller, طبع *tebâ*, — ختم *khetem*. || (clouer), سمر *semmer*. || (cacheter), شمع *chemmâ*.

Scène (d'un théâtre), ملعب *melâb*, pl. *melaâb*.

Schah (roi de Perse), شاه *chah*.

Schismatique, hérétique (terme injur.), خارجي *xârji*, f. ة a, pl. خوارج *khouarej*.

Schisme, شفاف *cheqaq*.

Schiste, تابوڑة *tafsa*.

Scie, منشار *menchar*, pl. مناشير *mnacher*.

Sciement, بالذمة *bedlemma*.

Science, علم *âlm*, pl. علوم *âouloum*. La connaissance des sciences est une bonne chose, معرفة العلوم حاجة مليحة *mârefet elâouloum h'aja mlih'a*.

Scier. Je scie, *nêcher*; j'ai scié, *nechert*; il a scié, نشر *necher*.

Scieur, نشار *nechchar*, pl. ين *in*.

Scille (plante bulbeuse), برعونية *ferâouna*.

Scintiller, برف *braq*, — لمع *lmâ*.

- Scission**, شفاف — اختلاف *cheqaq*, — *ekhtilaf*.
- Sciure**, نحارة — نشاراة *nchara*, — *njara*.
- Scorbut**, بساد الدمر *fsad eddem*.
- Scorie**, رغوة متباع المعدن *rar'oua mtaâ elmâden*.
- Scorpion**, عقرب *âqreb*, pl. عقارب *âqareb*.
- Scrofules**, خنازير *khenazer*.
- Scrofulous**, مخنزر *mekhenzer*.
- Scrupule** (doute), شك — ريب *reib*, — *chekk*.
- Scrupuleusement**, بالتدقيق *bettedqiq*.
- Scrupuleux**, مدقق — مرتاب *mourtab*, — *moudaggeq*.
- Scruter**, بحث — بحص *sh'as*, — *bah'ath*.
- Scrutin**, انتخاب *entikhab*.
- Sculpter**. Je sculpte, *nengoch*; j'ai sculpté, *negecht*; il a sculpté, *neqech*.
- Sculpteur**, نقاش *neqqach*, pl. يبن *in*.
- Sculpture**, نفيس *neqch*, — نفيس *neqich*.
- Se** (pron.), se rend par روح *roh'* ou نفس *ness* (âme, personne). Ex.: Il s'est vu, شاف روحه *chaf roh'ho* (m. à m.: *il a vu sa personne*).
- Séance**, مجلس *mejles*, pl. مجالس *mejales*, — فعدة *qâda*, pl. ات جلسة *at jelsa*.

Séant. Il s'est mis sur son séant, تَفْعَدْ *teqáád*.

Seau, دلو *delou*, pl. دلاء *delu*, — بلیون *belioun*, pl. بلاین *blaïn*.

Sébile, كشکولتة *kechkoula*, pl. كشاكل *kechakel*.

Sec (dur), يابس *iabes*, f. ة a, pl. ين *in*. || (non humide), ناشف *nachef*, f. ة a, pl. ين *in*.

Sécher (faire sécher). Je sèche, *nenechchef*; j'ai séché, *nechcheft*; il a séché, نشاف *nechchef*. || (être sec, durcir), يبس *ibes*, — نشاف *nchef*.

Sécheresse, فلّة الماء — يبس *qellet elma*.

Séchoir, منشف *menchef*, pl. منشر *menachef*. || (endroit pour étendre le linge), منشر *mencher*, pl. منشر *menacher*.

Second, ثانٍ *thani*. || (aide), معيين *mouáin*.

Seconde (de temps), ثانية *thania*.

Secondement, ثانياً *thaniyen*.

Seconder (aider), ساعد *saâd*, — اعان *áan*, aor. يعيين *iáin*.

Secoué, منجوض *mensoud'*.

Secouer. Je secoue, *nensfod'*; j'ai secoué, *nfed't*; il a secoué, *nfed'*. || (agiter), زعزع *zázá*, هز *hazz*, aor. يهز *ihouzz*.

Secourable, مساعد *mouquâd*, — محبٍ *mouâin*.

Secourir. Je secours, *nâoun*; j'ai secouru, *âoun*; il a secouru, *âouen*, — اعان *âan*, aor. يعيّن *iâin*.

Secours, إعانته *iâana*, — عون *âoun*, — الغيث *r'eith*. A l'aide! au secours! *elr'eith elr'eith*. Avec le secours de Dieu, بعون الله *bâoun allah*. Le secours des malheureux, غيات المساكين *r'iath elmsakin*. || (aumône), صدقة *cadaqa*.

Secousse, هزة *hazza*. || (de tremblement de terre), زلزلة *zelzela*.

Secret (subst.), سر *serr*, pl. اسرار *asrar*. En secret, سراً *serren*. — في الخفية *selkhafia*, — سراً *serren*. كشف السر *besserqa*. Trahir le secret, بالسرقة *kchef esserr*. || (adj.), مخببي *mekhabbi*.

Secrétaire, كاتب سر *kateb serr* ou simplem' خوجة — كُتاب *kouttab*, — كاتب *kateb*, pl. khouja, pl. خواجہ *khouaja* et خواج *khouaj*. || (d'Etat), وزير *ouzir*, pl. ouzra. || (meuble, bureau), مكتبة *mekteb*.

Secrètement, بالسر *besserr*, — سراً *serren*.

Sécrétion, سيلان *seilan*.

Sectateur, تابع *tabâ*, pl. *touabâ*.

Secte, مذهب *med'hab*, pl. *med'ahab*.

Section (chapitre), جصل *seccel*. || (coupure), فطع *qat'a*.

Sécurité, امان *aman*, — عافية *âfia*, — هناء *hana*.

Sédentaire (opposé à nomade), حضري *h'ad'ri*, pl. حضر *h'ad'ar*.

Séditieux, منافق *menafeq*, pl. ين *in*.

Sédition, نفاق *nesaq*.

Séduction, فتنة *fitna*.

Séduire, سلب *sleb*, — سبى *sba*, aor. يسبى *iesbi*. || خدع *khedâ*, — غر *r'arr*, aor. يغر *ir'orr*.

Séduisant, يسلب *iesleb*, — يسبى *iesbi*.

Séduit, مسلوب *mesloub*, — مسبى *mesbi*.

Seigneur, سيد *seyyed*, pl. سادة *sadat*.

Seigneurie, حضرة — سيادة *siada*, — *h'ad'ra*.

Votre Seigneurie, سيادتك *siadetek*.

Sein (poitrine), صدر *ceder*, pl. *cedour*. || (mamelle), بزازل *bezzoula*, pl. *bezazel*, — زبزة *ziza*, pl. ات *at*. || Au sein (au milieu), في وسط *si ouest*.

Seing (signature), خط اليد *khatt elied.*

Seize, ستاش *settagh.*

Seizième, سادس عشر *sades acher.*

Séjour, مقام *megam*, — فعود — *qououd*, — مكث — *mekth*, — إقامة *iqama*. Pendant votre séjour au milieu de nous, مدة فعودك معنا *mouldet qououdek mâna* ou ما دامك معنا *ma damek mâna*.

Séjourner (rester). Je séjourne, *nemketh* ou *nemqim*; j'ai séjourné, *mekett* ou *qemt*; il a séjourné, مكث *meketh* ou فامر *qam.*

Sel, ملح *melh'.*

Selle, سرج *serj*, pl. سروج *serouj*. || (de mulet), سريجا *serija.*

Selle (aller à la), خرى *khra*, aor. يخرى *iakhra*, دخل الكنيف — *dekkal elkenif*. Allez à la selle! روح تخرى *roh' takhra*. || Selles dures, خراء يابس *khera iabes*. Selles liquides, خراء جاري *khera jari.*

Seller. Je selle, *nserrej*; j'ai sellé, *serrejt*; il a sellé, سرج *serrej* ou سراج *srej.*

Sellier, سراج *serraj*, pl. بين *in.*

Selon, بمقتضى *bimiqat* — بحسب *bimiqat* *bil'aceb*.

tad'a, — على *âla*. Selon la coutume, حسب على *âla*. على جري العادة *bih'aceb elâada*, — على جري العادة *âla jeri elâada*. Selon lui, *âla* على فوله *qaoulho*. Selon le règlement, بمقتضى القانون *bimoqtad'a elqanoun*.

Semailles, زراعة *zeraâ*.

Semaine, جمعة *jemââ*, pl. ات *at*.

Semblable, مماثل *nadir*, — نظير *moumathel*, شبيه *chabih*. Dans un semblable travail, في مثل هذه الخدمة *si methel had' elkhadma*.

Semblablement, كييف *kif kif*.

Semblant (faire). Je fais semblant, *nâmel beroh'i*; il fait semblant, يعمل بروحه *iâmel beroh'ho*; elle a fait semblant, عملت بروحها *âmelât beroh'ha*.

Sembler (paraître). Il semble, *iad'hâr*; il a semblé, ظهر *d'ahar*. Que vous en semble? اش يظهر لك فيه *ach iad'hâr lek fîh*. Il me semble, يبيان لي *iban li*, — يظهر لي *iad'hâr li*, — تعيين لي *tâyyen li*. Comme bon vous semblera, كما ظهر لك *kema d'ahar lek*, — كما حبت خاطرك *kema h'abb khat'erek*.

Semelle, نعل *nâl*.

Semence (graine), زَرْيَّعَةٌ *zerrīāa*. || (sperme ou semence du mâle), مني *meni*.

Semer. Je sème, *nezrā*; j'ai semé, *zrāt*; il a semé, بذر - زرع *bd'er*.

Semestre, نُصْبَ عَامٍ *nouss āam*.

Semeur, زَرَاعٌ *zerraū*, pl. يَنْ *in*.

Semis, زَرْعٌ *zerā*.

Semonce, عَتَابٌ *atab*, - ذُوبِيَّخٌ *toubikh*. || Faire une semonce, عاذب *âateb*, - وَبَخٌ *ouebbak*.

Semoule, سَمِيدٌ *semid*. Fleur de semoule, سميد صابي *semid çafi*.

Séné, سَنَا مَكَّيٌ *sena mekki*, - صَبِيبٌ *cebib*.

Sens (signification), معنى *mâna*. Son sens, حاسة *mânah*. || (faculté de percevoir), معناه *mânah*.

h'assa, pl. حواس *h'aouass*. Les cinq sens, الحواس الخمسة *elh'aouass elkhamsa*. Bon sens, عقل *âqel*, - صواب *couab*. Dépourvu de sens,

بلا معنى *bla mâna*, - بلا عقل *bla âqel*.

Reprendre ses sens, رجع لعقله *rjâ lâqelho*, -

ابايف *faq*, aor. يُعيِّف *ifiq*. || Sens dessus dessous, من فوق التحت *men souq ettah't*,

- بالمخالب *belmaqloub*. || (opinion), رأي *rai*.

Sensation (perception des sens), حسنان *h'assan*.

Sensé, *aâqel*, f. ة a, pl. عُقَّال *âqqal* ou موالين عَفْل *moula âqel*, pl. مولى عفل *moualin âqel*.

Sensément, *belâqel*, — يعني بالعقل *iâni*.

Sensibilité (faculté de sentir), حاسّيّة *h'assiya*. || (humanité), حنّاثة *h'anana*.

Sensible (humain), حنّين *h'anin*, f. ة a, pl. حنّان *h'enan*, — حنّين القلب *h'anin elqalb*. || (perceptible, apparent), باین *baïen*, — ظاهر *d'ahar*.

Sensiblement (apparemm'), بالظاهر *bed'd'ahar*.

Sensualité, تلذذ *talad'd'oud'*.

Sensuel, شهواني *chahouani*.

Sentence (jugement), حُكم *h'okm*, pl. احكام *ah'kam*. || (maxime), حِكمة *h'ikma*.

Senteur, رائحة *rih'a*, pl. روائح *rouaih'*.

Sentier, مسلك *mesreb*, — مسلك *meslek*, — سبيل *sabil*, — سرط *sirat'* ou *cirat'*. Le sentier droit, المسار المستقيم *essirat elmous-taqim*. Dans le sentier de Dieu, pour l'amour de Dieu, في سبيل الله *fi sabil allah*.

Sentiment (faculté de sentir), حس *h'ass*, — حسان *h'assan*. || (opinion), راي *rai*.

حَارِسٌ — *in*, دَيْن *assas*, pl. *h'ares*, pl. **حُرَّاسٌ** *h'orras*.

Sentir (flairer). Je sens, *nchemm*; j'ai senti, *chemmit*; il a senti, شعر *chemm*. Cela sent bon, طيبة ریحته *rih'atho t'eyyeba*. Il sent mauvais, بعوجة ریحته *rih'athou ma menha ch.* || (éprouver). Je sens, *nh'ass*; j'ai senti, *h'assit*; il a senti, حس *h'ass*. J'ai senti le tremblement de terre, حسیت بالزلزلة *h'assit bezzelzela*.

Séparation, بُرَاف *farq*, — بُرَاف *seraq*, — ابْتِرَاف *estiraq*, — انْفِرَاد *enferad*.

بـالـانـفـرـاد — *belfarg*, *belenferad*.

Séparer. Je sépare, *nefrac*; j'ai séparé, *fragt*; il a séparé (entre eux), **برف بينهم**, *frac beinhoum*.
Il (se). Je me sépare, *netfaraq* ou *nefteraq*; je me suis séparé, *tfaraqt* ou *efteraqt*; ils se sont séparés, **تعارفوا**, *tfaragou* ou *efteragou*.

Sept, سبّع سبّع sebâa.

Septembre, ستنبر stenber.

Septentrion, ظهرة d'uhra, — شمال chemal.

Septentrional, ظهراوي d'ahraoui, — شمالي chemali.

Septième (ordinal), سابع sabâa. || Le septième (fraction), السُّبْعَةِ essoubouâ.

Septièrement, سابعاً sabiân.

Septuagénaire, ابن سبعين سنة ibn sebâîn sna.

Sépulcre (tombeau), قبر qber, pl. qebour.

Sépulture (inhumation), دفينة defina, — جنازة jenaza. || (lieu de sépulture), مقبرة magbera, pl. megaber.

Séquestration (saisie), ثقاب theqaf, — تثقيف tethqif.

Séquestré (chose litigieuse), مثقب metheqgef. || (personne), محجوب mah'joub.

Séquestrer (un bien). Il a séquestré, حجب h'ajeb. theqgef. || (reclure une personne), حجب h'ajeb.

Sequin (pièce d'or), دينار dinar, pl. dnanir.

Sérail (palais), سراي seraïa, pl. ات at. || (femmes du sérail), حرير h'arim.

Serein (rosée), نَدْى *neda*. || (clair), صَابِي *cafi*, — صَاحِي *cah'i*.

Sérénade, ذُوبَة *nouba*.

Sérénité, صَفَّو *cah'ou*, — صَبَاوَة *cefaoua*.

Serf (esclave), عَبْد *abd*, pl. عَبْيَد *abid*.

Sergent, سَارْجَان *sarjan*, pl. ات *at*.

Série, سَلَسلَة *selsela*, pl. سَلَسَلَة *selacef*, — فَسَم *qesm*, pl. افْسَام *aqsam*.

Sérieusement (gravement), بِالْجَدَّ *beljedd*, — جَدًا *jedden*.

Sérieux (homme), مُولَى صَحَّ *moula cah'h'*, — ذُو وَفَار *d'ou ouaqar*. || (important), مُهَمَّ *mouhemm*.

Serin (canari), كَانَالِيَّة *kanalia*, pl. ات *at*.

Seringue, طَرْمَبَة *tromba*, — طَرَاشَة *terracha*.

Serment, فَسَم *qacem*. Serment — يَمِين *iemin*, يَمِين كَبِير *iemin kebir*. Faux serment, يَمِين التَّزُور *iemin ezzour*. || Il a prêté serment, حَلْب *h'alef*. Prêtez serment ! احْلُب *ah'lef*. || Il a fait prêter serment, حَلَّب *h'alles*.

Sermon (prône), خطبة *khotba*, — تُرشِيد *terchid*.

Serpe, مَزَبِّر mezber, pl. مَزَابِر mezaber, — منجَل menjel, pl. مناجِل menajel.

Serpent, حَنْشٌ h'anech, pl. احناش ah'nach et حَنْوَشَةٌ h'anoucha. Peau de serpent, ثوب الحَنْشَثُونَش thoub elh'anech.

Serpenter, يَتَلَوَّى telaoua, aor. itlaoua.

Serpette, مَزَبِّرة mezbera, pl. مَزَابِرَة mezaber.

Serpolet (plante), زَعْتَرٌ zâter.

Serre (griffe des oiseaux de proie), مَخْلَبٌ makhleb, pl. مَخَالِبٌ makhaleb.

Serré, مَكْسُورٌ mah'cour, — مشدود mechdoud. Le cœur serré, حَزِينَ الْفَلْبٍ h'azin elqalb.

Serrement (de cœur), ضيِّفةُ الْخَاطِرِ d'iqet elkhater.

Serrer (cerner). Je serre, nah'cer; j'ai serré, h'acert; il a serré, حَصَرٌ h'acer, — ضيِّفٌ d'eyyeq. || (avec la main). Il serre, يَلْصُ ilod'd'; il a serré, لَصَّ lad'd', — شَدَّ chedd, — حَزْفٌ h'azeg. || (cacher, enfouir), خَزِنٌ khezen.

Serrure, شُرْلِيَّةٌ — فعل qfol, pl. افْعَالٌ qfâl, — cherliya, pl. اتٌ at.

Serrurier, فَعَالِجيٌّ qafalji, pl. فَعَالِجيَّةٌ qafaljiya, — حَدَّادٌ h'addad, pl. يَنِ in.

Sertir (enchaîner), — رَكْب rekkeb.

Servante, خديمة khedima, pl. ات at.

Serviable, مولى خير moula kheir, — مولى جميل moula jmil.

Service, خدمة khedma. Au service du Gouvernement, في خدمة الدولة fi khedmet eddaoula. Il était à mon service, كان في خدمتي kan fi khedmti. || (bons offices), منزية mziya, — جميل jmil, — خير kheir. Rendez-moi ce service, اعمل لي هذه المنزية aâmel li had' elmziya. Je n'oublierai pas le service que vous m'avez rendu, ما ننسى شئ جميلك ma nensa ch jmilek ou kheirek. A votre service ! صحت لك ! cah'h'a lik.

Serviette (essuie-main), منشف menchef, pl. مناشف menachef, — بوطة sout'a, pl. بوط sout'.

Servile, لثيم laim, pl. لثام liam.

Servilité, دناؤة denaoua.

Servir. Je sers, nekhdem; j'ai servi, khedemt; il a servi, خدم khedem. || (être utile), نفع nfâ, — يليف iliq. صلخ — s'lah', — لاف laq, aor. يبعيد ifid. Cela ne sert à rien, ابعد sad, aor. ما ينفع شئ ma ienfâ ch, — ما يصلح شئ ma yensalih shi.

iesloh' ch, — ما يليف شى *ma iliq ch*, — ما يغيد شى *ma ifid ch*. || Se servir de..., استعمل *estâmel*. On ne s'en sert pas, ما يستعملواه شى *ma iestâmelouh ch*.

Serviteur (domestique), خديم *khedim*, pl. *khouddam*. Serviteur de Dieu, عبد الله *abd allah*.

Servitude (esclavage), عبودية *âboudiya*.

Ses, *s hou* (masc.), — ها *ha* (fém.).

Sésame, سمسمر *semsem*, — جاجلان *jeljan*.

Session, مجلس *mejles*, pl. *mejales*.

Séton, فتيلة *stila*, pl. *stail*.

Seuil, عتبة *âtba*, — باب *bab*, — فرم *soumm*.

Seul (lui), وحده *ouah'dho*. Moi seul, وحدي *ouah'dhi*, etc. || (elle), وحدها *ouah'dha*. || (nous), حتى واحد *ouah'dna*, etc. || Pas un seul, وحدنا *h'atta ouah'ad*.

Seulement, بركته *barka*, — هذا ما كان *had'a ma kan*, — لا غير *r'eir* ou *la r'eir*.

Sève, ماء النبات *ma ennebat*.

Sévère (rigide), واعر *ouaâr*, f. ة *a*, pl. *in*. || Puniton sévère, عقوبة شديدة *âqouba chedida*.

Séverement, بالشدة *bechchedda*.

Sévérité, — شدة *tazir*, — فسادة *chedda*, — تعتزير *qsaoua*.

Sévir, — عافب *âaqeb*, — جعل عفوبية *jâl âqouba*.

Sevrage, بطامنة *set'ama*.

Sevré, معطوم *mest'oum*, f. ة a, pl. ين *in*.

Sevrer. Je sèvre, *nest'am*; j'ai sevré, *st'amt*; il a sevré, بطر *st'am*; elle a sevré, بطمث *sut'met*. || Être sevré, انبعطر *enst'am*.

Sexagénaire, ابن ستين سنة *ibn settin sna*.

Sexe, جنسية *jens*, — جنس *jensiya*. || (masculin), مذكور *moud'ekker*. || (féminin), مؤنث *mouenneth*.

Sextupler, سدس *seddes*.

Sexuel, خاص بالجنس *khass beljens*. || Rapports sexuels (coït), وطأ *ouat'a*. — Voir SAILLIR.

Si, إذا *id'a* (avec le présent et un sens affirmatif), — لوكان *loukan* (avec les deux temps et un sens dubitatif), — إن *in* (peu employé dans le langage). Ex. : إذا جئت غدوة *id'a jit r'odoua*, si vous venez demain; لوكان تجي غدوة *loukan tji r'odoua*, si vous veniez demain; إن شاء الله *in cha allah*, s'il plaît à Dieu!

Si (tant, autant), هكذا *hakd'a*, — هذا *qedd had'a*.

Sibylle (devineresse), سُبْرَةٌ *guezzana*.

Siccatif, سِكَّاتِيفِي *inechchesf* (il fait sécher).

Si ce n'est, **չ** illa, — **غیر** — **r'eir**, — **سُوی** **sioua**.

Siecle, فرن *qern*, pl. فرون *groun*.

Siege (chaise), *koursi*, pl. *kraṣṣa*. كرسيّ *kursi*, pl. كراسى *kraṣṣa*.

|| (blocus), محاصرة *meh'asra*. Mettre le siège,
حصار *h'acer*.

Siéger. Il siège, جلس *jels*; il a siégé, جلس *jles*, — ل *qâd*, aor. ل *iqôd*.

Sien, sienne, s̄ ho, f. مَتَاعٌ *ha*; — *mtaâho*,
f. مَتَاعٍ *ha* *metaâha*; — **ذِيالٌ** *dialho*, **f.** مَتَاعٍ *ha*
dialha.

Siens (les), ses parents, اهلہ ahlo.

Sieste, *فَايْلَةٌ* *gaila*. || Faire la sieste, *فِيل* *gueygel*.

Sifflement, *سِفْلَمْتُ* *teçfir.*

Siffler. Je siffle, *necesser*; j'ai sifflé, *ceffert*; il a
sifflé, *صَفَرَ ceffer*. Siffleur, صَفَّار, *ceffar*. ||
(vent), زَفَر, *zeff*. || (balle), زَفَزِف, *zezzef*.

Sifflet, *ceffara*, pl. **صَفَارَةٌ** *cesafer*.

إِسْمَارَة — **إِشَارَة** *âlama*, — **عِلْمَة** *ichara*, — **إِسْمَارَة** *imara*, pl. **إِسْمَارَات** *at*.

سِيْغَالِي (remarquable), **مَشْهُور** *mechhour*.

سِيْغَالِمَنْت, **صِفَة** *cifa*, — **وَصْف** *oucef*, — **بِيَان** *baian*. || Donner le signalement, **وَصْف** *oueccef*.

سِيْغَالِر, **وَصْف** *oueccef*. || (avertir), **أَخْبَرَ** *akher*, — **أَعْلَمَ** *aâlem*.

سِيْغَاتَارِي, **الْوَاضِعُ خَطَّ يَدَهُ** *elouad'â khatt ieddho*.

سِيْغَاتُورِي, **خَطَّ الْيَدِ** *khatt elied*. Posez votre signature, **خَطَّ خَطَّ يَدَكِ** *h'ott khatt ieddek*.

سِيْغَن (indice), **إِسْمَارَة** *âlama*, — **إِشَارَة** *imara*, — **دَلِيل** *delil*. || (sur la peau, grain de beauté), **شَامَة** *chama*, — **خَانَة** *khana*, pl. **إِسْمَارَات** *at*. || Faire signe de la main, **شَوَّرْ لَهُ شَوَّرْ** *chaouer lho*. Faites-lui signe, **شَوَّرْ لَهُ غَمْزَرْ** *chaouer lho*. || Faire signe de l'œil, **غَمْزَرْ** *r'mez*.

سِيْغَنِير. Il a signé, **خَطَّ يَدَهُ** *h'att khatt iedlho*.

سِيْغِيَافِي, **مَعْنَى** *fih mána*.

سِيْغِيَافِيَّة, **مَعْنَى** *mána*, pl. *mâani*.
Sa signification, **مَعْنَاد** *mánah*.

سِيْغِيَافِلِير. Il signifie, c'est-à-dire, **يَعْنِي** *iâni*.

Que signifie cela ? **وَاشْ هَذَا الشَّيْءُ** *ouach had'*

واش هـذا *ouach had' elklam.* Que signifient ces paroles ?

Silence, سکات *sekat*, — سکوت *sekout*, —
سمت *cemt.* || Il a gardé le silence, *sket.*
اسکت *eskut* (masc.), — اسکتی *esketi*
(fém.), — اسکتووا *esketou* (plur.).

Silencieux, ساکت *saket*, صامت *çamet*,
f. *ة a*, pl. ين *in*.

Silex, حجر صوان *h'ajer çououan.*

Sillage, جُرْرَةُ الْمَرْكَبِ *jorret elmerkeb.*

Sillon, **خات** *khat'*, pl. **خوات** *khet'out'*.

Sillonner, ~~b~~^h~~b~~^h~~x~~^x khat't'et'.

Silo, مطامرة *met'moura*, pl. مطامس *met'amur*.

S'il y a, اذا كان *id'a kan.*

Simagrée, تَعْكِيرَةٌ *tákia*, — تَغْنِيَةٌ *tar'nij*.

Similitude (ressemblance), تشبیه *tashbih*, — تمثیل *temthil*.

Simoun, *سوم semoum*. — Voir SIROCO.

Simple (non composé), غير مركب *r'eir mourak-keb.* || (naïf), نٰيٰ *niya.* || (facile, سهل *sahal.*

Simples (les), pl^{tes} m^{dicinales}, العشص elâcheb.

Simplement (seulement), b-f-i-s *sugat'*.

- Simplicité** (naïveté), نَيَّةٌ *niya*, — صُبَاوَةٌ *cefaoua*.
- Simplification**, تَسْهِيلٌ *tashil*.
- Simplifier** (faciliter), سَهْلٌ *sahhal*. || (abréger), اختصر *ekhtecer*.
- Simulacre**, تمثالٌ *temthal*, — صُورَةٌ *coura*.
- Simuler** (le malade), عملٌ روحٌ مريضٌ *āmel roh'ho mrid'*, — تمَارِضٌ *temared'*.
- Simultané**, simultanément, في زمان واحد *si zeman ouah'ad*, — سوا سوا *soua soua*.
- Sinaï** (mont), طور سينين *l'our sinina*.
- Sinapisme**, لصفـة *las'qa*.
- Sincère**, صادق *caley*, — امين *amin*, — صابي *cafi*.
- Sincérité**, ذيّة *niya*, — صُبَاوَةٌ *cefaoua*, — امانة *amana*.
- Singe**, شادي *chadi*, pl. شـوادي *chouada*, — فرد *qerd*, pl. فرودة *gerouda*.
- Singer**, عـكـي *âkka*, aor. يـعـكـي *iâkki*.
- Singerie**, تعـكـيـة *tûkia*.
- Singularité**, امـرـجـيـب *amr âjib*.
- Singulier** (opp. à pluriel), بـرـد *ferd*, — بـرـد *moufrud*. || (curieux, bizarre), امـرـجـيـب *âjib*, — بـرـد *r'erib*. C'est singulier! يا عـجـبـها *ia ajaba*, — حاجة غـرـيـبة *h'aja r'eriba*.

Sinistre (subst.), — مُصِيَّبَةٌ *mouciba*, — مُنْكَوْسٌ *beliga*. || (adj.), مشوم *mechoum*, — منْكُوْسٌ *menh'ous*.

Sinon, ولا *oualla* ou *ouailla*, — ام لا *am la*.

Sinueux, معوج *mâouej*, f. ة *a*, pl. *in*.

Sinuosité, تعويج *tâouij*.

Sire! أيها الملك! *ayyouha elmalek* (ò roi!).

Siroco, شهيلي *qebli*, — قبلي *chehili*, — سموء *semoum*. Le siroco souffle, الشهيلي ينسف *iensem*.

Sirop, شاربات *charbat*, — رب *robb*.

Sis (situé), كاين *kaïn*, f. ة *a*, pl. *in*.

Site, منظر *mah'all*, — منظر *mend'ar*.

Sitôt, بكري *bekri*.

Sitôt que, حين *h'in*, — لما *lemma*, — كيف *kif*.

Situation (état), حالة *h'ala*, — حال *h'al*.

Situé (sis), كاين *kaïn*. || (placé, mis), موضوع *moud'ouâ*, — مخطوط *mah't'out'*.

Six, ستة *setta*.

Sixième, السادس *sades*. || Le sixième (fract.), السادس *essoudous*.

Sixièmement, سادساً *sadicen*.

Smyrne, ازمير *ezmir*. || (habitant de Smyrne), ازميرلي *ezmirlî*.

Sobre, فنوع *qenouâ*, — فنوعي *qenouâi*.

Sobrement, بالفناءة *belqenaâ*.

Sobriété, فناءة *qenaâ*, — استفناء *estignaâ*.

Sobriquet, لقب *laqebl*, — كُنيةة *kounia*.

Soc, سکة *sekha*, pl. سکك *sekek*.

Sociabilité, معاشرة *mâachera*.

Sociable, عشیر *âchir*.

Sociales (relations), موائسة *mouansa*. || (adopter les mœurs sociales, se civiliser), تبلّد *tebelled*, — تمدن *temedden*.

Sociétaire (membre d'une société), عضو *âd'ou*, pl. اعضاء *aâd'a*. || (associé en affaires). Voir ASSOCIÉ.

Société, جماعة *jemaâ*, — النّاس *ennas*. || (association commerciale, industrielle, etc.), شركه *cherka*, — اشتراک *echtirak*.

Socle, كُرسی *marsâ*, — مرفع *koursi*.

Socque, فبافب *qebqab*, pl. qebaqb.

Sodomie (pédérastie), لواطة *louata*.

Sodomite (pédéraste), لواط *lououat*, pl. يس *in*.

Sœur, *oukht*, pl. أختات *khouatat*.

Ma sœur de lait, أختي من البزولة *oukhti men elbezzoula*. Sa sœur, اخته *oukhtho*. || (religieuse), مرابطه *mrabeta*.

Soi, soi-même, ذات *d'at*, — نفس *nefs*, —

فهي نفس *si nefsho*. || A part soi, روح *roh'*.

Soi-disant, يعني *iāni*, — محسوب *mah'soub*.

Soie, *h'arir*. Vers à soie, دود الحرير *doud elh'arir*. || (de porc), شعر الخلوف *chāar elh'allouf*.

Soif, عطش *âtech*. J'ai soif, *rani belâtech* ou راني عطشان *rani âtchan*. As-tu soif ? راك شى بالعطش *rak chi belâtech* ou bien راك شى عطشان *rak chi âtchan*. — On dit aussi : عطشت *âtecht*, j'ai soif; عطش *âtech*, il a soif, etc.

Soigner (un malade). Je soigne, *ndaoui*; j'ai soigné, *daouit*; il a soigné, داوى *daoua*. || (avoir soin de...). Il a eu soin, استجعاظ بـ *estah'fad' bi*... Ayez soin de lui, استجعاظ به *estah'fad' bih*.

Soigneux, يستجعاظ *iestah'fad'* (av. بـ *bi*).

Soin, اسْتِجْعَاظ — اعتناء *aâtina*. || (traitement d'un malade), مداویة *medaouia*.

Soir, مساء *msa*, —عشية *âchiya*, —

âchoua. Bonsoir, مسأء الخير *msa lkheir*. Sur le soir, في العشيرة *fel âchiya*.

Soirée (nuit), ليل *leïl*. Passer la soirée (la nuit), سهرة *sahra*, بات *bat*, aor. يبات *ibat*. || (veillée), سهر *sahar*. Passer la soirée (veiller), *sahar*.

Soit ! — ما عليه *ma álih*, — مليح *mlih'*, || ما كان حاجة *ma kan h'aja*. Soit celui-ci, soit celui-là, هذا والا هذاك *had'a oualla had'ak*.

Soixante, ستين *settin*.

Soixante-dix, سبعين *sebâïn*.

Sol (terrain), فاعنة *qââ*, — ارض *ard'*.

Solaire, شمسي *chemsi*. Les lettres solaires, الحروف الشمسيّة *elh'orouf echchemsiya*. L'année solaire, السنة الشمسيّة *essena echchemsiya*.

Soldat, عسكري *âskri* ou *âvakri*, pl. عساكر *âsker* ou *âvakr*.

Solde, راتب *rateb*, pl. رواتب *rouateb*.

Solder. Il a soldé, خلس *khalles*, — *sellek*; دفع *desfaâ*.

Soleil, شمس *chems*. Coucher du soleil, مغرب *mar'reb*. Lever du soleil, طلوع الشمس *t'eloua*

echchems. Chaleur du soleil, **فَائِلَةٌ** *gaïla*. ||
 (fleur, tournesol), **دَارَةُ الشَّمْسِ** *daret echchems*.

Solennel, *kbir*, — **كَبِيرٌ** *âd'im*, f. **عَظِيمٌ** *âd'a*,
 pl. **عَظَامٌ** *âd'am*.

Solennellement, *bettâd'im*, **بِالْتَّعْظِيمِ**.

Solennité, *mah'fel*, **سَعْيَلٌ**.

Solidaire, *d'amen*, pl. **ضَمَانٌ** *in* et **ضَامِنٌ** *d'omman*.

Solidairement, *bid'eman*, **بِضَمَانٍ**.

Solidarité, *d'eman*, — **ضَمَانَةٌ** *d'emana*.

Solide, *çah'ih'*, f. **صَاحِيْحٌ** *âd'a*, pl. **صَاحِحٌ** *çah'ah'*.

Solidement, *belqououa*, — **بِالْفُوْقَةِ** *belqououa*, — **بِالصَّكَّةِ** *beççah'h'a*.

Solidifier (congeler, figer), **جَمِيدٌ** *jemmed*.

Solidité, **فُوْقَةٌ** *qououa*, — **صَكَّةٌ** *çah'h'a*.

Solitaire, **خَلُوِيٌّ** *khaloui*. || (moine), **رَاهِبٌ** *raheb*, pl. **رُهْبَانٌ** *rouhban*.

Solitude, **خَلُوَةٌ** *khaloua*, — **خَلَاءٌ** *khela*.

Solive (poutre), **خَشْبَةٌ** *kharchba*, pl. **أَتٌ** *at*,
 coll. **خَشَبٌ** *khacheb*.

Soliveau, **خَشْبَةٌ صَغِيرَةٌ** *khachba cer'ira*.

Sollicitation, طلب *talba*, — مطلب *matleb*.

|| (intercession), شفاعة *rhesaâd*, — توسييل *toucil*.

Solliciter. Je sollicite, *netlob*; j'ai sollicité, *tlabt*; il a sollicité, *tlab*.

Solliciteur, طلاب *tallab*, f. طلا *ta*, pl. ين *in*.

Sollicitude, همة *himma*, — اهتمام *ihtimam*.

Solstice, تحويل الشمس *tah'ouil echchems*.

Soluble, يذوب *id'oub*.

Solution (d'un problème), حل المشكلة *h'all elmouchkila*. || (de continuité), انقطاع *engit'aâ*.

Solvabilité, فدرة على السلاك *qodra âla essalak*.

Solvable, يقدر يسلّك *ieqder irellek*.

Sombre, مظلم *mod'lem*. Une nuit sombre, ليلة مظلمة *leila mod'lema*.

Sombrer (chavirer). Il a sombré, غرف *r'ereq*, — انقلب *enqebeb*.

Sommaire, مختصر *mokhtaer*.

Sommairement, بالاختصار *belikhtiqar*.

Sommation (légale), امر شرعا *amr cherâî*.

Somme (quantité d'argent), سومة *souma*, — قيمة *qima*, — فدر *qadr*, — مبلغ *meblar'*, فيمة *joumla*. || En somme, بجملة *bel-joumlat*.

joumla. || Somme toute, **الحاصل** *elh'acel*, —
العافية *elfaïda*. || Bête de somme, **زایلہ** *zaila*,
 pl. **نعاں** *souail*. || (sommeil), **نام** *nâas*.

Sommeil, **نام** *nâas*, — **نوم** *noum*, —
منام *menam*, — **رفاد** *reqad*. J'ai sommeil,
جاءني *jani* **نحسان** *ennâas*, ou **راني** *rani*
nâsan, ou simpl. **نحست** *nâst*.

Sommeiller, **نام** *nâas*, — **رفد** *rqed*, —
nam, aor. **ينام** *inam*.

Sommer, امر *amer*, — **اذن** *ad'en*, — **الزمر** *lezem*.

Sommet, **رأس** *ras*. Sommet de la montagne,
راس الجبل *ras eljebel*.

Sommité, **اعلى** *aâla*, — **علو** *âlou*.

Somnambule (être), **يتلّس** *telles*, aor. **يتلّس** *itelles*. || Somnambulisme, **تتلّيس** *tetlis*.

Somnifère, **يدوخ** *ireqqed* (il endort), —
idaouekh (il étourdit).

Somptueusement, **بالبخار** *belfokhr*.

Somptueux, **واخر** *âd'im*, — **عظيم** *fakher*.

Somptuosité, **فخ** *fokhr*.

Son, **sa**, & **ho** (masc.), — **ها** *ha* (fém.). Son chien
 (à lui), **كلبها** *kelbho*; (à elle), **كلبها** *kelbha*.

Son (partie du blé), نَخَالَةٌ *nokhhala*. || (bruit), حَسْنٌ *h'ass*, — صَوْتٌ *qaout*.

Sonde, فياس *qias*.

Sonder, يَفِيَسُ *iqis*. فَاسٌ *qas*, aor. || Sonder quelqu'un, بِلَانْ *flan*. جَرَّبَ يَخْرُجُ الْسَّتْرَ مِنْ بِلَانْ *jerreb ikharrej esserr men flan*.

Songe, *noum*, — نَوْمٌ *menam*, — حَلْمٌ *h'alem*.

Songer (rêver), حَلْمٌ *h'alem*. Il passe la nuit à songer, يَبْاتُ بِحَلْمٍ *ibat iah'lem*. || (penser), خَمْمَرٌ *khammem*.

Sonner (en parlant de l'heure). Dix heures ont sonné, ضَرَبَتِ الْعَشْرَةَ *elächra d'arbèt*. || Allez sonner la cloche, رُوحُ تَضْرِبُ النَّافُوسَ *röh' ted'rob ennaqous*.

Sonnette, ذَافُوسٌ *naqous*, pl. nouaques. Tirez la sonnette, اجْبَذِ النَّافُوسَ *ejbed' ennaqous*. || (grelot), جَلْجَلٌ *jeljel*.

Sonneur, ضَرَابُ النَّافُوسِ *d'errab ennaqous*.

Sonore, يَفْرَبُ *irrennen*, — يَفْرَبُ *igarbâi*.

Soporifique (narcotique). — Voir SOMNIFÈRE.

Sorbet, شَارِبَاتٌ *charbat*.

Sorcellerie, سَكَرْ *seh'er*. || Il a ensorcelé, سَكَرْ *seh'er*. || Ensorcelé, مَسْكُورٌ *mesh'our*.

Sorcier, سحّار *seh'h'ar*, f. شّا *š a*, pl. ين *in*.

Sordide (avare), بخلاع *bakhil*, pl. سخالاء *boukhala*. Avarice sordide, شحّة رذيلة *choh'h'a red'ilâ*.

Sorgho, بيشنة *bechna*.

Sornette, خرافة *kharrafa*.

Sort, بخت *bakht*, — زهر *zehar*. Il lui a jeté un sort, سحره *seh'erho*. || Tirer au sort, فرج *qarrâ*. || Tirage au sort, فرع *qarâa*.

Sorte, نوع *nouâ*, pl. انواع *anouââ*, طبع *tebâ*, pl. ات *tebouâ*, — صبغة *cifa*, pl. ات *at*. De toute sorte, من كلّ نوع *men koull nouâ*, من كلّ صبغة *men koull tebâ*, — من كلّ طبع *men koull cifa*. || En sorte que, بحسب *beh'aits*.

Sortie (action de sortir), خروج *khorouj*. || (issue), مسلك *meslek*, — مخرج *makhrej*, — باب *bab*.

Sortilège, سحر *seh'er*.

Sortir. Je sors, *nokhrej*; je suis sorti, *kherejt*; il est sorti, خرج *kherej*. Sortez! اخرج *okhrej*. || Faire sortir, خرّج *kharrej*.

Sot (stupide), احمق *ah'meq*, f. حمقاء *h'amqa*, pl. حمقو *h'oumq*, — سفهاء *safih*, f. شا *š a*, pl. سفهاء *soufaha*.

Sottise, حِمَافَةٌ *h'amaga*, — سُفَاهَةٌ *safaha*.

Il m'a dit des sottises, طَيّْبَ لِي الْكَلَامَ *t'eyyah li elklam*.

Sou, صواردةٌ *courdi*, pl. صوردي *courarda*.

Soubresaut, فُعْنَةٌ *qafza*, — تَنْفِيزَةٌ *tenguiza*. ||

Faire un soubresaut, ذَقْنَرٌ — فُعْنَرٌ *qfəz*, *negguez*.

Souche (d'arbre), جَدْرَةٌ *jedra*, pl. جدور *jedour*.

|| (origine), اَصْوَلٌ *acel*, pl. اَصْوَلٌ *oçoul*.

Souci (inquiétude), هَمٌ *hemm*, pl. هَمُومٌ *hemoum*,

— غَمَّرٌ *r'emm*, pl. غَمُومٌ *r'emoum*. En proie à

سَكْرَانٍ مِنَ الْحَمَّرِ وَالْغَمَّرِ *sekran men elhemm ou elr'emm*. || (fleur), سَرَّةٌ *sarrat*

الْعَذْرَاءُ *sourret elâdra*.

Soucier (se), اهتَمَّ *ehtemmm*. Je ne m'en soucie

pas, ما عندي حاجة فيه *ma ândi h'aja fih*.

Soucieux, مشغول *mahmoum*, البَالُ *elbal*.

مشغول *mechr'oul*.

Soucoupe, ظَرَابٌ *zarf*, pl. ظَرَابٌ *zraf*.

Soudain, soudainement, على غَبْلَةٍ *âla r'alla*,

— بِي الْعُورَ — *bih fih*, *sel four*.

Soude (sel de). — Voir ALCALI.

Souder, لَحْمَرٌ *leçeq*, — لَحْمَرٌ *lah'h'am*.

Soudoyer, استاجر على الفتيل *estajer âla elqetl*.

Soudure, لصاف *leqaq*, — تلصيق *telciq*, — تلحيم *telh'im*.

Souffle (respiration), نفس *nafs*. Il est au dernier souffle, à la dernière extrémité, راه في آخر رمق *rah fi akher remeq*.

Souffler (le feu). Je souffle, *nemzi*; j'ai soufflé, *mzit*; il a soufflé, مزى *mza* ou نسب *nsef*, — هب البرير *nsokh*. || (vent). Le vent souffle, نبع *nfukh*, — زف الربيع *zeff errih'*, زف الربيع *zeff errih'*.

Soufflet (d'appartement), رابوز *rabouz*. || (de forge), كيفر *kir*. || (claqué), كف *keff*, pl. kefouf. Il m'a donné un soufflet, اعطاني كف *aâtani keff*.

Souffleter. Je l'ai souffleté, اعطيته كف *aâtithe keff*, — ضربته بكف *d'rebtho bkeff*.

Souffrance (douleur), وجع *oujâ*, — ضر *d'arr*, — الهر *alem*.

Souffrant, مريض *mrid'*, — موجوع *moujouâ*, — مضرور *mad'rour*.

Souffrir (avoir mal). Je souffre de la tête, يوجعني *iaoujâni*, — تو جعني راسي *iaoujâni raci*. Je souffre du pied, تو جعني رجلي *taoujâni rejli*. Je souffre des yeux, يوجع وني عيني *iaoujâouni aîniya*. Qu'est-ce

qui vous fait souffrir ? واش يوجعك *ouach iouják.* || (endurer). Je souffre, *nqaci*; j'ai souffert, *qacit*; il a souffert, *qaça*. || (faire souffrir, torturer), عذب *ad'd'eb*, — ألم *allem*.

Soufre, كبريت *kebrit*.

Soufrer. Il a soufré, كبرت *kebret*.

Souhait (désir), مُراد *mourad*, — غرض *r'arad'*.
A souhait, على مُراده *âla mouradou*, — ويف *ouaf* — علی مُراده *âla mouradou*. || (vœux), دعاء *douâa*.

Souhaiter. Je souhaite, *netmenna*; j'ai souhaité, *temennit*; il a souhaité, *تمنّى temenna* ou بارك *barek*. Je vous souhaite une bonne et heureuse année, نتمنّى لك عام مبروك *netmenna lek âam mebrouk*.

Souillé, منجوس *mouassakh*, — موسخ *menjous*.

Souiller. Il a souillé, وسخ *ouassakh*, — نجس *nejjes*, — دنس *lattakh*, — لطخ *dennes*. || (se souiller, s'encrasser), توسيخ *touassakh*.

Souillure, نجاستة *ouçakh*, — وسخ *njaça*.

Soul (ivre), سكران *sekran*, f. ئا *š a*, pl. ين *in*.

Soulagement, تخفيف *takhfif*, — راحه *rah'a*, فرج *farej*.

Soulager. Je soulage, *nekhaffef*; j'ai soulagé, *khaffest*; il a soulagé، خَبَّفَ *khaffef*, — جَرَّ - *farrej* (av. على *âla*).

Soulard, سُكَارْجِي *soukarji*, pl. ةَا *a*.

Souler, سَكَرْ *sekker*. || (se souler), سَكَرْ *seker*.

Soulèvement (révolte), نِعَافٌ *nefaq*, — خَرُوجٌ عَنِ الْطَّاعَةِ *khorouj ân et't'aâ*.

Soulever (lever un peu). Je soulève, *nerfed*; j'ai soulevé, *rfett*; il a soulevé، رَفَدَ *r'fed*. || (exciter à la révolte), فَيَقْبَفُ *qeyyem*, — نَقْبَفُ *neffeq*, — ذَوْضٌ *nuoued'*.

Soulever (se), se lever. Il s'est soulevé، فَامَرَ *qam*, aor. يَنْسُوضُ *iqoum*, — نَاضَ *nad'*, aor. يَغُومُ *inoud'*. || (s'insurger), نَاقِفٌ *naseq* (av. على *âla*), — خَرِجَ عَنِ الْطَّاعَةِ *kherej ân et't'aâ*.

Soulier, صَبَاطٌ *cebbat*, pl. صَبَابِطٌ *cebabet*. || (en maroquin jaune), بُلْغَةٌ *bolr'u*, pl. بلغ *blor'*. || (de femme indigène), شَبَرَلَةٌ *chebrella*, — رِحَيَّةٌ *rih'iya*, pl. ات *at*.

Souligner (un mot), جَرَّ سُطْرَ تَحْتَ كَلْمَةً *jarr st'ar tah't kelma*.

Soumettre (subjuguer, dompter). Il a soumis, طَوَّعَ *t'aouâ*, — فَهَرَ *qahar*, — خَدَّمَ *kheddem*.

|| (se). Il s'est soumis، خدم *khedem*, — اطاع *t'aâ*, aor. بطّيع *it'iâ*.

Soumis (obéissant, docile), طابع *t'aïâ*, — مطّيع *mout'iâ*, f. ة a, pl. بين *in*.

Soumission (obéissance), طاعـة *t'aâ*. Il a fait sa soumission، دخل تحت الطاعـة *dekhel tah't et't'aâ*, — اطاع *t'aâ*, aor. بطّيع *it'iâ*. Les tribus ont fait leur soumission، الاعـاش *lärach khedmou*.

Soumissionner, استلزم *estelzem* (av. بـ *bi*).

Soupçon, شـك *chekk*, — تـهم *touhma*. J'ai des soupçons sur lui، عندي الشـك فيه *ândi echchekk fih*.

Soupçonner. Je soupçonne, *nechekk*; j'ai soupçonné, *chekkit*; il a soupçonné، شـك *chekk*, — فيمن تـشك *tahem*. Qui soupçonnez-vous? *simen techekk*. Je le soupçonne، ذـشك فيه *nechekk fih*.

Soupçonneux, مشـكـاـئ *chekkak*, — mechkak, f. ة a, pl. بين *in*.

Soupe, شـربـة *charba*.

Souper (le), عـشـاء *âcha*, pl. عـشـاءـات *âchaouat*.

Souper. Je soupe, *netâchcha*; j'ai soupé, *tâchchit*; il a soupé, تَعْشَى *tâchcha*.

Soupière, ماءون للشربة *maâoun lechcharba*.

Soupir, تنحيدة *tenhida*, pl. ات *at*.

Soupirail, منبعس *menses*, pl. منافس *menafes*.

Soupirer. Je soupire, *netnahhed*; j'ai soupiré, *tnahhett*; il a soupiré, تنقد *tnahhed*, — حسر — *tah'asser*. || (après quelque chose), اشتكي *echteha*, aor. يشتكي *iechtehi*.

Souple, ليّن *leyyen*, f. ة a, pl. ين *in*.

Souplesse, لياذة *liana*.

Source, عيّن *âïn*, pl. عيّون *âïoun*, — عناصر *ânacer*, pl. عناصر معدنية *ânacer mâdeniya*. || (origine), اصل *acel*, pl. أصول *oçoul*.

Sourcil, حاجب *h'ajeb*, pl. حواجب *h'ouajeb*.
|| Froncer les sourcils, فرن حواجب *gren h'ouajebho*, — عبّس *âbbes*.

Sourciller, حرك حواجب *h'arrek h'ouajebho*.

Sourd, اطوش *atrach*, f. طرشاء *tarcha*, pl. tourch. || Sourd-muet, اطوش عثرون *atrach âggoun*.

Sourdement, بالساكتة *bessaketa*, — بالخفية *bessaketa*, —
belkhafia, — بالدقة *beddarga*.

Sourdine (*à la*), بالغبطة *belr'asta*, **بالخبانية** — *bettakhbania*, **بالسرفة** — *bessarqa*.

Sourdre (eau), نبع *nba*, — بـنبع *nbat'*.

Souriceau, سُورِيْه, *souayyer.*

Souricière (ratière), مصيادة *mciida*, pl. مصايد *mçaid*.

Sourire. Je souris, *netbessem*; j'ai souri, *tebessem*; il a souri, *تَبَسَّمَ tebessem*. || (un sourire), *تَبَسِّمَةً tebsima*.

Souris, جَارَةٌ *sara* (fémin.), جَارٌ *sar* (masc.) et جَلِيدَةٌ *sara* (fémin.),
pl. جَلِيدَةٌ *siran*. || Chauve-souris, جَيْرَانٌ *jiran*,
bou jelida.

Sournois, سکوٽی *sakouti.*

Sous, تَحْتَ *tah't*. Sous ses yeux, تحت عينيه *tah't äïnih*, — في المآل *qbalet äïnih*.

Souscrire (accepter, consentir), قبل *qbel*, —
دَعْرِضَ *rd'a*, aor. يَدْعُرِضُ *ierd'a* (av. *bi*). ||
(signer), حَتَّىٰ خَطَّ دَهْ *h'att khatt ieddho*.

Sous-entendre, *ڦڻ qadder.*

Sous-entendu, مفهوم *mouqadder*، — تفديـر

taqdir. Avec sous-entendu, بـتـفـدىـر *bitaqdir.*
En sous-entendant, عـلـى تـفـدىـر *âla taqdir.*

Sous-préfet, خـلـيـفـةـ الـبـرـيـعـيـ *khalifet elbrifi.*

Sous-secrétaire, خـلـيـفـةـ الـكـاتـبـ *khalifet elkateb* — نـاـيـبـ الـكـاتـبـ *naib elkateb.*

Soussigné (le), الـواـضـعـ خـطـيـدـهـ *elouad'â khatt ieddho.*

Soustraction (opération d'arithmétique), طـرـح *tarah'.* || (vol), سـرـفةـةـ *sarga.*

Soustraire (retrancher), طـرـح *trah'.* || (voler), جـبـذـ سـرـفـ *sraq.* || Se soustraire (se dérober), جـبـذـ رـوـحـهـ *jebed roh'ho,* — هـرـبـ *hareb.*

Soutenable, مـكـتـمـلـ *mouh'tamel,* — مـمـكـنـ *moumkin.*

Souteneur. — Voir ENTREMETTEUR.

Soutenir (consolider), دـعـمـ *dââm.* || (affirmer), ثـبـتـ *thebbet.* || (supporter), حـمـلـ *h'amel.*
|| (soigner). Il m'a soutenu, فـامـ بـيـ *qam biya;* il me soutient, يـفـوـمـ بـيـ *iqoum biya.* Je n'ai
ماـعـنـديـ مـنـ *ma ândi m'en iqoum biya.*

Soutenir (se), فـامـ *qam,* — وـفـقـ *ouqef.*

Soutenu, ثـابـتـ *thabet.*

Souterrain (cachot), داموس *damous*, pl. *douames*, — دهليز *dahliż*, pl. *dahaliz*.

Soutien (support), — إثبات *ithbat*, تدعيم *tedaīma*. C'est lui qui est mon soutien, هو الذي فايمر بي *houa elli qāim biya*.

Soutirer (transvaser), بترغ *ferrar'*. || (obtenir par finesse), ذهاب *nahab*, — سرف *sraq*.

Souvenir, تفكير *tefkir*, — تفكيرة *tefkira*, بال *bal*, — باكر *fikr*, pl. افكار *afkar*. Souvenir d'amitié, تفكير المحبة *tefkir elmah'abba*.

Souvenir (se). Je me souviens, *netfekker* ou *nechfa*; je me suis souvenu, *tfekkert* ou *clift*; il s'est souvenu, تفکر *tfekker* ou *chfa*. Vous souvenez-vous de cette affaire-là? شعسى *rak shabi* على هذىك الدعوة *eddaoua*. Souvenez-vous de moi, تفکرنی *tfekherni*.

Souvent (à tout propos), كلّ مرّة *koull marra*. || (fréquemment), فـراش من مرّة *qeddach men marra*, — مرات *marrat adidat*, عديدات *miraren*. || Le plus souvent, في أكثر لآوفات *fi akther louqat*, — في الغالب *sel r'aleb*, — غالباً *r'aleben*.

Souverain, سُلْطَان *soultan*, pl. سُلَاطِين *slatin*, — مَلُوك *malek*, pl. مَلُوك *melouk*. || (adj.), عَظِيم *âd'im*, — فَاعِف *faïq*. Remède souverain, دَوَاء عَظِيم *doua âd'im*.

Souverainement, غَايَة الْغَايَة *r'aïet el'r'aïa*.

Souveraineté, مُلْك *moulk*, — سُلْطَنَة *seltena*, — رِيَاسَة *riaca*.

Soyeux, ارْطَب كَالْحَرَير *art'eb kelh'arir*.

Spacieusement, بِالْوَسْع *belouçâ*.

Spacieux (vaste), وَاسِع *ouacâ*, f. ةَّا *a*, pl. يَن *in*, — عَرَيْض *ârid'*, f. ةَّا *a*, pl. عَرَادَ *ârad'*.

Spadassin, سَيّاف *seyyaf*.

Spahi (vulg. *spahis*), صَبَائِحِي *sbaïh'i*, pl. ةَّا *a*.

Sparte (en Alg. : *alfa*), plante, حَلْفَة *h'alfa*.

Spécial (particulier), خَصْوَصِي *khoçouci*, — مُخْتَص *moukhtass* (av. بِـ *bi*).

Spécialement, بِالْخَصْوَصِيَّة *belkhoçouciya*, — خَصْوَصًا *khoçoucen*.

Spécialité, خَاصَّيَة *khaççia*, — خَصْوَصِيَّة *khoçouciya*.

Spécieusement, بِالْغَرْوَر *belr'erour*.

Spécieux, مُسْتَوَارِي — غَارّ *gâr* *moutaouari*.

Spécificatif, تَمِيزٌ - *temiiz*.

Spécification, تَبْيَانٌ - *tâin*.

Spécifier, بَيْنٌ - *beygen*.

Spécimen (échantillon), عِينَةٌ *âïna*.

Spectacle (vue, perspective), فُرْجَةٌ *fourja*.

Spectateur, حَاضِرٌ - متَّفَرِّجٌ *hâd'er*,
f. ♀ *a*, pl. *in*.

Spectre (fantôme), رُوحَانِيَّةٌ *roh'aniya*, pl. *at*,
- بازغوغ - خيال *bazr'our*. || (ombre, image), *khial*.

Spéculatif, معنوي *mânaoui*.

Spéculation (commerciale), جُلْبُ الْرِّبْعِ في البيع والشراء *jleb errebah' fel beïâ ou echechera*.

Spéculer (trafiquer), بِتَشْهُسِ عَلَى الْرِّبْعِ الكثير *fettech âla errebah' elkethir*.

Sphère (globe), كُوْرَةٌ *koura* ou كُورَةٌ *koura*, pl. *at*.

Sphérique, مَكْوَرٌ *mkaouer*, f. ♀ *a*, pl. *in*.

Spirale, دَارَةٌ *dara*.

Spirituel, ذَكِيَّ العَفْلٍ - حاذف *h'ad'eq*, *d'aki elâqel*.

Spirituellement (avec esprit), بِالْحَذَافَةِ *belh'a-d'aqa*,
- بِذَكَاءِ الْعَفْلِ *bid'aka elâqel*.

Spiritueux, عَرَافِيٌّ شراب *chrab*, - *âraqi*.

Splendeur, — جَلَالٌ *fakhr*, — بِهَاءٌ *baha*, — جَلَالٌ *jalal*.

Splendide (riche), فَاخْرٌ *fakher*. || (beau), عَظِيمٌ *âd'im*. Il fait une journée splendide, الْيَوْمُ نَهَارٌ *elioum nehar* *âd'im*. عَظِيمٌ *âd'im*.

Spoliateur, غَاصِبٌ *r'aceb*, pl. غَصَابٌ *r'occab*.

Spoliation, غَصْبٌ *r'asb*.

Spolier, غَصْبٌ *r'ceb*.

Spongieux, كالنَّشَاوَةِ *kennechchafa*.

Spontané, من تلقاء النَّفَسِ *men tilqa ennefs*.

Spontanément, من الفَلَبِ *men elqalb*, — من غير تَحْمِيمٍ *men r'eir takhmim*.

Squelette, هيكل لِأَعْظَامٍ *heikel lâd'am*.

Stabilité, ثبات *thebat*, — فَرَارٌ *qarar*, — بَقَاءٌ *baqa*.

Stable, ثابت *thabet*, — شَىٰ *ch* — ما يَتَحَرّك شَىٰ *ma ieth'arrek ch* (qui ne bouge pas).

Stagnant, رَافِدٌ *raqed*. Eaux stagnantes, مِيَاهٌ *miah* رَافِدَةٌ *raqeda*.

Stagnation (de l'eau), وَفُوْبُ المَاءِ *ougousf elma*. || (du commerce), كَسَادٌ *ksad*.

Station (pause, arrêt), وَفْعَةٌ *ouaqfa*, — وَفُوْبُ *ougousf*. || (lieu où l'on descend, en voyage),

منزل menzel, pl. منازل menazel. || Station d'hiver mechta, pl. مشاتي mechata.

Stationnaire, *ouaqef*, — حَادِسٌ *h'abes*.

Stationner. Je stationne, *nouqef* ou *nh'abes*; j'ai stationné, *ouqest* ou *h'abest*; il a stationné, *وَفِي حَسْبٍ* *ouqef* ou *h'abes*. Où stationnent les voitures *وَأَيْنَ كَجْسُوا الْكَرَارِصَ*? *ouaïn iah'bsou elkraros*.

Statistique, تجريد tejjrid, — تفويج tagouim, — تجييد tejrid,
— تجييد tagiid.

Statue, تمثيله وآلهة *teçouira ouagesa*. ||
 (idole), آلهة *cenem*, pl. اصنام *açnam*.

Statuer, ~~وَكِعْ~~ *h'akem*, — ~~وَلْ~~ *amer.*

Statut (loi), فانون *qanoun*, pl. فوانين *gouanin*.

Stérile, *عافر* *âayquer*, — **âqim**. Année stérile, *عام فحـط* *âam qah'at*.

Stérilité, *عُفَرَ áger*, — **عُفْمٌ ágem**, — **فَحَّادٌ qah'at**.

Stigmate (cicatrice), اثر الجرح *ather eljork'*. ||
 (marque au fer rouge), كي *keyy*.

Stigmatiser, کوی koua, aor. ikoui, —
الآخر állem, — وسیر oucem.

Stimuler, حُرْض *h'arred'*, — رَغْبَ *rar'reb*.

Stipulation, شُرُوط *chert*, pl. *cherout*.

Stipuler. Je stipule, *nechrot*; j'ai stipulé, *cherett*; il a stipulé, شُرُوط *chret* ou اشترط *echteret* (av. على *âla*).

Stoïque, شَدِيدُ الْعَنْزَمِ *chedid elâzem*, — ثابت — الثَّابِتُ *thabet elqalb*.

Stomachique, نَابِعٌ لِلْمَعْدَةِ *nafii lelmâda*.

Store, سُتُّور *seter*, pl. *setar*.

Stratagème, مَكِيدَةٌ *h'ilâ*, — حِيلَةٌ *mekida*.

Stratégie, عَلْمُ الْحَرْبِ *âlm elh'arb*.

Strict, مَدْفَقٌ *moudaqeq*.

Strictement, بِالْتَّدْفِيقِ *bettedqiq*.

Strié (raie, cannelure), خطٌ *khatt*, pl. خطوط *khetout*. || **Strié**, مَخْطَطٌ *mekhattet*.

Strophe, دور *dour*, pl. ادوار *adouar*.

Structure, بناء *bena*, — تركيب *terkib*.

Studieux, والَّعْ بالفِرَايَا *oualâ belgeraïa*.

Stupéfaction, حِيرَةٌ *h'ira*.

Stupéfait, دَاهَتْ *dahchan*, — بهشت *bahet*, — حِيرَانٌ *h'eiran*. || Je suis stupéfait, *nedhach*; j'ai été stupéfait, *dahacht*; il a été stupéfait,

دھش *dahach*, — **بھت** *bahet*, — **حار** *h'ar*,
aor. **كھیر** *ih'ir*.

Stupeur, **حیرة** *dahcha*, — **دهشة** *h'ira*.

Stupide, **باسل** *bacel*, — **ملکوع** *melkouâ*, —
احمف *ah'maq*, f. **حمفاء** *h'amqa*, pl. **حُمَف** *h'oumq*.

Stupidité, **حِمَافَة** *h'amaqa*, — **بسالة** *bsala*.
Assez de stupidité ! **برکة** من **البسالة** ! *barka men elbsala*.

Style, **إنشاء** *incha*.

Stylet, **خنجر** *khenjer*, pl. **خناجر** *khenajer*.

Su, **معْرُوف** *mâloum*, — **مَعْرُوف** *mârouf*. Au su
de tout le monde, **معْرُوف عند الناس** *mârouf ând ennas*, — **في عالم الناس** — *fi âlm ennas*.

Suaire, **کعبان** *kesen*, pl. **کعبان** *kesan*.

Suave, **لذیذ** *led'id'*, f. **لذاذ** *led'ad'*.

Suavité, **لذّة** *led'd'a*, — **حلاؤة** *h'alaoua*.

Subalterne (subordonné), **تابع** *tabâ*.

Subdiviser, **فَسَمْ** *qassem*, — **جَزَّى** *jezza*,
aor. **يَجَزِّي** *ijeżzi*.

Subdivision, **فَسَمْة** *gesma*. Subdivision
d'Aumale, **فَسَمَة الصَّور** *gesmet eççour*.

Subit, subitement, على غفلة *âla r'afla*. Il est mort subitement, مات على غفلة *mat âla r'afla*.

Subjuguer, فَهَارِ *qahar.*

Sublime, عظيم *âd'îm*, f. ةا *âd'a*, pl. عظام *âd'am*.

Submerger. Il a submergé، غَرَّفَ *r'arreq*، —
غَطَّسَ *r'attes*.

Submersion, *tar'iq*, — **تغطیس** *tar'tis*.

Subordination, طاعة *t'ā'a*, — حكم *h'okm*.

Subordonné (subalterne), تابع *tabâ'.*

Suborner (des témoins), زور الشهود *zaouer echchehoud.*

Subrogation, توكيل *toukil.*

Subrogé, موكـل *mouakkel.*

Subsequent, تابع *tabâ.*

Subside, اعانة *iáana*.

Subsistance, معيشة *máïcha*, — فوت *gout*.

باش يصّدر فوْتَه
Pour gagner sa subsistance,
bach icedder qoutho.

Subsister (vivre). Il a subsisté, عاش *áach*; il subsiste, يعيش *iáich*, — افتات *eqtat*, aor. يفتات *ieqtat*. || (durer encore, en parlant d'une chose), دام *dam*, aor. يدوم *idoum*.

Substance, ذات *d'at*. || En substance, بالجملاء *belijmal*.

Substantiel (nourrissant), يشبع *icheblá*, — كافٍ *kafí*.

Substantif, اسم *ism*.

Substitué, في عوض *fi áoud'*.

Substituer (compenser). Il a substitué, عوض *áoud'*, — خلف *khalef*. || (remplacer), جعل عوض *jál áoud'*.

Substitut (suppléant), ذايب *naib*, — خليفة *khalifa*.

Substitution, تعيين *táoud'*.

Subterfuge, حيلة *h'ila*, — حجّة *h'oujja*.

Subtil, لطيف *let'iif*, — رفيف *reqiq*, — رفيع *refiā*.

Subtiliser, رقف *raqqeq*, — دقف *daqqeq*.

Subtilité, رقة *reqqa*, — دقة *deqqa*.

Subvenir (aux besoins de quelqu'un), انبع *nseq* (av. على *ála*).

Subvention (en arg¹), اعطاء دراهم *iát'a draham.*

Subventionner, اعطى دراهم *aât'a draham.*

Subversif, هادم *hadem.*

Subversion, هدم *hedem*, — انقلاب *engilab.*

Suc, ماء *ma*, — رب *robb.*

Succéder. Il lui a succédé, رجع في مضربيه *rejâ si mad'rebhou.* — Voir HÉRITER.

Succéder (se), تعافب *tâageb.*

Succès, بوز *souz*, — ظفر *d'esfer*, — حسن العافية *h'osn elâqeba.*

Successeur, خليفة *khalifa*, pl. *khoulafa.*

|| (héritier), ورثة *ouareth*, pl. *ouaratha.*

Successif, متتابع *moutatabû.*

Succession (héritage), تراث *traïk*, pl. *triaka.*

|| (des temps), مرور الزمان *morour ezzeman.*

Successivement, بالواحد *belouah'ad.*

Succin (ambre jaune), كهربان *kaherban.*

Succinct, موجز *moujez*, — مقتصر *mouqtacer.*

Succinctement, بالافتصار *beliqtiçar.*

Succion (action de sucer), مص *moss.*

Succomber (être vaincu), انغلب *enr'eleb.* || (mourir), مات *mat*, aor. يموت *imout*, — تُوْقَى *toueffa.*

Succulent, — *بنين* *benin*, *فيه البنة* *fih elbenna*.

Sucer. Je suce, *nemoss*; j'ai sucé, *messit*; il a sucé, *mess*. || **Suçon**, مصّة *mossa*, pl. ات *at*.

Sucre, سكر *soukker*. || (pain de), فاليب سكر *qaleb soukker*.

Sucré (doux), حلو *h'alou*, f. حلو *h'alou*, pl. ين *in*.

Sucreries (friandises), حلاوات *h'elaouat*.

Sud, جنوب *jenoub* — فبلة *qebla*. || Vent du sud, فبلي *qebli*.

Sudorifique, يعرّف *iârreq* (il fait transpirer).

Suer, عرف *âreq*. J'ai sué, je sue, عرفت *âreqt*.

Sueur, عرف *âreq*. En sueur, عرفة *ârqan*, — بالعرف *belâreq*.

Suffire. Il suffit, يكفي *ieksi* ou *jezzi*; il a suffi, كفى *kfa*. || Cela suffit! بركة *barka*.

Suffisamment, بالكفاية *belkefaia*.

Suffisance (ce qui suffit), كفاية *kefaia*. || Insuffisance, فلة الكفاية *qellet elkefaia*.

Suffisant (qui suffit), كافي *kafi*.

Suffocation, غرق *r'emm*.

Suffoqué, مغموم *mer'moum*, f. مغموم *mer'moum*, pl. ين *in*.

Suffoquer. Il suffoque, *ir'omm*; il a suffoqué, انغرق *r'emm* ou غرق *enr'emm*.

Suffrage universel, رأي العامة *rai elâamma*.

Suggérer, دلّ *dell*. C'est lui qui m'a suggéré cette idée, هو الذي دلّني على هذا الرأي *houa elli dellni âla had' errai*.

Suggestion (incitation), وسوانس *ouegouas*.

Suicide, قتل لانسان نفسه *qatl lînsan nefsho*.

Suicider (se), قتل روحه *qtel roh'ho*.

Suie, حموم *h'amoum*.

Suif, شحّم *cheh'am*. || **Suiffer**, شحّم *chah'h'am*.

Suinter. Il suinte, *iercliah'*; il a suinté, رشح *rechah'*, — فطر — *qt'er*. || **Suinement**, رشح *r'chah'*.

Suite (cortège), خدام *khoddam*, — اتباع *atbaâ*, — دایرة *dâira*. || (à suivre), بفیّة *beqiya*. ||

في الحین — به بھیّہ *bih fih*, والسّاعۃ *sel h'in ou essaâ*. Par suite de cela, حیندز *liajl d'alik*, — لاجل ذلك *h'inâid'in*.

Dans la suite, فيما بعده *sîma bâd*, — فيما ياتي *sîma iati*.

Sivant (subst.), تابع *tabâ*, pl. *touabâ*. Au suivant! **الّي** بعد — لاخر *lakhor*, **elli bâd**.

|| **Sivant** l'usage, كيف العادة *kif elâda*, — حسب العادة *h'asb elâda*. **Sivant** l'usage établi, كما هي العادة المعلومة *elâda al-mâlûma*.

الْمَالُ وَبَةٌ *kema hiya lâada lmâlouma*
ou *lmaloufa*. || Suivant que..., على ما âla ma.

Suivi, متبع - *metbouâ*, f. ة a, pl. *in*.

Suivre. Je suis, *ntebbâ*; j'ai suivi, *tebbât*; il a suivi, تَبَعَ *tebbâ*. Suivez encore, زَدْ تَبَعَ *tzid tebbâ*. Ne me suivez plus, شَى تَتَبَعَنى *shî tetebbâni chi ou* بِرَكَةَ مَا تَتَبَعَنِي شَى تَتَبَعَنى *ma tzid chi tetebbâni*. Suivez votre chemin, خُذ طَرِيقَكَ *khod' t'rîqek*. Suivez mon conseil, خُذ رَأِيَّي *khod' raïi*. Ne suivez pas son conseil, ما تَاخُذ شَى رَأِيَه *ma takhod' chi raïho*.

Sujet (motif), سبب — *at*, سببة *sebba*, pl. *sebeb*, pl. سبایب *sebaib*. A ce sujet, على هذا الشأن — *âla had' echchi*, في هذا الشيء *âla had' echchan*. || (du verbe), باءل *faâl*. || (enclin, prédisposé à), مایل *mail* (av. *ila*). || Les sujets (d'un roi), le peuple, رعیت *râïya*.

Sujéction (dépendance), طاعة *t'aâ*.

Sulfate (sel), ملح *melh'*. || (de cuivre), تؤدية *toutia*.

Sulfureux, وفيه الكبريت *fîh elkebrit*.

Sulfurique (acide), ملح الكبريت *melh' elkebrit*.

Sultan, سلطان *soult'an*, pl. سلطان *slat'in*.

Sultanin (pièce d'or), سُلْطَانِي *soult'ani*, pl. سُلْطَانِي *soulta*.

Superbe, فَائِفٌ *faiif*, — عَظِيمٌ *âd'im*, — باخْرٌ *sakher*, — مَغْفُودٌ *mesqoud*.

Supercherie, حِيلَةٌ *h'ilâ*, — غُلْطَةٌ *r'alt'a*, — عَمَلَةٌ *âmlâ*, — تَزْلِبِيَّةٌ *tzelbih'a*.

Superfétation, زِيَادَةٌ *ziada*.

Superficie, مَسَاحَةٌ *msah'a*, — طُولٌ وَعَرْضٌ *t'oul ou ard'*.

Supericiellement (au fig.), بِالْخَفْفَةِ *belkheffa*.

Superfin, مِنْ الْغَايِةِ *men elr'aïa*.

Superflu, زَايدٌ *zaïd*.

Superfluité, زِيَادَةٌ *ziada*.

Supérieur (en élévation), بِوْفَانِي *souqani*. || (en rang), كَبِيرٌ *kbir*, pl. كَبَارٌ *kbar*. || (en qualité), فَائِفٌ *faiif*.

Supériorité, رِيَاسَةٌ *fad'l*, — فَضْلٌ *fad'l*, — رِيَاسَةٌ *riaça*.

Superlatif, تَعْصِيلٌ *tefd'il*.

Superlativement, بِي الْغَايِةِ *fel r'aïa*.

Superposer, رَتَّبَ هَذَا عَلَى هَذَا *rettab had'a âla had'a*.

Superposition, تَرتِيبٌ هَذَا عَلَى هَذَا *tertib had'a âla had'a*.

Superstitieux, يعتقد بالاعتقاد الباطل *iüteqed beliatiqad elbat'el.*

Superstition, اعتقاد باطل *iatiqad bat'el.*

Supplanter, جاء في محل غيره *ja si mah'all r'eirho.*

Suppléant, نايب خليفة — *naib khalifa*, — فايم مقام *qaïm meqam.*

Suppléer (quelqu'un), ناب *nab*, aor. *inoub* (av. *ân*). || (parfaire), كمبل *kemmel.*

Supplément, زيادة — *ziada tekmil.*

Supplémentaire, زايد *zaïd.*

Supplication, تضرع *ted'arroâ.*

Supplice, عذاب *âd'ab*, — تعذيب *tâd'ib.*

Supplier, حلل *h'allel*, — تضرع *ted'arrâ*, — توسل *touassel.*

Supplique, مطلب *mat'leb*, pl. *mat'aleb.*

Support, مسند *mesned*, — مرفع *marfâ*, — ركينة *rekîza*, pl. *rekaïz.*

Supportable (tolérable), محمول *mah'moul.*

Supporter (endurer). Il a supporté, حمل *h'amel*, — فاسى *qaça*, aor. يفاسى *iqaci.*

Supposé, موهوم *mouhoum*, — مفتر *mouqadder.*

Supposons que..., ایّا ذفّدروا ayya nqadderou,
— ایّا نجعلوا ayya nejálou.

Supposer, فّدر qadder, — ظنّ d'enn, aor. يظّن id'onn.

Supposition, — ظنّ zám, — زعمر qias, — تغدير tagdir.

Suppression, تبطيل tibt'il, — إبطال ibt'al.

Supprimer. Je supprime, nbet't'el; j'ai supprimé, bet't'elt; il a supprimé, بطلّ bet't'el.

Suppuration, ذفّيّيّع teqiih'.

Suppurer. Il suppure, iqayyah'; il a suppuré, فيّيّع qayyah'.

Supputation, حساب h'eçab.

Supputer (calculer), حسب h'eceb.

Suprématie, بفضل fad'l, — رياست riwa'a.

Suprême, اعلى aála, — اعظم aâd'em, — اقصى ag'a, — غاية ما r'aïet ma ikoun.

Sur (acide), حامض qares, — فارص h'améd', f. ة a, pl. بين in.

Sur (prép.), على ála, — بوف souq.

Sûr (certain), حقيق h'aqiq, -- محقق meh'aqqeq. J'en suis sûr, راضي rani

meh'aqeq bih. || (sans danger), امين *amin*, —
 في محل الامان *mamoun*. En lieu sûr, مامون
si mah'all laman. A coup sûr, بلا شك *bla chekk*,
 تحفّف بالتحفييف — *bettah'qiq*. || Être sûr, sûr, زائد *sûr*,
teh'aggeq, ايغن — *aïgen* (av. بـ *bi*).

Surabondance, كثرة *kethra*, — زيادة *ziada*.

Surabondant, كثير *kethir*, — زايد *zaïd*.

Surabonder, كثر *kether*.

Suranné, فديم *qedim*, — عتييف *âtiq*.

Surate (chapitre du Coran), سورة *soura*, pl. اات *at*.

Surcharge, زيادة *ziada*.

Surcharger, ثقل *thaqqel* (av. على *âla*), — زاد *zad*, aor. يزيد *izid*.

Surcroit, زيادة *ziada*.

Surdité, طرش *terech*, — صم *cemm*.

Sureau, هيروري *heirouri*, — ليروري *lirouri*.

Sûrement (certainement), بالصّرخ *beççah'h'*, — بالتحفييف بلا شك *bla chekk*, — *bettah'qiq*.

Surenchère, دلالة زيادة *dlala*, — *ziada*.

Surenchérir. — Voir ENCHÉRIR.

Surérogatoire (prière), صلاة نافلة *celat nafela*.

Sûreté, امن *amn*, — امان *aman*. || (caution), ضمانة *d'eman*, — ضمان *d'emana*.

Surexciter. — Voir EXCITER.

Surface (face), وجہ *oujeh*.

Surfaire, غلی *r'alla*, aor. يغلي *ir'alli*. Je ne surfais point, ما نظيبح ما نزير *ma ntayyah' ma nzid*, — كلمة واحدة *kelma ouah'ada*.

Surgir. Il a surgi, صدر *ceder*, — خرج *kherej*, — وفع *ouqâ*.

Surhumain, جهاد ابن ادم *souq jehed ben adem*.

Surlendemain, ثالث يوم *thaleth ioum*.

Surmener, تعب *tââb*.

Surmener (se), نعس *tââb* تعب نعس *nefshou*.

Surmonter (vaincre), غالب *r'eleb*.

Surnager, عامر *âam*, aor. يعمور *iâoum*.

Surnaturel, فدرة إلهية *godra ilahiya*.

Surnom, كنية *kounia*, — لقب *lageb*.

Surnommé, مكني *mkenni*, — ملقب *mleqqeb*.

Surnommer, كنى *kenna*, aor. يكّنني *ikenni*.

Surpasser (en mérite). Il a surpassé, فلب r'eleb ou جاز faz, aor. يجعوز ifouz, - جاز jaz, aor. يجوز ijouz.

Surplus, زيادة ziada. Au surplus, وزد ouzid.

Surprenant, عجیب ájib, - غریب r'erib.

Surprendre, على غفلة - غفل r'affel, - ju álu r'afila. || (étonner), دهش dahhech. || (tromper), غلط r'allet'.

Surpris (étonné), متعجب metajjeb, - مستغرب mestar'reb.

Surprise, عجیب ájeb. O surprise! يا عجیبا! ia ajaba. || (improviste), غفلة r'afila. || (tromperie), غلط r'elat'.

Sursaut. Il s'est levé en sursaut, بفزع fezz, - فزع qesez.

Surseoir, وخر ouakhher, - اجمل ajjal, - اسهل amhel.

Sursis (délai), تیحال tijal, - میحال mijal, - مهلة mouhla.

Surtout, بالخصوص belkhocous, - خصوصاً khoçoucen.

Surveillance, حراسته ássa, - حراسته h'araçta, -

تَسْتَهِنْتَ nad'er. Sous la surveillance de..., نَظَرٌ nad'er. نَظَرٌ tah't nad'er.

Surveillant, حارس *h'ares*, f. ةـ a, pl. *h'orras*, ةـ ناظر – *nad'er*, pl. *nod'dar*.

Surveiller. Je surveille, *nah'res*; j'ai surveillé, *h'arest*; il a surveillé, حرس *h'ares* ou عَسَّ *āss*. surveillez-le, عَسَّ *assho* ou عَسَّ عليه *āss alih*.

Survenir. Il est survenu, وَفَعَ *ouqaá*, – *h'adeth*.

Survivance (à la), عن ورثة *ān ouarathatihi*.

Survivant, بافي *baqi*, f. ةـ a, pl. *in*.

Survivre, بـفـى *beqa*, aor. يـبـقـى *iebqa*, – بعد *āach*, aor. يـعـيـش *iāich* (av. *bād*).

Sus. Courir sus à..., هـجم *hajem* (av. *āla*).

Sus (en), على ذلك من جوف *men souq*, – زـيـادـةـ على ذـلـكـ *ziada āla d'alika*.

Susceptibilité, غـشـةـ *r'ocheh*, – ضـيـفـةـ *d'iga*, جـزـعـ *jezā*.

Susceptible (prompt à se fâcher), مـغـشـاشـ *mar'chach*, – ضـيـافـ *d'ayyag*, f. ةـ a, pl. *in*.

Susciter, سـبـبـ *sebbeb*, – ذـوـضـ *naoued'*.

Suscription, علوان *âlouan* (mis pour *ônouan*).

Susdit (le), المذكور *elmed'kour*, — المزبور *elmest'our*, — المرفوم *elmerqoum*, — المشا، اليه *elmesbour*, — المشار، اليه *elmouchar ilaih*.

Suspect, علىه الشك *âlih echchekk*.

Suspecter, شك *chechk*. Il a suspecté son serviteur, شك في خديمه *chekk fi khedimhou*.

Suspendre (accrocher). Je suspends, *nedelli*; j'ai suspendu, *dellit*; il a suspendu, دلى *della* ou علّف *âlleq*. || (différer), وقف *ouaqqef*. || (interdire un fonctionnaire), عطل *âlt'el*.

Suspendu (accroché), مدللي *mdelli*, — معلق *mâlleq*, f. ة a, pl. دين *in*.

Suspens (en), موقف *mouaqqef*, — معطل *mât'tel*.

Suspense, منع *menâ*, — تعطيل *tât'il*, — توقيف *touqif*.

Suspension (d'un objet), تعليف *tâliq*. || (interruption), تقطيع *tebt'il*. || (d'un fonctionnaire), تعطيل *tât'il*.

Suspicion, شكه *chekk*, — تهمة *touhma*, — ظن السوء *d'enn essou*, — شبهاة *choubha*.

Sustenter, عيّش *âygech*, — فوت *qaouet*.

Sustenter (se), تمعّش *tmââch*, — افتات *eqtat*, aor. يفتات *iqtat*.

Suture (d'une plaie), خياطة الجرح *khiat'et eljorh'*.

Suzerain, سيد *seyyed*.

Suzeraineté, سيادة *siada*.

Svelte, رفيف *reqiq*, — طيف *let'if*, — مهافف *mehafraf*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Sybarite (viveur), صاحب اللذة *çah'eb elleddâ*, شهاوني — *chahouani* (sensuel).

Syllabaire, كتاب الـجـاء *ketab elheja* ou كتاب التجـيـة *ketab ettahjia*.

Syllabe. Lire syllabe par syllabe, هـجـى *hajja*, aor. يـهـجـى *ihajji*.

Symbol, إشارة *ichara*, — علامة *âlama*.

Symétrie, ترتيب مليح *tertib mlih'*.

Symétrique, مرتب منظم — *meretteb, mened'dem*.

Sympathie, محبة *mah'abba*, — ميلان *meïlan*, جريان القلب — *jerian elqalb*. Vous m'inspirez de la sympathie, جـرـى فـلـبـى الـيـك *jera qalbi lik* (m. à m. : mon cœur a couru, s'est porté vers vous).

Sympathique. C'est un homme sympathique,
رجُل ملِيْحٍ يُجْرِي الْفَلْبَ الْيَهْ
rajel mlih' iejri elqalb lih ou imil lih elqalb.

Sympathiser, توافق *touaseq.*

Symphonie, موافقة لا صوات *mouasaqet laqouat.*

Symptôme, دليل *delil*, pl. *detail.*

Synagogue, جامع اليهود *jamā' elihoud.*

Syncope, مغاشية — غشوة *r'achoua*, — *mer'achia.*

Syndic, وكيل — أمناء *amin*, pl. *oumna*, — *oukil*, pl. *oukla.*

Synonyme, معنى واحدة *mâna ouah'ada.*

Syntaxe, تركيب الكلام — نحو *nah'ou*, — *terkib elklam.*

Syphilis (maladie), المرض الكبير *elmard' elkbir.*

Syrie (contrée), الشّام *echcham.*

Syrien, شامي *chami*, f. ♀ *a*, pl. *ahl echcham.*

Système, تأويل *taouil.* Établir un système,
جعل تأويل *jâl taouil.*

T

Ta (adj. poss.), کے *ek*: Ta jument, *farsek*.

شَمْسَة شمّسَة Tabac, *doukhkhan*. || (à priser), *chemma*, — *نَفْعَة* — *neffa*.

Tabatière, حَكَّ دُخَانٌ *h'oukk doukhkhan.*

Table, *tabla*, pl. *touabel*. ||
 (basse), **موايدة** *maïda*, pl. *mouaid*. ||
 (index), **جدول** – **برنامنج** *bernamej*, *jedouel*. ||
 || (des matières), **فهرستة الكتاب** *fahracet elketab*.

Tableau (peinture), تصویرة *teçouïra*, pl. ات at ou تصاور *teçaouer*. || (noir), لوحة *louh'a*, pl. ات at ou الواح *alouah'*.

Tablette (étagère), مراجع *marṣā*, pl. مراجع *meraṣā*.

Tablier (de cuir, des artisans), تياندة *tabanda*.

Tabouret, kursi, pl. kraṣṣā. کُرْسَى koursi, pl. kraṣṣā.

Tache, بقعة *baqâa*, — وسخ *ouçakh*. || (de rousseur), نمشة *nemcha*, coll. نمش *nemech*.

Tâche (travail), شغل *chor'ol*, pl. اشغال *echr'al*.

Tacher (salir). Je tache, *nbeqqâ*; j'ai taché, *beqât*; il a taché, بقع begqâ ou وسخ ouessakh

Tâcher (faire ses efforts). Il a tâché, عمل âmel mejhoudhou, — بذل جهوده bed'el jehdhou, — اجتهاد ejtehed.

Tacheté, مبقع mbaqqâ, — مزرقط mzarguet'.

Tacheter, بقع baqqâ.

Tacite, مفترض mouqadder, — مضمر moud'mar.

Tacitement, بالتفدير bettaqdir.

Taciturne, سكوتية sakouti.

Tact (toucher), ممسس mess. || (jugement), عقل âgel, — كياسة kiaça. C'est un homme de tact, رجل كييس rajel kiyyes.

Tactique, مهارة mehara.

Taffetas, طابطہ t'ast'a.

Taie (tache blanche sur l'œil), ديباض biad'.

Taillade, فطبع qat'â. || Taillader, qat'tâ.

Taillandier, حداد h'addad, pl. بين in.

Taille (stature), فامة qama, — فد qadd. Long de taille, طويل الفامة touil elgama. De taille moyenne, متوسطة الفامة metouesset' elgama || (coupe des habits), تفصيل tefcil. || (des arbres),

تَفْلِيم الشَّجُور *taqlim echchejour.* || (des plumes), **بَرِيَان لَافِلام** *berian laqlam.*

Taillé (coupé), **مَفْطُوع** *maqt'ouâ.* || (arbre), **مَزْبُور** *mezbour.* || (plume), **مَبْرِي** *mebri.*

Tailler (une pièce de drap). Je taille, *nfessel*; j'ai taillé, *fesselt*; il a taillé, **فَصَل** *fessel.* || (une plume). Je taille, *nebri*; j'ai taillé, *brit*; il a taillé, **بَرِى** *bra.* || (les arbres), **زَبَر** *zeber*, — **فَلَّم** *qallem.* || (couper), **فَطَع** *qt'aâ.*

Tailleur (d'habits), **خَيَاط** *khayyat'*, pl. *in.* دين || (de pierre), **حَجَار** *h'ajjar*, pl. *in.* دين

Tailleuse (couturière), **خَيَاطَة** *khayyat'a*, pl. اات.

Taillis, **غَابَة** *r'aba.*

Taire (un secret), **كَتْم** *ketem.*

Taire (se). Je me tais, *neskout*; je me suis tu, *sekett*; il s'est tu, سكت *seket.* Tais-toi ! اسكت *eskout* ou اسكت علينا *eskout alina.*

Talent (capacité), **مَعْرِفَة** *mârefa*, — **أهْلِيَّة** *ahliya.* C'est un homme de talent, مولى معرفة *moula mârefa.*

Talion, **فَصَاص** *qiças*, — **ثَار** *thar.*

Talisman, **حَرْز** *h'arz*, pl. **حَرْوَز** *h'orouz*, — **طَلَاسَم** *telcem*, pl. **طَلَاسَم** *telacem.*

Taloche, كْبَقّ *kəff*, pl. كْبَقْ وَبْ *kəsouf*.

Talon, فَدْمَر *qdem*, pl. افَدَامَر *aqdam*.

Talonner (traquer), ضَيْقَف *d'eyyecq* (av. *âla*).

Talus (pente), حَدْرَةٌ *h'adour*, — حَدْرَةٌ *h'udra*.

Tamarin (fruit), تَمَرْ هَنْدِي *temer hendi*.

Tambour (caisse), طَبَلٌ *t'ebel*, pl. طَبُولٌ *t'eboul*, — بَنَادِرٌ *bendar*, pl. بَنَادِيرٌ *bnader*. || (qui bat du tambour), طَبَّالٌ *t'abbal*, pl. يَنْ *in*.

Tambourin, دَبْ *deff*, pl. دَبْوَبْ *desouf*, — طَارٌ *t'ar*, pl. طَيْرَانٌ *t'iran*, — درْبُوكَةٌ *derbouka*, pl. درَابِكٌ *derabek*.

Tamis, غَرَبَلٌ *r'erbal*, pl. غَرَبَلَيْلٌ *r'erabel*, — صَيَّارٌ *ceyyar*.

Tamiser. Je tamise, *ner'erbel* ou *neceyyer*; j'ai tamisé, *r'erbelt* ou *ceyyert*; il a tamisé, *r'erbel* ou *ceyyer*.

Tampon (bouchon), سَدَادٌ *sedad*, pl. ات *at*.

Tamponnement (choc, collision), مَصَادِمةٌ *moçadma*. || (de voitures), مَصَادِمةُ الْكَرَارِصَ *moçadmet elkrarece*. || (de navires, abordage), مَصَادِمةُ السَّمَرَاكِبَ *moçadmet elm'rakeb*.

Tan, tanin, دَبَاغٌ *debar'* — دَبَغَةٌ *debra'*.

Tancer, وَبَّ *ouebbakh*.

Tandis que, *ma dame*, — **بینہما** *beinema*,
et, par corruption: **بیدما** *bidma*.

Tanière, غار *r'ar*, pl. غیران *r'iran*. — مرفد — *merqed*, pl. مرافد *meraged*.

Tanner. Je tanne, *nedbar'*; j'ai tanné, *dbar't*; il a tanné, دبغ *dbar'*. || Tanné, مدبوغ *medbour'*.

Tannerie, دار الدّباغة *dar eddebar'a.*

Tanneur, دباغ *debbar'*, pl. يبن *in-*

Tant (adv.), هكذا *hakd'a*, فـ *qedd* هذا الفدر — *had' elqadr.* Ne parlez pas tant, ما تتكلّم هكذا *ma tetkellem ch hakd'a.* Il a perdu tant d'argent, خسر هذه الدرهم الكل *khecer had' eddraham elkoull,* — خسر الدرهم فـ *هـذا* — *had' elqadr.* الفدر *khecer eddraham qedd had' elqadr.*

Tant mieux (pour toi)! مـكـة فـيـك cah'h'a fik. || (pour lui)! مـكـة فـيـه cah'h'a fih. || Tant mieux! الحـمـد لـلـه elh'amdoullah.

Tant pis (pour toi)! اشہ فیک echchah fik. ||
 (pour lui)! اشہ فیک echchah fih. || Tant pis!
 خسارة kheçara, — البکر elbah'ar.

Tant que... , فَدْ مَا qedd ma, — ما دام ma dam.
Tant que tu voudras, فَدْ مَا تَحْتَ qedd ma
teh'abb. Tant qu'il sera malade, ما دامه مريض

ma damhou mrid'. Tant que je serai vivant,
ما دامه-ي حی *ma damni h'ayy. Tant que tu*
seras ici, ما دامک هنـا ma damek hena.

Tante (paternelle), **عُمّة ámma**, pl. **ات at**. ||
(maternelle), **خالة khala**, pl. **ات at**.

Tantôt (bientôt), شویّة هكذا *chouia hahd'a*. ||
 (répété), مرتّة — *saâ*, تارة ساعة *marra*, — *tara*:
 ساعتہ في *Tantôt en ville, tantôt à la campagne*, ساعتہ في *البلد ساعة في الجنان*.
 مرتّة هنا مرتّة الـ *هــيــهــ* *marra hena, marra lehih*, etc.

Taon, *debaba*, coll. *debab*.

Tapage, *qiamat*, — زفاء *zega*, — عياط *üiat*,
— حس *h'ass*, — زازة *zaza*. Assez de tapage
comme cela ! *barkaou men had' elh'ass*. || Tapageur, فای *zeggai*.

Tape, — خبطة *khabt'a*, — كفت *keff*. ضربة *d'arba*.

Taper. Il a tapé, ضرب *d'reb*, — خبط *khbat'*. ||
 (à la porte), طبّاب *tabtab*, — دفف *dagday*.

Tapir (se), تلبة *tlebbéed*, — كمن *kmen*.

Tapis, *bsat*, pl. *at* بساط - زربية *zerbiya*,
 pl. *zeraba*. || Petit tapis, *matrah'*,
 pl. *metarah'* مطراح.

Tapisser. Je tapisse, *nferrech*; j'ai tapissé, *ferrech*; il a tapissé, *ferrech*. **فَرْش**

Taquin, *neqqam*, f. ةَّفَّامَةُ *in*.

Taquiner. Je taquine, *neneqem*; j'ai taquiné, *neqemt*; il a taquiné, **نَفَرَ** *neqem*.

Taquinerie, *تَقْوِينَةٌ* *neqma*.

Tard (il est), الحال مشى *mcha elh'al* ou راح الحال *rah' elh'al*. Il n'est pas tard, ما زال الحال *ma zal elh'al*, — ما زال بكري *ma zal bekri*. || Plus tard, بعد مُدّة *bâd mouddâ*.

Tarder. Je tarde, *nebt'a*; j'ai tardé *bet'it*; il a tardé, **بَطِى شى** *bet'a*. Ne tardez pas, *ma tebt'a ch*. Il me tarde de vous revoir, توحشتك *touah'h'achtek*. Il vous tarde de me revoir, **توحشة-نى** *touah'h'achtni*, etc.

Tardif, تارديف *mouakhhār*, f. ةَرْدِيف, pl. بَيْنَتَارِدِيفَاتِينَ *in*.

Tardivement, بالبطء belbat'ou.

Tare, *noqçan*, — نفـصـان عـيـبـ.

Taré, *nages*, — عیب فیہ نافض *âib fih nafas*.

Tarente (petit lézard des murs), *ۆزە* ouz'a.

Tarentule, بولکاز *bou lekkaz.*

Targette, زکروم صغیر zekroum cer'ir.

Tarif — تعریف *tārif*, **بیان** *baīan*, **تعیین** *tā'iin*.

Tarir (mettre à sec), نَشَفْ *nechches*. || (être à sec), نَشَفْ *nechef*. La source a tari, العين *el-ayn*, نَشَفَتْ *nechfet*. || Tari, نَشَفْ *nachef*.

Tas, ئەرمەتى *örma*, pl. ات at et عەرمەر *örom*, —
كەداس *kouds*, pl. اكداس *akdas*.

Tasse, **بنجال** *senjal*, pl. *senajel*. ||
 (grande tasse), **طاسة** *taṣa*, pl. **ات** *at*.

Tasser (entasser), كدّس *keddes*, — عَرْمَعَ *árrem*.

Tâter. Je tâte, *nmess*; j'ai tâté, *messit*; il a tâté,
— *mess*, — *lemes*.

Tâtonnement, ~~un~~ ^{un} *tahsis.*

Tâtonner. Je tâtonne, *ندردش*; j'ai tâtonné, *ندردست*; il a tâtonné، *ندردش*.

Tâtons (ا), يدرّس *iderdes*, — بالتّكتسيس *bettah'sis*.

Tatouage, وشام oucham, pl. ات at.

Tatoué, توشة *mouechchem*, f. ة a, pl. in.

Tatouer. Je tatoue, *nouechchem*; j'ai tatoué,
ouchchemt; il a tatoué، وشّ ouchchem.

Taudis, *koukh*, pl. اکواخ *akouakh*.

Taupe, بَارَةٌ عَمِيَّاءٌ *sara âmia*.

Taureau, *thour*, pl. ثُورٌ اثْوَارٌ *athouar et thiran*.

Taux, taxe, فَدْرٌ *qadr*, — فيمَةٌ *qima*, — غَرَامَةٌ على الکراء *r'erama ala elkera*. || Taxe des loyers, r'erama ala elkera.

Taverne, تَبَارِنَةٌ *teberna*, pl. تَبَارِنَاتٌ *tebaren*.

Tavernier (cabaretier), تَبَرِنَاجِيٌّ *tebernaji*.

Taxer, فَوْمَرٌ *qaouem*.

Te, *ek*: Je te vois, ذَشْوِفَكَ *nchoufek*. Te plaît-il? يَعْجِبُكَ شَىءٌ *iâjebek ch*. Il veut te causer, يَحْتَبِّ *ih'abb ieqjem* māak.

Technique (terme), اصْطِلَاحٌ *est'ilah'*.

Teigne (gale), فَرْعٌ *grâ*, — فَرْطَسَةٌ *ferteça*. || (ver, mite), سُوسٌ *sous*.

Teigneux, بِرَاطِسٌ *fertas*, f. ةَرَاطِسٌ *frates*, — افْرَعٌ *agrâ*, f. فَرْعَاءٌ *garâa*, pl. فُرْعَاءٌ *gourâ*.

Teindre. Je teins, *nesbar'*; j'ai teint, *cebar't*; il a teint, *cebar'*. || Teint, مَصْبُوغٌ *masbour'*.

Teint, teinte (subst.), لَوْنٌ *loun*, pl. لَوْنَاتٌ *alouan*.

Teinter, مَلَوْنٌ *laouen*. || Teinté, *mlaouen*.

Teinture, صَبَاغَةٌ *cebir'*, — صَبَاغَةٌ *cebar'a*.

Teinturier, صباغٌ *cebbar'*, pl. *in-* بَنْ.

Tel (un), *flan*, pl. ةـلـانـ *a.* || Tel que, مثل *methl*, — كـيـفـ *kif*. Un homme tel que vous, مثلـكـ *rajel kifek* ou *methlek*.
Tel père, tel fils, لـبـاـبـاـ *koull ouled ichebbah lebabah*.

Télégramme, ~~à~~ *dibich* (du franc.).

سلك الحديد - الفراب elyraf, - sellk el'h'adid.

Télescope, ناظر، الہند *nad'or elhend.*

Tellement, من كثرة *men kouthret*, – من فتوة *men gouet*. Il est tellement bon qu'il nous a pardonnés, من كثرة الملاحة متاع قلبه سمع لنا *men kouthret elmelah'a mtaâ galhou smah'lена*.

Téméraire, *جـمـعـةـ* jacour.

Témérité, ظمارة jeçara, — ظاءة jeraa.

Témoignage, شهادة *chehada*. Faux témoignage, شهادة الزور *chehadet ezzour*.

Témoigner (rendre témoignage). Je témoigne, *nechhed*; j'ai témoigné, *chehatt*; il a témoigné, *شَهَدَ chehed*. || (manifester), **بَيْسِن beyyen**, — **اُظْهَرَ ad'har**.

Témoin, شاهد *chahed*, pl. شهود *chehoud*.

Tempe, ناظر *nad'er*, pl. *nouad'er*.

Tempérament, خلفة *khalqa*, — طبعة *t'abaa*, — مزاج *mezaj*.

Tempérance, فناءة *genaâ*, — عقبة *âffa*.

Tempérant, فنوع *genouâ*, — عبييف *âfîf*.

Température, حال *h'al*, — هواء *houa*. La température est chaude, الحال سخون *elh'al sekhoun*.

Tempéré, متوسط *metouasset'*, — معتدل *mouâtadel*.

Tempérer, لطف *lattaf*, — هدن *hedden*.

Tempête, فرة *guerra*, — زوبعة *zoubâa*. || (bourrasque), براشكتة *bourrachka*.

Temple (mosquée), جامع *jamâ*, pl. *jouamâ*. || (église), كنيسة *knissa*, pl. *knaïs*. || (synagogue), جامع اليهود *jamâ elihoud*.

Temporaire, وقت *ouaqti*, — موقف *mouaqqet*.

Temporisation, تأخير *takhir*, — تمثيل *tamah-houl*, — تاذى *taanni*.

Temporiser, تاذى *taanna*, — تمثيل *temahhel*.

Temps, زمان *zeman*, — وقت *ouaqt*. De temps en temps, ساعت على ساعت *saâ âla saâ*, — في بعض الاحيان *si bâd' lah'ian*. Il est arrivé à

temps, وصل في الوقت *oucel sel ouaqt*. Avec le temps, مع طول الزمان *mâa t'oul ezzeman*. A contre-temps, في غير وقت *fi r'eir ouaqt*. || (atmosphère), - حال هواء *h'al*, *houa*. Le temps est serein, الحال صاحي *elh'al çah'i*. Le temps est brumeux, الحال مضيب *elh'al md'abbeb*.

Tenace (opiniâtre), معاند *mâaned*, - *moucîrr*. || (adhérent), لاصف *laceq*.

Ténacité (opiniâtreté), عناد *ánad*, - اصرار *içrar*.

Tenaille, كُلَّاب *koullab*, pl. *klaleb*.

Tendance, ميل *meïl*, - ميلان *meïlan*.

Tendant, مائل *mail*, - فاصل *gaced*.

Tendon (nerf), عصب *âceb*.

Tendre, طري *tri*. Du pain tendre, *khoubz tri*. || (compatissant), حنين *h'anin*, f. ♀ *a*, pl. حنان *h'anân*.

Tendre (allonger). Je tends, *nmedd*; j'ai tendu, *meddit*; il a tendu, مدد *medd*. || (raider), شدد *chedd*. || (un piège), نصب *neceb*.

Tendrement, بالحنانة *belh'anana*, - برقة *bregget* الغلب *elqalb*.

Tendresse, حنانة *h'anana*, - رقة *regqet* الغلب *elqalb*.

Tendu (étendu), ممدود *memdoud*. || (raidi), مشدود *mechdoud*. || (piège), منصوب *mençoub*.

Ténèbres, ظلام *d'elam*.

Ténébreux, مظلم *med'lem*.

Teneur, نص *nass*, — مضمون *mad'moun*.

Tenir. Je tiens, *nechedd*; j'ai tenu, *cheddit*; il a tenu, شد *chedd*, — حكم *h'akem*, — qebed', — مسک *msek*. || (sa parole), تمر وعدة *temm ouâdhou*. || Se tenir, فعد *qâd*, aor. يفعد *ieqôd*. Tenez-vous tranquille! تهاننا *tehanna*.

Tentation, إغواء *ir'oua*.

Tentative, تجربة *tejrib*.

Tente, بيت *beit*, pl. بيوت *biout*, خيمة — بيمات الشعر *kheima*, pl. خيام *khiam*, — بيمات الشعير *beit echchâr*. || (de campagne, en toile), قيطون *guit'oun*, pl. قياطن *guiat'en*.

Tenter (essayer), جرب *jerreb*. || (donner envie), يشحّي سخف *sakhkhef*, — شحّى *chahha*, aor. ichahhi.

Tenture, ستارة *stara*, pl. ستایر *stair*.

Tenu, مشدود *mechdoud*, f. ة *a*, pl. بين *in*. || (obligé), ملزوم *melzoum*.

Tenue (costume), *تَمْسِيْح lebsa*. || (posture), *فُعَدَّةٌ quâda*.

Ténuité, *رَفْقَةٌ reqqa*. || **Tenu**, *رَفِيقٌ reqiq*.

Térébinthe (arbre), *بَطْمَر bt'om*.

Tergiversation, *تَرْدَدٌ tareddoud*.

Tergiverser, *تَرْدَدٌ teredded*.

Terme (échéance), *تِيـجـالـ ajl*, — **اجـلـ** *tijal*. A terme, *mouajjal*, — **وـفـتـهـ** *si ouaqthou*. || (fin), *akher*. || (mot), *كلـمـةـ kelma*, — **لـعـظـةـ** *lef'd'*.

Terminaison, *اـخـرـ akher*, pl. *aouakher*.

Terminé, *مـكـمـلـ mkemmel*, — **مـخـلـصـ** *mekhalles*.

Terminer (finir). Je termine, *nkemmel*; j'ai terminé, *kemmelt*; il a terminé, *kemmel*, — **كـمـلـ** *khalles*, — **فـصـنـ** *fad'd'*, — **خـلـصـ** *temm*. || Se terminer, *entaha*, aor. *يـنـتـهـيـ ientahi*.

Terne, *مـضـبـبـ md'abbeb*, f. *ةـ a*, pl. *in*.

Ternir. Je ternis, *nd'abbeb*; j'ai terni, *d'abbebt*; il a terni, *d'abbeb*, — **ضـبـبـ** *saoued*.

Terrain, *ارـضـ ard'*, pl. *ارـاضـيـ arad'i*.

Terrasse, *سـطـوـحـ stah'*, pl. *سـطـوـحـ stouh'*.

Terrassements (fouilles), *حـفـيـرـ h'afir*.

Terrasser. Il m'a terrassé, على لارض remani à la lard', — صرعندي ceráni.

Terre, ارض *ard'*. || (la terre ferme, le continent),
ترباً **البَرّ** *elberr*. || (poussière de terre), **trab.**
|| (globe terrestre), **كُورٌت لارض** *kouret lard'*.

Terreau, زبل *zebel.*

Terreur, هـول *haoul*, - خـوف *khaouf*, -
جـعـة *sejaa*.

Terreux, فيله تراب *sih trab.*

Terrible, *haïl*, — هایل مهول *mhaouel*.

Terrier, غار *r'ar*, pl. غیران *r'iran*, - وکر - *ouakr*, pl. اوکار *aoukar*.

Terrifier, **فَزْع** *fezzaâ*, — **خُوْب** *khaoues*.

Territoire, — ارض **حُكْم** *ard'*, — **وطن** *h'okm*, — **اوطن** *outen*, pl. *outan*.

Tertre, كُدْيَا koudia.

Tes, كى ek ou متاعك mtaâk: Tes chevaux,
خيلك kheïlek ou متاعك elkheïl mtaâk.

Tesson (débris de poterie), شفاف *cheqfa*,
pl. coll. شفاف *cheqef*.

Testament, وصيّة *ouciya*, pl. وصايبا *ouciaia*.

Testateur, واصى *ouaci.*

Tester, وَصْسِي *oueçça*, aor. دِيْوُصْصِي *ioueççi*.

Testicule, خصوة *khaçoua*, pl. خصاوي *kheçaoi*.

Tête, راس *ras*, pl. روس *rous* et ريسان *riçan*.

|| (tenir tête), عاند *âaned*. || (perdre la tête),

بَقْ بِي عَفْلَه *bass fi âqlho*.

Téter. Je tette, *nard'â*; j'ai téte, *rd'ât*; il a téte, رضع *rd'â*. || (donner à téter), رضع *rad'dâ*.

Teton, بِزَازِلَة *bezzoula*, pl. bezazel, — نَهُود *nahd*, pl. نَهُود *nehoud*.

Têtu, راس خشين — عنایدی *ânaïdi*, ras khechin.

Texte, نَصْ نَصْوص *nass*, pl. neçous.

Textuellement, كَلْمَة بِكَلْمَة *kelma bekelma*, حرف بحرف *h'arf beh'arf*.

Thapsia (pl^{te}), دریاس *derias*, — بو نابع *bou nafû*.

Thé, اتاي تای *taï* ou اتاي *ataï*.

Théâtre, تِيَاتِرُو *tiatro*.

Théière, غَلَائِيَّة *r'allâïa*, pl. ات *at*.

Thème (traduction), ترجميّة *tarjima*.

Théologie, توحيد *taouh'id*.

Théorie (l'opposé de pratique), علم *âlm*.

Thermomètre, ميزان الحرارة *mizan elhoua*.

- Thésauriser**, خزن الدرّاهم *khezen eddraham.*
- Thèse**, مسالة *msala*, pl. مسائل *msail.*
- Thon** (poisson), تون *tenn.*
- Thorax**, صدر *ceder.*
- Thuya** (arbre), أرعدار *ārdaar.*
- Thym**, زعتر *zâter.*
- Tibia**, عظمة السّاف *ād'em essaq.*
- Ticket**. — Voir BULLETIN.
- Tiède**, ملدد *mledded.*
- Tiédeur**, برودة *berouda.*
- Tiédir**, تلدد *tledded.*
- Tien, tienne**, متاعك *mtaâk* ou ذيالك *dialek.*
Ce cheval est le tien, هذا العود متاعك *had'*
elâoud mtaâk ou هذا العود لك *had' elâoud lik.*
- Tiens!** (prends !), خذ *khoud*, — هاك *hak*, — شد *chedd.*
- Tiers**, ثالث *thoulth.*
- Tige** (de plante), عسلوج *âslouj*, pl. عساليج *âçalej.*
- Tigre**, ذمّر *nemer*, pl. نمور *nemoura.*
- Tigré** (moucheté), مبفع *mbaggâ.*
- Timbale** (gobelet), فدح *qedah'*, pl. افداح *aqdah'.*

Timbre (clochette), نافوس *naqous*, pl. *nouaques*. || (cachet). — Voir ce mot.

Timbre-poste, تمبر پستي *tesrih' elbreyya*.

Timbré (papier), کاغذ تنبري *kav'et tenbri*.

Timbrer. — Voir CACHETER.

Timide. Il est timide, يشتكي *iestah'i* ou ما يستكعي *iaħ'chem*. Il n'est pas timide, شى *ma iestah'i ch* ou ما يشتكر شى *ma iaħ'chem ch*.

Timidité, حياء *h'aia*, — حشمة *h'achma*.

Timon (gouvernail), دمان *deman*, pl. ات *at*.

Timoré, خايف *khaif*.

Tintamarre, دبكة *debka*, — دردجع *derdih'*.

Tintement (cliquetis, son métallique), تقربيع *tgarbiā*, — رذين *renin*.

Tinter (métal), فرجن *garbà*, — رتن *rennen*.

Tique (parasite du chien, du bœuf, etc.), فراده *guerada*; coll. فراد *guerad*.

Tir, ضرب *d'arb*, — رمي *rami*.

Tirage (au sort), فرعه *qorāa*.

Tiraillement, مجايدة *mejabeda*.

Tire-bouchon, برنينا *bernilna* (p^r), pl. ات *at*, بترجهة *betrighha*.

Tirer. Je tire, *nejbed*; j'ai tiré, *jebett*; il a tiré, ضرب وجه بارود *jebed*. || (un coup de feu), طلف الوجه *tlaq elouejh*. || (au sort), ضرب الغرعة *d'reb elqorâa* ou simplement فرّع *qarrâa*. || (vengeance), انتقام enteqem. || (de prison), خرج *kharrej*. || (une ligne), مدد سطر — *medd st'er*, جرّ سطر — *jerr st'er*. || (l'épée, dégainer), سل السيف *sell esseif*. || (à la cible), ضرب التيشان *d'reb ennichan*. || (les cartes), مجبوذ قنزن *guezzen*. || Tiré, مجبوذ *mejboud*.

Tirer (se). Comment me tirer de là? كييفاش نسلك روحى من هذه الدعوة *kifach nsellek rouh'i men had' eddâoua*. Tire-toi d'affaire, دبر راسك روحك *sellek rouh'ek* ou debber racek.

Tireur (de projectiles), رامي *rami*.

Tiroir, فجّار *qejer*, pl. فجّار *qejar*.

Tisane, ماء دواع *ma doua*.

Tison, جمرة *jemra*, pl. ات *at*.

Tissage, نسج *nesj*.

Tissé, منسوج *mensouj*, f. ةـ *a*, pl. ين *in*.

Tisser. Je tisse, *nensej*; j'ai tissé, *nsejt*; il a tissé, نسج *nsej*.

Tisserand, — بين نساج *nessaj*, pl. *in*, *h'ouki*, pl. ةـا *h'ouaka*.

Tisseur (adj.), نساج *nessaj*, f. ةـا *in*.

Tissu, نسيج *nsij*.

Titre (d'un livre), علوان *álouan*, pl. ات *at*. || (d'une propriété), عقد *âqđ*, pl. *âqoud*, — وثایف *outhiqā*, pl. *outhaiq*. || A titre de..., من حِفَة *men jihet*...

Titulaire, صاحب الوظيف *cah'ab eloud'if*.

Toi, ائٌت *entā* (masc.), — ائٌت *enti* (fém.). || (compl'), كـ *ek*: Devant toi, *goddamek*.

Toile, فماش *kettan*, — كـتـان *gemach*. || (d'araignée), عنكبـوت *ânkebout* — نسيـج الـرتـيلا *nsij erretaïla*.

Toilette, زـينـة *zina*, — تـزـيـين *teziin*.

Toiser (mesurer). Je toise, *neqis*; j'ai toisé, *qest*; il a toisé, فـاس *qas*.

Toison, جـرـة *jezza*, pl. ات *at*. || (peau de mouton avec sa laine), بـدرـونـة *bedrouna*, — هيـدوـرـة *hidoura*.

Toit, toiture, سـفـق *sqef*, pl. سـفـوـف *sqouf*.

Tôle, صـبـعـة حـدـيد *cah'fa hadid*.

Tolérable, toléré, مَحْمُول *mah'moul.*

Tolérance, احتمال *eh'timal.* || Maison de tolérance, دار الفحاب *dar elgeh'ab.*

Tolérant, حاصل *h'amel*, — صابر *çaber.*

Tolérer, حمل — احتمل *eh'temel.*

Tomate, طماطيش *tematich*, — طماطم *tematem.*

Tombe, tombeau, قبر *qeber*, pl. قبور *qebour.*

Tomber. Je tombe, *netih'*; je suis tombé, *touh't*; il est tombé, طاح *tah'*, — وفع *ouqâ*, — سقط *sqat'*. || Tomber sur... (attaquer), هجم *hejem* (av. على *âla*). || Il a fait tomber, طيّع *t'ayyah'*. || Tomber goutte à goutte, قطر *qt'er.*

Tombereau, كرّيط *karrit'a*, pl. كراط *kraret'.*

Tome (volume), جُزء *jouz*, pl. اجزاء *ajza.*

Ton (élévation de la voix), صوت *çout.* || (adj. poss.), ذيالك *mtaâk*, ou متاعك *mtaâk*, ou العود *âoud* داوك *daoudek* ou العاؤد *elâoud* *mtaâk*, etc.

Tondeur, جزار *jezzaz*, pl. دين *in.*

Tondre, جتر *jezz*, — فرقط *gargat'.*

Tondu, بجزوز *mejzous*, — مفرقط *mgargat'.*

Tonnage (d'un navire), فدر *qadr*, — سعة *sâa.*

Tonneau, جِنْتَيْهٌ *bettiya*, pl. *betati*, —
bermit, بِرْمِيل *bermit*, pl. *bramel*.

Tonnelet, بِرْجِمِيل *brimil*, pl. ات *at*.

Tonnelier, برامليّة *bramli*, pl. برامليّات *bramliya*.

Tonnelle, عَرَيْش *ârich*, pl. عَرَائِش *âraîch*.

Tonner. Il tonne, الرعد يرعد *errâd iarâd* ou الرعد يتکلم *errâd ietkellem*.

Tonnerre, *دَعَّ*, *râd.* || (foudre), صاعفة *çaâqa*.

Tonte, جَزْ jezz, — جَرَانْ jezzan.

Topaze, يافوت اصبعه iaqout acfer.

Topographe مكتّب تصویر البلاد *mkellesf beteçouir elblad.*

Topographie, تصویر البلاد *teçouir elblad.*

Toqué, محبول *makhoul*, — مجنون *mejnoun*,
— مخروع *mkharouâ*.

Torche, شعلة *chála*, pl. اتات *at at*.

Torcher (essuyer), *msah'*.

Torchon, شالف *chelliga*, pl. ات at ou
— خيشة *khicha*, pl. ات at.

Tordre (du linge). Je tords, *nácer*; j'ai tordu, *ácert*; il a tordu, ~~و~~ *ácer*. || (du fil, etc.). Je

tords, *nestel*; j'ai tordu, *stelt*; il a tordu, **ستل**, *stel*, — **بِرْم**, *brem*.

Tordu, مُعْتَول *mestoul*, — مُبْرُوم *mebroum*,
f. ة a, pl. دين *in*.

Torréfier (le café), ~~وَهْمَةٌ~~ *h'ammes.*

Torrent, *ouad*, pl. *oidan*. Il pleut
à torrents, *ennaou tçobb kelouidan*.

Torrentielle (pluie), *naou r'ezira*. نوع غزيرۃ

Torride, حارّ *h'arr*, — حامی *h'ami*.

Tort (préjudice), — ظالم *d'olm*, — باطل *bat'el*,
 — في الباطل *d'eroura*. A tort, *fel bat'el*,
 — بغير حق *ber'aïr h'agg*. Il m'a fait du tort,
 — ظلمني *d'lemni*, — ضرئني *d'errni*.

Tort. Il a tort, ما فيه الحفّ *ma fih elh'agg*,
 ou ما عنده شي الحفّ *ma andhou ch elh'agg*, ou
 ما معه شي الحفّ *ma māah ch elh'agg*.

Tortu, tortueux, معوج *mâouej*, f. ة a, pl. *in-* دين.

Tortue, pl. **sekaren**. سکارن sekroun.

Tortueusement, بالتعويج bettaouij.

Tortuosité, تَعْوِيجٌ *tâouij.*

Torture, *عذاب* *tad'ib*, *تعذيب* *âd'ab*.

Torturer. Je torture, *nâd'd'eb*; j'ai torturé, *âd-d'ebt*; il a torturé, *âd'd'eb*. عَذْبٌ

Tôt, plus tôt, بِكْرِي bekri, — فَبِلْ qbel. Tôt ou tard, فَرِيبْ وَإِلَّا بُعِيدَ grib oualla bâid. Sitôt que..., حِينَ *h'in*. Trop tôt, فَبِلْ الْوَفْتَ *qbel elouaqt*.

Total, جملة joumla, — مُجْمُوعٌ *mejmouâ*.

Totallement (en totalité), بِالْجَمْلَةِ *beljoumla*, — كَافِةً *belkoulliya*, — كَاوْفَةً *kaffaten*.

Totaliser, جمّع *jemâ*.

Totalité, كُلّ *koull*, — كَافَةً *kaffa*, — جَمِيعٌ *jemiâ*. En totalité, بالكُلّ *belkoull*.

Touchant (concernant), فِيمَا يَخْصُّ *fîma ikhoss*, — يَحْتَنُ *fi chan*. || (attendrissant), في شان — يَغْيِظُ *ih'annen elqalb*.

Touche (pierre de), حَجْرَةُ الْعِيَارِ *h'ajret elâiar*.

Toucher. Je touche, *nmess*; j'ai touché, *messit*; il a touché, مَسَّ *mess*. || (attendrir), غَاظَ *r'ad'*, aor. غاظني *ir'id'*. Son état me touche, يَغْيِظُ *r'ad'ni h'alho*. || (de l'argent), قَبْضٌ *qbad'*. || Se toucher (être contigu), سَامَى *sama*, aor. يَسَامِي *içami*.

Touffe, شوشة *choucha*, pl. ات *at*.

Touffu (arbre), كثير الأغصان *kethir lar'çan*.

Toujours, دايمـاً *daïm*, - على الدوام *dima*, - كل يوم *koull ioum*, - ديمـة *dima* *ala eddouam*.

Toupet فطـادـة *gouttaïa*, - قطـادـة *gattoucha*. || (effronterie), فـلـة الحـيـاء *qellet elh'aïa*.

Toupie, زـرـبـوـط *zerbout*, pl. زـرابـت *zrabet*, - نـحـلة *nah'la*, pl. ات *at*.

Tour (rang successif), دـالـتـه *dala*, - نـوبـة *nouba*.

Chacun son tour, كل واحد ودالتـه *koull ouah'ad ou dalthou*, - كـلـ واحد ونـوبـته *koull ouah'ad ou noubthou*. A tour de rôle, بالـدـالـتـه *beddala ou beddour*. Tour à tour, بالـنـوـبـة *bennouba*. Tour à tour, ذـاءـورـة *naâoura*, - تـزـلـبـيـكـة *tzelbih'a*. || (mouvement circulaire), مـخـرـطـة *doura*. || (machine à tourner), mekhrata. || (bâtiment très élevé), بـرج *borj*, pl. ابراج *abraj*. || (minaret), صـوـمـعـة *çoumâa*. || (de promenade), تـحـوـيـسـة *tah'ouiça*.

Tour (jouer un), تـمـلـعـب *temelâb* (av. بـ *bi*).

Tourbillon (dans une rivière), بلاعـة *bellaâ*. || (de poussière), عـجـاجـة *âjjaja*.

Tourbillonner, دار *dar*, aor. يدور *idour*.

Touriste, مسافر *msafer*, f. ة a, pl. ين *in*.

Tourment (supplice), عذاب *âd'ab*. || **Tourments** (soucis), هموم *hemoum*.

Tourmenter, عذب *âd'd'eb*.

Tournant (coude d'un chemin), دورة *doura*. || (adj.), داير *daîr*.

Tourné, مدّور *medaouer*. || (fil), مفتول *mestoul*.

Tournée, دورة *doura*, — جولان *jaoulan*.

Tourner. Je tourne, *ndour*; j'ai tourné, *dourt*; il a tourné, دار *dar*. || (tête), داخ *dakh*, aor. يدوخ *idoukh*. La tête me tourne, داخ راسي *dakh raci*. || (lait), راب *rab*, aor. يروب *iroub*. || (se cailler, s'aigrir), احمض *hemad'd'*. || (au tour). Je tourne, *nekharret*; j'ai tourné, *kharrett*; il a tourné, خرط *kharret*.

Tourner (faire). Il a fait tourner, دوار *daouer*. || (se), دار *dar*, aor. يدور *idour*, — تلقت *teleffet*.

Tournesol (fleur), شمسية *chemsiya*.

Tourneur (sur bois, etc.), خراط *kherrat*, pl. ين *in*.

Tourniquet, دوار *daouara*, pl. ات *at*.

Tournoi (joute, carrousel, fantasia), ملعاب *meiaâb*, اخيل *elkheïl*.

Tournure (du corps), صورة coura, — هيأة hia.

Tourterelle, *يمام* *imama*, coll. *يمام* *imam*,
— *ڨومري* *goumri*.

Tousser. Je tousse, *nsâl*; j'ai toussé, *sâlt*; il a toussé, J-e-w *sâl*.

Tout, كُلّ *koull*. Tout mon argent, دراهمي *drahami*
 الكُلّ *elkoull*. Tous les deux jours,
 كُلّ يومين *koull ioumin*. Tout à fait, pas
 du tout, بالكُلّ *belkoull*. De tout temps,
 من فديم الزّمان *men qedim ezzeman*. Tout
 à l'heure (futur), شويبة هكذا *chouïa hakd'a*.
 Tout à l'heure (passé), فبيلة *qebila*. Tout seul,
 على وحدة *ouah'adhou*. Tout à coup, غفلة *r'afla*. En tout, بالجملة *beljoumla*. Tout
 de suite, بـه فيـه *bih fihi*.

Toutefois, — *lakinn*, مع ذلك *maâ d'alika*.

Toute-puissance, ةَلْفَاظُ qodra, — ةَذْرَعَةٌ azza.

Tout-puissant, فادر *qader*. — فدير *qadir*. ||
 Le Tout-Puissant (Dieu), الفادر *elqader*.

Toux, *ü-ləw sūlā*.

Toxique, توك-ي-ك *semm*, pl. توك-ي-ك *semooum*.

Tracas (embarras), حم hemm, pl. حموم hemoum.

Tracasser, نکد nekked.

Tracasserie, تنویة *tenouïa*.

Trace, جرّة *jourra*, — أثر *ather*. Sur la trace..., في جرّة *fi jourret...*

Tracé (plan, dessin), رسم *resm*, pl. رسم *rsoum*.

Tracer (régler). Je trace, *nsetter*; j'ai tracé, *settert*; il a tracé, سطّر *setter*. || (un plan), رسم *rsem*.

Trachée-artère, فصيلة الرّيحة *qasbet erriya*.

Traction, جبذ *jebd* (régⁱ). (جذب)

Tradition, حديث *h'adith*, — سنة *sounna*.
|| (livraison), تسلیم *teslim*.

Traducteur, ترجمان *torjman*, pl. ات *at* et ترجمان مخلف *trajem*. || (assermenté), تراجم *trajem*. || (assermenté), ترجمان *meh'allef*.

Traduction, ترجمة *tarjem*. Une traduction, ترجمة *tarjima*.

Traduire. Je traduis, *ntarjem*; j'ai traduit, *tarjemt*; il a traduit, ترجم *tarjem*. || (en justice), خطّ في الشرع — يدعى *dâa*, aor. يدعى *iedâi*, — دعى *l'att fi echcherâ*.

Traduit, مترجم *mtarjem*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Trafic, تجارة *tejara*, pl. ات *at*.

Trafiquant, تاجر *tajer*, pl. toujjar.

Traflquer, دباع وشري *baâ ou chra*, aor. يببيع *ibîâ ou iechri*.

Tragique (événement), امر محنن *amr mouh'zin*.

Trahir. Je trahis, *nakhdâ*; j'ai trahi, *khedât*; il a trahi, *khedâ* ou دباع *baâ*, aor. يببيع *ibîâ*.

Trahison, خديعة *khadîâa*, — خيانة *khiana*.

Train (allure), مشيّة *mechia*, — سيرة *seira*.

Trainard, باطي *bat'i*, — موخر *mouakkher*.

Trainer. Je traîne, *nekarkar*; j'ai trainé, *karkart*; il a trainé, كركر *karkar*, — جر *jerr*, — سحب *sah'ab*. || (en longueur), طول *t'ououel*, — بطا *bt'a*, aor. يبطا *iebt'a*.

Trainer (se), زحف *sah'af*, — فتح *gah'h'az*.

Traire. Je traïs, *nah'leb*; j'ai trait, *h'alebt*; il a trait, حلب *h'aleb*.

Trait (flèche), ذشاب *nechhab*. || (ligne), سطر *ster*, pl. سطور *stour*, — خط *khatt*, pl. خطوط *khetout*. || (gorgée), جغمة *jour'ma*. || Avoir trait à..., تعلق *tâlleg* (av. د ب *bi*).

Traite (chemin parcouru sans s'arrêter), مرحلة *merah'la*: D'une seule traite, في مرحلة واحدة *fi merah'la ouah'ada*. || (lettre de change),

خطّ اليـد *khatt elied*. Ce mot désigne aussi le billet à ordre ou tout autre effet de commerce.

Traité, عـفـد *āqd*, — اـتـبـاف *ettifaq*. Traité de paix, عـفـد الـصـلـح *āqd ecçolh'*. || (ouvrage), تـالـيـف *talif*, — تـصـنـيـف *teçnif*.

Traitemenـt (appointements), رـاتـب *rateb*, مـداـوـيـة *mdaouiâ*. || (médication), رـوـاتـب *rouateb*. || (envers quelqu'un), مـعـاـمـلـة *mâamela*.

Traiter. Il me traite comme son fils, يـسـبـني *ihs'ebni*, تـكـلـم *tkellem* كـولـدـه *ia'h'sebni ki oueldhou*. || (parler de), tkellem (av. *fi*). || (soigner), دـاـوـى *daoua*, aor. *idaoui*. || (une affaire), دـبـر *debber*.

Traiteur, طـبـاخ *t'abbakh*, مـرـفـاجـي *marqaji*.

Traître, خـدـاع *khaddaâ*, pl. *in*, — يـنـيـن *khaîn* pl. خـيـان *khiyan*.

Traitureusement, بـالـغـدـر *belr'ader*.

Trajet, مـسـافـة *msafa*, — طـرـيف *t'riq*.

Trame (d'une étoffe), طـعـمـة *t'oâma*.

Tranchant (subst.), شـعـرـة *chefra*. || (adj.), ماـضـي *mad'i*, — فـاطـع *qataâ*.

Tranche, فـطـعـة *qatâa*. || (de melon ou de pastèque), بـرج *borj*, pl. البراج *braj*.

Tranché, مـغـطـوـع *maqtouâ*, f. ةـاـة *a*, pl. يـنـيـن *in*.

Tranchée, خندف *khandeq*, — حُبَيْر *h'afir*. ||
 (coliques), وجع الكرش *oujâ elkerch*.

Trancher. Je tranche, *naqtaâ*; j'ai tranché, *qtaât*;
 il a tranché, فقط *qtaâ*. On lui a tranché la tête,
 قطعوا له رأس *qatâou lhou rashou*.

Tranchet, مشابر *machfer*, pl. مشابير *mechafer*.

Tranquille (reposé), مرتاح *mertah'*. Soyez tran-
 quielle, كُنْ هَانِي *koun hani* ou كُنْ مَتَّهَانِي *koun methanni*. Restez tranquille, تَهَانَا *tahanna*.
 Laissez-moi tranquille, خَلِّنِي *khallini*.

Tranquillement, بالهدوء *belhena*, — بالعافية *belâafia*.

Tranquilliser, هَنَا *hanna*, aor. يَهَنِّي *ihanni*.
 Tranquillisez-vous, تَهَانَا *tchanna*. Tranquil-
 lisez-moi, هَنِّينِي *hannini*. || Se tranquilliser,
 يَتَهَانَا *itehanna*, aor. تَهَانَا *tahanna*.

Tranquillité, هَناء *hena*, — عافية *âafia*.

Transaction, صلح *çolh'*. Ils ont fait une transac-
 tion, اصطلحوا *est'alh'ou*.

Transcription, نَفْل *naql*, — نَسْخَة *naskhi*.

Transcrire, نَفْل *nqal*, — نَسْخَة *nsakh*.

Transe (frayeur), رعب *roâba*, — فزع *fazâ*.

Transférer. Je transfère, *nenaqqel*; j'ai transféré, *naqqelt*; il a transféré, نَقْلَ naqqel.

Transformation, تبديل *tebdil*.

Transformé, مبدل *mbeddel*.

Transformer, بدل *beddel*. || (se), تبديل *tbeddel*.

Transfuge (déserteur), هارب *hareb*.

Transgresser, خالب *khalef*, — تعتدى *tádda*, aor. يتعتدى *itádda*.

Transgresseur, مخالف *mekhalef*, — متعدّي *metáddi*.

Transgression, مخالفة *mekhalefa*, — تعدية *tádia*.

Transi, جامد *jamed*, — باشل *sachel*.

Transiger, اصطلاح *est'alah'*, — استوى *estoua*, aor. يستوي *iestoui*. Vous avez transigé, استويتوا *est'alah'tou*, — استوينتم *estouitou*.

Transitif (verbe), متعدّي *moutáddi*.

Transition, تغيير *tar'iir*.

Transitoire, وفتني *ouaqti*, — زايل *zail*.

Translation, تحويل *tah'ouil*.

Transmettre. Il a transmis, بلغ *bellar'*, — وصل *ouassel*.

Transmission, تبلیغ teblir'.

Transparent, يَعْوِتْ مِنْهُ الْخُضُور ifout mennho
ed'd'aou.

Transpercer, خرف *khereg.*

Transpiration, transpirer, اسرف *âreq.*

Transplanter. Il a transplanté, نَفْلَ naqqel.

Transport, *refoud*, رفود – **انتِفال** *entiqal*.

Transporté (banni), منعی *menfi*, f. ة a, pl. *in-*.

Transporter, *r̥fed*, — **تَفْلِ** *naqqel*. || (*ban-nir*), **نَفَّي** *nfa*, aor. **يَنْفَعِي** *ienfi*.

Transporter (se), انت-فَل *enteqel*, — توجّه *touejjah*.

Transposer, *r'eyyer*, — بَدْل beddel.

Transposition, تبدیل – *tar'iir*, *tebdil*.

Transvaser. Il a transvasé, بفرغ *server'*, — كبت — kebb, aor. ديكبت ikouubb.

Transversalement (de biais), *بالعواج belâouaj.*

Trapu, مربوع *marbouâ.*

Traquenard. — Voir PIÈGE.

Traquer, ضييق *d'eyyeq* (av. على *âla*).

Travail, خدمه *khadma*, — شغل *chor'ol*.

اخْدِمْ شَغْلَكْ Fais ton travail et tais-toi, *akhdem chor'lek ou eskout.* || Travail
وَاسْكُتْ واسكت *akhdem chor'lek ou eskout.* || Travail
فُرْسَى — Voir CORVÉE.

Travailler. Je travaille, *nakhdem*; j'ai travaillé,
khademt; il a travaillé, خَدَمَ *khadem*.

Travailleur, خَدَّامٌ *khaddam*, f. ةَنْ *a*, pl. يَنْ *in.*

Travers, عَرْضٌ *ôrd*. A travers, بِيَنْ *fi*, *bein*. De travers (en biais), مَعْوِجٌ *mâouej*, f. ةَنْ *a*,
pl. يَنْ *in*. De travers (à contresens), بِالْمَفْلُوبِ *belmaqloub*. En travers, بِالْعَرْضِ *belôrd*. A tort
et à travers, بِلا تَمِيزٍ *bla temiiz*. Il regarde
de travers (en dessous), يَخْتَرُ مِنْ تَحْتِ التَّحْتَ *ikhzer men tah't ettah't*.

Traverse (chemin de), طَرِيقٌ فَصِيرَةٌ *triq qcira*.

Traversée, سَفَرٌ بِيَ الْبَحْرِ *sefer fel bh'ar*.

Traverser (une rivière, une forêt, etc.). Je tra-
verse, *naqtâ*; j'ai traversé, *qtât*; il a traversé,
فَطَعَ *qtâ*. || (percer de part en part), خَرْفَ *khereg*.

Traversin, مَخَادٌ *mekhadda*, pl. مَخَادٌ *mekhadd*.

Travesti, مَبْدَلٌ *mbeddel*.

Travestir (se), بَدَلَ لِبَسْتَهِ *beddel lebsethou*,
— بَدَلَ زَيْهِ *beddel zeyyho*.

Travestissement, تَبْدِيلُ الْبَسْةِ *tebdil ellebsa*.

Trébucher. Je trébuche, *nâther*; j'ai trébuché, *âthert*; il a trébuché, عَثَرَ *âther*.

Trèfle (plante), *n̄sel*. ذَعْلٌ

Treille, عَرِيشَةٌ *ârich*, — دَالِيَةٌ *dalia*, pl. *douali*.

Treillis (grillage), شَبَّابِكَ *chebbâik*, pl. *at*.

Treize, ثَلَاثَةٌ *thlethach*.

Treizième, ثَالِثٌ عَشَرَ *thaleth âcher*.

Tremblant, يَرْتَعِدُ *iertâd*, — يَرْتَعِدُ *ieterâd*.

Tremble (arbre), صَبْصَافٌ *cesçaf*.

Tremblement, رَعْدٌ *râda*, — رَعْشَةٌ *râcha*, — زَلْزَلَةٌ ارْتِيجَاجٌ *ertijaj*. || (de terre), زَلْزَلَةٌ *zelzela*. Il y a eu un tremblement de terre cette nuit, لا رَضْ زَلْزَلَتْ وَيْ هَذَهُ الْيَلَةُ *lard' zelzelât si had' elleila*.

Trembler. Je tremble, *nertâd*; j'ai tremblé, *ertâtt*; il a tremblé, ارْتَعَدَ *ertâd*. Il trembla de tous ses membres, ارْتَعَدُوا بِرَايْصَهُ *ertâdou fraïçou*.

Trembloter, رَعْشٌ *râch*.

Trémousser (se), تَحْرِكٌ *teh'arrek*.

Trempe (de l'acier), سَفِيَانٌ *seqian*. || (synonyme populaire de *roulée*). — Voir ce mot.

Trempé (mouillé), — مبلول *mchemmakh*, — mebloul, f. ڦ a, pl. in.

Tremper (mouiller). Je trempe, *nchemmakh*; j'ai trempé, *chemmakht*; il a trempé, شمّخ *chemmakh* ou بـلـلـ *bell*. || (plonger dans un liquide), رـطـسـ *r'et'es*, — غـمـسـ *r'ammes*.

Trente, ثـلـاثـيـنـ *thlathin*.

Trépas, مـوـتـ *mout*, — وـبـاـةـ *oufat*.

Trépassé, مـيـتـ *miyet*, f. ڦ a. Les trépassés, المـوـتـىـ *elmaouta*.

Trépasser. Il a trépassé, مـاتـ *mat*, aor. *imout*, — توـقـىـ *toueffa*. — Voir MOURIR.

Trépignement, دـكـةـ *debka*.

Trépigner, عـقـسـ *âffes*.

Très, بـالـزـابـ *bazzaf*, — ذـرـةـ *nezah*, — يـاسـرـ *iacer*. Très bon, مـلـيـعـ بـالـزـابـ *mlih' bazzaf*. Très bien (santé), بـخـيـرـ ذـرـةـ *bekhair nezah*. Très malade, مـرـيـضـ بـالـزـابـ *mrid' bazzaf* ou مـرـيـضـ ذـرـةـ *mrid' nezah*.

Trésor, خـزـنـةـ *khaṣna*, — كـنـزـ *kenz*, pl. *kenouz*.

Trésorier, خـزـنـاجـيـ *khaznaji*, pl. ڦ a.

Tressaillement, فـبـرـةـ *qafṣa*.

Tressaillir, فَبَرْزٌ *qfesz.*

Tresse, ضَعِيرَةٌ *d'esfra*, pl. ضَعَافِيرٌ *d'esfair*. Tresse de cheveux سالبف *salef*, pl. سوالبف *soualef*.

Tressé, مُضْبَورٌ *mad'sour*, f. ةَيْنٌ *a*, pl. يَنْ *in.*

Tresser. Je tresse, *ned'for*; j'ai tressé, *d'esert*; il a tressé, ضَبَرٌ *d'efer*.

Tréteau, سَرِيرٌ *srir*, — بَنْكٌ *bank*.

Trève, مُهَلَّةٌ *mouhla*.

Triage, تَصْبِيَّةٌ *tenqia*, — تَنْفِيَّةٌ *tesfia*.

Triangle, triangulaire, مُثَلَّثٌ *mthelleth*, — دُوْ ثَلَاثَةٌ فَرَوْن *bou thelth qroun*.

Tribu, اعْرَاشٌ *árach*, pl. اعْرَاشٌ *árach*.

Tribulation, مُصَيْبَةٌ *mah'na*, — مُصَيْبَةٌ *mouciba*, — بَلِيَّةٌ *bliya*.

Tribunal, مَكْمَةٌ *mah'kema*, pl. مَكَامٌ *mah'akem*, — دَارُ الشَّرْعِ *dar echcherá*.

Tribune (chaire), منْبَرٌ *menber*.

Tribut, غَرَامَةٌ *r'erama*, pl. اتات *at at*.

Tricher, زَلْبَعٌ *zelbah'*.

Tricherie, تَزَلْبِيَّةٌ *tezelbih'a*.

Tricheur, زَلَابِيٌّ *zelabhi*.

Tricolore, بوْثَلَثِ الْوَانٍ *bou thelth alouan*.

Tricoter, نسج *nsej*.

Trier. Je trie, *nenaqqi*; j'ai trié, *naqqit*; il a trié, اختار *naqqa* ou نفى *ekhtar* (il a choisi).

Trimestre, ثلاثة شهور *thelth chehour*. Par trimestre, كُل ثلاثة شهور *koull thelth chehour*.

Tringle, مطرف من حديد *mat'raq men h'adid*.

Triomphateur, غالب *r'aleb*.

Triomphe, نصرة *naqra*.

Triompher, انتصر — غالب *r'leb*, entecer.

Tripe, كرشة *kercha*, — دوارة *douara*.

Triple, ثلات مرات *thelth marrat*.

Tripler, ثلت *thelleth*.

Tripoli, طرابلس *trablos*.

Tripolitain, طرابلسي *trablsi*.

Tripotage, تخليط *takhlit'*.

Tripoter, خلط *khallet'*.

Trique, هراوة *haraoua*, pl. *haraoui*, — مطراف *mat'raq*, pl. *mat'areq*, — عصا *âça*, pl. *âci*.

Triste, مغبّن *mer'ebben*, f. ةـ *a*, pl. *in*, — حزين *h'azin*, — ماسف *massef*.

Tristesse, — حُزْنٌ *h'osn*, — غَبَيْنَةٌ *r'ebina*.

Trituré, — مَدْرُوسٌ *medegdeg*, — مَدْفَدٌ *medrous*, f. ةَّا *a*, pl. دِينٌ *in*.

Triturer. Je triture, *nesh'aq*; j'ai trituré, *seh'aqt*; il a trituré, سَحْفٌ *seh'aq*, — دَفْدَفٌ *degdeg*, — دَرْسٌ *dres*.

Trivial (mot), كلام مطلوق *klam mat'louq*.

Troc, — مَعَاوِضَةٌ *mbadla*, — مَبَادِلَةٌ *mâaoud'a*.

Trognon, فلوب *qalb*, pl. فلوب *gloub*.

Trois, ثلثة *thlatha*.

Troisième, ثالث *thaleth*.

Troisièmement, ثالثاً *thalithen*.

Tromblon, قَرْبِيلَةٌ *qarabila*.

Trompe (d'éléphant), خرطوم *khartoum*, pl. خراطيم *kharatem*. || (cor de chasse), بوف *bouq*.

Trompé, مَغْرُورٌ *meselbah'*, — مَزْلُوبٌ *mar'rour*.

Tromper (duper), غَلْطٌ *r'allet'*, — زَلْبَعٌ *zelbah'*, — غَرْرٌ *r'arr*, aor. يَغْرِرُ *ir'orr*, — غَشٌّ *r'achch*, aor. يَغْشِي *ir'ochch*.

Tromper (se), غلط *r'let'* ou وهم *ouhem*. Vous vous trompez, راك غالط *rak r'alet'* ou راك واهم *rak ouahem*. Ne vous trompez pas, ما تغلط شى *ma tar'let' chi*.

Tromperie, تزلفٌ tzelbih'a, — خديعةٌ khedīāa, — خيانةٌ khiana.

Trompette, بوف *bouq*, pl. ابواف *ebouaq*.

Trompeur, خَدَّاعٌ *khadlaā*, pl. يَنِ - *in*,
خَيْانٌ *khaṭn*, pl. خَيْانٌ *khiyan*.

Tronc, جدرة *jedra*, pl. ات at. || (pour les pauvres), صندوق الصدقة *cendouq eççadaqa*.

Tronçon, قطع qat'âa.

Trône, سرير *serir*, — كرسى *koursi*.

Tronqué, نافض *nages.*

Tronquer, — فَطَعْ نَقْصَر *q't'a, naqqes.*

Trop, *kethir*, بالثواب - ياسر *bezzaf*, كثيير *iacer*. Par trop, بالثرة زيادة *bezziaula*.

Trope, — استعارة *estidara*, — مجاز *majaz*.

Trophée (butin, capture), غنیمة *r'enima*,
 pl. غازية *r'azia*, – غنائم *r'ouazi*.

Troquer, *beddel.* || **Troc**, *tebdil.* تبدیل

Trot, khazza.

Trotte, *Ama mechia.*

Trotter. Il trotte, *ikhozz*; il a trotté, ~~khazz~~ *khazz*.

Trotteur, *khazzaz*, pl. *in-* يَنْ

Trou (dans la terre), حبْرَة *h'oufra*, pl. ات *at*, coll. حبر *h'esfor*. || (dans un mur), ثغْبَة *touqba*, pl. ات *at*, coll. ثغْبَ *tqoub*, — خرْفَة *khourga*, pl. ات *at*, coll. خرف *khereg*. || (d'un mur ou d'un animal), غار *r'ar*, pl. غيران *r'iran*. || (d'une aiguille), عين *âin*.

Trouble (le), بساد *fsad*, — تهـوـيل *tahouil*. || (adj.), مخـوـض *mkhaoued'*.

Troublé (inquiet), مكـيـر *meh'ayyer*.

Troubler (de l'eau, etc.). Je trouble, *nekhaoued'*; j'ai troublé, *khaouett*; il a troublé, *khaoued'*. || (quelqu'un), حـيـر *h'ayyer*, — هـوـل *haouel*. || Se troubler, تـخـوـض *tkhaoued'*, — تـهـول *teh'ayyer*, — تـهـول *tehaouel*.

Troué (percé), مـخـرـفـ *metqoub*, — makhroug, f. ةـاـنـ *a*, pl. دـيـنـ *in*.

Trouée, فـلـةـ *fella*, — فـتـحـتـ *seth'a*.

Trouer. — Voir PERCER.

Troupe, جـمـاعـ *jemaâ*, — ربـاعـتـ *rebaâ*, pl. ات *at*. || (de gens armés), عـسـكـرـ *âsker*, — جـيـشـ *jeich*, pl. جـيـوشـ *jiouch*.

Troupeau (de moutons), غـنـمـ *r'enem*, — جـلـبـ *jeleb*. || (de chèvres), معـيـزـ *mâïz*. || (de bœufs), بـقـرـ *bguer*.

Trousseau (de mariée), — جهاز *jehaz*, — تجهيز *tejhiz*, — شورّة *choura*. || (faire le trousseau), — جحّز *jahhez*.

Trousses (aux), من وراء *men oura*, — في عقاب *si âqab*.

Trouvaille, لفطـة *logt'a*.

Trouvé (enfant), كبـول *kebboul*, pl. *kebabel*.

Trouver. Je trouve, *neib*; j'ai trouvé, *coubt*; il a trouvé, *çab*, — صاب *oujed*, — وجد *jber*. Il se trouve, *kaïn*, — ينصاب *iencab*. Où cela se trouve-t-il ? *faïn iencab* ou *faïn moujoud*. Comment vous trouvez-vous ? *ouach testah'ass broh'ek*. || (rencontrer). Je trouve, *nelqa*; j'ai trouvé, *lqit*; il a trouvé, لفـى *lqa*.

Truc (populairem^t: stratagème), حيلة *h'ilâ*. || يعرف الحيلة *iâref elh'ilâ*, هو شاطر *houa chat'er*.

Truelle, مجرفة *jerma*, — مغرفة *mor'ersfa*.

Truffé, بالترفاس *betterfas*.

Truffes, ترفة *terfas*.

Truie, حلّوبة *h'alloufa*, — خنزيرة *khanzira*.

Tu, toi, انت *enta*, f. انت *enti*.

Tube (tuyau), جَعَابٌ *jâba*, pl. جَعَابٌ *jâab*.

Tubéreuse (fleur), مِسْكُ الرُّومِيِّ *mesk erroumi*, - عَنْبَرُ الْتَّيْلِ *anber ellil*.

Tué, مَفْتُولٌ *maqtoul*, f. ةَ *a*, pl. يَنْ *in*.

Tuer. Je tue, *neqtol*; j'ai tué, *qtelt*; il a tué, *qtel*. || Il a été tué, اُنْفُتَلَ *enqetel* ou *qetlouh*. || (se). Il s'est tué, رُوْحَهُ *qtel roh'ho*, - اُهْلَكَ رُوْحَهُ *halek roh'ho*. || Ils se sont entre-tués, تَفَاتَلُوا *teqatelou*.

Tuerie (massacre), فَتَلٌ *qetl*.

Tuiles, فَرْمُودٌ *germoud*. || Il a couvert en tuiles, فَرْمَدٌ *germed*.

Tuiler, فَرَامِدِيٌّ *gramdi*.

Tuméfié, منْبُوخٌ *menfoukh*, f. ةَ *a*, pl. يَنْ *in*.

Tuméfier (se), تَنْبُخَ *tenfakh*.

Tumeur, دَمْلَةٌ *demla* ou دَمَالَةٌ *demmala*, - ذَبْخَ *nefakh*.

Tumulte, هَوْشَةٌ *houcha*, - فَيَامَةٌ *qiama*, - زَازَةٌ *zaza*.

Tunique, تَخْلِيلَةٌ *takhlila*, pl. اَتٌ *at*, - جَبَّةٌ *jebba*, pl. جَبَبٌ *jebeb*.

Turban, عَمَامَةٌ *âmama*, pl. عَمَائِمٌ *âmaim*.

Turbulent, جَلِيعٌ *jliâ*.

Turc, ذركي *tourki*, pl. tourk. En turc, بالتركية *bettourkiya*.

Turpitude, باحشة *fah'cha*.

Turque, تركية *tourkiya*, pl. at.

Turquie, بلاد الترك *blad ettourk*, — المملكة العثمانية *elmemleka elâthmaniya*.

Tutelle, حجري *h'ajr*. Sous ma tutelle, في حجر *fi h'ajri*. || (en tutelle), مكحور *mah'jour*, f. ة a, pl. مكاجير *mah'ajir*.

Tuteur, حاجر *h'ajer*, — واصي *ouaci*.

Tuyau, جعبة *jâba*, pl. ات at. || (conduit), فادوس *qadous*, pl. gouades.

Tympan (de l'oreille), صماخ *cemakh*.

Type, صورة اصلية *coura aceliya*, — مثال *methal*.

Typhus. — Voir PESTE.

Typographe, طبّاع *t'abbaâ*, pl. ين in.

Typographie, سطامبة *stamba*. — V. IMPRIMERIE.

Tyran, ظالم *d'alem*, pl. ظلام *d'ollam*, جبار — *jebbar*, pl. جبابرة *jebabra*.

Tyrannie, ظلم *d'olm*.

Tyranniser. Je tyrannise, *ned'lom*; j'ai tyrannisé, *d'elem*; il a tyrannisé, ظلم *d'elem*.

U

Ulcère (cancer), دُوْرَح *dourni*, جَرْح *jorh'*; فَرْرَح *qorh'*, pl. فَرْرُوح *qorouh'*.

Ulcéré, — مفروج *mejrouh'*, — **مفروح** *maqrouth'*.

Ulcérer, *جَرَحُ jrah'*, — *فَرَحَ qrah'*.

Uléma, علامة *oulama* (plur. de عالم *âalem*, docteur de la loi, chez les musulmans).

Ultérieur, بعده lati bâd.

Ultérieurement, من بعد men bâd.

واحد *ouah'ad*, f. ♀ a. Un enfant, هذا *ouah'ad* clouled. L'un et l'autre, **البعض وهذاك** *had'a ou had'ak*. Les uns, *elbâd'*. Un à un, **واحد** *ouah'ad ouah'ad*. Pas un, **حتى واحد** *h'atta ouah'ad*. L'un après l'autre, **واحد بعد واحد** *ouah'ad bâd ouah'ad*. L'un d'entre eux, **واحد منهم** *ouah'ad menhoum*.

Unaniment, بالاتفاق *belettifaq.*

Unanimité, اتّعاف *ettifaq*, - راي واحد *raï ouah'ad*.

Uni (aplaní), مستوي *mestoui*, f. ة a, pl. in. بين.

Uniforme, مطابف *mout'abeq*, — موافق *mouafiq*.

|| (habit), لباس *lbas*, pl. ات *at*.

Uniformément, سواء *soua soua*.

Uniformité, مطابفة *mout'abega*, — مواففة *mouafega*.

Union (accord), اتفاف *ettifaq*. || (de deux choses), اجتماع *ejtimaâ*. || (mariage), زواج *zouaj*, — زوجية *soujiya*.

Unique, فريد *frid*, f. ة a, pl. *frad*. Louange à Dieu unique! الحمد لله وحده *elh'amdou lillahi ouah'dahou*.

Uniquement, فقط *saqat'*, — لا غير *la re'ir*.

Unir. J'unis, *nejmá*; j'ai uni, *jmât*; il a uni, جمع *jmá*. || (s'). Ils se sont unis, اجتمعوا *ejtemâou*.

Unité, وحدة *ouah'd*, — وحدة *ouah'da*, — وحدانية *ouah'daniya*.

Univers, عالم *dounia*, — دُنيا *âalem*, pl. رَبُّ الْعَالَمِينَ *âalemin*. Le Maître de l'univers, رب العالمين *rabb elâalemin*.

Universalité, كُلية *koulliya*, — جملة *joumla*.

Universel, شامل *âamm*, — شامل *chamel*.

Universellement, *kaffa.*

Université اهل التدریس *ahel ettedris*, —
جماعۃ المدرسین *jemaât elmouderrecin.*

Urbain, *beldi*, f. ئەن, pl. *in-* بىلدى

Urbanité, *adeb*, — ادب ظراحته *d'erafa*.

Urètre, البول مجّری *mejra elboul.*

Urgence, *d'eroura*, — ضرورة *lezoum*, — وجوب *oujoub*.

Urgent, ضروري *d'erouri*, — لازم *lazem*, —
واجب *ouajeb*.

Urinal, — *baoual*, — *فُصْرِيَّةً* *qasriya*.

Urine, بول *boul.* || Rétention d'urine, حصـرـان
البـول *h'asran elboul.*

Uriner. J'urine, *nboul*; j'ai uriné, *boult*; il a uriné, *bal*. || Il fait uriner, *ibaouel*; il a fait uriner, *baouel*.

Urinoir, *بِوَالَّةٍ baouala*, pl. *at.*

Urne, وعاء *ouâa*, pl. اوعية *aouâiya*.

Usage (*coutume*), عادة *âada*, pl. عوائد *âouaïd*.

حسب العادة المأكولة، Selon l'usage établi,

h'asb elâada elmaloufa. || (emploi), استعمال

estiamal. En usage, *Jasmins moustâmel.*

Usé, راشي *rachi*, f. ة a, pl. دين *in*. || (vieux),
فديم *qedim*, f. ة a, pl. فدم *qedem*.

User, فطع *gattâ*. || User de, استعمل *estâmel*.

User (s'), رشى *tyattâ*, — تفطع *rcha*, aor. يرشى *iercha*.

Usine, دار الصناعة *dar essenâa*, —
dar elâmel, بايريكه — *fabrika*.

Usité, usuel, مستعمل *moustâmel*, — موجود *moujoud*,
جايэр *jari*, — جاري *jaïz*. Langage
usual كلام *klam jaïz*, — كلام جايэр *klam jaïz*,
klam mat'louq.

Ustensile, مساعدن *maâoun*, pl. *mouâân*,
آلة — *ala*, pl. ات *at*.

Usufruit, غللة — *estir'lal*, — *r'alla*.

Usufruitier, صاحب — *elli iester'all*,
الّي يستغل *çah'ab elr'alla*.

Usure (intérêt illégal), ربا *riba*. || (des meubles,
etc.), رشيان *rechian*, — خسران *khesran*.

Usurier, صاحب التّربا, *çah'ab erriba*.

Usurpateur, غاصب *r'aceb*, pl. *r'oçcab*.

Usurpation, اغتصاب — *r'usb*, غصب *er'ticab*,
تعدية — *tâdia*.

Usurper, — غصب *r'eeeb*, — اغتّة-صب *er'teceb*, — يتعذى *tâdda*, aor. تعذى *itâdda*.

Utérin (frère), اخ لامّ *akh li oumm*. Son frère utérin, من أمّ *khouh men oummho*.

Utérus (matrice), رحم *rih'm*.

Utile, نابع *nafâ*, — معيّد *mousfid*. || Ètre utile, نفع *nsâ*. Puis-je vous être utile en quelque chose? نقدر شى ننبعك في حاجة *neqder ch nensâk fi h'aja*.

Utilément, — بالغايدۃ *belfaïda*, — *belmensâa*, — بالنبع *bennesâ*.

Utiliser, — خرّج قايدۃ *kharrej saïda*, — *estefad*, aor. يستفيد *iestefid* (av. من *men* ou د *bi*).

Utilité (avantage), منبعہ *menfâa*, pl. *menafâ*, — قوايدۃ *saïda*, pl. *souaid*, — صالحہ *çalh'a*, pl. *çoualah'*.

Utopie (chimère), وهم *ouhem*, — خیال *khial*.

V

Vacance (d'un emploi, d'un appartement, etc.),
فِرْوَغ ferour', — خلو kholou.

Vacances (congés), عواشير *áouachir*. Est-ce bientôt les vacances فريب شى العواشير ? *qrib chi eláouachir*. Les vacances sont finies, العواشير *eláouachir khelaçou* ou العواشير *fnaou*. || (entrer en), عوشير *áoucher*.

Vacant, بارغ *farer'*. Un emploi vacant, وظيف بارغ *oud'if farer'*. || (devenir vacant), بارغ *frar'*.

Vacarme, *دَرْدِحَةٌ* *derdih'*, — *دَبْكَةٌ* *debka*.

Vacation (honoraires), أجرة *ojra*. Payez-moi ma vacation, اعطني أجرتى *aât'ini ojreti*.

Vaccin, فيجیع الجدری *qeih' eljedri.*

Vaccine, ~~also~~ seced.

Vacciné, ~~vacciné~~ *meſcoud*, f. ةَيْنَى, pl. ةَيْنَى.

Vacciner. Je vaccine, *neçced*; j'ai vacciné, *fecett*;
il a vacciné, *وھد feçed*. || J'ai été vacciné, on
m'a vacciné, *وھدوا لى feçdou li*.

- Vache**, بفَرْة *begra*, pl. ات *at*, coll. *bgar*.
- Vacillant**, مُرْتَجٌ *mourtejj*.
- Vacillation**, رِجْلَةٌ *rejja*, — ارْتِبَاجٌ *ertijaj*.
- Vaciller**, ارْتَجٌ *ertejj*.
- Va-et-vient**, تَرَدُّدٌ *tareddod*.
- Vagabond**, هَامِلٌ *hamel*, — بَالِسٌ *sales*, — ولد البلاصنة — *ould ezzenga*, — ولد الزنفة *ould elblaça*.
- Vagabondage**, هَمَالٌ *hemal*, — فِلَاسٌ *flas*, — تَنْشِنِيَشٌ *tenechnich*.
- Vagabonder**, نَشَنْشَشٌ *nechnech*.
- Vagin**, بِمِرِ الرِّحْمِ *soumm errih'm*.
- Vagissement**, زَفَاءُ الْمَزِيدِ وَدٌ *sega elmesioud*.
- Vague** (de la mer), مَوْجَةٌ *mouja*, pl. امواج *amouaj*. || (indéterminé), مُبَحَّثٌ *moubham*. || Terrain vague, ارض خالية *ard' khalia*.
- Vaguement**, بِالْأَبْهَامِ *belibham*.
- Vaguer** (errer), هَامٌ *ham*, aor. يَهْيِمُ *ihim*, — دَارٌ *dar*, aor. يَدُورُ *idour*.
- Vaillamment**, بِالشَّبَعَةِ *bessejaâ* (mis pour *bechchejaâ*).
- Vaillance**, شَبَعَةٌ *sejaâ* (pour *chejaâ*).

Vaillant, — شَجِيل *sejiā*, — سَحْل *sah'äl*.

Vain (inutile), باطل *batel*. En vain, *sel batel*. || (orgueilleux), متکبر *metekkebbər*.

Vaincre. Je vaincs, *nar'leb*; j'ai vaincu, *r'lebt*; il a vaincu, *r'leb*. غلب

Vaincu, مغلوب *mar'loub*, f. ةَيْن *in*. يُن بين
|| (être vaincu), اذغلب *enr'leb*.

Vainement, في الباطل *sel batel*.

Vainqueur, غالب *r'aleb*, f. ةَيْن *in*. يُن دين
|| (être vainqueur), غلب *r'leb*.

Vaisseau (navire), سعینة *sfiña*, pl. *sfaiñ*, — مركب *merkeb*, pl. *merakeb*. || (anatomique), مجرى *mejra*, pl. *mejari*.

Vaisselle, مواعن *mouaañ* (plur. de *maðoun*, ustensile de ménage).

Valable, — صحيح *çah'ih'*, — جايز *jaïz*, — معتبر *mouâtaber* شرعا *charân*.

Valablement, شرعاً *charân*.

Valet (de chambre), فراش *ferrach*.

Valétudinaire, سفيه *seqim*, — عليل *álil*.

Valeur (prix), حق *h'aqq*, — قيمة *qima*, — سومة *souma*, — ثمن *themen*. Il n'a pas de valeur,

ما يسوي شى ما عندك فيمة *ma andho qima*, — شجاعة *ma ieçoua ch.* || (courage), *sejaâ*.

Valeureux, بطل *bat'l*, pl. *ab'tal*.

Valide, صحيح *çah'ih'*, f. *çah'ih'a*, pl. صالح *ceh'ah'*.

Valider, صحيح *çah'h'ah'*.

Validité, صحة *çah'h'a*.

Valise, خرج *khorj*, — هيبة *heiba*.

Vallée, **vallon**, واد *ouad*, pl. ويدان *ouiðan*.

Valoir. Je vaux, *nsoua*; j'ai valu, *souït*; il a valu, يستفام *soua ou* استفام *esteqam*, aor. سوى *iesteqam*. Il ne vaut rien, ما يسوي شى ما يصلح شى *ma isoua ch*, — ما يصلح شى *ma iesloh' ch*. Qu'est-ce qui vaut mieux? اما خير *ama kheir*. Ceci vaut mieux, هذا خير *had'a kheir*. Il vaut mieux que vous fassiez ainsi, تعلم هكذا خير *tâmel hakd'a kheir*. Cela vaut mieux pour toi, تعامل هكذا خير لك *had'a kheir lek*. || Se faire valoir (se vanter), شكر روح *cheker roh'ho*.

Vanité, نفس *nafsha*, — نفس *neffs*, تكبّر *tekebbor*, — كبراء *kebria*.

Vaniteux, كبيرة *nefsho kbira*, — متكبّر *metkebber*.

Vanne, سدود *sedd*, pl. سدود *sedoud*.

Vanneau (oiseau), طيّابط *bibet'*, pl. *biabet'*.

Vanner (le grain). Je vanne, *nr'arbel*; j'ai vanné, *r'arbel*; il a vanné, *r'arbel*.

Vantail (battant), دفة *deffa*, pl. *desef*.

Vandard, فشار *fechchar*, — زواخ *zaouakh*.

Vanter. Je vante, *nechkor*; j'ai vanté, *chekart*; il يشکر, شکر *chekar*. || (se). Il se vante, *iechkor roh'ho*, — يفتخّر، روحه *ieftekhar*.

Vapeur, بخار *souar*, — شغف النار *cheqef ennar*. || Exhaler de la vapeur (bouillonner), بُوّر *faouer*.

Vaquer, اشتغل *echter'el* (av. بـ *bi*), — قضى *qd'a*, aor. يقضى *iaqd'i*. Allez vaquer à vos affaires! رح افعن حوانجك *roh' aqd'i h'ouaijek*.

Variable, دالة *ietbeddel*.

Variation, تحويل *tebdil*, — تبديل *tah'ouil*. || (atmosphérique), تبديل الهواء *tebdil elhoua*.

Varié, مختلف *mekhalef*, — مختلف *moukhalef*, متذوّع *metnaouâ*, f. ة *a*, pl. بين *in*.

Varier, بدل *beddet*, — غيير *r'ayyer*. || (être variable). Il a varié, خالب *khalef*, — مختلف *tekhalef*, — تغية *tr'ayyer*, — تبدل *tbeddel*.

Variété, اختلاف *ekhtilaf*. De toutes variétés, من ساير لالوان *men sair lelouan*.

Variole, *jedri*. || (avoir la variole), **جدری**
jedra, aor. **جدری**: *ijedri*.

Vase, — ماءون *maâoun*. || (pour traire), محلاب *mah'lab*. || (boue), غرفتة *r'arqa*.

Vaseux, *sīh el'r'arqa*, — مددرخ —
mederdakh, f. ة a, pl. دين in.

Vasistas (guichet), خوخة khoukha, pl. ات at.

Vasque, *جَسْنَةً* *jefna*, pl. *جَسْنَوْنَ* *jefoun*.

Vaste, *وَاسِعٌ* *ouaçâ*, — *وَاسِعٌ* *secih'*.

Vaurien, *zouyti*, pl. *زگاطی*; *zegata*.

Vautour, عَفَّاب ôqab, pl. عَفَّبَان ôqban,
fém. رَحْمَة rakhma, pl. ات at.

Vautrer (se), تَمْرَرْ *tmarra'*.

جَل — **وَكَرِيف** *oukris*, pl. *oukaref*, — **أَجْل** — **أَجُول** *ajel*, pl. *ajoul*. || (marin). — Voir PHOQUE.

Vedette (sentinelle), عسّاص *ässas*, pl. دن *in-*

Végétal, végétation, نبات *nebat*. || Terre végétale, ارض مأبعة للغرس *ard' mlih'a lelr'ers*.

Végéter. Il a végété, نبت *nebet*. || (au figuré), تمعش *tmââch*.

Véhémence, شدة *chedda*.

Véhément, شديد *chedid*.

Véhicule, مركوب *merkoub*.

Veille (la), hier, امس *ams*, — البارح *elbarah'*.

La veille du jeudi, ليلة الخميس *leilet elkhemis*.

|| (état de veille d'une personne), يفظة *ieqd'a*.

Veillée, سهرة *sahra*.

Veiller (ne pas dormir). Je veille, *neshar*; j'ai veillé, *sahart*; il a veillé, *sahar*. || (prendre garde). Veillez sur cet homme! رد بالك على هذا الرجل *rodd balek âla had' errajel*.

Veine, عروف *ârq*, pl. عروق *ârouq*.

Vélin (parchemin), رف *reqq*.

Véloce, سرير *khefif*, — سربيع *seriū*.

Vélocité, سرعة *kheffâa*, — سرعة *serââ*.

Velours, فطير *qatifa*.

Velouté, منزغب *mzar'r'eb*.

Velu, مشعر *mechââr*.

Venaison, لحم الوحش *leh'am eloul'ouch*.

Vénal (homme), يأكل الرشوة *iakoul errarhoua*

Vénalité (au fig.), اكل الرشوة *akl errachoua*.

Vendange, تلقيط العنب *telguit' elâneb*.

Vendanger, لفّت العنّب *legguet' elâneb.*

Vendangeur, لفّاط العنّب *leggat' elâneb.*

Vendeur, بـاـيـع *bayâ, f. ة a, pl. in.*

Vendre. Je vends, *nebiâ*; j'ai vendu, *büüt*; il a vendu, *baâ*. || A vendre, للبيـع *lelbîâ*. Ce n'est pas à vendre, ما شـى للـبيـع *ma chi lelbîâ*. || Il a été vendu, اذـبـاع *enbaâ*. Elle a été vendue, اذـبـاءـت *enbaât*.

Vendredi, نـهـار الـجـمـعـة *nehar eljemâa.*

Vendu, مـبـيـع *mebiâ, — mebiouâ, f. ة a, pl. in.*

Vénéneux, مـسـمـوـم *mesmoum, f. ة a, pl. in.*

Vénérable, vénéré, مـحـترـم *mouh'tarem, — مـكـرـم *moukarrem.**

Vénération, اـحـتـرـام *eh'tiram, — ikram.*

Vénérer, وـفـرـر *ouaqquer, — eh'terem, — كـرـم *karrem.**

Vénérien (mal), المـرض الـكـبـير *elmard' elkbir. ||*
Acte vénérien (coït), وـطـأ *ouet'a, — nik* ذـيـك
(terme bas). || Accomplir l'acte vénérien, وـطـى *out'a, aor. iout'a, — nak, aor. يـنـيـك *inik.**

Vengeance, اـنتـفـام *thar, — neqma, — entiqam.*

Venger. Il a vengé son père, بابا^ه خل^ف ثار^ه khelef thar babah ou بدى^ه ثار^ه بابا^ه fda thar babah. || Il s'est vengé, خل^ف ثارة khelef tharkhou ou اذتغمر enteqem — بدى^ه ثارة fda tharkhou, — Je me suis vengé de lui, فديت^ه ثاري منه fdit thari mennhou. || Vengeur, منتقم mounteqem.

Venimeux, مسموم mesmoum, f. ة a, pl. ين in.

Venin, سوم semm, pl. سموم semoum.

Venir. Je viendrai, nji; je suis venu, jit; il est venu, ياتي ja, aor. اتى ata, aor. جاء ja, aor. اتى ati. D'où venez-vous? من اين جيت menein jit. Il vient de partir, غير^ه راح^ه deroueq rah' ou كييف راح r'eir kif rah'. Je viens d'arriver, هذا واین وصلت had'a ouein oucelt. Viens ici, اج الى هنا arouah' hena ou هنا lehna. Ne viens pas, ما تجي^ه شى^ه ma tji ch. || (faire). Il l'a fait venir, بعث له^ه بجي^ه bâth tho iji. On l'a fait venir, جابوه jabouh. || (à l'esprit), خطر^ه بـ^{هـ} بالي ja si bali, — جاء^ه في^{هـ} بالي khet'er bi bali. || (au monde). — Voir NAÎTRE.

Venir (à), فابل — ماجـي maji, — جـايـي jai, — آتـي ati. qabel, — آتـي ati.

Vent, *rih'*, pl. اريـح *riah'*. || (du Nord), شـرـش *d'ahraoui*, — ظـهـراـوي *tcherch* (mistral). || (du Sud, siroco), فـبـلـي *qebli*, — شـهـيلـي *chehili*, سـمـومـر *semoum*. || (d'Est), شـرفـي *cherqi*. || (d'Ouest), غـرـبـي *r'arbi*.

Vente, بـيـع *biā*. En vente, للبـيـع *lelbīā*. || (aux enchères), دـلـة *dlala*, — مـغـيـثـة *mr'itha*, pl. مـعـاـيـث *mer'aith*. || (à réméré), بـيـع ثـنـيـا *biā tenia*.

Venter. Il vente, هـبـت الرـيـح *hebb errih'*. Il commence à venter, الرـيـح بـدـا يـخـدـم *errih' bda iekhdem*.

Ventouse (en verre), فـارـوـرـة *qaroura*, pl. اـت *at*.

Ventre, كـرـوش *kerch*, pl. كـرـوش *krouch*, — بـطـون *bet'en*, pl. بـطـون *bet'oun*. || Bas-ventre, الـكـرـش الصـغـيـرـة *elkerch esser'ira*.

Ventru, بـو كـرـوش *bou kerch*.

Venu. Le premier venu, الـي كـان *elli kan ou* واحد من طرف — واحد من *ouh'ad men elli ja*, جاء *t'urf ou* واحد من والى *ouh'ad men ouala*.

Venu (bien). Soyez le bienvenu ! مـرـحـبـا بـك *marhaba bik*, — اـهـلا وـسـهـلا *ahla ou sahla*, — زـارـتـنـا الـبـرـكـة *zaretna lbaraka*.

Venue, اتیان *atian*, — فدوم *meji*. || رحّب *rah'h'ab* (av. د *bi*). || Souhaiter la bienvenue,

Vénus (planète), زهرة *zahra*.

Ver, دودة *douda*, pl. ات *at*, coll. دود *doud*. || (à soie), دود الح猩 *doud elh'arir*. || (luisant), حنش *iarâa*. || (solitaire ou ténia), يراعة *h'anech*. || (mite), سوس *sous*. Rongé des vers, rongé des mites, كلاده الدود *klaheddoud*, — كلاده السوس *klah essous*.

Véracité, صدق *cedq*.

Verbal, verbalement, بالكلام *bel klam*, — بالبعمر *bel soumm*.

Verbal (procès-), amende, خطيبة *khet'iya*. || Dresser procès-verbal, جعل خطيبة *jâl khet'iya*.

Verbe (en grammaire), فعل *fâl*, pl. افعال *afâal*. || (timbre de la voix). — Voir VOIX.

Verbeux, هدار *haddar*.

Verbiage, كثرة الكلام بلا فائدة *kethret elklam bla faïda*.

Verdâtre, اخضار *akhd'ar*, — خضاري *khed'ari*.

Verdict. — Voir SENTENCE.

Verdir (devenir vert), اخضرّ *ekhd'arr.* || (rendre vert), خضرّ *khad'dar.*

Verdure, خضرة *khod'ra*, — خضورة *khed'oura.*

Véreux, مدوّد *mdaoued*, — مسوس *msaoues.* || (au fig.), ما عندة لا دين لا والدين *ma ândho la din la oualdin.*

Verge, عصا *âça*, pl. عصي *âci.* || (membre viril), ذكر *d'eker*, pl. ذكور *d'ekour*, — vulg: زب *zebb*, pl. زبوب *zeboub* (terme inconvenant).

Verger, جنائين *jenan*, pl. جنائين *jenaïn.*

Verglas, جليد *jlid.*

Vergogne, حياء *h'aïa.* Sans vergogne, بلا حياء *bla h'aïa.*

Véridique, صادف *çadeq*, — صدوف *cadoq.*

Vérificateur, ناظر *kachef*, — ناشر *na'er.*

Vérification, بحث *bah'ath*, — كشف *kechf.*

Vérifier, بحث *bah'ath.*

Véritable, حقاني *h'aqqani*, — حقيق *h'aqq.*

Véritablement, بالصّبح *beççah'h'*, — بالحقّ *belh'aqq*, بالتحقيق *bettah'qiq.*

Vérité, صواب *cak'h'*, — حقّ *h'aqq*, — بالصّبح *beççah'h'*, حقيقة *h'aqqa.* En vérité, بالحقيقة *betah'qiq.*

Verjus, حصرم *h'asrem*, — زبربور *zbarbour*.

Vermeil (argent doré), بفضة مذهبة *sad'd'a md'ahhaba*. || (rouge), أحمر *ah'mar*.

Vermicelle, دواوش *douida*, — دويدة *fdououch*.

Vermifuge, دواء يمنع من الدود *doua iemnā men eddoud*.

Vermillon (coul' rouge), لون أحمر *loun ah'mar*.

Vermine, doud, — دود *gmel*. Plein de vermine, mdaoued, — مدمّل *mgammel*. || (des parties secrètes), بتراش *ferrach*.

Vermisseau, دويدة *douïda*.

Vermoulu, متتكل بالدود — راشي *rachi*, mettekkel beddoud.

Vernir, طلا بالزوابف *t'la bezsouaq* (aor. *iet'li*).

Vernis, زوابف يلمع *souaq ielmā ou souaq iebroq*.

Vérole (petite), جدرى *jedri*. || Marqué de petite vérole, مبردش بـ الجدرى *meberbech beljedri* ou simpli بـ بربوشة *berboucha*.

Verre (corps transparent), زجاج *zejaj*. || (à boire), كاس *kas*, pl. كيسان *kiçan*.

Verrou, زكارم *zekroum*, pl. زكارم *zekarem*.

|| Verrouiller (une porte), زکرم *zekrem*. || Mettre sous les verrous, بطة في الأحبس, *rbat' sel h'abs*.

Verrue, ثالولة *thaloula*.

Vers (poésie), شعر *chiâr*, pl. اشعار *achâar*.

|| Un vers, بیت *beit*, pl. *abiat*. ادیبات

Vers (prép.), نَحْوٌ *nah'ou*, — حُوايْلٌ *jouaili*, —

Alila (on pron. ordin^t *le*). Vers la montagne,

jouaih elâchiya.

Versant (d'une montagne), ~~à~~, ~~à~~, ~~à~~ l'adour, —

سَعْيٌ ظَهَرِ الْجَبَلِ — *safh*, *d'ahar eljebel*.

Versatile, ساءةٌ يدوٰ، وَيْدَهُ *idour fi saâ.*

النّوء تصبّ بالزّاب Verse (à). Il pleut à verse, ennaou tcoubb bezzaf.

Verseau (constellation), الدّلُو *borj eddelou.*

Versement (paiement), *فَعْلَةً* *defâ*.

Verser (un liquide). Je verse, *nkoubb* ou *nçoubb*;

j'ai versé, *kebbit* ou *cebbit*; il a versé, كتب *kebb*

ou مُسْتَبْ cabb. || (de l'argent), دِفْعَةٌ defâ. ||

طَيْرُ الْمَاءِ, *sesek*. || (de l'eau), سِبْكَ (le sang), سِبْكَ

t'eyyer elma. || (tomber). La voiture a versé,

الكرروسة كبّت elkarrouṣa kebbet.

Versificateur, شاعر *chaâr*, pl. *chouâra*.

Versification, نظّم شعر *chiâr*, — *nad'm*.

Version, ترجمة *tarjima*. || (récit), *riouaïa*.

Verso, ظهر الورفة *d'ahar elouarqa* (opposé à *recto*, وجه الورفة *ouejh elouarqa*).

Vert, اخضـر *akhd'ar*, f. خضراء *khad'ra*, pl. فارص خضر *khoud'r*. || (acide, non mûr), فارص *qarece*.

Vert-de-gris, زنجار *zounjar*.

Vertèbres, سلسلة الظـهر *selselet ed'd'ahar*.

Vertical (trait), سطـر مـجـرـر من بـوـف إـلـى تـحـت *st'ar mejrour men souq el tah'at*.

Vertige (étourdissement), دوخة *doukha*. J'ai le vertige, داخ راسي *dakh raci* ou simpl' دخت *doukht*.

Vertu, ديانة *diana*, — بضيـلة *sed'ila*, pl.

بـصـايـل خـصـلـة *khacila*, pl. خـصـلـة *khaçila*.

|| En vertu de, بـمـوجـب بـمـقـتضـى — بـمـقـتضـى *bimoujeb*, — *bimoqtad'a*.

Vertueux, صالح *calah'*, — ذافـي *taqi*, — دـيـن *diyen*.

|| Vertueuse, honnête (semme), دـيـنة *diyena*.

Verveine (plante), لـويـزـة *louiza*.

Vésicatoire, دـوـاء يـتـدـصـف عـلـى جـسـد اـبـن اـدـم *louiza*.

دُخْرَجْ مِنْهُ الدَّمْ الْعَاصِدْ doua itlesseq åla jesd ben adem, ikharrej mennho eddem elsaced.

Vesse, ä-^{sh}-t̄-t̄ techcha, — ä-^{sh}-m̄-secia.

Vesser, *techch*, — تَشْ بَسِي *ffa*, aor. بَسِي *ieffsi*.

Vessie, مبولة *mboula* ou *nboula*. || (vésicule à la peau), شلّفاطة *chelfat'a*, pl. شلّفاطات *chelafet'*.

Veste, ةَلِيلَةٌ *r'elila*, pl. غَلَائِلٌ *r'elaïl*.

Vestibule, *dahliż*, — *ä-yeñ-fə-sqifa*.

Vestige, *væs̥tɪdʒ*; *ather*, — *æθər*; *jorra*.

Vêtement, ثوب *thoub*, pl. ثياب *thiab*, —
لباس *lebas*, — كسوة *keçoua*,
فتش *qacheh*, — حوايج *h'ouaij*, — توازر *touazer*.

Vétérinaire, طبّيّب الخيل *t'ebib elkheil*, —
بيطّار *beit'ar*.

Vétille تفاز-ب *testis*, pl. *tfates*.

Vêtir, يَكْسِي *ksa*, aor. كَسَى *ikksi*. || Se vêtir, لَبِسُ *lbes*. || Vêtu, لَبِسٌ *labes*.

Vétusté, قدمٌ *qedma*.

Veuf, هجّال *hajjal*, — ارمي *armel*.

Veule (mou, sans énergie), مُرْخِي *merkhi*.

Veuve, تَحْجِيلٌ *tahjil*, — تَرَامُولٌ *tarammol*.

Veuve, — **جَالَةٌ** *hajjala*, — ارمَلَةٌ *armela*.

Vexation, — **ظُلْمٌ** *d'olm*, — **جُورٌ** *jour*.

Vexatoire, **ظَالِمٌ** *d'alem*.

Vexer, **ظُلْمٌ** *d'elem*, — **ذَفْمٌ** *neqem*.

Viable, **حَيٌّ** *h'ayy*, f. **أَنْ** *a*, pl. **بَنْ** *in*. Il est né
viable, زَادَ حَيًّا *zad h'ayy*.

Viaduc, **فَنَاطِرَةٌ** *qentera*, pl. **فَنَاطِرَاتٌ** *qenater*.

Viager, **عَلَى طَوْلِ الْعُمُرِ** على طول العُمر *âla t'oul elômr*. || Rente
viagère, *âna*.

Viande, **لَحْمٌ** *lah'am*. Morceau de viande, طَرْبَلْهَمْ *lah'am*
t'arf *lah'am*. || (de mouton), لَحْمَ غَنْمَيْ *lah'am r'enmi*. || (de bœuf), لَحْمَ بَغْرِي *lah'am begri*.
|| (salée, en conserve), خَلَيْعَ *khalîâ*, — قَدِيدٌ *qaddid*.

Vibration, **هَزْزَةٌ** *hazza*, — **رَقْتَةٌ** *renna*.

Vibrer, **اهْتَزَّ** *ahtezz*, — **رَنَّ** *renn*.

Vicaire, **خَلِيفَةٌ** *khalifa*, pl. **خَلِيفَاءٌ** *khoulafa*.

Vicariat, **خَلَاوَةٌ** *khelafa*.

Vice, **عَيْبٌ** *âïb*, pl. **عَيْوبٌ** *âïoub*, — **فَسَادٌ** *fsad*.

Vice (particule). Ex.: Vice-roi, **نَائِبُ السُّلْطَانِ** *naïb essoult'an*; — Vice-amiral, **نَائِبُ امِيرِ الْبَحْرِ** *naïb amir elbh'ar*; — Vice-président, **نَائِبُ الرَّئِيسِ** *naïb erraïs*, etc.

Vicié, مُفَاسِد faced, f. ة a, pl. دُن in.

Vicier, ~~June~~ fessed.

Vicieux, — *faced*, *فاسد faced*, *فاسف faceq.*

Vicissitudes, تغليّب الاحوال *tagalloub lah'oual.*

Victime (personne assassinée), **قتيل** *qetil*, —

مفتول *magtoul*. || (bête égorgée), **ذبائح** *d'ebil'a*, pl. *d'ebaih'*.

Victoire, *غَلْبَةٌ r'alba*, — *ذَصْرَةٌ naṣra*, — *فَتْحٌ fath'*, — *ظَهْرٌ d'aṣr*. || Il a remporté la victoire,
الْمُلْك r'eleb

Victorieux, *r'aleb*, — منصور، *mançour*.

Victuailles. — Voir VIVRES.

Vidanges, — خراء khera, — نجاسة nejaça.

Vide, *farar'*. || (estomac), *khaoui*.

Vidé, مُجَرَّغ *mferrar'*, f. ةـ *a*, pl. دـن *in-*.

Vider. Je vide, *nserrar'*; j'ai vidé, *ferrar't*; il a
vidé, *فَرَغَ ferrar'*. || (régler, liquider une affaire),
qd'a, aor. *يَفْضِي ieqd'i*.

Vie, حیات *h'aïat*. || Revenir à la vie, تکایی *h'aïat*. صدر فوته *cedder qoutho*. || Gagner sa vie, الْحَيَاةِ الدُّنْيَا *elh'aïat eddounia*. || A vie, على طول حیاتنے *eddeh'ain*.

على طول عمره *âla toul ômrho*. || De ma vie, عمرى *ômri*; de ta vie,
عمرك *ômrek*, etc. || Eau-de-vie, عرافى *âraqi*.

Vieillard, شیوخ *cheikh*, pl. شیوخ *chioukh* et
اشیاخ *achiakh*.

Vieille, **جُوزٌ** *âjouz* ou **جُوزٌ** *âjouza*, pl. **جَاجِزٌ** *âjaïz*.

Vieillerie, شیء فدیدم *chey qedim.*

Vieillesse, كُبْرُ السِّنِّ *koubr essenn*.

Vieillir (devenir vieux). Il a vieilli, شَخَ chakh, aor. يَشَيِّبَ شَابَ chab, aor. ichikh, — يَشَيِّعَ ichib, كَبِيرٌ فِي السَّنَةِ keber fessenn. || (animal), شَرْب chref. || (chose), قَدْمَرْ qdem.

Vieillot, شیبانی *cheibani*.

Vierge — ابكار *bekr*, pl. *ebkar*, **عاتف** — *âateq*, pl. *âouateq*. || La Sainte Vierge,
العداء *elâd'ra*.

Vieux — شايب *chaïb*, — شيخ *cheikh*, — كبيير — *cheikh*, — شارب *khir essenn*. || (animal), *charesf*.
 || (ancien, opposé à neuf), فديم *qedim*, pl. *qedem*. || Vin vieux, شراب عتيق *cherab atiq*.

Vif (vivant), حي *h'ayy*, f. ة a, pl. ين *in.* || (actif), خفيف *khefif*, f. ة a, pl. خفاف *khefaf*.

Vif-argent, زاوف - zaouq.

Vigie, ةَسْمَةَ عَسَسَ assa, pl. عَسَسَ عَسَسَ aces.

Vigilance, حُرْصٌ h'ars, انتِبَاهٌ entibah, تَيَقْنُظٌ tayaqqod'.

Vigilant, حارص h'ares, متَيَقْنُظٌ metyaqqad'.

Vigne, كرمَةٌ karma, دَالِيَةٌ dalia, pl. دَالِيَّةٌ douali.

Vigoureux, صَحِيحٌ cah'ih', f. ةَسْأَةَ سَحَاجَةٌ سَحَاجَةٌ cah'ah'.

Vigueur, صَحَّةٌ cah'h'a, فُوَّةٌ qououa, جهاد - jehed.

Vil, ذليل red'il, حَفِيرٌ h'agir, رذيل d'elil, لَهِيمٌ laïm. || A vil prix, rekhis.

Vilain, شَيْنٌ cheïn, مَنْعُوفٌ mezâouq, f. ةَسْأَةَ شَيْنٌ شَيْنٌ mezâouq, pl. شَيْنٌ شَيْنٌ.

Vilebrequin, مَخْرَافٌ makhraq, pl. مَخْرَافٌ مَخْرَافٌ mekhareq.

Vilenie, سَعَاهَةٌ وَسْخَنٌ ouçakh, سَعَاهَةٌ سَعَاهَةٌ sefaha.

Vilipender, بَهْدَلٌ bahdel (av. بـ bi).

Villa, جَنَانٌ jenan, pl. جَنَانٌ جَنَانٌ jenain.

Village, دَشْرَةٌ dechra, pl. دَشْرَةٌ dechour, فَرِيَةٌ qaria, pl. فَرِيَةٌ qora. || (dans le Sud), فَصَرٌ gcer, pl. فَصَرٌ gçour.

Ville, بَلْدَةٌ blad, pl. بلدان beldan, مدِينَةٌ مدِينَةٌ مدِينَةٌ.

medina, pl. *medoun*. || Prendre les mœurs de la ville (se civiliser), تَمْدُن *tebelled*, — *temedden*.

Vin, شراب *cherab*, — خَمْر *khamr*. || (de palmier), لِفْمِي *lagmi*. || Pot-de-vin (pourboire), بَخْشِيش *bakhchich*.

Vinaigre, خَلّ *khall*. || Tourner au vinaigre (s'aigrir), تَخَلّل *tekhalles*.

Vindicatif, نَقَامٌ *naqqam*, — يَنْتَفِعُ *ientaqem*.

Vindicte, اذْتِفَامٌ *naqma*, — نَفْمَةٌ *entiqam*.

Vingt, **vingtième**, عَشْرِينَ *âchrin*.

Vingtaine, نَحْوُ عَشْرِينَ *nah'ou âchrin*.

Viol, غَصْبٌ *r'asb*, — زُورٌ *sour*, — فَضْيَكَةٌ *fed'ih'a*.

Violation, مُخالفةٌ *mehkalefa*.

Viollement, بالزُورِ — بالغصب *belr'asb*, — بالشدة *bechchedda*.

Violence, غَصْبٌ — زُورٌ *r'asb*.

Violent (emporté), مُغْشَاشٌ *mar'chach*, f. ةَا, pl. in. || (fort), شَدِيدٌ *chedid*, — فَوِي *oui*.

Violenter, سَيِّفٌ — زَوْرٌ *zaouer* (av. على).

Violer (enfreindre), خَالِفٌ *khalef*. || (commettre un viol), غَصْبٌ *r'eceb*.

Violet, مور — دیدی *mour*, — *didi*.

Violette (fleur), بلسفة *belesfenj*.

Violon, ربابة *kemenja*, — رباب *rbab*, pl. ات *at*.

Violoniste, ضرّاب الکمنجا *d'arrab elkemenja*.

Vipère, لبعى (ابعى) *lefaā* (mis pour *lefaā*), pl. لبعاع *lefaā*.

Virer. — Voir TOURNER.

Virginité, بكارة *bekara*, — دم الوجه *dem elouejh*.

Viril, مكوللة *sah'al*, pl. مكوللة *sah'oula*. || Age viril, بلوغ *belour'*. || Membre viril. — Voir VERGE.

Virilité, رجولية *sah'ouliya*, — رجولية *rejouliya*, مرورة — *morououa*.

Virole, حلفة *h'alqa*, pl. حلف *h'alaq*.

Virtuel, مفتر *mouqadder*.

Virtuellement, بالتفدير *bettaqdir*.

Virus, فيح *qeih'*, — سمر *semm*.

Vis, برم *berrima*, pl. براهم *brarem*.

Visa (légalisation d'une pièce), تصدیق *tagh'ih'*.

Visage, وجه *ouejh*, pl. وجوه *oujouh*.

Vis-à-vis, فبالة *qebala*, — بعذاء *beh'd'a*. Vis-à-vis de moi, — بعذائي *qebalti*, — في بالتي *beh'd'aia*.

Viscères, احشاء *ah'cha*, — امعاء *amāa*.

Viser (mettre en joue). Je vise, *nâygen*; j'ai visé, *âyygent*; il a visé، عيّن *âyygen*. || (légaliser une signature, un permis, etc.), صكّح *çah'hah'*.

Visible, ظاهر *d'ahar*, — بـاين *baïn*, — مـعـلـوم *mâloum*.

Visiblement, على الظاهر *bed'd'ahar*, — بالظاهر *jalâzâhâr*, — على الـظـاهـر *âla ed'd'ahar*.

Vision (vue), رؤية *choufa*, — شـوـبـة *rouïa*, — بـصـر *becer*. || (hallucination), خـيـال *khial*.

Visite, زـيـارـة *ziara*, pl. اـتـات *at*. Visite des lieux saints (pèlerinage), حـجـج *h'ajj*. || (perquisition), تـعـتـيـش *testîch*.

Visiter. Je visite, *nzour*; j'ai visité, *sourt*; il a visité, زـارـ *zar*. || (examiner), فـلـبـ *qalleb*. || (chercher), جـتـشـ *fettech* (av. *âla*). على

Visiteur, زـايـرـ *zair*, pl. زـيـارـ *zigar*.

Visqueux, مـعـلـكـ *mâllek*.

Visser, لـصـفـ *lesseq*, — سـمـرـ *semmer*.

Vite, في الحـيـنـ *sel h'in*, في السـاءـتـ *sessaâ*, — خـقـقـ *ezreb*, — غـاـولـ *r'aoul*, — اـزـرـبـ *kheff*.

Vitesse, خـقـقـة *khaffâ*, — مـغـاـولـة *mer'aoula*, — سـرـعـة *serâa*, — بـحـلـة *âjla*.

Viticulture, فلاحة الدـالـيـة *selah'et eddalia*.

Vitre, زجاج *zejaj.*

Vitrier, زجاج يبن *zejjaj*, pl. *in.*

Vitriol, زاج *zaj.* — Voir SULFURIQUE (acide).

Vivace, طويل العُمر *t'ouil elômr.*

Vivacité (d'esprit), شطارة *chet'ara*, *set'ana*; ذكاء العَفْل *d'eka elâqel.* || (emportement), غش *r'ochch.*

Vivant, حي *h'ayy*, f. حيّ *h'ayy a*, pl. يبن *in.* De son vivant, في حياته *fi h'aïatou ou fi qâïm h'aïatou.* || Bon vivant, وليد باب الله *oulid bab allah.*

Vivement, بالسرعة *bezzerba*, — بالزربة *besserâa*, بالخففة *belkheffa*.

Viveur (noceur). — Voir SYBARITE.

Vivification, إحياء *ih'ia.*

Viviflier, حيى *h'ayya*, aor. يحيى *ih'ayyi.*

Vivoter, تعيش *tmââch.*

Vivre. Je vis, *nâïch*; j'ai vécu, *âcht*; il a vécu, عاش *âach.* || Le savoir-vivre, لا دب *eladeb.*

Vivres (nourriture), فوت *qout*, — معيشة *mâïcha*, معاش *mâach*, — عولت *âoula.* || (de voyage), عوين *âouin.*

Vizir, وزیر *ousir*, pl. وزراء *ouzra*.

Vocabulaire, فاموس صغير *qamous cer'ir*.

Vocatif, مُنادی *mounada*. || Particule du vocatif, حرف نداء *h'arf nida*.

Vocation, ارشاد *irchad*, — ميبل *meïl*.

Vociférations, عيّاط *âïat*, — زفاء *zega*.

Vociférer, يزف في *âyyet*, — زفى *zga*, aor. يزغى *iessoui*.

Vœu, وعد *ouâda*, pl. وعайд *ouâaid*. Je fais des vœux pour votre bonheur, الله يعطيك الخير *allah iâtik elkheir*, — نتمنى لك الخير *netmenna lek elkheir*. Mes vœux sont comblés, بلغت مرادي *blar't mouradi*. J'ai comblé ses vœux, بلغته *bellar'tou lmouradou*.

Vogue, ذكر *d'ekr*, — اشتھار *echtihar*. En vogue, مشهور *mechhour*, — شائع *chaiâ*.

Voguer, سار *sar*, aor. يسبر *icir*. — V. NAVIGUER.

Voici (le voici), **voilà** (le voilà), هاھو *hahou*, f. هاھي *hahi*, pl. هاھوم *hahoum*. || Voilà tout, هذا ما كان *hada ma kan*.

Voie (chemin), طریف *triq*, pl. طریق *troq* et *torqan*. || Voie ferrée (chemin de fer), سکھدید *sekka h'adid*. || Par voie de terre,

في البحر *fel berr.* || Par voie de mer, *sel bh'ar.* || Mettre sur la voie دل *dell.* || (moyen), مسلك *meslek*, — تاويل *taouil.* || Voie droite, صراط مستقيم *cirat' mous-taqim.* Que Dieu vous dirige dans la bonne voie! الله يهديك الى الصواب *allah iahdik leçouab.*

Voile (de femme), عجـار *ājar*, pl. ات *at.* || (de navire), فـلـوع *qelaâ*, pl. فـلـاع *qelouâ.* Bateau à voiles, مركـب بالـفـلـاع *merkeb belqelaâ.*

Voilé, مـسـتـور *mestour*, — مـغـطـي *mr'atti.*

Voilée (femme), معـجـرـة *mâajjera.*

Voiler (cacher). Je voile, *nestor*; j'ai voilé, *setert*; il a voilé, سـتـر *seter.*

Voiler (se). Elle s'est voilée, وجـاـهـا *r'attat ouejheha* ou تـعـجـرـت *tâajjeret.*

Voilier (navire à voiles), مـرـكـب بالـفـلـاع *merkeb belqelaâ.*

Voir. Je vois, *nchouf*; j'ai vu, *cheft*; il a vu, شـاب *chaf* ou شـفـى *raa.* Voyez donc! *chouf tra.* Vois s'il est venu, شـفـى إـذـا جـاء *chouf ida ja.* || Se voir (soi-même), شـاب رـوـحـه *chaf roh'ho.* Ils se voient (ils se fréquentent), يـخـالـطـوا *ietkhaltou.* || Faire voir, نـقـتـت *nâât*, — وـرـى *werâa.*

ouarra, aor. دیوری *iouarri*, impér. ور *ouarri*.
 || Se faire voir، وری *ouarra roh'ho*, — روحه *d'ahhar roh'ho*.

Voisin, *jar*, pl. جيران *jiran*, f. جارة *jara*, pl. ات *at*. || (adj.), فریب *qrib*, f. ة a, pl. فراب *qrab*.

Voisinage, — فرب *qorb*, — جوار *jouar*, *mjaoura*. || (les voisins), الجيران *eljiran*. || (bon voisinage), معاشرة *mâachera*.

Voisinier, خالط جيرانه *khalet jiranho*.

Voiture, كروسة *karrouça*, pl. كراس *krares*.

Voiturier, كراسی *krarsi*, pl. ة a.

Voix, اصوات *çaout*, pl. *açouat*. A. haute voix, بالتنون *belleçaut*, — بالصدقة *beççaut*, — عل صوتک *alli çäouteck*, — اربع صوتک *arsâ çäouteck*. De vive voix, بالبعم *belfouumm*.

Vol (larcin), سرفته *serqa*, — خيانة *khiana*. || (d'un oiseau), خنبة *khanba*. || طيران *t'eiran*. || A vol d'oiseau, فبالن *qbala qbalu*.

Volage, خفيف *khefif*, f. ة a, pl. *khesuf*.

Volaille, دجاج *djaj*. || (une volaille), دجاجة *djaja*. || Marchand de volaille, جواع *jaouaj*, pl. ين *in*.

Volcan, جبل النار *jebel ennar.*

Volé, مسروق *mesrouq*, f. ة a, pl. ين *in.*

Volée (bande d'oiseaux), فرق *ferg*, pl. *sfrag.* || (de coups). — Voir ROULÉE.

Voler (dérober). Je vole, *nesraq*; j'ai volé, *sraqt*; il a volé, سرف *sraq*. || Il a été volé, انسرف *ensraq*. On lui a volé un cheval, سرفا له عود *serqou lhou aoud.*

Voler (s'envoler). Je vole, *nt'ir*; j'ai volé, *t'ort*; il a volé, طار *t'ar*. || Faire voler, طيير *t'eyyer.*

Violet, دفقة *deffa*, pl. ديف *defef.*

Voleur — سارف *sareq*, pl. سراف *sourraq*, — خيان *khaïn*, pl. ين *in*, — طيير *khiyan.*

Volière, افعاص *qafce*, pl. افلاص *qface.*

Volontaire (de bon gré), بغير رضي *bir'ard'hou.*

Volontairement, بالقصد *belqasd*, — بالعهد *belâmd.*

Volonté, إرادة *irada*, — غرض *r'ard'*, — mourad, — خاطر *meram*, — سرام *khat'er*. A la volonté de Dieu! كما حبت ربّي *kema h'abb rabbi*. A votre volonté! كما حبت خاطرك *kema h'abb khat'rek*, — الرّأي رايتك *erraï raïek*. De

ma propre volonté, بِغَرْضِي *bir'ard'i*. Contre ma volonté, بالسيجع على *bessif âliya*.

Volontiers, — ما علیه ma álih, — على التراس *âla erras ou elâin*.

Volte-face (faire). — Voir RETOURNER (se).

Voltiger. Il a voltigé, تمفنن *temaqnen*, — حام *h'am*, aor. حوم *ih'oum*.

Volubilité (de paroles), كثرة الودارة *kouthret elhadra*, — كثرة الكلام *kouthret elklam*.

Volume (livre), كتاب *ketab*, pl. كتب *ketoub*, — اجزاء *jouza*, pl. جزء *ajza*. || (grosseur), فدر ما يكون *qadr ma ikoun*.

Volumineux, — عريض *kbir*, — كبير *âria'*, — واسع *ouacâ*.

Volupté, — لذة *led'd'a*, — شهوة *chahoua*, pl. ات *at*.

Voluptueusement, — بشهوة *bichahoua*.

Voluptueux, — شهوانى *chahouani*.

Vomique (noix), — جوز الفي *jouz elqayy*.

Vomir. Je vomis, nrodd ou *netqayya*; j'ai vomi, reddit ou *tqaygit*; il a vomi, ڏ *redd* ou *tqayya*. تفيسى

Vomissement, داد *redad*, — فـي *qayy*.

- Vomitif**, دواء الرّداد *doua erredad.*
- **Vorace**, وَكَال ouekkal, f. ♀ a, pl. يَن in.
  - Votation**, vote, انتخاب *entikhab.*
  - Voter**, انتخب entakheb, — اختار ekhtar.
  - Votre**, كُمْ koum. Votre maison, داركم darkoum.
 || Le vôtre, متناعك mtaâk, — ذيالك dialek.
 || Les vôtres (vos parents), اهلكم ahelkoum.
  - Vouer**, وهب ouahab.
  - Vouer (se)**, ذنب وهب nefshou ouahab.
  - Vouloir**. Je veux, neh'abb ou nebr'i; j'ai voulu, h'abbit ou br'eit; il a voulu, حبت h'abb ou بغي br'a. Si Dieu veut, إِن شاء الله in cha allah. Comme vous voudrez, كما تحيط kima teh'abb. || Je voudrais bien, ماذا بي ma d'a biya; tu voudrais bien, ماذا بيك ma d'a bik, etc.
 || (en vouloir à quelqu'un). Il ne faut pas m'en vouloir, لا تواخذني la touakhed'ni, — لا تلوم — la tloum aliya.
  - Vouloir (subst.)**, مُراد mourad, — فصد qasd.
  - Voulu**, مفصول magoud, f. ♀ a, pl. ين in.
  - Vous (sing.)**, انت enta, f. enti. ||
 (plur.). انتـم entoum, — انتـمـا entouma. Vous et moi, اذا و ايـاكـم ana ou iyakoum.

Voûte, ساپاط *sabat*, pl. سوابط *souabet*, — فبّة *qobba*, pl. فبّب *qobeb*.

Voûté, مفبّب — مفوس *mqaoues*, — مفوس *mqabbeb*.

Voûter, فبّب — فوس *qaoues*, — فوس *qabbeb*.

Voyage, رحلة — سفرة *sefer*, — سفر *sefra*, — رح بالعافية *rah'la*, pl. ات *at*. Bon voyage! رح *rah'la*. باليافية *rah'la*. حلق الطريف *roh' beliafia*. Frais de voyage, *h'aqq ettriq*.

Voyager. Je voyage, *nsafer*; j'ai voyagé, *safert*; il a voyagé, سافر *safer*, — رحل *rah'al*.

Voyageur, مسافر *msafer*, f. ة a, pl. ين *in*. || (passager), راكب *rakeb*, pl. ركاب *roukkab*.

Voyelle, حرکة *h'arakka*, pl. ات *at*.

Voyou, وليد البلاصنة *oulid elblaça*.

Vrai, صواب — صحيح *çah'ih'*, — صواب *çouab*, — حف — *h'aqq*. Cela est vrai, بالصحيح *beççah'h'*, — صواب *bessouab*. Vous êtes dans le vrai, معك الحف — راك في الصواب *rak seççouab*, — *mâak elh'aqq*.

Vraiment, حفًا — *h'aggen*, بالصحيح *beççah'h'*.

Vraisemblable, مشابه لالحف *mchabah lelh'aqq*.

Vraisemblablement, على الظاهر *ala ed'd'ahar*.

Vraisemblance, مشابهة لـ الحكّف *mchabaha lelh'aqq.*

Vrille (outil), بـرنينة *bernilna*, pl. ات *at*

Vue (vision), نـظر *nad'er*, — رـؤية *rouia*, — يـفل بـصـر *becer*. Ma vue baisse, بـصـر *becer* يـفل بـصـر *iqell becri*. A vue d'œil, à première vue, بـنـظـر *benad'er elâin*, — بالـوـهـي *bel ouahi*. A perte de vue, على مـذـالـبـصـر *âla medd elbecer*. || (but, dessein), فـصـد *qasd*. En vue de, بـغـصـد *biqasd*, — فـاصـدـا *qaciden*. || (perspective, panorama), فـرجـة *fourja*.

Vulgaire (usité, qui a cours), جـايـز *jaiż*, — عـمـومـي *ámoumi*, — جـاري *jari*. Le langage vulgaire الكلـامـالـجـايـز *elklam eljaiż*. || Le vulgaire (le peuple), العـامـة *elâamma*.

Vulgairement, كـيفـالـعـادـة *kif elâada*.

Vulve (anatomie secrète de la femme), بـرج *serj*, pl. زـبـور *serouj*, — بـروـج *zembour* (terme bas).

Vu que, بـحـيـثـأـنـه *bih'aith ennahou*.

Y

Yatagan (sabre-poignard), *yatar'an*. يطاغان

Yeux, عيْنَيْنِ *aïnîn*, — عيْنَوْنِ *aïoun*.

Yole (canot), *flouka*, pl. *flaïk*. **فلاوك** **فلايك**

You ! you ! (cris de joie des mauresques), تَزْغِيرِيْط tez'r'erit. || Pousser des you ! you ! زَرِيْط zer'eret.

z

Zagaie, مزراڻ mezag, pl. mezareg.

Zaouïa (établissement religieux), زاوية; *zaouïa*, pl. اتات.

Zèbre, الْوَحْشَ حَمَارٌ *hemar elouah'ach.*

Zébrure (raie), **b-ż** *khatt*, pl. **b-ż-ż** *khetout*. ||

Zébré (rayé), **طَبْخَةٌ** mekhattat, f. ة a, pl. يَنْ in.

Zekkat (impôt sur les bestiaux), زكاة zekat.

Zèle, حرص *h'ars*, — فريحة *qerih'a*, — جهاد *jehed*.

Zélé, حارص *h'ares*, — مجتهد *mejtehed*.

Zénith, سمت الرّاس *sem't erras*.

Zéphyr (brise), ذسيمر *nsim*.

Zéro, صفر *cefer*, pl. اصغار *asfar*.

Zest. Entre le zist et le zest, بين البينين *bin elbinin*, — في الوسط *fi louest'*.

Zézayer. Il a zézayé, لسلس *lesles*.

Zinc, فزديز *qezdir*. || (sulfate de), توقية *toutia*.

Zizanie (discorde), فتنة *setna*, — شفاف *cheqaq*.

Il a semé la zizanie entre eux, خلط بينهم *khallet' beinhoum*.

Zodiaque (signes du), البروج *elborouj*.

Zone, حدادة *h'adada*.

Zoologie, معرفة الحيوان *márefet elh'aïouan*.

Zouïdja (paire de bœufs ; étendue de terre labou-
rable de 10 hectares environ), زوجحة *zouīja*.

CHIFFRES

---

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

• ፩ ፪ ፫ ፬ ፭ ፮ ፻ ፻ ፻

On dispose les chiffres *de gauche à droite*, de même que chez les Européens, et les opérations se font également comme les nôtres.

PRINCIPALES VILLES DE L'ALGÉRIE

DÉPARTEMENT D'ALGER

Alger, الجزائر *eljezaïr* ou simpl^e *dzair*.

Aumale, صور الغزنلان *ecçour* ou الصّور *sour* *elr'oslan*.

Birtouta, بير التوتة *bir ettouta*.

Blida, البليدة *elblida*.

Boghar, بو غار *bou r'ar*.

Boufarik, بو فريك *bou farik*.

Cherchell, شرشال *cherchal*.

Coléa, الغليعة *elqeliâ*.

Dellys, دلس *delles*.

Djelfa, الجلفة *ejjelfa*.

Dra-el-Mizan, ذراع الميزان *d'raâ elmizan*.

Fort-National, الأربعاء متاع بنى راتن *larbââ mtaâ beni raten*.

Laghouat, لاغواط *lar'ouat.*

L'Arba, لرباع *larbâa.*

Maison-Carrée, بُرج الحرّاش *borj elh'arrach.*

Médéa, المديّة *elmediya.*

Miliana, مليانة *meliāna.*

Orléansville, لا صنام *lasnam.*

Ouargla, ورقلة *ouargla.*

Téniet-el-Haâd, ثنيّة لاحد *theniet elh'ad.*

Tizi-Ouzou, تيزي-زو *tisi ouzzou.*

DÉPARTEMENT D'ORAN

Ammi-Mouça, عمي موسى *âmmi mouça.*

Arzew, ارزيو *erzîou.*

Isly, سلي *sli.*

Lalla-Maghnia, لالة مغنية *lalla mar'nia.*

Mascara, معسكر *mâsker.*

Mers-el-Kébir, المرسى الكبير *mars elkbir.*

Mostaganem, مستغانم *mester'anem.*

Nemours, جامع الغزاوات *jamâ elr'azaouat.*

Oran, وهران *ouahran*.

Saïda, سعيدة *sáïda*.

Sidi-bel-Abbès, سيدى بلعباس *sidi belâbbas*.

Tiaret, تيارت *tiaret*.

Tlemcen, تلمسان *tl̄msan*.

DÉPARTEMENT DE CONSTANTINE

Aïn-Beïda, عين بيضاء *aïn beïd'a*.

Batna, باتنة *batna*.

Biskra, بسكرة *beskra*.

Bône, عنابة *ānnaba*.

Bordj-bou-Arréridj, برج بو عريريج *borj bou âririj*.

Bougie, بجاية *bejaïa*.

Bou-Sâada, بوسعادة *bou sâada*.

Collo, الفل *elqoll*.

Constantine, قسنطينة *qsemtina*.

Djidjelli, جيجل *jijel*.

Guelma, قالمة *galma*.

La Calle, الفالت *borj elqala*.

Mila, مليلة *melila*.

Msila, المسيلة *elmsila*.

Philippeville, سكيكدة *skikda*.

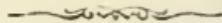
Sétif, سطيف *stif*.

Sidi-Okba, سيدى عقبة *sidi ôyba*.

Souk-Ahras, سوق اهراس *souk ahras*.

Tébessa, تبessa *tbessa*.

Touggourt, تقرت *touggret*.

SUPPLÉMENT

Expressions employées dans la Régence de Tunis

Dans un court voyage que je fis à Tunis, je remarquai un certain nombre d'expressions spéciales à ce pays. Le peu de temps dont je disposais ne m'ayant pas permis de les relever toutes, je chargeai de ce soin un de mes anciens élèves de l'École normale primaire d'Alger, M. Castéran, directeur du collège Alaoui. C'est grâce à son obligeance que j'ai pu compléter et donner ce Supplément. Il permet à ceux qui se destinent à la Tunisie de se familiariser d'avance avec des expressions qui y sont couramment employées, et qu'on n'est pas habitué à entendre en Algérie, comme :

هكـا *hakka*, ainsi.

كيف اذـكـ *kif ennek*, comment allez-vous ?

وَقِيْدَة ouqida, allumette.

بَرْشَةٌ *barcha*, beaucoup.

دبوزة *debbouza*, bouteille.

سانیہ *sania, campagne, jardin.*

تَنِيَّا theniya, chemin.

سوريّة souriya, chemise.

علیٰ کیفہ کے *ála kifek*, comme il vous plaira!

151; *zada*, également.

ما يساىل شى *ma iqal ch*, c'est égal.

هۇنى *houni*, ici.

غادى *r'adi*, là-bas.

منقالة *mengala, montre.*

تـوا *taouà*, maintenant.

بِرْدْجَانَةٌ *berdgana*, orange.

دُولَش doulech, se promener.

21 *ija, venez! etc., etc.*

A

Accoutumé à... مستانس بـ *mestanes bi.*

Accoutumer (s'), استانس *estanes.*

Actuellement, في الحال – *taoua, - قَوْا sel h'al.*

Adieu! في امان الله! *fi aman allah.*

Administration, إدارة *idara.*

Admirable, على الكيف – غريب *âl elkif.*

Admiration, تعجب *tâjib.*

Admirer, استغرب *estar'reb.*

Adroit, ملولب – خبيث *khefif.* يطير من الكتف – *it'ir men elkeff.*

Affaire, نازلة *nazela.*

Affranchir, يعدي *âdda,* aor. *iâddi.*

Agacer (un animal), فلّف *qalleq.*

Age. Quel age avez-vous? عمرك *ashnou wa umrek*
achnhoua imrek.

Agréable (en général), متحوف *meth'ouf,* –
 باهي *bahi.*

Aider. Que Dieu vous aide! الله يعينك *allah iâïnek.*

Ainsi, هكـا *hakka.*

Aise. A votre aise, على كـيـعـكـ *âla kifek.*

Alambic, فـطـار *qattar.*

Allié. Il est mon allié, mon parent, فـريـبـي *qribi*,
يـكـونـ مـنـيـ *ikoun menni.* —

Allumette, وـفـيـدـةـ *ouqida*, pl. coll. *ouqid.*

Almanach, زـمـامـ *zemam.*

Altercation, نـزـعـةـ *nezââ.*

Alternativement, بـالـطـرـيـفـ *bet't'eriq.*

Amadou, طـعـمـ *t'oám.*

Amasser, قـدـسـ *gueddes.*

Amertume, مـوـارـةـ *merara.*

Amincir, صـغـرـ *car'r'ar*, — جـوـدـ *jaoued.*

Angle, قـرـكـيـنـةـ *terkina.*

Annuler, بـسـدـ *sessed.*

Apothicaire, سـبـسـبـارـ *sbebsbar.*

Appartement (de terrasse), كـشـكـ *kechek*, —
قـنـرـيـةـ *ganaria.*

Appartenir. Cela m'appartient, هـذـاـ مـلـكـيـ *had'a melki.*

Appeler, نـادـىـ *nada*, aor. يـنـادـىـ *inadi.*

صانع *çanâ*. || (marmiton),
طبخ *çanâ t'abbakh.*

Approximativement, بالتقريب *bettaqrib*.

Appuyer, تـكـ *hat't'*, — اتـكـ *ettakk.*

A présent. — Voir ACTUELLEMENT.

A quoi, لواش *louach*.

Araignée, تلة, *retela*.

Arc-en-ciel, فوس فدح *qous qdah'*.

Armer (un fusil), جبز الكلب *jbed elkelb*, —
فعد الناد *qââd ezzénad*.

Arranger, ترتیب کردن, *retteb*, — **kessem**.

Arrêté (ordre), مْنْشَوْ menchour.

Arroser, ^{شـ} *rechch.*

Artichauts, فرنزیین *guernin.*

Artifice (feu d'), ~~ü~~lahliba.

Assez, پیزّی (پیچنگی) *iezzi.*

Assiette, سکن çah'an.

Assigner, عرض *ârad'*.

Assouplir, طَرِّي *t'arra*, aor. دِطَّرِي *it'arri*.

Assourdir, طرش *t'arrech*.

Assurément, بالتأكيد *bettah'qiq*.

Astronome, فَلَكِي *salaki*.

Attaque, غازوة *r'azoua*.

Attention! بَرَّا بالك *barra balek*.

Aubergines, بِتَنْجَال *bitenjal*.

Auprès, حَذَا *h'ed'a*.

Aussi, ايضا *aïd'en*, — زادا *zada*.

Avance (d'), بِالْمُسْبَق *belmsebbeg*.

Avenir (à l'), الْمُسْتَفْعِل *elmesteqbel*.

Avoir. Il y a, فَهُوَ ثُمَّ *semma*, — فَهُوَ شَى ma *semma ch*. —
Il n'y a pas, ما فَهُوَ شَى *ma semma ch*, — ما فَيْهَا شَى *ma themma ch*, — ما ثُمَّ شَى *ma fiha ch*, — ما فَيْهَا شَى *ma fih ch*.

Avorton, مرمي *mermi*.

B

Babouches, بِشَمَف *bechmag*.

Bague (sans chaton), خَصَّة *khoqa*.

Baguette (de fusil), شَبْق *cheboq*.

Baïonnette, سَنْفَي *sengui*.

Bal, عَوْضَة *dououd'a*.

Balai (tête de loup), حَلْوَفَة *h'alloufa*.

Balance, سِنْجَةٌ *senja*.

Balancer (se), رُجْعٌ *derjak'*.

Balançoire, درجِيْهَةٌ *derjih'a*.

Baquet, بَطْيَّةٌ *bet'tiya*.

Barbier, حَاجِمٌ *h'ajjam*.

Barre (de bois), عَوْدٌ *aoud*.

Bas (chaussettes), كَلَاصٌ *klacet'*. || En bas,
في الوطاء *sel out'a*.

Bassin (de fontaine), حوض جابية *h'aoud'*—*jabia*.

Bâtarde, ولد الحرام *ould elh'aram*.

Bateau (à vapeur), بَابُور *babour*.

Batterie (d'artillerie), صَفَّ مَدَاوِعٍ *ceff mdasá*.

Beaucoup, بَرْشَةٌ *barcha*.

Bêler, بَعْبَع *bábá*.

Betteraves, لَبَتٌ *left*.

Bile, مَرَأَةٌ *mrara*.

Blème, مَسْتَصْبَرٌ *mestasser*.

Bœuf, ثُور *thour*. Paire de bœufs, ماشية *machia*
(syn. de جابدة *jabda*).

Boue, طَبْعَةٌ *t'abáa*.

Bouffon, مَخْرَاجِيٌّ *meskheraji*.

Bougonner. Il bougonne, نَعْشُونَ يَتَكَلَّمُ فِي نَعْشَوْنَ
iethkellem fi nefshou.

Bourre (de fusil), جنبه chiba.

Bouteille, بُوْتِيلَه debouza.

Bracelet, حَدِيدَةٌ *h'adida*, pl. حَادِيدٍ *h'adaid*.

Brocanteur, فشار, *qachchar*.

Butin, *Rosini's r'enima.*

C

Cabane, *nouala*, - بَيْت شِعْرٍ *bit châr*,
- كَبَّ *kib*.

Cabinet (d'aisances), بَيْت الرِّحَاهَةِ *bit errah'a.*

Cabrera (se), جعل *jefel*.

Cachette (en), *bessaketa.*

Cadran (syn. de montre, horloge, compteur à gaz, à eau, etc.), منقلة *mengala*.

Cadre, — كوا در و *kouadrou*, — معلقة *málleqa*.

Cajoler, *شوش* bechbech.

Calme (mer), هادی *hadi*, — رايدن *raïd'*.

Calmer (*se*), *اض*, *rad'*, aor. *يریض* *irid'*.

Camomille (plante), بیبونج *bibounj*.

Campagne, سانية *sania* (syn. de جنان).

Canard, جرمان *jerman*, — بطّ *bat't'*.

Capitale (ville), تخت *takht*.

Capsule, كبسون *hebbous*, — كبسون *kabsoun*.

Capuchon, طربوشة *tarboucha*.

Cardon, كرضون *kard'oun*.

Carotte, سبّتاريتة *sfennariya*.

Carreau (vitre), وض البلا *fess elbellar*.

Cartouche, عمارۃ *āmara*, — حربي *h'arbi*.

Caserne, فشلة *qachla*.

Cataplasme, لبخة *lebkha*.

Cavalier, خیال *khayyal*.

Cerf-volant, عبریت *āfrīt*.

Certificat (d'indigence), وثیفة على البُغر *outhiqa ala l'soghr*.

C'est égal, ما يسأل شی *ma iqal ch.*

Chandelier, حسکة *h'aska*.

Changeur, صراربی *cerarbi*.

Chapeau, برتلة *bertela*, — برنيطة *bernit'a*.

Chat, قطوس *qattous*.

Chauve-souris, طویر اللیل *t'ouir ellil*.

Chemin, شـنـيـة *theniya*.

Chemise, سـورـيـة *souriya*.

Cheval, حـصـان *h'egan*.

Chevron (poutre), فـطـيـنـة *qet'ina*.

Chou, كـرـنـب *kerneb*.

Chou-fleur, بـرـوـكـلـوـ *brouklou*.

Cible, شـارـة *chara*.

Citerne, مـاجـن *majen*.

Clore (fermer), رـدـد *redd*, — صـلـع *slah'*, — فـجـل *fjal* — سـكـر *sekker*.

Collet (piège), طـرـحـة *tark'a*.

Collier (de chien), مـدـوـر *medouar*.

Colonne, صـارـيـة *çaria*.

Combat, فـتـال *qetal*.

Commandant (militaire), بـيـنـبـاشـي *binbachi*.

Compagnon, اـنـيـس *anis*.

Condamner. On l'a condamné à..., خـطـاـوـهـ بـ *khat't'aouh bi*.

Conduire, فـاد *qad*, aor. يـفـوـد *iqoud*.

Conduit (d'eau), مـيـزـاب *mizab*.

Congé, صـلاـعـة *celda*.

- Conseil** (municipal), مجلس بلدي *mejles beldi.*
 || (réunion), جماعية *jemāïya.*
- Consoler** (quelqu'un), عزى *âzza*, aor. يعزّي *iâzzi.*
- Consolider**, مهاج *mahaj.*
- Consul**, فنصل *qonçoul.*
- Continuellement**, بالتداءوم *bettedaoum.*
- Contrefait**, معكوس *mâkous.*
- Convenable** (poli), مستحسن *mestah'sen*, — لايف *laïq.*
- Coquille**, ببّوش *bebbouch.*
- Corps** (le), جسد *jesd.*
- Correction**. Je lui ai donné une correction, ربّيتها *rebbithou*, — ادبته *eddebthou*, — فربتها *qerefthou.*
- Corset**, بارملة *faremla.*
- Coucher** (du soleil), مغرب *mar'reb.*
- Couleur** (peinture), دهينة *dehina.*
- Coup** (de poing), لكرزة *lekza*, — دونية *bounia.*
- Courbè**, مثني *methni.*
- Cours** (d'eau), مجرى *mejra.*
- Courses**, ملعب *melâb.*
- Couteau**, سكينة *sekkinâ.*

Cramoisi, وردي *ouardi.*

Crêpe (de femme), برقع *berqâ*, — عصابة *âçaba.*

Crever, برقع *berqâ.*

Crochet, معلاف *mâlaq.*

Croûte, فرفوش *qarqouch.*

Cumin, كمون *kemmoun.*

D

Dalle, زرسن *zersa.*

Dangereux, مخطر *mokht'er.*

Dé (à coudre), حلقة *h'alqa.* || (à jouer), زهر *zahar.*

Décoration (du Nichan), ابتكار *iftikhar.* ||

(chevalier), ابتكار بینباشی *iftikhar bin-bachi.* || (officier), ابتكار فایمر *iftikhar qaïm*

ماقام. || (commandeur), ابتكار امير *iftikhar amir laï.* || (grand officier),

ابتكار لیوا *iftikhar lioua.* || (grand cordon), ابتكار الباشا *iftikhar elfacha.*

De là, من ثم *men themm*, — من غادي *men r'adi.*

Demoiselle, صبيّة *cebiya.*

Dérision, تهذير *tahzir.*

Désagréable, بِاسْلَل bacel.

Détestable, مُبْغَوْض mebr'oud'.

Directement, مُفَابِلَة megabela.

Directeur, مُدِير moudir.

Direction, إِدَارَة idara.

Disperser, فَرْط ferret'.

Drap, مَاكِبَّة malh'afa.

E

Éblouissant, شَعَاع chouââ.

Échantillon, مُشْتَرَاء mechterat.

Éclater, طَرْشَف t'archeq.

École, كِتَاب ketab.

Économiser, اسْتَحْفَظ estah'fad'، - خزن khezen.

Égal (c'est), مَا يَسْأَل شَىٰ ma içal ch.

Emplâtre, لِبْخَة lebkha.

En bas, بِي الْوَطَاء fel out'a.

Enchaîné, مَسْلَسل mselsel.

Encrier, مَكْبِرَة mah'bera.

Enfant, غَشَّاشَر r'echacher.

Engelures, سُفِيَّع *seqiā*.

Ennuyer, فَلْفَ *qelleq*.

Enter (greffer), رَكْب *rekkeb*, — ذَفْل *neqqel*.

Entonnoir, فَمَع *qemā*.

Épices, أَجْاه *offah'*.

Épicier, عَطَّار *ât'tar*.

Escargot, بَبُوش *bébbouch*.

Escorte, دَايِرَة *daïra*.

Étain, تَوْتِيَّة *toutia*.

Étang, فَلْتَنَة *guelta*.

Excellent, بَارِع *barâ*.

Exciter, ذَشْ *nechchî*.

F

Fable, خَرَابَة *kherafa*.

Faim. J'ai faim, عَنْدِي جَوْع *ândi jouâ*.

Fainéant, عَاجِز *âajez*.

Famille, فَامِيلِيَّة *familia*.

Fantôme, عَبَيْثَة *âbbitha*, — غُول *r'oul*.

Fatal, مَنْخُوص *menr'ous*.

Faveur (en votre), عَلَى مَزِيَّتِك *âla meziyek*.

- Fenêtre**, شَبَّاك *chebbak*.
- Ferme**, هَنْشِير *henchir*.
- Fermer.** — Voir CLORE.
- Fermeture**, غَلْغَة *r'alqa*. || (bouchon), طَابُو *t'abou*.
- Ferrer** (un cheval), صَبْع *ceffah'*.
- Février**, فُورِيَّه *fouria*.
- Fiancé**, عَرْوَس *árrous*.
- Fier (se)**, عَمَلَ عَلَى *âmel ála*.
- Fierté**, اكابرية *akabriya*.
- Fiole**, خِيارة *khiara*.
- Flotte**, سَكَادْرَه *skadra*.
- Flûte**, فَحْل *fah'al*, — شَبَابَه *chebbaba*.
- Fouet**, شَطْرَمْب *chetromb*.
- Fourchette**, فُرْكِيَّه *forkit'a*.
- Fraise**, بِراوْلَه *sraoula*.
- Frange**, بِرَانْجَه *sranja*.
- Frelon**, بُو بَزِيز *bou báziz*.
- Fronde**, وَضْف *oued'sf*.
- Frontière**, حَدَادَه *h'adada*.
- Fusée**, بِشِيك *sechik*.
- Fusillé**. On l'a fusillé, ضَرْبَوْه نِيشَان *d'erbouh nichan*.

G

Gâche (de serrure), اندھی *entha*, — رزّة *rezza*.

Galop, خزار *khesaz*.

Galoper, خر *khazz*, aor. يخر *ikhozz*.

Garçon (serviteur, aide), صانع *fanā*.

Garrotter, شکل *chekkel*.

Gazelle, فرکہ *ferka*.

Geler, عقد *aqqed*, — ثلچ *thellej*, — جمد *jemmed*.

Gène. Cet homme est sans gène, ما يكشم شي *ma iah'chem ch*.

Généreux. La fortune a été généreuse envers lui, سعادته ايامه *saâdathou ayyamhou*.

Genêt, صمار *cemar*.

Génisse, ارخة *arkha*.

Gibier, مصيّد *mceyyed*.

Giron (de la mère), حضن *h'ad'en*.

Glace (de la), ثلچ *thelj*.

Gland (de chachia), كببیتة *kebbita*.

Glouton, هروقی *harougui*.

Goitre, حنصلة *h'ançoula*.

Goulot, حلف *h'alq.*

Graisser, شحّم *chah'h'am.*

Gratuitement, بلا شيء *bla chi.*

Gré (de bon), بالكيف *belkif.*

Greffer; لفمر *leqqem*, — ركب *rekkeb.*

Grillage (de fenêtre), شبّاك *chebbak.*

Grimper, شعبط *châbet'.*

Groseille, حب الملوك *h'abb elmelouk.*

Guêpe, فرززو *ferzezzou.*

Guêtres, جرايب *jeraïb.*

Guide (cicerone), عريج *ârif.*

Guillotiner, فص الرّاس *qass erras.*

H

Habitué, مستأنس *mestanes.*

Haie, تخر *takham*, — دربورز *derbousz.*

Halte! (à un cocher), شد *chedd.*

Hardi, مكيبع *qelbhout* — جاسور *jacour*, *çah'ih'.*

Hasard (au), على غير اراده *âla r'eir irada.*

Hémorroïdes, عضر *âd'er.*

Héron, حاج بلفاسمر *h'aj belqarem.*

Heure. Quelle heure ? اشتهيتو الوقت *achenhou louaqt.* Il est une heure, ماضي ساعة *mad'i saâ.* ماضي خمسة *mad'i khamsa* 5 heures moins 20 minutes, غير ثلاثة *r'eir thelt* (1).

Honneur, حرمة *h'orma*, — ناموس *namous.*

Hôpital, مستان *merstan.*

Horloger, منظاليجي *mengalji.*

Hôtel-restaurant, وكاندة *oukanda.*

Hypocrite (homme à deux faces), كيف سكينة *kif sekkina bou ouejhein.*

|

Ici, هنني *houni.*

Illégitime (enfant), ولد التزفاء *ould eszena.*

Illumination, زينة *zina.*

(1) De 7 heures à midi ou à minuit, on se sert du mot باقي *baqi* (reste); de midi ou minuit jusqu'à 7 heures, on emploie le mot ماضي *mad'i* (passé).

J

- Jet d'eau, خصّة *khassa*.
 Juillet, يوليه *youlia*.
 Juin, يونيو *younia*.

L

Là, **غادي** *r'adi*.

Lance, **حربة** *h'arba*.

Lancer, **شييع** *chiā*.

Lapin, **ارنب** *erneb*.

Lettre (missive), **جواب** *jouab*.

Levain, **خمیر** *khamr*.

Lézard, **زرزومية** *zerzoumia*.

Libraire, **كتبي** *ketbi*.

Librairie, **مكتبة** *mekteba*.

Lieu (endroit), **بفعة** *beqāa*.

Lieutenant (militaire), **ملازم** *melazem*.

Limaçon, **بو عريان** *bou árian*.

Limpide, **راكد** *raked*.

Lot, **قطعة** *qat'āa*.

Lunette, **مرابية هند** *mraiāt hend*.

Lutteur, **بلهوان** *belhouan*.

M

Mâchoire, حنك *h'anek*.

Magnifique, على الكيف *âl elkif*.

Mais, فطانية *qet'ania*.

Masser (au bain), طيب *t'ayyeb*.

Matelas, مضربة *md'erreba*.

Mathématicien, حاسوبجي *h'aiçoubji*.

Méchanceté, خباثة *khebatha*.

Méchant, خبيث *khebith*.

Meilleur, احسن *ah'sen*.

Meunier, رحاي *rah'h'ai* — طواحنی *t'ouah'eni*.

Midi (à), عند لاول *ând lououel*, — عند ازوال *ând ezzoual*.

Modèle (d'écriture), تنفيلة *tengila*.

Moineau, بزويش *bezouich*.

Mollet, بارة *fara*.

Montagnard, جبالي *jebali*. -

Montre, منقالة *mengala*. Ma montre avance, منقالتي تفدم *mengalti tqeddem*. Ma montre retarde, منقالتي توخر *mengalti touakhkher*.

Mordre, مُدْمِدٌ *gdem.*

Mors (de cheval), حَدِيدَةٌ *hadida.*

Mouiller (se), بَلَّ *bell.*

Mousseline, خَاصَّةٌ *khassa.*

Musette (petit sac pour l'orge), عَمَارَةٌ *âmara,*
— مَخْلَةٌ *makhlat.*

N

Napoléon (un), كَعْبَةٌ لَوِيْزٌ *kâba louiz.*

Négligence, تَرْكٌ *tark.*

Négligent, تَارِكٌ *tarek.*

Nerf, عَصْبٌ *âceb.*

Netteté, نَظَافَةٌ *ned'afa.*

Nez, إِذْبَحٌ *inf.*

O

Obsèques, دُوَيْنَةٌ *defina.*

Octroi, بَابٌ *bab.*

Odeur, رِيشَةٌ *rih'a.* || (bonne), فَائِحَةٌ *faih'a.*

Opium, أَفْيَوْنٌ *afiou'n.*

Orange, orange, بَرْدَقَانَةٌ *berdegana.*

Orgeat, روزاط روزاط *rouzat'a.*

Ortie, حريقة *h'arriqa.*

Ouverture (pratiquée), فلّة *fella.*

P

Parasol, سحابة الشّمس *seh'abet echchems.*

Parcourir, طاب يطوف *t'af, aor. it'ouf.*

Partir, روح *raouah'.*

Passer. L'heure est passée, اللّفـت تـعـدـى *elouaqt tâdda.*

Passionnément, بـكـثـرـة *bekethra.*

Pas un seul, ولو واحد *oualou ouah'ad.*

Pâtissier, حلوازي *h'alouani.*

Patron, معلّم عـارـف – *mâllem, -âares.*

Pavé, زـرـصـ زـرـسـ *zersa.*

Paver, زـرـصـ زـرـسـ *zerres.*

Peintre, مصـوـر *msaouer.*

Pépin (de fruit), قلب *qalb.*

Péril, خطـرـ *khat'er.*

Peste, وبـاء *ouba.*

Piocher, **بُوْس** *faoues.*

Plain (uni), **مَلِيَان** *melian.*

Poing (coup de), **جِمْع** *jimâ.*

Porte-monnaie, **صَطْوَش** *cet'ouch.*

Préparer, **حَضْر** *h'ad'd'er.*

Présomption (conjecture), **فَرِينَا** *qerina*, —
شُبُّهَة *choubha.*

Prise (de tabac), **نَفْعَة** *neffa.*

Priser (du tabac), **نَفْعَنَة** *neff neffa.*

Promenade, **دُولَاش** *doulach.*

Promener (se), **دُولَش** *doulech.*

Prune, **أَوْيَنَا** *âouina.*

Puanteur, **نَتْن** *netn.*

Q

Queue, **بَعْبُوش** *bâbous.*

R

Raillerie, **مَضْكَكَة** *mad'al'ka.*

Raser, **حَجْم** *h'ajjem.*

Récent (frais), **طَرِي** *t'riy.*

Récompense, مجازة *mejazat*.

Rédacteur, منشي *mounchi*.

Rente (perpétuelle), إنزال *inżal*.

Rongeur (animal), قضاض *gad'gad'*.

Rosse, جادور *jadour*.

S

Sac (en toile), خيشة *khicha*.

Saigner, فسد *feced*.

Salade, سلطة *slat'a*.

Sarrau, كدرون *kedroun*.

Savate (de professeur, de juge), بشمف *bechmaq*.

Sécher (faire), جف *jeffef*.

Semblable, متماثل *moutamathel*.

Serrer, حزف *h'azeg*.

Serrure, كوبة *kouba*.

Serrurier, كوباجي *koubaji*.

Seuil, بارط *bacet'*.

Sévère, واعر — صعيّب *ouadîr*, — *çâïb*.

Sieste, فيلولة *qeiloula*.

Sœur (belle-), كُنْنَةٌ *kounna*.

Soulever, هَزِّ *hazz*.

Soupçon, اسْتِرَابَةٌ *estiraba*.

Soupçonner, اسْتِرَابٌ *esterab*.

Stupéfait, دَاهِشٌ *dahech*.

Succession (héritage), وَرَثَةٌ *ourth*.

Surcharge, مُصَلَّحَةٌ *maslah'a*.

Symétrie, تَشْبِيهٌ *techbih*.

T

Tache, بَقْعَةٌ *baqāa*.

Tantôt, مَرَّةٌ هَكَّا وَ مَرَّةٌ هَكَّا *marra hakka ou marra hakka*.

Tant pis (pour toi)! يا تَعْسِك *ia tacek*.

Tapage, هَرْجَةٌ *harja*.

Tard (il est), رَاحَ النَّهَارُ *rah' ennehar*.

Tellis (sac pour les grains), شُوَالٌ *choual*.

Tomate, طَماطِمٌ *t'emat'em*.

Toupet, فَصْرَةٌ *qasra*. || (au figuré), صَحَّةُ الرُّفْعَةِ *cah'h'at erroqâ*.

Tousser, ^{كَحْكَحَ} *kah'kha'*, aor. ^{يَكْحُكْ} *ikoh'kha'*.

Toux, ^{كَحْكَحَ} *kah'kha'a*.

Trace (d'un crime), ^{ذَارِّةٌ} *nai'ra*.

U

Ulcère, ^{خَنْزِيرَةٌ} *khanzira*.

V

Vacances, ^{صَلَاءَاتٍ} *celaa'*.

Velours, ^{مَبْرَرٌ} *mebber*.

Viens ! ^{إِجْ} *ijsa*.

Violet, ^{بنْسَجِيٌّ} *benfseji*.

Violette (fleur), ^{بنْسَجٌ} *benfsej*.

Vivement, ^{بِالْعِجْلَةِ} *belâjla*.

Voiture (de roulage, à deux roues), ^{كَرِيتَةٌ} *karrita*.

Volontiers, ^{طَيِّبٌ} *t'ayyeb*.

Voltiger, ^{طَارَ} *t'ar*, aor. ^{يَطِيرَ} *it'ir*.

Vraiment, ^{بِالْحَقْيِيفَ} *bettah'qiq*.

MONNAIES TUNISIENNES

نضری ونصبی	$\frac{1}{2}$ karoube	$\frac{1}{2}$ kar. 0'02 .....
خنزروبیة	Karoube	1 — 0 04 .....
خنزروبتهین ou شمن	Double karoube	2 — 0 08 .....
دینار	Dinar (monnaie fictive) ..	10 — 0 40 .....
ریال	Piastre (unité, monn. fict.).	16 — 0 64 (valr mathém.) .....
نصبی رسال	$\frac{1}{2}$ piastre (monn. fict.) ..	8 — 0 32 .....
id.	1/2 piastre	8 — 0 32 .....
نصبی جراذک	1/2 franc	13 — 0 50 ou 0 52 .....
جراذک	Franc	26 — 1) .....
جو تلاذتی	Bou thlaththa	$31\frac{1}{4}$ pia. 2) .....
جو خمسمتی	Bou khamsa	5 piast. 3) (variable) .....
جو عشتری	Bou âchra	10 — 6) id. .....
جو ذئبتی	Bou koufa	25 — 15 50 id. .....
جو خمسین	Bou khamsine	50 — 31) id. .....
جو مسایقی	Bou mia	100 — 62) id. .....

PRINCIPALES VILLES DE LA TUNISIE

Aïn-Draham, عين دراهم *aïn draham*.

Béja, باجة *baja*.

Bizerte, بنزرت *benzert*.

Djemmal, جمال *jemmal*.

Djerba (île), جربة *jerba*.

El-Djem, الّـجمـر *ellejem*.

Feriana, فريانة *feriana*.

Gabès, قابس *gabes*.

Gafsa, قفصة *gafsa*.

Ghardimaou, غارديماو *r'ardimaou*.

Hammamet, حمّامات *h'ammamat*.

Kairouan, قيروان *qeïrouan*.

Kef, كاف *kaf*.

La Goulette, حلف الوادي *h'alq elouad*.

Le Bardo, باردو *bardou*.

L'Enfida, النـفـيـضـة *ennefida*.

Mahadia, مَهْدِيَّة *mahadia*.

Makteur, مَفْطُر *moqt'er*.

Mateur, مَاطِر *mat'er*.

Medjez-el-Bab, مَجَازُ الْبَابِ *mejaz elbab*.

Méharès, مَحْرَص *meh'ares*.

Monastir, مَنْسَتِير *menestir*.

Nabeul, نَابِل *nabel*.

Nefta, نَفْتَة *nest'a*.

Sfaks, صَفَاقِس *sfaqs*.

Sousse, سُوْسَة *souqa*.

Tebourba, طَبَرْبَة *t'eberba*.

Teboursouk, طَبَرْسَف *t'ebersog*.

Testour, تَسْتُور *testour*.

Tunis, تُونِس *tounes*.

Zaghouan, زَغُوان *zar'ouan*.

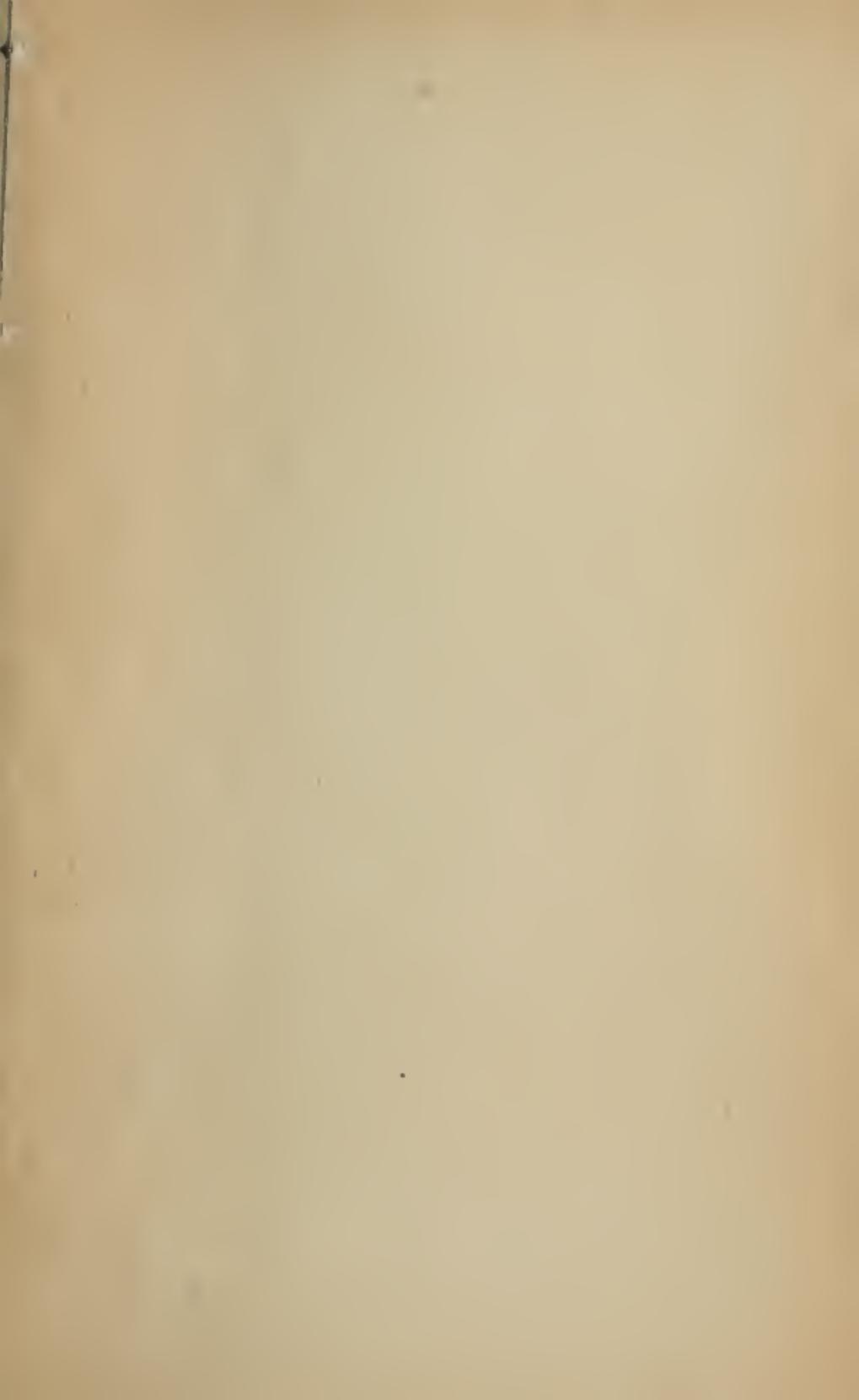
TABLE DES MATIÈRES

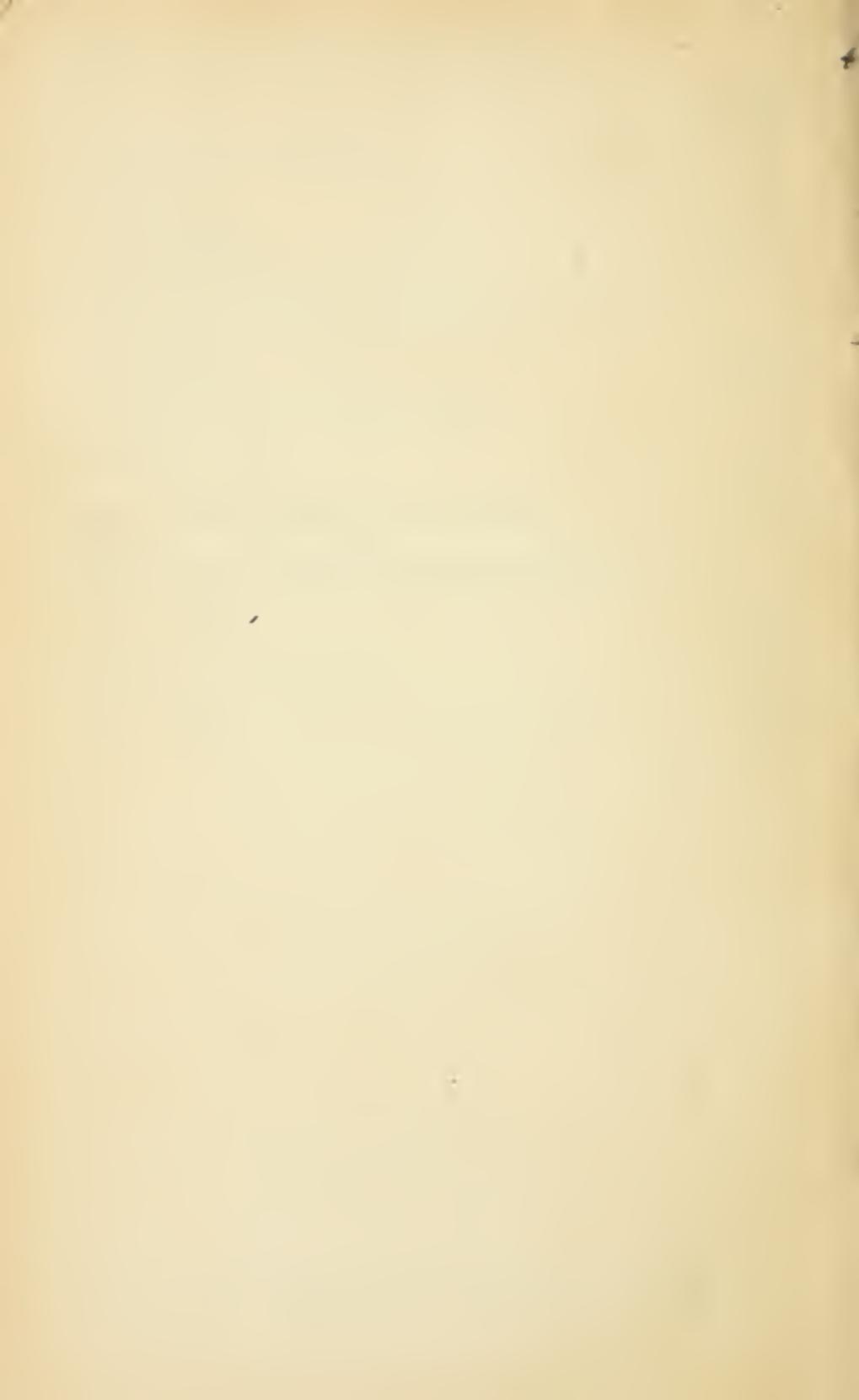

	Pages.
PRÉFACE.....	I
NOTIONS ÉLÉMENT ^{res} DE GRAMMAIRE ARABE :	
Alphabet	IX
Signes orthographiques	XIII
De l'Article.....	XIV
Du Substantif.....	XV
Du Pluriel	XV
De l'Adjectif	XVII
Adjectifs et Pronoms démonstratifs....	XVIII
Du Pronom personnel.....	XIX
Du Verbe <i>Avoir</i>	XXIII
Du Verbe <i>Être</i>	XXV
Du Verbe arabe proprement dit	XXVII
De l'Impératif.....	XXXII
De l'Infinitif.....	XXXII
Du Subjonctif.....	XXXIII
Du Conditionnel.....	XXXIII
Du Verbe primitif et du Verbe dérivé..	XXXIV
Des Participes (présent et passé).....	XXXIV
Interrogation et Négation.....	XXXV
Verbes irréguliers.....	XXXVII
Nombres	XLIII

Jours de la semaine.....	Pages.
Des Heures	XLVI
Les Mois.....	XLVII
Les Saisons.....	XLVIII
PRINCIPALES RÈGLES A OBSERVER DANS LA RÉDACTION	XLIX
DICTIONNAIRE FRANÇAIS-ARABE	1
CHIFFRES.....	752
PRINCIPALES VILLES DE L'ALGÉRIE.....	753
EXPRESSIONS EMPLOYÉES DANS LA RÉGENCE DE TUNIS,.....	757
MONNAIES TUNISIENNES.....	785
PRINCIPALES VILLES DE LA TUNISIE.....	787

Author

171072
Abu al Kasim ibn Sadiyah

LaArab.D
Al35d

Title Dictionnaire français-arabe.

For use in

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU

